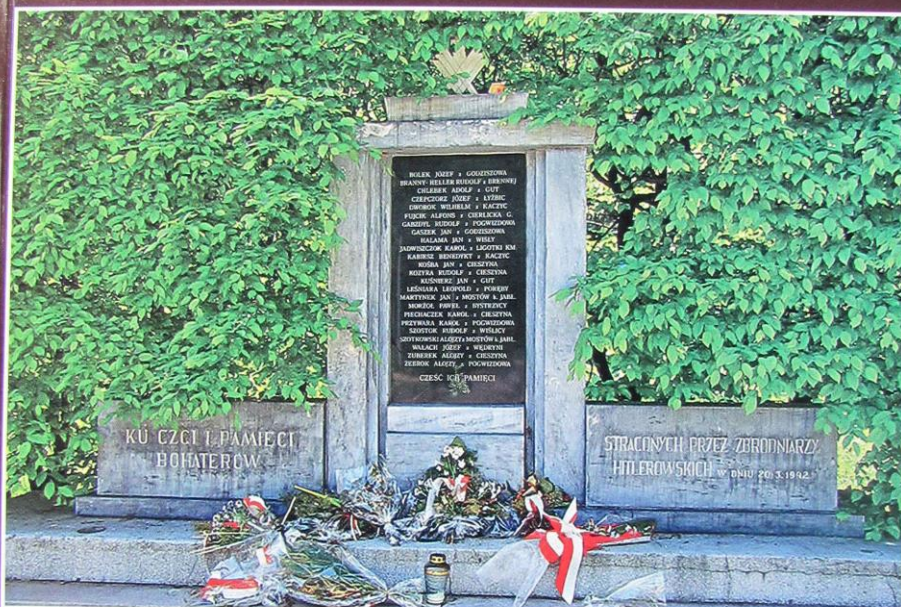


Jerzy Klistała



MARTYROLOGIUM MIESZKAŃCÓW ZAOLZIA W LATACH 1939-1945

SŁOWNIK BIOGRAFICZNY
TOM III (P-Ż)

z uzupełnieniami do tomu I oraz II

Jerzy Klistala

(

**MARTYROLOGIUM MIESZKAŃCÓW
ZAOLZIA W LATACH 1939-1945**

- Słownik biograficzny

**TOM III
(P-Ż)**

Copyright by Jerzy Klistała 2014 r.

Współpraca z:

dr Wojciechem Płosą – Kierownikiem Archiwum PMA-B w Oświęcimiu,
dr n. med. Heleną Paszek,

Zdjęcia obozowe udostępnione przez Archiwum Państwowego Muzeum Auschwitz-Birkenau w Oświęcimiu.

ISBN: 978-83-924495-5-3

WYDAWCA: Stowarzyszenie „Wszechnica” ul. Regeera 6, 43-400 Cieszyn

Druk: Drukarnia „CORAL” Bolesław Kral, 43-430 Skoczów, ul. G. Morcinka 17/22
WYDAWCA:

Bielsko-Biała 2014

Pracę niniejszą dedykuję płk. dr. Mieczysławowi Starczewskiemu, wybitnemu znawcy tematyki ruchu oporu na Górnym Śląsku i Śląsku Cieszyńskim, (urodzonemu w polenlagrze we Fryszacie), a mojemu wspaniałemu przyjacielowi.

OD AUTORA.

Jak w poprzednich tomach I oraz II, staram się zakończyć opracowanie o kolejnych ofiarach hitlerowskiego okupanta na Zaolziu – zebranych w III tomie Martyrologium mieszkańców Zaolzia. Jest tych ofiar ok. 5,5 tysiąca, więc biogramy te zmuszony byłem rozdzielić aż na trzy tomy. Niestety, zubożenie tą tematyką przez organizacje, instytucje oraz osoby fizyczne jest dla mnie niezrozumiałe, gdyż winno być okazywane zdecydowanie większe zainteresowanie upamiętnieniem męczeństwa rodaków nie tylko w powstaniu warszawskim, w sowieckich łagrach ale także tych którzy ginęli z rąk hitlerowskiego okupanta w więzieniach i obozach koncentracyjnych. Okazuje się, że w odczuwaniu zubożenia czy znudzenia wydarzeniami z tamtej ponurej przeszłości nie jestem odosobniony. Podobne doświadczenia mają także byli więźniowie – owe ofiary hitlerizmu, a fragmenty Ich odczuć przedstawiam w dalszej części tego tekstu.

Gdy więc stawiają sobie pomniki żyjący jeszcze „super patrioci” z okresu walki z komuną, jakże przykre jest, że prości ludzie z lat walki o wyzwolenie Ojczyzny z pod hitlerowskiej okupacji (1939-1945) spychani są w zapomnienie. Nie wypada nawet porównywać ogromu krzywd jaką doznali nowo wykreowani „uciemiżeni super patrioci” którzy podczas internowania musieli sypiać na przysłowiowym styropianie, gdy Tamci biedacy sypiając na kamiennej posadzce, po której ciekła woda w sztolni obozu Ebensee, z wygłodzenia dopuszczali się kanibalizmu.

Na wzór Yad Vashem wyławiam od zapomnienia pojedyncze osoby – uznając za niedopuszczalne, by zadawała się wepchnięciem wszystkich w jedną mogiłę z okolicznościową tablicą „*Ku czci poległym w walce o wyzwolenie Ojczyzny*”. Każdy z Nich miał imię i nazwisko, gdy w obozie stawał się nie znaczącym numerem.

Takie okolicznościowe święta jak Dzień Zmarłych oraz inne rocznice wydarzeń w byłym KL Auschwitz lub innych tego typu miejscach kaźni, skłaniają do wyjątkowo ponurych refleksji i zadumy. Ja zaś wsłuchuję się szczególnie przy takich okazjach w zakłamane deklaracje o „pamięci”, jakie wypowiadają różnej maści politykierzy, którzy najgłośniej mówią o patriotyzmie, o „pamięci”, o wzorcach dla przyszłych pokoleń, prezentując jednocześnie swoim zachowaniem i działaniem wręcz odwrotne wzorce zachowań, wywołujące obrzydzenie i niesmak. Cóż, slogany o pamięci ograniczają się u nich tylko do gestów pod publikę – i ... na tym się kończy.

Stojąc pod Ścianą Straceń – na dziedzińcu bloku 11-go w KL Auschwitz, takie właśnie jw. myśli kotłują się w mojej świadomości, bo jakże inaczej reagować na to co osobiście „w praktyce” doświadczam.

W nawiązaniu do moich wywodów, jakże można okazywać obojętność wobec takich komentarzy na popularnym obecnie facebooku z korespondencji byłej więźniarki Heleny Birenbaum na temat pogardliwego zarzutu: **„nie wychodzisz z tego tematu” (2013 r.)**.

„... przeczytałam kilkakrotnie Pani dogłębny i tak wiele dla mnie znaczący mail. Jest mi znane i bliskie to wszystko, co Pani przeżywa w swej nadzwyczajnej pracy, aby Ci, którym odebrano życie z taką premedytacją i bestialstwem, nie umarli powtórnie przez zapomnienie. To Człowieczeństwo nadeludzkie, na które zdobywali

się w piekle swych cierpień, mąk, twórczość prawdziwą zrodzoną w tym morzu cierpień i nieuniknionych śmierci! Uważam te zdarzenia za wielką lekcję o życiu, o ludziach, o prawdziwych wartościach, których nie da się zabić. Sama tego doświadczyłam, pojęłam to wtedy w tym piekle i dzielę się tymi doświadczeniami z wieloma ludźmi na świecie. Nie pisałabym i nie opowiadała o tych przeżyciach, gdyby to były wyłącznie, jedynie okrucieństwa, podłości, cierpienia – ale na ich tle widać najlepiej, to co jest naprawdę ważne w życiu i najlepsze w ludziach, bo właśnie okazane wśród mąk, na krawędzi śmierci, do ostatnich chwil życia. [...] Nie jestem załamana po tych przeżyciach na dnie piekła, przeciwnie, mam inne proporcje, siły do zmagania się o prawdę, o to, co wtedy zrozumiałam że jest konieczne dla ludzkiego życia. [...] Przeszłość żyje w nas, ma na nas różne wpływy, tak jak ludzie, którzy byli z nami w ciągu naszego życia, i odeszli na zawsze. Ale, na szczęście, nie odeszli ze wszystkim, oni żyją w nas - przeszłość, każda niemal przeszłość wplata się rozlicznymi więzami w naszą teraźniejszość i tworzy się z niej przyszłość. Oby ona była lepsza!”

W innym fragmencie wspomnień Haliny Birenbaum czytam z wielkim wzruszeniem jakże osobiste odczucia autorki:

„W obozie, po jakimś czasie siły człowieka kończyły się, ale to zależało od wielu czynników. Od wytrzymałości danej osoby, od siły duchowej, zdolności zbliżenia się do drugiego człowieka po stracie bliskich i wszystkiego, dzielenia się z drugim ostatnim okrucieństwem chleba, zdolność wiary w sens życia i możliwość lepszego jutra. Zadawane dziś na ten temat pytania, pochodzą z innego wymiaru, z innej proporcji i logiki. Dlatego tak trudno sobie wyobrazić – jak można było trwać parę lat w obozie? Jak można było przeżyć zimę, mrozy, deszcze i śniegi w marnej, mokrej, gnijącej odzieży, bez możliwości schronienia się w ciepłym pomieszczeniu. Naprzeciw ognia z krematoriów, w których palono ludzi, najbliższych, krewnych; świadomość, że za chwilę i ty możesz tam się palić... Jest najwyższą łaską, że jeszcze tam cię nie wepchnęli, że jeszcze pozwalają ci czuć mróz, śnieg, deszcz, czekać aż wiatr rozwieje chmury, przyjdzie słońce, otrzymasz upragnioną pajdkę chleba, porcję zupy, doczekasz końca długiego jak wieczność apelu, końca dnia – i zapomnisz na moment o zimnie, o wszystkim! Drętwiejesz w tym cierpieniu nad siły, kamieniejesz a reszta – to sprawa siły twego organizmu. Każdy ma swoją, jakąś niewiadomą, nieprzewidzianą granicę. Bywa, że siły ludzkie wzmagają się w miarę niedostatków i cierpień. Może to cud? Szczęście w nieszczęściu, szereg przypadków. Żyje się chwilą, jakby nigdy nie było niczego przedtem i potem, bo ta obecna chwila jest ogromna, ona trwa jak wieczność, wypełnia sobą wszystko i kto wie, czy darują ci następną. Cierpienie bieżącej chwili i strach wdychany z dymem palonych ciał stępia myśli, zagłusza pamięć poprzednich cierpień, wszystkiego! A tłące się jeszcze ciągle gdzieś na dnie duszy człowieczeństwo, trzyma cię jednak przy życiu – i trwasz w tym piekle, w tej bezradności, bez zbytecznych uczuć, myśli, słów, porównań, żalów. Bo to co jest, tutaj jest normalne, jedyne. W każdej sekundzie może być jeszcze straszniejsze. Trudno odpowiedzieć na pytanie - „jak przeżyłaś w Birkenau zimę, jak przetrwałaś więcej niż kilka tygodni, niż rok?” itp. Tam, czas mierzył się czymś innym – krokami w błocie, biciem pejcza, gwizdkami na apele, selekcje, do pracy, wszystko to równało się przeważnie śmierci. Kto tam Wtedy myślał o całej zimie, o całym tygodniu, miesiącu?! Trwała zawzięta walka o przeżycie chwili,

godziny! A człowiek, kiedy walczy o życie i o to co mu jest najdroższe, wydobywa z siebie niepojęte wręcz siły fizyczne i psychiczne, o których w normalnych warunkach nie wie, że takie istnieją i że są także w nim."

W innym fragmencie swoich wywodów wspomnianej autorki czytamy:
„ ... każda ofiara miała swą twarz. Cierpienia w obozie, głód, bicie, strach, ośpienie - wszystko to nakładało się, zniekształcało twarze. W uczonych, historycznych opisach, w wielu filmach, niezmiennie ważnych pod każdym względem, mówi się jednak o suchej, straszliwej statystyce, wyliczaniu hitlerowskich sposobów zabijania, o górach szkieletów ściąganych na stosy i grzebanych we wspólnych dołach, palonych. Imiona i nazwiska mają wyłącznie oprawcy, wojskowi, politycy. Dla studiów to konieczne, niezbędne, ale w kontekście pełnego zrozumienia czasu - niepojęte, niewyobrażalne. W ostatnich latach zaczęto to rozumieć, szczególnie doceniać osobiste zeznania świadków, pamiętniki, wspomnienia. (Niewiele ich autorów zostało, żyjący nie są już młodzi...). Zamęczane, mordowane jednostki przedstawiano jako bezimienny tłum, pozbawiony cech ludzkich, woli, uczucia, charakteru, reakcji, słaby, bezradny, bez wzlotów i upadków w tych niemożliwych warunkach... A przecież byliśmy zwykłymi ludźmi. Ileż razy o tym mówiłam, pisałam, ile wyjaśniałam! Człowiek zawsze pozostaje tym, kim jest i wszędzie reaguje na swój sposób, także czy zwłaszcza w obliczu cierpienia i śmierci. Najbardziej mi zależy zawsze na tym, by uwidocznic zdarzenia, by ukazać obraz człowieka (jego zachowanie się, twarz ze wszystkim, co ludzkie i nieludzkie), zdolność trwania nawet w piekle, umiejętność kochania, poświęcenia, podejmowania najtrudniejszych wyrzeczeń, siłę wiary. Byłam wśród nich stłoczona w wagonach, które nas wiozły do tych piekieł, na pryzkach, apelach. Poznawałam ludzi, widziałam ich zmagania o życie, i potem ich śmierć. Bez obrazu człowieka, bez obrazu emocji niemożliwa jest próba zrozumienia przeszłości, zapamiętania i słusznych wniosków wobec przyszłych zagrożeń. W Auschwitz zrozumiałam wartość i sens życia samego w sobie, tego co jest na prawdę dla życia ważne. Żadne zło nie zwycięży człowieka. Zrozumiałam, jakim człowiekiem nie wolno być, jaką nie chciałabym nigdy być! Czasami, podczas mniej groźnych chwil, na apelach, przy pracy, marzyłam o świecie na wolności i o tym, jaką będę w przyszłości... Może te myśli pomogły nie tracić nadziei, przeżyć około dwu lat w Auschwitz, zapamiętać wszystko na zawsze, aż do najdrobniejszych szczegółów i żyć w miarę możliwości po ludzku."

Brnę w świecie, który nie istnieje
Wciąż jeszcze wypatruję odpowiedzi
Szukam życia u umarłych
Po nocach nawiedza mnie
Sen i Jawa
Nie rozróżniam
Czy jestem tam – czy tutaj
Wszystko jest wymieszane
Wczoraj i dziś –
Wczoraj i dziś to jedno u mnie
Wiersz Haliny Birenbaum: Szukam życia u umarłych

Wpisuje powyżej te cytaty z autentycznymi odczuciami Haliny Birenbaum, wierząc mocno, że może jakiś sceptyk zrozumie, na jak wielkie męczeństwo fizyczne i psychiczne skazani byli więźniowie hitlerowskich miejsc kaźni, że po przeczytaniu tych fragmentów zmieni pojmowanie problemu o cierpieniu ludzkim !!!

*

Łza
ciemna z oburzenia,
kiedy wstajemy ze snu
i czytamy zapis męki
wygrawerowany paznokciem
w murze –
Testament,
który nam pozostawili,
byśmy chociaż pojęli,
jeśli już odważymy się poznać
to co nie do pojęcia,
usłyszeli krzyki,
które jeszcze we krwi
zakrzepłej na ścianach.

Wiersz Ulricha Grasnica
OŚWIĘCIMSKI TESTAMENT,
(Przełożył Eugeniusz Wachowiak)

SŁOWNIK BIOGRAFICZNY

TOM III

(P-Z)

Zawiera 1898 biogramów

PACHOL EDWIN,

Urodzony ?, zamieszkały w Pietwałdzie, górnik. Aresztowany i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tego więźnia.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 158; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 150.

PACL JÓZEF,

Urodzony 28.08.1907 r. w Łazach i zamieszkały w tej miejscowości, narodowości czeskiej, kupiec. W okresie międzywojennym członek Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół”, członek Obrony Narodowej. Aresztowany 16.09.1941 r. i po krótkotrwałym uwięzieniu w Brnie, tam **9.10.1941 r.** zastrzelony przez hitlerowców.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 117; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 116.

PACL JÓZEF,

Urodzony 31.12.1922 r. w Łazach i zamieszkały w tej miejscowości, syn Józefa (ur. 28.08.1907 r.), student, w okresie międzywojennym członek Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół” oraz Obrony Narodowej. Aresztowany 16.09.1941 r. i po krótkotrwałym uwięzieniu w Brnie, tam **9.10.1941 r.** zastrzelony przez hitlerowców.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 117.

PACL WŁODZIMIERZ,

Urodzony 9.04.1900 r. w Łazach, zamieszkały w Czeskim Cieszynie, narodowości czeskiej, lekarz. Od początku okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu. Aresztowany 15.02.1940 r. i po uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd przewieziony do więzienia we Wrocławiu. Zwolniony 21.08.1942 r., lecz po dwudniowym pobycie w domu zmarł **23.08.1942 r.** - na skutek wycieńczenia spowodowanego pobyt w więzieniu.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 47; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 58.

PAK FRANCISZEK,

Zamieszkały w Dąbrowie. Aresztowany i po uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz, gdzie **zginął 24.03.1942 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 78; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

PAK JÓZEF,



Urodzony 23.11.1911 r. w Piaskach-Ligota pow. rybnicki, syn Franciszka i Marianny z d. Cieślik. Pracował w miejscowych Zakładach Chemicznych „Ceres”, uczył się także kupiectwa w Rybniku. Mieszkał w Brzeziu, należał do chóru „Jutrzenka”. Podczas zasadniczej służby wojskowej w Katowicach ukończył szkołę podoficerską.

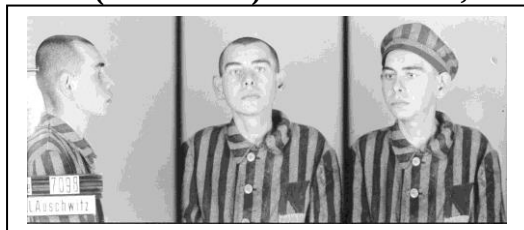
Od 1936 r. służył w Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) w Komendzie Rezerwy w Katowicach. Po zajęciu Zaolzia przeniesiono go do Nowego Bogumina. Prawdopodobnie tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w

1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: W lutym 1940 r. rodzina otrzymała kartkę z Ostaszkowa. Wpisany na LW z Ostaszkowa 045/3 z 22.04.1940, poz. 87, t. 2585.

Bibliografia: Biogram wraz ze zdjęciem zawiera cytaty z książki Miecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 136.

PALA (lub PALLA) FRANCISZEK,



Urodzony 18.09.1920 r. we Frysztacie i zamieszkały w tej miejscowości, narodowości polskiej. Od pierwszych dni okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu – żołnierz organizacji konspiracyjnej ZWZ. Aresztowany 5.10.1939 r. i po uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Dachau, a następnie przetransportowany do KL Auschwitz. Dnia 15.12.1940 r. zarejestrowany w obozowej ewidencji jako wiezień nr 7098. Zginął **8.07.1941 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 80; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 66.

PALACH ALOJZY,

Urodzony 21.01.1918 (lub w 1917 r.) w Grodziszczu k/Cierlicka i tam zamieszkały, narodowości polskiej, robotnik rolny. Rozstrzelany w nieznanych okolicznościach **8.09.1944 r.** w Kocobędzu k/Cieszyna.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 95; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 68.

PALACH FRANCISZKA,

Urodzona w 1888 r., zamieszkała w Grodziszczu k/Cierlicka. Aresztowana i po uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd przewieziona do więzienia śledczego w Mysłowicach. Zmarła w **1943 r.** po powrocie do domu - na skutek wycieńczenia pobytem w więzieniu.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 95.

PALCZEWSKI JAN,

Urodzony 15.12.1912 r. w Karwinie i zamieszkały w tej miejscowości. Aresztowany i po uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz, gdzie zginął **31.08.1941 r.**

Bibliografia: I. Pajak, *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, Katowice 1998 r., s. 1144.

PALONCY EMIL,

Urodzony w 1900 r. w Rychwałdzie i zamieszkały w tej miejscowości, narodowości polskiej, urzędnik górniczy. Zmobilizowany, brał udział w kampanii wrześniowej w 1939 r. **Zginął** w tymże 1939 r. k/Wilna - w walce z hitlerowskim najeźdźcą.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 174; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 162.

PALONKA MARIA z d. BRZEŹEK,

Urodzona w 1919 r. w Rzece i zamieszkała w tej miejscowości (nr 36). Aresztowana przez gestapo w 1943 r. i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia. Przetrwała hitlerowskie zniewolenie – wróciła do domu.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.3, cz.7 (339).

PALOWSKI ALOJZY,



Urodzony 12.03.1915 r. w Suchej Górnej i zamieszkały w tej miejscowości (nr 316), narodowości polskiej, górnik. **Zginął 6.08.1944 r.** zastrzelony w domu na oczach rodziny w egzekucji zbiorowej jaka miała miejsce w Żywocicach¹. W tym dniu gestapo zorganizowało zbiorową akcję odwetową za zabicie dwóch oficerów cieszyńskiego gestapo i ich kierowcy - rozstrzelano 36 mieszkańców Żywocic i sąsiednich wsi.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.8, cz.18 (464); *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 91; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 176.

PALOWSKI FRANCISZEK,

Urodzony 1.04.1910 r. w Karwinie, zamieszkały w Olbrachcicach, narodowości polskiej, górnik. Aresztowany i po uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Mauthausen-Gusen, gdzie **zginął 5.02.1942 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 43; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 138.

PALOWSKI GABRIEL,

Urodzony 16.03.1921 r. w Karwinie i zamieszkały w Karwinie-Solca (nr 141). Aresztowany 10.09.1939 r. i prawdopodobnie po krótkim uwięzieniu w Cieszynie, przetransportowany do więzienia w Rawiczu, a stamtąd przewieziony do KL Buchenwald. Zwolniony do domu 24.03.1941 r. Nieznany jest dalszy okupacyjny los tej osoby.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, Karwina cz.1 (164).

PALOWSKI IZYDOR,

¹ Dnia 4.08.1944 r. około 24.00 godz. zostali zastrzeleni we wsi Żywocice, w gospodzie Izydora Mokrosza przez polskich partyzantów Armii Krajowej funkcjonariusze cieszyńskiego gestapo Karla Weisa, Fiedricga Gawłasa i Georga Sponagela. Polscy partyzanci mieli pierwotnie zamiar napaść na nich poza wsią w polach i rozbroić ich. Jednak ponieważ cały czas pozostawali w gospodzie, zdecydowali się przeprowadzić napad bezpośrednio tam. Podczas wynikłej strzelaniny zostali także zabici oberżysta Mokrosz i nieznany partyzant. Ponadto zraniona została żona komisarza (kierownika gminy) w Dolnych Błędowicach Robergową, która była z małżonkiem obecna w gospodzie. (materiał otrzymany z IPN od Prokurator Ewy Koj).

Urodzony i zamieszkały w Suchej Górnej, nauczyciel, w czasie okupacji hitlerowskiej pracował jako górnik. Aresztowany 13.10.1939 r. i więziony we Frysztacie do 23.10.1939 r. Nieznany jest dalszy okupacyjny los tego więźnia.

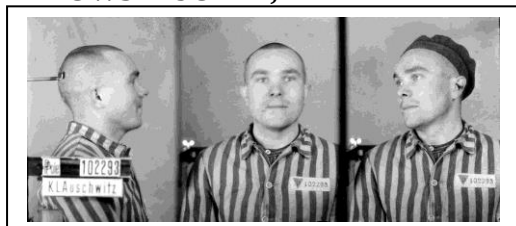
Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.8, cz.18 (498).

PALOWSKI JÓZEF,

Urodzony i zamieszkały w Suchej Górnej, nauczyciel, kierownik polskiej szkoły ludowej w Suchej Górnej. Aresztowany 13.10.1939 r. i więziony we Frysztacie do 23.10.1939 r. Nieznany jest dalszy okupacyjny los tego więźnia.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.8, cz.18 (498).

PALOWSKI JÓZEF,



Urodzony 16.01.1916 r., zamieszkały w Cierlicku Dolnym (nr 56), malarz pokojowy. Aresztowany przez gestapo 16.11.1942 r. i więziony w Cieszyńcu, a stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz, zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 102293. Następnie, przenoszony do KL Mittelbau-Dora, KL Sachsenhausen, KL Buchenwald. Brał udział w marszu ewakuacyjnym więźniów do KL Ravensbruck, do Lubeki i ostatecznie do Lukeran, gdzie wyzwolony został przez wojska alianckie. Wrócił do domu 5.06.1945 r.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.15 (127).

PALOWSKI KAROL,

Urodzony i zamieszkały w Suchej Górnej, górnik – ślusarz w kopalni (późniejsza nazwa „Gottwald”) w Suchej Górnej. Aresztowany 13.10.1939 r. i więziony we Frysztacie do 23.10.1939 r. Nieznany jest dalszy okupacyjny los tej osoby.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.8, cz.18 (498).

PALUCH ALOJZY,

Urodzony 21.01.1917 r. w Grodziszczu i tam zamieszkały (nr 51). Aresztowany przez gestapo 8.09.1944 r. i z domu odprowadzony do lasu w Kocobądku, gdzie razem z Adamem Boszczykiem – leśniczym z Mistrzowic, zostali **rozstrzelani**. Po wojnie, 8.09.1945 r. zwłoki obu ofiar wówczas rozstrzelanych i pochowanych w Kocobądku, zostały ekshumowane i pochowane na cmentarzu w Grodziszczu.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.1, cz.4 (090).

PALUCH FRANCISZKA z d. DUDA,

Urodzona w 1888 r. w Żywocicach, zamieszkała w Grodziszczu (nr 54) k/Cierlicka, narodowości polskiej. Aresztowana w 1942 r. za odmowę przyjęcia Volkslisty i po uwięzieniu przez gestapo w Cieszyńcu, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziona do więzienia śledczego w Mysłowicach. Po 6-ciu miesiącach zwolniona do domu. Zmarła w **1943 r.** z wycieńczenia i ran zadanych podczas przesłuchiwania.

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów; Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.1, cz.4 (091); S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 68.

PALUCH STANISŁAW,



Urodzony 19.12.1882 r. w Nowym Targu, zamieszkały w Orłowej, narodowości polskiej, nauczyciel, kierownik szkoły. Kształcił się w Nowym Targu - matura w 1903 r. Już przed wybuchem pierwszej wojny światowej rozpoczął pracę jako nauczyciel w Orłowej, później długoletni dyrektor Polskiej Szkoły Handlowej w Orłowej. Należał do elity społeczności nauczycielskiej.

Aresztowany 12.04.1940 r. w Orłowej, uwięziony w Czeskim Cieszynie - fabryce Kohna, a stamtąd przewieziony do więzienia w Sosnowcu. Następnie, w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Dachau, a od 26.05.1940 r. przeniesiony do KL Mauthausen-Gusen, gdzie zginął **15.12.1941 r.** - zagazowany w autobusie w drodze do krematorium w Hartheim.

Bibliografia: Sz. Kędryna, A. Szefer, *Nauczyciele śląscy polegli i zamordowani w latach hitlerowskiej okupacji*, Śląski Instytut Naukowy, Katowice 1971, s. 90; M. Walczak, *Ludzie nauki i nauczyciele polscy podczas II wojny światowej. Księga strat osobowych*, Warszawa 1995 r., s. 552; Zbiory dokumentów K. Wójtowicza (poz. 164 wykazu); Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów; *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 145; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 145.

PALUCH TADEUSZ,

Urodzony 23.07.1919 r. w Orłowej i zamieszkały w tej miejscowości, narodowości polskiej, urzędnik. Aresztowany 27.02.1944 r. podczas akcji przeciw polskiej inteligencji i po uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz, gdzie zginął **30.06.1944 r.**

Bibliografia: I. Pająk, *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, Katowice 1998 r., s. 709; *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 146; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 145.

PARCHAŃSKI WŁADYSŁAW,

Urodzony 27.04.1923 r. w Karwinie, zamieszkały w Cieszynie, syn Ludwika i Agnieszki z d. Kempny. Aresztowany i po uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz, zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień „wychowawczy” nr EH-2407. Zginął **15.09.1942 r.** Według wystawionego aktu zgonu nr 30798/1942 – potwierdzonego przez lekarza obozowego, zmarł o godz. 9:00, określenie przyczyny zgonu to: „Kachexie bei Darmkatarrh” (wyczerpanie organizmu przy katarze/nieżycie jelit).

Bibliografia: I. Pająk, *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, Katowice 1998 r., s. 663; PMA-B *Księga zgonów*, t. 21, s. 792, 1142.

PAŘIK FRANCISZEK,

Urodzony 6.05.1893 r. w Zabłociu k/Rychwałdu i zamieszkały w tej miejscowości, narodowości czeskiej. W okresie okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu. Aresztowany za działalność konspiracyjną i uwięziony w obozie koncentracyjnym o nieustalonej nazwie. **Zginął** w marcu 1945 r. w miejscowości Ziel, podczas marszu ewakuacyjnego więźniów w głąb Niemiec.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 189; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 193.

PARZYK FRANCISZEK,



Urodzony 26.09.1915 r. w Szumbarku, syn Franciszka i Amalii z d. Konieczny. Ukończył dwie klasy szkoły wydziałowej, fryzjer. Zasadniczą służbę w armii czechosłowackiej pełnił od 1.10.1937 do 15.10.1938 r., ukończył ją w stopniu strzelca. Od 21.11.1938 r. wstąpił do Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.).

Służył w Chorzowie na Posterunku Pogotowia, później od 2.06.1939 r. w II Komisariacie. Tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 020/3 z 9.04.1940, poz. 99, t. 3843.

Bibliografia: Biogram wraz ze zdjęciem zawiera cytaty z książki Miecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 136.

PASEK JÓZEF,



Urodzony 10.12.1913 r. w Trzycieżu, narodowości polskiej. Po ukończeniu Seminarium Nauczycielskiego w Ostrawie, rozpoczął pracę nauczyciela w Jabłonkowie, a od 1936 r. nauczyciel Publicznej Szkoły Powszechnej w woj. wołyńskim. Zmobilizowany, brał udział w kampanii wrześniowej w 1939 r. a uniknąwszy niewoli i internowania w obozie jenieckim, wrócił na Zaolzie w październiku 1939 r.

Od początku okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu – żołnierz organizacji konspiracyjnej ZWZ/AK, mianowany komendantem placówki w Trzecieżu. Aresztowany 16.04.1943 r. i więziony w Cieszynie, stamtąd przewieziony do więzienia śledczego w Mysłowicach. Po wyroku skazującym na śmierć, zginął **2.06.1943 r.** w egzekucji publicznej-zbiorowej w Cieszynie

Bibliografia: M. Walczak, *Ludzie nauki i nauczyciele podczas II wojny światowej*, *Księga Strat osobowych*, Warszawa 1995 r., 554; Informacja rodziny – Haliny Fiedor z d. Pasek; Sz. Kędryna A. Szefer, *Nauczyciele śląscy polegli i zamordowani w latach hitlerowskiej okupacji*, Śląski Instytut Naukowy, Katowice 1971, s. 91; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 184.

PAŠANDA JAROSŁAW,

Urodzony 10.02.1918 r. w Rychwałdzie i zamieszkały w tej miejscowości, narodowości czeskiej, student. Zginął zaraz na początku okupacji - w grudniu 1939 r. **zastrzelony** przez policję niemiecką.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.10, cz.21 (032); *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 171; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 162.

PASTERNAK ANTONI,

Urodzony 27.04.1901 r. w Ostrawie Śl. i zamieszkały w tej miejscowości, syn Karola i Marii z d. Ożana. Aresztowany i po uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz, gdzie zginął

8.02.1943 r. Według wystawionego aktu zgonu nr 6029/1943 – potwierdzonego przez lekarza obozowego, zmarł o godz. 18:45, określenie przyczyny zgonu to: „Bronchopneumonie” (zapalenie płuc i oskrzeli).

Bibliografia: I. Pająk, *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, Katowice 1998 r., s. 1143; APMA-B *Księga zgonów*, t. 5, s. 29.

PASTERNAK ARNOST,

Urodzony 7.05.1901 r. w Ostrawie Śl. i zamieszkały w tej miejscowości, syn Walentego i Zofii z d. Luzar. Aresztowany i po uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz, gdzie zginął **15.04.1943 r.** Według wystawionego aktu zgonu nr 18473/1943 – potwierdzonego przez lekarza obozowego, zmarł o godz. 13:20, określenie przyczyny zgonu to: „Herz - und Kreislaufschwäche” (niewydolność serca i układu krążenia).

Bibliografia: I. Pająk, *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, Katowice 1998 r., s. 1143; APMA-B *Księga zgonów*, t. 13, s. 467.

PASTERNAK ALOJZY,

Urodzony 3.12.1899 r. w Lesznej Dolnej, zamieszkały w Trzyńcu, hutnik. Od początku okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu. Aresztowany 8.08.1940 r. i po uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz, gdzie zginął **1.04.1941 r.**

Bibliografia: S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 187.

PASTOR JÓZEF,

Zamieszkały w Dąbrowie. Aresztowany i po uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz, gdzie **zginął** – nieznane są data oraz okoliczności śmierci tego więźnia.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 78.

PASTUCHA ANTONI,

Urodzony 26.08.18990 r. w Datyniach Dolnych i zamieszkały tej miejscowości, narodowości polskiej. Aresztowany i przewieziony do więzienia lub obozu koncentracyjnego o nieustalonej nazwie. Po jakimś czasie zwolniony do domu, gdzie **zmarł w 1943 r.** - z wycieńczenia i chorób nabytych w miejscu uwięzienia.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 69; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 60.

PASTUSZEK AGNIESZKA z d. WACŁAWIK,

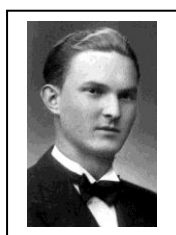


Urodzona 16.01.1896 r. w Lutyni Dolnej i zamieszkała w tej miejscowości, córka Franciszka i Genowefy z d. Moczydlak, narodowości polskiej. Aresztowana 20.08.1943 r. za przynależność do organizacji konspiracyjnej ZWZ/AK i odmowę podpisania Volkslisty. Po uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziona do KL Auschwitz. Dnia 9.09.1943 r. zarejestrowana w obozowej ewidencji jako więźniarka nr 61397. Zginęła **2.12.1943 r.**

Według wystawionego aktu zgonu nr 33258/1943 – potwierdzonego przez lekarza obozowego, zmarła o godz. 8:00, określenie przyczyny zgonu to: „Darmkatarrh bei Körperschwäche” (katar/nieżyt jelit przy osłabieniu fizycznym).

Bibliografia: I. Pająk, *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, Katowice 1998 r., s. 591; APMA-B *Księga zgonów*, t. 23, s. 258; Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów; Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.12, cz.23 (211); *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 71; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 108.

PASTUSZEK EMANUEL,



Urodzony 18.09.1917 r. w Lutyni Dolnej i zamieszkały w tej miejscowości (nr 459), syn Rudolfa. Po ukończeniu szkoły wydziałowej, uczył się w Polskim Gimnazjum Realnym w Orłowej - matura w 1937 r. W latach 1937/1938 praktykował w aptece, zaś w okresie 1938/1939 był nauczycielem w Szkole Ludowej we Frysztacie. Miał zamiar rozpocząć studia farmaceutyczne, lecz realizację tych planów uniemożliwił wybuch drugiej wojny światowej.

Aresztowany 20.04.1940 r. razem z bratem Rudolfem, więziony był w Karwinie i Cieszynie. Zwolniony do domu 2.05.1940 r., pracował jako górnik w kopalni „Eleonora” w Dąbrowie. W styczniu 1943 r. gestapo ponownie chciało go aresztować, lecz on przeczuwając zagrożenie, do końca okupacji ukrywał się - walcząc z okupantem poprzez konspiracyjną działalność w ruchu oporu.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.12, cz.23 (230).

PASTUSZEK KAROL,

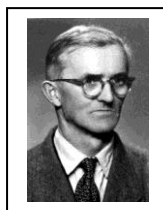


Urodzony 5.01.1903 r. w Orłowej, zamieszkały w Karwinie II, narodowości polskiej, dyrektor szkoły. Aresztowany 12.04.1940 r. i więziony w Cieszynie, a stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Dachau. Następnie, przeniesiony do KL Mauthausen-Gusen, zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 3184. Zwolniony z obozu 27.11.1940 r., aż do lutego 1941 r. leczyl się – był niezdolny do pracy.

Od 28.11.1941 do 30.04.1945 r. pracował jako robotnik w firmie budowlanej Ing. R. Trampler. Po wyzwoleniu wrócił do pracy w szkolnictwie – ukończył zaocznie trzyletnie studium w Wyższej Szkole Pedagogicznej w Opawie.

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów; Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, Karwina cz.1 (164).

PASTUSZEK RUDOLF,



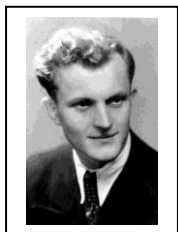
Urodzony 5.04.1893 r. w Lutyni Dolnej i zamieszkały w tej miejscowości (nr 553), elektromechanik, kolejarz. W okresie międzywojennym tj. w latach 1924-1938 r. prezes Macierzy Szkolnej. Aresztowany przez gestapo 16.10.1939 r. i więziony do 25.10.1939 r. we Frysztacie, od 1.25.1939 r. przetransportowany do KL Skrochowice, a następnie przeniesiony od 2.12.1939 do 20.08.1941 r. w KL Oranienburg-Sachsenhausen.

Po zwolnieniu z obozu i powrocie w rodzinne strony, zagrożony ponownym aresztowaniem, ukrywał się do końca okupacji hitlerowskiej, walcząc z okupantem

poprzez konspiracyjną działalność w ruchu oporu. Po wojnie prezes Polskiego Związku Kulturalno Oświatowego.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.12, cz.23 (227).

PASTUSZEK RUDOLF,



Urodzony 14.07.1921 r. w Lutyni Dolnej i zamieszkały w tej miejscowości (nr 459). Po ukończeniu Szkoły Wydziałowej studiował w Wyższej Szkole Przemysłowej – gdzie w 1938 r. otrzymał tytuł inżyniera. W 1939 r. sztygar w kopalni „Zofia” w Porębie k/Orłowej. Aresztowany i więziony od 20.04.1940 do 2.05.1940 r. w Karwinie i Cieszynie. Następnie wysłany przez Arbeitsamt na roboty przymusowe na wyspę Rugia. Po powrocie z robót, od 1942 r. do 1945 r. pracował na poczcie w Nowym Boguminie.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.12, cz.23 (226).

PASTUSZKA KAROL,

Urodzony 1.09.1895 r. w Haleńsku pow. strzelecki, woj. opolskie, syn Stanisława i Katarzyny. Uczestniczył w powstaniach śląskich. Do Policji Województwa Śląskiego (PWSł.) wstąpił 18.12.1922 r. Służbę wykonywał w Komisariacie Hajduki Wielkie pow. świętochłowski i na Posterunku Konnym w Chorzowie. Stamtąd, od 11.10.1938 r. został oddelegowany do pow. fryszackiego, zaś od 21.12.1938 r. pełnił służbę na Posterunku Konnym w Orłowej. Prawdopodobnie tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 045/2 z 22.04.1940, poz. 5, t. 3371.

Bibliografia: Biogram opracowany w oparciu w całości o cytaty z książki Miecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 136.

PASZ ALBERT,

Urodzony 7.04.1930 r. w Błędowicach Dolnych i zamieszkały w tej miejscowości (nr 194). Aresztowany przez gestapo 6.08.1944 r. w związku z zastrzeleniem w Żywocicach dwóch oficerów cieszyńskiego gestapo i ich kierowcy. Więziony w Cieszynie do 14.08.1944 r. – następnie zwolniony do domu. Nieznany jest dalszy okupacyjny los tej osoby.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.9, cz.19 (575, 606).

PASZ EMANUEL,

Urodzony 11.03.1917 r. w Suchej Średniej i zamieszkały w tej miejscowości, narodowości polskiej, harcerz w Orłowej. Od 1936 r. pracował jako nauczyciel w Suchej Średniej, a później w Czarnokorcach na Rusi Podkarpackiej. W okresie okupacji brał czynny udział w ruchu oporu w rodzinnej miejscowości. Aresztowany 14.01.1941 r. za działalność konspiracyjną i po uwięzieniu przez gestapo w

Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do więzienia w Katowicach. Zginął **4.03.1943 r.** - przez ścięcie gilotyną.

Bibliografia: *Więznia hitlerowskie na Śląsku, w Zagłębiu Dąbrowskim i w Częstochowie 1935-1945*, Śląski Instytut Wydawniczy, Katowice 1983 r., s. 37; Sz. Kędryna, A. Szefer, *Nauczyciele śląscy polegli i zamordowani w latach hitlerowskiej okupacji*, Śląski Instytut Naukowy, Katowice 1971, s. 91; M. Walczak, *Ludzie nauki i nauczyciele polscy podczas II wojny światowej*; T. Kopoczek, *Harcerstwo Śląska Cieszyńskiego – Ważniejsze fakty z lat 1912-1945*, wyd. 1998 r. - *Harcerskie Ofiary Drugiej Wojny Światowej*, s. 131; *Księga strat osobowych*, Warszawa 1995 r., s. 555; Zbiory dokumentów K. Wójtowicza (poz. 165 wykazu); Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.8, cz.18 (522); *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 164; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 181.

PASZ EMIL,

Urodzony 24.02.1909 r. w Suchej Górnej, zamieszkały w Bystrzycy n.Olzą, narodowości polskiej, hutnik w Trzyńcu. W okresie międzywojennym członek wielu polskich organizacji kulturalno-oświatowych. Od początku okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu. Aresztowany 15.10.1939 r. i więziony w Bystrzycy n.Olzą, w Cieszynie, a stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Dachau, gdzie zarejestrowany został w obozowej ewidencji jako więzień nr 12505. Następnie, przeniesiony do KL Mauthausen-Gusen, i tam zarejestrowany jako więzień nr 7747. Zginął w tym obozie **15.10.1941 r.**

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów; Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.8, cz.18 (466), Karwina cz.1 (069); S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 51.

PASZ JÓZEF,

Urodzony 23.11.1902 r. w Suchej Średniej, zamieszkały w Błędowicach Dolnych (nr 194), górnik. Aresztowany przez gestapo 6.08.1944 r. w związku z zastrzeleniem w Żywocicach dwóch oficerów cieszyńskiego gestapo i ich kierowcę. Więziony w Cieszynie do 28.08.1944 r. – a następnie zwolniony do domu. Nieznany jest dalszy okupacyjny los tej osoby.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.9, cz.19 (573, 606).

PASZ JÓZEF,



Urodzony 21.02.1905 r. w Trzyńcu. Od początku okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu. Aresztowany przez gestapo i po uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz. Dnia 26.08.1942 r. zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 61627. Nieznany jest dalszy los tego więźnia.

Bibliografia: I. Pająk, *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, Katowice 1998 r., s. 208.

PASZ LEON,

Urodzony 6.08.1922 r. w Błędowicach Dolnych i zamieszkały w tej miejscowości (nr 416), narodowości polskiej, robotnik. Aresztowany 6.08.1944 r. i po uwięzieniu

w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Mauthausen. Zginął **15.02.1945 r.** podczas marszu ewakuacyjnego więźniów w głąb Niemiec.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.9, cz.19 (562, 606); *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 67; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 43.

PASZ TADEUSZ,

Urodzony 14.06.1923 r. w Łazach, syn Józefa, student. Zmobilizowany, brał udział w kampanii wrześniowej w 1939 r. W czasie przemieszczania się w walkach z hitlerowskim agresorem na tereny wschodnie, ostatnio widziany we Lwowie. Prawdopodobnie dostał się do sowieckiej niewoli, gdzie zginął – **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Jego nazwisko figuruje w wykazie spraw prowadzonych przez organa NKWD Zachodniej Białorusi i Ukrainy, co potwierdza jego aresztowanie. Rodzina otrzymała wiadomość z Czerwonego Krzyża o jego śmierci „na terytorium ZSRR” w 1940 r.

Bibliografia: Mécislav Borak, „Symbol Katynia” *Zaolziańskie Ofiary Obozów i Więzień w ZSRR*, Czeski Cieszyn 1991, s. 121; Biogram opracowany w całości w oparciu o cytaty z książki Mécislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 193; *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 119; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 117.

PASZ WILHELM,



Urodzony 10.10.1906 r. w Nydku i zamieszkały w tej miejscowości (nr 151), kierownik spółdzielni „Jednota-Jedność” w Nydku. Aresztowany 15.07.1943 r. za działalność w organizacji konspiracyjnej. Więziony w Cieszynie, a stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Buchenwald. Otrzymał wolność 8.05.1945 r. – po wyzwoleniu przez wojska amerykańskie.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.5, cz.11 (093).

PASZ WŁADYSŁAW,



Urodzony 4.08.1912 r. w Orłowej, zamieszkały w Karwinie-Kopalnia (nr 654), dyrektor szkoły średniej w Lutyni Dolnej, a także poradni psychologicznej, artysta malarz. Aresztowany 15.04.1940 r. i po uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Dachau. Następnie, przeniesiony do KL Mauthausen-Gusen. Zwolniony z obozu 12.10.1941 r., lecz do końca okupacji wysłany przez Arbeitsamt na roboty przymusowe – pracował jako górnik.

Po wojnie - zakończeniu okupacji hitlerowskiej, wrócił do pracy w szkolnictwie. Studiował zaocznie na Wydziale pedagogiki i psychologii w Ołomuńcu. Doktoryzował się na wydziale defektologii w Krakowie. Ze stanowiska dyrektora szkoły wydziałowej w Lutyni Dolnej został powołany na dyrektora poradni psychologicznej przy Prezydium Rady Narodowej w Karwinie.

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów; Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.12, cz.23 (222).

PASZEK ANTONI,

Urodzony 15.05.1888 r. w Karwinie, zamieszkały w Suchej Górnej (nr 176), narodowości polskiej, górnik w kopalni „Franciszek”. W okresie okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu. Aresztowany wprost z miejsca pracy i rozstrzelany **20.02.1945 r.** wraz z trzema innymi osobami z Suchej Górnej.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 91; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 176.

PASZEK BRUNON,

Urodzony w 1914 r. we Frysztacie i zamieszkały w tej miejscowości. Aresztowany i po uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz, gdzie **zginął** w 1945 r. w marszu ewakuacyjnym więźniów w głąb Niemiec.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 80.

PASZEK EMANUEL,



Urodzony 13.12.1922 r. w Suchej Górnej i zamieszkały w tej miejscowości, narodowości polskiej, harcerz, pracował jako górnik. Od początku okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu. Aresztowany i uwięziony w Cieszynie (lub Goleszowie), gdzie **zginął 1.01.1945 r.**

Bibliografia: T. Kopoczek, *Harcerstwo Śląska Cieszyńskiego – Ważniejsze fakty z lat 1912-1945*, wyd. 1998 r. - *Harcerskie Ofiary Drugiej Wojny Światowej*, s. 131; Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.8, cz.18 (464); *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 89; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 176.

PASZEK EMIL,

Urodzony 8.08.1905 r. w Bujakowie pow. mikołowski, syn Franciszka i Waleri z d. Kalus. Do Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) został przyjęty 1.10.1929 r. i do 15.02.1939 r. służył w Komisariacie w Lipinach pow. świętochłowicki, skąd został skierowany do Komisariatu w Pietwałdzie. Prawdopodobnie tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 038/3 z 20.04.1940, poz. 18, t. 712.

Bibliografia: Biogram opracowany w oparciu o cytaty z książki Miecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 136.

PASZEK RUDOLF,

Urodzony 19.03.1894. r w Markłowicach Górnych, zamieszkały w Jabłonkowie-Biała (nr 38). Kierownik szkoły wydziałowej w Jabłonkowie. Aresztowany 11.10.1939 r. i więziony w Jabłonkowie przez cztery dni, następnie przewieziony do więzienia w Cieszynie, a stamtąd w transporcie zbiorowym przetransportowany do KL Sachsenhausen. Od 3.09.1940 r. przeniesiony do KL Dachau, tam zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 17409. Odzyskał wolność 29.04.1945 r. – wyzwolony przez wojska amerykańskie.

PAUCH FRANCISZEK,

Urodzony 30.03.1897 r. w miejscowości Sączkowo pow. wolsztyński woj. wielkopolskie, syn Stanisława i Elżbiety z d. Mania. Od 16.04.1920 do 30.08.1922 r. służył w Okręgu Lwowskim w Państwowej Policji. Do Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) został przyjęty 31.08.1922 r. - do Komendy Powiatowej w Bielsku, gdzie służył do 30.09.1924, następnie przeniesiony do pow. świętochłowskiego, na Posterunek Karol-Emanuel do 30.09.1926 r. W Łagiewnikach służył najpierw w Komisariacie do 31.03.1928 r., następnie na Posterunku Granicznym do 1.03.1930 r., i ponownie w Komisariacie do 28.05.1937 r., później w Komisariacie Piekary Śląskie do 20.12.1938 r. Stąd przeniesiony został na Zaolzie. Do 25.05.1939 r. wykonywał służbę w Komisariacie Nowy Bogumin, a następnie w Wydziale Śledczym we Frysztacie. Prawdopodobnie tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 054/1 z 5.05.1940, poz. 17, t. 2716.

Bibliografia: Mecislav Borak, „*Symbol Katynia*” *Zaolziańskie Ofiary Obozów i Więzień w ZSRR*, Czeski Cieszyń 1991, s. 97; Biogram opracowany w oparciu o cytaty z książki Mecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 137.

PAUCH STANISŁAW,

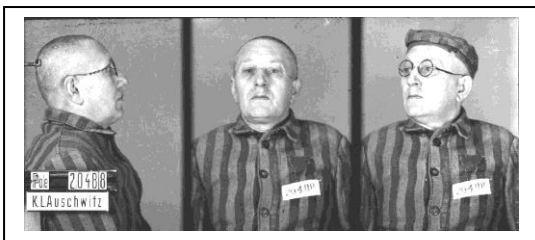
Urodzony 5.05.1887 r. w miejscowości Sączkowo pow. wolsztyński woj. wielkopolskie, syn Stanisława i Elżbiety z d. Mania, brat Franciszka. Służbę w Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) rozpoczął 16.10.1925 r. w Katowicach. Służył w sekcji śledczej w Komisariacie Dworzec do 30.09.1927 r. oraz w Ekspozyturze i Wydziale Śledczym, skąd 22.12.1938 r. został oddelegowany na Zaolzie. Od 6.03.1939 r. służył w Wydziale Śledczym we Frysztacie. Prawdopodobnie tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. – **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 05/2 z 5.04.1940, poz. 98, t. 1408.

Bibliografia: Biogram opracowany w oparciu o cytaty z książki Mecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 137.

PAVLASEK ERNEST,

Urodzony 5.01.1888 r. we Frydku, syn Jadwigi. Aresztowany i w transporcie zbiorowym z Brna przewieziony do KL Auschwitz. Dnia 4.09.1941 r. zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 20488. Zginął **11.11.1941 r.**



Według wystawionego aktu zgonu nr 4068/1941 – potwierdzonego przez lekarza obozowego, zmarł o godz. 8:55, określenie przyczyny zgonu to: „Herzwassersucht” (puchlina wodna serca).

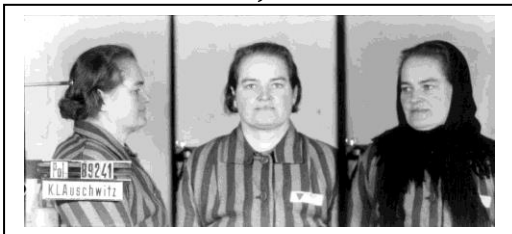
Bibliografia: APMA-B *Księga zgonów*, t. 3, s. 1062.

PAWELEK BOGUSŁAW,

Urodzony w Pietwałdzie, górnik. Aresztowany i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tego więźnia.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 158; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 150.

PAWLAS AMELIA,



Urodzona 7.04.1901 r. w Karwinie, zamieszkała w Żywocicach (nr 52), żona rzeźnika Franciszka (ur. 22.08.1892 r.) matka Franciszka, Bronisławy, Hildegardy. Aresztowana 25.09.1944 r. i po uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziona do KL Auschwitz, zarejestrowana w obozowej ewidencji w listopadzie 1944 r. - jako więźniarka nr 89241. Następnie, od 23.01.1945 r. przeniesiona do KL Ravensbrück, a później do KL Neustadt-Glewe. Przetrwała hitlerowskie zniewolenie – wróciła do domu z córką Hildegardą.

Bibliografia: I. Pająk, *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, Katowice 1998 r., s. 622; Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.9, cz.19 (606); informacja uzupełniona o dane z APMA-B.

PAWLAS BERNARD,

Urodzony 9.06.1921 r. w Karwinie, zamieszkały w Karwinie II (nr 1710). Aresztowany 11.03.1940 r. za kolportowanie ulotek – nie ustalone miejsce uwięzienia. Zwolniony do domu 5.04.1943 r. Nieznany jest dalszy okupacyjny los tej osoby.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, Karwina cz.1 (167).

PAWLAS BRONISŁAWA, pseud. „Bronka”,

Urodzona 26.05.1924 r. w Karwinie, zamieszkała w Żywocicach (nr 52), córka Franciszka i Amalii, narodowości polskiej, urzędniczka. W okresie okupacji

hitlerowskiej pracowała na pocztce, a także działała w ruchu oporu - łączniczka partyzantów pododdziału ppor. Józefa Kamińskiego pseud. „Strzała”.



Aresztowana 25.06.1944 r. i po uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziona została do KL Auschwitz. W listopadzie 1944 r. zarejestrowana w obozowej ewidencji jako więźniarka nr 89240. Następnie, od 23.01.1945 r. przeniesiona do KL Ravensbrück, gdzie **zginęła** w styczniu 1945 r.

Bibliografia: I. Pająk, *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, Katowice 1998 r., s. 622; Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów; *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 192; Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.9, cz.19 (606); J. Burek, nauczyciel, były więzień obozów koncentracyjnych - wywiady i opracowania z zasobów archiwum Kongresu Polaków w RC w Cieszynie; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 198.

PAWLAS FRANCISZEK,

Urodzony 22.08.1892 r. w Suchej Górnej, gdzie chodził do polskiej szkoły ludowej, zamieszkały w Żywocicach (nr 52), narodowości polskiej, rzeźnik. Działacz społeczny w Macierzy Szkolnej. W okresie okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu – współpracował z partyzantami ppor. Józefa Kaminskiego pseud. „Strzały”. Aresztowany 25.09.1944 r. razem z całą rodziną i po uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, a stamtąd przewieziony do KL Terezin, gdzie **zginął**.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.9, cz.19 (598); *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 192; J. Burek, nauczyciel, były więzień obozów koncentracyjnych - wywiady i opracowania z zasobów archiwum Kongresu Polaków w RC w Cieszynie; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 198.

PAWLAS FRANCISZEK,

Urodzony 29.08.1929 r. w Błędowicach Dolnych, zamieszkały w Żywocicach (nr 52), syn Franciszka (ur. w 1892 r.), narodowości polskiej, student gimnazjum cieszyńskiego. W okresie okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu. Aresztowany i po uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz i dalej do KL Buchenwald. **Zginął** podczas marszu ewakuacyjnego więźniów w styczniu 1945 r.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 192; J. Burek, nauczyciel, były więzień obozów koncentracyjnych - wywiady i opracowania z zasobów archiwum Kongresu Polaków w RC w Cieszynie; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 198.

PAWLAS HELENA,

Urodzona 15.08.1886 r., zamieszkała w Suchej Górnej (nr 234). Aresztowana 27.06.1944 r. wraz z córką Pawelką w związku z akcją odwetową za zabicie przez partyzantów hitlerowca Vorbacha. Więziona w Cieszynie do 1.12.1944 r. – następnie zwolniona do domu. Nieznany jest dalszy okupacyjny los tej osoby.

Postscriptum: Córka Pawełka wywieziona do KL Ravensbrück, tam zginęła 27.12.1944 r.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.8, cz.18 (499).

PAWLAS HILDEGARDA,



Urodzona 17.03.1927 r. w Karwinie, zamieszkała w Żywocicach (nr 52), córka Franciszka i Amalii. Aresztowana i po uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziona do KL Auschwitz. W listopadzie 1944 r. zarejestrowana w obozowej ewidencji jako więźniarka nr 89239. Następnie, od 23.01.1945 r. przeniesiona do KL Ravensbrück. Nieznany jest dalszy los tej więźniarki.

Bibliografia: I. Pająk, *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, Katowice 1998 r., s. 622; Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.9, cz.19 (607).

PAWLAS JAN,

Urodzony w 1905 r. w Błędowicach Dolnych i przez jakiś czas zamieszkały w tej miejscowości, zaś w latach 1935 do 1939 mieszkał w Bystrzycy n.Olzą, weterynarz. W 1939 r. więziony przez gestapo – nieznane miejsce uwięzienia, nieznany jest dalszy okupacyjny los tej osoby

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.9, cz.19 (569), zbiór nr 2 (020).

PAWLAS KAROL,

Urodzony 6.09.1908 r. w Błędowicach Dolnych, syn Jana i Anny z d. Jaworek. Ukończył dwuklasową szkołę przemysłową. Co najmniej od 17.02. do 3.06.1939 r. w Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) - służył w II Komisariacie w Chorzowie pow. katowicki. Prawdopodobnie tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 058/1 z maja 1940, poz. 5, t. 1938. Jego nazwisko znajduje się w wykazie policjantów zamieszkujących salę 2 tzw. korpusu IV obozu w Ostaszkowie; wykaz znaleziono podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r. przy zwłokach Lucjana Rajcherta.

Bibliografia: Biogram opracowany w oparciu o cytaty z książki Miecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 137.

PAWLAS KAROL,



Urodzony 3.10.1921 r. w Suchej Średniej, zamieszkały w Cierlicku Dolnym, narodowości polskiej, harcerz. Aresztowany i przetrzymywany w lokalnym więzieniu w Żywocicach, gdzie **6.08.1944 r.** został zastrzelony w niewyjaśnionych okolicznościach.

Bibliografia: T. Kopczek, *Harcerstwo Śląska Cieszyńskiego – Ważniejsze fakty z lat 1912-1945*, wyd. 1998 r. - *Harcerskie Ofiary Drugiej Wojny Światowej*, s. 133; *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 75; Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.15 (125); S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 52.

PAWŁAS PAWEŁ,

Urodzony 4.04.1921 r. w Datyniach Dolnych, zamieszkały w Błędowicach Dolnych (nr 322), narodowości polskiej, robotnik. W 1940 r. wysłany przez Arbeitsamt na przymusowe roboty do Niemiec - umieszczony w obozie karnym w Eckernförde bei Kühl", gdzie w niewyjaśnionych okolicznościach zginął **10.03.1945 r.**

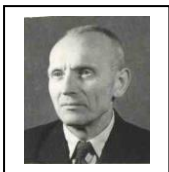
Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.9, cz.19 (565); *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 68; Archiwum dr. n. med. J. Mazurka; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 43.

PAWŁAS PAWEŁKA,

Urodzona 23.06.1903 r. w Suchej Górnej i zamieszkała w tej miejscowości (nr 91), narodowości polskiej, szwaczka. W okresie okupacji hitlerowskiej działała w ruchu oporu. Aresztowana 1.07.1944 r. w ramach akcji odwetowej za śmiertelne postrzelenie przez partyzantów Niemca Vorbacha. Po uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziona do KL Ravensbrück, gdzie zginęła **27.12.1944 r.**

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów; *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 89; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 176.

PAWŁAS RUDOLF,



Urodzony 20.03.1896 r. w Jabłonkowie, później zamieszkały w Mostach k/Jabłonkowa, a także w Bukowcu, czeladnik malarski. Aresztowany przez gestapo 25.06.1943 r. w związku z dekonspiracją organizacji podziemnej. Więziony w Cieszynie, a stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do więzienia śledczego w Mysłowicach.

Po śledztwie, 12.11.1943 r. przewieziony do KL Auschwitz, gdzie przebywał niemal do ostatnich dni funkcjonowania obozu. Od 18.01.1945 r. uczestniczył w ewakuacji więźniów z Oświęcimia do Wodzisławia Śl. a stamtąd kolejną – w wagonach towarowych przewieziony do KL Gross-Rosen – tam więziony 3 tygodnie (gdzie spotkał znajomego z Jabłonkowa - Antoniego Jurzykowskiego). Od 12.03.1945 r. ewakuowany – do KL Litomierzyce, gdzie przebywał do 9.05.1945 r. Wrócił do domu - do Jabłonkowa 2.06.1945 r. Zmarł 17.05.1965 r.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, zbiór nr 2 (060, 061, 062, 139).

PAWŁAS WŁADYSŁAW ks.,

Urodzony 3.03.1908 r. w Suchej Górnej i zamieszkały w tej miejscowości, narodowości polskiej. Wykształcenie średnie zdobył w orłowskim gimnazjum - matura w 1926 r.



Teologię ewangelicką studiował w Warszawie. Pastor i katecheta w Ustroniu i Wiśle. Aresztowany 28.04.1940 r. i więziony w Czeskim Cieszynie - fabryce Kohna, a stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Dachau, zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 6566. Następnie, 5.06.1940 r. przeniesiony został do KL Mauthausen-Gusen. Zmarł przy pracy w kamieniołomach **28.08.1940 r.** – skrajnie wycieńczony i osłabiony fizycznie.

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów; *W cieniu Śmierci* Ewangelicy – ofiary prześladowań w czasie II wojny światowej, praca zbiorowa Warszawa 1970 r. s. 16; M. Walczak, *Ludzie nauki i nauczyciele polscy podczas II wojny światowej. Księga strat osobowych*, Warszawa 1995 r. s. 558; J. Domagała, *Ci, którzy przeszli przez Dachau* (Duchowni w Dachau), wyd. PAX Warszawa 1957 r., s. 261; Zbiory dokumentów K. Wójtowicza (poz. 166 wykazu); Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.8, cz.18 (468); S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 176.

PAWLICA EMILIA,

Urodzona 20.01.1921 r. w Nieborach i zamieszkała w tej miejscowości (nr 157). Aresztowana przez gestapo 15.11.1943 r. i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziona do KL Ravensbrück. Odzyskała wolność 30.04.1945 r. – wyzwolona przez Armię Czerwoną.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.3, cz.7 (343).

PAWLICZEK JÓZEF,

Urodzony 19.02.1897 r. w Łąkach. Aresztowany i po uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz. Dnia 31.01.1941 r. zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 9542. Nieznany jest dalszy los tego więźnia.

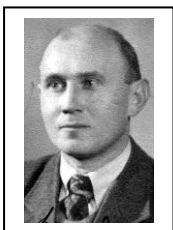
Bibliografia: I. Pająk, *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, Katowice 1998 r., s. 79.

PAWLIK EDWARD,

Urodzony 10.10.1914 r. w Łąkach n.Olzą, zamieszkały w Pogwizdowie (nr 78), mechanik. Aresztowany 10.10.1942 r. i więziony w Cieszynie, a stamtąd 10.12.1942 r. w transporcie zbiorowym przewieziony do więzienia śledczego w Mysłowicach. Po zakończonym śledztwie, 19.03.1943 r. przetransportowany do KL Auschwitz, zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 109263. Od 2.01.1945 r. przeniesiony do KL Nordhausen i dalej od 3.03.1945 r. do KL Neuengamme. Odzyskał wolność 30.04.1945 r. Miał uczestniczyć w transporcie więźniów drogą morską, ale uratował się ucieczką przed takim transportem - ukrywając się przez 3 dni w lesie do wyzwolenia tych terenów przez wojska amerykańskie. Po wyzwoleniu przebywał w Lubece do 1.12.1945 r., wrócił do Pogwizdowa 6.12.1945 r.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.15 (141).

PAWLIK EDWARD,



Urodzony 26.07.1915 r. w Łąkach n.Olzą, zamieszkały w tej miejscowości (nr 44), narodowości polskiej, nauczyciel. Aresztowany 23.04.1940 r. i więziony w Czeskim Cieszynie - fabryce Kohna, a stamtąd 24.04.1940 r. w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Dachau. Następnie, od 5.06.1940 r. przeniesiony do KL Mauthausen-Gusen, zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 6832. Zwolniony z obozu 22.11.1940 r.

Po powrocie do domu, od listopada 1940 r. aż do 3.04.1945 r. pracował jako robotnik rolny, robotnik drogowy i najdłużej jako robotnik w składzie drzewa w Dąbrowej. Po wyzwoleniu wrócił do pracy w szkolnictwie. Poza pracę w szkole udzielał się w PZKO jako założyciel i dyrygent chóru mieszanego w Łąkach, był członkiem MRN. Zmarł nagle 8.02.1985 r.

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów; Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.15 (143).

PAWLIK EDWARD,

Urodzony 20.12.1923 r. w Boguminie i zamieszkały w tej miejscowości, Syn Ludwika i Ewy z d. Polak. Aresztowany i po uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz. Dnia 23.04.1943 r. zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 117911. Zginął **23.05.1943 r.** Według wystawionego aktu zgonu nr 20718/1943 – potwierdzonego przez lekarza obozowego, zmarł o godz. 8:30, określenie przyczyny zgonu to: „Lungentuberkulose” (gruźlica płuc).

Bibliografia: I. Pająk, *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, Katowice 1998 r., s. 331; APMA-B *Księga zgonów*, t. 14, s. 1240.

PAWLIK KAROL,

Urodzony w 1882 r. w Łąkach, rolnik, działacz społeczny w Macierzy Szkolnej, Straży Pożarnej. Aresztowany przez gestapo w maju 1940 r. i więziony przez 3 lata w Vechta. Wrócił w 1943 r. do domu bardzo chory i wkrótce zmarł.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.15 (139).

PAWLITA FRANCISZEK,



Urodzony 27.01.1911 r. w Markłowicach Dolnych i zamieszkały w tej miejscowości (nr 24), syn Henryka, narodowości polskiej. W okresie okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu. Aresztowany 10.03.1944 r. razem z bratem Wiktorem i po uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do więzienia śledczego w Mysłowicach. Po zakończonym śledztwie przetransportowany do KL Auschwitz, gdzie zginął **12.05.1944 r.**

Bibliografia: J. Burek, nauczyciel, były więzień obozów koncentracyjnych - wywiady i opracowania z zasobów archiwum Kongresu Polaków w RC w Cieszynie; Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.12, cz.23 (308); *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 123; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 127.

PAWLITA WIKTOR,



Urodzony 8.02.1913 r. w Markłowicach Dolnych i zamieszkały w tej miejscowości, syn Henryka, narodowości polskiej, stolarz. Od pierwszych dni okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu. Aresztowany 2.10.1939 r. razem z bratem Franciszkiem i po krótkotrwałym uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do więzienia śledczego w Mysłowicach.

Po zakończonym śledztwie przetransportowany do KL Auschwitz, gdzie zginął **12.06.1944 r.**

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.12, cz.23 (308); *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 123; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 127.

PAWLUK IRENA, pseud. „Justyna”,



Urodzona 2.06.1912 r. w Karwinie, zamieszkała w Trzyńcu. W okresie okupacji hitlerowskiej od 1940 r. działała w ruchu oporu - łączniczka pseud. „Justyna”. Jako sklepowa dostarczała partyzantom żywność. Aresztowana 24.06.1943 r. i więziona w Cieszynie, a stamtąd w transporcie zbiorowym 12.07.1944 r. przewieziona do więzienia śledczego w Mysłowicach.

Po zakończonym śledztwie, w październiku 1944 r. przeniesiona do więzienia w Katowicach, a po trzech tygodniach przetransportowana do KL Mauthausen. Następnie, po kwarantannie przesłana została do podobozu Schützgenhup (3 km od Linzu). Wyzwolona 5.05.1945 r. przez wojska amerykańskie.

Postscriptum: Podczas przesłuchań na gestapo w Cieszynie i Katowicach udawała umysłowo chorą – w sądzie w Katowicach 13.12.1944 r. skazana na karę śmierci przez rozstrzelanie.

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów.

PAWLUS ALOJZY, ks.,

Urodzony 21.02.1910 r. w Bystrzycy n.Olzą, w 1942/1943 r. administrator w Rychwałdzie. Aresztowany 25.08.1943 r. i więziony w Cieszynie, a stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Dachau, zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 67142. Odzyskał wolność 28.04.1945 r. - przetrwał hitlerowskie zniewolenie – wrócił do domu.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.10, cz.21 (065).

PAWLUS FERDYNAND,

Urodzony 19.02.1917 r. w Bystrzycy n.Olzą, zamieszkały w Czeskim Cieszynie, narodowości polskiej. Zmobilizowany, brał udział w kampanii wrześniowej w 1939 r. Pod naporem przeważającej siły agresora hitlerowskiego znalazł się z wojskiem na terenach wschodnich, gdzie w niewyjaśnionych okolicznościach dostał się do niewoli sowieckiej. Zginął **11.11.1944 r.** jako oficer WP.

Bibliografia: S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 58.

PAWLUS JÓZEF,

Urodzony w Jabłonkowie (nr 174) i zamieszkały w tej miejscowości. Wywałaszczony oraz wysiedlony z własnego gospodarstwa wraz z żoną Anną (ur. 23.10.1891 r.) oraz synami, a następnie wysłany na roboty przymusowe do Niemiec.

Jego gospodarkę przejął osadnik sprowadzony przez Niemców. Po zakończeniu okupacji wrócili do swojego domu zdewastowanego i rozgrabionego.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, zbiór nr 2 (062).

PAWLUS MIKOŁAJ,



Urodzony w 1900 r. w Lutyni Polskiej (obecnie Orłowa-Lutynia), syn Karola. Przodownik Państwowej Policji. W policji służył od 1920 r. na terenie woj. krakowskiego. We wrześniu 1939 r. pełnił obowiązki komendanta Posterunku w Brzeszczach pow. oświęcimski.

Odnaczony Brązowym Krzyżem Zasługi. Prawdopodobnie tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 023/1 z 10.04.1940, poz. 72, t. 621.

Bibliografia: Biogram wraz ze zdjęciem zawiera cytaty z książki Mecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 137.

PAWŁOWSKA EMILIA,

Urodzona 14.03.1909 r. w Markłowicach Dolnych, zamieszkała w Morawskiej Ostrawie, córka Jana i Zofii z d. Walek. Aresztowana i po uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziona do KL Auschwitz, gdzie zginęła **16.10.1942 r.** Według wystawionego aktu zgonu nr 36515/1942 – potwierdzonego przez lekarza obozowego, zmarła o godz. 14:55, określenie przyczyny zgonu to: „Herzschlag” (zawał serca).

Bibliografia: APMA-B *Księga zgonów*, t. 25, s. 511.

PAWŁOWSKI FRANCISZEK,

Urodzony 12.01.1899 r., syn Franciszka. Służbę w Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) rozpoczął 1.04.1925 r. w Komendzie Powiatowej w Świętochłowicach, następnie wykonywał ją na Posterunku w Chropaczowie pow. świętochłowicki do 20.03.1938 r., w pow. pszczyńskim na Posterunku w Wyrach do 23.06.1938 r. oraz w Mizerowie. Stamtąd został oddelegowany 22.12.1938 r. na Zaolzie. Od 24.06.1939 r. służył na Posterunku w Jastrzębiu Dolnym pow. rybnicki. Tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany LW z Ostaszkowa (3, bez oznaczenia) z 1.04.1940, poz. 65.

Bibliografia: Biogram opracowany w całości w oparciu o cytaty z książki Mecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 138.

PAWŁOWSKI FRANCISZEK,

Urodzony 11.11.1906 r. w Łąkach i zamieszkały w tej miejscowości, syn Bartłomieja i Zofii z d. Bojda. Aresztowany i po uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz. Dnia 13.05.1942 r. zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 35072. Zginął **14.08.1942 r.** Według wystawionego aktu zgonu nr 20557/1942 – potwierdzonego przez lekarza obozowego, zmarł o godz. 10:50, określenie przyczyny zgonu to: „Lungenentzündung” (zapalenie płuc).

Bibliografia: I. Pająk, *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, Katowice 1998 r., s. 174; APMA-B *Księga zgonów*, t. 14, s. 1049.

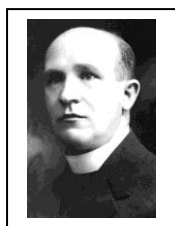
PAŹDZIORA ANTONI,



Urodzony 22.08.1888 r. w Karwinie, zamieszkały w Mostach k/Jabłonkowa, syn Franciszka i Tekli z d. Glombek, narodowości polskiej. Podczas pierwszej wojny światowej dostał się do niewoli i wywieziony został na Syberię, zaś po powrocie, kierownik szkoły powszechnej w Mostach, pracownik oświaty, członek Macierzy Szkolnej. Aresztowany 21.10.1939 r. i więziony w Cieszynie, a stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz. Dnia 26.06.1940 r. zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 1247. Zginął **23.03.1942 r.** Według wystawionego aktu zgonu nr 3273/1942 – potwierdzonego przez lekarza obozowego, zmarł o godz. 19:40, określenie przyczyny zgonu to: „Rippenfellentzündung” (zapalenie opłucnej).

Bibliografia: I. Pająk, *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, Katowice 1998 r., s. 35; APMA-B *Księga zgonów*, t. 15, s. 1351; Sz. Kędryna, A. Szefer, *Nauczyciele śląscy polegli i zamordowani w latach hitlerowskiej okupacji*, Śląski Instytut Naukowy, Katowice 1971, s. 92; Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, zbiór nr 2, (259, 261), Karwina cz.1 (070); S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 130.

PAŹDZIORA AUGUSTYN ks.,



Urodzony 22.08.1886 r. w Suchej Górnej, w młodości zamieszkały w miejscowości Końska, narodowości polskiej. Absolwent Gimnazjum Polskiego w Cieszynie – z maturą w 1906 r. Teologię katolicką ukończył w Widnawie w 1910 r. Świecenia kapłańskie przyjął w 1910 r. Pracę duszpasterską rozpoczął jako wikary i katecheta w Dzieńmorowicach, Dziedzicach, Lutyni Dolnej, Karwinie, od 1933 r. proboszcz w miejscowości Końska.

Redaktor czasopisma „W Obronie Prawdy”. Aresztowany 15.04.1940 r. w Końskiej i więziony w Cieszynie, a stamtąd 26.04.1940 r. w transporcie zbiorowym wywieziony do KL Dachau, zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr

6698. Następnie, od 5.06.1940 r. przeniesiony do KL Mauthausen- Gusen, gdzie zginął **13.09.1940 r.**

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów; M. Walczak, *Ludzie nauki i nauczyciele polscy podczas II wojny światowej. Księga strat osobowych*, Warszawa 1995 r., s. 561; J. Domagała, *Ci, którzy przeszli przez Dachau* (Duchowni w Dachau), wyd. PAX Warszawa 1957 r., s. 188; Zbiory dokumentów K. Wójtowicza (poz. 168 wykazu); Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.8, cz.18 (468), Karwina cz.1 (070); S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 98.

PAŹDZIORA BOLESŁAW,

Urodzony 25.10.1919 r. w Łąkach i zamieszkały w tej miejscowości. Do 1938 r. uczył się w gimnazjum Czeskim - w Czeskim Cieszynie, w latach 1938/1939 w Polskim gimnazjum w Cieszynie, a ukończył czeskie gimnazjum w Ostrawie w 1940 r. Ponieważ w 1940 r. odmówił podpisania Volkslisty, wysłany został przez Arbeitsamt na przymusowe roboty do Ehrenforst k/Gliwic. Tam ciężko zachorował i zwolniony na powrót do domu – dostał się do szpitala w Cieszynie. Zmarł 24.07.1948 r. w Łąkach.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.15 (140).

PAŹDZIORA HILDA,

Urodzona 11.05.1885 r. w Jabłonkowie, zamieszkała w Mostach (nr 417) k/Jabłonkowa. Wywłaszczona oraz wysiedlona z własnego gospodarstwa i następnie wywieziona na przymusowe roboty do Niemiec. Przetrwała hitlerowskie zniewolenie – wróciła do domu.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, zbiór nr 2 (282).

PAŹDZIORA JAN,

Urodzony 9.06.1903 r. w Karwinie i zamieszkały w Karwinie II, nadsztygar w kopalni „Głęboki” w Karwinie. Aresztowany 16.03.1945 r. i więziony w Bernie. Odzyskał wolność 18.06.1945 r. – wrócił do domu.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, Karwina cz.1 (167).

PECZENIUK JULIUSZ,

Urodzony 17.06.1896 r. w Orłowej i zamieszkały w tej miejscowości, narodowości polskiej. Aresztowany 13.04.1940 r. podczas akcji przeciw polskiej inteligencji. Po krótkotrwałym uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Dachau, zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 21161. Zginął **1.12.1940 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 146; ks. E. Chart, *Spis pomordowanych Polaków w obozie koncentracyjnym w Dachau*, Wyd. Słowo Polskie, s. 186; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 145.

PELAR JAN,



Urodzony 1.05.1912 r. w Skoczowie, syn Józefa i Marii z d. Wardas. Absolwent Seminarium Nauczycielskiego w Cieszynie - w 1932 r. Nauczyciel w szkołach powszechnych na Górnym Śląsku, m.in. w Szkole Powszechnej w Chorzowie. Absolwent dywizyjnego kursu podchorążych rezerwy w Cieszynie w 1934 r. - podporucznik rezerwy (nominacja w 1936 r.), przydzielony do 4 psp Cieszyn.

Zmobilizowany, brał udział w kampanii wrześniowej w 1939 r. Pod naporem przeważającej siły agresora hitlerowskiego znalazł się z wojskiem na terenach wschodnich, gdzie w niewyjaśnionych okolicznościach dostał się do sowieckiej niewoli. Zginął wiosną w 1940 r. – **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Kozielska 025/2 z 9.04.1940 r., poz. 45, t. 3198. W Katyniu zidentyfikowany pod nrem AM 1732, przy zwłokach znaleziono zaświadczenie i kartę mobilizacyjną.

Bibliografia: Biogram wraz ze zdjęciem zawiera cytaty z książki Miecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 55.

PERINA BOGUMIL,



Urodzony 22.04.1915 r. w Karwinie i zamieszkały w Karwinie II (nr 965). Aresztowany 14.11.1944 r. i prawdopodobnie więziony w Cieszynie, zwolniony z więzienia 25.11.1944 r. – wrócił do domu. Nieznany jest dalszy okupacyjny los tej osoby.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, Karwina cz.1 (167).

PERL ALFRED,

Urodzony 25.05.1896 r. w Nowym Jiczynie, zamieszkały w Orłowej. Aresztowany i przetransportowany do więzienia w Krakowie, gdzie **zginął** – nieznane są data oraz okoliczności śmierci tego więźnia.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 151.

PERL AUGUSTA,

Urodzona 5.07.1870 r. w Ogrodzeniu (Polska), zamieszkała w Orłowej. Aresztowana i przetransportowana do więzienia w Krakowie, gdzie **zginęła** – nieznane są data oraz okoliczności śmierci tej więźniarki.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 151.

PERL STEPANKA z d. SCHNITZER,

Urodzona 8.12.1906 r. w Piotrowicach k/Karwiny, zamieszkała w Orłowej. Aresztowana na początku okupacji hitlerowskiej tj. we wrześniu 1939 r. i przetransportowana do więzienia w Krakowie, gdzie **zginęła** – nieznane są data oraz okoliczności śmierci tej więźniarki.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 151.

PERLA HANUS,

Urodzony 8.01.1932 r. w Orłowej i zamieszkały w tej miejscowości. Aresztowany z powodu czystek rasowych i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tego więźnia.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 151.

PERLA MILAN,

Urodzony 28.08.1932 r. w Orłowej i zamieszkały w tej miejscowości. Aresztowany z powodu czystek rasowych i przetransportowany do KL Terezin, a stamtąd w 1943 r. przesłany został transportem zbiorowym do KL Auschwitz gdzie **zginął** – nieznane są data oraz okoliczności śmierci tego więźnia.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 151.

PERNES HERMINA z d. ŁUCZAK,

Urodzona 26.03.1918 r. w Karwinie, zamieszkała w Raciborzu. Aresztowana 11.11.1940 r. i więziona w Raciborzu, Wrocławiu, Berlinie, Cieszynie, KL Ravensbrück. Odzyskała wolność 2.05.1945 r. – wyzwolona przez Armię Czerwoną. Po wojnie zamieszkała w Skoczowie.

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów.

PESEK JÓZEF,

Urodzony 28.07.1906 r. w Pradze, narodowości polskiej, policjant - później hutnik, zamieszkały w miejscowości Końska. W okresie okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu. Aresztowany 12.11.1941 r. i po uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do więzienia w Brzegu, gdzie zginął **2.04.1944 r.**

Bibliografia: S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 98.

PETA ANTONIN,

Urodzony 13.08.1907 r. w Malackach, zamieszkały w Mistrzowicach, narodowości polskiej. Po ukończeniu Seminarium Nauczycielskiego, nauczyciel czeskiej szkoły ludowej w Mostach. W okresie okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu. Aresztowany 4.03.1943 r. za przynależność do organizacji Obrony Narodowej. Uwięziony w Pradze - w więzieniu na Pankracu², gdzie zginął **22.02.1945 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 124; Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.1, cz.4 (120); S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 128.

PETER KAROL,

Urodzony 25.10.1909 r. w Ostrawie Śl., zamieszkały w Muglinowie, syn Alojzego i Barbary. Aresztowany i po uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz, gdzie zginął **12.04.1943 r.** Według wystawionego aktu zgonu nr 18333/1943 – potwierdzonego przez lekarza obozowego, zmarł o godz. 22:30, określenie przyczyny zgonu to: „septische Angina” (zakaźna angina).

Bibliografia: I. Pająk, *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, Katowice 1998 r., s. 1143; APMA-B *Księga zgonów*, t. 13, s. 331.

PETEREK MARIA z d. BIEGUN,



Urodzona 13.01.1905 r. w Wędryni, zamieszkała w Lesznej Dolnej, sprzedawczyni. W okresie okupacji hitlerowskiej, działała w ruchu oporu – w organizacji konspiracyjnej ZWZ. Aresztowana 11.03.1944 r. i więziona w Cieszynie, a stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziona do więzienia śledczego w Mysłowicach. Po zakończonym śledztwie przetransportowana do KL Ravensbrück. Odzyskała wolność, wyzwolona przez Armię Czerwoną.

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów.

PETROVSKY ALOJZY,

² Patrz – Objaśnienia wybranych nazw i skrótów.

Urodzony 27.03.1915 r. w Stonawie i zamieszkały w tej miejscowości, narodowości czeskiej. W okresie okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu. Aresztowany i po uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd przewieziony do więzienia w Neisen, gdzie zginął **24.03.1944 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 181; Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.15 (024); S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 171.

PEKAŁA BARBARA,

Urodzona 15.10.1895 r. w Stonawie i zamieszkała w tej miejscowości (nr 347), narodowości polskiej. W okresie okupacji hitlerowskiej działała w ruchu oporu. Aresztowana przez gestapo 18.03.1945 r. i przetransportowana do więzienia w Cieszynie, gdzie zginęła **30.03.1945 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 182; Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.15 (024); S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 171.

PEKAŁA KAROL,



Urodzony 22.12.1895 r. w Stonawie i zamieszkały w tej miejscowości (nr 347), narodowości polskiej, górnik. Od początku okupacji hitlerowskiej skazany przez Arbeitstamt na przymusowe roboty w kopalni piasku w Stonawie, gdzie działał w ruchu oporu. Aresztowany 15.03.1940 r. z oskarżeniem o kolportaż ulotek i więziony we Frysztacie, Wrocławiu, Rawiczu, Lathen, w Saarbrücken. Zginął **27.05.1943 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 181; Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, Karwina cz.1 (072); Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.15 (021); S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 171.

PEKAŁA KORNELIA,

Urodzona 13.03.1926 r. w Stonawie i zamieszkała w tej miejscowości (nr 347), córka Karola i Barbary, narodowości polskiej, kuzynka Tadeusza, harcerka w Stonawie. Od początku okupacji hitlerowskiej działała w ruchu oporu. Aresztowana 20.02.1945 r. w Karwinie za to, że nie chciała zdradzić kryjówki brata Maksymiliana. Rozstrzelana tego samego dnia tj. **20.02.1945 r.** – na cmentarzu w Karwinie.

Bibliografia: T. Kopczek, *Harcerstwo Śląska Cieszyńskiego – Ważniejsze fakty z lat 1912-1945*, wyd. 1998 r. - *Harcerskie Ofiary Drugiej Wojny Światowej*, s. 131; *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 182; Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, Karwina cz.1 (072), T.15 (024); S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 171.

PEKAŁA ROMAN,

Urodzony 7.02.?. r. w Olbrachcicach i zamieszkały w tej miejscowości. Aresztowany w 1940 r. i przetransportowany do obozu koncentracyjnego o nieustalonej nazwie. Brak innych informacji o losie tego więźnia.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 43.

PEKAŁA TADEUSZ,

Urodzony 5.11.1924 r. w Stonawie, zamieszkały w Olbrachcicach, syn Józefa, narodowości polskiej, student gimnazjum w Orłowie, działacz HPC i ZHP w Stonawie. W okresie okupacji hitlerowskiej pracował jako górnik w kopalni „Gabriela” w Karwinie, działał w ruchu oporu. Aresztowany 20.02.1945 r. w Karwinie II razem z Eugeniuszem Łaciakiem - w mieszkaniu Franciszka Gajduszka.



Przetransportowany do więzienia w Cieszynie, gdzie został rozstrzelany **2.04.1945 r.** – na cmentarzu żydowskim w Cieszynie.

Bibliografia: *Harcerskie Ofiary Drugiej Wojny Światowej*, s. 131; *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 44; Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, Karwina cz.1 (072), T.15 (024, 099); J. Burek, nauczyciel, były więzień obozów koncentracyjnych - wywiady i opracowania z zasobów archiwum Kongresu Polaków w RC w Cieszynie; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 138.

PIĄTEK HENRYK,

Urodzony i zamieszkały w Karwinie II. Aresztowany i więziony w nieustalonym miejscu odosobnienia, gdzie **zginął** w nieznanym terminie oraz okolicznościach.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, Karwina cz.1 (072).

PIĄTEK JÓZEF,

Urodzony 14.08.1872 r. w Starej Strużce, zamieszkały w Karwinie II, narodowości polskiej, górnik emeryt. W okresie okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu. Aresztowany 22.05.1941 r. i po uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd przetransportowany do więzienia w Katowicach, gdzie **zginął 14.07.1942 r.** przez ścięcie gilotyną.

Bibliografia: *Więzienia hitlerowskie na Śląsku, w Zagłębiu Dąbrowskim i w Częstochowie 1935-1945*, Śląski Instytut Wydawniczy, Katowice 1983 r., s. 34; *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 102; Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, Karwina cz.1 (072); S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 87.

PICK ARNOŚKA,

Urodzona 18.02.1884 r., zamieszkała w Nowym Boguminie. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginęła**, nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tej więźniarki.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 135.

PICK GISELA,

Urodzona 5.12.1916 r., zamieszkała w Nowym Boguminie. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginęła**, nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tej więźniarki.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 135.

PICK HERMAN,

Urodzony 11.09.1910 r., zamieszkały w Nowym Boguminie. Aresztowany z powodu czystek rasowych i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginął**, nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tego więźnia.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 134.

PICK MARIA z d. IMMERGUTT,

Urodzona 14.02.1905 r., zamieszkała w Czeskim Cieszynie. Aresztowana z powodu czystek rasowych i po uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziona do KL Auschwitz, gdzie **zginęła 31.12.1943 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 56.

PICK RUDOLF,

Urodzony 13.04.1880 r., zamieszkały w Nowym Boguminie, kolejarz. Aresztowany z powodu czystek rasowych i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tego więźnia.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 134.

PIECHACZEK ALFRED,

Urodzony 1915 r. w Orłowej i zamieszkały w tej miejscowości, narodowości polskiej, górnik. W okresie okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu – żołnierz organizacji konspiracyjnej ZWZ/AK. Aresztowany i po uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd przetransportowany do więzienia w Katowicach, gdzie **zginął 10.03.1944 r.** - przez ścięcie gilotyną.

Bibliografia: *Więzienia hitlerowskie na Śląsku, w Zagłębiu Dąbrowskim i w Częstochowie 1935-1945*, Śląski Instytut Wydawniczy, Katowice 1983 r., s. 41; *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 146; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 145.

PIECHACZEK FRANCISZEK,

Urodzony 26.07.1900 r. w Markłowicach Dolnych i zamieszkały w tej miejscowości (nr 51), chałupnik, sekretarz gminny. Aresztowany przez gestapo 22.04.1940 r. i więziony w Cieszynie, a stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Dachau. Przetrwał hitlerowskie zniewolenie – wrócił do domu.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.12, cz.23 (317).

PIECHACZEK FRANCISZEK,



Urodzony 22.09.1909 r. w Piotrowicach i tam zamieszkały, narodowości polskiej, urzędnik. Aresztowany i po uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd 22.04.1940 r. w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Mauthausen-Gusen, zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 6485. Zwolniony z obozu 27.11.1940 r. Nieznany jest dalszy okupacyjny los tej osoby.

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów; Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.12, cz.23 (296).

PIECHACZEK KAROL, pseud. „Lotnik”,



Urodzony 20.06.1915 r. we Frydku, zamieszkały w Darkowie. Po ukończeniu szkoły ludowej, oraz gimnazjum, studiował na Politechnice Gdańskiej uzyskując tytuł inżyniera. W okresie okupacji pracował jako robotnik w hucie trzynieckiej. Tam też działał w ruchu oporu – w organizacji konspiracyjnej ZWZ, wykonując kilka poważnych akcji sabotażowych.

Aresztowany w styczniu 1941 r. i uwięziony w więzieniu gestapo w Cieszynie, a stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do więzienia śledczego w Mysłowicach. Po bardzo ciężkich przesłuchaniach, przewieziony do Cieszyna, gdzie **zginął w zbiorowej egzekucji 20.03.1942 r.** – powieszony Pod Wąlką.

Bibliografia: J. Burek, nauczyciel, były więzień obozów koncentracyjnych - wywiady i opracowania z zasobów archiwum Kongresu Polaków w RC w Cieszynie; *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 64.

PIECHOCKI FRANCISZEK,

Urodzony 8.10.1896 r. w Warszawie, syn Stanisława i Marianny z d. Drożeński. Ukończył szkołę powszechną, elektrotechnik. W pierwszej wojnie służył w armii rosyjskiej. Od 30.04.1917 do 1.04.1918 r. pełnił służbę w I Korpusie Polskim. W Wojsku Polskim od 2.01.1919 do 10.10.1920 r. Następnie przeszedł do służby w XVI Okręgu Państwowej Policji od 23.12.1920 do 29.09.1923 r. Do Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) przyjęty 15.01.1924 r., w charakterze kursanta w Głównej Szkole PWŚl., następnie do 12.04.1924 r. służył w Komendzie Rezerwy w Katowicach, później w pow. lublinieckim na Posterunkach: w Pawonkowie do 31.12.1924 r., Solami do 14.07.1926 r., Ruslnowicach do 11.10.1928 r., ponownie Pawonkowie do 15.08.1930 r., Herbach Śląskich do 13.06.1935 r., Lublińcu do 9.06.1937 r. i w Komisariacie w Bielsku do 22.02.1939 r. Stąd został przydzielony na Posterunek w Pudłowie pow. frysztacki, gdzie służył do ostatnich dni sierpnia 1939 r. Prawdopodobnie tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 016/1 z kwietnia 1940, poz. 60, t. 1403.

Bibliografia: Biogram opracowany w oparciu o obszerne cytaty z książki Mecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 138.

PIECZKA EMANUEL,

Urodzony w 1919 r. w Orłowej i zamieszkały w tej miejscowości, górnik. W okresie okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu – żołnierz organizacji konspiracyjnej ZWZ/AK. Aresztowany i uwięziony w więzieniu gestapo w Cieszynie, gdzie w nieznanych okolicznościach zginął **30.03.1945 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 154.

PIECZKA JAN,

Urodzony w Orłowej i zamieszkały w tej miejscowości, narodowości polskiej, górnik. Aresztowany i uwięziony w więzieniu gestapo w Cieszynie, gdzie w nieznanych okolicznościach zginął **30.03.1945 r.**

Bibliografia: S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 145.

PIECZKA JÓZEF,

Urodzony 11.07.1889 r. w Kończycach Małych, syn Józefa i Barbary z d. Owczarzy. Pracował jako górnik w kopalni „Barbara” w Karwinie. Początkowo mieszkał w Kończycach Małych, później w Błędowicach. Do 14.07.1922 r. służył w Żandarmerii Krajowej Księstwa Cieszyńskiego. Do Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) został przyjęty 15.07.1922 r. Służył w pow. cieszyńskim: na stanowisku komendanta Posterunku Wisła-Czarna od 1.07. do 15.12.1923 r., następnie Dębowiec do 1924 r., Istebna do 11.05.1930 r. i Ogrodzona. Stamtąd 4.10.1938 r. został oddelegowany na Zaolzie. Od 21.12.1938 r. był komendantem Posterunku

Błędowice Dolne, gdzie służył do wybuchu wojny. Prawdopodobnie tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 012/3 z kwietnia 1940, poz. 49, s. 65, t. 2367.

Bibliografia: Mečislav Borák, „Symbol Katynia” *Zaolziańskie Ofiary Obozów i Więzień w ZSRR*, Czeski Cieszyń 1991, s. 97; Biogram opracowany w całości w oparciu o cytaty z książki Mečislava Boráka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 138; Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.9, cz.19 (565), Karwina cz.1 (105); S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 43.

PIECZKA WŁADYSŁAW, pseud. „Cumulus”,

Urodzony 28.07.1922 r. w Kończycach Małych, zamieszkały w Błędowicach Dolnych (nr 480), narodowości polskiej, student polskiego gimnazjum w Cieszynie, w czasie okupacji sprzedawca we Frysztacie. W okresie okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu - organizacji konspiracyjnej ZWZ. Aresztowany 25.06.1943 r. i po uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do więzienia śledczego w Mysłowicach. Po zakończonym śledztwie przetransportowany do KL Auschwitz. Zginął w tym obozie **29.02.1944 r.**

Bibliografia: I. Pająk, *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, Katowice 1998 r., s. 708; Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.9, cz.19 (562); *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 68; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 43.

PIECZONKA ANNA z d. POLAK, pseud. „Ruda”,



Urodzona 9.07.1922 r. w Karwinie i zamieszkała w tej miejscowości. Od początku okupacji hitlerowskiej działała w ruchu oporu - organizacji konspiracyjnej ZWZ, łączniczka między Cieszynem a Wisłą. Aresztowana 9.03.1944 r. i więziona w Cieszynie, a stamtąd przewieziona do więzienia w Bytomiu, następnie do Zabrza (Hindenburg) – gdzie była więziona do 19.01.1945 r.

Postscriptum: Od 1941 do 9.03.1944 r., jej komendantem był Jan Kuśnierz – powieszony 20.03.1942 r. „Pod Wałką” w Cieszynie, zaś następcą Kuśnierza był Emil Banach pseud. „Bona” – zastrzelony pod koniec 1943 r.

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszyń – kartoteki byłych więźniów.

PIECZONKA ANTONI,

Zamieszkały w Stonawie. Wywłaszczony oraz wysiedlony z własnego gospodarstwa wraz z żoną Elżbietą już w 1940 r., a następnie przesiedlony w nieznane miejsce. Aresztowany 25.08.1943 r. i więziony w Cieszynie, a stamtąd 27.08.1943 r. w transporcie zbiorowym przewieziony do więzienia śledczego w Mysłowicach. Wrócił do domu w 1945 r. (żona Elżbieta zginęła w KL Auschwitz).

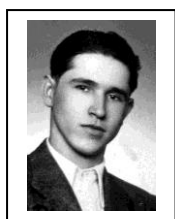
Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.15 (063).

PIECZONKA ELŻBIETA z d. ZUCZEK,

Urodzona 13.06.1915 r. w Stonawie i zamieszkała w tej miejscowości, narodowości polskiej, fryzjerka. W okresie okupacji hitlerowskiej działała w ruchu oporu. W 1940 r. wywłaszczona oraz wysiedlona z własnego domu a następnie przesiedlona do małego pokoju w Stonawie. Aresztowana 25.08.1943 r. i po uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziona do KL Auschwitz, gdzie zginęła **27.09.1943 r.**

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów; *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 102, 181; Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, Karwina cz.1 (072), T.15 (026); S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 87, 171.

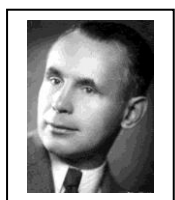
PIEGRZIMEK (PIEGRZYMEK) ANTONIN,



Urodzony 6.06.1921 r. w Suchej Górnej i zamieszkały w tej miejscowości (nr 49), narodowości polskiej, górnik. Zginął **6.08.1944 r.** - zastrzelony w domu na oczach swojej rodziny. W tym dniu gestapo zorganizowało zbiorową akcję odwetową za zabicie dwóch oficerów cieszyńskiego gestapo i ich kierowcy - rozstrzelano 36 mieszkańców Żywocic i sąsiednich wsi.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.8, cz.18 (468); *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 91; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 176.

PIEGZA KAROL,



Urodzony 9.10.1899 r. w Łazach, zamieszkały w Jabłonkowie, narodowości polskiej. Od najmłodszych lat zaangażowany w działalność kulturalno-społeczną Macierzy Szkolnej, członek Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Społecznego (PTTS) „Beskid Śląski”, pracował społecznie w Krajowej i Powiatowej Radzie Opiekuńczej, przez pewien czas był kuratorem sierocińca w Orłowej.

Aresztowany 22.04.1940 r. i więziony w Cieszynie, a stamtąd 27.04.1940 r. w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Dachau. Następnie, przeniesiony do KL Mauthausen-Gusen i zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 6722. Zwolniony z obozu 22.11.1940 r. W latach 1941-1943 pracował jako robotnik przy ekspedycji dworcowej w Orłowej, a później do końca okupacji jako pomocnicza siła administracyjna w piekarni dawnego CSŁ pod zarządem niemieckim. Po wyzwoleniu, od 3.09.1945 r. objął stanowisko dyrektora szkoły wydziałowej w Jabłonkowie – do przejścia na emeryturę w 1960 r. Brał czynny udział w działalności PZKO w sekcji literackiej, folklorystycznej, historycznej, malarskiej, fotograficznej. Udzielał się w działalności KPCz i Związku Bojowników Antyfaszystowskich.

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów; Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, zbiór nr 2 (062).

PIEKARZ WALENTY,

Urodzony 13.02.1893 r. w Świerczyńcu pow. pszczyński, syn Tomasza i Zofii z d. Rzapek. Do Policji Województwa Śląskiego PWŚl. został przyjęty 1.10.1922 r. Służył w Komisariacie w Pszczynie do 1.05.1928 r., w Królewskiej Hucie do 1931 r., następnie w pow. katowickim: w Komisariacie w Nowej Wsi i Chorzowie, w I

Komisariacie do 1936 r. oraz w III Komisariacie do 18.09.1938 r. Stąd został skierowany do Komisariatu w Pietwałdzie 5.02.1939 r., później był asystentem w Urzędzie Celnym w Pietwałdzie. Prawdopodobnie tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 020/2 z 9.04.1940, poz. 55, s. 108, t. 727. Jego nazwisko znajduje się w wykazie policjantów zamieszkujących salę 12 tzw. korpusu IV obozu w Ostaszku; wykaz znaleziono podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r. przy zwłokach Lucjana Rajcherta.

Bibliografia: Mieczysław Borak, *Symbol Katynia Zaolziańskie Ofiary Obozów i Więzień w ZSRR*, Czeski Cieszyń 1991, s. 97; Biogram opracowany w całości w oparciu o cytaty z książki Mieczysława Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 138-139.

PIEKNIK HELENA z d. SZYJA, pseud. „Hela”,



Urodzona 9.03.1922 r. w Karwinie-Raj, zamieszkała w Mostach (nr 111), harcerka. W okresie okupacji działała w ruchu oporu – żołnierz organizacji konspiracyjnej ZWZ (łączniczka). Aresztowana 8.03.1944 r. i uwięziona w Cieszyń, a stamtąd 28.03.1944 r. przewieziona do więzienia śledczego w Mysłowicach. Po zakończonym śledztwie, 15.05.1944 r. przetransportowana do więzienia w Gliwicach, a później od 24.05.1944 r. uwięziona w Bytomiu, skąd zwolniona została do domu 8.12.1944 r.

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszyń – kartoteki byłych więźniów; Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, zbiór nr 2 (282).

PIERZYNA JÓZEF,

Urodzony 3.01.1901 r. w Darkowie, i zamieszkały w miejscowości urodzenia, górnik. Aresztowany 4.12.1944 r. i po uwięzieniu przez gestapo w Cieszyń, stamtąd przewieziony do więzienia we Wrocławiu. **Zginął** podczas marszu ewakuacyjnego na początku 1945 r.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 64; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 60.

PIETER ALOJZY,

Urodzony 23.09.1912 r. w Mostach k/Jabłonkowa, syn Jana, stolarz. Do służby w Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) przyjęty został w listopadzie 1938 r. z przydziałem do Komendy Rezerwy w Katowicach. Od 27.12.1938 r. pełnił służbę w Komisariacie Katowice-Załęże. Prawdopodobnie tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej

niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Z Ostaszkowa wysłał do rodziny jeden list. Wpisany na LW z Ostaszkowa 020/4 z 9.04.1940, poz. 90, t. 4143.

Bibliografia: Biogram opracowany w całości w oparciu o cytaty z książki Mecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 139; Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, zbiór nr 2 (258).

PIETER FRANCISZKA po zamążpójściu MARSZAŁEK,

Urodzona 20.12.1916 r. w Mostach (nr 477) k/Jabłonkowa i zamieszkała w tej miejscowości, szwaczka. Aresztowana 9.04.1940 r. i po uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziona do obozu koncentracyjnego o nieustalonej nazwie. Zwolniona z miejsca uwięzienia po roku tj. 22.04.1941 r., a po powrocie do domu pomagała ludziom wysiedlonym z rodzinnej miejscowości.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, zbiór nr 2 (281).

PIETER JAN,

Urodzony w 1906 r. w Mostach k/Jabłonkowa – zamieszkały w Mostach-Nizny Koniec, brat Alojzego (noszący przezwisko „Wyrszczan”). W okresie 1938/1939 r. pracował w Państwowej Policji - posterunkowy. Prawdopodobnie tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, skąd rodzina otrzymała tylko jeden list. Prawdopodobnie był internowany w obozie jenieckim i zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, zbiór nr 2 (282).

PIETER JAN,



Urodzony 4.07.1907 r. w Mostach (456) k/Jabłonkowa i zamieszkały w tej miejscowości, narodowości polskiej, kierownik Szkoły w Mostach, członek Macierzy Szkolnej, Beskidu Śląskiego i innych związków polskich na Zaolziu. Pracownik społeczny. Aresztowany 24.04.1940 r. w Mostach i więziony w Czeskim Cieszynie - fabryce Kohna, a stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Dachau.

Następnie, 5.06.1940 r. przeniesiony do KL Mauthausen-Gusen, gdzie został zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 6879. Zwolniony z obozu 17.01.1941 r. i do końca okupacji pracował jako pracownik fizyczny w hucie w Trzyńcu. Zmarł 1.11.1967 r. w Mostach.

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów; Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, zbiór nr 2 (281).

PIETER JÓZEF,

Urodzony 1907 r. w Mostach (nr 477) k/Jabłonkowa, zamieszkały w tej miejscowości. Po szkole powszechnej uczęszczał do polskiego gimnazjum w Orłowej i tam zdał maturę. Aresztowany i przetransportowany do więzienia lub

obożu – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia. Po roku czasu zwolniony – wrócił do domu.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, zbiór nr 2 (281).

PIETRONIEC WŁADYSŁAW,

Urodzony 1.05.1922 r. w Łyżbicach i zamieszkały w tej miejscowości, syn Gustawa i Wiktorii z d. Walczak, narodowości polskiej. W młodości działacz harcerski w Trzyńcu, student. Od 15.01.1942 r. działał w ruchu oporu. Aresztowany i po uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz, zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień „wychowawczy” nr EH-1114. Zginął **19.02.1942 r.** Według wystawionego aktu zgonu nr 1332/1942 – potwierdzonego przez lekarza obozowego, zmarł o godz. 6:50, określenie przyczyny zgonu to: „Darmkatarh bei Grippe” (nieżyt/katar jelit przy grypie).

Bibliografia: PMA-B *Księga zgonów*, t. 1, s. 1332; T. Kopoczek, *Harcerstwo Śląska Cieszyńskiego – Ważniejsze fakty z lat 1912-1945*, wyd. 1998 r. - *Harcerskie Ofiary Drugiej Wojny Światowej*, s. 131; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 125.

PIETRUCHA RUDOLF,



Urodzony 14.04.1912 r. w Bytomiu, syn Piotra i Jadwigi. Od 1.11.1938 r. służył w Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.). Otrzymał przydział do I kompanii kandydatów w Komendzie Rezerwy w Katowicach, gdzie służył do 31.10.1938 r., a następnie przeniesiony na Posterunek w Skrzeczoniu.

Prawdopodobnie tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 023/3 z 10.04.1940, poz. 38, t. 1680.

Bibliografia: Biogram wraz ze zdjęciem zawiera cytaty z książki Miecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 139.

PIETRZAK WŁADYSŁAW,

Urodzony w 1914 r. w miejscowości Wróblew pow. sieradzki, woj. łódzkie, syn Tomasza i Julianny z d. Sołtysiak. Do służby w Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) przyjęty 23.02.1938 r. - do 2 kompanii kandydatów Komendy Rezerwy w Katowicach, potem służył na Zaolziu. Prawdopodobnie tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 038/4 z 20.04.1940, poz. 15, t. 5441.

Bibliografia: Mecislav Borak, „*Symbol Katynia*” *Zaolziańskie Ofiary Obozów i Więzień w ZSRR*, Czeski Cieszyń 1991, s. 98; Biogram opracowany w całości w oparciu o cytaty z książki Mecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 139.

PIETRZYK DOMINIK,

Urodzony w 1909 r., syn Franciszka. Posterunkowy Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) – służył do 27.12.1936 r. w Komendzie Rezerwy w Katowicach. Później pełnił służbę w II Komisariacie w Chorzowie pow. katowicki. Stamtąd został 2.10.1938 r. oddelegowany do pow. Fryszackiego, zaś od 21.12.1938 r. służył na Posterunku Świerczyniec pow. pszczyński. W lipcu 1939 r. ponownie w Komendzie Rezerwy w Katowicach. Tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 05/4 z 5.04.1940, poz. 15, t. 1368.

Bibliografia: Biogram opracowany w całości w oparciu o cytaty z książki Mecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 139.

PIETRZYK MIECZYŚLAW,

Urodzony 12.02.1915 r. w Orłowej, syn Piotra. Był synem malarza pokojowego. Do Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) wstąpił 15.11.1938 r., służbę rozpoczął w pow. fryszackim - w Komisariacie w Nowym Boguminie, skąd 16.02.1939 r. został oddelegowany na Posterunek w Lutyni Polskiej (obecnie Orłowa-Lutynia). Od 31.03.1939 r. służył w Komisariacie w Karwinie. Prawdopodobnie tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Ostatni raz widziany podczas ewakuacji między Kętami a Tarnowem. Wpisany na LW z Ostaszkowa 023/3 z 10.04.1940, poz. 44, s. 134, t. 575. Jego nazwisko znajduje się w wykazie policjantów zamieszkujących salę 2 tzw. korpusu IV obozu w Ostaszkowie; wykaz znaleziono podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r. przy zwłokach Lucjana Rajcherta.

Bibliografia: Mecislav Borak, „*Symbol Katynia*” *Zaolziańskie Ofiary Obozów i Więzień w ZSRR*, Czeski Cieszyń 1991, s. 98; Biogram uzupełniony cytatami z książki Mecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 140.

PIĘTER ALOJZY,

Urodzony w 1912 r. w Mostach k/Jabłonkowa. Przed 1938 r. mieszkał w Mostach gdzie był stolarzem. Następnie pracownik Państwowej Policji – funkcjonariusz w Katowicach. Tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce

docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Przesłał list do rodziny z Ostaszkowa. Wpisany na LT NKWD z Ostaszkowa 020/4 z dnia 9.04.1940 r., poz. 90, s. 120, t. 4143.

Bibliografia: Mecislav Borak, „Symbol Katynia” *Zaolziańskie Ofiary Obozów i Więzień w ZSRR, Czeski Cieszyn* 1991, s. 98.

PIĘTRZYK EMANUEL,

Urodzony w 1923 r. w Orłowej i zamieszkały w tej miejscowości, narodowości polskiej. Zmobilizowany, brał udział w kampanii wrześniowej w 1939 r. Zginął **1.09.1939 r.** na terenach Polski w walce z hitlerowskim najeźdźcą.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 154; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 145.

PIKSA RUDOLF,



Urodzony 13.02.1895 r. w miejscowości Szeroka (obecnie część Jastrzębia-Zdroju), woj. śląskie, syn Jana i Katarzyny z d. Nowak. Ukończył osiem klas szkoły ludowej, później górnik. Brał udział w powstaniach śląskich. Przodownik Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) od 1.01.1928 - otrzymał numer 2441.

Służbę pełnił najpierw w pow. cieszyńskim na Posterunku w Puńcowie, następnie do 1.01.1928 r. na Posterunku w Kończycach Wielkich. Stąd został przeniesiony na Posterunek w Ogrodzonej, gdzie pełnił funkcję komendanta. Od 2.05.1930 r. wykonywał służbę w Komisariacie w Zebrzydowicach, w 1938 r. na Posterunku Oficerskim w Janowie pow. katowicki. Od 21.12.1938 r. przeniesiony do Komisariatu w Nowym Boguminie. Odznaczony Krzyżem Zasługi. Prawdopodobnie tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 045/2 z 22.04.1940, poz. 9, t. 2322.

Bibliografia: Mecislav Borak, „Symbol Katynia” *Zaolziańskie Ofiary Obozów i Więzień w ZSRR, Czeski Cieszyn* 1991, s. 98; Biogram wraz ze zdjęciem zawiera cytaty z książki Mecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 140.

PILCH ADAM,

Urodzony 3.09.1900 r. w Nawsiu-Do Budzosa (nr 385), oraz tam zamieszkały, narodowości polskiej, hutnik. Aresztowany w 1941 r. i po uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz, gdzie zginął w **1942 r.**

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, zbiór nr 2, (084); S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 133.

PILCH JAN,

Urodzony 1920 r. w Nydku i zamieszkały w tej miejscowości, krawiec. Wcielony przymusowo do Wehrmachtu, i po kilku miesiącach zdezerterował. Poszukiwany przez gestapo i niestety aresztowany, a po przetransportowaniu do więzienia w Ostrawie, tam **zastrzelony** w 1945 r.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.5, cz.11 (109); S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 135.

PILCH JAN,

Urodzony 20.08.1922 r. w Gródku i zamieszkały w tej miejscowości (nr 15), gajowy. Aresztowany przez gestapo 11.09.1943 r. za odmowę przyjęcia Volkslisty. Więziony w Cieszynie do 20.09.1943 r. Nieznany jest dalszy okupacyjny los tej osoby.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.6, cz.12 (274).

PILCH JAN,

Urodzony 5.12.1928 r. w Nawsiu-Do Budzosza (nr 385), oraz tam zamieszkały, syn Adama. Po aresztowaniu ojca – zamordowanego w KL Auschwitz, wywłaszczony oraz wysiedlony (jako 13 letni chłopak) z rodzinnego domu a następnie wysłany na przymusowe roboty do Niemiec. Zwolniony do domu jesienią 1944 r. - wrócił do Nawsia. Nieznany jest dalszy los tej osoby.

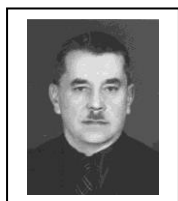
Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, zbiór nr 2 (104).

PILCH JERZY,

Zamieszkały w Jabłonkowie-Groniczek. W nieustalonym czasie i nieznanymi okolicznościami **zastrzelony** przez gestapów w lesie.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, zbiór nr 2 (020).

PILCH JERZY,



Urodzony 24.02.1894 r. w Karwinie, zamieszkały w Karwinie II (nr 1287). Aresztowany 18.08.1943 r. i prawdopodobnie więziony w Cieszynie i tam przesłuchiwany. Zwolniony do domu 31.08.1943 r. Nieznany jest dalszy okupacyjny los tej osoby

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, Karwina cz.1 (167).

PILCH JERZY,



Urodzony 29.07.1906 r. w Nydku i zamieszkały w tej miejscowości (nr 174), narodowości polskiej, robotnik leśny. Od 21.02.1942 r. wcielony przymusowo do Wehrmachtu, lecz już po kilku miesiącach zdezerterował - nie wrócił z urlopu do jednostki lecz przyłączył się do partyzantów oddziału „Czantoria”. **Zastrzelony 13.09.1943 r.** podczas potyczki z hitlerowcami - w lesie w Nydku-Pod Stożkiem.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.5, cz.11 (093); S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 135.

PILICH JÓZEF,



Urodzony 17.05.1894 r. w Pierścu p/Skoczowem, pow. cieszyński, syn Józefa i Marii z d. Stawowiok. Od 7.09.1914 r. walczył w Legionach Polskich, w 3 pułku piechoty. Uczestniczył we wszystkich powstaniach śląskich. Służył do 14.11.1921 r. w Żandarmerii Krajowej Księstwa Cieszyńskiego, skąd przeszedł do Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.).

Służbę pełnił do 15.01.1923 r. w Oddziale Administracyjnym Komendy Głównej, w Komisariacie Granicznym Bytom-Dworzec, który podlegał Komendzie Miasta Królewska Huta do 29.12.1923 r. Był też zastępcą kierownika Komisariatu Zawodzie pow. katowicki 13.11.1924 r., służył na Posterunku - w Żorach pow. rybnicki, w Pszczynie i Mikołowie, a także w ekspozyturze śledczej Komendy Powiatowej Rybnik do 19.04.1927 r., zaś do 30.11.1932 r. był komendantem Posterunku Żory. W ekspozyturze śledczej Komendy Powiatowej Pszczyna pełnił służbę do 15.06.1934 r., później pracował w sekcji śledczej Posterunku Oficerskiego w Mikołowie. Stamtąd 20.12.1938 r. został przeniesiony do Wydziału Śledczego we Frysztacie, gdzie służył do września 1939 r. Odznaczony Krzyżem Niepodległości, Krzyżem Walecznych, Medalem Pamiątkowym za Wojnę 1918-1921, Medalem 10-lecia Odzyskanej Niepodległości. Ostatni raz rodzina spotkała go w Czortkowie. Do niewoli sowieckiej wzięty podczas próby przekroczenia rumuńskiej granicy. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Z Ostaszkowa wysłał pocztówkę. Wpisany na LW z Ostaszkowa 016/2 z kwietnia 1940, poz. 16, t. 663.

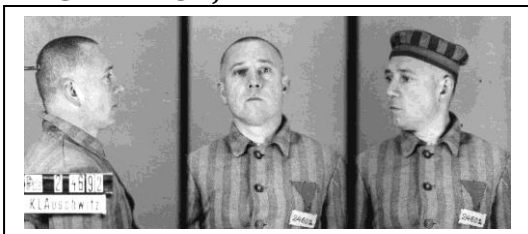
Bibliografia: Biogram wraz ze zdjęciem zawiera cytaty z książki Miecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 140.

PILCH JÓZEF,

Urodzony 12.04.1902 r. w Nydku i zamieszkały w tej miejscowości (nr 47), hutnik. Od 5.06.1940 r. wysłany przez Arbeitsamt na przymusowe roboty do Niemiec. Ponieważ uciekł z miejsca pracy, więc 1.11.1942 r. został aresztowany przez gestapo i do 26.12.1942 r. więziony we Wrocławiu. Po zwolnieniu z więzienia, znowu skierowany na przymusowe roboty od 1942 do 1945 r. Od 15.01.1945 r. podjął pracę w kopalni k/Bogumina. Od 20.01.1945 do 1.05.1945 r. (do zakończenia wojny) walczył z hitlerowcami przy oddziale partyzantów.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.5, cz.11 (197).

PILCH KAROL,



Urodzony 24.01.1901 r. w Łazach, syn Jana i Marii z d. Sadowski. Szkołę powszechną ukończył w Łazach i cztery klasy gimnazjum w Orłowej - matura w 1914 r. Uczestniczył w pierwszym powstaniu śląskim w 1919 r. Od 1921 r. brał aktywny udział w pracach Centralnego Związku Górników w Polsce. W latach

1924-1925 był słuchaczem Międzynarodowej Szkoły Nauk Politycznych w Wiedniu i w Oksfordzie. W 1925 r. został kierownikiem drukarni „Górnik”, organu prasowego CZG. W sierpniu 1926 r. objął funkcję sekretarza okręgowego CZG w okręgu Krosno - tzw. zachodni okręg naftowy, i funkcję tę sprawował aż do wybuchu wojny w 1939 r. Na V i VI Kongresie CZG został wybrany członkiem Zarządu Głównego CZG, a zarazem rozwijał ożywioną działalność w PPS, której członkiem był od 1922 r. W latach 1932 do 1939 r. pełnił funkcję sekretarza Powiatowego Komitetu Partii w Krośnie. Wchodził także do Rady Naczelnej PPS, radny miejski w Krośnie od 1934 r., aktywny w wielu organizacjach i stowarzyszeniach na terenie Krosna. Już od listopada 1939 r. należał do czołowych organizatorów konspiracyjnej PPS - Wolność, Równość, Niepodległość (PPS-WRN) w powiecie krośnieńskim. Aresztowany i więziony w Jaśle, Tarnowie i Krakowie, a następnie przesłany do KL Auschwitz. Dnia 18.12.1941 r. zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 24692, zginął **19.03.1942 r.** Według wystawionego aktu zgonu nr 3040/1942 – potwierdzonego przez lekarza obozowego, zmarł o godz. 15:00, określenie przyczyny zgonu to: „Darmkatarrh bei Fleckfieber” (nieżyt/katar jelit przy tyfusie plamistym).

Bibliografia: I. Pająk, *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, Katowice 1998 r., s. 139; APMA-B *Księga zgonów*, t. 3, s. 40; Józef Golec i Stefania Bojda, *Słownik biograficzny ziemi cieszyńskiej*, Tom 3, wyd. 1998 r., s. 197.

PILCH ZUZANNA,

Urodzona 13.09.1925 r. w Nydku i zamieszkała w tej miejscowości (nr 68). Od 1941 r. wysłana na przymusowe roboty i tam poważnie zachorowała, więc w 1943 r. została zwolniona do domu. Zmarła w domu rodzinnym **27.05.1944 r.**

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.5, cz.11 (096).

PILZER LEOPOLD,

Urodzony 24.04.1877 r. w Oświęcimiu, zamieszkały w Orłowej. Aresztowany 17.06.1940 r. z powodu czystek rasowych i po uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd przewieziony do getta w Sosnowcu, skąd przetransportowany został do KL Auschwitz. Zginął w tym obozie **13.01.1944 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 151.

PILZER REGINA z d. EICHNER,

Urodzona 24.06.1881 r. w Polsce, zamieszkała w Orłowej. Aresztowana 17.06.1940 r. z powodu czystek rasowych i po uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziona została do getta w Sosnowcu. Następnie, przesłana do KL Auschwitz, **zginęła** w kwietniu 1943 r.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 151.

PILZNER ARNOŚT,

Urodzony 29.03.1892 r., zamieszkały w Czeskim Cieszynie, kupiec. Aresztowany z powodu czystek rasowych w 1940 r. i przetransportowany do KL Terezin, a stamtąd do żydowskiego obozu w Kołomyi. **Zastrzelony** 15 lub 16.07.1943 r. w akcji przeciw Żydom.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 57.

PILZNER BRUNO,

Urodzony 3.12.1894 r., zamieszkały w Czeskim Cieszynie, urzędnik. Uchodził 1.09.1939 r. na tereny Polski z obawy o prowadzenie przez hitlerowców czystek rasowych. W Polsce, wspólnie z innymi współwyznawcami – Żydami, został zastrzelony **14.12.1942 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 57.

PILZNER FERDYNAND,

Urodzony 19.12.1862 r. w Żywcu, zamieszkały w Czeskim Cieszynie. Aresztowany w 1940 r. z powodu czystek rasowych i po krótkotrwałym uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd przewieziony do getta w Sosnowcu, gdzie **zginął** w kwietniu 1942 r.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 57.

PINDEJ EMIL,



Urodzony 3.06.1919 r. w Darkowie, syn Jerzego i Joanny z d. Szewc. Ukończył szkołę powszechną, szewc. Do Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) przyjęty został w 1938 r. Początkowo pełnił służbę w Komendzie Rezerwy w Katowicach. Od 2.11.1938 r. służył na Posterunku w Wędryni.

Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Rodzina, po powrocie z ewakuacji otrzymała od niego anonimową kartkę wysłaną z Krakowa z wiadomością, że znajduje się w Ostaszkwie. Wpisany na LW z Ostaszkowa 030/1 z 14.04.1940, poz. 14, s. 191, t. 1034.

Bibliografia: Mieczysław Borak, „Symbol Katynia” *Zaolziańskie Ofiary Obozów i Więzień w ZSRR*, Czeski Cieszyń 1991, s. 99; Biogram wraz ze zdjęciem zawiera cytaty z książki Mieczysława Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 141; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 60.

PINDOR nieznane imię,

Żona Franciszka zamieszkała w Jabłonkowie-Wyższa Brama. Wywłaszczona oraz wysiedlona z własnego gospodarstwa wraz z 4 osobową rodziną. Nie wiadomo gdzie zostali przeniesieni na okres trwania okupacji hitlerowskiej. Po zakończeniu okupacji wrócili do swojego domu zdewastowanego i rozgrabionego.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, zbiór nr 2 (064).

PINDOR JAN,

Urodzony 14.09.1909 r. w Ligotce Kameralnej i zamieszkały w tej miejscowości, narodowości polskiej, robotnik leśny. W okresie okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu – partyzant. Aresztowany 4.05.1944 r., i po krótkotrwałym uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do więzienia w Brandenburgu (Berlin-Plötzensee) gdzie **zginął 24.09.1944 r.**

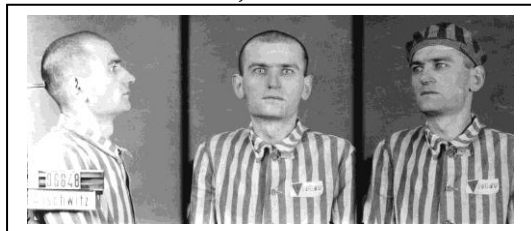
Bibliografia: S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 105.

PINDÓR JAN,

Urodzony 14.09.1909 r. w Ligotce Kameralnej i zamieszkały w tej miejscowości (nr 185), robotnik leśny. Aresztowany 4.05.1944 r. z oskarżeniem o udzielanie pomocy partyzantom. Wywieziony do więzienia w Berlinie i tam po ciężkich przesłuchaniach z torturami - zginął **24.09.1944 r.**

Bibliografia: Informacja Krystyny Szlauer z d. Lasota - materiały archiwalne Jerzego Nikodema,

PINDÓR KAROL,



Urodzony 31.10.1911 r. w Lesznej Dolnej i zamieszkały w tej miejscowości, narodowości polskiej. Od początku okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu. Aresztowany 4.11.1942 r. i po uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz. Dnia 29.01.1943 r. zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 96648. Zginął w tym obozie **30.03.1943 r.**

Bibliografia: I. Pająk, *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, Katowice 1998 r., s. 270, 677; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 102.

PINDUR ?,

Urodzony w 1900 r. w Oldrzychowicach i zamieszkały w tej miejscowości, malarz. Aresztowany i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia tego więźnia. Przetrwał hitlerowskie zniewolenie – wrócił do domu.

Bibliografia: Archiwum dr. n.med. J. Mazurka, T.3, cz.7 (279).

PINDUR ELŻBIETA,



Urodzona w 1921 r. w Jabłonkowie (nr 403) i zamieszkała w tej miejscowości. Wraz z matką Marią (pierwszy jej mąż Paweł Pindur) a także pozostałym rodzeństwem wywłaszczona oraz wysiedlona z własnego gospodarstwa. Następnie wysłana na roboty przymusowe do Brzegu n.Odrą. Po zakończeniu okupacji wrócili do swojego domu zdewastowanego i rozgrabionego.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, zbiór nr 2 (052, 064, 133).

PINDUR FRANCISZEK,

Urodzony i zamieszkały w Jabłonkowie-Wyższa Brama. Wywłaszczony oraz wysiedlony z własnego gospodarstwa wraz z całą 4 osobową rodziną. Nie wiadomo gdzie zostali przeniesieni na okres trwania okupacji hitlerowskiej. Po zakończeniu okupacji wrócili do swojego domu zdewastowanego i rozgrabionego.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, zbiór nr 2 (064).

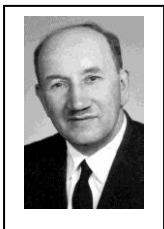
PINDUR JOANNA,



Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, zbiór nr 2 (052, 064, 136).

Urodzona 10.05.1920 r. w Jabłonkowie (nr 403) i zamieszkała w tej miejscowości. Wraz z matką Marią (pierwszy jej mąż Paweł Pindur) i pozostałym rodzeństwem wywłaszczona oraz wysiedlona z własnego gospodarstwa, a następnie, wysłana na roboty przymusowe do Brzegu n.Odrą. Po zakończeniu okupacji wrócili do swojego domu zdewastowanego i rozgrabionego.

PINDUR JÓZEF,



Urodzony 9.01.1904 r. w Karwinie, zamieszkały w Brzezinach Śląskich, narodowości polskiej, nauczyciel. Kształcił się w polskim gimnazjum realnym w Orłowej - matura w 1923 r. Uzupełniające egzaminy nauczycielskie zdał w seminarium w Śląskiej Ostrawie. Pracował jako nauczyciel w Ostrawie, Marianskich Górach. W 1928 r. przeniósł się na Górny Śląsk. W 1938 r. ponownie wrócił do rodzinnej Karwiny.

Aresztowany 28.04.1940 r. i uwięziony w Cieszynie, a stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Dachau. Następnie, od 5.06.1940 r. przeniesiony do KL Mauthausen-Gusen, zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 6977. Zwolniony z obozu 22.11.1940 r. – do końca okupacji mieszkał w Karwinie i pracował w sklepach spożywczych (pod zarządem niemieckim) w Karwinie oraz w Dąbrowie. Po wyzwoleniu wrócił do pracy w szkolnictwie na Górnym Śląsku. Ukończył Wyższe Studia Nauczycielskie. Pełnił obowiązki dyrektora Szkoły Zawodowej w Brzezinach Śląskich. Zmarł 21.01.1982 r.

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów.

PINDUR MARIA,

Urodzona w 1929 r. w Jabłonkowie, (nr 403) i zamieszkała w tej miejscowości. Wraz z matką Marią (pierwszy jej mąż Paweł Pindur) i pozostałym rodzeństwem wywłaszczona oraz wysiedlona z własnego gospodarstwa, a następnie wysłana na roboty przymusowe do Brzegu n.Odrą. Po zakończeniu okupacji wrócili do swojego domu zdewastowanego i rozgrabionego.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, zbiór nr 2 (052, 064, 133).

PINDUR PAWEŁ (syn),



Urodzony w 20.02.1923 r. w Jabłonkowie (nr 403) i zamieszkały w tej miejscowości. Wraz z matką Marią (pierwszy jej mąż Paweł Pindur) i pozostałym rodzeństwem wywłaszczony oraz wysiedlony z własnego gospodarstwa, a następnie wysłany na roboty przymusowe do Brzegu n.Odrą. Po zakończeniu okupacji wrócili do swojego domu zdewastowanego i rozgrabionego.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, zbiór nr 2 (052, 064, 135).

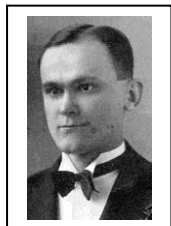
PINKAS ANNA,

Urodzona w 1923 r. w Nydku i zamieszkała w tej miejscowości (nr 5). W okresie okupacji hitlerowskiej wysłana przez Arbeitsamt do Trzycieża – do prac przymusowych w gospodarstwie a także przy pracach rolnych. Tam ciężko zachorowała po udarze słonecznym jakiemu uległa w 1944 r. Niemcy nie zapewnili jej

odpowiedniej opieki lekarskiej, więc przy kolejnym ataku bóleści głowy spowodowanym udarem, popełniła samobójstwo przez utonięcie.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.5, cz.11 (111).

PIPREK EMANUEL,

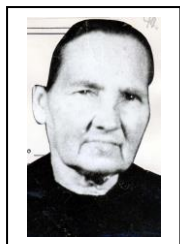


Urodzony 22.09.1918 r. w Łazach, i tam zamieszkały, narodowości polskiej, nauczyciel. Kształcił się w Orłowej, w Śl. Ostrawie, w Seminarium Nauczycielskim w Cieszynie-Bobruku – gdzie maturę zdał w 1939 r. Aresztowany 12.04.1940 r. podczas akcji przeciw polskiej inteligencji i po uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Dachau.

Następnie, od 25.05.1940 r. przeniesiony do KL Mauthausen-Gusen, zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 3171. Zginął **20.02.1941 r.**

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów; *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 117; Sz. Kędtryna A. Szefer, *Nauczyciele śląscy polegli i zamordowani w latach hitlerowskiej okupacji*, Śląski Instytut Naukowy, Katowice 1971, s. 93; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 117.

PISKORZ ANNA,



Urodzona 19.01.1895 r. w Karwinie i zamieszkała w tej miejscowości. W marcu 1943 r. wywłaszczona oraz wywieziona z dziećmi (5 osób) do niemieckiego obozu dla przesiedleńców - Polenlager nr 40 we Frysztacie, a stamtąd na przymusowe roboty do Meklemburga gdzie przebywała do końca wojny w 1945 r.

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów.

PISKORZ BARBARA,



Urodzona w 1895 r., zamieszkała w Łąkach (nr 344), żona Teofila. W marcu 1943 r. wywieziona do niemieckiego obozu dla przesiedleńców - Polenlagru nr 40 we Frysztacie, a stamtąd na roboty przymusowe do Melkemburga. Nieznany jest dalszy okupacyjny los tej osoby.

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów; Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.15 (148).

PISKORZ HENRYK,

Urodzony 11.07.1889 r. w Suchej Górnej, zamieszkały w Łąkach n.Olzą, narodowości polskiej, kolejarz. W okresie okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu- żołnierz organizacji konspiracyjnej ZWZ. Aresztowany 17.01.1943 r. i po uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Natzweiler, gdzie **zginął** na początku 1945 r. - podczas marszu ewakuacyjnego więźniów w głąb Niemiec.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 121; Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.15 (134); S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 121.

PISKORZ TEOFIL,

Urodzony w 1891 r. w Łąkach, górnik – emeryt. Aresztowany 17.01.1943 r. i przetransportowany do więzienia śledczego w Mysłowicach. Po zakończonych

przesłuchaniach, przewieziony do KL Mauthausen-Gusen. Odzyskał wolność 5.05.1945 r. – wyzwolony przez wojska amerykańskie.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.15 (147).

PISZCZEK JÓZEF RUDOLF,



Urodzony 18.10.1902 r. w Karwinie-Kopalnia, syn Andrzeja i Marii z d. Szwanda. Po ukończeniu szkoły powszechnej pracował jako pomocnik piekarza. Ukończył Polskie Gimnazjum Realne w Orłowej - matura w 1921 r., a następnie Szkołę Przemysłową w Karwinie w 1925 r. Był ślusarzem w kopalni „Henryk” w Karwinie od 1.12.1925 do 30.04.1926 r.

Od 1.10.1927 do 30.06.1929 r. pracował w Konsulacie RP w Ostrawie w charakterze pomocnika kancelaryjnego, od 1.07.1929 do 30.06.1930 r. w firmie Moritz Kohn w Czeskim Cieszynie. W latach trzydziestych był sztygarem maszynowym w kopalni „Henryk” i kopalni „Jan” w Karwinie. Pracował w Macierzy Szkolnej, był komendantem polskiej Ochotniczej Straży Pożarnej w Karwinie, głównym komendantem Harcerstwa Polskiego w Czechosłowacji, w stopniu harcmistrza. Odznaczony Srebrnym Krzyżem Zasługi, Medalem Niepodległości. We wrześniu wraz z rodziną ewakuował się na Wschód. Dotarł do Lwowa, gdzie 23.03.1940 r. został aresztowany i z lwowskiego więzienia wywieziony w głąb ZSRR, gdzie **zaginął** w nieustalonych okolicznościach.

Postscriptum: W 1947 r. w Sądzie Powiatowym w Karwinie został uznany za zmarłego.

Bibliografia: Mieczysław Borak, „Symbol Katynia” *Zaolziańskie Ofiary Obozów i Więzień w ZSRR*, Czeski Cieszyń 1991, s. 121-122; Biogram opracowany w całości w oparciu o cytaty z książki Mieczysława Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 193; *Harcerskie Ofiary Drugiej Wojny Światowej*, s. 131; *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 113; Józef Golec i Stefania Bojda, *Słownik biograficzny ziemi cieszyńskiej*, Tom 3, wyd. 1998 r., s. 199; Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, Karwina cz.1 (072); S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 87.

PISZEK JAN,

Urodzony 8.03.1891 r., syn Ernesta. W Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) pracował od 1.04.1925 r., początkowo jako pomocniczy woźny na Posterunku Konnym w Królewskiej Hucie do 20.12.1935 r., a następnie do 19.12.1938 r. jako woźny w Wydziale Śledczym w Chorzowie pow. Katowicki. Stamtąd, 2.12.1938 r. oddelegowany został do pow. frysztackiego. Od 20.12.1938 r. był woźnym na Posterunku Konnym w Orłowej. Prawdopodobnie tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 05/5 z z 5.04.1940, poz. 36, t. 3704.

Bibliografia: Biogram opracowany w całości w oparciu o cytaty z książki Mieczysława Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 141.

PIWKO FLORIAN,



Urodzony 22.04.1909 r. w Karwinie i zamieszkały w Karwinie II (nr 235). Aresztowany 11.03.1940 r. za rozpowszechnianie ulotek i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia tego więźnia. Zwolniony z owego miejsca odosobnienia 18.06.1943 r. – wrócił do domu.

Nieznany jest dalszy okupacyjny los tej osoby

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, Karwina cz.1 (170).

PLACHTINSKA EWA,

Urodzona 11.07.1900 r., zamieszkała w Nowym Boguminie, włączyła się do walki z hitlerowcami jako partyzantka. Aresztowana i po uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziona do KL Auschwitz, gdzie zginęła **24.03.1944 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 127.

PLATZNER ARTUR,

Urodzony 8.10.1907 r., zamieszkały w Nowym Boguminie, piekarz. Aresztowany i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tego więźnia.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 135.

PLATZNER DENKA,

Urodzona 19.02.1930 r., zamieszkała w Nowym Boguminie. Aresztowana i z powodu czystek rasowych przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginęła** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tej więźniarki.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 135.

PLATZNER EMIL,

Urodzony 8.10.1903 r., zamieszkały w Nowym Boguminie, piekarz. Aresztowany i z powodu czystek rasowych przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tego więźnia.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 135.

PLATZNER FRANCZISZKA,

Urodzona 2.09.1904 r., zamieszkała w Nowym Boguminie. W 1939 r. z powodu czystek rasowych wywieziona na wschód – i tam **zginęła** w jakimś obozie koncentracyjnym, nieznana jest dokładniejsza data i nazwa miejsca uwięzienia tej więźniarki.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 135.

PLUSKAL JÓZEF,

Urodzony 15.09.1904 r. w Nowym Boguminie, zamieszkały w Zabłociu. Dnia 1.09.1939 r. ewakuowany w głąb Polski, a po powrocie do domu aresztowany i uwięziony przez kilka miesięcy pod zarzutem uprawiania sabotażu na stanowisku pracy. Więziony 4 tygodnie w Boguminie i Frysztacie. Po zwolnieniu z więzienia, wysłany przez Arbeitsamt na roboty przymusowe do Niemiec – gdzie musiał

przebywać do zakończenia wojny w 1945 r. Przetrwał hitlerowskie zniewolenie – wrócił do domu.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.10, cz.21 (097).

PŁOSZEK RUDOLF ks.,



Urodzony 17.04.1880 r. w Trzyńcu, narodowości polskiej. Po studiach teologicznych, otrzymał święcenia kapłańskie 23.07.1907 r. Pracę duszpasterską rozpoczął jako wikary w parafiach Śląska Opawskiego, potem w Ustroniu, Zarzeczu, Trzyńcu i Gnojniku. Podczas pierwszej wojny światowej był kapelanem wojskowym w armii austro-węgierskiej. Pasjonował się muzyką i śpiewem kościelnym i w tej dziedzinie uchodził za znawcę.

Od 1918 r. proboszcz w Gnojniku, równocześnie działacz w Macierzy Szkolnej w Czechosłowacji. Miłośnik i propagator turystyki. Aresztowany 8.09.1939 r. przebywał w więzieniu w Cieszynie. Po miesiącu został wprawdzie zwolniony, ale zapadł na zdrowiu – wrócił bowiem ze śladami pobicia i tortur. Choroba spowodowała zatrucie krwi. Zmarł **5.10.1940 r.** wskutek otrzymywanych w więzieniu zastrzyków.

Bibliografia: Józef Golec i Stefania Bojda, *Słownik biograficzny ziemi cieszyńskiej*, Tom 1, wyd. 1993 r., s. 219; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 67.

PŁOSZEK RUDOLF,

Urodzony 22.10.1913 r. w Jabłonkowie-Szygła (nr 267) i tam zamieszkały, inż. kupiectwa. W 1940 r. wysłany przez Arbeitsamt na przymusowe roboty do Niemiec, tam z nieznanych powodów aresztowany i przetransportowany do KL Gross-Rosen. Następnie, przeniesiony do KL Flossenbürg. Na początku 1945 r. uczestniczył w marszu ewakuacyjnym do Flossenbürg. Otrzymał wolność 23.04.1945 r. – wyzwolony przez wojska amerykańskie.

Postscriptum: W marszu ewakuacyjnym szedł razem z Józefem Rusztem z Bystrzycy, Janem Jośkiem z miejscowości Końska, Szarcem z Trzyńca, inż. Rudolfem Mrozkiem z Nawisia.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, zbiór nr 2 (064, 104).

POCZĄTEK ALOJZY,



Urodzony 10.02.1909 r. w Boguminie, zamieszkały w Nowym Boguminie, narodowości polskiej, kupiec. Aktywista, społecznik, członek wielu polskich organizacji i związków. Aresztowany 21.04.1940 r. w Boguminie i więziony w Czeskim Cieszynie - fabryce Kohna, a stamtąd 24.04.1940 r. w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Dachau. Następnie, od 5.06.1940 r. przeniesiony do KL Mauthausen-Gusen, zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 7638.

Zwolniony z obozu 4.09.1942 r., do końca okupacji pracował jako robotnik. Po wyzwoleniu wrócił do zawodu kupca. Zmarł 10.09.1964 r. w Nowym Boguminie.

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów; Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.11, cz.22 (131, 147).

POCZĄTEK WILHELM, pseud. „Hofman”,

Urodzony 29.12.1917 r. w Boguminie, zamieszkały w Dziećmorowicach. Aresztowany i prawdopodobnie krótko uwięziony w Cieszynie, a stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz, zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 174607. Następnie, przetransportowany do KL Ravensbrück. Przetrwał hitlerowskie zniewolenie – wrócił do domu.

Bibliografia: Materiały archiwalne K. Wójtowicza; informacja uzupełniona o dane z APMA-B.

PODESZFA EDWARD,

Urodzony 10.04.1921 r. w Pudłowie i zamieszkały w tej miejscowości, narodowości polskiej, kierowca. Zmobilizowany, brał udział w kampanii wrześniowej w 1939 r. Zginął **5.09.1939 r.** w walce z hitlerowskim najeźdźcą w Gródku Jagiellońskim.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 168; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 157.

PODESZFA EMIL,

Urodzony w 1923 r. w Pudłowie i zamieszkały w tej miejscowości, syn Józefa i Marii, nauczyciel. Wywłaszczony oraz wysiedlony 30.06.1942 r. z własnego gospodarstwa a następnie wysłany wraz z rodzicami i braćmi na przymusowe roboty do prac rolnych w Zwanowicach pow. Brzeg, a ich gospodarstwo przejął Niemiec sprowadzony z Besarabii. Odzyskał wolność w 1945 r. i wrócił po wojnie do swojego gospodarstwa zupełnie zniszczonego i zdewastowanego.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.11, cz.22 (189).

PODESZFA FRANCISZEK,



Urodzony 27.02.1913 r. w Pudłowie i zamieszkały w tej miejscowości do 1948 r., później w Szonychlu (nr 7). Pierwszy raz więziony w Boguminie i Frysztacie od 24.09.1939 do 11.10.1939 r. – za dokonywanie sabotaży w miejscu pracy. Drugi raz aresztowany 28.03.1940 r. pod zarzutem działalności wywiadowczej na korzyść Polski. Więziony w Karwinie, Raciborzu, Berlinie. Od 16.09.1943 r. przetransportowany do KL Auschwitz, zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 115645.

Następnie, od 28.10.1944 r. przeniesiony do KL Sachsenhausen-Oranienburg i tam zarejestrowany jako więzień nr 113998. Odzyskał wolność 5.05.1945 r. – wyzwolony przez wojska amerykańskie.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.11, cz.22 (155, 188).

PODESZFA JÓZEF,

Urodzony w 1884 r. w Pudłowie i zamieszkały w tej miejscowości (nr 202), rolnik małoobszarowy. Wywłaszczony oraz wysiedlony 30.06.1942 r. z własnego gospodarstwa i wysłany wraz z żoną i trzema synami na przymusowe roboty do prac rolnych w Szwanowicach pow. Brzeg, a ich gospodarstwo przejął Niemiec sprowadzony z Besarabii. Odzyskał wolność w 1945 r. i wrócił po wojnie do swojego gospodarstwa zupełnie zniszczonego i zdewastowanego.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.11, cz.22 (189).

PODESZFA MARIA,

Urodzona w 1889 r. w Pudłowie i zamieszkała w tej miejscowości, żona Józefa. Wywłaszczona oraz wysiedlona 30.06.1942 r. z własnego gospodarstwa a następnie

wysłana wraz z mężem i trzema synami na przymusowe roboty - do prac rolnych w Szwanowicach pow. Brzeg, a ich gospodarstwo przejął Niemiec sprowadzony z Besarabii. Odzyskała wolność w 1945 r. i wróciła po wojnie do swojego gospodarstwa zupełnie zniszczonego i zdewastowanego.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.11, cz.22 (189).

PODESZFA ?,

Urodzony w 1918 r. w Pudłowie i zamieszkały w tej miejscowości, syn Józefa i Marii, robotnik. Wywłaszczony oraz wysiedlony 30.06.1942 r. z własnego gospodarstwa a następnie wysłany wraz z rodzicami i braćmi na przymusowe roboty do prac rolnych w Szwanowicach pow. Brzeg, a ich gospodarstwo przejął Niemiec sprowadzony z Besarabii. Odzyskał wolność w 1945 r. i wrócił po wojnie do swojego gospodarstwa zupełnie zniszczonego i zdewastowanego.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.11, cz.22 (189).

PODESZFA OTTON,

Urodzony w 1914 r. w Pudłowie i zamieszkały w tej miejscowości, syn Józefa i Marii, robotnik. Wywłaszczony oraz wysiedlony 30.06.1942 r. z własnego gospodarstwa a następnie wysłany wraz z rodzicami i braćmi na przymusowe roboty do prac rolnych w Szwanowicach pow. Brzeg, a ich gospodarstwo przejął Niemiec sprowadzony z Besarabii. Odzyskał wolność w 1945 r. i wrócił po wojnie do swojego gospodarstwa zupełnie zniszczonego i zdewastowanego.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.11, cz.22 (189).

PODESZWA ANTONI,

Urodzony w 1912 r. w Mostach k/Jabłonkowa, syn Józefa, mieszkał w Mostach, rolnik. Do Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) wstąpił w 1938 r. Od 2.12.1938 do 20.04.1939 r. pełnił służbę w Komisariacie w Rybniku, następnie na Posterunku w Gorzycach pow. rybnicki. Tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. – **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Z Ostaszkowa wysłał jeden list do rodziny. Wpisany na LW z Ostaszkowa 030/1 z 14.04.1940, poz. 15, s. 191, t. 2821.

Bibliografia: Mieczysław Borak, „Symbol Katynia” *Zaolziańskie Ofiary Obozów i Więzień w ZSRR, Czeski Cieszyń* 1991, s. 100; Biogram opracowany w całości w oparciu o cytaty z książki Mieczysława Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 141; Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, zbiór nr 2, (258); S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 130.

PODESZWA JAN,

Urodzony 5.07.1921 r. w Mostach k/Jabłonkowa i zamieszkały w tej miejscowości, robotnik. Podczas okupacji hitlerowskiej przymusowo zatrudniony przy budowie jako pracownik firmy Trampler w Trzyńcu. **Rozstrzelany** na kraju cmentarza żydowskiego w Cieszyń - początkiem marca 1945 r.

Postscriptum: Rozpoznany przy ekshumacji w maju 1945 r. - na podstawie Ausweisu znalezionej w kieszeni ubrania przy zwłokach.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, zbiór nr 2 (258).

PODESZWA JOANNA z d. MACOSZEK,



Urodzona 3.12.1883 r. w Mostach k/Jabłonkowa i zamieszkała w tej miejscowości. Wywłaszczona oraz wysiedlona wraz z mężem z własnego gospodarstwa. Aresztowana 22.04.1942 r. a następnie wywieziona razem z mężem do niemieckiego obozu - Polenlager nr 40 we Frysztacie (dwa miesiące), później więziona w Polenlager nr 32 w Oderberg (Bogumin) - 3 lata – do końca wojny.

Po zakończeniu okupacji wrócili do swojego domu zdewastowanego i rozgrabionego. Zmarła w 1947 r.

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów; Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, zbiór nr 2 (282).

PODESZWA JÓZEF,

Urodzony 20.07.1909 r. w Mostach (nr 263) k/Jabłonkowa i zamieszkały w tej miejscowości, narodowości polskiej, murarz. Aresztowany 10.09.1939 r. przez gestapo za postawę antyhitlerowską. Prawdopodobnie po krótkim uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd przetransportowany do KL Oranienburg, a następnie przewieziony do KL Auschwitz, gdzie przetrwał do ostatnich dni funkcjonowania tego obozu. Uczestniczył w marszu ewakuacyjnym więźniów z Oświęcimia do Wodzisławia Śl. i zginął **23.01.1945 r.** z wycieńczenia podczas marszu.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, zbiór nr 2 (260, 261); S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 130.

PODESZWA JÓZEF,

Urodzony 7.11.1884 r. w Mostach k/Jabłonkowa i zamieszkały w tej miejscowości. Wywłaszczony oraz wysiedlony ze swego rodzinnego gospodarstwa, a jego gospodarkę przejął osadnik sprowadzony przez Niemców. Józef wraz ze swoją rodziną został wywieziony do niemieckiego obozu dla Polaków - Polenlagru nr 40 we Frysztacie. Po jakimś czasie wywiezieni do Polenlagru nr 32 w Oderberg (Bogumin), a stamtąd do obozu pracy w okolicy Oławy za Wrocławiem, gdzie przebywali do 1944 r. Nieznany jest dalszy jego los.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, zbiór nr 2 (282).

POHLUDKA STEFAN,

Urodzony 8.11.1921 r. w Lutyni Górnej i tam zamieszkały, narodowości polskiej, uczeń gimnazjalny. Aresztowany i więziony w Czeskim Cieszynie - fabryce Kohna, a stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Dachau. Następnie, przeniesiony do KL Mauthausen-Gusen, zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 3478. Zwolniony z obozu 19.03.1941 r. Po powrocie do domu, 24.07.1942 r. zaciągnięty przymusowo do Wehrmachtu i przesłany w okolice Francji, później do Włoch. Zdezerterował i przyłączył się do partyzantów włoskich Brygady imienia Giuseppe Garibaldi. Po zakończeniu wojny przekazany do Polskich Sił Zbrojnych na Zachodzie. Wrócił na Śląsk w 1946 r. W 1947 r. zdawał

maturę w polskim gimnazjum w Orłowej. Rozpoczął pracę w zakładach chemicznych w Boguminie.

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów.

POIDA FRANCISZEK,

Urodzony 31.08.1893 r. w Stonawie. Aresztowany i po uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz. Zginął **22.11.1940 r.** - w pierwszej egzekucji jaka miała miejsce w KL Auschwitz. Tego dnia, w KL Auschwitz rozstrzelano 40 Polaków którym zarzucano akty gwałtu i napady na funkcjonariuszy policji w Katowicach. Ofiary do egzekucji-rozstrzelania, osobiście wyznaczył (wybrał) Reichsführer SS Himmler – z czterech list jakie przekazało mu Statspolizeileitstelle w Katowicach. Egzekucji dokonano o godz. 12 i trwała 20 minut. Rozstrzeliwania dokonali dwaj esesmani.

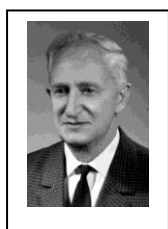
Bibliografia: I. Pająk, *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, Katowice 1998 r., s. 647; D. Czech *Kalendarz wydarzeń w KL Auschwitz*, Oświęcim 1992 r., s. 36. 648.

POLAK FRANCISZEK,

Urodzony 1.03.1904 r. w Łące, i zamieszkały w tej miejscowości. Aresztowany i po uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz, gdzie zginął **24.07.1942 r.**

Bibliografia: I. Pająk, *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, Katowice 1998 r., s. 1144.

POLAK KAROL,



Urodzony 12.03.1902 r. w Suchej Średniej, zamieszkały w Czeskim Cieszynie, narodowości polskiej, filolog. Aresztowany 22.04.1940 r. i więziony w Czeskim Cieszynie - fabryce Kohna, a stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Dachau. Następnie, 5.06.1940 r. przeniesiony do KL Mauthausen-Gusen, zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 6457, 43825. Zwolniony z obozu 4.09.1942 r.

W okresie 1.10.1942 do 3.05.1945 r. pracował w spółdzielni spożywczej w Orłowej. Od 1.08.1945 r. wrócił do pracy w szkolnictwie. Z grupą ofiarnych i doświadczonych nauczycieli podjął skuteczną walkę o wznowienie zajęć w polskich szkołach oraz o uznanie działalności Towarzystwa Nauczycieli Polskich w Czechosłowacji. W latach 1.09.1954 do 30.11.1963 r. tj. do przejścia na emeryturę, pełnił obowiązki kierownika wydziału dla polskich szkół w Ostrawie. W latach 1956-1961 ukończył zaocznie pięcioletnie studia na Wydziale filozofii Uniwersytetu Preszowskiego w Ołomuncu i otrzymał dyplom „Promowany filolog” dla szkół średnich.

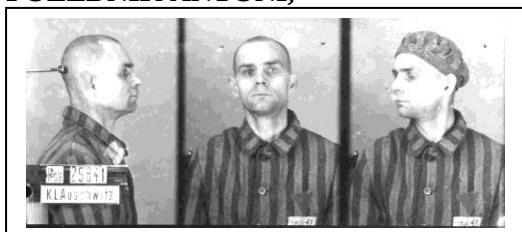
Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów.

POLAK TEODOR,

Urodzony 21.09.1908 r. w Łazach i zamieszkały w tej miejscowości, narodowości czeskiej, górnik. Aresztowany za działalność w ruchu oporu – w komunistycznej organizacji konspiracyjnej KPCz. Przetransportowany do więzienia w Ostrawie, gdzie zginął **19.11.1941 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 117; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 117.

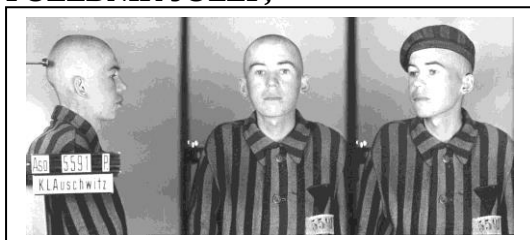
POLEDNIK ANTONI,



Urodzony 31.05.1897 r. we Frydku, zamieszkały w Morawskiej Ostrawie, syn Jana i Weroniki z d. Panek. Aresztowany i w transporcie zbiorowym z Brna przewieziony do KL Auschwitz. Dnia 16.01.1942 r. zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 25841. Zginął **26.03.1942 r.** Według wystawionego aktu zgonu nr 3789/1942 – potwierdzonego przez lekarza obozowego, zmarł o godz. 16:30, określenie przyczyny zgonu to: „Herzklappenfehler” (niedomykalność zastawek serca).

Bibliografia: APMA-B *Księga zgonów*, t. 3, s. 783.

POLEDNIK JÓZEF,



Urodzony 29.09.1922 r. w Starym Mieście, zamieszkały w Karwinie (nr 1520), narodowości polskiej, górnik w kopalni „Jan” w Karwinie. Aresztowany 11.09.1940 r. za sabotaż i niedostosowanie się do rygorów w pracy wyznaczonych przez okupacyjny zarząd. Po uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz. Dnia 5.10.1940 r. zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 5591. Zginął **4.05.1941 r.**

Bibliografia: I. Pająk, *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, Katowice 1998 r., s. 50; *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 103; Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, Karwina cz.1 (073); S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 87.

POLLAK ADOLF,

Urodzony 17.07.1882 r., zamieszkały w Żywocicach, właściciel gospody. Aresztowany 29.06.1942 r. z powodu czystek rasowych i po uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz, gdzie **zginął** – nieznane są data oraz okoliczności śmierci tego więźnia.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.9, cz.19 (603); *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 193; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

POLLAK EDWARD,

Urodzony 10.03.1886 r., zamieszkały w Nowym Boguminie, księgarz. Aresztowany z powodu czystek rasowych i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tego więźnia.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 135.

POLLAK ELZA,

Urodzona 10.08.1891 r., zamieszkała w Nowym Boguminie. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginęła** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tej więźniarki.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 135.

POLLAK HANS,

Urodzony 17.08.1912 r., zamieszkały w Nowym Boguminie. Aresztowany z powodu czystek rasowych i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tego więźnia.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 135.

POLLAK KURT,

Urodzony 8.08.1921 r., zamieszkały w Nowym Boguminie. Aresztowany z powodu czystek rasowych i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tego więźnia.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 135.

POLLAK LAURA,

Zamieszkała w Żywocicach. Aresztowana i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginęła** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tej więźniarki.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 193.

POLLAK LIZA,

Urodzona 25.06.1914 r., zamieszkała w Nowym Boguminie. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginęła** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tej więźniarki.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 135.

POLLAK OLGA,

Zamieszkała w Żywocicach. Aresztowana z powodu czystek rasowych i prawdopodobnie po uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziona do KL Auschwitz, gdzie **zginęła** w komorze gazowej – nieznana jest data śmierci tej osoby.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 193.

**POŁOCZEK BRONISŁAWA,**

Urodzona 29.08.1902 r. w Jabłonkowie (nr 131) i tam zamieszkała, nauczycielka wydziałowa. Maturę zdawała w Cieszynie w 1926 r. i od tego czasu rozpoczęła pracę jako nauczycielka w Szkole Wydziałowej w Jabłonkowie – do 1939 r. Aresztowana 20.05.1940 r. na rynku w Jabłonkowie, więziona w starym ratuszu, potem przewieziona do więzienia w Cieszynie, a

stamtąd 21.05.1940 r. w transporcie zbiorowym wywieziona do KL Ravensbrück, zarejestrowana jako więźniarka nr 3536.

Zwolniona z obozu 5.11.1940 r., lecz do końca trwania okupacji hitlerowskiej zmuszona do wykonywania robót przymusowych w Jabłonkowie.

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów; Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, zbiór nr 2 (063, 064).

POLOCZEK EMIL,

Urodzony 28.09.1903 r. w Karwinie, zamieszkały w Karwinie II (nr 110), syn Franciszka i Marii z d. Paszek, narodowości polskiej, stolarz. W okresie okupacji hitlerowskiej górnik w kopalni „Jan” w Karwinie, działał w ruchu oporu. Aresztowany 6.05.1943 r. i po uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz, gdzie zginął **2.06.1943 r.** Według wystawionego aktu zgonu nr 23407/1943 – potwierdzonego przez lekarza obozowego, zmarł o godz. 19:30, określenie przyczyny zgonu to: „plötzlicher Herztod” (nagły zawał serca).

Bibliografia: I. Pająk, *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, Katowice 1998 r., s. 685; APMA-B *Księga zgonów*, t. 16, s. 893; *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 103; Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, Karwina cz.1 (073); S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 87.

POLOCZEK FRIDOLIN,

Urodzony 12.03.1900 r. w Dzieńmorowicach i zamieszkały w tej miejscowości (nr 728), narodowości czeskiej, górnik. Aresztowany 10.10.1942 r. i po uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz, gdzie zginął **5.03.1943 r.**

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.12, cz.23 (268); *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 66; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 64.

POLOCZEK LUDWIK,

Urodzony 23.07.1896 r. w Nawsiu (nr 57) i zamieszkały w tej miejscowości. Aresztowany w 1940 r. i w pierwszym uwięzieniu w Cieszynie, a stamtąd przenoszony do więzienia w Bytomiu, do Katowic. Zwolniony do domu w 1943 r. - nieznany jest dalszy okupacyjny los tej osoby.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, zbiór nr 2 (104).

POLOCZEK STEFAN,

Urodzony 14.12.1905 r. w Jabłonkowie (nr 131) i tam zamieszkały. Zmobilizowany, brał udział w kampanii wrześniowej w 1939 r. Po kampanii, przedostał się na Węgry, a stamtąd do legionów polskich i w ich szeregach walczył z hitlerowcami do zakończenia wojny w 1945 r. Po wojnie - od 1945 r. zamieszkał w Kłodzku i pracował jako nauczyciel tamtejszego Gimnazjum.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, zbiór nr 2 (064).

POLOK ADAM,

Urodzony 10.12.1897 r. w Sibicy, zamieszkały w Łazach, narodowości polskiej, górnik. Aresztowany 7.01.1943 r. za działalność w ruchu oporu – w komunistycznej organizacji konspiracyjnej KPCz. Po uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Sachsenhausen, gdzie zginął **19.04.1943 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 117; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 117.

POŁOK ANNA z d. KONDERLA,



Urodzona 24.04.1915 r. w Nydku i zamieszkała w tej miejscowości (nr 74). Aresztowana 19.10.1943 r. za to, że mąż był partyzantem. Krótko więziona w Cieszynie (3 tygodnie), a stamtąd 3.11.1943 r. w transporcie zbiorowym przewieziona do więzienia śledczego w Mysłowicach. Po zakończonym śledztwie, 3.02.1944 r. przesłana do KL Auschwitz. Następnie, 5.09.1944 r. przeniesiona do KL Ravensbrück, od 26.09.1944 r. do Helmbücker, Sudecky Zvodan – gdzie przebywała do 7.05.1945 r. Powróciła do domu 15.06.1945 r.

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów.

POŁOK ANTONI,

Urodzony 4.03.1899 r., syn Antoniego. Do Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) został przyjęty 23.06.1922 r. Najpierw pełnił ją w pow. lublinieckim - na Posterunku w Kośmidrach do 1.02.1927 r., następnie w Pawonkowie do 1.09.1928 r., w Rusinowicach do 1931 r., później w Komendzie Rezerwy w Katowicach i Komisariacie w Łagiewnikach pow. świętochłowski. Stamtąd, 27.12.1938 r. przeniesiony został na Posterunek w Darkowie. Prawdopodobnie tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 050/1 z kwietnia 1940, poz. 37, t. 2074.

Bibliografia: Biogram opracowany w oparciu o obszerne cytaty z książki Mecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 141.

POŁOK ELŻBIETA,

Zamieszkała w Bukowcu (nr 61). W okresie okupacji hitlerowskiej wysłana przez Arbeitsamt na roboty przymusowe do Niemiec - nieznany jest dalszy okupacyjny los tej osoby.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, zbiór nr 2 (167).

POŁOK ELŻBIETA,

Urodzona 30.10.1897 r. w Karwinie i zamieszkała w Karwinie II (nr 22), żona Franciszka. Aresztowana 2.06.1942 r. i prawdopodobnie po krótkim uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziona do więzienia lub obozu o nieustalonej nazwie. Odzyskała wolność 15.05.1945 r. – wróciła do domu.

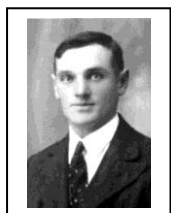
Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, Karwina cz.1 (170).

POŁOK FRANCISZEK,

Urodzony 27.03.1897 r. w Karwinie i zamieszkały w tej miejscowości – Karwinie II (nr 22), mistrz ślusarski. Aresztowany 16.09.1939 r. i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Skrochowice. Odzyskał wolność 15.05.1945 r. – wrócił do domu.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, Karwina cz.1 (170).

POŁOK JAN,



Urodzony 10.05.1913 r. w Nydku i zamieszkały w tej miejscowości, narodowości polskiej, robotnik. W okresie okupacji hitlerowskiej przymusowo wcielony do Wehrmachtu, lecz już po kilku miesiącach z otrzymanym uzbrojeniem przystąpił do partyzantów – współtwórca słynnego bunkra twierdzy pod Czantorią. Zginął **30.11.1943 r.** w walce o bunkier - z przeważającą siłą gestapowców i żandarmów.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.5, cz.11 (096); S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 136.

POŁOK KAROL,

Urodzony 13.05.1913 r. w Bielszowicach - dzielnica Rudy Śląskiej, syn Sylwestra i Celestyny z d. Jorczyk. Służbę w Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) rozpoczął w II kompanii kandydatów w Komendzie Rezerwy w Katowicach, gdzie służył do 31.10.1938 r. Następnie do 1939 r. pełnił służbę w katowickim powiecie miejskim i wiejskim, a później na Zaolziu. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie byli internowani w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 019/1 z 7.04.1940, poz. 89, t. 1663.

Bibliografia: Biogram opracowany całkowicie w oparciu o cytaty z książki Mecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 141.

POŁOK KAROL,

Urodzony 16.08.1921 r. w Suchej Średniej i zamieszkały w tej miejscowości, narodowości polskiej, harcerz w Suchej Górnej, student. W okresie okupacji hitlerowskiej wysłany przez Arbeitsamt na roboty przymusowe do Bleckhammer (Blachowni) – do zakładów chemicznych produkujących syntetyczną benzynę. Zmarł **10.12.1941 r.** po przyjeździe do domu - na zapalenie opon mózgowych oraz na skutek złych warunków pracy oraz wycieńczenia organizmu przez niedożywienie.

Bibliografia: T. Kopiczek, *Harcerstwo Śląska Cieszyńskiego – Ważniejsze fakty z lat 1912-1945*, wyd. 1998 r. - *Harcerskie Ofiary Drugiej Wojny Światowej*, s. 131; Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.8, cz.18 (522).

POŁOK PAWEŁ,

Zamieszkały w Bukowcu (nr 61). W okresie okupacji hitlerowskiej wysłany przez Arbeitsamt na roboty przymusowe do Niemiec. Nieznany jest dalszy okupacyjny los tej osoby.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, zbiór nr 2 (167).

POŁOK RAFAŁ,



Urodzony 23.04.1923 r. w Żywocicach i zamieszkały w tej miejscowości (nr 21), narodowości polskiej, harcerz w Suchej Górnej, student gimnazjum cieszyńskiego. W okresie okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu. Zastrzelony **6.08.1944 r.** w egzekucji zbiorowej w Żywocicach. W tym dniu - 6.08.1944 r. tj. w niedzielę rano, gestapo zorganizowało zbiorową akcję odwetową za zabicie dwóch oficerów cieszyńskiego gestapo i ich kierowcy - rozstrzelano 36 mieszkańców Żywocic i sąsiednich wsi.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.9, cz.19 (598); *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 193; T. Kopoczek, *Harcerstwo Śląska Cieszyńskiego – Ważniejsze fakty z lat 1912-1945*, wyd. 1998 r. - *Harcerskie Ofiary Drugiej Wojny Światowej*, s. 131; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 198.

POŁOK ZOFIA z d. ŚMIEJA,

Urodzona 2.03.1900 r. w Hawierzowie (nr 2), zamieszkała w Jaworach w Karkonoszach. Aresztowana 7.01.1943 r. – skazana na karę śmierci, potem wyrok zmieniono na 8 lat więzienia – za nielegalną działalność w Organizacji Socjaldemokratycznej i w KPCz. Prawdopodobnie więziona w Cieszynie, odzyskała wolność 9.05.1945 r. (Jej mąż zginął **19.04.1943 r.** - skazany na karę śmierci w KL Oranienburgu).

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów.

POLEDNIK ALBINA,

Urodzona 27.03.1878 r. w Zawadzie, zamieszkała w Stonawie (nr 930), żona Rudolfa. Wywłaszczona oraz wysiedlona wraz z mężem i rodziną, a następnie przewieziona do niemieckiego obozu dla Polaków - Polenlager nr 32 w Oderberg (Bogumin). Odzyskali wolność po zakończonej okupacji hitlerowskiej - wrócili do domu 20.01.1945 r.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.15 (063).

POLEDNIK EMILIA,

Urodzona 8.10.1913 r. w Stonawie i zamieszkała w tej miejscowości (nr 800), żona Franciszka. Po śmierci męża w obozie koncentracyjnym, wywłaszczona oraz wysiedlona 2.04.1943 r. z własnego domu i przewieziona do niemieckiego obozu dla Polaków - Polenlager nr 32 w Oderberg (Bogumin). Odzyskała wolność po zakończonej okupacji hitlerowskiej - wróciła do domu 30.01.1945 r.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.15 (090).

POLEDNIK ERNEST,

Urodzony 3.09.1920 r. w Karwinie i zamieszkały w Karwinie II – w dzielnicy Pod Hołdami, narodowości polskiej, górnik w kopalni w Karwinie. Aresztowany i **zastrzelony w 1943 r.** przez hitlerowców w nieznanych okolicznościach w okolicach Harbichtu.³

³ Harbicht położony jest w zachodniej części Austrii, na terenie landu Tyrol (region).

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 102; Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, Karwina cz.1 (073); S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 87.

POLEDNIK ERWIN,

Urodzony 29.05.1938 r. zamieszkały w Stonawie (nr 800), syn Franciszka i Emilii. Wywieziony jako 5-letni chłopak 2.04.1943 r. wraz z rodzicami i dziadkami do niemieckiego obozu dla Polaków - Polenlager nr 32 w Oderberg (Bogumin). Odzyskał wolność po zakończonej okupacji hitlerowskiej - wrócił do domu 30.01.1945 r.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.15 (090).

POLEDNIK FRANCISZEK,

Urodzony 23.09.1907 r. w Stonawie i zamieszkały w tej miejscowości (nr 800), narodowości polskiej, górnik w kopalni „Jan” w Karwinie. Aresztowany 2.04.1943 r. wraz z żoną, synem i córką oraz rodzicami i osadzony w niemieckim obozie dla Polaków - Polenlager nr 32 w Oderberg (Bogumin). Zwolniony z obozu, zmarł z wycieńczenia **12.04.1944 r.** po powrocie do domu.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.11, cz.22 (132, 163); *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 181; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 171.

POLEDNIK OLGA,

Urodzona 13.12.1932 r. w Stonawie i zamieszkała w tej miejscowości (nr 800), córka Emilii i Franciszka. Wraz z rodzicami wywieziona 2.04.1943 r. do niemieckiego obozu dla Polaków - Polenlager nr 32 w Oderberg (Bogumin). Odzyskała wolność po zakończonej okupacji hitlerowskiej, wróciła do domu 30.01.1945 r.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.15 (090).

POLEDNIK RUDOLF,

Urodzony 5.03.1884 r. w Stonawie i zamieszkały w tej miejscowości (nr 930), emerytowany górnik. Wywłaszczony oraz wysiedlony z własnego gospodarstwa razem ze swoją rodziną, a następnie 1.04.1943 r. wysłani na przymusowe roboty do niemieckiego obozu dla Polaków - Polenlager nr 32 w Oderberg (Bogumin). Odzyskał wolność po zakończonej okupacji hitlerowskiej, wrócił do domu 30.01.1945 r.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.15 (063).

POMERANZ MAX,

Urodzony 18.12.1898 r. w Krakowie, zamieszkały w Nowym Boguminie. Aresztowany w pierwszych tygodniach okupacji hitlerowskiej tj. w 1939 r. w ramach czystek rasowych i przetransportowany do więzienia w Krakowie, gdzie został **zastrzelony** końcem 1942 r.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 135.

POMERANZ NATHAN,

Urodzony 15.07.1871 r., zamieszkały w Nowym Boguminie. Aresztowany w ramach czystek rasowych i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tego więźnia.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 135.

POMERANZ EMILIA,

Urodzona 15.09.1901 r. w Skrzeczoni, zamieszkała w Nowym Boguminie. W pierwszych tygodniach okupacji hitlerowskiej 1939 r. w ramach czystek rasowych odtransportowana na wschód i tam **zginęła** - w obozie koncentracyjnym o nieustalonej nazwie.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 135.

POMERANZ KITTY,

Urodzona 28.06.1932 r. w Marianskich Górach, zamieszkała w Nowym Boguminie. W pierwszych tygodniach okupacji hitlerowskiej w 1939 r. w ramach czystek rasowych odtransportowana na wschód i tam **zginęła** - w obozie koncentracyjnym o nieustalonej nazwie.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 135.

POMERANZ SALI,

Urodzona 20.03.1875 r., zamieszkała w Nowym Boguminie. Aresztowana w ramach czystek rasowych i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginęła** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tej więźniarki.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 135.

POMYKACZ JAN,

Urodzony 8.09.1899 r. w Gutach, zamieszkały w Łyżbicy, narodowości polskiej, hutnik. W okresie okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu. Aresztowany 24.12.1939 r., zginął w nieustalonych okolicznościach **26.05.1941 r.** w Papenburgu-Emme (w pobliżu granicy holenderskiej).

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.3, cz.7 (308); S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 125.

POMYKACZ JAN,

Urodzony w 1903 r. w Gutach, zamieszkały od 1928 r. w Oldrzychowicach, cieśla. Wywłaszczony oraz wysiedlony z własnego domu, a następnie wysłany przez Arbeitsamt od 1942 do 1944 r. na przymusowe roboty do Niemiec. Przetrwał hitlerowskie zniewolenie – wrócił do domu.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.3, cz.7 (283).

POMYKACZ ZUZANNA z d. RZYMAN,

Urodzona 23.05.1905 r. w Suchej Górnej, zamieszkała w miejscowości Końska. Aresztowana 18.04.1944 r. i po krótkim uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w zbiorowym transporcie przewieziona do więzienia śledczego w Mysłowicach, a po zakończonym śledztwie przetransportowana do KL Ravensbrück. Przetrwała hitlerowskie zniewolenie – wróciła do domu.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.8, cz.18 (510).

PONCZA ADOLF,

Urodzony 20.05.1896 r. w Suchej Średniej, zamieszkały w Orłowej, kierownik w kopalni. Aresztowany przez gestapo w 1939 r. w Orłowej i po uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Dachau, a dalej przeniesiony do KL Mauthausen-Gusen. Po jakimś czasie przetransportowany do

KL Buchenwald. Odzyskał wolność wraz z zakończeniem wojny w 1945 r. Od 1945 r. zamieszkał w Dziedzicach pow. bielski.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, zbiór 1 Bielsko (087).

PONCZA FRANCISZEK,

Urodzony i zamieszkały w Grodziszczu (nr 72). Aresztowany i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia. Przetrwał hitlerowskie zniewolenie – wrócił do domu.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.1, cz.4 (097).

PONIKWIA BRONISŁAW,

Urodzony 2.12.1909 r. w Dzieńkowicach. Aresztowany i po uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz. Dnia 20.03.1942 r. zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 27008. Następnie, od 9.06.1942 r. przeniesiony do KL Mauthausen-Gusen. Odzyskał wolność 5.05.1945 r. – wyzwolony przez wojska amerykańskie.

Bibliografia: I. Pająk, *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, Katowice 1998 r., s. 159; informacja uzupełniona o dane z APMA-B.

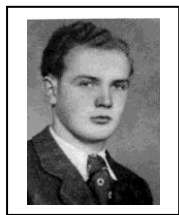
POŃCZA JAN,

Urodzony 29.03.1897 r. w Cierlicku, syn Józefa i Heleny, mieszkał w Poznaniu. Uczestnik pierwszej wojny światowej. Służył w 47 pp, należał do 7 dyonu taborowego - porucznik rezerwy w 1919 r. Zmobilizowany, brał udział w kampanii wrześniowej w 1939 r. Pod naporem przeważającej siły agresora hitlerowskiego znalazł się z wojskiem na terenach wschodnich, gdzie w niewyjaśnionych okolicznościach dostał się do niewoli sowieckiej. Zginął wiosną w 1940 r. – **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Kozielska 036/3 z 16.04.1940 r., poz. 78, t. 4840. W Katyniu zidentyfikowany pod nrem AM 3715, przy zwłokach znaleziono dowód osobisty, legitymację oficerską, wojskowe prawo jazdy i kartę szczepień.

Bibliografia: Biogram opracowany w całości w oparciu o cytaty z książki Mecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 55.

POPEK EUGENIUSZ, pseud. „Lew”,



Urodzony 20.10.1920 r. w Lutyni Dolnej i zamieszkały w tej miejscowości (nr 716), narodowości polskiej. W młodości zaangażowany w działalność harcerską w Karwinie, absolwent Seminarium Nauczycielskiego w Cieszynie-Bohrku. W okresie okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu, był członkiem działającej na Zaolziu sieci wywiadowczej Inspektoratu Rybnickiego ZWZ – której szefem był Jan Margiciok pseud. „August”.

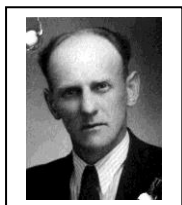
Aresztowany 16.03.1943 r. za działalność konspiracyjną i po uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz, gdzie zginął **29.02.1944 r.**

Bibliografia: I. Pająk, *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, Katowice 1998 r., s. 706; Zbiory dokumentów K. Wójtowicza (poz. 176 wykazu); T. Kopoczek, *Harcerstwo Śląska Cieszyńskiego – Ważniejsze fakty z lat 1912-1945*, wyd. 1998 r. - *Harcerskie Ofiary Drugiej Wojny Światowej*, s. 131; Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.12, cz.23 (213); *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 71; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 108.

POPEK FRANCISZKA,

Urodzona w Orłowej i zamieszkała w tej miejscowości, narodowości polskiej. Aresztowana i po uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziona do KL Auschwitz, gdzie zginęła **2.01.1945 r.**

Bibliografia: S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 145.

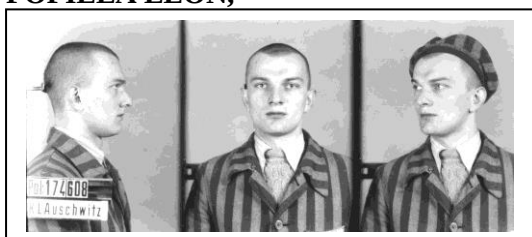


POPEK JÓZEF,

Urodzony 17.03.1907 r. w Karwinie i zamieszkały w Karwinie II (nr 408). Więziony od 1943 do 1944 r. w Cieszynie. Odzyskał wolność, lecz na wskutek hitlerowskich reperkusji i śledztwa z torturami, podupadły na zdrowiu - zmarł w 1952 r. w Karwinie.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, Karwina cz.1 (107, 170).

POPIELA LEON,



Urodzony 11.04.1920 r. w Karwinie i zamieszkały w tej miejscowości – dzielnica Kolonia Barbara (nr 398). Absolwent Polskiego Gimnazjum w Orłowej - matura w 1938 r. Aresztowany przez gestapo 25.01.1943 r. i po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do więzienia śledczego w Mysłowicach. Po zakończonym śledztwie 2.12.1943 r. przesłany do KL Auschwitz. Dnia 29.02.1944 r. zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 174608. Następnie, przesłany do KL Gross-Rosen, a stamtąd przeniesiony do KL Flossenbürg. Pod koniec wojny uciekł z tego obozu – przedostał się do wojsk amerykańskich. Wrócił do domu, zmarł 25.12.1960 r. w Cieszynie.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, Karwina cz.1 (169); informacja uzupełniona o dane z APMA-B.

POPIELA MACIEJ,

Urodzony 1.02.1896 r. w Karwinie i zamieszkały w Karwinie II (nr 1564). Aresztowany 12.04.1940 r. i po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Dachau. Odzyskał wolność 29.04.1945 r. Wrócił do domu 23.07.1945 r.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, Karwina cz.1 (170).

POPIOLEK ALOJZJA,

Zamieszkała w Zawadzie, córka Emilii. Wywłaszczona oraz wysiedlona wraz z matką i bratem Zdzisławem ze swojego rodzinnego gospodarstwa i wywieziona do niemieckiego obozu dla Polaków – Polenlager nr 40 we Frysztacie. Następnie, od 1942 r. wywieziona na roboty przymusowe na Pomorze. Odzyskała wolność w 1945 r. – wróciła do domu.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.12, cz.23 (325).

POPIOLEK ALOJZY,

Urodzony 14.10.1888 r. w Zawadzie, i tam zamieszkały, właściciel gospody. Aresztowany 22.04.1940 r. i prawdopodobnie po uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Dachau. Zwolniony z obozu w 1944 r. – **zginął** w niewyjaśnionych okolicznościach po powrocie do domu – do Zawady.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.12, cz.23 (324); S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 193.

POPIOLEK EMILIA,

Zamieszkała w Zawadzie, rolniczka małoobszarowa. Wywłaszczona oraz wysiedlona wraz z synem i córką ze swojego rodzinnego gospodarstwa, a następnie wywieziona do niemieckiego obozu dla Polaków – Polenlager nr 40 we Frysztacie. Od 1942 r. wywieziona na roboty przymusowe na Pomorze. Odzyskała wolność w 1945 r. – wróciła do domu.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.12, cz.23 (325).

POPIOLEK EMILIA,



Urodzona 28.12.1895 r. w Pudłowie i zamieszkała w tej miejscowości. Już w 1940 r. była kilka miesięcy uwięziona i zwolniona do domu. Powtórnie aresztowana 3.11.1943 r. za odmowę przyjęcia Volkslisty. Więziona przez jakiś czas w Cieszynie, a stamtąd wywieziona do więzienia w Katowicach, gdzie przebywała do 12.03.1945 r.

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów.

POPIOLEK JÓZEF,

Urodzony 3.01.1911 r. Lutyni Dolnej i zamieszkały w tej miejscowości, narodowości czeskiej. W okresie okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu. Aresztowany i po uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Buchenwald, gdzie **zginął 4.06.1944 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 71; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 109.

POPIOLEK ZDZISŁAW,

Zamieszkały w Zawadzie, syn Emilii. Wywłaszczony oraz wysiedlony ze swojego rodzinnego gospodarstwa wraz z matką i siostrą Alojzją, a następnie wywieziony do niemieckiego obozu dla Polaków – Polenlager nr 40 we Frysztacie. Od 1942 r. wywieziony na roboty przymusowe na Pomorze. Odzyskał wolność w 1945 r. – wrócił do domu.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.12, cz.23 (325).

POPKA FRANTIŠKA,

Urodzona w Orłowej i zamieszkała w tej miejscowości. Aresztowana i po uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziona do KL Auschwitz, gdzie **zginęła 2.01.1945 r.** - na kilka dni przed wyzwoleniem obozu.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 146.

POPPER ARNOST,

Zamieszkały w Nowym Boguminie. W 1939 r. odtransportowany na wschód, gdzie dostał się do więzienia lub obozu koncentracyjnego o nieustalonej nazwie, **zginął w 1942 r.** – nieznane są okoliczności śmierci tego więźnia.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 135.

POPPER WALERIA,

Urodzona 2.03.1877 r., zamieszkała w Nowym Boguminie. Aresztowana i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginęła** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tej więźniarki.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 135.

POPPER WALESKA,

Zamieszkała w Nowym Boguminie. W 1939 r. odtransportowana na wschód – gdzie dostała się do więzienia lub obozu koncentracyjnego o nieustalonej nazwie **zginęła w 1942 r.** – nieznane są okoliczności śmierci tej więźniarki.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 135.

POSKER ALOJZY,

Urodzony 16.03.1906 r. w Orłowej i w pierw zamieszkały w tej miejscowości, a następnie w Karwinie II, narodowości czeskiej, urzędnik górniczy. Przed wojną członek Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół”, członek Obrony Narodowej. W okresie okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu. Aresztowany 10.06.1944 r. za rozpowszechnianie informacji o KL Terezin. Po uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Gross-Rosen, gdzie **zginął 27.12.1944 r.**

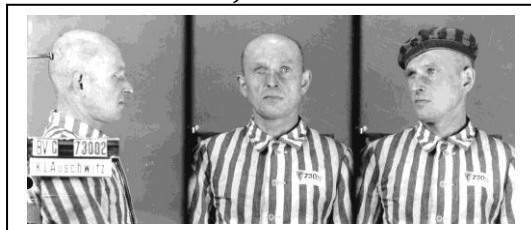
Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 146; Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, Karwina cz.1 (073); S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 87.

POSKER KAROL,

Urodzony 4.04.1923 r. w Dąbrowie i zamieszkały w tej miejscowości. Wysłany przez Arbeitsamt na roboty przymusowe do Niemiec, gdzie **zginął 23.11.1943 r.** w niewyjaśnionych okolicznościach.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 79.

POSLADEK JAN,



Urodzony 23.05.1903 r. w Ostrawie Śl. i zamieszkały w tej miejscowości, syn Jana i Moniki z d. Chrodnik. Aresztowany i po uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, a stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz. Dnia 3.11.1942 r. zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 73002. **Zginął 27.07.1943 r.** Według wystawionego aktu zgonu nr 25775/1943 – potwierdzonego przez lekarza

obozowego, zmarł o godz. 12:00, określenie przyczyny zgonu to: „Nierenentzündung” (zapalenie nerek).

Bibliografia: I. Pająk, *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, Katowice 1998 r., s. 220; APMA-B *Księga zgonów*, t. 18, s. 267.

POŚPIECH JAN,

Urodzony 12.12.1898 r. w Pruchnej, zamieszkały w Suchej Średniej (nr 238), narodowości polskiej, górnik kopalni w Karwinie. Aresztowany 2.11.1942 r. - oskarżony o działalność w lewicowym ruchu oporu KPCz i po uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz, gdzie zginął **4.02.1943 r.**

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.8, cz.18 (527), Karwina cz.1 (073); *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 103; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 87.

POŚPIECH JÓZEF,

Urodzony 26.01.1906 r. w Karwinie, zamieszkały w Karwinie II (nr 1619). Aresztowany i prawdopodobnie po uwięzieniu w Cieszynie, zwolniony 9.11.1942 r. – wrócił do domu.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, Karwina cz.1 (170).

POŚPIECH JÓZEF,

Urodzony 9.08.1913 r. w Szumbarku, zamieszkały we Frysztacie, narodowości polskiej, syn Adolfa i Marii z d. Urbanek, górnik. Aresztowany 21.09.1939 r. i po uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym z rejencji katowickiej przewieziony do KL Auschwitz. Dnia 17.03.1943 r. zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 108692. Zginął **18.04.1943 r.** Według wystawionego aktu zgonu nr 18775/1943 – potwierdzonego przez lekarza obozowego, zmarł o godz. 9:45, określenie przyczyny zgonu to: „Darmkatarrh bei Körperschwäche” (katar/nieżyt jelit przy osłabieniu fizycznym).

Bibliografia: I. Pająk, *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, Katowice 1998 r., s. 300; APMA-B *Księga zgonów*, t. 15, s. 1351; Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.8, cz.18 (542), Karwina cz.1 (073); *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 186; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 182.

POSTÓVKA ELŻBIETA,

Urodzona 8.10.1902 r. w Orłowej, zamieszkała w Błędowicach Dolnych, córka Jana i Janiny z d. Szkapa. Aresztowana i po uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziona do KL Auschwitz, gdzie zginęła **5.12.1943 r.** Według wystawionego aktu zgonu nr 33458/1943 – potwierdzonego przez lekarza obozowego, zmarła o godz. 10:25, określenie przyczyny zgonu to: „Urämie” (mocznica).

Bibliografia: I. Pająk, *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, Katowice 1998 r., s. 1162; APMA-B *Księga zgonów*, t. 23, s. 456.

POTYKA EMIL,

Urodzony 11.05.1903 r., zamieszkały w Pietwałdzie, górnik. Aresztowany 9.10.1942 r. i po uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz, gdzie zginął **19.10.1942 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 158.

POTYKA JAROMIR,

Urodzony 28.03.1921 r., zamieszkały w Pietwałdzie. Aresztowany 20.05.1943 r. i po uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd przewieziony do więzienia w Berlinie, gdzie zginął **10.08.1943 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 158.

POTYKA JÓZEF,

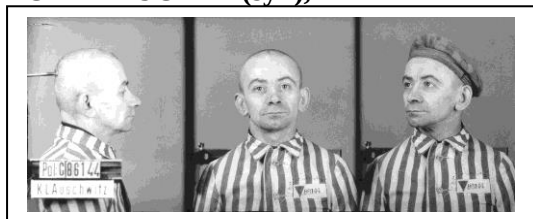
Urodzony 16.05.1893 r. w Pietwałdzie i zamieszkały w tej miejscowości, narodowości czeskiej, górnik, działacz komunistyczny w organizacji KPCz. Aresztowany 9.12.1942 r. i po uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz, gdzie zginął **5.01.1943 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 158; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 150.

POTYKA JÓZEF,

Urodzony 18.03.1896 r. w Lutyni Górnej (Lutyni Polskiej) i zamieszkały w tej miejscowości (nr 361), narodowości polskiej, górnik kopalni w Porębie. Aresztowany przez gestapo 9.12.1942 r. i po uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz, gdzie przetrwał do ostatnich dni funkcjonowania obozu. **Zginął** w styczniu 1945 r. - podczas marszu ewakuacyjnego więźniów z Oświęcimia do Wodzisławia Śl.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 86; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 111.

POTYKA JÓZEF (syn),

Urodzony 27.01.1919 r. w Lutyni Górnej (Lutyni Polskiej) i zamieszkały w tej miejscowości, syn Józefa (ur. 18.03.1896 r.), narodowości polskiej, górnik. Aresztowany przez gestapo 18.12.1942 r. i w transporcie zbiorowym z Brna przewieziony do KL Auschwitz, 11.01.1943 r. zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 86144. Przetrwał do ostatnich dni funkcjonowania obozu, a następnie brał udział w marszu ewakuacyjnym więźniów i dostał się do KL Mauthausen-Gusen – gdzie zginął **31.03.1945 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 86; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 111.

POTYKA MIROSŁAW,

Urodzony 1920 r. w Pietwałdzie i zamieszkały w tej miejscowości, górnik. Aresztowany i przetransportowany do więzienia w Mnichowie, gdzie **zginął w 1943 r.** - prawdopodobnie powieszony.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 159; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 150.

POTYSZ ANNA z d. BIETA,

Urodzona 21.02.1917 r. w Rzece i zamieszkała w tej miejscowości (nr 50), nauczycielka. Zagrożona aresztowaniem przez gestapo, od 21.05.1940 r. ukrywała się w Suchej Górnej do 19.10.1940 r., w Łazach do 20.06.1941 r., w Stonawie do 15.09.1942 r., w Rzece do 2.05.1945 r. – w ten sposób przeżyła okupację i uniknęła śmierci w więzieniu lub obozie koncentracyjnym.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.3, cz.7 (339).

POTYSZ EDWARD,

Urodzony i zamieszkały w Mostach (nr 166), robotnik. Zmobilizowany we wrześniu 1939 r. brał udział w kampanii wrześniowej i dostał się na tereny wschodnie. Tam został uwięziony przez Sowietów – lecz uciekł z niewoli przez Rosję, Persję, Palestynę do Anglii gdzie w Legionach Polskich walczył z hitlerowcami do 1945 r. Po wojnie zamieszkał na stałe w Anglii.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.1, cz.4 (119).

POTYSZ EMIL,

Urodzony 11.05.1893 r. w Orłowej, zamieszkały w Porębie, narodowości czeskiej, górnik. W okresie okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu – w komunistycznej organizacji KPCz. Aresztowany 9.10.1942 r. i uwięziony w Ostrawie, gdzie zginął **19.10.1942 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 162; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 146, 155.

POTYSZ EMIL,

Urodzony 8.09.1911 r., zamieszkały w Pietwałdzie, górnik. Aresztowany 9.10.1942 r. i przetransportowany do więzienia w Ostrawie, gdzie zginął **19.10.1942 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 159.

POTYSZ FRANCISZEK, pseud. „Żmija”, „Sztwiertnia”,



Urodzony 29.06.1906 r. w Grodziszczu zamieszkały w Mostach (nr 166), narodowości polskiej. Nauczyciel m.in. w Brennej i Domasłowicach, działacz społeczno-kulturalny. W okresie okupacji nie pracował, lecz działał w ruchu oporu - współorganizator sieci terenowej z dr. Pawłem Musiołem, pełnił funkcję jego adiutanta.

Uczestniczył w rozmowach scaleniowych z ppor. rez. mgr. J. Korolem „Starostą” – komendantem Okręgu Śląskiego SZP-ZWZ. Po wejściu organizacji do ZWZ został zastępcą dowódcy Inspektoratu Cieszyńskiego ZWZ. Współpracował z inż. Franciszkiem Kwaśnickim, Kuśnierzem. Po aresztowaniu dr. P. Musioła objął obowiązki komendanta tego Inspektoratu. Odtworzył placówki m.in. w Mostach, Cieszynie, Stanisławowie, Ligocie Starej. Aresztowany 13.12.1941 r. i uwięziony w Cieszynie, a stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz. Następnie, przesłany do więzienia w Katowicach gdzie zginął **31.10.1942 r.** – przez zgilotynowanie.

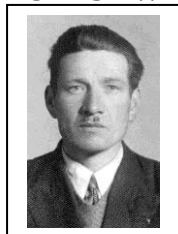
Bibliografia: M. Starczewski, *Więzienia hitlerowskie na Śląsku, w Zagłębiu Dąbrowskim i w Częstochowie 1935-1945*, Śląski Instytut Wydawniczy, Katowice 1983 r., s. 36; Sz. Kędryna A. Szefer, *Nauczyciele śląscy polegli i zamordowani w latach hitlerowskiej okupacji*, Śląski Instytut Naukowy, Katowice 1971, s. 94; *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 125; Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.1, cz.4 (119), Karwina cz.1 (074); S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 131.

POTYSZ HELENA,

Urodzona i zamieszkała w Mostach (nr 166). Aresztowana i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia. Przetrwała hitlerowskie zniewolenie – wróciła do domu.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.1, cz.4 (123).

POTYSZ WIKTOR, pseud. „Mostecki”,



Urodzony 5.10.1901 r. w Grodziszczu, zamieszkały w Mostach (nr 166) k/Jabłonkowa, brat Franciszka i Edwarda, narodowości polskiej. W okresie międzywojennym i w okresie okupacji hitlerowskiej pracował jako hutnik-wytapiacz w hucie w Trzyńcu. Przed wojną aktywny działacz społeczny wraz z bratem Franciszkiem, m.in. w amatorskim zespole teatralnym, klubie sportowym, w Towarzystwie Gimnastycznym „Sokół”.

Poprzez brata zwerbowany do organizacji konspiracyjnej założonej przez dr. P. Musioła o charakterze narodowym. Pod koniec grudnia 1939 r. organizacja ta podporządkowana została Stronnictwu Narodowemu i weszła w skład Narodowej Organizacji Wojskowej. Wiktor ściśle współpracował z inż. Franciszkiem Kwaśnickim, zaangażował się w działalność sabotażową w hucie trzynieckiej, tworząc komórkę sabotażową i współorganizował też sekcję wojskową w tym zakładzie. Kolportował wśród pracowników huty prasę konspiracyjną. Aresztowany 11.05.1942 r. i więziony w Cieszynie, a stamtąd w lipcu 1942 r. przewieziony do więzienia w Katowicach. Następnie, w październiku 1942 r. przetransportowany do KL Mauthausen-Gusen, gdzie zginął **7.02.1943 r.**

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów; M. Starczewski; *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 125; Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.1, cz.4 (119), Karwina cz.1 (074); S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 131.

POTYSZ WILHEM,

Urodzony 28.08.1915 (lub 28.06.1910) r. w Łazach, zamieszkały w Orłowej, narodowości czeskiej, górnik. W okresie okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu. Aresztowany 30.07.1943 r. i po uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, a stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Sachsenhausen, gdzie zginął **20.05.1944 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 146; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 146.

POWADA FRANCISZEK,



Urodzony w 1912 r. w Trzycieżu, syn Franciszka, hutnik w Hucie Trzynieckiej. Służbę w Policji Województwa Śląskiego (PWSł.) wykonywał w latach 1938-1939 na Posterunku w Trzycieżu. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol.

W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej

niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 023/4 z 10.04.1940, poz. 54, t. 5272.

Bibliografia: Mécislav Borák, „Symbol Katynia” *Zaolziańskie Ofiary Obozów i Więzień w ZSRR, Czeski Cieszyń* 1991, s. 116; Biogram wraz ze zdjęciem zawiera cytaty z książki Mécislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 142.

PREIS KAROL,

Urodzony 17.04.1897 r. w Sławkowie k/Brna, zamieszkały w Nowym Boguminie, wyższe wykształcenie – lekarz (MUDr.). Aresztowany i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tego więźnia.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 135.

PRIBUL GERTRUDA,

Urodzona w 1927 r. w Łąkach i zamieszkała w tej miejscowości (nr 244), a następnie od 1935 r. mieszkanka w Olbrachcicach. Aresztowana w 1943 r. i więziona na gestapo w Cieszyń - prawdopodobnie przez miesiąc i poddawana brutalnemu śledztwu. Nieznany jest dalszy los tej osoby.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.15 (107).

PRIBULA JAN,

Urodzony 2.07.1912 r. w Łąkach (nr 244) i tam zamieszkały, kierownik Szkoły Polskiej w Stonawie, brat Józefa. Aresztowany pod koniec 1939 r. i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszyń, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Dachau, zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 6498. Odzyskał wolność w 1945 r. wyzwolony przez wojska amerykańskie - wrócił do domu.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.15 (091, 146).

PRIBULA JÓZEF,

Urodzony 4.03.1919 r. w Łąkach (nr 244) i zamieszkały w tej miejscowości, harcerz Drużyny Harcerskiej, sztygar maszynowy w kopalni „Gabriela” w Karwinie, prezes koła PZKO w Łąkach. Zmobilizowany, brał udział w kampanii wrześniowej w 1939 r. – jako szeregowiec WP w 4 płku Strzelców Podhalańskich. Dostał się do niewoli, a następnie aresztowany 2.09.1939 r. i więziony we Frysztacie do 21.09.1939 r., KL Skrochowice do 30.09.1939 r., w Rawiczu do 14.10.1939 r., w KL Buchenwald. Odzyskał wolność 11.04.1945 r.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.15 (144, 145).

PROBST JÓZEF ERNEST,

Urodzony 13.12.1910 r. w Cieszyń, syn Józefa i Anny. Absolwent klasy profilu matematyczno-przyrodniczego Gimnazjum w Cieszyń – z maturą w 1929 r. oraz Politechniki Lwowskiej. Elektro-radiotechnik w firmie „Rohn-Zieliński” w Warszawie. Absolwent Szkoły Podchorążych Rezerwy Artylerii we Włodzimierzu Wołyńskim (w 1935 r.) - podporucznik rezerwy w 1937 r. Przydzielony do 21 pułku artylerii lekkiej, ostatni przydział do 9 dyonu artylerii przeciwlotniczej w Trauguttowie k/Brześć. Zmobilizowany, brał udział w kampanii wrześniowej w

1939 r. Na terenach wschodnich dostał się do sowieckiej niewoli gdzie zginął wiosną w 1940 r. – **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Kozielska 040/1 z kwietnia 1940 (bez daty), poz. 90, s. 563-567, t. 4594. W Katyniu zidentyfikowany pod nrem AM 952. Przy zwłokach znaleziono dowód osobisty, świadectwo szczepień w Kozielsku z 6.12.1939 r., fotografię całkowicie zniszczoną, kopertę z odciskiem datownika rosyjskiej cenzury „Moskwa 4.02.1940” i nieczytelnym już listem, srebrny medalik z wizerunkiem Matki Boskiej z Dzieciątkiem Jezus, książeczkę do nabożeństwa „Boskie Dzieciątko Jezus” (wydaną w Warszawie i Vimperku w Czechach). Jego żona Maria Probst, zam. w Cieszynie, rozpoznała 19.07.1944 r. podczas wizytacji w Krakowie swój list oraz pismo męża, i określiła modlitewnik i medalik, jako jego własność.

Bibliografia: Biogram opracowany w całości w oparciu o cytaty z książki Mecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 56.

PROCHASKA ANNA,

Urodzona w Jabłonkowie (nr 173) i zamieszkała w tej miejscowości – żona Roberta. Wywłaszczona oraz wysiedlona (pozbawiona prawa własności) z mężem a także córką Heleną (3 osoby). Ich gospodarzkę przejął osadnik sprowadzony przez Niemców. Nie wiadomo gdzie zostali przeniesieni na okres trwania okupacji hitlerowskiej. Po zakończeniu okupacji wrócili do swojego domu zdewastowanego i rozgrabionego.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, zbiór nr 2 (065).

PROCHASKA HELENA,

Urodzona 1.08.1921 r. w Jabłonkowie (nr 173) i zamieszkała w tej miejscowości, córka Roberta i Anny. Wraz z rodzicami wysiedlona z własnego gospodarstwa. Nie wiadomo gdzie zostali przeniesieni na okres trwania okupacji hitlerowskiej. Po zakończeniu okupacji wrócili do swojego domu zdewastowanego i rozgrabionego.

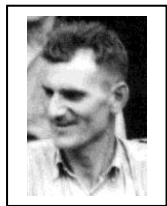
Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, zbiór nr 2 (065).

PROCHASKA ROBERT FRANCISZEK,

Urodzony 25.07.1916 r. w Jabłonkowie (nr 173), i tam zamieszkały, syn Franciszka i Anny z d. Bonczek, nauczyciel. W końcu lat trzydziestych wyjechał na wschód Polski. Zmobilizowany (oficer rezerwy), brał udział w kampanii wrześniowej w 1939 r. - **zginął** bez wieści.

Bibliografia: Biogram opracowany w całości w oparciu o cytaty z książki Mecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 193; Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, zbiór nr 2 (065).

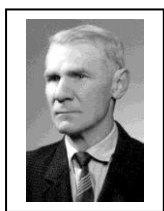
PROKOP JÓZEF,



Urodzony w 1915 r. w Lesznej Górnej, narodowości polskiej, gajowy. Od początku okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu – od 22.06.1942 r. współpracował z partyzantami, wywiadowca i łącznik między poszczególnymi grupami partyzanckimi. Aresztowany 30.11.1943 r. i wpięrow uwięziony w Cieszynie, a stamtąd przetransportowany do KL Auschwitz, gdzie zginął **16.02.1944 r.**

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.5, cz.11 (096); S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 104.

PROMNY EMIL,



Urodzony 2.06.1901 r. w Zawadzie i zamieszkały w tej miejscowości (nr 5), robotnik w fabryce w Boguminie. Aresztowany 12.04.1940 r. i więziony we Frysztacie, następnie od 23.09.1939 r. w KL Skrochowice. Od 23.04.1940 r. w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Dachau, a później przeniesiony do KL Mauthausen-Gusen. Zwolniony z obozu 22.11.1940 r. – wrócił do domu. Nieznany jest dalszy okupacyjny los tej osoby.

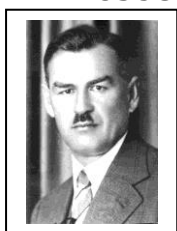
Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów; Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.12, cz.23 (325).

PRYMUS ERWIN,

Urodzony 17.12.1920 r. w Żywocicach i zamieszkały w tej miejscowości (nr 30). Aresztowany 15.03.1943 r. i więziony w Ostrawie. Zwolniony 10.04.1943 r. - wrócił do domu. Nieznany jest dalszy okupacyjny los tej osoby.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.1, cz.4 (136); T.9, cz.19 (608).

PRYMUS JÓZEF,



Urodzony 17.03.1893 r. w Błędowicach Dolnych, zamieszkały w Nawsiu, narodowości polskiej, nauczyciel. Kształcił się w Seminarium Nauczycielskim w Cieszynie-Bobru - matura w 1914 r. Pracę nauczyciela rozpoczął w Błędowicach Dolnych, a później uczył w Suchej Średniej, Bystrzycy n.Olzą, Trzyńcu. Od 1.10.1938 r. dyrektor polskiej szkoły wydziałowej w Bystrzycy – do wybuchu drugiej wojny światowej, bardzo aktywny działacz społeczny w Macierzy Szkolnej.

Aresztowany 20.04.1940 r. w akcji przeciw polskiej inteligencji i więziony w Cieszynie, a stamtąd 19.05.1940 r. w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Dachau. Następnie, od 5.06.1940 r. przeniesiony do KL Mauthausen-Gusen, gdzie zginął **23.10.1940 r.**

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów; M. Walczak, *Ludzie nauki i nauczyciele polscy podczas II wojny światowej. Księga strat osobowych*, Warszawa 1995 r. s. 591; Zbiory dokumentów K. Wójtowicza (poz. 178 wykazu); Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.9, cz.19 (562); S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 51.

PRYMUS JÓZEF,

Urodzony 7.03.1920 r. w Suchej Górnej i zamieszkały w tej miejscowości (nr 438), krawiec. Aresztowany 27.06.1944 r. w akcji odwetowej za zabicie przez partyzantów hitlerowca Varbacha. Więziony w Cieszynie, a następnie przesłany do obozu koncentracyjnego - nie ustalono nazwy. Otrzymał wolność 26.05.1945 r. – wrócił do domu.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.8, cz.18 (499).

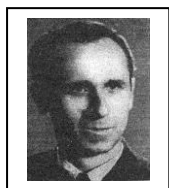
PRYMUS KAROL,

Urodzony 15.01.1901 r. w Cierlicku Górnym, zamieszkały w okresie okupacji hitlerowskiej w Krzeszowicach pow. jarosławski, syn Józefa i Anny z d. Klimsza, narodowości polskiej. Aresztowany i po uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz, gdzie zginął

25.10.1941 r. Według wystawionego aktu zgonu nr 3234/1941 – potwierdzonego przez lekarza obozowego, zmarł o godz. 8:15, określenie przyczyny zgonu to: „Myocardinsuffizienz” (zapalenie mięśnia sercowego).

Bibliografia: PMA-B *Księga zgonów*, t. 3, s. 234; *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 93; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 54.

PRYMUS KAROL,



Urodzony 15.12.1905 r. w Błędowicach Dolnych. Po ukończeniu szkoły ludowej, podjął naukę w Polskim Seminarium Nauczycielskim w Cieszynie-Bobruku. Pierwsza wojna światowa przeszkodziła mu w ukończeniu uczelni, ale po powrocie z wojska zdał egzamin dojrzałości w 1919 r. Pracował do 1934 r. jako nauczyciel w polskich szkołach na Zaolziu, po czym szykanowany przez władze czeskie - przeniósł się do Wisły.

Tam pracował w szkole nr 1, a w międzyczasie ukończył Państwowy Instytut Robót Ręcznych w Warszawie. Był też działaczem społecznym. Udzielał się m.in. w PTT „Beskid Śląski” w Krajowej i Powiatowej Rodzinie Opiekuńczej czy sierocińcu w Orłowej. Okupację spędził na przymusowych robotach w Linzu. Po powrocie do kraju w 1945 r. pracował początkowo w gimnazjum, potem w liceum, a następnie w Technikum Mechaniczno-Elektrycznym, skąd przeszedł na emeryturę. Był aktywnym działaczem i organizatorem ruchu artystycznego, do 1978 r. przewodniczący Sekcji Plastyków Nieprofesjonalnych przy Macierzy Ziemi Cieszyńskiej. Zmarł 2.04.1978 r.

Bibliografia: Józef Golec i Stefania Bojda, *Słownik biograficzny ziemi cieszyńskiej*, Tom 2, wyd. 1995 r., s. 185; J. Burek, nauczyciel, były więzień obozów koncentracyjnych - wywiady i opracowania z zasobów archiwum Kongresu Polaków w RC w Cieszynie.

PRYMUS LAURA,

Urodzona 26.05.1897 r. w Żywocicach i zamieszkała w tej miejscowości, żona Franciszka, narodowości czeskiej. Aresztowana 15.03.1943 r. i po uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziona do KL Auschwitz, gdzie **zginęła** w 1944 r.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.9, cz.19 (603); *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 192; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 198.

PRZECZEK ADOLF,

Urodzony 12.08.1912 r. w Darkowie i zamieszkały w tej miejscowości, narodowości polskiej. Po ukończeniu szkoły stopnia podstawowego, uczył się w gimnazjum realnym w Orłowej. Następnie, powołany do wojska, ukończył Akademię Wojskową. Zmobilizowany, brał udział w kampanii wrześniowej w 1939 r. a dostawszy się do niewoli niemieckiej, uwięziony w obozie jenieckim Oflag VI B w Dössel k/Warburga w Westfalii. Wraz z grupą 50 oficerów, w dogodnych okolicznościach ucieka 19.03.1943 r. z obozu, lecz schwytany – został przekazany do KL Buchenwald i tam **zginął** przez powieszenie.

Bibliografia: J. Burek, nauczyciel, były więzień obozów koncentracyjnych - wywiady i opracowania z zasobów archiwum Kongresu Polaków w RC w Cieszynie; *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 65; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 60.

PRZECZEK BERNARD,

Urodzony 10.08.1903 r. w Datyniach Dolnych i zamieszkały w tej miejscowości, narodowości polskiej, górnik. Na początku okupacji hitlerowskiej wysłany przez Arbeitsamt na roboty przymusowe do Niemiec - do Ingenfeld Neurath. Tam **zginął 10.01.1945 r.** – nieznane są okoliczności śmierci.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.9, cz.19 (565); *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 69; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 60.

PRZECZEK ERWIN,

Urodzony 18.04.1926 r. w Błędowicach Dolnych i tam zamieszkały. W okresie okupacji hitlerowskiej wysłany na przymusowe roboty do Niemiec. Ostatni list napisał z okolic Wrocławia. **Zaginął** w nieznanym terminie oraz okolicznościach.

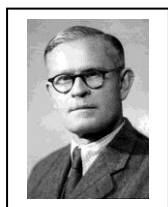
Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka.

PRZECZEK ERYK,

Urodzony 21.06.1921 r., zamieszkały w Suchej Średniej. Aresztowany i uwięziony w obozie koncentracyjnym o nieustalonej nazwie. Tam **zginął w 1942 r.** – nieznane są okoliczności śmierci tego więźnia.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 164; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 181.

PRZECZEK GUSTAW,



Urodzony 30.01.1897 r. w Orłowej, zamieszkały w Czeskim Cieszynie, narodowości polskiej, nauczyciel i organista. Kształcił się w Seminarium Nauczycielskim w Cieszynie-Bobruku - matura w 1916 r. Pracował jako nauczyciel w Suchej Średniej i Dolnej, w Orłowej, Łazach. Aresztowany 12.04.1940 r. w Łazach, więziony w Czeskim Cieszynie - fabryce Kohna, a stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Dachau.

Następnie, od 27.05.1940 r. przeniesiony do KL Mauthausen-Gusen, zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 3168. Zwolniony z obozu 27.11.1940 r., do końca okupacji pracował w kopalni węgla. Po wyzwoleniu wrócił do służby nauczycielskiej. Zmarł 13.03.1973 r. w Czeskim Cieszynie.

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów.

PRZECZEK GUSTAW,



Urodzony 30.01.1913 r. w Orłowej, zamieszkały w Trzyńcu, narodowości polskiej, nauczyciel, poeta i pisarz. Kształcił się w Orłowej i Ostrawie Śl. - matura w 1933 r., zaś egzamin wydziałowy zdał w Ostrawie Śl. w 1936 r. Pracował jako nauczyciel w Bystrzycy n.Olzą, w Łazach, Trzyńcu. Aresztowany 14.04.1940 r. w Łazach i więziony w Cieszynie, a stamtąd przetransportowany do więzienia w Sosnowcu.

Następnie, w transporcie zbiorowym wywieziony do KL Dachau. Od 25.05.1940 r. przeniesiony do KL Mauthausen-Gusen, zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 758, 43776. Odzyskał wolność 5.05.1945 r. - wyzwolony przez wojska amerykańskie. Po powrocie w rodzinne strony, w latach 1951-1970 był dyrektorem szkoły wydziałowej w Trzyńcu. Wielki społecznik - pedagog, pisarz, działacz partyjny i społeczno-kulturalny. Pozostawił po sobie dwa tomy wierszy „Serce na kolczastych drutach” i „Drogi i ścieżki”, tom wspomnień obozowych „Kamienna

Golgota”, powieść „Tędy szła śmierć”, sztukę „Ondraszek”. Pisał także sztuki dla teatrów szkolnych. Zmarł 21.02.1973 r. w Hradcu Králowej.

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów; Józef Golec i Stefania Bojda, *Słownik biograficzny ziemi cieszyńskiej*, Tom 1, wyd. 1993 r., s. 225.

PRZECZEK JAN,



Urodzony w 1893 r. w Szumbarku, i w pierw zamieszkały w tej miejscowości (nr 117), później w Mostach (nr 167), narodowości polskiej, górnik. Aresztowany 1.07.1940 r. za pracę konspiracyjną i po uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Dachau, gdzie zginął - zastrzelany **1.02.1942 r.** podczas pracy w lesie i próbie ucieczki.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 186; Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.1, cz.4 (119), Karwina cz.1 (075); S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 182.

PRZECZEK JAN,

Urodzony 9.10.1901 r. we Frysztacie i zamieszkały w tej miejscowości, narodowości polskiej. Aresztowany i po uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Dachau, gdzie zginął **27.01.1942 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 81; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 66.

PRZECZEK JAN,

Urodzony 27.02.1902 r. w Suchej Średniej i zamieszkały w tej miejscowości, syn Józefa i Anny z d. Czyż, narodowości polskiej, górnik. Aresztowany i po uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz, gdzie zginął **5.03.1943 r.** Według wystawionego aktu zgonu nr 13215/1943 – potwierdzonego przez lekarza obozowego, zmarł o godz. 18:20, określenie przyczyny zgonu to: „akuter Magendarmkatarrh” (ostry katar/nieżyt żołądkowo-jelitowy).

Bibliografia: I. Pająk, *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, Katowice 1998 r., s. 1145; APMA-B *Księga zgonów*, t. 9, s. 1191; Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.8, cz.18 (522); *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 164; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 181.

PRZECZEK JÓZEF,

Urodzony 12.02.1897 r. w Datyniach Dolnych, zamieszkały w tej miejscowości, narodowości polskiej, rzeźnik. Aresztowany 3.09.1939 r. i uwięziony w więzieniu lub obozie koncentracyjnym o nieustalonej nazwie. Zwolniony do domu, zmarł **26.08.1941 r.** umęczony przeżyciami w miejscu zniewolenia przez hitlerowców.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 69; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 61.

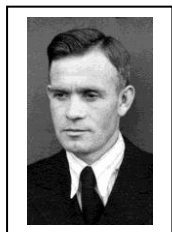
PRZECZEK KAROL,

Urodzony 8.10.1912 r. w Ligocie k/Cieszyna, zamieszkały w Skrzeczoniu, narodowości polskiej, hutnik u „Hohna”, następnie górnik w kopalni „Bettina” w Dąbrowej. W okresie okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu. Aresztowany

20.06.1940 r. i po uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz, gdzie zginął **21.08.1942 r.**

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.11, cz.22 (169); *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 175; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 167.

PRZECZEK TEODOR,



Urodzony 10.09.1909 r. w Łazach, zamieszkały w Czeskim Cieszynie, narodowości polskiej, nauczyciel. Kształcił się w Ostrawie Śl. - matura w 1929 r. Pracował jako nauczyciel w Łazach, później dyrektor tejże szkoły. Aresztowany 22.04.1940 r. i więziony w Czeskim Cieszynie - fabryce Kohna, a stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Dachau. Następnie, od 6.06.1940 r. przeniesiony do KL Mauthausen-Gusen, zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 7145.

Zwolniony z obozu 28.11.1940 r. Po powrocie do miejsca zamieszkania pracował jako gornik w kopalniach węgla w Łazach. Ponownie aresztowany 11.03.1944 r. i trzymany w więzieniu w Cieszynie do 23.03.1944 r. Nieznany jest dalszy okupacyjny los tej osoby. Po zakończeniu wojny powrócił do pracy w szkolnictwie. Zmarł 21.01.1977 r. w Czeskim Cieszynie.

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów.

PRZEŚLICA TOMASZ,

Urodzony w Orłowej i zamieszkały w tej miejscowości, narodowości polskiej, górnik. Aresztowany i po uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz. zginął **30.06.1944 r.**

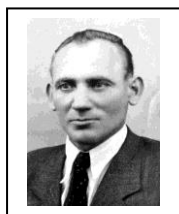
Bibliografia: I. Pająk, *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, Katowice 1998 r., s. 709; *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 146; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 146.

PRZYBYLSKI WŁADYSŁAW,

Urodzony 27.07.1909 r. w Nyrkowie pow. zaleszczycki i tam zamieszkały, zaś od 1939 r. górnik w kopalni „Zofia” w Porębie. Od 1940 r. wysłany przez Arbeitsamt na przymusowe roboty do Westfalii – do pracy w kopalni „Castrop – Zeche Eric” w Herne pow. Düsseldorf. Po dwóch miesiącach uciekł stamtąd i od 1941 do 1945 r. ukrywał się a jednocześnie walczył z hitlerowcami poprzez przynależność do organizacji konspiracyjnych. Po wojnie zamieszkał w Pietwałdzie.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.12, cz.23 (232).

PRZYBYŁA ERNEST,



Urodzony 16.02.1904 r. w Suchej Górnej, zamieszkały w Nowym Boguminie, rzeźnik. Aresztowany 24.09.1939 r. i więziony we Frysztacie, a stamtąd przetransportowany do KL Skrochowice. Następnie, od 5.12.1939 r. przewieziony został do KL Sachsenhausen-Oranienburg, zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 13755. Zwolniony z obozu 5.07.1941 r. – wrócił do domu. Nieznany jest dalszy okupacyjny los tej osoby.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.11, cz.22 (149).

PRZYBYŁA FERDYNAND,

Urodzony 16.05.1901 r. w Szumbarku, zamieszkały w Ustroniu, narodowości polskiej, kupiec. Aresztowany i po uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Mauthausen-Gusen, gdzie **zginął w 1941 r.**

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.8, cz.18 (545); *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 186; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 182.

RZYBYŁA JÓZEF,

Urodzony w 1898 r. w Ropicy, zamieszkały w Sibicy, narodowości polskiej, nauczyciel. Kształcił się w Seminarium Nauczycielskim w Cieszynie-Bobruku. Pracował jako nauczyciel w Żukowie Górnym i Bukowcu. Związał się z ruchem robotniczym i z partią komunistyczną KPCz., współpracował z posłem Karolem Śliwką. Szykanowany w 1937 r., zwolniony z pracy i więziony. Później przez niemożność otrzymania pracy w szkolnictwie, pracował dorywczo jako robotnik, udzielał porad prawnych, pisał ludziom podania. Aresztowany w sierpniu 1940 r. podczas akcji przeciw polskiej inteligencji i po krótkotrwałym uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Mauthausen-Gusen, gdzie **zginął zimą 1941 r.**

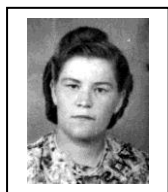
Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów; *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 184; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 165.

PRZYBYŁA JÓZEF,

Urodzony 9.02.1915 r. w Stanisławicach, syn Adolfa. Od 3.11.1938 r. służył w Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) - w Komisariacie w Orłowej. Stamtąd 4.04.1939 r. został przeniesiony na Posterunek w Ogrodzonej. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 019/3 z 7.04.1940, poz. 62, s. 87, t. 1402. Podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r. znaleziono dwa potwierdzenia o zameldowaniu na nazwisko Przybyła Józef w powiatach Cieszyn i Frysztat. Również przy zwłokach Lucjana Rajcherta znaleziono jego nazwisko w wykazie policjantów zamieszkujących salę 10 tzw. korpusu IV obozu w Ostaszkowie.

Bibliografia: Mécislav Borak, „Symbol Katynia” *Zaolziańskie Ofiary Obozów i Więzień w ZSRR*, Czeski Cieszyn 1991, s. 100; Biogram opracowany w oparciu o obszerne cytaty z książki Mécislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa, 2011, s. 142; *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 178; Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.1, cz.4 (138); S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 168.



PRZYBYŁA TERESA,

Urodzona 7.10.1920 r. w Karwinie i zamieszkała w Karwinie II (nr 1321). Aresztowana 16.11.1944 r. i na krótko uwięziona w Cieszynie, a stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziona do więzienia śledczego w Mysłowicach. Odzyskała wolność

19.01.1945 r. – wyzwolona przez Armię Czerwoną, wróciła do domu.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, Karwina cz.1 (170).

PRZYBYTEK PAWEŁ,



Urodzony 18.01.1910 r. w Hajdukach Wielkich, zamieszkały w Bystrzycy n.Olzą, narodowości polskiej, urzędnik pocztowy. Aresztowany 24.04.1940 r. i więziony w Czeskim Cieszynie - fabryce Kohna, a stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Dachau. Następnie, przeniesiony do KL Mauthausen-Gusen, gdzie zginął **12.12.1941 r.**

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 51.

PRZYCZKO JAN,

Zamieszkały w Bukowcu (nr 86). W okresie okupacji hitlerowskiej, wysłany na roboty przymusowe do Niemiec. Nieznany jest dalszy los tej osoby - **zaginął.**

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, zbiór nr 2 (167).

PRZYWARA JÓZEF,

Urodzony 14.01.1913 r. w Pastwiskach, zamieszkały w Wędryni (nr 78), narodowości polskiej, leśniczy. W okresie okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu. Aresztowany 14.02.1944 r. i po uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd przewieziony do więzienia w Katowicach, gdzie zginął **12.05.1944 r.** – przez ścięcie gilotyną.

Bibliografia: *Więzienia hitlerowskie na Śląsku, w Zagłębiu Dąbrowskim i w Częstochowie 1935-1945*, Śląski Instytut Wydawniczy, Katowice 1983 r., s. 42; Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.4, cz.9 (087); S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 98.

PRZYWARA KAROL,

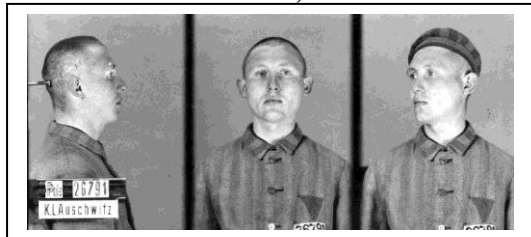


Urodzony 31.01.1898 r. w Stanisławicach. Po ukończeniu szkoły ludowej, uczył się zawodu ślusarskiego i kowalstwa. Niestety, zwolniony i wysłany na bezrobocie, emigruje za granicę, gdzie w latach 1922-1936 zaangażował się w ruch lewicowy - Partii Komunistycznej. W 1937 r. wraca z Belgii do kraju i zamieszkał w Pogwizdowie, otrzymał zatrudnienie w hucie w Trzyńcu.

Tam też rozpoczął działalność w organizacji konspiracyjnej ZWZ – przeprowadzał kilka udanych akcji sabotażowych. Aresztowany 4.02.1942 r. i wpięrow uwięziony w Cieszynie, a stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do więzienia śledczego w Mysłowicach. Po bardzo ciężkich przesłuchaniach, **20.03.1942 r.** przewieziony do Cieszyna i zginął przez powieszenie w egzekucji zbiorowej Pod Wałą.

Bibliografia: J. Burek, nauczyciel, były więzień obozów koncentracyjnych - wywiady i opracowania z zasobów archiwum Kongresu Polaków w RC w Cieszynie.

PRZYWARA PAWEŁ,



Urodzony 16.11.1916 r. w Suchej Górnej i zamieszkały w tej miejscowości. Aresztowany i po uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz. Dnia 13.03.1942 r. zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 26791. Zginął w tym obozie **14.06.1942 r.**

Bibliografia: I. Pająk, *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, Katowice 1998 r., s. 156; informacja uzupełniona o dane z APMA-B.

PRZYWARA RUDOLF,

Urodzony 24.04.1900 r. w Olbrachcicach i zamieszkały w tej miejscowości, narodowości polskiej. Po ukończeniu polskiej szkoły ludowej, pracował jako robotnik rolny w majątku hrabiego Larischa. Od 1917 r. pracował w kopalni „Franciszek” w Karwinie. Następnie, w 1920 r. pracował w kopalni w Knurowie pow. rybnicki. Gdy zaistniał okres bezrobocia w tym regionie, wrócił do Orłowej. W okresie okupacji hitlerowskiej - w 1941 r. wysłany do Niemiec na roboty przymusowe. Gdy jednak ciężko zachorował, powrócił w rodzinne strony, a po podleczeniu się, od 20.07.1942 r. podjął pracę w kop. w Suchej Dolnej. Tam związał się z organizacją konspiracyjną ZWZ. Aresztowany 6.09.1944 r. i po uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Gross-Rosen, gdzie zginął **8.02.1945 r.** podczas marszu ewakuacyjnego więźniów w głąb Niemiec.

Bibliografia: J. Burek, nauczyciel, były więzień obozów koncentracyjnych - wywiady i opracowania z zasobów archiwum Kongresu Polaków w RC w Cieszynie; *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 43; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 138.

PSZCZÓŁKA FRANCISZEK,

Urodzony 10.09.1898 r. w miejscowości Końska i tam zamieszkały, narodowości polskiej, urzędnik. Aresztowany 28.10.1939 r. i po uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Oranienburg, gdzie zginął **20.06.1942 (lub 1943) r.**

Bibliografia: S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 99.

PSZCZÓŁKA KAROL, pseud. „Lipa”, „Lolo”,



Urodzony 28.01.1923 r. w Łyżbicach i zamieszkały w tej miejscowości, syn Ewy z d. Tomanek, narodowości polskiej. Po ukończeniu szkoły ludowej, uczeń polskiego gimnazjum w Cieszynie. Należał do Chorągwi Cieszyńskiej Harcerstwa Polskiego.

W czasie najazdu wojsk hitlerowskich na Polskę przebywał na zgrupowaniu harcerskim w Górkach Wielkich, a następnie jako harcerz brał udział w obronie Trzyńca we wrześniu 1939 r. przy 202 pułku piechoty Obrony Narodowej. Wycofując się jednak przed o wiele silniejszym agresorem hitlerowskim przez Kraków, Stanisławów przedostał się już w 1939 r. na Węgry - do Budapesztu. Tam wstąpił do polskiej konspiracyjnej szkoły oficerskiej w Szikszó, gdzie przeszedł kurs dywersji. Po przeszkoleniu, w czerwcu 1940 r. został wraz z sześcioma innymi kolegami przerzucony do Polski i natychmiast przystąpił do organizowania grupy partyzanckiej w Beskidach, przybrał pseudonim „Lipa”. Jego zastępcą i najbliższym współpracownikiem był Jan Sikora pseud. „Kurzyszek”, kierownikiem grupy dywersyjnej był Jan Klus pseud. „Bojko” z Bystrzycy n.Olzą, zaś kierownikiem

grupy aprowizacyjnej był Jan Probosz a jego pomocnikiem Józef Haltof, obaj z Bystrzycy n.Olzą. Oddział prowadził działalność sabotażową w hucie trzynieckiej, w kopalniach i hutach Ostrawy. Razem z Wiktorem Borowcem, swoim przyjacielem z Michałkowic, w czasie jednej z wypraw do hut ostrawskich zostali rozpoznani i zdradzeni przez Czechów. Aresztowany 29.12.1940 r. w Żywcu i uwięziony w Ostrawie, gdzie skazany przez sąd wojenny na śmierć - wyrok wykonano **3.05.1941 r.**

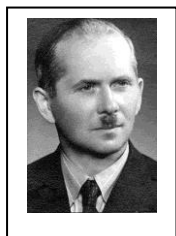
Bibliografia: T. Kopoczek, *Harcerstwo Śląska Cieszyńskiego – Ważniejsze fakty z lat 1912-1945*, wyd. 1998 r. - *Harcerskie Ofiary Drugiej Wojny Światowej*, s. 131; Józef Golec i Stefania Bojda, *Słownik biograficzny ziemi cieszyńskiej*, Tom 2, wyd. 1995 r., s. 190; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 125.

PSZCZÓŁKA (PŠČOLKA) LUDWIK,

Zamieszkały w Pietwałdzie, narodowości polskiej, górnik. Aresztowany i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tego więźnia.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 159; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 150.

PSZCZÓŁKA PAWEŁ,



Urodzony 6.08.1894 r. w Nieborach, zamieszkały w Zabłociu. Kształcił się w seminarium nauczycielskim w Cieszynie-Bobruku - matura 1915 r. Egzamin kwalifikacyjny zdał w 1920 r. Potem był dyrektorem szkoły w Szonychlu, nauczycielem polskiej szkoły wydziałowej w Lutyni Górnej. Aresztowany 22.04.1940 r. i uwięziony w Cieszynie, a stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Dachau, zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 4742.

Następnie, przeniesiony do KL Gusen, zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 6976. Zwolniony z obozu 23.10.1941 r. - lecz ponownie aresztowany 11.03.1944 r. i uwięziony w Cieszynie, w więzieniu śledczym w Mysłowicach, w więzieniu w Gliwicach, Zabrze, Bytomiu, Bielsku, Raciborzu, Bernau i Rosenhaim – gdzie doczekał się wyzwolenia 2.05.1945 r. Po wojnie powrócił do pracy w szkolnictwie. Brał wybitny udział w polskim życiu społecznym i kulturalnym. Zmarł 7.04.1978 r.

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów; Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.10, cz.21 (097).

PUCZOK ALOJZY,

Urodzony 1.03.1924 r. w Boconowicach (nr 9) i zamieszkały w tej miejscowości, hutnik w Trzyńcu. Aresztowany i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia. Przetrwał hitlerowskie zniewolenie – wrócił do domu.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, zbiór nr 2 (116).

PUCZOK FRANCISZEK,

Urodzony w Jabłonkowie-Kępa i zamieszkały w tej miejscowości. Aresztowany i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginął** –

nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia, oraz data i okoliczności śmierci tego więźnia.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, zbiór nr 2 (065).

PUCZOK JÓZEF,

Urodzony 19.05.1910 r. w Jabłonkowie, zamieszkały w Mostach (nr 229) k/Jabłonkowa, robotnik. Aresztowany 24.04.1940 r. i po krótkotrwałym przetrzymaniu w więzieniu gestapo w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Dachau. Zwolniony do domu 31.10.1941 r. Nieznany jest dalszy okupacyjny los tej osoby.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, zbiór nr 2 (286).

PUKAŁA JAN,

Urodzony 28.05.1893 r. w Błędowicach Dolnych, zamieszkały w Karwinie. Aresztowany 12.03.1940 r. i po uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz, gdzie zginął **19.01.1943 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 98.

PULCER JÓZEF,

Urodzony 22.02.1900 r. w Karwinie, zamieszkały w Łazach, narodowości polskiej, urzędnik celny. Aresztowany 25.09.1939 r. podczas akcji przeciw polskiej inteligencji i w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Mauthausen-Gusen, gdzie zginął **5.03.1942 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 117; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 117.

PUSTAK ALBRECHT,

Urodzony 2.03.1888 r. w Trzyńcu. Aresztowany i po uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz. Dnia 17.11.1943 r. zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 163193. Następnie, od 15.08.1944 r. przeniesiony do KL Buchenwald. Odzyskał wolność 11.04.1945 r. – wyzwolony przez wojska amerykańskie.

Bibliografia: I. Pająk, *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, Katowice 1998 r., s. 431; informacja uzupełniona o dane z APMA-B.

PUSTKA WINCENTY,

Urodzony 22.01.1884 r. w Karwinie, zamieszkały w Karwinie II (nr 815). Aresztowany 20.10.1942 r. i uwięziony w Cieszynie. Zwolniony do domu 24.12.1944 r. Nieznany jest dalszy okupacyjny los tej osoby.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, Karwina cz.1 (175).

PUSTKA WOJCIECH,

Urodzony 2.03.1888 r. w Karwinie, zamieszkały w Karwinie II (nr 909). Aresztowany 3.11.1943 r. i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia. Odzyskał wolność 11.05.1945 r. – wrócił do domu.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, Karwina cz.1 (175).

PUSTÓWKA ALOJZY,

Urodzony w 1895 r. w Oldrzychowicach. Oficer rezerwy. Ukończył Seminarium Nauczycielskie w Cieszynie. Pracował jako nauczyciel w szkole powszechnej w Cieszynie i tam mieszkał. **Zaginął** podczas ewakuacji na Wschód.

Bibliografia: Mecislav Borak, „*Symbol Katynia*” *Zaolziańskie Ofiary Obozów i Więzień w ZSRR*, Czeski Cieszyn 1991, s. 124; Biogram opracowany w całości w oparciu o cytaty z książki Mecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 193.

PUSTÓWKA ANNA,

Urodzona 1915 r. w Oldrzychowicach i tam zamieszkała, narodowości polskiej. Aresztowana i uwięziona w więzieniu lub obozie koncentracyjnym o nieustalonej nazwie, gdzie **zginęła w 1943 r.**

Bibliografia: S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 139.

PUSTÓWKA ELŻBIETA,

Urodzona 8.10.1902 r. w Orłowej, zamieszkała w Błędowicach Dolnych (nr 244), narodowości polskiej. Aresztowana i po uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziona do KL Auschwitz, gdzie **zginęła 6.12.1943 r.**

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów; Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.9, cz.19 (562); *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 68; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 43.

PUSTÓWKA JAN,

Urodzony w 1903 r. w Oldrzychowicach. Kształcił się w Seminarium Nauczycielskim w Cieszynie-Bohrku - matura w 1923 r. Pracę jako nauczyciel rozpoczął w Cieszynie, a później uczył w Kępnie woj. poznańskie. Aresztowany w lipcu 1944 r. i wywieziony wraz z synem Kazimierzem do KL Mauthausen-Gusen. Odzyskał wolność 5.05.1945 r. wyzwolony przez wojska amerykańskie. Po wyzwoleniu ulokowany w szpitalu w Wiedniu, gdzie zmarł 13.10.1945 r. z powodu wyczerpania – pochodne ciężkich warunków obozowych.

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów.

PUSTÓWKA JERZY,

Urodzony 1.02.1894 r. w Trzyńcu i zamieszkały w tej miejscowości (nr 108), hutnik. Aresztowany przez gestapo 5.01.1943 r. i więziony w Cieszynie, a stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz. Następnie przenoszony do Weimaru, od 9.03.1944 r. do KL Buchenwald, potem do KL Mittelbau-Dora. Przeżył hitlerowskie zniewolenie – odzyskał wolność 1.05.1945 r. - wrócił do domu.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.3, cz.7 (354); informacja uzupełniona o dane z APMA-B.

PUSTÓWKA JÓZEF,

Urodzony 6.06.1898 r. w Cieszynie, syn Jana i Anny z d. Wolica. Absolwent Seminarium Nauczycielskiego w Cieszynie – matura w 1916 r. W maju 1916 r. wcielony do 31 pułku strzelców armii austriackiej w Morawskiej Ostrawie, gdzie odbył szkolenie unitarne i został wysłany na front rosyjski. W 1916 r. ukończył kurs szkoły oficerskiej w Opawie i jako dowódca plutonu był skierowany na front włoski. W 1917 r. został ranny, zaś po wyleczeniu prowadził zajęcia z rekrutami w baonie zapasowym swojego pułku. W lipcu 1918 r. skierowany na front albański jako dowódca kompanii. W listopadzie 1918 r. zgłosił się do WP Dowodził plutonem w pp Ziemi Cieszyńskiej. W szeregach 10 pp walczył w styczniu 1919 r. z

wojskami czeskimi, w marcu wysłany na front ukraiński. Nominowany na porucznika rezerwy w 1919 r. W walce pod Trembowłą dostał się do niewoli, został umieszczony w obozach w Borszczowie i Melnicy. Po wyzwoleniu odesłany do baonu zapasowego 10 pp w Łowiczu, w 1920 r. brał udział w walkach z bolszewikami. W październiku 1920 r. zwolniony do rezerwy. Ukończył Akademię Handlową w Krakowie w 1921 r. i podjął pracę nauczyciela w szkole powszechnej w Łaziskach Średnich pow. pszczyński. W 1939 r. mieszkał w Jabłonkowie. Zmobilizowany, brał udział w kampanii wrześniowej w 1939 r. Na terenach wschodnich dostał się do sowieckiej niewoli gdzie zginął wiosną w 1940 r. – **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Kozielska 035/2 z 16.04.1940 r., poz. 62, t. 2079. W Katyniu zidentyfikowany pod nrem AM 3595, przy zwłokach znaleziono kartę szczepień, legitymację urzędniczą i list. Jego nazwisko jest też na znalezionych w Katyniu kartkach z adresami Stanisława Karońskiego i Alojzego Gałuszki.

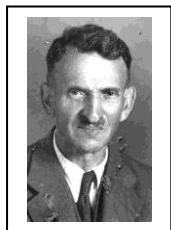
Bibliografia: Mieczysław Borak, „Symbol Katynia” *Zaolziańskie Ofiary Obozów i Więzień w ZSRR*, Czeski Cieszyń 1991, s. 54; Biogram opracowany w oparciu o obszerne cytaty z książki Mieczysława Boraka, *Ofiary Zbrodni Katynskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 56.

PUSTÓWKA PAWEŁ,

Urodzony w 1879 r. w Gródku i zamieszkały w tej miejscowości – dzielnica Na Dziole (nr 72), robotnik leśny. Aresztowany 24.09.1943 r. i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia. Przetrwał hitlerowskie zniewolenie – wrócił do domu.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.6, cz.12 (274).

PUSTÓWKA PAWEŁ,



Urodzony 29.11.1889 r. w Cieszynie, zamieszkały w Oldrzychowicach, narodowości polskiej, nauczyciel. Po ukończeniu szkoły ludowej, kształcił się w seminarium nauczycielskim w Cieszynie - matura w 1911 r., egzamin kwalifikacyjny zdawał w 1914 r. Działacz społeczny. Aresztowany 11.04.1940 r. w Czeskim Cieszyń - fabryce Kohna, a stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Dachau.

Następnie, od 4.06.1940 r. przeniesiony do KL Mauthausen-Gusen. Zwolniony z obozu 22.11.1940 r. Nieznany jest dalszy okupacyjny los tej osoby. Po wyzwoleniu dyrektor szkoły w Oldrzychowicach. Zmarł 26.01.1979 r.

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszyń - kartoteki byłych więźniów.

PUSTÓWKA WILHELM,

Urodzony i zamieszkały w Oldrzychowicach (nr 126). Aresztowany i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia tego więźnia. Przetrwał hitlerowskie zniewolenie – wrócił do domu.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.3, cz.7 (279).

PUSTÓWKA ZUZANNA,

Urodzona 2.05.1924 r. w Oldrzychowicach i zamieszkała w tej miejscowości (nr 276). Aresztowana 28.05.1944 r. i więziona w Cieszynie, a następnie 12.06.1944 r. zwolniona do domu. Nieznany jest dalszy okupacyjny los tej osoby.

Bibliografia: Archiwum dr. n.med. J. Mazurka, T.3, cz.7 (279).

PUTNIARZ JÓZEF,

Urodzony 31.03.1900 r., syn Franciszka. Służbę w Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) rozpoczął 21.08.1922 r. w pow. bielskim. Później służył na Posterunku w Makoszowach pow. Katowicki, a stamtąd 2.10.1938 r. został oddelegowany do pow. fryszackiego, gdzie od 20.12.1938 r. pełnił funkcję komendanta Posterunku w Darkowie. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 012/2 z kwietnia 1940, poz. 59, t. 2063.

Bibliografia: Biogram uzupełniony cytatami z książki Mecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 142.

PYSZKO ADAM,

Urodzony i zamieszkały w Piosku (nr 32). Aresztowany i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia. Przetrwał hitlerowskie zniewolenie – wrócił do domu.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, zbiór nr 2 (186).

PYSZKO ALOJZY,

Urodzony w 1913 r. w Mostach k/Jabłonkowa i zamieszkały w Mostach. W latach 1938/1939 pracował w Państwowej Policji. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, i tam **zginął**.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, zbiór nr 2 (282).

PYSZKO JAN,



Urodzony 3.05.1881 r. w Mostach k/Jabłonkowa, syn Pawła i Ewy z d. Muchowski. Absolwent Gimnazjum Realnego w Cieszynie i Szkoły Górniczej w Morawskiej Ostrawie. Pracował jako urzędnik na kopalni węgla kamiennego w Brzeszczach pow. oświęcimski, następnie był urzędnikiem Banku Rolnego we Frysztacie.

Działacz społeczny - członek zarządu Towarzystwa Szkoły Ludowej, Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół”, Macierzy Szkolnej, Komitetu Przyjaciół Harcerzy. Po wybuchu pierwszej wojny światowej wyjechał z grupą 28 ochotników do Krakowa. Walczył w Karpatach, był ranny, dostał się do niewoli niemieckiej, skąd zbiegł i ukrywał się na Ukrainie. W październiku 1918 r. wstąpił w Kijowie jako ochotnik do kompanii ppłk. Żukowskiego. Po powrocie do kraju został komendantem szkoły podoficerskiej 33 pp w Łomży, skąd w 1919 r. został przeniesiony do 37 pp w Kutnie. W latach 1919/1920 uczestniczył w akcji plebiscytowej na Śląsku Cieszyńskim. W 1920 r. objął stanowisko zastępcy dowódcy baonu 37 pp i garnizonu Łęczycza, następnie pełnił obowiązki kwatermistrza tego pułku. Ukończył II Kurs Doszkolenia Oficerów Sztabowych w Grupie i od września 1926 r. był oficerem w Skierniewicach. W 1927 r. w stopniu majora został przeniesiony w stan spoczynku i przydzielony do kadry oficerskiej. Odznaczony Orderem Virtuti Militari V klasy, Krzyżem Niepodległości, Krzyżem Walecznych - czterokrotnie, Wojskowym Krzyżem z kwietnia 1940 (bez daty), poz. 14, t. 3362. Zmobilizowany, brał udział w kampanii wrześniowej w 1939 r. Na terenach wschodnich dostał się do sowieckiej niewoli gdzie zginął wiosną w 1940 r. – **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: W Katyniu zidentyfikowany pod nrem AM 462. Podczas ekshumacji znaleziono przy nim książeczkę oszczędnościową PKO, portfel, blok notesowy.

Bibliografia: Mecislav Borak, „Symbol Katynia” *Zaolziańskie Ofiary Obozów i Więzień w ZSRR*, Czeski Cieszyń 1991, s. 54-55; Biogram w całości opracowany w oparciu o cytaty z książki Mecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 57.

PYSZKO JAN,

Urodzony 1.04.1903 r. w Nawsiu, zamieszkały w Karpentnej (nr 82), hutnik. Aresztowany przez gestapo 4.04.1940 r. i więziony Cieszynie (3 dni), od 7.04.1940 r. w Katowicach (17 dni), od 24.04.1940 r. w Zgorzelcu (2 miesiące), a stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony 24.06.1940 r. do KL Auschwitz, zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 6706. Następnie, od 3.03.1944 r. przeniesiony do KL Buchenwald. Odzyskał wolność 26.05.1945 r. – podczas marszu ewakuacyjnego więźniów w głąb Niemiec.

Postscriptum: W KL Auschwitz przebywał ze współwięźniami z Zaolzia: Józefem Wantulą z Bystrzycy n.Olzą, Emilem Bazgierem z Grodka, Janem Heczką z Koszarzysk, Pawłem Babilonem z Nydka, Pawłem Martynkiem z Nydka, Janem Bajtkiem z Nydka, prof. Bockiem z Milikowa, Rudolfem Pawłasem.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.6, cz.12 (319); informacja uzupełniona o dane z APMA-B.

PYSZKO PAWEŁ,

Urodzony w Nawsiu (nr 150) i tam zamieszkały. W okresie okupacji hitlerowskiej wywłaszczony oraz wysiedlony z własnego gospodarstwa wraz z całą rodziną (4 osoby) a jego gospodarkę przejął osadnik sprowadzony przez Niemców. Nie wiadomo gdzie zostali przeniesieni na okres trwania okupacji hitlerowskiej. Po zakończeniu okupacji wrócili do swojego domu zdewastowanego i rozgrabionego.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, zbiór nr 2 (104).

PYTEL ANNA,

Urodzona 23.06.1882 r. w Nydku i zamieszkała w tej miejscowości (nr 112), matka Jana (ur. 18.04.1919 r.), narodowości polskiej. W okresie okupacji hitlerowskiej działała w ruchu oporu.



Aresztowana 7.09.1943 r. za działalność partyzancką syna Jana.

Po uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziona do KL Auschwitz, gdzie zginęła **1.04.1944 r.**

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.5, cz.11 (098); S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 136; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

PYTEL ANNA,



Urodzona 5.06.1916 r. w Nydku i zamieszkała w tej miejscowości (nr 112), siostra Jana (ur. 18.04.1919 r.), narodowości polskiej. W okresie okupacji hitlerowskiej działała w ruchu oporu. Aresztowana 7.09.1943 r. i po uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziona do KL Auschwitz, gdzie zginęła **1.04.1944 r.**

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.5, cz.11 (098); S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 136; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

PYTEL EMILIA,

Urodzona w 1898 r. w Rychwałdzie i zamieszkała w tej miejscowości (nr 9) – dzielnica Stary Dwór, żona Franciszka. Aresztowana 13.10.1944 r. razem z mężem i synem. Po kilku tygodniach zwolniona do domu. Nieznany jest dalszy okupacyjny los tej osoby.

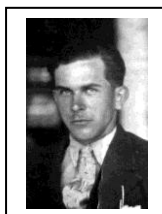
Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.10, cz.21 (069).

PYTEL FRANCISZEK,

Urodzony 19.11.1894 r. w Rychwałdzie i zamieszkały w tej miejscowości – dzielnica Stary Dwór (nr 9), narodowości czeskiej, górnik. W okresie okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu. Aresztowany 13.10.1944 r. z żoną Emilią oraz synem i po uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd przewieziony do więzienia w Zwickau, gdzie zginął **5.04.1945 r.**

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.10, cz.21 (032); *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 171; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 162.

PYTEL JAN,



Urodzony 18.04.1919 r. w Nydku i zamieszkały w tej miejscowości, narodowości polskiej, robotnik leśny. Od 22.06.1942 r. działał w ruchu oporu – przodownik grupy partyzantów „Czantoria”. Zastrzelony **30.11.1943 r.** w walce o bunkier „Twierdzą pod Czantorią” z przeważającą ilością gestapowców i żandarmów hitlerowskich.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.5, cz.11 (098); S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 136.

PYTEL WIKTOR,



Urodzony 20.12.1894 r. w Chybiu pow. cieszyński, syn Jana i Anny z d. Duława. Ukończył szkołę powszechną, introligator. W pierwszej wojnie służył w armii austriackiej. Od 21.07.1919 do 7.02.1920 r. odbywał służbę w Milicji Śląska Cieszyńskiego, skąd w okresie 17.05.1920 do 14.07.1922 r. przeszedł do służby w Żandarmerii Krajowej Księstwa Cieszyńskiego.

Do Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) został przyjęty w stopniu starszego posterunkowego. Ukończył Szkołę PWŚl. w Katowicach, otrzymał przydział na Posterunek w Kończycach pow. katowicki do 14.11.1923 r. Następnie, służył w Puńcowie do 14.02.1925 r. oraz w Katowicach: w Komendzie Rezerwy do 1.12.1931 r. i Komendzie Szkoły PWŚl. do 1.01.1933, a stamtąd przeniesiony na Posterunek w Brennej pow. cieszyński. Na Zaolzie oddelegowany 4.10.1938 r. do pow. Frysztackiego. Od 21.12.1938 do września 1939 r. odbywał służbę na Posterunku w Jabłonkowie. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 05/4 z 5.04.1940, poz. 84, t. 1315.

Bibliografia: Biogram w całości cytowany w oparciu o opracowanie z książki Mecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 142.

PYTLIK ADOLF,

Urodzony 21.06.1909 r. w Łazach, od 1936 do 1948 r. zamieszkały w Łomnej Dolnej, nauczyciel. W czasie okupacji hitlerowskiej z budynku gminnego musiał się wyprowadzić i pracował jako robotnik w Nawsiu, gdzie działał w ruchu oporu. W 1942 r. powołany do komisariatu organizacji podziemnej w Jabłonkowie. Po dekonspiracji tej organizacji w 1943 r., wysłany przez Arbeitsamt jako robotnik przymusowy do Holandii. W ostatniej fazie okupacji przedostał się do Francji i walczył w legionach polskich. Po wojnie wrócił do kraju.

Postscriptum: Według relacji udzielonej po wojnie Wilhelmowi Przeczkowi – gdy pracował w stolarni, przybył do niego Franciszek Burczyk (szef organizacji AK). [...] Burczyk umiał po niemiecku, był sekretarzem amtskomisariatu dla gmin Jabłonków. Mosty k/Jabłunkowa, obydwie Łomne, Piosek, Bukowiec, Milików, Koszarzyska i Gródek. Urząd potrzebował urzędników. Otrzymałem wręcz rozkaz przejścia do Jabłunkowa. Tam pracowali już: Santarius, Pastuszek, Heczko z Gródka, dwie Lipniówny, Strzelecki – wszyscy Polacy. Tak zorganizowani, na narady przychodziliśmy do Strzeleckiego, gospodarza amtskomisariatu. W urzędzie podczas przerwy obiadowej przeglądaliśmy z Burczykiem pocztę. Ciekawą korespondencję oddawaliśmy do przechowania księdzu Adameckiemu. Moim zadaniem było prowadzenie kartoteki, w gdzie odnotowywano zmiany pobytu, przyjęcie volkslisty, legalizowanie odpisów, potwierdzenie legitymacji robotnikom na przejazdy pociągami i autobusem do pracy itp.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, zbiór nr 2 (218).

PYTLIK ANNA,

Urodzona 2.07.1902 r. w Blachowni – na Śląsku, zamieszkała w Szumbarku (nr 246), narodowości polskiej. W okresie okupacji hitlerowskiej działała w ruchu oporu. Aresztowana 16.04.1941 r. i przetransportowana do więzienia gestapo w Czeskim Cieszynie - fabryce Kohna, gdzie **9.05.1941 r.** zginęła podczas tortur przy przesłuchaniu.

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów; Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.8, cz.18 (542); *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 187; *Słownik uczestniczek walki o niepodległość Polski 1939-1945*, Warszawa 1988, s. 334; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 182.

PYTLIK EMIL,

Urodzony 10.06.1917 r. w Łazach, syn Franciszka i Zofii z d. Folwarczny. Ukończył cztery klasy szkoły wydziałowej. Zasadniczą służbę w armii czechosłowackiej odbywał od 1.08.1936 do 9.10.1938 r. - ukończył ją w stopniu plutonowego. Od 21.11.1938 r. służył w Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) w Komendzie Rezerwy w Katowicach. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 044/1 z 22.04.1940, poz. 84, s. 254, t. 1191. Jego nazwisko znajduje się w wykazie policjantów zamieszkujących salę 5 tzw. korpusu IV obozu w Ostaszkowie; wykaz znaleziono podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r. przy zwłokach Lucjana Rajcherta. Mylono go z posterunkowym PWŚl. Emanuelem Pytlikiem, ur. 31.08.1914 r. w Orłowej, który uniknął niewoli i umarł w domu.

Bibliografia: Mecislav Borak, „Symbol Katynia” *Zaolziańskie Ofiary Obozów i Więzień w ZSRR*, Czeski Cieszyń 1991, s. 100; Biogram w całości cytowany w oparciu o opracowanie z książki Mecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 143; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 117.

PYTLIK FRANCISZEK,

Urodzony 25.10.1906 r. w Karwinie i zamieszkały w tej miejscowości, syn Marii. Aresztowany i po uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz. Dnia 7.07.1942 r. zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 45082. Zginął z wyroku wydanego na posiedzeniu sądu doraźnego z dnia **25.07.1942 r.** (zginął tego samego dnia) Według wystawionego aktu zgonu nr 17486/1942 – potwierdzonego przez lekarza obozowego, zmarł o godz. 9:01, określenie przyczyny zgonu to: „plötzlicher Herztod” (nagły zawał serca).

Bibliografia: I. Pająk, *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, Katowice 1998 r., s. 195, 654; APMA-B *Księga zgonów*, t. 12, s. 980; informacja uzupełniona o dane z APMA-B.

PYTLIK GUSTAW,

Urodzony 21.01.1904 r. w Łazach i zamieszkały w tej miejscowości, narodowości polskiej, urzędnik. Aresztowany 12.04.1940 r. i po uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Dachau, gdzie zginął **15.05.1941 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 118; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 117.

PYTLIK JAN,

Urodzony 9.08.1901 r. w Łazach, zamieszkały w Szumbarku, narodowości polskiej, górnik. Aresztowany i uwięziony w Cieszynie, a stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Mauthausen-Gusen, gdzie zginął **9.05.1941 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 187; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 182.

PYTLIK JAN,

Urodzony 9.02.1902 r. w Orłowej i zamieszkały w tej miejscowości do 1932 r. Był nauczycielem Uzupełniających Szkół Zawodowych Macierzy Szkolnej w latach 1924 – 1931 w Orłowej, Stonawie, w Czeskim Cieszynie i w Bystrzycy n.Olzą. Później zamieszkał w Starym Bielsku. Aresztowany 18.04.1940 r. przez gestapo i więziony w Cieszynie, a stamtąd 6.06.1940 r. w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Dachau. Następnie, przeniesiony do KL Mauthausen-Gusen. Zwolniony z obozu 8.11.1942 r. ciężko chory na serce, żołądek, złamane nogi, żebra. Ważył 42 kg. Nieznany jest dalszy okupacyjny los tego więźnia.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med J. Mazurka, zbiór 1 Bielsko (046).

PYTLIK JAN,



Urodzony 9.05.1913 r. w Łazach, zamieszkały w Karwinie II (nr 128), narodowości polskiej, nauczyciel, dyrektor szkoły. Aresztowany 12.04.1940 r. w Orłowej-Łazach i więziony w Czeskim Cieszynie - fabryce Kohna, a stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Dachau. Następnie, od 6.06.1940 r. przeniesiony do KL Mauthausen-Gusen, zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 44344. Odzyskał wolność 5.05.1945 r. – wyzwolony przez wojska amerykańskie.

Po powrocie z obozu 7.07.1945 r., niemal natychmiast podjął pracę w szkolnictwie – pełnił funkcję dyrektora szkoły w Porębie do czasu przejścia na emeryturę 30.08.1972 r. Czynny w pracy związkowej w PZKO jako sekretarz, skarbnik. Od 1970 r. członek komisji Związku Zawodowego ČSPB w Karwinie.

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów; Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, Karwina cz.1 (175).

PYTLIK WANDA z d. JĘDRYSZCZYK,



Urodzona 17.04.1908 r. w Dzieńmorowicach i tam zamieszkała, nauczycielka, w młodości harcerka. W okresie okupacji hitlerowskiej działała w ruchu oporu – w organizacji konspiracyjnej ZWZ. Aresztowana 12.03.1943 r. i uwięziona w Cieszynie, a stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziona do

więzienia śledczego w Mysłowicach. Po zakończonym śledztwie, przetransportowana do KL Ravensbrück.

Od 22.04.1945 r. wywieziona na leczenie do Szwecji – Malmö – Dobersdorf, skąd powróciła do Dzieńmorowic w październiku 1945 r.

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów.

PYTLIK WIKTOR,

Urodzony w 1894 r. i zamieszkały w Jabłonkowie. W latach 1938/1939 pracował w Państwowej Policji w Jabłonkowie. Tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli. **Zginął** prawdopodobnie wiosną w 1940 r. w Katyniu.

Bibliografia: Mecislav Borak, „Symbol Katynia” *Zaolziańskie Ofiary Obozów i Więzień w ZSRR*, Czeski Cieszyń 1991, s. 116; Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, zbiór nr 2 (019); S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 73.

RAAB DAVID,

Zamieszkały w Karwinie. Aresztowany z powodu czystek rasowych i po przetransportowaniu do więzienia lub obozu koncentracyjnego, tam **zginął** – nieznana jest nazwa więzienia lub obozu oraz data i okoliczności śmierci tego więźnia.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 109.

RAAB IGNAC,

Zamieszkały w Karwinie. Aresztowany z powodu czystek rasowych i po przetransportowaniu do więzienia lub obozu koncentracyjnego, tam **zginął** – nieznana jest nazwa więzienia lub obozu oraz data okoliczności śmierci tego więźnia.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 109.

RAAB JINDRICH,

Urodzony 24.02.1913 r., zamieszkały w Karwinie. Aresztowany w 1939 r. z powodu czystek rasowych i po przetransportowaniu do więzienia lub obozu koncentracyjnego na terenie Niemiec, tam **zginął** – nieznana jest nazwa więzienia lub obozu oraz data i okoliczności śmierci tego więźnia.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 109.

RAAB GIZELA,

Zamieszkała w Karwinie. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginęła** – nieznana jest nazwa więzienia lub obozu oraz data okoliczności śmierci tej więźniarki.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 109.

RAAB HERTA,

Urodzona 27.03.1921 r., zamieszkała w Karwinie. Aresztowana w 1939 r. z powodu czystek rasowych i po przetransportowaniu do więzienia lub obozu

koncentracyjnego na terenie Niemiec, tam **zginęła** – nieznana jest nazwa więzienia lub obozu oraz data i okoliczności śmierci tej więźniarki.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 109.

RAAB LEOPOLD,

Urodzony 12.05.1921 r. w Karwinie i zamieszkały w tej miejscowości. Aresztowany końcem 1942 r. z powodu czystek rasowych i po krótkotrwałym uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz gdzie **zginął** – nieznane są data oraz okoliczności śmierci tego więźnia.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 109; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

RAAB LOLA,

Urodzona 5.11.1888 r. w Vidni, zamieszkała w Karwinie. Aresztowana z powodu czystek rasowych i po przetransportowaniu do więzienia lub obozu koncentracyjnego, gdzie **zginęła** – nieznana jest nazwa więzienia lub obozu oraz data i okoliczności śmierci tej więźniarki.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 109.

RAAB MARTA,

Urodzona 22.01.1915 r., zamieszkała w Karwinie. Aresztowana w 1939 r. z powodu czystek rasowych przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego na terenie Niemiec, gdzie **zginęła** – nieznana jest nazwa więzienia lub obozu oraz data i okoliczności śmierci tej więźniarki.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 110.

RAAB MAX,

Urodzony 21.09.1881 r., zamieszkały w Karwinie. Aresztowany w 1939 r. z powodu czystek rasowych i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego na terenie Niemiec, gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa więzienia lub obozu oraz data i okoliczności śmierci tego więźnia.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 109.

RAAB ROZALIA,

Urodzona 15.06.1897 r. w Przemyśle, zamieszkała w Karwinie. W 1939 r. z powodu czystek rasowych uchodziła do Polski, gdzie została zastrzelona **21.05.1942 r.** - w miejscowości Zimna Woda k/Lwowa.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 110.

RABIN JERZY,



Urodzony 28.03.1891 r. w Milikowie (nr 14), zamieszkały w Sibicy, narodowości polskiej. Po ukończeniu szkoły ludowej, kształcił się w Cieszynie. Pracę nauczyciela wykonywał w Pietwałdzie, Cieszynie, Sibicy i ponownie przez długie lata w Cieszynie. Zmobilizowany, brał udział w kampanii wrześniowej w 1939 r. Po powrocie z kampanii, aresztowany 11.04.1940 r. podczas akcji przeciw polskiej inteligencji.

Uwięziony w Cieszynie, a stamtąd 27.04.1940 r. w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Dachau. Następnie, 25.05.1940 r. przeniesiony do KL Mauthausen-Gusen, gdzie zginął **7.08.1940 r.**

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów; Sz. Kędryna, A. Sefer, *Nauczyciele śląscy polegli i zamordowani w latach hitlerowskiej okupacji*, Śląski Instytut Naukowy, Katowice 1971, s. 96; M. Walczak, *Ludzie nauki i nauczyciele polscy podczas II wojny światowej. Księga strat osobowych*, Warszawa 1995 r., s. 598; Zbiory dokumentów K. Wójtowicza (poz. 180 wykazu); *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 184; J. Burek, nauczyciel, były więzień obozów koncentracyjnych - wywiady i opracowania z zasobów archiwum Kongresu Polaków w RC w Cieszynie; Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.7, cz.13 (408); S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 165.

RACZEK ALOJZY,

Urodzony 22.05.1922 r. w Ostrawie Śl., zamieszkały w Pietwałdzie, narodowości polskiej, syn Henryka i Stefanii z d. Kijowski, brat Marii, krawiec. Aresztowany i po uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz. Zginął **2.06.1943 r.** z wyroku wydanego na posiedzeniu sądu doraźnego. Według wystawionego aktu zgonu nr 23348/1943 – potwierdzonego przez lekarza obozowego, zmarł o godz. 17:24, określenie przyczyny zgonu to: „plötzlicher Herztod” (nagły zawał serca).

Bibliografia: I. Pająk, *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, Katowice 1998 r., s. 685; APMA-B *Księga zgonów*, t. 16, s. 834; *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 159; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 151; informacja uzupełniona o dane z APMA-B.

RACZEK MARIA,



Urodzona 15.03.1925 r. w Ostrawie Śl., zamieszkała w Pietwałdzie, narodowości polskiej, córka Henryka i Stefanii z d. Kijowski, siostra Alojzego. W okresie okupacji działała w ruchu oporu – łączniczka. Aresztowana i po uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziona do KL Auschwitz. Zginęła **14.04.1943 r.** z wyroku wydanego na posiedzeniu sądu doraźnego.

Według wystawionego aktu zgonu nr 18527/1943 – potwierdzonego przez lekarza obozowego, zmarła o godz. 17:00, określenie przyczyny zgonu to: „plötzlicher Herztod” (nagły zawał serca).

Bibliografia: I. Pająk, *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, Katowice 1998 r., s. 680; APMA-B *Księga zgonów*, t. 13, s. 521; *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 159; Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 151; informacja uzupełniona o dane z APMA-B.

RACZEK STEFANIA,



Urodzona 15.12.1902 r. w Michałkowicach, zamieszkała w Pietwałdzie, narodowości polskiej, córka Andrzeja i Elżbiety z d. Łukasik. Aresztowana 10.04.1943 r. za działalność w ruchu oporu córki Marii – łączniczki organizacji konspiracyjnej AK. Po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd 6.09.1943 r. w transporcie zbiorowym z rejencji kowickiej przewieziona do KL Auschwitz, zarejestrowana w obozowej ewidencji jako więźniarka nr 58420, gdzie zginęła **14.12.1943 r.**

Według wystawionego aktu zgonu nr 34518/1943 – potwierdzonego przez lekarza obozowego, zmarła o godz. 10:30, określenie przyczyny zgonu to: „Angina” (angina).

Bibliografia: APMA-B *Księga zgonów*, t. 24, s. 18; Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów; *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 159; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 151; informacja uzupełniona o dane z APMA-B.

RADO GERTRUDA,

Urodzona 10.10.1911 r. w Boguminie, zamieszkała w Bratysławie - Słowacja, córka Wilhelma i Erny z d. Rimpel. Aresztowana i po uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziona do KL Auschwitz, gdzie zginęła **13.01.1943 r.** Według wystawionego aktu zgonu nr 1709/1943 – potwierdzonego przez lekarza obozowego, zmarła o godz. 7:30, określenie przyczyny zgonu to: „Influenza bei Herzschwäche” (grypa przy niewydolności serca).

Bibliografia: I. Paják, *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, Katowice 1998 r., s. 1162; APMA-B *Księga zgonów*, t. 2, s. 209; informacja uzupełniona o dane z APMA-B.

RADWAŃSKI ZDZISŁAW MARIAN,

Urodzony 15.07.1909 r., zamieszkały w Karwinie, syn Franciszka i Stanisławy, magister prawa. Zmobilizowany (stopień wojsk. podporucznik) do 1 pp w Nowym Sączu, brał udział w kampanii wrześniowej w 1939 r. Prawdopodobnie dostał się na wschód, a tam do sowieckiej niewoli i zginął **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Bibliografia: Mecislav Borak, „Symbol Katynia” *Zaolziańskie Ofiary Obozów i Więzień w ZSRR*, Czeski Cieszyń 1991, s. 67.

RAJCHENBACH WŁADYSŁAW,

Urodzony i zamieszkały w Suchej Górnej (26). Aresztowany 13.10.1939 r. i więziony we Frysztacie do 23.10.1939 r. Nieznany jest jego dalszy okupacyjny los tej osoby.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.8, cz.18 (499).

RAKOCZY JAN,

Urodzony 12.07.1920 r. w Orłowej i zamieszkały w tej miejscowości, górnik. W okresie okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu – żołnierz organizacji konspiracyjnej ZWZ/AK. Aresztowany 21.01.1943 r. i po uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, a stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz, gdzie zginął **25.08.1943 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 146; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

RAKUS PAWEŁ,

Urodzony 3.07.1881 r. w Nieborach. Szkołę ludową ukończył w Karwinie, a następnie seminarium nauczycielskie w Cieszynie - matura w 1901 r. Pierwszą posadę nauczycielską objął w Bystrzycy, a następnie w szkole wydziałowej w Dąbrowie. Podczas pierwszej wojny światowej walczył na froncie wschodnim, gdzie dostał się do niewoli. Po powrocie z niewoli w 1921 r. został dyrektorem Polskiej Szkoły Wydziałowej w Karwinie-Solcy. Działał w Towarzystwie Nauczycieli Polskich. W 1930 r. władze mianowały go inspektorem szkolnym

powiatu frysztackiego dla szkół polskich (państwowych i Macierzy Szkolnej). Jako inspektor zwracał uwagę na przygotowanie metodyczne nauczycieli. W latach 1938-1939 był dyrektorem Polskiej Szkoły Wydziałowej w Karwinie. Aresztowany 2.09.1939 r. wraz z żoną przez gestapo i uwięziony najpierw w karwińskim ratuszu, a potem w Cieszynie. Zwolniony z więzienia 10.01.1940 r., pozostały okres okupacji przetrwał jako organista w kościele ewangelickim w Cieszynie. Po zakończeniu wojny włączył się w nurt działalności TNP, a po powstaniu PZKO w pracę tej organizacji. Zmarł 25.07.1948 r. Zaliczany do grona zasłużonych działaczy oświatowych na Zaolziu.

Bibliografia: Józef Golec i Stefania Bojda, *Słownik biograficzny ziemi cieszyńskiej*, Tom 1, wyd. 1993 r., s. 229.

RAMIK WIKTOR,



Urodzony 28.04.1909 r. w Karwinie, zamieszkały w Lutyni Górnej, narodowości polskiej, nauczyciel. Kształcił się w gimnazjum w Orłowej - matura w 1928 r. Wykonywał zawód nauczyciela w Publicznej Szkole Powszechnej w Karwinie i Lutyni Dolnej. Działacz społeczny, dyrygent miejscowych chórów, ostatni prezes Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół” w Karwinie.

Aresztowany 5.03.1941 r. i uwięziony w Cieszynie, a stamtąd przetransportowany do więzienia w Zwickau. Następnie, przenoszony do więzienia w Bytomiu, Katowicach, Sosnowcu, Rawiczu. Od grudnia 1942 r. w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Mauthausen-Gusen, gdzie zginął **4.04.1943 r.**

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów; M. Walczak, *Ludzie nauki i nauczyciele polscy podczas II wojny światowej. Księga strat osobowych*, Warszawa 1995 r. s. 601; Zbiory dokumentów K. Wójtowicza (poz. 181 wykazu); *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 86; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 111.

RAMSZA JAN PAWEŁ,



Urodzony 23.12.1912 r. w Nawsiu (nr 2) k/Jabłonkowa syn Pawła i Justyny z d. Sikora, od 1932 do 1938 r. zamieszkały w Bystrzycy n.Olzą, narodowości polskiej. Ukończył Gimnazjum w Cieszynie - matura w 1931 r. Następnie studiował na UJ w Krakowie - kierunek wychowanie fizyczne - studia ukończył w 1936 r.

Powołany został do odbycia służby wojskowej na Wołyniu, zaś po jej ukończeniu objął posadę nauczyciela w Państwowym Liceum Pedagogicznym w Szczuczynie Nowogródzkim, później w Gimnazjum w Lidzie na Wileńszczyźnie. Skończył dywizyjny kurs podchorążych rezerwy przy 24 pp w Łucku (w 1936 r.). Przydzielony do 77 pp w Lidzie. Zmobilizowany (stop. wojsk. podporucznik) do 77 pp w Lidzie, brał udział w kampanii wrześniowej w 1939 r. Cieżko ranny, dostał się na Litwę a stamtąd internowany (w miejscowości Birsztonas). Dostał się do sowieckiej niewoli i **zginął 04/05.1940 r.** – zamordowany przez funkcjonariuszy NKWD w Katyniu.

Postscriptum: Wpisany na LW z Kozielska 036/3 z 16.04.1940, poz. 66, t. 4895. W Katyniu zidentyfikowany pod nr AM 852. Podczas ekshumacji znaleziono przy nim oficerską książkę i papierošnice.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, zbiór nr 2 (085); A. Moszyński, *Lista Katyńska jeńcy obozów Kozielsk Ostaszków Starobielsk*, Warszawa 1989 r., s. 159; Mécislav Borak, „Symbol Katynia” *Zaolziańskie Ofiary Obozów i Więzień w ZSRR*, Czeski Cieszyn 1991, s. 54-55; Biogram wraz ze zdjęciem zawiera cytaty z książki Mécislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 57; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 133.

RAND JINDRICH,

Urodzony 16.11.1925 r. we Frysztacie i zamieszkały w tej miejscowości. Aresztowany z powodu czystek rasowych wraz z pozostałymi członkami rodziny i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz, gdzie zginął **3.07.1942 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 83; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

RAND LEO,

Urodzony 19.01.1884 r. w Dąbrowie, zamieszkały we Frysztacie. Aresztowany z powodu czystek rasowych wraz z pozostałymi członkami rodziny i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz, gdzie zginął **3.07.1942 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 83; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

RANDA IRENA,

Urodzona 18.10.1885 r. w Morawskiej Ostrawie, zamieszkała we Frysztacie. Aresztowana z powodu czystek rasowych wraz z pozostałymi członkami rodziny i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziona do KL Auschwitz, gdzie zginęła **3.07.1942 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 83; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

RANDA LISA,

Urodzona 30.12.1922 r. we Frysztacie i zamieszkała w tej miejscowości. Aresztowana z powodu czystek rasowych wraz z pozostałymi członkami rodziny i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziona do KL Auschwitz, gdzie zginęła **3.07.1942 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 83; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

RASZKA ADOLF,

Urodzony w 1894 r. w Wędryni i zamieszkały w tej miejscowości (nr 226), narodowości polskiej, hutnik. W okresie okupacji hitlerowskiej od 1942 r. wysłany przez Arbeitsamt na roboty przymusowe do Niemiec. Tam **zabity w 1944 r.** – w nieustalonych okolicznościach.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.4, cz.9 (087); S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 190.

RASZKA JAN,

Urodzony 11.11.1871 r. w Karpentnej i zamieszkały w tej miejscowości (nr 43), właściciel małohektarowego gospodarstwa. Wywłaszczony z gospodarstwa rodzinnego z możliwością zamieszkiwania w swoim domu pod warunkiem opłacania czynszu niemieckiemu administratorowi.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.6, cz.12 (319).

RASZKA JAN,

Urodzony 10.06.1901 r. w Nydku, zamieszkały w Oldrzychowicach (nr 109, nr 286), narodowości polskiej, hutnik w trzyńcu. Aresztowany 20.06.1944 r. za demonstrowanie postawy antyhitlerowskiej i po uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz, gdzie zginął **24.08.1944 r.**

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.5, cz.11 (111); T.3, cz.7 (265); według informacji z ankiety (sygn. Mat./17366, nr inwentarzowy 173882) wypełnionej 1 lutego 1995 roku przez Josefa Raszke - syna Jan Raszki; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 140; informacja uzupełniona o dane z APMA-B.

RASZKA JAN,



Urodzony 8.05.1911 r. w Oldrzychowicach. W 1931 r. ukończył Seminarium Nauczycielskie w Cieszynie, rozpoczynając pracę nauczyciela w Wiśle-Malinie, a później w latach 1938-1939 w Łyżbicach. Był działaczem Związku Młodzieży Ewangelickiej. Zmobilizowany (stop. wojsk. podporucznik), brał udział w kampanii wrześniowej w 1939 r. - walczył w Małopolsce.

Pod naporem przeważającej siły agresora hitlerowskiego znalazł się z wojskiem na terenach wschodnich, gdzie w niewyjaśnionych okolicznościach dostał się do niewoli sowieckiej – był internowany w Starobielsku. Zginął wiosną 1940 r. - **zamordowany przez funkcjonariuszy NKWD.**

Bibliografia: Mecisław Borak, „Symbol Katynia” *Zaolziańskie Ofiary Obozów i Więzień w ZSRR*, Czeski Cieszyń 1991, s. 74; Biogram wraz ze zdjęciem zawiera cytaty z książki Mecisława Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 194.

RASZKA JAN,

Urodzony 15.05.1914 r. w Wędryni i zamieszkały w tej miejscowości (nr 89), ślusarz w hucie trzynieckiej. Aresztowany 12.11.1939 r. przez gestapo, że dzień wcześniej wywiesił polską horągiew na stodole w „Krzywej”. Więziony przez kilka miesięcy w Cieszynie - więziony razem z Janem Heczkiem. Nieznany jest dalszy los tej osoby.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.4, cz.9 (231).

RASZKA JÓZEF,

Urodzony 21.02.1885 w Wierzbicy k/Bogumina, syn Jana i Marii z d. Kisa. Ukończył szkołę średnią, pracował w administracji Kolei Koszycko-Bogumińskiej. W 1918 r. dzięki jego staraniom władze polskie przejęły tę magistralę od władz austriackich. Brał udział w III Powstaniu Śląskim, był działaczem plebiscytowym w rejonie Koźle-Kluczbork. W okresie międzywojennym pracował w dyrekcji katowickiej Polskich Kolei Państwowych. Był członkiem Związku Zachodniego i Związku Weteranów Powstań Śląskich. We wrześniu 1939 r. wyjechał z rodziną do Lwowa. W 1940 r. wywieziony został z rodziną do Krasnouralska. Działal społecznie wśród ludności polskiej w ZSRR, brał udział w rekrutacji Polaków do organizowanej z inicjatywy gen. W. Sikorskiego Armii Polskiej. Aresztowany i wywieziony zmarł 9.05.1946 w ZSRR.

Bibliografia: Drzewo genealogiczne Jana Michejdy z Olbrachcic, Warszawa 1985, VIII/5

RASZKA JÓZEF,



Urodzony 12.02.1894 r. w Wędryni i zamieszkały w tej miejscowości (nr 180), hutnik w Trzyńcu. Od 6.05.1940 r. wysłany przez Arbeitsamt na roboty przymusowe do Niemiec w miejscowości Hallendorf. Tam aresztowany 9.07.1943 r. wraz z innymi krajanami za to, że gromadzili się na konspiracyjnych spotkaniach i rozpowszechniali pogłoski o rychłej klęsce Hitlera. Więziony do 15.08.1944 r. w Brunszwiku.

Następnie, po zwolnieniu z więzienia, do 11.04.1945 r. ponownie otrzymał nakaz przymusowej pracy. Odzyskał wolność – oswobodzony przez wojska amerykańskie.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.4, cz.9 (236).

RASZKA JÓZEF,

Urodzony 5.01.1905 r. w Nydku i zamieszkały w tej miejscowości (53), hutnik. Aresztowany przez gestapo 3.09.1943 r. z miejsca pracy, razem z Józefem Martynkiem. Więzieni prawdopodobnie wpierw w Cieszynie, a stamtąd w transporcie zbiorowym wywiezieni do KL Auschwitz. Zwolniony z obozu 17.09.1943 r. Nieznany jest dalszy okupacyjny los tej osoby.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.5, cz.11 (197); w ewidencji APMA-B nie figuruje.

RASZKA JÓZEF,



Urodzony 2.11.1921 r. w Wędryni i zamieszkały w tej miejscowości (nr 180), hutnik, syn Józefa. Od 6.05.1940 r. razem z ojcem wysłany przez Arbeitsamt na roboty przymusowe do Niemiec w miejscowości Hallendorf. Tam aresztowany 11.07.1943 r. (dwa dni później od ojca) za to, że wraz z innymi krajanami gromadzili się na konspiracyjnych spotkaniach i rozpowszechniali pogłoski o rychłej klęsce Hitlera.

Skazany na 4 lata ciężkiego więzienia i uwięziony w Brunszwiku. Odzyskał wolność – wyzwolony przez wojska amerykańskie.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.4, cz.9 (236).

RASZKA JÓZEF,

Urodzony 18.03.1921 r. w Wędryni i zamieszkały w tej miejscowości (nr 384), syn Józefa, harcerz Hufca Trzynieckiego, student gimnazjum w Cieszynie. W związku z agresją wojsk hitlerowskich, ewakuowany 1.09.1939 r. wraz z innymi studentami na tereny wschodnie polski (razem z Władysławem Mrózką z Wędryni). Dostał się do sowieckiej niewoli – przesłany do pracy w guberni Jakuckiej. Zachorował na tyfus i tam zmarł.

Bibliografia: T. Kopoczek, *Harcerstwo Śląska Cieszyńskiego – Ważniejsze fakty z lat 1912-1945*, wyd. 1998 r. - *Harcerskie Ofiary Drugiej Wojny Światowej*, s. 131; Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.4, cz.9 (087).

RASZKA MARIA,

Urodzona 16.11.1926 r. w Oldrzychowicach i zamieszkała w tej miejscowości, narodowości polskiej, studentka. W okresie okupacji hitlerowskiej działała w ruchu oporu. Aresztowana w styczniu 1943 r. i więziona w Cieszynie, a stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziona do więzienia śledczego w Mysłowicach. Po zakończonym śledztwie przetransportowana do więzienia w Katowicach, gdzie zginęła 14.04.1943 r.

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 140.

RASZKA PAWEŁ LUDWIK,

Urodzony 1.01.1902 r. w Wędryni i zamieszkały w tej miejscowości (nr 52), hutnik. W 1940 r. wysłany przez Arbeitsamt na roboty przymusowe do Niemiec do Brunszwiku, gdzie 16.08.1943 r. z nieznanых powodów został aresztowany. Więziony w Brunszwiku do 11.04.1945 r. - przeżył hitlerowskie zniewolenie, wrócił do domu.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.4, cz.9 (236).

RASZKA PAWEŁ,

Urodzony 7.01.1912 r. w Pogwizdowie, zamieszkały w Karwinie, narodowości polskiej, górnik. W okresie okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu. Aresztowany i po uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, a stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony został do KL Auschwitz, gdzie zginął **25.01.1943 r.**

Bibliografia: S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 87; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

RASZKA RYSZARD,

Urodzony i zamieszkały w Cieszynie, natomiast w latach 1938/1939 mieszkawiec Bogumina, księgowy w magistracie. Aresztowany końcem 1939 r. i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia. Zwolniony po paru miesiącach tj. w 1940 r., wrócił do Cieszyna. Nieznany jest dalszy okupacyjny los tej osoby.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.11, cz.22 (115).

RASZKA WŁADYSŁAW,



Urodzony 21.11.1921 r. w Nydku i zamieszkały w tej miejscowości (nr 158), narodowości polskiej, rolnik. W okresie okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu – od 18.02.1943 r. kurier i łącznik przy partyzantach. Aresztowany 10.05.1944 r. w pociągu z Cieszyna do Bielska, posiadał przy sobie tajne dokumenty organizacji konspiracyjnej „Czantoria”.

Więziony w Cieszynie, a stamtąd przetransportowany do Katowic, skąd następnie przewieziony został do więzienia w Torgau⁴, gdzie zginął **29.11.1944 r.**

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.5, cz.11 (103); S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 136.

RASZYK HENRYK,

Urodzony 2.07.1897 r. w Stonawie i zamieszkały w tej miejscowości, krawiec. Aresztowany i po uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Sachsenhausen. **Zginął** podczas marszu ewakuacyjnego więźniów w głąb Niemiec - na początku 1945 r.

⁴ W Torgau znajdowały się dwa z ośmiu więzień niemieckiego Wehrmachtu: Brückenkopf i Fort Zinna. Kiedy w 1943 r. przeniesiony został z Berlina do Torgau również Trybunał Wojenny Rzeszy, najwyższa instancja jurysdykcji Wehrmachtu, Torgau stało się centralą wojskowego systemu karnego. W sumie przez Wehrmacht skazanych zostało ponad milion osób, z czego ok. 50 tys. na śmierć. Między nimi znajdowali się zarówno ci, którzy odmawiali wykonania rozkazu lub dezercerzy, jak i polscy bojownicy ruchu oporu. (z Internetu)

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 181; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 172.

RASZYK JÓZEF,



Urodzony 24.01.1917 r. w Darkowie, zamieszkały w Karwinie, narodowości polskiej, urzędnik. Aresztowany w Karwinie i więziony w Cieszynie, a stamtąd 24.04.1940 r. w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Dachau. Od 5.06.1940 r. przeniesiony do KL Mauthausen-Gusen. Zwolniony z obozu 24.03.1941 r. – wrócił do domu. W okresie 1941 do 1.06.1942 r. – robotnik w firmie budowlanej Wilhelma Reicherta w Karwinie.

Od 2.06.1942 r. wraz z rodziną wysiedlony do powiatu legnickiego, gdzie przebywali do 25.08.1944 r. Po wyzwoleniu pracował jako pomocnik sklepowy we Frysztacie, od 1952 r. jako zaopatrzeniowiec w CELMIE w Cieszynie, później w Fabryce Farb i Lakierów w tejże miejscowości, a od 1956 r. do przejścia na emeryturę w 1976 r. - jako zaopatrzeniowiec w kopalni w Karwinie.

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów.

RASZYK LEOPOLD,

Urodzony w 1890 r. w Raju k/Frysztatu i zamieszkały w tej miejscowości, narodowości polskiej, nauczyciel w szkole ludowej w Nowym Boguminie i Darkowie. Od początku okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu. Przedostał się do Jugosławii i tam walczył jako partyzant z hitlerowcami – **zginął w 1944 r.**

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.11, cz.22 (138); S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 46.

RASZYK ROBERT,



Urodzony 1.09.1895 r. w Darkowie, pow. frysztacki, syn Józefa i Joanny z d. Rokita. Służbę w Państwowej Policji rozpoczął w woj. lubelskim. W 1929 r. był komendantem Posterunku w Sockach, pow. łukowski, następnie służył w woj. poleskim - w 1936 r. Do Policji Województwa Śląskiego (PWSł.) przeszedł 21.03.1939 r. i został przydzielony do Komisariatu Nowy Bogumin, pow. frysztacki.

Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 038/3 z 20.04.1940, poz. 13, t. 780.

Bibliografia: Biogram wraz ze zdjęciem zawiera cytaty z książki Mieczysława Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 143.

RAUCHBERGER CECILIE,

Zamieszkała w Orłowej. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginęła** –

nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tej więźniarki.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 151.

RAUCHBERGER MAX,

Zamieszkały w Dąbrowie. Aresztowany z powodu czystek rasowych i po krótkotrwałym uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz, gdzie **zginął** – nieznane są data oraz okoliczności śmierci tego więźnia.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 79.

RAWIK EDYTA,

Zamieszkała w Orłowej. Aresztowana z powodu czystek rasowych i po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd 16.05.1940 r. w transporcie zbiorowym przewieziona do getta w Zawierciu, gdzie **zginęła** – nieznane są data oraz okoliczności śmierci tej więźniarki.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 151.

RAYSKE ANNA MARIA,

Urodzona 3.08.1914 r. w Lähn, w młodości działaczka harcerska - HPC w Boguminie i Czeskim Cieszynie. Aresztowana i po krótkotrwałym uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, a stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziona do KL Auschwitz. Dnia 22.01.1943 r. zarejestrowana w obozowej ewidencji jako więźniarka nr 30766. **Zginęła 8.02.1943 r.**

Bibliografia: T. Kopoczek, *Harcerstwo Śląska Cieszyńskiego – Ważniejsze fakty z lat 1912-1945*, wyd. 1998 r. - *Harcerskie Ofiary Drugiej Wojny Światowej*, s. 131; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

RECMAN ANDRZEJ

Urodzony i zamieszkały w Ligocie (nr 56), kolejarz. Aresztowany i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia. Przetrwał hitlerowskie zniewolenie - wrócił do domu.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.1, cz.4 (111).

RECMAN BRONISŁAW,

Urodzony 4.02.1923 r. w Karwinie i zamieszkały w tej miejscowości, narodowości polskiej, górnik. W okresie okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu. Aresztowany 23.08.1941 r. i po uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym 8.12.1943 r. przewieziony do KL Auschwitz, zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 167427. gdzie **zginął 18.01.1944 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 103; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 87; informacja uzupełniona o dane z APMA-B.

RECMAN FRANCISZEK,

Urodzony 26.01.1889 r. w Suchej Górnej, zamieszkały w Karwinie, narodowości polskiej, górnik. W okresie okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu. Aresztowany i po uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz, gdzie **zginął 13.02.1944 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 103; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 87; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

RECMAN JAN,

Urodzony 10.05.1903 r. w Suchej Górnej zamieszkały w Olbrachcicach, narodowości polskiej, z zawodu ślusarz. W okresie międzywojennym członek Macierzy Szkolnej. W okresie okupacji hitlerowskiej pracował na kopalni, gdzie rozpoczął działalność w organizacji konspiracyjnej – dokonując sabotaże w miejscu pracy. Aresztowany 2.04.1940 r. w Karwinie, i po uwięzieniu we Frysztacie, stamtąd 27.10. 1940 r. przewieziony do więzienia we Wrocławiu. Następnie, od 13.12.1940 r. przewieziony do Rawicza, do Neusustrumlager V, i dalej do Papenburga na granicy holenderskiej, gdzie zginął przez rozstrzelanie **29.03.1943 r.**

Bibliografia: J. Burek, nauczyciel, były więzień obozów koncentracyjnych – wywiady i opracowania z zasobów archiwum Kongresu Polaków w RC w Cieszynie.

RECMAN JAN,

Urodzony 10.05.1903 r. w Suchej Górnej zamieszkały w Olbrachcicach, narodowości polskiej, górnik. Aresztowany 11.01.1943 r. w kopalni Sucha-Haviřov za udział w ruchu oporu. Po uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do więzienia śledczego w Mysłowicach, a po zakończonym śledztwie przetransportowany do KL Auschwitz, gdzie „za zdradę stanu i przygotowywanie próby oderwania Śląska od Rzeszy” - skazany został przez sąd doraźny na karę śmierci. Zginął **29.03.1943 r.**

Bibliografia: I. Pająk, *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, Katowice 1998 r., s. 677; D. Czech *Kalendarz wydarzeń w KL Auschwitz*, Wydawnictwo Państwowego Muzeum w Oświęcimiu-Brzezince, 1992 r., s. 378-379; *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 43; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 138; ankieta sygn. Mat./8232, nr inwentarzowy 157092, wypełniona 8.10.1970 r. przez Marię Recman - żonę Jan Recmana; informacja uzupełniona o dane z APMA-B.

RECMAN KAROL,



Urodzony 6.07.1912 r. w Żukowie Dolnym, zamieszkały w Toszonowicach Dolnych (nr 40), narodowości polskiej, górnik. W okresie okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu. Aresztowany 25.06.1943 r. razem z Gustawem Żwakiem i po krótkim uwięzieniu w Cieszynie, przewieziony i dołączony do kolumny marszu ewakuacyjnego więźniów z Oświęcimia do Wodzisławia Śl.

Rozstrzelany **19.01.1945 r.** w okolicach Wodzisławia Śl. - podczas marszu.

Bibliografia: Archiwum dr n.med. J. Mazurka, T.2, cz.6 (236); S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 183.

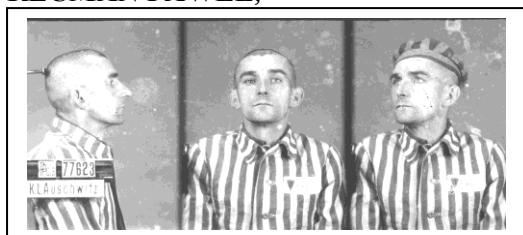
RECMAN MAGDALENA,

Urodzona 3.11.1891 r. w Bładowicach Dolnych, zamieszkała w Karwinie-Solca (nr 91), narodowości polskiej, córka Andrzeja i Magdaleny z d. Kubeczka. Członek komunistycznej organizacji konspiracyjnej KPCz. Aresztowana 1.09.1943 r. i po uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziona do KL Auschwitz. Dnia 9.09.1943 r. zarejestrowana w obozowej ewidencji jako więźniarka nr 61407. Zginęła **8.12.1943 r.** Według wystawionego aktu zgonu nr 33750/1943 – potwierdzonego przez lekarza obozowego, zmarł o godz. 7:20, określenie przyczyny zgonu to: „allgemeine Körperschwäche” (ogólne wyczerpanie organizmu).

Bibliografia: I. Pająk, *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, Katowice 1998 r., s. 591; APMA-B *Księga zgonów*, t. 23, s. 746; Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim

Cieszynie – kartoteki byłych więźniów; Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.9, cz.19 (562); *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 103; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 88; informacja uzupełniona o dane z APMA-B.

RECMAN PAWEŁ,



Urodzony 12.12.1904 r. w Żukowie Dolnym, syn Jana i Marianny z d. Górniak, narodowości polskiej, zamieszkały w Cieszynie. Aresztowany i po uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz. Dnia 25.11.1942 r. zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 77623. Zginął w tym obozie **9.02.1943 r.** Według wystawionego aktu zgonu nr 6310/1943 – potwierdzonego przez lekarza obozowego, zmarł o godz. 14:10, określenie przyczyny zgonu to: „Herzmuskelentzündung” (zapalenie mięśnia sercowego).

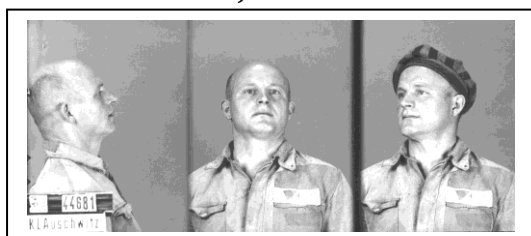
Bibliografia: I. Pająk, *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, Katowice 1998 r., s. 229, 1145; PMA-B *Księga zgonów*, t. 5, s. 310; *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 76; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 165; informacja uzupełniona o dane z APMA-B.

RECMAN WŁADYSŁAW,

Urodzony 25.09.1921 r. w Karwinie, zamieszkały w Błędowicach Górnych, narodowości polskiej. Aresztowany 25.08.1943 r. i po uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do więzienia śledczego w Mysłowicach. Po zakończonym śledztwie przetransportowany do KL Auschwitz. Dnia 8.12.1943 r. zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 167420. Następnie, przeniesiony do KL Mauthausen-Gusen, i tam zarejestrowany jako więzień nr 42471. Odzyskał wolność 5.05.1945 r. – wyzwolony przez wojska amerykańskie.

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów; informacja uzupełniona o dane z APMA-B.

RECMANIK JAN,



Urodzony 22.12.1896 r. w Stonawie i zamieszkały w tej miejscowości, syn Józefa i Magdaleny z d. Hudoba, narodowości polskiej, rzeźnik. Aresztowany i po uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym 3.07.1942 r. przewieziony do KL Auschwitz, zarejestrowany w obozowej ewidencji jako

więzień nr 44681. Zginął **13.08.1942 r.** Według wystawionego aktu zgonu nr 20234/1942 – potwierdzonego przez lekarza obozowego, zmarł o godz. 12:05, określenie przyczyny zgonu to: „Fleckfieber” (tyfus plamisty).

Bibliografia: APMA-B *Księga zgonów*, t. 14, s. 726; *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 181; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 172; informacja uzupełniona o dane z APMA-B.

RECMANIOK JÓZEF,

Urodzony 10.02.1904 r. w Karwinie i zamieszkały w tej miejscowości, narodowości polskiej, górnik. W okresie okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu. Aresztowany 11.03.1940 r. i przetransportowany do więzienia w Siegburgu - w Nadrenii, Północnej-Westfalii, gdzie zginął **1.06.1942 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 103; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 88.

REH JARMILA,

Urodzona 9.05.1922 r., zamieszkała w Błędowicach Górnych (nr 6). Aresztowana 2.10.1943 r. i więziona w Ostrawie Witkowicach i Svatoboricach do 2.05.1945 r. Nieznane są inne informacje o tej osobie.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.9, cz.19 (573).

REHANEK EMILIA,

Urodzona 16.04.1909 r. w Starym Boguminie i zamieszkała w tej miejscowości. Aresztowana i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginęła**, nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tej więźniarki.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 179.

REHANEK JÓZEF,

Urodzony 3.06.1903 r. w Bulacicach-Hutczyn, właściciel gospody, zamieszkały w Starym Boguminie. W latach przedwojennych członek Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół”. W okresie okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu. Aresztowany w 1940 r. i po uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd przewieziony do więzienia w Raciborzu, gdzie zginął **6.08.1940 r.**

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.11, cz.22 (111); *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 179; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 46.

REICH EWA,

Urodzona 22.05.1936 r. Karwinie i zamieszkała w tej miejscowości. Aresztowana i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginęła** – nieznana jest nazwa więzienia lub obozu oraz data okoliczności śmierci tej więźniarki.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 110.

REICH HUGO,

Urodzony 20.08.1938 r. w Karwinie i zamieszkały w tej miejscowości. Aresztowany i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tego więźnia.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 110.

REICH PINKUS,

Urodzony 30.03.1903 r. w Rozwadowie, zamieszkały w Karwinie. Aresztowany i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tego więźnia.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 110.

REICH REGINA,

Urodzona 12.04.1902 r. w Zabrzegu n.Olzą, zamieszkała w Karwinie. Aresztowana i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginęła** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tej więźniarki.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 110.

REICHENBACH ANTONI,



Urodzony w 1916 r. w Mostach k/Jabłonkowa, syn Pawła i Zuzanny z d. Szotkowski. Przed 1938 r. był hutnikiem Huty Trzynieckiej. Służbę w Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) rozpoczął w 1938 r. i został przydzielony do pow. fryszackiego. Od 15.11.1938 do 31.03.1939 r. służył w Komisariacie w Nowym Boguminie.

Od 7.02.1939 r. oddelegowany, a następnie od 1.04.1939 r. przeniesiony do Komisariatu w Pietwałdzie. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Z Ostaszkowa wysłał do rodziny list w listopadzie 1939 r. Wpisany na LW z Ostaszkowa 027/2 z 13.04.1940, poz. 24, t. 2136. Jego nazwisko znajduje się w wykazie policjantów zamieszkujących salę 4 tzw. korpusu IV obozu w Ostaszkowie; wykaz znaleziono podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r. przy zwłokach Lucjana Rajcherta.

Bibliografia: Mécislav Borák, „Symbol Katynia” *Zaolziańskie Ofiary Obozów i Więzień w ZSRR*, Czeski Cieszyń 1991, s. 101; Biogram wraz ze zdjęciem zawiera cytaty z książki Mécislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 144.

REICHENBAUM FRYDA,

Zamieszkała w Orłowej. Aresztowana z powodu czystek rasowych i po krótkotrwałym uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd 24.05.1940 r. w transporcie zbiorowym przewieziona do getta w Zawierciu gdzie **zginęła** – nieznane są data oraz okoliczności śmierci tej więźniarki.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 151.

REICHENBAUM MATYLDA,

Zamieszkała w Orłowej. Aresztowana z powodu czystek rasowych i po krótkotrwałym uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd 24.05.1940 r. w

transporcie zbiorowym przewieziona do getta w Zawierciu gdzie **zginęła** – nieznane są data oraz okoliczności śmierci tej więźniarki.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 151.

REICHEL FRANCISZEK,

Urodzony 14.03.1918 r., zamieszkały w Nowym Boguminie. Aresztowany za przynależność i działalność w organizacji ruchu oporu. Przetransportowany do więzienia gestapo w Cieszynie, gdzie **zginął 18.03.1943 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 140.

REICHLER ROSA,

Urodzona 12.03.1907 r. w Sączu, zamieszkała w Czeskim Cieszynie. Aresztowana w sierpniu 1944 r. i po uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziona do KL Auschwitz, gdzie **zginęła** – nieznane są data oraz okoliczności śmierci tej więźniarki.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 57; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

REIK HUGO,

Urodzony 6.01.1881 r. w Jabłonkowie, zamieszkały w Czeskim Cieszynie. Aresztowany 29.06.1942 r. przez gestapo w Cieszynie i tego samego dnia **zginął** – w nieustalonych okolicznościach.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 57.

REIK PAULA,

Urodzona 9.05.1863 r. w Valašských Kloboukách k/Žiliny, zamieszkała we Frysztacie. Deportowana do Polski gdzie **zginęła** - nieznana jest data oraz okoliczności śmierci tej więźniarki.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 83.

REINISCH LEOPOLD,

Urodzony w 1877 r., zamieszkały w Czeskim Cieszynie. Aresztowany z powodu czystek rasowych i po uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz, gdzie **zginął 22.05.1943 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 57; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

REINISCH LEOPOLD,

Zamieszkały w Nowym Boguminie Aresztowany z powodu czystek rasowych i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tego więźnia.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 135.

REINISCH PAULINA,

Zamieszkała w Nowym Boguminie. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginęła** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tej więźniarki.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 135.

REINISCH PAULINA z d. HAHNA,

Urodzona w 1881 r., zamieszkała w Czeskim Cieszynie. Aresztowana z powodu czystek rasowych i po uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziona do KL Auschwitz, gdzie zginęła **22.05.1943 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 57; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

REIS EMIL,

Urodzony 7.10.1880 r., zamieszkały w Nowym Boguminie, kolejarz. Aresztowany i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tego więźnia.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 135.

REK FRANCISZEK,

Urodzony 24.09.1904 r. w Piotrowicach pow. frysztański, syn Antoniego i Julii z d. Szyrocki. Ukończył Wyższą Szkołę Przemysłową w Bielsku, mieszkał w Pruchnej pow. cieszyński. Uczył się w Szkole Wydziałowej w Czechowicach, absolwent Państwowej Szkoły Przemysłowej w Bielsku - technik mechanik. Pracował i mieszkał w Warszawie, przed wojną przeniósł się do Pruchnej. Absolwent SPR Lotnictwa w Ławicy pod Poznaniem i Centralnej Szkoły Mechaników Lotnictwa w Bydgoszczy (w 1926 r.). Podporucznik rezerwy w 1929 r. Służył w 2 i 1 pułku lotniczym. Zmobilizowany do Bazy Lotnictwa nr 1, która 17.09.1939 r. stoczyła walkę z sowieckimi oddziałami pod wsią Darachów niedaleko Trembowli i tam została rozbita. Nie wiadomo w jakich okolicznościach dostał się do sowieckiej niewoli, a następnie internowany był w obozie jenieckim - prawdopodobnie zginął wiosną w 1940 r. - zamordowany przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Kozielska 032/3 z 14.04.1940, poz. 20, t. 1865. W Katyniu niezidentyfikowany.

Bibliografia: Mecislav Borak, „*Symbol Katynia*” Zaolziańskie Ofiary Obozów i Więzień w ZSRR, Czeski Cieszyń 1991, s. 56; Biogram zawiera cytaty z książki Mecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 58.

RENCARZ ALOJZY,

Urodzony 23.03.1914 r. we Frysztaście. Aresztowany i po uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz. Dnia 9.09.1943 r. zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 149312. Zwolniony z obozu 17.09.1943 r. – nieznany jest dalszy okupacyjny los tej osoby.

Bibliografia: I. Pająk, *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, Katowice 1998 r., s. 394; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

REZAK EMIL,

Urodzony w 1919 r. w Orłowej i zamieszkały w tej miejscowości. W okresie okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu. Aresztowany i po uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do więzienia w Katowicach, gdzie zginął **19.01.1945 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 146.

RICHTER JINDRICH,

Zamieszkały w Pudłowie. Aresztowany w 1940 r. z powodu czystek rasowych i po uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym

przewieziony do getta w Zawierciu, a następnie przesłany do KL Auschwitz, gdzie **zginął**.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 167.

RICHTER STANISŁAW,

Urodzony 3.11.1916 r. w Mikstat w Poznańskim, zamieszkały w Jabłonkowie, narodowości polskiej, w młodości aktywny harcerz, technik budowlany. Od początku okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu – partyzant. Zastrzelony **6.04.1945 r.** w Jabłonkowie pod Kozubową.

Bibliografia: T. Kopoczek, *Harcerstwo Śląska Cieszyńskiego – Ważniejsze fakty z lat 1912-1945*, wyd. 1998 r. - *Harcerskie Ofiary Drugiej Wojny Światowej*, s. 133; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 73;

RICHTMANN ANNA,

Zamieszkała w Nowym Boguminie. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginęła** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tej więźniarki.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 135.

RICHTMANN ELZA,

Urodzona 1.01.1920 r., zamieszkała w Nowym Boguminie. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginęła** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tej więźniarki.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 135.

RICHTMANN PAWEŁ,

Urodzony 1.11.1887 r., zamieszkały w Nowym Boguminie. Aresztowany z powodu czystek rasowych i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tego więźnia.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 135.

RICHTMANN ZOFIA,

Zamieszkała w Nowym Boguminie. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginęła** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tej więźniarki.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 135.

RIEGER ANDRZEJ,



Urodzony 1.11.1906 r. w Witkowicach p. Ostrawą, syn Romana i Wandy z d. Michejda. Po ukończeniu dwóch klas gimnazjum w Cieszynie, ukończył Gimnazjum w Krakowie - w 1924 r. i Wydział Prawa Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie - doktor prawa. Objął stanowisko wiceprokuratora w Sądzie Okręgowym w Katowicach, a następnie prowadził kancelarię adwokacką w Cieszynie.

Od października 1938 r. był kierownikiem działu personalnego w Dyrekcji Generalnej Górniczo-Hutniczej S. A. Karwina-Trzynieć w Cieszynie. Absolwent Kursu KPR Kawalerii w Centrum Wyszczolenia Kawalerii w Grudziądzu w 1929 r., przydzielony do 24 pułku ułanów. Podporucznik rezerwy w 1932 r. Mieszkał w Katowicach, ostatnio w Cieszynie. Zmobilizowany (stop. wojsk. podporucznik) do 24 zmotoryzowanego pułku w Kraśniku, brał udział w kampanii wrześniowej w 1939 r. Nieznane są okoliczności w jakich dostał się do sowieckiej niewoli i tam zginął **04/05.1940 r. – zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD w Katyniu.

Postscriptum: Pisał do rodziny z Kozielska, jest o nim wzmianka również w liście S. Burzyska. Wpisany na LW z Kozielska 040/2 z 20.04.1940, poz. 56, t. 3656. W Katyniu zidentyfikowany pod nrem AM 2431. Przy zwłokach znaleziono dowód osobisty, kartę mobilizacyjną, kartę szczepień, legitymację oficera rezerwy, dwa odznaki i notatnik, do którego zapisywał wydarzenia od pierwszego dnia wojny do wyjazdu z Kozielska 22.04.1940. Jego nazwisko i adres znajdują się również na kartce Czesława Bartkowiaka, znalezionej w Katyniu.

Bibliografia: Mecisław Borak, „Symbol Katynia” *Zaolziańskie Ofiary Obozów i Więzień w ZSRR, Czeski Cieszyń* 1991, s. 56; Biogram wraz ze zdjęciem zawiera cytaty z książki Mecisława Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 58-59.

RIHA ZDENEK,

Urodzony 22.07.1911 r. w Horkach, prawnik, zamieszkały w Nowym Boguminie, narodowości czeskiej. W okresie okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu. Aresztowany i przetransportowany do więzienia w Berlinie Plötzensee, gdzie zginął **24.09.1942 r.** (prawdopodobnie przez ścięcie gilotyną).

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.11, cz.22 (111); *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 127; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 47.

RIMAN PIOTR,

Urodzony 19.10.1905 r. w Morawskiej Ostrawie, zamieszkały w Kończycach Małych, syn Józefa i Marii z d. Krupa. Aresztowany i przetransportowany do KL Auschwitz, gdzie zginął **2.03.1943 r.** Według wystawionego aktu zgonu nr 12347/1943 – potwierdzonego przez lekarza obozowego, zmarł o godz. 20:50, określenie przyczyny zgonu to: „Phlegmone bei Körperschwäche” (flegmona przy niewydolności serca).

Bibliografia: APMA-B *Księga zgonów*, t. 9, s. 337; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

RING BRONISŁAWA z d. STERN,

Urodzona 1.07.1920 r. w Kołomyi, zamieszkała w Czeskim Cieszynie. W 1940 r. z powodu czystek rasowych przetransportowana na Ukrainę, a stamtąd przesłana do obozu żydowskiego w Kłomyi, gdzie zginęła **12.09.1942 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 57.

RING MORIC,

Urodzony 22.08.1894 r. w Cieszynie, zamieszkały w Czeskim Cieszynie. Uchodził 1.09.1939 r. z powodu czystek rasowych na Ukrainę, w 1940 r. deportowany do żydowskiego obozu w Kołomyi, gdzie zginął **14.12.1942 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 57.

RINGER ADOLF,

Urodzony 8.12.1894 r. w Skoczowie, zamieszkały w Czeskim Cieszynie. Od stycznia 1941 r. jego los jest nieznany – **zginął** w nieustalonych okolicznościach.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 57.

RINGER FERDYNAND,

Urodzony 11.02.1871 r. w Hermanicach, zamieszkały w Czeskim Cieszynie. Aresztowany na wiosnę 1943 r. w Hermanicach i po uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd przewieziony do więzienia w Sosnowcu, a stamtąd do KL Auschwitz, gdzie **zginął 20.08.1942 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 57; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

RINGER JÓZEF,

Urodzony 26.12.1902 r. w Karwinie, zamieszkały w Vyhne – Słowacja, syn Zygunt i Emmy z d. Sonnenfeld. Aresztowany i po uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz, gdzie **zginął 31.08.1942 r.** Według wystawionego aktu zgonu nr 26251/1942 – potwierdzonego przez lekarza obozowego, zmarł o godz. 18:40, określenie przyczyny zgonu to: „Sepsis bei Phlegmone” (ogólne zakażenie organizmu przy flegmonie).

Bibliografia: I. Pająk, *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, Katowice 1998 r., s. 1146; APMA-B *Księga zgonów*, t. 18, s. 751; informacja uzupełniona o dane z APMA-B.

ROBINSOHN AMALIE,

Urodzona 19.09.1858 r. w Buczaczu, zamieszkała w Karwinie. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginęła** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tej więźniarki.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 110.

ROGANOWICZ STANISŁAW MIECZYŚLAW,



Urodzony 28.11.1902 r. w miejscowości Hłyboka na Bukowinie, syn Władysława i Eugenii. W listopadzie 1918 r. jako uczeń 4 klasy gimnazjum we Lwowie zgłosił się do WP i w składzie 38 Pułku Strzelców Lwowskich walczył w obronie Lwowa. W kwietniu 1919 r. ze względu na młody wiek został zwolniony i rozpoczął naukę w Akademii Handlowej.

Po roku zgłosił się ponownie do wojska i w stopniu starszego ułana walczył w rejonie Lwowa. Absolwent wyższych kursów nauczycielskich w 1924 r., podjął pracę nauczyciela na Górnym Śląsku - w Lipinach i Piekarach Wielkich. Od 1.12.1932 r. w Straży Granicznej, gdzie zajmował kolejno stanowiska oficera wywiadu, młodszego oficera komisariatu, dowódcy plutonu w Centralnej Szkole SG. Absolwent kursu dowódców kompanii w Centrum Wyszkożenia Piechoty w Rembertowie w 1936. Podkomisarz SG w Zbąszyniu, woj. poznańskie, od października 1938 r. komendant komisariatu SG w Orłowej. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września

policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Kozielska 32/4z 14.14.1940, poz. 79, t. 1277. W Katyniu zidentyfikowany pod nrem AM 3589, przy zwłokach znaleziono legitymację oficera rezerwy i dwie pocztówki.

Bibliografia: Biogram wraz ze zdjęciem zawiera cytaty z książki Mecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 59.

ROGOWSKI JAN,

Urodzony 5.04.1913 r. w Cierlicku Górnym i zamieszkały w tej miejscowości. Aresztowany 6.08.1944 r. przez gestapo w związku z zastrzeleniem w Żywocicach dwóch oficerów cieszyńskiego gestapo i ich kierowcę. Więziony w Cieszynie do 10.01.1945 r. Przetrwał hitlerowskie zniewolenie – wrócił do domu.

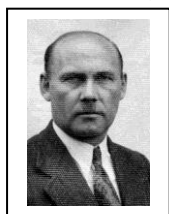
Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.9, cz.19 (608).

ROHEL JÓZEF,

Urodzony 3.03.1899 r. w Pietwałdzie i zamieszkały w tej miejscowości, narodowości polskiej, górnik. Aresztowany i po uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, a stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Mauthausen-Gusen, gdzie **zginął** w 1943 r. (według innych źródeł, zginął zastrzelony **30.04.1945 r.** w Cieszynie).

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 161; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 151.

ROIK JAN,



Urodzony 20.06.1897 r. w Szumbarku, zamieszkały w Pudłowie, potem w Nowym Boguminie, narodowości polskiej, ślusarz. Aktywny członek wielu polskich organizacji i związków. Aresztowany 12.04.1940 r. i więziony w Czeskim Cieszynie - fabryce Kohna, a stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Dachau, zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 16428.

Następnie, od 27.11.1941 r. przeniesiony do KL Mauthausen-Gusen, i tam zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 6733. Zwolniony z obozu 27.11.1942 r., a następnie 28.10.1944 r. powtórnie aresztowany i uwięziony w KL Dachau, wyzwolony przez wojska amerykańskie 29.04.1945 r. Po wyzwoleniu zamieszkał w Pudłowie, gdzie zmarł 14.05.1977 r.

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów; Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.11, cz.22 (149).

ROMAN JAN,

Urodzony 12.06.1919 r. w Trzanowicach Dolnych (nr 34) i zamieszkały w tej miejscowości. Aresztowany przez gestapo 1.09.1939 r. i więziony do 12.09.1939 r. we Frydku Mistku. Wrócił do domu - nieznany jest dalszy okupacyjny los tej osoby.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.2, cz.6 (231).

ROMAN MONIKA (EMILIA),

Urodzona 19.05.1911 r. w Trzanowicach, siostra klasztorna – diakonisa, pielęgniarka. Aresztowana 11.09.1939 r. w Dziegiełowie. Więziona do 24.04.1945 r.

w Cieszynie, a stamtąd przetransportowana do KL Skrochowice, następnie przewieziona do KL Ravensbrück. Przeżyła hitlerowskie zniewolenie, wróciła w 1946 r. po powojennej rekonwalescencji ze Szwecji – gdzie dostała się z KL Ravensbrück.

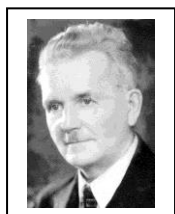
Bibliografia: Archiwum dr n.med. J. Mazurka, T.2, cz.6 (231).

ROMAN PAWEŁ ks.,

Urodzony 8.07.1913 r. w Trzanowicach Górnych, i wpierrw tam sprawował obowiązki duszpasterskie - pastor, a później w Cieszynie, w Czeskim Cieszynie i Ropicy. Aresztowany przez gestapo 20.07.1940 r. i więziony krótko w Cieszynie, a stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz. Następnie, 28.11.1940 r. przeniesiony do KL Dachau, gdzie zarejestrowany został w ewidencji obozowej jako więzień nr 22912. Zwolniony z obozu 12.08.1942 r. Nieznany jest dalszy okupacyjny los tej osoby.

Bibliografia: Archiwum dr n.med. J. Mazurka, T.2, cz.6 (231); informacja uzupełniona o dane z APMA-B.

ROMANOWSKI WŁADYSŁAW,



Urodzony 6.12.1881 r. w Ostrawie-Przywozie, zamieszkały w Orłowej, narodowości polskiej, urzędnik kopalni „Betina” w Dąbrowej. Aresztowany 23.04.1940 r. i więziony w Cieszynie, a stamtąd 27.04.1940 r. w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Dachau. Od 5.06.1940 r. przeniesiony do KL Mauthausen-Gusen, gdzie został zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 6978. Zwolniony z obozu 31.01.1941 r.

Wrócił do Orłowej, pracował jako pracownik fizyczny na kopalni. Po wyzwoleniu był sekretarzem Związku Bojowników Antyfaszystowskich w Orłowej. Zmarł 2.01.1970 r. w Orłowej.

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów.

ROMIK WANDA – po zamażpójściu SKRZYPCZAK,

Urodzona 19.12.1914 r. w Cieszynie, córka Franciszka i Adeli z d. Kovyan. Szkołę wydziałową i Szkołę Handlową ukończyła w latach 1921-1933. Pracę zawodową rozpoczęła w 1936 r. w Katowicach w Wojewódzkim Biurze Funduszu Pracy. Następnie, w okresie 19.10.1938 do 31.08.1939 r. pracowała w Towarzystwie Górniczym Orłowa-Łazy w Orłowej. W okresie okupacji hitlerowskiej pracowała jako pomoc domowa u oficera niemieckiego w Cieszynie – działała jednocześnie w organizacji konspiracyjnej ZWZ jako kurierka (wciągnięta do organizacji przez Stefka). Aresztowana 16.06.1943 r. przez gestapo w Cieszynie i stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziona do więzienia śledczego w Mysłowicach, a po zakończonym śledztwie przesłana do KL Auschwitz. Po jakimś czasie przetransportowana do KL Ravensbrück, gdzie wyzwolona została przez Armię Czerwoną. Po wojnie zamieszkała w Katowicach

Bibliografia: J. Burek, nauczyciel, były więzień obozów koncentracyjnych - wywiady i opracowania z zasobów archiwum Kongresu Polaków w RC w Cieszynie.

ROMIK WIKTOR,

Urodzony 18.04.1909 r. w Łazach. Po ukończeniu szkoły ludowej, kontynuował naukę w Seminarium Nauczycielskim. W 1928 r. podjął pracę w szkolnictwie

polskim w Karwinie i Lutyni Dolnej. Przed wybuchem wojny mieszkał w Pastwiskach k/Cieszyna. Aresztowany 5.03.1941 r. i uwięziony w Cieszynie, a stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Mauthausen-Gusen, gdzie zginął **4.04.1943 r.**

Bibliografia: Sz. Kędtryna, A. Szefer, *Nauczyciele śląscy polegli i zamordowani w latach hitlerowskiej okupacji*, Śląski Instytut Naukowy, Katowice 1971, s. 98.

ROSA JÓZEF,

Urodzony 25.08.1899 r. w Popielowie woj. opolskie, syn Józefa i Marii z d. Skupień. Ukończył szkołę powszechną, rolnik. Służył w armii niemieckiej w latach 1917 do 1919, później uczestnik powstań śląskich od 12.01.1920 do 28.06.1921 r. Od 3.07.1922 r. podjął pracę w Państwowej Policji - w Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) w Posterunku Strzybnica, od 15.08.1925 r. w Powiatowej Komendzie w Cieszynie, od 15.08.1926 r. w Komisariacie w Zebrzydowicach, zaś od 22.12.1938 r. na Posterunku w Gnojniku. Odnaczony Medalem Niepodległości. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na Liście Ukraińskiej 042 z kwietnia (po 20.04.1940), poz. 232, U-2523.

Bibliografia: Biogram zawiera cytaty z książki Mecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 179.

ROSENBERG ELISKA z d. GRONNER,

Urodzona 26.11.1889 r., zamieszkała w Czeskim Cieszynie. Aresztowana i w ramach czystek rasowych przetransportowana do Polski, gdzie **zginęła 31.03.1942 r.** - w nieustalonych okolicznościach.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 57.

ROSENBERG BERTA,

Zamieszkała w Orłowej. Aresztowana i w ramach czystek rasowych przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginęła** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tej więźniarki.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 151.

ROSENBERGER EMILIA,

Zamieszkała w Nowym Boguminie. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginęła** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tej więźniarki.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 135.

ROSENTHAL ARNOST,

Urodzony 21.03.1909 r., zamieszkały w Nowym Boguminie. Aresztowany z powodu czystek rasowych i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tego więźnia.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 135.

ROSENTHAL MARGARETE,

Urodzona 22.03.1913 r., zamieszkała w Nowym Boguminie. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginęła** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tej więźniarki.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 135.

ROSENTHAL SALAMON,

Urodzony 8.11.1879 r., zamieszkały w Nowym Boguminie. Aresztowany z powodu czystek rasowych i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tego więźnia.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 135.

ROSENTHAL LUDWIK,

Urodzony 22.10.1879 r. w Styczowie, zamieszkały w Karwinie. Aresztowany z powodu czystek rasowych i po uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz, gdzie **zginął** w 1942 r.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 110; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

ROSENTHAL SELMA,

Urodzona 3.12.1893 r. w Hutisku, zamieszkała w Karwinie. Aresztowana z powodu czystek rasowych i po uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziona do KL Auschwitz, gdzie **zginęła** w 1942 r.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 110; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

ROSENZWEIG ALFRED,

Urodzony 8.08.1887 r., zamieszkały w Nowym Boguminie. Aresztowany z powodu czystek rasowych i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tego więźnia.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 136.

ROSENZWEIG ANNA,

Urodzona 21.12.1892 r., zamieszkała w Nowym Boguminie. Aresztowana z powodu czystek rasowych i odtransportowana do getta w Będzinie, gdzie **zginęła** w lipcu 1943 r.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 136.

ROSENZWEIG ARTUR,

Urodzony 25.06.1895 r. w Markłowicach, zamieszkały we Frysztacie. W październiku 1939 r. z powodu czystek rasowych deportowany do Polski. Ostatnia

wiadomość o nim pochodzi z 1942 r. z Wieliczki, że **zginął** w nieustalonych okolicznościach.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 83.

ROSENZWEIG EDYTA,

Urodzona 13.10.1924 r. we Frysztacie i zamieszkała w tej miejscowości. W październiku 1939 r. z powodu czystek rasowych deportowana do Polski. Ostatnia wiadomość o niej pochodzi z 1942 r. z Wieliczki, że **zginęła** w nieustalonych okolicznościach.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 83.

ROSENZWEIG ELLA,

Urodzona 4.09.1903 r. w Hruszowie, zamieszkała we Frysztacie. W październiku 1939 r. z powodu czystek rasowych deportowana do Polski. Ostatnia wiadomość o niej pochodzi z 1942 r. z Wieliczki, że **zginęła** w nieustalonych okolicznościach.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 84.

ROSENZWEIG GERDA,

Urodzona 8.09.1921 r., zamieszkała w Nowym Boguminie. Aresztowana z powodu czystek rasowych i odtransportowana do getta w Będzinie, gdzie **zginęła** w lipcu 1943 r.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 136.

ROSENZWEIG HELGA,

Urodzona 26.05.1926 r., zamieszkała w Nowym Boguminiu. Aresztowana z powodu czystek rasowych i odtransportowana do getta w Będzinie, gdzie **zginęła** w lipcu 1943 r.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 136.

ROSENZWEIG KAROL,

Urodzony 14.07.1894 r. Łazach i zamieszkały w tej miejscowości. Aresztowany z powodu czystek rasowych i po uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz. Dnia 29.04.1942 r. zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 33348. Zginął **25.06.1942 r.**

Bibliografia: I. Pająk, *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, Katowice 1998 r., s. 171; informacja uzupełniona o dane z APMA-B.

ROSENZWEIG KURT,

Urodzony 3.08.1923 r. w Czeskim Cieszynie i tam zamieszkały. Aresztowany z powodu czystek rasowych i 27.10.1939 r. wywieziony do Niska, a stamtąd przetransportowany do Lwowa. W nieustalonych okolicznościach dostał się do sowieckiej niewoli i w 1940 r. został wywieziony w głąb Rosji - pracował w okolicach Rybinska. Od 1941 r. los jego jest nieznany – tam **zginął**.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 57.

ROSENZWEIG MAX,

Urodzony 12.04.1935 r., zamieszkały w Nowym Boguminie. Aresztowany z powodu czystek rasowych i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tego więźnia.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 136.

ROSENZWEIG MORIZ,

Urodzony 17.09.1907 r., zamieszkały w Nowym Boguminie. Aresztowany z powodu czystek rasowych i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tego więźnia.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 136.

ROSENZWEIG OLGA,

Urodzona 29.09.1898 r. w Cieszynie, zamieszkała w Czeskim Cieszynie. Aresztowana w 1942 r. z powodu czystek rasowych i po uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziona do KL Auschwitz. Nieznany jest dalszy jej los – prawdopodobnie **zginęła**.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 57; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

ROSENZWEIG PAWEŁ,

Urodzony 15.06.1932 r. w Czeskim Cieszynie i tam zamieszkały. Aresztowany z powodu czystek rasowych i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tego więźnia.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 57.

ROSENZWEIG RUŻENA,

Urodzona 28.12.1912 r., zamieszkała w Nowym Boguminie. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginęła** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tej więźniarki.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 136.

ROSENZWEIG SIMON,

Zamieszkały w Dzieńmorowicach. Aresztowany wraz z rodziną z powodu czystek rasowych i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tego więźnia.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 67.

ROSNER HERTA,

Urodzona w 1902 r., zamieszkała w Szumbarku. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginęła** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tej więźniarki.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 187.

ROSNER JULIE,

Urodzona w 1871 r., zamieszkała w Szumbarku. Aresztowana 29.06.1942 r. z powodu czystek rasowych i po krótkotrwałym uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz, gdzie **zginęła**.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 187; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

ROSNER OSKAR,

Urodzony 18.04.1892 r., zamieszkały w Szumbarku. Podczas okupacji hitlerowskiej z powodu czystek rasowych z całą rodziną wpierw skierowany do ciężkiej pracy przymusowej w Szumbarku, a po jakimś czasie **zastrzelony** pod pretekstem okazywania oporu nadzorcom.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.8, cz.18 (543); *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 187.

ROTTER ELISKA,

Zamieszkała w Szumbarku. Aresztowana z powodu czystek rasowych i po krótkotrwałym uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd 29.06.1942 r. w transporcie zbiorowym przewieziona do KL Auschwitz, gdzie **zginęła**.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 187.

ROTTER SAMUEL,

Zamieszkały w Szumbarku. Aresztowany z powodu czystek rasowych i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tego więźnia.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 187.

ROTTER ZOFIE,

Zamieszkała w Szumbarku. Aresztowana z powodu czystek rasowych i po uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd 29.06.1942 r. w transporcie zbiorowym przewieziona do KL Auschwitz, gdzie **zginęła**.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 187.

ROTTER ZYGMUND,

Zamieszkały w Szumbarku. Aresztowany z powodu czystek rasowych i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tego więźnia.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 187.

ROTH ELISKA,

Zamieszkała w Pietwałdzie. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginęła** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tej więźniarki.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 160.

ROTH HUGO,

Zamieszkały w Pietwałdzie. Aresztowany z powodu czystek rasowych i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tego więźnia.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 160.

ROTH JAKUB,

Zamieszkały w Pietwałdzie. Aresztowany z powodu czystek rasowych i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tego więźnia.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 160.

ROTH JINDRICH,

Zamieszkały w Pietwałdzie. Aresztowany z powodu czystek rasowych i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tego więźnia.

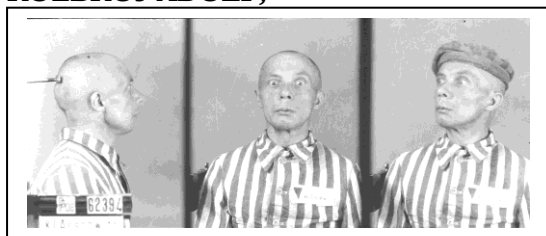
Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 160.

ROTH RAUL,

Zamieszkały w Pietwałdzie. Aresztowany z powodu czystek rasowych i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia, oraz data i okoliczności śmierci tego więźnia.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 160.

ROZBRÓJ ADOLF,



Urodzony w 1897 r., zamieszkały w Suchej Średniej (nr 75). W okresie międzywojennym związany ze środowiskiem o poglądach lewicowych. Aresztowany 21.01.1943 r. i więziony prawdopodobnie w Cieszynie, a stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz, zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 62394. Przetrwał hitlerowskie zniewolenie – wrócił do domu.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.8, cz.18 (532); informacja uzupełniona o dane z APMA-B.

ROZBRÓJ JAN,

Urodzony 25.12.1894 r. w Suchej Górnej, syn Józefa i Magdaleny. Ukończył szkołę powszechną, pisarz w biurze kopalni. W pierwszej wojnie walczył w armii austriackiej - w 1914 r. dostał się do rosyjskiej niewoli. Od 1.01.1919 do 14.07.1922 r. służył w Żandarmerii Krajowej Księstwa Cieszyńskiego. Uczestniczył w wojnie z Czechami, a później aresztowany za agitację i szpiegostwo. Brał udział w powstaniu na Górnym Śląsku, gdzie był delegowany przez Dowództwo Żandarmerii w Cieszynie. Od 15.07.1922 r. przeszedł do Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.). Początkowo służbę pełnił w pow. katowickim - do 26.10.1925 r. w Komisariacie Nowa Wieś jako zastępca kierownika, następnie do 11.12.1925 r. w Komisariacie Radzionków, pow. tarnogórski, w Komendzie Głównej Szkoły PWŚl. w Świętochłowicach - do 8.06.1926 r., na Posterunku w Makoszowach, pow.

katowicki - do 14.06.1927 r. Później przydzielony został do Katowic gdzie pełnił służbę w II Komisariacie - do 15.10.1929 r., i w Komendzie Rezerwy - do 30.04.1930 r., kiedy to przeszedł w stan spoczynku. Ponownie przyjęty do służby 2.04.1938 r. i skierowany do I Komisariatu w Katowicach. Od 24.05.1939 r. do wybuchu wojny służył w Dowództwie III kompanii kandydatów Komendzie Rezerwy we Frysztacie. Odznaczony Brązowym Krzyżem Zasługi. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie byli internowani w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD. **Postscriptum:** Wpisany na LW z Ostaszkowa 012/3 z kwietnia 1940, poz. 34, t. 697.

Bibliografia: Biogram zawiera cytaty z książki Miecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 144.

ROZBRÓJ JAN,

Urodzony 28.11.1916 r. w Suchej Średniej i zamieszkały w tej miejscowości (nr 112), narodowości polskiej, górnik. Aresztowany i po uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Mauthausen-Gusen, gdzie zginął **16.01.1943 r.**

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.8, cz.18 (522); *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 164; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 181.

ROZBRÓJ JAN,



Urodzony 31.05.1923 r. w Suchej Górnej i zamieszkały w tej miejscowości, narodowości polskiej, górnik. Aresztowany 1.07.1944 r. w związku z akcją odwetową za śmiertelne postrzelenie przez partyzantów Niemca Vorbacha. Po uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz, gdzie zginął **24.08.1944 r.**

Bibliografia: I. Pająk, *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, Katowice 1998 r., s. 710; Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.8, cz.18 (469); *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 89; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 176; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

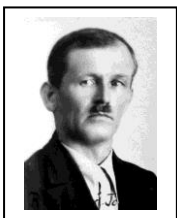
ROZBRÓJ JÓZEF,

Urodzony 30.12.1882 r., zamieszkały w Żywocicach (nr 73), emerytowany górnik, ojciec Rudolfa - zastrzelonego 6.08.1944 r. Aresztowany i więziony krótko przez gestapo w Cieszynie. Zwolniony do domu 18.08.1944 r. Nieznany jest dalszy okupacyjny los tej osoby.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.9, cz.19 (608).

ROZBRÓJ JÓZEF,

Urodzony 14.02.1890 r. w Suchej Górnej i zamieszkały w tej miejscowości (nr 343), narodowości polskiej, górnik. Aresztowany 28.06.1944 r. w związku z akcją odwetową za śmiertelne postrzelenie przez partyzantów Niemca Vorbacha.



Po uwięzieniu przez gestapo w Cieszyń, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Gross-Rosen. Zginął **25.03.1945 r.** podczas marszu ewakuacyjnego więźniów w głąb Niemiec.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.8, cz.18 (469); *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 89; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 176.

ROZBRÓJ JÓZEF,

Urodzony 26.10.1898 r. w Błędowicach Dolnych i zamieszkały w Suchej Średniej (nr 112), syn Jana i Joanny z d. Bystrzeń, narodowości polskiej, robotnik. Aresztowany i po uwięzieniu przez gestapo w Cieszyń, stamtąd 12.06.1942 r. w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz, zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 39356. Zginął **27.06.1942 r.** Według wystawionego aktu zgonu nr 12973/1942 – potwierdzonego przez lekarza obozowego, zmarł o godz. 23:05, określenie przyczyny zgonu to: „Pleuropneumonie” (rozległe zapalenie płuc).

Bibliografia: APMA-B *Księga zgonów*, t. 9, s. 973; Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.8, cz.18 (522); *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 164; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 181; informacja uzupełniona o dane z APMA-B.

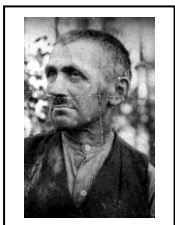
ROZBRÓJ JÓZEF,



Urodzony 8.12.1925 r. w Suchej Górnej i zamieszkały w tej miejscowości (nr 343), narodowości polskiej, robotnik. Razem ze swoim bratem Janem działali w ZWZ. Aresztowany 1.07.1944 r. w związku z akcją odwetową za śmiertelne postrzelenie przez partyzantów Niemca Vorbacha. Po uwięzieniu przez gestapo w Cieszyń, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do Gross-Rosen. Zginął **30.03.1945 r.** podczas marszu ewakuacyjnego więźniów w głąb Niemiec.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.8, cz.18 (469); *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 89; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 176.

ROZBRÓJ KAROL,



Urodzony 6.08.1893 r. w Datyniach Dolnych i zamieszkały w tej miejscowości (nr 71), emerytowany górnik. Od 15.01.1940 r. wysłany przez Arbeitsamt na roboty przymusowe do Blechhammer (Błachownia k/Kędzierzyna-Koźla). Tam zginął **27.08.1944 r.** podczas bombardowania obozu przez Amerykanów.

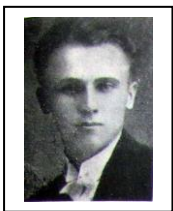
Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.8, cz.18 (552).

ROZBRÓJ MARIA,

Urodzona 2.02.1925 r. w Łazach i zamieszkała w tej miejscowości, narodowości polskiej. Wysłana podczas okupacji hitlerowskiej przez Arbeitsamt na roboty przymusowe do Niemiec, gdzie **zginęła** w lutym 1945 r. w miejscowości Weis.

Bibliografia: S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 117.

ROZBRÓJ RUDOLF,



Urodzony 12.04.1911 r. w Żywocicach i zamieszkały w tej miejscowości (nr 73), narodowości polskiej, syn Józefa (ur. 30.12.1882 r.), urzędnik, zaś w okresie okupacji pomocnik robotnika. Zastrzelony **6.08.1944 r.** w egzekucji zbiorowej w Żywocicach. W tym dniu gestapo zorganizowało zbiorową akcję odwetową za zabicie dwóch oficerów cieszyńskiego gestapo oraz ich kierowcę - rozstrzelano 36 mieszkańców Żywocic i sąsiednich wsi.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.9, cz.19 (599); *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 193; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 198.

ROZBRÓJ STEFANIA,

Zamieszkała w Suchej Średniej (nr 75), żona Adolfa. Po aresztowaniu męża, od 1943 r. wysłana przez Arbeitsamt na przymusowe roboty do Niemiec. Odzyskała wolność dopiero po zakończeniu wojny w 1945 r. Przetrwiała hitlerowskie zniewolenie – wróciła do domu.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.8, cz.18 (532).

ROZBRÓJ WŁADYSŁAW,

Urodzony 7.05.1928 r. w Suchej Górnej i zamieszkały w tej miejscowości (nr 343). Aresztowany 28.06.1944 r. w związku z akcją odwetową za śmiertelne postrzelenie przez partyzantów Niemca - Vorbacha. Po uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Gross-Rosen. Jedyny z czwórki aresztowanych braci który przeżył do końca funkcjonowania tego obozu wrócił do domu.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.8, cz.18 (469, 499).

ROZKURZ PAWEŁ,

Urodzony 28.10.1901 r. w Ustroniu, zamieszkały w Trzyńcu, syn Jana i Zuzanny z d. Polak, narodowości polskiej. W okresie okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu. Aresztowany 4.06.1940 r. i po uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz, gdzie zginął **10.09.1942 r.** Według wystawionego aktu zgonu nr 29929/1942 – potwierdzonego przez lekarza obozowego, zmarł o godz. 5:15, określenie przyczyny zgonu to: „akuter Magendarmkatarrh” (ostra katar/nieżyt żołądkowo-jelitowy).

Bibliografia: PMA-B *Księga zgonów*, t. 20, s. 1371; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 187; informacja uzupełniona o dane z APMA-B.

RUB ANNA,

Urodzona 9.07.1903 r. w Orłowej i zamieszkała w tej miejscowości. Aresztowana przez hitlerowców z powodu czystek rasowych i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginęła** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tej więźniarki.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 151.

RUB BRONISŁAWA,

Urodzona 20.12.1929 r. w Orłowej i zamieszkała w tej miejscowości. Aresztowana przez hitlerowców z powodu czystek rasowych i przetransportowana do więzienia

lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginęła** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tej więźniarki.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 151.

RUB MARIA,

Urodzona 13.04.1931 r. w Orłowej i zamieszkała w tej miejscowości. Aresztowana przez hitlerowców z powodu czystek rasowych i 24.05.1940 r. przetransportowana do getta w Zawierciu, a następnie przesłana do KL Auschwitz gdzie **zginęła** - nieznana jest data śmierci tej więźniarki.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 151; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

RUBIN ARNOSTKA,

Zamieszkała w Nowym Boguminie. Aresztowana przez hitlerowców z powodu czystek rasowych i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginęła** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tej więźniarki.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 136; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

RUBIN MORIC,

Zamieszkały w Nowym Boguminie. Aresztowany przez hitlerowców z powodu czystek rasowych i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tego więźnia.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 136.

RUBIN MORIC,

Urodzony 18.08.1885 r., zamieszkały w Czeskim Cieszynie. Aresztowany przez hitlerowców z powodu czystek rasowych i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tego więźnia.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 57.

RUBIN ARNOŚTKA z d. REINOSCH,

Urodzona 12.06.1893 r., zamieszkała w Czeskim Cieszynie. Aresztowana z powodu czystek rasowych i po uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziona do KL Auschwitz, gdzie **zginęła** w kwietniu 1943 r.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 58.

RUCKA ANNA z d. BAJTEK,



Urodzona 26.05.1903 r. w Nydku i zamieszkała w tej miejscowości, narodowości polskiej. W młodości bardzo zaangażowana w działalność harcerską w Nydku, znana działaczka narodowa, przewodnicząca Koła Kobiet Polskich w Czechosłowacji, nauczycielka Publicznej Szkoły Powszechnej w Nydku. W okresie okupacji hitlerowskiej działała w ruchu oporu. Aresztowana 15.07.1943 r. w Nydku jako zakładniczka za syna Stanisława.

Więziona w Cieszynie, a stamtąd w połowie grudnia 1943 r. w transporcie zbiorowym przewieziona do więzienia śledczego w Mysłowicach. Po zakończonym śledztwie 14.03.1944 r. przesłana do KL Auschwitz, gdzie zginęła **30.06.1944 r.**

Postscriptum: Anna - żona nauczyciela Jerzego Ruckiego. Ich syn Stanisław aresztowany w Nydku 3.09.1943 r. więziony w Cieszynie, Mysłowicach został 14.02.1944 r. powieszony w Nawsiu k/Jabłonkowa, razem z innymi osobami: Oskarem Sztwiertnią, Janem Holeksą, Pawłem Łabojem, Janem Cellnerem.

Bibliografia: I. Pająk, *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, Katowice 1998 r., s. 709; T. Kopoczek, *Harcerstwo Śląska Cieszyńskiego – Ważniejsze fakty z lat 1912-1945*, wyd. 1998 r. - *Harcerskie Ofiary Drugiej Wojny Światowej*, s. 133; Sz. Kędryna A. Szefer, *Nauczyciele śląscy polegli i zamordowani w latach hitlerowskiej okupacji*, Śląski Instytut Naukowy, Katowice 1971, s. 98; M. Walczak, *Ludzie nauki i nauczyciele polscy podczas II wojny światowej. Księga strat osobowych*, Warszawa 1995 r. s. 615; Zbiory dokumentów K. Wójtowicza (poz. 185 wykazu). Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów; Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.5, cz.11 (100); S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 136; Ankieta (sygn. Mat./18334, nr inw. 177833) wypełniona 14.09.2001 r. przez Helenę Wronkę - siostrę Anny Ruckiej; informacja uzupełniona o dane z APMA-B.

RUCKA BRONISŁAWA z d. BENESZ,



Urodzona 6.09.1914 r. w Sibicy, zamieszkała w Cieszynie. Aresztowana 11.03.1941 r. i po uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd przewieziona do więzienia w Katowicach gdzie osądzona została na karę dożywotniego więzienia za działalność w ruchu oporu. Przewożona do różnych więzień i w końcu uwięziona w Wadowicach. W styczniu 1945 r. w marszu ewakuacyjnym dotarła do Lubeki, skąd wróciła do domu w grudniu 1946 r.

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów.

RUCKA EMILIA,

Urodzona 19.01.1926 r. w Ligotce Kameralnej (nr 57) i zamieszkała w tej miejscowości, córka Jana i Marii. Aresztowana przez gestapo 23.03.1943 r. wraz z ojcem, matką i bratem Karolem. Przewieziona wprawdzie do niemieckiego obozu dla Polaków - Polenlager nr 32 w Oderberg – Bogumin, a następnie do więzienia w Katowicach, i dalej przetransportowana do KL Sachsenhausen-Oranienburg. Odzyskała wolność 2.05.1945 r. – wyzwolona przez Armię Czerwoną, wróciła do domu bardzo chora.

Bibliografia: Archiwum dr. n.med. J. Mazurka, T.2, cz.6 (171)

RUCKA MARIA,

Zamieszkała w Nydku (nr 207). Aresztowana i po uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziona do więzienia śledczego w Mysłowicach, gdzie przypadkowo spotkała się z przebywającym tam synem. Nieznany jest dalszy los tej osoby.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, zbiór nr 2 (086).

RUCKA MARIA,

Urodzona 6.09.1896 r. w Ligotce Kameralnej (nr 57) i zamieszkała w tej miejscowości. Aresztowana przez gestapo 23.03.1943 r. wraz z mężem Janem, córką i synem. Przewieziona do niemieckiego obozu dla Polaków - Polenlager nr 32 w Oderberg – Bogumin, a następnie do więzienia w Katowicach, i dalej

przetransportowana do KL Sachsenhausen-Oranienburg. Odzyskała wolność 2.05.1945 r. – wyzwolona przez Armię Czerwoną. Przetrwała hitlerowskie zniewolenie, wróciła do domu.

Bibliografia: Archiwum dr n.med. J. Mazurka, T.2, cz.6 (171).

RUCKI ADAM,

Urodzony w Bukowcu (nr 62) i zamieszkały w tej miejscowości. Wywłaszczony oraz wysiedlony wraz z rodziną z własnego gospodarstwa, a jego gospodarkę przejął osadnik sprowadzony przez Niemców. Nie wiadomo gdzie zostali przeniesieni na okres trwania okupacji hitlerowskiej - nieznany jest dalszy ich los.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, zbiór nr 2 (165).

RUCKI JAN,

Urodzony 2.11.1896 r. w Ligotce Kameralnej (nr 57) i zamieszkały w tej miejscowości. Aresztowany przez gestapo 23.03.1943 r. wraz z żoną, córką i synem. Przewieziony do niemieckiego obozu dla Polaków - Polenlager nr 32 Oderberg – Bogumin, a następnie do więzienia w Katowicach, i dalej przetransportowany do KL Sachsenhausen-Oranienburg. Odzyskał wolność 2.05.1945 r. – wyzwolony przez Armię Czerwoną. Przetrwał hitlerowskie zniewolenie, wrócił do domu.

Bibliografia: Archiwum dr n.med. J. Mazurka, T.2, cz.6 (171)

RUCKI JÓZEF,

Zamieszkały w Bukowcu (nr 114). W okresie okupacji hitlerowskiej wysłany przez Arbeitsamt na roboty przymusowe do Niemiec. Nieznany jest dalszy los tej osoby.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, zbiór nr 2 (167).

RUCKI JÓZEF,

Urodzony i zamieszkały w Bukowcu (nr 62). Aresztowany i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia. Przetrwał hitlerowskie zniewolenie – wrócił do domu.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, zbiór nr 2 (162).

RUCKI KAROL,

Urodzony 25.01.1925 r. w Ligotce Kameralnej i zamieszkały w tej miejscowości (nr 57), syn Jana i Marii, narodowości polskiej, rolnik. W okresie okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu. Aresztowany 2.11.1943 r. razem z matką i siostrą pod zarzutem udzielania pomocy partyzantom. Po uwięzieniu przez gestapo w Polenlagrze nr 32 w Oderbergu – Boguminie, od 23.03.1943 r. więziony w Cieszynie, a stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do więzienia śledczego w Mysłowicach. Po zakończonym śledztwie, przetransportowany do KL Sachsenhausen, gdzie zginął **16.04.1945 r.**

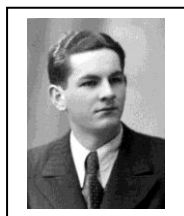
Bibliografia: Informacja Krystyny Szlauer z d. Lasota - materiały archiwalne Jerzego Nikodema; Archiwum dr n.med. J. Mazurka, T.2, cz.6 (156, 171); S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 106.

RUCKI KAROL,

Urodzony 5.01.1927 r. w Ligotce Kameralnej (nr 65), narodowości polskiej, robotnik leśny. Zastrzelony **2.10.1944 r.** przez hitlerowską policję w Ligotce Kameralnej – pod zarzutem współpracy z partyzantami.

Bibliografia: Archiwum dr n.med. J. Mazurka, T.2, cz.6 (155); S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 106.

RUCKI STANISŁAW, pseud. „Żbik”,



Urodzony 28.11.1923 r. w Nydku (nr 207) pod Czantorią i zamieszkały w tej miejscowości, narodowości polskiej. Przed wojną student gimnazjum w Orłowej. Bardzo aktywny członek Związku Harcerstwa Polskiego. W okresie okupacji hitlowskiej działał w ruchu oporu - współpracował z oddziałem partyzanckim. Walczył od 14.07.1943 do 3.09.1943 r. w grupie partyzanckiej „Barania”.

Aresztowany 3.09.1943 r., i więziony w Cieszynie, Katowicach, w więzieniu śledczym w Mysłowicach. Zginął **14.02.1944 r.** wraz z czterema innymi skazanymi na śmierć – powieszony w egzekucji publicznej w Nawsiu k/Jabłonkowa (zginął razem z Janem Cellnerem z Dziecmorowic, Janem Holeksą z Ustronia, Pawłem Łabajem z Istebnej, Oskarem Sztwiernią z Wisły).

Postscriptum. W grudniu 1943 r. doszło do bolesnego spotkania z matką – także aresztowaną i uwięzioną w mysłowickim więzieniu. Matka nie wiedziała, że syn został aresztowany, była przekonana że syn jest wśród partyzantów.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, zbiór nr 2 (086); S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 136.

RUCKI STANISŁAW,

Urodzony w Nawsiu (nr 1) i zamieszkały w tej miejscowości. Zatrzymany z nieznanych przyczyn przez gestapo i w nieustalonych okolicznościach przez tychże gestapowców **zastrzelony** w Nawsiu-Dziole.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, zbiór nr 2 (090).

RUDNIK RUDOLF,

Urodzony 4.04.1884 r. w Rychwałdzie, zamieszkały w Cieszynie Zachodnim - wcześniej w Rychwałdzie i Bystrzycy n.Olzą. Po ukończeniu Seminarium Nauczycielskiego, nauczyciel, kierownik szkoły. Wspólnie z rodziną ewakuował się we wrześniu 1939 r. do Lwowa, gdzie również był nauczycielem. Aresztowany przez sowietów i wywieziony do obozu w Republice Karelofińskiej (Rosja). Pisał z obozu do czerwca 1941 roku. Jego pobyt w obozie potwierdzili również dwaj współwięźniowie, którzy po amnestii zostali zwolnieni. **Zginął** w 1941 r. w obozie pod Archangielskiem.

Bibliografia: Mécislav Borak, „Symbol Katynia” *Zaolziańskie Ofiary Obozów i Więzień w ZSRR, Czeski Cieszyn* 1991, s. 117.

RUDNY JAN,

Urodzony 31.10.1913 r. w Nieborach i zamieszkały w tej miejscowości, później w Karpetnej i w Rudzie Śląskiej. Przed 1938 r. był hutnikiem w Hucie Trzynieckiej, a następnie funkcjonariusz Państwowej Policji w Rudzie Śląskiej. Tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się

do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariusz NKWD.

Postscriptum: W grudniu 1939 r. wysłał list z Ostaszkowa. Wpisany na LT NKWD z Ostaszkowa 033/2 z dnia 16. 4. 1940, poz. 49, s. 203.

Bibliografia: Mieczysław Borak, „Symbol Katyń” *Zaolziańskie Ofiary Obozów i Więzień w ZSRR*, Czeski Cieszyń 1991, s. 76.

RUDZISZ KATARZYNA,

Urodzona w 1916 r. na Ukrainie, skąd wywieziona została na roboty przymusowe do Niemiec – w ten sposób dostała się do Trzyńca - do pracy w hucie. Po jakimś czasie zatrudniona była jako pomoc domowa w rodzinie Kluzów w Koszarzyskach (na Kiczorze). Podejrzana o kontakty z partyzantami (faktycznie była łączniczką z partyzantami). Gestapo przeprowadziło u niej rewizję i znaleziono pod materacem w łóżku karabin oraz naboje. Aresztowana 23.11.1944 r., i następnego dnia tj. **24.11.1944 r.** rozstrzelana w Nawsiu-Zamczysku. Pochowana na żydowskim cmentarzu w Jabłonkowie. Po wojnie, 6.05.1945 r. ekshumowana i pochowana na cmentarzu komunalnym w Jabłonkowie.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, zbiór nr 2 (086).

RUFISEN ARNOST,

Urodzony w 1932 r., zamieszkały w Karwinie. Aresztowany 22.06.1942 r. z powodu czystek rasowych i po krótkotrwałym uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, a stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz, gdzie **zginął w 1943 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 110; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

RUFISEN IDA,

Urodzona 16.10.1878 r., zamieszkała w Karwinie. Aresztowana 22.06.1942 r. z powodu czystek rasowych i po krótkotrwałym uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziona do KL Auschwitz, gdzie **zginęła w 1943 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 110; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

RUFISEN MARIA,

Urodzona w 1876 r., zamieszkała w Karwinie. Aresztowana 22.06.1942 r. z powodu czystek rasowych i po krótkotrwałym uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziona do KL Auschwitz, gdzie **zginęła w 1943 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 110; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

RUFISEN MORIC,

Urodzony 19.07.1875 r. w Międzybrodziu, zamieszkały w Karwinie. Aresztowany 7.06.1940 r. z powodu czystek rasowych i po krótkotrwałym uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do getta w Będzinie, a następnie przetransportowany do KL Auschwitz, gdzie **zginął w styczniu 1944 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 110; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

RUFF BERTA,

Urodzona 18.10.1913 r. w Cieszynie, zamieszkała w Czeskim Cieszynie. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginęła** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia, oraz data i okoliczności śmierci tej więźniarki.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 58.

RUFF BERTA,

Zamieszkała w Orłowej. Aresztowana z powodu czystek rasowych i 16.05.1940 r. przetransportowana do getta w Zawierciu gdzie **zginęła** – nieznane są data oraz okoliczności śmierci tej więźniarki.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 151.

RUFF HELENA,

Zamieszkała w Orłowej. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginęła** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tej więźniarki.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 151.

RUFF JOACHIM,

Urodzony 23.11.1873 r. w Trzebini, zamieszkały w Czeskim Cieszynie. Po rozpoczęciu się hitlerowskiej okupacji, z powodu grozących mu czystek rasowych przedostał się do Nowego Sącza, gdzie został aresztowany przez gestapo i **zginął** – nieznane są data oraz okoliczności śmierci tego więźnia.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 58.

RUFF MARIA,

Zamieszkała w Orłowej. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginęła** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tej więźniarki.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 151.

RUFF MAX,

Urodzony 5.04.1917 r. w Czeskim Cieszynie i tam zamieszkały. Po rozpoczęciu się hitlerowskiej okupacji, z powodu czystek rasowych ewakuowany do Nowego Sącza, a następnie w 1941 r. do Tarnowa, gdzie został **zastrzelony** w 1942 r.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 58.

RUFF RUŻENA,

Zamieszkała w Orłowej. Aresztowana z powodu czystek rasowych i 16.05.1940 r. przetransportowana do getta w Zawierciu gdzie **zginęła** – nieznane są data oraz okoliczności śmierci tej więźniarki.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 151.

RUFF SALI z d. FAUBER,

Urodzona 12.04.1877 r. w Chrzanowie, zamieszkała w Czeskim Cieszynie. Aresztowana z powodu czystek rasowych i po krótkotrwałym uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd 29.06.1942 r. w transporcie zbiorowym przewieziona do KL Auschwitz, gdzie **zginęła** w nieustalonych okolicznościach.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 58; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

RUMEL RAFAŁ,

Urodzony 25.09.1924 r. w Stonawie i zamieszkały w tej miejscowości, harcerz w Stonawie, górnik. Wysłany przez Arbeitsamt na roboty przymusowe, zginął **8.02.1945 r.** w Niemczech - podczas działań wojennych.

Bibliografia: T. Kopoczek, *Harcerstwo Śląska Cieszyńskiego – Ważniejsze fakty z lat 1912-1945*, wyd. 1998 r. - *Harcerskie Ofiary Drugiej Wojny Światowej*, s. 131; *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 183; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 172.

RUPAŁA ANTONI,

Urodzony 5.01.1896 r., syn Wawrzyńca. Uczestniczył w powstaniach śląskich. W 1922 r. służył na Posterunku w Lublińcu, został zwolniony na własną prośbę. Do służby ponownie przyjęty 1.03.1925 r. i przydzielony do pow. cieszyńskiego - starszy posterunkowy Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.). Do 20.12.1938 r. służył na Posterunku w Zebrzydowicach, a stamtąd 8.10.1938 r. oddelegowany i następnie przeniesiony od 21.12.1938 r. do pow. frysztackiego z przydziałem do Komisariatu Nowy Bogumin. We wrześniu 1939 r. ponownie na Posterunku Zebrzydowice. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Prawdopodobnie zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 05/3 z 5.04.1940, poz. 100, t. 1454.

Bibliografia: Mieczysław Borak, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 145.

RUS JANINA z d. SZAROWSKA,



Urodzona 24.04.1942 r. w Łazach i zamieszkała w tej miejscowości. Aresztowana 29.04.1943 r. i wywieziona do niemieckiego obozu dla Polaków - Polenlager nr 95 Sohrau – Żory. Nieznany jest dalszy los tej osoby.

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów.

RUSEK ERWIN,

Urodzony 27.04.1912 r. w Piotrowicach, pow. frysztacki, syn Jakuba i Moniki z d. Wawrosz. Ukończył trzy klasy niemieckiej szkoły wydziałowej, robotnik. Zasadniczą służbę w armii czechosłowackiej pełnił od 1.10.1932 do 26.03.1934 r. - uzyskał stopień kaprała. Następnie służył w czeskiej policji w Ostrawie od 31.01.1938 do 7.10.1938 r. Do Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) został

przyjęty 2.11.1938 r. i przydzielony na Posterunek w Dąbrowie pow. frysztański. Tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 050/1 z kwietnia 1940, poz. 13, s. 281, t. 1172. Jego nazwisko znajduje się w wykazie policjantów zamieszkujących salę 1 tzw. korpusu IV obozu w Ostaszkowie; wykaz znaleziono podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r. przy zwłokach Lucjana Rajcherta.

Bibliografia: Mieczysław Borak, „Symbol Katynia” *Zaolziańskie Ofiary Obozów i Więzień w ZSRR, Czeski Cieszyń* 1991, s. 101; Biogram zawiera cytaty z książki Mieczysława Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 145.

RUSSEK JAN,

Urodzony 27.12.1899 r. w Krzyżowicach pow. pszczyński, syn Franciszka i Marianny z d. Matłoch. Ukończył szkołę powszechną, robotnik. Do Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) przyjęty 24.06.1922 r. w pow. katowickim, służbę pełnił na Posterunku Łyski. Stamtąd od 15.11.1922 r. przeniesiony do Oddziału Konnego w Katowicach, gdzie służył do 19.12.1938 r. Od 11.10.1938 r. oddelegowany do pow. frysztańskiego, gdzie 20.12.1938 r. przydzielono go do Plutonu Konnego w Orłowej. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 033/4 z 16.04.1940, poz. 4, t. 2862.

Bibliografia: Biogram zawiera cytaty z książki Mieczysława Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 145.

RUSEK JAN,



Urodzony 27.06.1914 r. w Zabłociu k/Bogumina i zamieszkały w tej miejscowości, narodowości polskiej. Po ukończeniu Seminarium Nauczycielskiego – pracował jako nauczyciel. Aresztowany 12.04.1940 r. i więziony w Cieszyń, a stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Dachau. Następnie, przeniesiony do KL Mauthausen-Gusen. Zwolniony z obozu 27.11.1940 r. Nieznany jest dalszy okupacyjny los tej osoby

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszyń – kartoteki byłych więźniów.

RUSEK JÓZEF,

Urodzony w 1911 r. w Rychwałdzie i zamieszkały w tej miejscowości, pracował jako mechanik w Nowym Boguminie. Wysłany w 1940 r. przez Arbeitsamt na roboty

przymusowe do Niemiec – do Obersfelde, gdzie odzyskał wolność dopiero w 1945 r.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.11, cz.22 (148).

RUSNIOK JAN,

Urodzony 1.01.1923 r. w Rzece i zamieszkały w tej miejscowości (nr 79), pracownik kopalni, stolarz w kopalni „Juliusz Fuczik” w Pietwałdzie. Więziony 6 tygodni w 1943 r. w więzieniu śledczym w Mysłowicach po ucieczce z pracy przymusowej z Heidebrecku – Kędzierzyna. Wrócił do domu.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.1, cz.4 (137, 340); T.3, cz.7 (340).

RUSNOK ADOLF,

Urodzony 12.05.1918 r. w Nawsiu i zamieszkały w tej miejscowości, narodowości polskiej, student. Aresztowany 20.04.1940 r. i po uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Mauthausen-Gusen, gdzie zginął **13.12.1941 r.**

Bibliografia: S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 133.

RUSNOK ANDRZEJ,

Urodzony w 1919 r. w Gutach i zamieszkały w tej miejscowości, narodowości polskiej. **Zamordowany** w 1943 r. podczas akcji likwidacji inwalidów i ułomnych – nieznane są okoliczności śmierci tej osoby.

Bibliografia: S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 70.

RUSNOK JÓZEF,

Urodzony 19.11.1910 r. w miejscowości Tyra. Aresztowany i po uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym z rejencji katowickiej przewieziony do KL Auschwitz. Dnia 9.09.1943 r. zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 149338. Zwolniony z obozu 17.09.1943 r. – nieznany jest dalszy okupacyjny los tej osoby.

Bibliografia: I. Pająk, *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, Katowice 1998 r., s. 395; informacja uzupełniona o dane z APMA-B.

RUSOK ELŻBIETA po zamążpójściu FARBOTKO,



Urodzona 18.01.1922 r. w Starym Mieście. W okresie okupacji hitlerowskiej działała w ruchu oporu. Aresztowana 23.08.1943 r. w Starym Mieście i wpięrow więziona w Cieszynie, a stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziona do więzienia śledczego w Mysłowicach. Po śledztwie, od grudnia 1944 r. przetransportowana do KL Ravensbrück, skąd od 1.01.1945 r. – schorowana przez warunki obozowe, wywieziona została w ramach Czerwonego Krzyża do Szwecji. Po zakończeniu wojny, wysłała zamąż i na stałe zamieszkała w Szwecji.

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów.

RUSZ ADAM,

Urodzony 24.06.1921 r. w Koszarzyskach, zamieszkały w Nydku (nr 195) - Na Połudnej, hutnik. Aresztowany 3.09.1943 r. i po uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym z rejencji katowickiej przewieziony do

KL Auschwitz. Dnia 9.09.1943 r. zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 149342. Zwolniony z obozu 17.09.1943 r. – nieznany jest dalszy, okupacyjny los tej osoby.

Bibliografia: I. Pająk, *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, Katowice 1998 r., s. 395; informacja uzupełniona o dane z APMA-B.

RUSZ ALOJZY,

Urodzony 14.05.1911 r. w Sibicy i zamieszkały w tej miejscowości, narodowości polskiej, laborant. W okresie okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu. Aresztowany za przynależność do ruchu oporu - komunistycznej organizacji KPCz. Po uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz, gdzie zginął **1.02.1942 (lub 1943 r.)**.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 184; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 165; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

RUSZ ANNA,

Urodzona 25.02.1909 r. w Bystrzycy n.Olzą i zamieszkała w tej miejscowości (nr 318), żona Pawła – partyzanta. Aresztowana przez gestapo 26.06.1941 r. lecz podczas odprowadzania ją na posterunek żandarmerii w Cieszynie, udaje się jej skuteczna ucieczka do Gródka, a stamtąd przedostała się do Koszarzysk - do męża przebywającego wśród partyzantów. Tam ukrywała się do końca wojny.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.7, cz.13 (373).

RUSZ JAN,

Urodzony 12.07.1917 r. w Gródku i zamieszkały w tej miejscowości (nr 79), hutnik. Aresztowany przez gestapo 9.08.1940 r. pod zarzutem przynależności do organizacji konspiracyjnej. Więziony w Nawsiu do 9.08.1940 r., w Cieszynie do 9.09.1940 r., w Katowicach do 23.09.1940 r., we Wrocławiu do 26.09.1940 r., w Rawiczu 23.12.1940 r., w Moor do 23.04.1941 r., w Dortmundzie do 23.04.1942 r., w KL Buchenwald do 15.05.1942 r., w Lipsku do 15.05.1945 r. Z Lipska brał udział w marszu ewakuacyjnym w głąb Niemiec. Odzyskał wolność 9.05.1945 r. wyzwolony przez wojska amerykańskie.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.6, cz.12 (276).

RUSZ JÓZEF,



Urodzony 21.11.1903 r., zamieszkały w Bystrzycy (nr 446), narodowości polskiej. Aresztowany przez gestapo na początku okupacji i więziony w cieszyńskim więzieniu 2 tygodnie. Skutkiem tego, że niemiecka firma „Fulda”, gdzie pracował jako technik, interweniowała o jego zwolnienie (był znakomitym technikiem i jego nieobecność poważnie wpływała na wydajność produkcyjną firmy), więc po kilku dniach został zwolniony.

Ponownie aresztowany w kwietniu 1943 r. z pracy w hucie trzynieckiej jako oskarżony o członkostwo w organizacji konspiracyjnej ZWZ. Kilka tygodni był więziony w Katowicach, a stamtąd przewieziony do więzienia śledczego w Mysłowicach. Po zakończonym śledztwie (i przesłuchaniach z torturami), przetransportowano go do KL Auschwitz. Następnie, przetransportowany do KL Gross-Rosen (prawdopodobnie po interwencji firmy „Fuldy”).

Postscriptum: Z informacji współwięźniów wynika, że w tydzień po jego odesłaniu do KL Gross-Rosen, wywołano jego osobę do egzekucji - co świadczy o uratowaniu Józefa Rusza przez wewnątrzobozową organizację ruchu oporu. Ewakuowany następnie w głąb Niemiec, odzyskał wolność – wyzwolony przez wojska amerykańskie. Po wojnie pracował jeszcze kilka lat jako technik budowlany w Hucie Trzynieckiej i równocześnie był wójtem w rodzinnej wiosce Bystrzycy n.Olzą. Zmarł 28.4.1989 r.

Bibliografia: Relacja syna inż. Stanisława Rusza; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

RUSZ PAWEŁ,

Urodzony i zamieszkały w Milikowie (nr 130). Wywłaszczony z własnego gospodarstwa a dalsze zamieszkiwanie w swoim domu było uzależnione od dokonywania zapłaty czynszu niemieckiemu administratorowi.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.7, cz.13 (428).

RUSZ WŁADYSŁAW,



Urodzony 17.03.1921 r. w Milikowie i zamieszkały w tej miejscowości (nr 130), kupiec. Aresztowany przez gestapo 21.11.1944 r. i więziony w Bystrzycy n.Olzą, od 28.11.1944 r. w Nawsiu, od 8.12.1944 r. w Cieszynie, od 11.12.1944 r. w Katowicach, od 18.12.1944 r. w więzieniu śledczym w Mysłowicach. Po zakończonym śledztwie 17.01.1945 r. przetransportowany do KL Gross-Rosen.

Następnie, od 4.02.1945 r. przeniesiony w KL Nordhausen-Dora i z tego obozu brał udział w marszu ewakuacyjnym więźniów - 20.03.1945 r. dostał się do KL Bergen-Belsen, gdzie został wyzwolony przez wojska brytyjskie.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.7, cz.13 (426).

RUSNOK ADOLF,

Urodzony 12.05.1918 r. w Nawsiu k/Jabłonkowa i zamieszkały w tej miejscowości. W 1938 r. absolwent polskiego gimnazjum w Orłowej, a po maturze był studentem Uniwersytetu Karola w Pradze na Wydziale Filologicznym. Podjął pracę nauczyciela - uczył w gimnazjum w Orłowej. Aresztowany 20(lub 24).04.1940 r. i po uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Dachau. Następnie, przeniesiony do KL Mauthausen-Gusen, gdzie zginął **13.12.1941 r.**

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów; Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, zbiór nr 2 (086).

RUŚNIAK JÓZEF,

Urodzony 6.02.1887 r. w Starym Bielsku, syn Michała i Katarzyny z d. Popiel, zamieszkały w okresie okupacji w Kończycach. Aresztowany i po krótkotrwałym przetrzymaniu w areszcie gestapo w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz, gdzie zginął **4.09.1942 r.** Według wystawionego aktu zgonu nr 30672/1942 – potwierdzonego przez lekarza obozowego, zmarł o godz. 8:00, określenie przyczyny zgonu to: „Fleckfieber” (tyfus plamisty).

Bibliografia: I. Pająk *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, Katowice 1998 r., s. 664; APMA-B *Księga zgonów*, t. 21, s. 666; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

RUŚNIAK JÓZEF,

Urodzony 27.06.1900 r. w miejscowości Tyra i zamieszkały w tej miejscowości (nr 84). Aresztowany przez gestapo 6.09.1943 r. w odwecie za postrzelenie 3.09.1943 r. przez partyzantów Niemca – gajowego Hniday (aresztowano wówczas co najmniej 9 osób). Po uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym z rejencji katowickiej przewieziony do KL Auschwitz. Dnia 9.09.1943 r. zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 149332. Zwolniony z obozu 17.09.1943 r. – nieznany jest dalszy okupacyjny los tej osoby.

Bibliografia: I. Pająk, *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, Katowice 1998 r., s. 395; Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.3, cz.7 (293); informacja uzupełniona o dane z APMA-B.

RUŚNIOK ADOLF,

Urodzony w 1910 r. w Oldrzychowicach i zamieszkały w tej miejscowości (nr 25). W czasie okupacji od 1939 do 1942 r. pracował jako ślusarz warsztatu mechanicznego. Działal w ruchu oporu od 1.05.1943 r. - partyzant. Od 30.07.1943 do 1.05.1945 r. walczył w grupie „Olza”. Brał udział w akcji 5.09.1944 r. w starciu zbrojnym z przeważającą ilością (ok. 300) żandarmerii oraz gestapowców. Nieznany jest dalszy los tej osoby.

Postscriptum: Wówczas to (5.09.1944 r.) został ciężko ranny partyzant Jan Heczko - któremu później amputowano lewą rękę.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.3, cz.7 (279).

RUŚNIOK ANNA,

Urodzona 9.04.1882 r. w Nawsiu (nr 84) i zamieszkała w tej miejscowości. Prawdopodobnie wywieziona na przymusowe roboty do Niemiec. Nieznany jest dalszy los tej osoby.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, zbiór nr 2 (111).

RUŚNIOK ANNA z d. TACINA,

Urodzona 16.06.1913 r. w Oldrzychowicach i zamieszkała w tej miejscowości (nr 25), żona partyzanta Adolfa. Aresztowana 16.07.1943 r. oskarżona o to, że mąż jest partyzantem. Więziona w Ostrawie, Brnie, Wrocławiu, Jaworach, Schweidnitz, Waldheim. Przetrwała hitlerowskie zniewolenie – wróciła do domu.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.3, cz.7 (279).

RUŚNIOK JAN,

Urodzony i zamieszkały w Gutach (nr 125). Aresztowany z Zuzanną Sikora i razem z nią wywieziony do nieznanego obozu - wszelki ślad po nim **zaginął** w 1943 r.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.3, cz.7 (307).

RUTKOWICZ FRANCISZEK,

Urodzony 31.08.1887 r. w Komornikach pow. bielski, podczas okupacji hitlerowskiej zamieszkały w Karwinie, narodowości polskiej, górnik emeryt. W okresie okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu. Aresztowany 14.05.1941 r. i po uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do więzienia w Katowicach, gdzie zginął **14.07.1942 r.** – przez ścięcie gilotyną.

Bibliografia: *Więzienia hitlerowskie na Śląsku, w Zagłębiu Dąbrowskim i w Częstochowie 1935-1945*, Śląski Instytut Wydawniczy, Katowice 1983 r., s. 34; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 88; *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 103; *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i*

RYBA ANTONI,



Urodzony 23.02.1889 r. w Stonawie i zamieszkały w tej miejscowości, narodowości polskiej, emeryt, nadsztygar. Od wczesnej młodości działał społecznie w różnych organizacjach, m.in. w Rodzinie Opiekuńczej, Macierzy Szkolnej, Związku Umundurowanych Górników, przez 10 lat był skarbnikiem miejscowego Koła Macierzy Szkolnej. Często własne środki przeznaczał na działalność Macierzy. Aresztowany 23.04.1940 r. i więziony w Czeskim Cieszynie - fabryce Kohna, a stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Dachau.

Następnie, od 4.06.1940 r. przeniesiony do KL Mauthausen-Gusen – tam członek międzynarodowego ruchu oporu. Rejestrowany w obozach jako więzień nr 3667, 4478, 44362. Odzyskał wolność 5.05.1945 r. – wyzwolony przez wojska amerykańskie. Wrócił do domu z mocnym uszczerbkiem na zdrowiu - 60% inwalidztwa. Po wojnie znów stał się aktywnym działaczem kulturalnym i oświatowym w PZKO. Jego dziełem była realizacja obszernej sceny w Domu PZKO w Stonawie. Zmarł 22.08.1968 w Stonawie.

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów; Józef Golec i Stefania Bojda, *Słownik biograficzny ziemi cieszyńskiej*, Tom 3, wyd. 1998 r., s. 215.

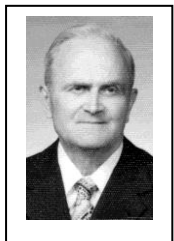
RYCHŁA EWA z d. RZYMAN,

Urodzona 24.12.1900 r. w Łazach i zamieszkała w tej miejscowości. Aresztowana 21.04.1944 r. i po uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziona do więzienia śledczego w Mysłowicach. Po zakończonym śledztwie przeniesiona do KL Auschwitz. Następnie, przetransportowana do KL Sachsenhausen. Odzyskała wolność 20.05.1945 r. – wyzwolona przez wojska amerykańskie.

Postscriptum: Mąż Ewy - Ludwik Rychły (ur. 19.04.1901 r.) – górnik w Łazach, został powieszony 19.09.1944 r. Syn z pierwszego małżeństwa Józef Sztwiertnia (ur. 15.08.1923 r.) aresztowany 8.06.1944 r. w Pietwałdzie, 30.12.1944 r. został rozstrzelany na żydowskim cmentarzu w Cieszynie

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

RYCHLIK TADEUSZ,



Urodzony 3.08.1906 r. w Darkowie, zamieszkały w Boguminie, narodowości polskiej. Po ukończeniu Seminarium Nauczycielskiego – pracował jako nauczyciel. Aresztowany 22.04.1940 r. w Suchej Górnej i więziony w Jabłonkowie, Czeskim Cieszynie - fabryce Kohna, a stamtąd 27.04.1940 r. w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Dachau. Następnie, 5.06.1940 r. przeniesiony do KL Mauthausen-Gusen, zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 7082, 4482.

Zwolniony z obozu 25.04.1941 r., do końca okupacji pracował w przedsiębiorstwie budowlanym František Richler w Ostrawie. Po wyzwoleniu wrócił do pracy w szkolnictwie. Od 1.09.1966 r. przeszedł na emeryturę. Społecznik – działacz PZKO, KPC, ČSPB.

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów; Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.8, cz.18 (505), T.11, cz.22 (114).

RYCHŁY LUDWIK,

Urodzony 19.04.1901 r. w Zebrzydowicach, zamieszkały w Orłowej, narodowości polskiej, urzędnik. W okresie okupacji hitlerowskiej inkasent elektryczny, działał w lewicowym ruchu oporu – Polskiej Partii Socjalistycznej. Aresztowany 21.04.1944 r. - zginął w egzekucji publicznej **19.09.1944 r.** powieszony w Rychwałdzie.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 154; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 146; uzupełnione informacją z Głsu Ludu (Czeski Cieszyn).

RYCHTER ANTONI,

Urodzony 13.07.1909 r. w Lutyni Górnej i zamieszkały w tej miejscowości. Aresztowany przez gestapo 13.02.1943 r. i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz, a następnie przetransportowany do KL Buchenwald. Odzyskał wolność 28.05.1945 r. wrócił do domu.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.12, cz.23 (223, 261).

RYCHTER EMANUEL,

Zamieszkały w Lutyni Dolnej, urzędnik. Aresztowany i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Oranienburg. Nieznany jest dokładniejszy los tego więźnia.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.12, cz.23 (223).

RYCHTER JÓZEF,

Urodzony 30.04.1906 r. w Lutyni Dolnej, górnik, zamieszkały w Dziećmorowicach (nr 756), narodowości polskiej. W okresie okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu. Aresztowany 12.10.1942 r. i prawdopodobnie po krótkotrwałym pobycie w więzieniu w Cieszynie, stamtąd przewieziony do więzienia w Brzegu, gdzie zginął **21.10.1944 r.**

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.12, cz.23 (268); *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 66; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 64.

RYCHTER STANISŁAW, pseud. „Kostyrwa“,



Urodzony 23.11.1916 r. w Miksztacie woj. Poznańskie, zamieszkały w Jabłonkowie (nr 329), asystent budowniczy, syn Michała i Weroniki. Jeden z czołowych partyzantów od samego początku okupacji hitlerowskiej. Jako kapitan Wojsk Polskich, nie poddając się hitlerowcom - utworzył na Baraniej oddział partyzancki. Później walczył wraz z Bolesławem Ryłką, Janem Sikorą, Kurzyszkim z Łomnej Dolnej - w Jabłonkowskich górach.

Zginął **6.04.1945 r.** z Bolesławem Ryłką i Janem Sikorą w starciu zbrojnym z przeważającą siłą gestapowców i żandarmów hitlerowskich.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, zbiór nr 2 (021, 123, 201), T.7, cz.13 (342).

RYLKO BOLESŁAW,



Urodzony 10.11.1923 r. w Jabłonkowie (nr 329) i tam zamieszkały, syn Michała i Marii z d. Bojko, narodowości polskiej, harcerz w Jabłonkowie. W okresie okupacji hitlerowskiej a ściślej od 1941 r. jeden z czołowych partyzantów w grupie „Nad Olzą”. Zginął **6.04.1945 r.** wraz ze Stanisławem Rychterem podczas starcia zbrojnego z żandarmami i gestapowcami na stokach Kozubowej - w lesie od strony „Głowczyna”.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, zbiór nr 2 (021, 123, 201), T.7, cz.13 (342); T. Kopoczek, *Harcerstwo Śląska Cieszyńskiego – Ważniejsze fakty z lat 1912-1945*, wyd. 1998 r. - *Harcerskie Ofiary Drugiej Wojny Światowej*, s. 133; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 73.

RYGEL (RYGIEL) ANTONI,

Urodzony 17.08.1904 r. w Rychwałdzie i zamieszkały w tej miejscowości, górnik. Aresztowany 23.01.1943 r. i po uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Mauthausen-Gusen, gdzie **zginął** w kwietniu **1945 r.**

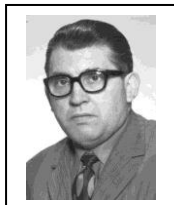
Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.10, cz.21 (034); *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwinie*, s. 171; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 162.

RYGIEL ANNA,

Urodzona 22.02.1930 r. w Markłowicach Dolnych i zamieszkały w tej miejscowości (nr 18), córka Rudolfa i Józefy. Wywłaszczona oraz wysiedlona wraz z rodzicami i rodzeństwem (5 osób) a następnie 15.10.1942 r. wywiezieni do niemieckiego obozu dla Polaków - Polenlager nr 40 we Frysztacie. Stamtąd przniesieni do niemieckiego obozu dla Polaków w Piersnej⁵ i później do Mikrowej k/Szczecina. Odzyskali wolność 15.05.1945 r. wyzwoleni przez Armię Czerwoną.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.12, cz.23 (320).

RYGIEL BRUNON,



Urodzony 22.01.1918 w Markłowicach Dolnych, zamieszkały w Karwinie, narodowości polskiej, właściciel restauracji. Aresztowany 20.04.1940 r. i więziony w Cieszynie, a stamtąd 28.04.1940 r. w transporcie zbiorowym wywieziony do KL Dachau. Następnie, 6.06.1940 r. przeniesiony do KL Mauthausen-Gusen, zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 4244, 6823.

Odzyskał wolność 5.05.1945 r. – wyzwoleny przez wojska amerykańskie. Po wyzwoleniu pracował jako kierownik przedsiębiorstw restauracyjnych i gastronomicznych.

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów.

RYGIEL EUGENIUSZ,

Urodzony 19.09.1924 r. w Markłowicach Dolnych i zamieszkały w tej miejscowości (nr 18), syn Rudolfa i Józefy. Wywłaszczony oraz wysiedlony wraz z rodzicami i

⁵ Polenlager w Zamku Gusnara w Piersnej k/Piotrowic.

rodzeństwem (5 osób), a następnie 15.10.1942 r. wywiezieni do niemieckiego obozu dla Polaków - Polenlager nr 40 we Frysztacie. Następnie przetransportowany do niemieckiego obozu dla Polaków w Piersnej i później do Mikrowej k/Szczecina. Odzyskali wolność 15.05.1945 r. wyzwoleni przez Armię Czerwoną. Przetrwali hitlerowskie zniewolenie – wrócili do domu.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.12, cz.23 (320).

RYGIEL JÓZEFA,

Urodzona 9.03.1893 r. w Markłowicach Dolnych i zamieszkała w tej miejscowości (nr 18), żona Rudolfa. Wywłaszczona oraz wysiedlona wraz ze swoją rodziną (5 osób). Od 15.10.1942 r. wywiezieni do niemieckiego obozu dla Polaków - Polenlager nr 40 we Frysztacie. Następnie przeniesieni do niemieckiego obozu dla Polaków w Piersnej i dalej do Mikrowej k/Szczecina. Odzyskali wolność 15.05.1945 r. wyzwoleni przez Armię Czerwoną, wrócili do domu.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.12, cz.23 (320).

RYGIEL LEON,

Urodzony 12.12.1908 r. w Karwinie, syn Józefa i Marii. Od 15.11.1938 r. w Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) przydzielony do służby w pow. frysztańskim - do Komisariatu Nowy Bogumin. Stamtąd 7.02.1939 r. oddelegowany, a później od 11.05.1939 r. przydzielony do Komisariatu w Pietwałdzie. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 033/2 z 16.04.1940, poz. 58, t. 789. Jego nazwisko znajduje się w wykazie policjantów zamieszkujących salę 12 tzw. korpusu IV obozu w Ostaszkowie; wykaz znaleziono podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r. przy zwłokach Lucjana Rajcherta.

Bibliografia: Biogram zawiera cytaty z książki Mecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 145.

RYGIEL RUDOLF,

Urodzony 21.01.1891 r. w Markłowicach Dolnych i zamieszkały w tej miejscowości (nr 18), rolnik małoobszarowy, długoletni burmistrz w Markłowicach Dolnych. Wywłaszczony oraz wysiedlony wraz ze swoją rodziną (5 osób) a następnie 15.10.1942 r. wywiezieni do niemieckiego obozu dla Polaków - Polenlager nr 40 we Frysztacie. Stamtąd przeniesieni do niemieckiego obozu dla Polaków w Piersnej, później do Mikrowej k/Szczecina. Odzyskali wolność 15.05.1945 r. wyzwoleni przez Armię Czerwoną.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.12, cz.23 (317).

RYGIEL WŁADYSŁAW,

Urodzony 1.07.1922 r. w Markłowicach Dolnych i zamieszkały w tej miejscowości (nr 18), syn Rudolfa i Józefy. Wywłaszczony oraz wysiedlony wraz z rodzicami i

rodzeństwem (5 osób) a następnie 15.10.1942 r. wywiezieni do niemieckiego obozu dla Polaków - Polenlager nr 40 we Frysztacie. Stamtąd przeniesieni do niemieckiego obozu dla Polaków w Piersnej, później do Mikrowej k/Szczecina. Odzyskali wolność 15.05.1945 r. wyzwoleni przez Armię Czerwoną.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.12, cz.23 (320).

RYMUS JÓZEF,

Urodzony 17.03.1893 r. w Błędowicach Dolnych, zamieszkały w Nawsiu (nr 361). Tuż przed wybuchem wojny kierownik Powszechnej Szkoły Wydziałowej w Bystrzycy. Artesztowany 20.04.1940 r. i więziony w Cieszynie, a stamtąd 19.05.1940 r. w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Dachau. Następnie, od 6.06.1940 r. przeniesiony do KL Mauthausen-Gusen, gdzie zginął **23.10.1940 r.**

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, zbiór nr 2 (085).

RYSZKA (RYŠKOVÁ) MARIA,

Urodzona 29.04.1909 r. w Szumbarku i zamieszkała w tej miejscowości. Aresztowana i po uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziona do KL Auschwitz, gdzie **zginęła** w 1942 r.

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów; *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 186; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 182; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

RYŚ ANNA z d. LASOTA,



Urodzona 9.10.1909 r. w Ligotce Kameralnej i tam zamieszkała, wychowawczyni przedszkola. Aresztowana 26.07.1943 r. i więziona w Cieszynie, a stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziona do więzienia śledczego w Mysłowicach. Po zakończonym śledztwie przetransportowana do KL Ravensbrück, i dalej do KL Sachsenhausen. Odzyskała wolność 22.04.1945 r. – wyzwolona przez Armię Czerwoną.

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów.

RYŚ LUDWIK,

Urodzony w 1912 r., w Orzeszu pow. pszczyński, syn Adama i Anny z d. Scholtys. Po ukończeniu szkoły powszechnej, w WP służył w latach 1934-1935, służbę ukończył w stopniu kaprała. Od 1.04.1937 r. w Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.), był szeregowym kontraktowym Komendy Rezerwy Katowice, od 10.08.1937 do 20.12.1938 r. służył w II Komisariacie Katowice. Do pow. frysztackiego oddelegowany 5.10.1938 r., od 21.12.1938 r. przydzielony do Komisariatu w Karwinie. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Prawdopodobnie zginął wiosną w 1940 r. – **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 012/4 z kwietnia 1940, poz. 4, t. 1679.

Bibliografia: Biogram zawiera cytaty z książki Miecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 145.

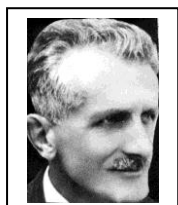
RZEKA FRANCISZEK,

Urodzony 8.10.1914 r. w miejscowości Lisów pow. lubliniecki (obecnie gmina Herby), syn Wincentego i Krystyny z d. Sośniok. Do 31.10.1938 r. pełnił służbę w Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) jako szeregowy w 2 kompanii kandydatów, następnie służył na Posterunku w Lisowie i na Posterunku w Darkowie pow. frysztański. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Prawdopodobnie zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 038/1 z 20.04.1940, poz. 25,1.1557.

Bibliografia: Biogram zawiera cytaty z książki Miecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 145.

RZYMAN ADOLF,



Urodzony 8.09.1888 r. w Porębie k/Orłowej i zamieszkały w tej miejscowości narodowości polskiej. Górnik i właściciel chałupniczej posiadłości. W okresie międzywojennym członek wielu polskich organizacji i związków. Aresztowany podczas akcji przeciw polskiej inteligencji i więziony w Czeskim Cieszynie - fabryce Kohna, a stamtąd 22.04.1940 r. w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Mauthausen-Gusen, gdzie zginął **28.09.1940 r.** (w dwa dni później od swojego brata Jozefa).

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów; *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 162; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 155.

RZYMAN ANNA z d. JONSZTA,



Urodzona 23.04.1894 r. w Suchej Średniej i zamieszkała w tej miejscowości (nr 322), narodowości polskiej, córka Franciszka i Janiny z d. Nowak. W okresie okupacji hitlerowskiej działała w ruchu oporu - współpracująca z partyzantami. Aresztowana 2.07.1942 r. za udział syna Władysława w ruchu dywersyjnym. Po uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziona została do KL Auschwitz. Dnia 30.09.1942 r. zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więźniarka nr 21182. Zginęła **10.11.1942 r.**

Postscriptum: Syn Władysław (ur. 1.07.1921 r.) zginął w więzieniu w Kronach 29.03.1941 r.

Bibliografia: I. Pająk, *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, Katowice 1998 r., s. 503; Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów; *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 89; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 176.

RZYMAN BOLESŁAW,

Urodzony 24.06.1920 r. w Suchej Górnej, górnik, zamieszkały w Końskiej, narodowości polskiej, górnik. W okresie okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu – w organizacji konspiracyjnej ZWZ/AK. Aresztowany 8.06.1944 r. i po uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz, gdzie z wyroku wydanego na posiedzeniu sądu doraźnego zginął **24.08.1944 r.**

Bibliografia: I. Pająk, *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, Katowice 1998 r., s. 710; *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 118; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 99; informacja uzupełniona o dane z APMA-B.

RZYMAN FRANCISZEK,

Urodzony 28.04.1901 r., zamieszkały w Błędowocach Dolnych (nr 188). Aresztowany 6.08.1944 r. w związku z zastrzeleniem w Żywocicach dwóch oficerów cieszyńskiego gestapo i ich kierowcę. Więziony w Cieszynie do 6.10.1944 r. – następnie zwolniony do domu.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.9, cz.19 (574, 608).

RZYMAN JAN,

Urodzony 8.09.1896 r. w Końskiej k/Trzyńca, później zamieszkały w Suchej Górnej do 1934 r., w Łazach do 1939 r., wpierw górnik w kopalni „Jan” w Karwinie, następnie w kopalni „Nowa” w Łazach, a stamtąd przeniósł się do huty w Trzyńcu. W okresie międzywojennym aktywny członek Macierzy Szkolnej i Związku Polaków w Czechosłowacji. W hucie w Trzyńcu działał w organizacji konspiracyjnej ZWZ – w sekcji sabotażowej. Aresztowany 14.04.1944 r. wprost ze stanowiska pracy i prawdopodobnie krótko uwięziony w Cieszynie, a stamtąd przewieziony do KL Auschwitz, zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 96743. Następnie, przeniesiony do KL Gross-Rosen, skąd po 4 miesiącach przesłany został do Jabłońca nad Nisą – gdzie przebywał do wyzwolenia w maju 1945 r.

Bibliografia: J. Burek, nauczyciel, były więzień obozów koncentracyjnych - wywiady i opracowania z zasobów archiwum Kongresu Polaków w RC w Cieszynie; Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.8, cz.18 (505); w ewidencji APMA-B nie figuruje.

RZYMAN JÓZEF,



Urodzony 14.12.1890 r. w Porębie k/Orłowej, narodowości polskiej. Górnik i dobry gospodarz na ojcowiznie. Aktywista wielu polskich organizacji i związków. Bojownik o polską szkołę, zamkniętą w okresie plebiscytowym a wznowioną w 1926 r. Aresztowany 22.04.1940 r. i więziony w Czeskim Cieszynie - fabryce Kohna, a stamtąd 26.04.1940 r. w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Dachau.

Następnie, przeniesiony do KL Mauthausen-Gusen, zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 6750. Zginął **22.09.1940 r.**

Postscriptum: Żona Helena, zawiadomiona telegraficznie o śmierci męża, przyjechała do obozu razem z bratową Amalią aby zobaczyć zwłoki - na co miały pozwolenie. Nie wiedziały, że wtenczas już nie żył już także o dwa lata starszy brat Adolf. Dowiedziały się o tym z telegramu po przyjeździe do domu.

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów; *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 162; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 155.

RZYMAN JÓZEF.



Urodzony 17.03.1894 r. w Suchej Górnej, zamieszkały w Łazach, narodowości polskiej. Kształcił się w Seminarium Nauczycielskim w Cieszynie-Bohrku - matura w 1913 r., egzamin wydziałowy z III grupy przedmiotów zdał w 1927 r. w Ostrawie Śl. Pracował jako nauczyciel w Suchej Górnej, Łazach. Działacz oświatowy, współpracownik „Naszego Pisemka”, literat, pisał sztuki sceniczne dla młodzieży.

Przed wybuchem drugiej wojny światowej był dyrektorem Szkoły Wydziałowej w Łazach. Aresztowany 12.04.1940 r. podczas akcji przeciw polskiej inteligencji i więziony w Cieszynie, a stamtąd przewieziony do więzienia w Sosnowcu. Następnie, przetransportowany do KL Dachau i później przeniesiony do KL Mauthausen-Gusen. Zginął **13.12.1941 r.** – zagazowany w autobusie do Hartheim.

Bibliografia: Sz. Kędryna, A. Szefer, *Nauczyciele śląscy polegli i zamordowani w latach hitlerowskiej okupacji*, Śląski Instytut Naukowy, Katowice 1971, s. 99; M. Walczak, *Ludzie nauki i nauczyciele polscy podczas II wojny światowej. Księga strat osobowych*, Warszawa 1995 r. s. 621; Zbiory dokumentów K. Wójtowicza (poz. 186 wykazu); Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów; Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.8, cz.18 (470); *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 118; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 117.

RZYMAN MARIA,

Urodzona 7.02.1895 r. w Suchej Górnej, zamieszkała w Łazach, narodowości polskiej. Aresztowana wraz z mężem Janem 14.04.1945 r. jako podejrzana o współpracę w polskiej organizacji konspiracyjnej. Prawdopodobnie krótko więziona w Cieszynie, a stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziona do KL Auschwitz. Następnie, przetransportowana do KL Ravensbrück. Przetrwała hitlerowskie zniewolenie, odzyskała wolność 14.05.1945 r. – wróciła do domu.

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów; Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.8, cz.18 (505); w ewidencji APMA-B nie figuruje.

RZYMAN RUDOLF,

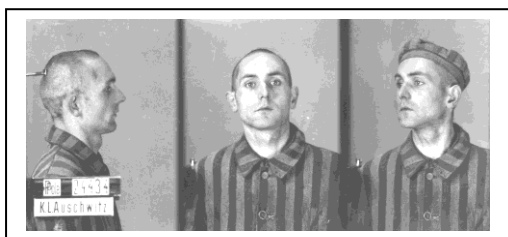
Urodzony w Łazach i zamieszkały w tej miejscowości, narodowości polskiej. Aresztowany i przetransportowany do obozu koncentracyjnego gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tego więźnia.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 118; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 118.

RZYMAN TEOFIL,

Urodzony 8.11.1914 r. w Karwinie, zamieszkały w Morawskiej Ostrawie, narodowości polskiej, syn Pawła i Zuzanny z d. Benke, nauczyciel. Aresztowany

8.10.1941 r. i po uwięzieniu przez gestapo w Brnie, stamtąd 12.12.1941 r. w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz, zarejestrowany w obozowej ewidencji jako nr 24434. gdzie zginął **10.04.1942 r.**



Według wystawionego aktu zgonu nr 4763/1942 – potwierdzonego przez lekarza obozowego, zmarł o godz. 8:35, określenie przyczyny zgonu to: „Phlegmone bei Körpereschwäche” (flegmona przy wyczerpaniu organizmu).

Bibliografia: I. Pajak, *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, Katowice 1998 r., s. 138; APMA-B *Księga zgonów*, t. 4, s. 263; *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 89; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 177; informacja uzupełniona o dane z APMA-B.

RZYMAN WŁADYSŁAW,

Urodzony 1.07.1921 r. w Suchej Górnej i zamieszkały w tej miejscowości (nr 322) – dzielnica Kąty, narodowości polskiej, harcerz w Suchej Górnej, student. W okresie okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu. Aresztowany 17.01.1942 r. za kontakt z partyzantami, zginął **30.03.1942 r.** w Kronach (Bawaria).

Bibliografia: T. Kopoczek, *Harcerstwo Śląska Cieszyńskiego – Ważniejsze fakty z lat 1912-1945*, wyd. 1998 r. - *Harcerskie Ofiary Drugiej Wojny Światowej*, s. 131; Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.8, cz.18 (470); *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 89; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 177.

RZYMANEK ALOJZY,

Urodzony 26.02.1906 r. w Rychwałdzie i zamieszkały w tej miejscowości, następnie mieszkawiec w Cieszynie-Mnisztwo (nr 16), kolejarz. Aresztowany i więziony od 9.09.1939 do 2.11.1940 r. w KL Skrochowice, a stamtąd przetransportowany do KL Buchenwald. Przetrwał hitlerowskie zniewolenie – wrócił do domu. Nieznany jest dalszy okupacyjny los tej osoby.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.10, cz.21 (083).

RZYŚKO-STONOWSKI ANTONI,

Urodzony 30.10.1895 r., zamieszkały w Ligotce Kameralnej (nr 205). Aresztowany 21.05.1942 r. podczas pracy w fabryce w Cieszynie – oskarżony o działalność konspiracyjną. Więziony w Cieszynie, a stamtąd przewieziony do więzienia w Katowicach. Osądzony na karę śmierci – zginął **22.10.1942 r.**

Bibliografia: Informacja z materiałów Jerzego Nikodema.

SABATH AUGUSTYN,

Urodzony 4.12.1895 r. w Gutach pow. cieszyński, syn Stanisława i Augusty z d. Keller. Żołnierz pierwszej wojny światowej, członek POW, od 1918 r. w WP - w 7 pp, 10 pp i 1 pułku wojsk łączności. Ukończył Szkołę Podchorążych Łączności w Zegrzu w 1921 r. - służył w 54 pp, 2 pułku łączności, następnie w kompanii telegraficznej 12 Dywizji Piechoty, major służby stałej. Od kwietnia 1935 r. w KOP.

Odznaczony Srebrnym Krzyżem Zasługi, medalami 1918-1921, 10-lecia. W 1939 r. zmobilizowany, został dowódcą łączności 38 Dywizji Piechoty Rezerwowej. Walczył w dowództwie obrony Lwowa. Nieznane są okoliczności dostania się do sowieckiej niewoli. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na Listę Starobielska pod nrem 3240.

Bibliografia: Biogram zawiera cytaty z książki Miecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 80.

SABELA ADAM,

Urodzony 18.12.1892 r. w Wielopolu, zamieszkały w Żukowie Dolnym (nr 130), urzędnik w Warszawie. Walczył w powstaniu warszawskim. Aresztowany 20.09.1944 r. i przetransportowany do KL Flossenbürg, zarejestrowany jako więzień nr 18564, Blok 13a, Blok 10. Ostatni list pisał do domu 14.01.1945 r. Zginął **19.01.1945 r.**

Bibliografia: Archiwum dr n. med. J. Mazurka, T. 1, cz. 4, (070, 082); T.2, cz.6 (243); *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 76; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 195.

SABELA KAROL,

Zamieszkały w Końskiej, hutnik. Zmobilizowany, brał udział w kampanii wrześniowej w 1939 r. Poległ **3.09.1939 r.** w walce z hitlerowskim najeźdźcą w okolicach Bochni.

Bibliografia: S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 99.

SABORSKA FRANCISZKA,

Zamieszkała w Pietwałdzie, pochodzenia żydowskiego. W nieustalonych okolicznościach **zginęła** z rąk hitlerowców.

Bibliografia: S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 151.

SADY ALOJZJA,



Urodzona 24.09.1908 r. we Fryszacie. Aresztowana i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziona do KL Auschwitz. Dnia 12.06.1942 r. zarejestrowana w obozowej ewidencji jako więźniarka nr 7607. Nieznany jest dalszy jej obozowy los.

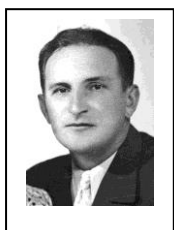
Bibliografia: I. Pająk, *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, Katowice 1998 r., s. 489; informacja uzupełniona o dane z APMA-B.

SAGAN JAN,

Urodzony w 1921 r. w Śmiłowicach i zamieszkały w tej miejscowości. Aresztowany i w nieustalonych okolicznościach znalazł się w Szczecinie, gdzie **12.02.1945 r.** został zastrzelony przez hitlerowców.

Bibliografia: S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 183.

SAGITARIUS EMIL,



Urodzony 29.03.1908 r. w Orłowej i tam zamieszkały, narodowości polskiej. Aresztowany 22.04.1940 r. i więziony w Czeskim Cieszynie, a stamtąd 27.04.1940 r. w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Dachau. Następnie, 27.05.1940 r. przeniesiony do KL Gusen, zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 7146. Zwolniony z obozu 9.12.1940 r. Po powrocie do domu, pracował jako robotnik.

Po wyzwoleniu podjął pracę w spółdzielni spożywczej Budoucnost.

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów.

SAGITTARIUS KAROL,

Urodzony 13.12.1915 r. w Łazach, syn Jana i Anny. Przed 1939 r. był ślusarzem, a tuż przed wybuchem wojny podjął pracę w policji - posterunkowy Państwowej Policji w Domasłowicach. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LT NKWD z Ostaszkowa 026/3 z dnia 13.04.1940 r., poz. 41, s. 160, t. 2835.

Bibliografia: Mécislav Borak, „Symbol Katynia” Zaolziańskie Ofiary Obozów i Więzień w ZSRR, Czeski Cieszyń 1991, s. 101.

SAFIER EVŽEN,

Urodzony 3.09.1889 r., zamieszkały w Nowym Boguminie, urzędnik. Aresztowany z powodu czystek rasowych i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia, oraz data i okoliczności śmierci tego więźnia.

Bibliografia: Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina, s. 136.

SAFIER HEDVIGA,

Urodzona 26.09.1893 r., zamieszkała w Nowym Boguminie. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginęła** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia, oraz data i okoliczności śmierci tej więźniarki.

Bibliografia: Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina, s. 136.

SAFIER HUGO,

Urodzony 3.05.1937 r., zamieszkały w Nowym Boguminie, urzędnik. Aresztowany z powodu czystek rasowych i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tego więźnia.

Bibliografia: Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina, s. 136.

SAFIER MARGITA,

Urodzona 1.01.1897 r., zamieszkała w Nowym Boguminie. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginęła** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tej więźniarki.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 136.

SAFIER ROBERT,

Urodzony 5.08.1891 r., zamieszkały w Nowym Boguminie. Aresztowany z powodu czystek rasowych i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 136.

SAFIER RUDOLF,

Urodzony 26.01.1888 r., zamieszkały w Nowym Boguminie, urzędnik. Aresztowany z powodu czystek rasowych i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 136.

SAFIER STEFFI,

Urodzona w 1908 r., zamieszkała w Czeskim Cieszynie. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana do getta w Bochni, gdzie **zginęła 30.06.1942 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 58.

SAGITTARIUS KAROL,

Urodzony 13.12.1915 r. w Łazach, syn Jana i Anny z d. Gaś. Ukończył trzy klasy szkoły wydziałowej, ślusarz. Od 1.10.1937 r. do października 1938 r. służył w armii czechosłowackiej, uzyskał stopień strzelca. Do Policji Województwa Śląskiego (PWŚL.) został przyjęty 21.11.1938 r. i przydzielony na Posterunek w Domasłowicach, gdzie pełnił służbę do wybuchu wojny. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 026/3 z 13.04.1940, poz. 41, t. 2835.

Bibliografia: Biogram zawiera cytaty z książki Miecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 146.

SAJTAR JAROSŁAW,

Urodzony 30.9.1908 r. w Pietwałdzie i zamieszkały w tej miejscowości, technik. Aresztowany 17.08.1941 r. i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Mauthausen, gdzie **zginął 10.11.1941 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 159.

SAMIEC ADAM,

Urodzony w 1899 r. w Piosku, zamieszkały w Gródku. Aresztowany – dostał się do więzienia w Rybniku gdzie w nieustalonych okolicznościach zginął **24.07.1942 r.**

Bibliografia: S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 69.

SAMIEC ADAM,

Urodzony w Bukowcu (nr 23) i zamieszkały w tej miejscowości. Aresztowany i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia. Przetrwał hitlerowskie zniewolenie – wrócił do domu.

Bibliografia: Archiwum dr med. J. Mazurka – zbiór nr 2; (162, 165).

SAMIEC ANNA, pseud. „Lena”, „Anusia”,



Urodzona w 1919 r. w Gródku k/Jabłonkowa i zamieszkała w tej miejscowości, narodowości polskiej, harcerka. Ukończyła szkołę wydziałową, a następnie kontynuowała naukę w szkole handlowej. Od 1938 r. pracowała jako urzędniczka w hucie w Trzyńcu. Od początku okupacji hitlerowskiej działała w ruchu oporu – organizacji konspiracyjnej ZWZ (do działalności w organizacji wciągnięta przez ks. Józefa Adameckiego).

Odpowiedzialna za kontakt z partyzantami łączniczka. Aresztowana wraz z matką i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziona do więzienia śledczego w Mysłowicach, a po zakończonym śledztwie przetransportowana do KL Ravensbrück, gdzie zginęła **15.02.1945 r.**

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 69; *Harcerskie Ofiary Drugiej Wojny Światowej*, s. 131.

SAMIEC JÓZEF,

Urodzony w 1888 r. w Błędowicach Dolnych i zamieszkały w tej miejscowości, elektryk. Aresztowany i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz, gdzie zginął **21.06.1942 r.**

Bibliografia: Archiwum domowe córki dr med. J. Mazurka – dr. Med. Heleny Paszek; *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 68; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 43; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

SAMIEC KAROL,

Urodzony 4.06.1908 r. w Łyżbicach pow. cieszyński, syn Józefa i Ewy. Posterunkowy Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) - do 5.02.1939 r. służył w Komisariacie Nowy Bogumin, następnie został przeniesiony na Posterunek w Pszowie, pow. rybnicki. Tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LT NKWD z Ostaszkowa 045/3 z dnia 22.04.1940 r., poz. 25, t. 706.

Bibliografia: Mecislav Borak, „*Symbol Katynia*” *Zaolziańskie Ofiary Obozów i Więzień w ZSRR*, Czeski Cieszyn 1991, s. 101; Biogram zawiera cytaty z książki Mecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 146.

SAMIEC MARIA,

Urodzona w Bukowcu (nr 23) i zamieszkała w tej miejscowości. Aresztowana i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia. Przetrwała hitlerowskie zniewolenie – wróciła do domu.

Bibliografia: Archiwum dr med. J. Mazurka – zbiór nr 2; (162).

SAMIEC PAWEŁ,

Urodzony w Jabłonkowie (nr 71) i zamieszkały w tej miejscowości. Wywłaszczony oraz wysiedlony wraz z całą rodziną z własnego gospodarstwa (8 osób), a jego gospodarkę przejął osadnik sprowadzony przez Niemców. Nie wiadomo gdzie zostali przeniesieni na okres trwania okupacji hitlerowskiej. Po zakończeniu okupacji wrócili do swojego domu zdewastowanego i rozgrabionego.

Bibliografia: Archiwum dr med. J. Mazurka – zbiór nr 2; (065).

SAMIEC PAWEŁ,

Urodzony w 1889 r. w Rzece i zamieszkały w tej miejscowości (nr 45) – dzielnica Na Ujmisku, rolnik małoobszarowy. Aresztowany przez gestapo i więziony 2 tygodnie w Cieszynie. Wrócił do domu.

Bibliografia: Archiwum dr n.med. J. Mazurka, T.3, cz.7 (341)

SAMIEC PAWEŁ,

Urodzony 3.11.1889 r. w Oldrzychowicach, zamieszkały w Wędryni (nr 349), robotnik leśny – cieśla. Aresztowany przez gestapo 2.12.1943 r. razem z żoną i z sąsiadami za to, że dali głodnym jeńcom sowieckim kawałek chleba - zbiegom z prac przymusowych. Więziony do 12.04.1945 r. w Cieszynie (8 miesięcy), Ćwikowie (1 miesiąc), Bytomiu (3 miesiące). Z tego ostatniego miejsca uwięzienia, w marszu ewakuacyjnym dostał się do KL Bergen-Belsen, i dalej do Cellek/Hanower. Oswobodzony 12.04.1945 r. przez wojska brytyjskie. Wrócił do Wędryni 3.08.1946 r. Zmarł 30.11.1950 r. - na skutek przeżyć obozowych.

Bibliografia: Archiwum dr n. med. J. Mazurka, T.4, cz. 9 (092).

SAMIEC RUDOLF,

Urodzony 13.09.1908 r. w Ligocie k/Cieszyna, zamieszkały w Kocobędzu, rolnik. Aresztowany przez gestapo 1.09.1939 r. i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do obozu koncentracyjnego o nieznanej nazwie - gdzie zginął **28.12.1939 r.**

Postscriptum: Niektóre źródła podają że zginął w KL Auschwitz 28.12.1939 r., co przeczy faktowi, że pierwszych więźniów przywieziono do tego obozu 14.06.1940 r.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 191; Archiwum dr n. med. J. Mazurka, T.1, cz.4 (109); S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 95; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

SAMIEC ZUZANNA,



Urodzona 10.01.1899 r. w Nawsiu, zamieszkała w Gródku. Od początku okupacji hitlerowskiej działała w ruchu oporu – utrzymywała kontakt z partyzantami. Aresztowana i prawdopodobnie krótkotrwale uwięziona w Cieszynie, a stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziona do KL Auschwitz, gdzie zginęła **7.04.1944 r.**

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 69; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

SANDEL EISIG,

Urodzony 7.09.1865 r. w Wiśniczu (Polska), zamieszkały w Czeskim Cieszynie. Aresztowany z powodu czystek rasowych i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tego więźnia.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 58.

SANDEL EWA,

Urodzona 11.03.1892 r. w Bochni, zamieszkała w Czeskim Cieszynie. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginęła** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tej więźniarki.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 58.

SANDEL LEOPOLD,

Urodzony 8.11.1895 r. w Cieszynie, zamieszkały w Czeskim Cieszynie. Aresztowany z powodu czystek rasowych i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tego więźnia.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 58.

SANDEL SALAMON,

Urodzony 15.07.1908 r. w Cieszynie, zamieszkały w Czeskim Cieszynie. Aresztowany z powodu czystek rasowych i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tego więźnia.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 58.

SANDEL SELMA,

Urodzona 19.05.1924 r. w Cieszynie, zamieszkała w Czeskim Cieszynie. Aresztowana z powodu czystek rasowych i w czerwcu 1942 r. przewieziona do więzienia lub obozu o nieznanym nazwie, skąd dostała się do KL Bergen-Belsen, a stamtąd 12.06.1944 r. w transporcie z zbiorowym przetransportowana do KL Auschwitz, zarejestrowana w obozowej ewidencji jako więźniarka nr 81876. **Zginęła** w czerwcu 1944 r. – prawdopodobnie w komorze gazowej.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 58; informacja uzupełniona o dane z APMA-B.

SANDHOW RUDOLF,

Zamieszkały w Nowym Boguminie. Aresztowany i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tego więźnia.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 136.

SANETŘIK ALOJZY,

Urodzony w 1889 r. w Jaktaři, zamieszkały w Zabłociu. W okresie okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu. Aresztowany i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Buchenwald, gdzie **zginął** w 1945 r.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 189.

SANTARIUS EMANUEL,

Urodzony 20.11.1903 r. w Orłowej i zamieszkały w tej miejscowości. W okresie okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu. Aresztowany w 1943 r. i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz. Dnia 24.04.1943 r. zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 117887. **Zginął 19.11.1943 r.**

Bibliografia: I. Pająk, *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, Katowice 1998 r., s. 330; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 146; *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 146; informacja uzupełniona o dane z APMA-B.

SANTARIUS JÓZEF,

Urodzony 22.08.1886 r. w Datyniach Dolnych, syn Karola i Magdaleny z d. Rzyman. Ukończył szkołę powszechną, robotnik. Początkowo, od 6.05. do 1.07.1912 r. służył w Żandarmerii Krajowej w Opawie. Od 6.11.1912 do 31.10.1918 r. pełnił służbę w krakowskiej policji wojskowej. Od 12.12.1918 r. przyjęty w stopniu starszego przodownika do Żandarmerii Krajowej Księstwa Cieszyńskiego, gdzie służył do 14.07.1922 r. Stamtąd przeszedł do Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) pozostając na miejscu służby, czyli na Posterunku Chybie pow. bielski. Od 25.02.1924 r. pełnił służbę w Komendzie Rezerwy w Katowicach, później w pow. katowickim: w Komisariacie w Załężu - od 3.06.1924 r. i Zawodziu - od 16.03.1929 r., dalej na Posterunku Oficerskim w Mikołowie pow. pszczyński - od 30.08.1937 r. Stamtąd został oddelegowany, a następnie przeniesiony do pow. frysztackiego. Od 3.11.1938 r. służył w Komisariacie w Pietwałdzie, następnie od 21.12.1938 r. na Posterunku w Wojkowicach. Od 6.02.1939 r. do wybuchu wojny miał przydział do I Komisariatu w Katowicach. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. **Zginął wiosną w 1940 r.-zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 012/1 (bez daty), poz. 80, t. 1890. Jego nazwisko znajduje się w wykazie policjantów zamieszkujących salę 12 tzw. korpusu IV obozu w Ostaszkowie; wykaz znaleziono podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r. przy zwłokach Lucjana Rajcherta.

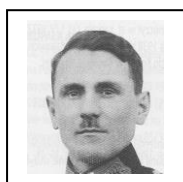
Bibliografia: Biogram zawiera cytaty z książki Miecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 146.

SANTARIUS JÓZEF,

Urodzony 10.06.1892 r. w Pietwałdzie i zamieszkały w tej miejscowości, górnik. Aresztowany 5.08.1941 r. i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz, gdzie zginął **20.05.1942 r.**

Bibliografia: S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 151; *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 159; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

SANTARIUS KAROL,



Urodzony 3.06.1891 r. w Datyniach Dolnych, syn Karola i Magdaleny z d. Rzyman, brat Józefa (patrz wyżej). Ukończył szkołę powszechną, górnik. W pierwszej wojnie służył w armii austriackiej, walczył na frontach rosyjskim i włoskim, gdzie został ranny. Od 2.12.1918 do 14.07.1922 r. pełnił służbę w Żandarmerii Krajowej Księstwa Cieszyńskiego, skąd przeszedł do Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.).

Do 30.09.1923 r. pozostał na Posterunku w Istebnej pow. Cieszyński - gdzie wcześniej służył. Następnie, przeniesiony do pow. bielskiego na Posterunek w Zabrzegu do 15.08.1930 r., a później na Posterunek w Chybiu. Stąd 4.10.1938 r. został oddelegowany do pow. frysztackiego. Od 22.12.1938 r. służył w Komisariacie w Trzyńcu. Odznaczony Medalem Pamiątkowym za Wojnę 1918-1921, Oznaką za obronę Śląska Cieszyńskiego. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 020/4 z 9.04.1940, poz. 48, t. 1894. Jego nazwisko znajduje się w wykazie policjantów zamieszkujących salę 12 tzw. korpusu IV obozu w Ostaszkowie; wykaz znaleziono podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r. przy zwłokach Lucjana Rajcherta.

Bibliografia: Miecislav Borak, „Symbol Katynia” *Zaolziańskie Ofiary Obozów i Więzień w ZSRR*, Czeski Cieszyn 1991, s. 102; Biogram wraz ze zdjęciem zawiera cytaty z książki Miecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 147.

SANTARIUS KAROL,

Urodzony 24.08.1899 r. w Łazach, zamieszkały w Cieszynie, syn Karola i Marianny z d. Niemiec. Absolwent Polskiego Gimnazjum Realnego w Orłowej – matura w 1918 r. W 1917 r. powołany do służby w armii austriackiej, przydzielony do 31 pułku strzelców w Cieszynie. Ukończył szkołę dla oficerów rezerwy w Opawie i jako dowódca plutonu był skierowany na front włoski. W listopadzie 1917 r. wstąpił do formującej się w Dąbrowie kompanii 10 pp WP, uczestniczył w działaniach na froncie czeskim pod Karwiną i Skoczowem. Był również instruktorem 10 pp, od listopada 1919 r. do sierpnia 1920 r. urlopowany z wojska jako uczestnik akcji

plebiscytowej na Śląsku Cieszyńskim. Następnie przydzielony do 49 pp i wysłany na front wschodni jako dowódca kompanii. W kwietniu 1921 r. na własną prośbę zwolniony z czynnej służby, przydzielony do 4 pp Legionów w Kielcach, później do 3 psp w Bielsku. W 1918 r. ukończył przerwana naukę w Gimnazjum w Orłowej i rozpoczął pracę jako urzędnik bankowy w Orłowej, a później został kierownikiem filii Towarzystwa Oszczędności i Pożyczek w Skoczowie. Zmobilizowany (stop. wojsk. podporucznik) do 3 psp w Bielsku, brał udział w kampanii wrześniowej 1939 r. Dostał się do sowieckiej niewoli i tam zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Kozielska 029/2 z 13.04.1940, poz. 58, s. 473, t. 3212. W Katyniu zidentyfikowany pod nrem AM 3056. Przy zwłokach znaleziono legitymację oficera rezerwy i dwie wizytówki. Jest o nim notatka również w pamiętniku Pawła Brusa znalezionym w Katyniu (spotkanie 25.11.1939 r. w obozie w Kozielsku).

Bibliografia: Mecislav Borak, „*Symbol Katynia*” *Zaolziańskie Ofiary Obozów i Więzień w ZSRR, Czeski Cieszyń* 1991, s. 56; Biogram zawiera cytaty z książki Mecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 59-60.

SANTARIUS KAROL,



Urodzony 3.11.1899 r. w Porębie, syn Józefa i Karoliny z Kolorzów. Absolwent Gimnazjum Realnego w Orłowej – matura w 1918 r. W WP od 1920 r., dostał przydział do 10 pp. Żołnierz Legionów Polskich, uczestniczył w walkach o Śląsk Cieszyński. W 1927 r. ukończył Wydział Lekarski Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie - doktor medycyny.

Był lekarzem internistą w Poznaniu, służył jako lekarz w 25 pułku artylerii polowej, 29 pp, 14 pułku artylerii lekkiej, w 5 i 7 baonach sanitarnych, był ordynatorem oddziału chirurgicznego 7 Szpitala Okręgowego. Zmobilizowany (stop. wojsk. major służby zdrowia w stanie spoczynku) brał udział w kampanii wrześniowej 1939 r. - służył w szpitalu polowym. Dwukrotnie odznaczony Srebrnym Krzyżem Zasługi oraz Medalem Niepodległości, medalami 1918-1921 i 10-lecia. W nieznanych okolicznościach dostał się do sowieckiej niewoli i zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na Listę Starobielska pod nrem 2966, s. 84.

Bibliografia: Mecislav Borak, „*Symbol Katynia*” *Zaolziańskie Ofiary Obozów i Więzień w ZSRR, Czeski Cieszyń* 1991, s. 71; Biogram wraz ze zdjęciem zawiera cytaty z książki Mecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 80-81; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 155.

SARGANEK WITOLD,

Urodzony 23.07.1923 r. w Pudłowie i zamieszkały w tej miejscowości, student. Zmobilizowany, brał udział w kampanii wrześniowej 1939 r. Zginął w walce z hitlerowskim najeźdźcą **5.09.1939 r.** - w Gródku Jagiellońskim.

Bibliografia: S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 157; *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 168.

SAROVSKY AUGUSTYN,

Urodzony 10.04.1890 r. w Orłowej i zamieszkały w tej miejscowości, urzędnik. Od początku okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu – w komunistycznej

organizacji KPCz. Aresztowany i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Mauthausen-Gusen, gdzie zginął **10.02.1942 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 147; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 147.

SAROVSKY FRANTISEK,

Urodzony 19.04.1906, zamieszkały w Porębie. Aresztowany w 1939 lub na początku 1940 r. i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Mauthausen-Gusen, gdzie zginął **29.06.1941 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 162.

SAUBER ANTONIA z d. SILBERMANN,

Urodzona 24.11.1878 r., zamieszkała w Czeskim Cieszynie. Aresztowana z powodu czystek rasowych i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziona do KL Auschwitz, gdzie zginęła **31.12.1943 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 58; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

SAUBER JINDRICH,

Urodzony 27.04.1876 r., zamieszkały w Czeskim Cieszynie. Zginął z powodu czystek rasowych **31.12.1941 r.** Nie są znane okoliczności śmierci tej osoby zamordowanej przez hitlerowskich funkcjonariuszy w Krzanowie.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 58.

SAUBER SIDONIE,

Urodzona 19.07.1910 r., zamieszkała w Czeskim Cieszynie, Aresztowana z powodu czystek rasowych i wywieziona do Niemiec, gdzie zginęła **31.05.1945 r.** - nieznane są okoliczności śmierci tej osoby.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 58.

SAUERMAN ANTONI,

Urodzony 30.11.1913 r. w Brynowie pow. katowicki, syn Pawła i Marty z d. Jorga. Ukończył szkołę powszechną, pomocnik biurowy. Od 4.11.1935 do 21.09.1937 r. służył w KOP w stopniu starszego szeregowego. Do Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) został przyjęty 16.12.1937 r. i skierowany do 2 kompanii kandydatów Komendy Rezerwy w Katowicach. Od 1.11.1938 r. przydzielony do Komisariatu we Frysztacie. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 037/2 z 20.04.1940, poz. 87, t. 1534.

Bibliografia: Biogram zawiera cytaty z książki Mecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 147.

SCHÄCKER DAVID,

Urodzony 14.07.1890 r. w Dolnim Mzanem, zamieszkały w Czeskim Cieszynie. Aresztowany 11.11.1939 r. z powodu czystek rasowych i po przetrzymywaniu w jakimś lokalnym więzieniu, w 1942 r. w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz. Nieznany jest dalszy los tego więźnia.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 58; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

SCHAFER JULIE,

Urodzona 27.04.1914 r., zamieszkała w Nowym Boguminie. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginęła** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tej więźniarki.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 136.

SCHAFER REGINA,

Urodzona 31.03.1890 r., zamieszkała w Nowym Boguminie. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginęła** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tej więźniarki.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 136.

SCHARF FELIKS,

Urodzony 28.09.1914 r. w Cieszynie, zamieszkały w Czeskim Cieszynie. Aresztowany z powodu czystek rasowych i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tego więźnia.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 58.

SCHARF JAKUB,

Urodzony 1.09.1925 r. w Czeskim Cieszynie i tam zamieszkały. Aresztowany z powodu czystek rasowych i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tego więźnia.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 58.

SCHARF MORIC ROBERT,

Urodzony 2.02.1916 r. w Cieszynie, zamieszkały w Czeskim Cieszynie. Aresztowany z powodu czystek rasowych i przetransportowany do więzienia w Sosnowcu, a stamtąd na polecenie gestapo w listopadzie 1941 r. przewieziony do KL Auschwitz, gdzie **zginął** (nieznane są okoliczności śmierci).

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 58; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

SCHARF SAMSON,

Urodzony w 1875 r. w Krakowie, zamieszkały w Czeskim Cieszynie. Przed spodziewanymi działaniami wojennymi w 1939 r. i w obawie przed możliwością stosowania przez hitlerowców czystek rasowych, uchodził do Krakowa. W 1941 r. z Krakowa dostał się do Tarnowa, a tam aresztowany i w 1942 r. przetransportowany do KL Bełżec, gdzie **zginął** w komorze gazowej.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 58.

SCHARF SIGFRIED,

Urodzony 18.06.1909 r. w Czeskim Cieszynie i zamieszkały w tej miejscowości. Aresztowany z powodu czystek rasowych i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tego więźnia.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 58.

SCHARF SELMA,

Urodzona 10.10.1921 r. w Czeskim Cieszynie i zamieszkała w tej miejscowości. Aresztowana przez gestapo z powodu czystek rasowych i przetransportowana do więzienia w Sosnowcu, a stamtąd w listopadzie 1941 r. przesłana do KL Auschwitz, gdzie **zginęła** - nieznane są data i okoliczności śmierci.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 58; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

SCHATZKER ABRAHAM,

Urodzony 31.12.1898 r. w Chrzanowie, zamieszkały w Karwinie. Aresztowany z powodu czystek rasowych i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego, gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa więzienia lub obozu oraz data okoliczności śmierci tego więźnia.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 110.

SCHATZKER ROSA,

Urodzona 8.02.1901 r. w Oświęcimiu, zamieszkała w Karwinie. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego, gdzie **zginęła** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tej więźniarki.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 110.

SCHEIN EDELTRAUDA,

Urodzona 5.07.1925 r., zamieszkała w Nowym Boguminie. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginęła** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tej więźniarki.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 136.

SCHEIN ERNA,

Zamieszkała w Nowym Boguminie. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginęła** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tej więźniarki.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 136.

SCHEIN HERMAN,

Urodzony 15.11.1875 r., zamieszkały w Nowym Boguminie. Aresztowany z powodu czystek rasowych i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tego więźnia.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 136.

SCHEIN HUGO,

Urodzony 15.09.1886 r., zamieszkały w Nowym Boguminie. Aresztowany z powodu czystek rasowych i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tego więźnia.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 136.

SCHEIN OLGA,

Urodzona 6.02.1873 r., zamieszkała w Nowym Boguminie. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginęła** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tego więźnia.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 136.

SCHEIN REGINA,

Urodzona 23.11.1895 r., zamieszkała w Nowym Boguminie. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginęła** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tej więźniarki.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 136.

SCHEIN WALTER,

Urodzony 14.01.1924 r., zamieszkały w Nowym Boguminie. Aresztowany z powodu czystek rasowych i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tego więźnia.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 136.

SCHEIN WERA,

Urodzona 9.04.1932 r., zamieszkała w Nowym Boguminie. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginęła** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tej więźniarki.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 136.

SCHEUER JINDRICH,

Urodzony w 1881 r. Krzeszowicach, zamieszkały we Frysztacie. W 1939 r. z powodu czystek rasowych uchodził przed Niemcami do Krakowa, gdzie został aresztowany i przesłany do więzienia w Prokocimiu i tam **zginął** - zastrzelony.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 84

SCHIMURA JAN,

Urodzony 21.04.1918 r. w Cieszynie, zamieszkały w Zabłociu (Czechy). Aresztowany 28.12.1944 r. i przetransportowany do więzienia w Cieszynie, gdzie **zginął** – nieznana jest data i okoliczności śmierci tego więźnia.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 189.

SCHLESINGER BEDŘIŠKA,

Urodzona 9.11.1901 w Pogwizdowie, zamieszkała w Czeskim Cieszynie. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana do więzienia w Sosnowcu, skąd w 1940 r. przewieziona została do KL Auschwitz gdzie **zginęła**.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 59; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

SCHLESINGER JINDŘIŠKA z d. SPITZERALT,

Urodzona 8.05.1870 r., zamieszkała w Czeskim Cieszynie. Aresztowana z powodu czystek rasowych i 9.11.1939 r. przetransportowana do więzienia w Sosnowcu, gdzie **zmarła** w styczniu 1940 r.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 59.

SCHLESINGER MALWINA,

Urodzona 5.05.1904 r. w Pogwizdowie, zamieszkała w Czeskim Cieszynie. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana do więzienia w Sosnowcu, skąd w 1940 r. przewieziona została do KL Auschwitz, gdzie **zginęła**.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 59; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

SCHMEIDLER ARNOST,

Urodzony 20.12.1926 r., zamieszkały w Nowym Boguminie. Aresztowany z powodu czystek rasowych i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tego więźnia.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 136.

SCHMEIDLER OSKAR,

Urodzony 16.11.1887 r., zamieszkały w Nowym Boguminie. Aresztowany z powodu czystek rasowych i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tego więźnia.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 136.

SCHMEIDLER ANNA,

Urodzona 11.04.1896 r., zamieszkała w Nowym Boguminie. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginęła** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tej więźniarki.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 136.

SCHMEIDLER GERDA,

Urodzona 15.01.1921 r., zamieszkała w Nowym Boguminie. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginęła** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tej więźniarki.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 136.

SCHMIDT LEON,

Urodzony 20.05.1895 r. w Karwinie, syn Jana i Joanny z d. Faja. Absolwent Seminarium Nauczycielskiego w Cieszynie – matura w 1914 r. Podczas pierwszej wojny światowej służył przymusowo w armii rosyjskiej, następnie w polskich legionach. W WP od 1918 r., przydzielony do 10 pp. Uczestniczył w akcji plebiscytowej na Śląsku Cieszyńskim oraz w walkach 1919 - 1921 w szeregach 42 pp, gdzie pełnił służbę do 1930 r. Następnie w 1 psp, od 1935 r. służył w Powiatowej Komendzie Uzupełnień w Nowym Sączu, zaś przed wybuchem drugiej

wojny światowej był referentem Powiatowej Komendzie Uzupełniej w Cieszynie. Dwukrotnie odznaczony KW oraz medalami 1918-1920 i 10-lecia. Zmobilizowany (stop. wojsk. kapitan WP służby czynnej), brał udział w kampanii wrześniowej 1939 r. Pod naporem przeważającej siły agresora hitlerowskiego znalazł się z wojskiem na terenach wschodnich, gdzie w niewyjaśnionych okolicznościach dostał się do niewoli sowieckiej i tam zginął wiosną w 1940 r. – **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Pisał do rodziny ze Starobielska. Wpisany na Listę Starobielska pod nrem 3721.

Bibliografia: Mecislav Borak, „*Symbol Katynia*” *Zaolziańskie Ofiary Obozów i Więzień w ZSRR*, Czeski Cieszyń 1991, s. 71; Biogram wraz ze zdjęciem zawiera cytaty z książki Mecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 81.

SCHNEIDER ABRAHAM,

Zamieszkały w Orłowej. Aresztowany z powodu czystek rasowych i 24.05.1940 r. przetransportowany do getta w Zawierciu gdzie **zginął** – nieznana jest data i okoliczności śmierci tego więźnia.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 152.

SCHNEIDER ANNA,

Urodzona 26.02.1872 r., zamieszkała w Nowym Boguminie. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginęła** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tej więźniarki.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 136.

SCHNEIDER EMIL,

Urodzony 11.11.1876 r., zamieszkały w Nowym Boguminie. Aresztowany z powodu czystek rasowych i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tego więźnia.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 136.

SCHNEIDER MILADA,

Zamieszkała w Orłowej. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginęła** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tej więźniarki.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 152.

SCHNEIDER MIROSLAWA,

Zamieszkała w Orłowej. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginęła** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tej więźniarki.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 152.

SCHNEIDER TOMAS,

Urodzony 10.07.1933 r. we Frysztacie, zamieszkały w Karwinie. Przetransportowany do Polski z powodu czystek rasowych i tam w nieustalonych okolicznościach **zaginął** w 1941 r.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 110.

SCHNEIDER ZYGMUND,

Urodzony 31.03.1895 r. we Frysztacie, zamieszkały w Karwinie. Przetransportowany do Polski z powodu czystek rasowych i tam w nieustalonych okolicznościach **zaginął** w 1940 r.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 110.

SCHNEIDER MARKET,

Urodzona 24.06.1910 r. w Hruszowie, zamieszkała w Karwinie. Uciekając z powodu czystek rasowych przed hitlerowcami, w nieustalonych okolicznościach **zginęła** w 1940 r.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 110.

SCHNITZER ADOLF,

Urodzony 15.06.1861 r., zamieszkały we Frysztacie. Aresztowany z powodu czystek rasowych i **zastrzelony** podczas próby ucieczki z transportu ewakuacyjnego więźniów do KL Majdanek.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 84

SCHONNBRUN ANNA,

Urodzona 16.02.1854 r., zamieszkała w Starym Boguminie. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginęła** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tej więźniarki.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 179.

SCHÖN ZUZANNA,

Urodzona 17.05.1937 r. w Litomierzycach, zamieszkała we Frysztacie. **Zastrzelona** w Niepołomicach z powodu czystek rasowych na wiosnę w 1942 r.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 84

SCHÖNBERG BERTA z d. SCHARF,

Urodzona w 1899 r., zamieszkała w Czeskim Cieszynie. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana do KL Majdanek, gdzie **zginęła 30.06.1941 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 59.

SCHÖNGUT ARNOSTKA,

Zamieszkała w Nowym Boguminie. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginęła** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tej więźniarki.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 137.

SCHÖNGUT ARTUR,

Zamieszkały w Nowym Boguminie. Aresztowany z powodu czystek rasowych i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tego więźnia.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 137.

SCHÖNGUT AUGUSTINA,

Urodzona 31.03.1860 r., zamieszkała w Nowym Boguminie. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginęła** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tego więźnia.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 137.

SCHÖNGUT DAVID,

Urodzony 25.12.1861 r., zamieszkały w Nowym Boguminie. Aresztowany z powodu czystek rasowych i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tego więźnia.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 137.

SCHÖNGUT HERMAN,

Urodzony 9.09.1883 r., zamieszkały w Suchej Średniej. Aresztowany z powodu czystek rasowych i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tego więźnia.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 165.

SCHÖNGUT MARIE,

Urodzona 10.09.1887 r., zamieszkała w Suchej Średniej. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana do KL Auschwitz, gdzie **zginęła** w 1943 r.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 165; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

SCHÖNGUT RUTH,

Zamieszkała w Suchej Średniej. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginęła** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tej więźniarki.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 165.

SCHÖNGUT SELMA,

Zamieszkała w Nowym Boguminie. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginęła** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tej więźniarki.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 137.

SCHÖNGUT ZYGMUND,

Urodzony 8.09.1890 r., zamieszkały w Nowym Boguminie. Aresztowany z powodu czystek rasowych i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego

gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tego więźnia.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 137.

SCHÖNTHAL ERICH,

Zamieszkały w Nowym Boguminie. Aresztowany z powodu czystek rasowych i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tego więźnia.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 137.

SCHRÖTTER ADOLF,

Urodzony 2.11.1883 r. w Hermanicach, zamieszkały w Nowym Boguminie. Aresztowany w 1940 r. z powodu czystek rasowych i przetransportowany do getta w Będzinie, skąd przesłany został do KL Auschwitz, gdzie **zginął** w gazowej komorze – nieznana jest data śmierci tego więźnia.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 137; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

SCHRÖTTER HERTA,

Urodzona 21.06.1921 r. w Boguminie, zamieszkała w Nowym Boguminie. Aresztowana w 1940 r. z powodu czystek rasowych i przetransportowana do getta w Będzinie, skąd przesłana została do KL Auschwitz, gdzie **zginęła** – nieznana jest data śmierci tej więźniarki.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 137; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

SCHRÖTTER TEREZIE,

Urodzona 26.05.1887 r. w Chybiu, zamieszkała w Nowym Boguminie. Aresztowana w 1940 r. z powodu czystek rasowych i przetransportowana do getta w Będzinie, skąd przesłana została do KL Auschwitz i tam **zginęła** – nieznana jest data śmierci tej więźniarki.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 137; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

SCHWARZ ALEKSANDER,

Zamieszkały w Orłowej. Aresztowany z powodu czystek rasowych i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia, oraz data i okoliczności śmierci tego więźnia.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 152.

SCHWARZ JOSEF,

Urodzony 10.01.1860 r., zamieszkały w Nowym Boguminie, spedytor. Aresztowany z powodu czystek rasowych i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tego więźnia.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 137.

SCHWARZ AUGUSTA z d. RIEGELHAUPT,

Urodzona 1.03.1870 r. w Nowym Targu, zamieszkała w Nowym Boguminie. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginęła** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tej więźniarki.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 137.

SCHWARZMANN ARON,

Urodzony 15.06.1915 r. w Cieszynie, zamieszkały w Czeskim Cieszynie. Przetransportowany do Polski z powodu czystek rasowych i tam zastrzelony **14.01.1940 r.**

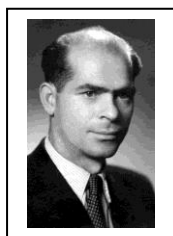
Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 59.

SEBERA ALOJZY,

Urodzony 8.02.1914 r. w Lutyni Dolnej i zamieszkały w tej miejscowości, prawnik. Aresztowany 16.08.1944 r. za odmowę podpisania Volkslisty. Prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd przewieziony w transporcie zbiorowym do więzienia śledczego w Mysłowicach, gdzie **zginął 21.12.1944 r.**

Bibliografia: S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 109; *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 71.

SEBERA EMIL,



Urodzony 11.12.1910 r. w Skrzeczoniu k/Bogumina i tam zamieszkały, narodowości polskiej, robotnik. Pracował w fabryce Lachema w Boguminie. Działacz społeczny, aktywista wielu polskich organizacji kulturalno-oświatowych. Aresztowany 11.04.1940 r. i więziony w Cieszynie, a stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Dachau. Od 5.06.1940 r. przeniesiony do KL Mauthausen-Gusen, zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 7005.

Zwolniony z obozu 19.06.1941 r., zaś po powrocie do domu – wrócił do pracy w fabryce gdzie pracował do końca okupacji oraz po wyzwoleniu aż do emerytury. Zmarł 3.04.1976 r.

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów.

SEBERA FRANCISZEK,

Urodzony 27.11.1921 r. w Rychwałdzie i zamieszkały w tej miejscowości, górnik. Aresztowany i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz, gdzie **zginął 29.10.1940 r.**

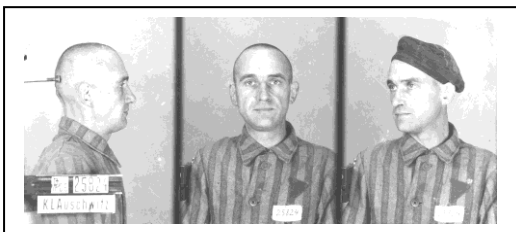
Bibliografia: S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 162; *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 171; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

SEBERA JOSEF,

Urodzony 1.01.1897 r. w Skrzeczoniu i zamieszkały w tej miejscowości. Aresztowany w 1945 r. i przetransportowany do obozu pracy do miejscowości Kunčice n.Odrą, gdzie **zginął**, nieznana jest data oraz okoliczności śmierci tej osoby.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 175.

SEBESTA CYRYL,



Urodzony 8.07.1897 r. w Přivoze, zamieszkały w Zabłociu k/Rychwałdu, urzędnik pocztowy. Przed wojną członek Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół”. W okresie okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu. Aresztowany i prawdopodobnie po uwięzieniu w Brnie, stamtąd 16.01.1942 r. w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz, zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 25854. Zginął w tym obozie **15.03.1942 r.**

Bibliografia: S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 193; *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 189; informacja uzupełniona o dane z APMA-B.

SEDLACZEK ANNA z d. KABOT,



Urodzona 16.05.1917 r. w Kocobędzu (nr 3) i tam początkowo zamieszkała, a później do 1942 r. mieszkanka w Żukowie Górnym (nr 106), nauczycielka. Aresztowana 1.08.1942 r. w Kocobędzu za działalność w organizacji ruchu oporu. Więziona w Cieszynie do 10.11.1942 r., a stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziona do więzienia śledczego w Mysłowicach.

Po zakończonym śledztwie, 26.12.1942 r., przetransportowana została do KL Auschwitz, zarejestrowana w obozowej ewidencji jako więźniarka nr 27893. W styczniu 1945 r. uczestniczyła w marszu ewakuacyjnym więźniarek – dostając się kolejno do KL Ravensbrück, KL Gross-Rosen, KL Bergen-Belsen. Z tego ostatniego obozu w marszu ewakuacyjnym dostała się do Lubeki, gdzie została wyzwolenia 15.04.1945 r. przez wojska amerykańskie.

Postscriptum: W Lubece w 1945 r. wyszła za mąż za Gustawa Sedlaczka.

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów; Archiwum dr n. med. J. Mazurka, T.1, cz.4 (084, 100); Archiwum dr med. J. Mazurka – zbiór nr 2; (218); informacja uzupełniona o dane z APMA-B.

SEDLACZEK GUSTAW,

Urodzony 17.01.1918 r. w Mostach k/Cieszyna, później w Górnym Żukowie (nr 106), Istebnej, w Łomnej Dolnej (nr 108). Absolwent Gimnazjum w Orłowie z 1937 r, następnie student Wydziału Filozofii Uniwersytetu w Bernie – nauczyciel. Aresztowany 13.10.1939 r. w Żukowie Górnym i przewieziony do więzienia w Cieszynie, skąd 3.04.1940 r. został przetransportowany do KL Oranienburg-Sachsenhausen, zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 18288. Od 3.06.1940 r. przeniesiony do KL Neuengamme i tam zarejestrowany jako więzień nr 812. W końcowej fazie funkcjonowania KL Neuengamme, więzień Sedlaczek dzięki szczęśliwemu zbiegowi okoliczności (był sanitariuszem w bloku szpitalnym w KL Neuengamme - chorował na płuca) oczekiwał z innymi chorymi więźniami na nabrzeżu do załadunku na statek który miał przybyć po chorych. W ten sposób

uniknął śmierci na pełnym morzu - 2.05.1945 r. doczekał się wyzwolenia przez wojska amerykańskie.

Postscriptum. Zginęli wówczas - utonęli znajomi Sedlaczka: Otton Bocek, Jan Gauza z Końskiej, Matusik - sierżant Policji z Cieszyna. Wówczas to poznał Gustaw swoją przyszłą małżonkę – a wówczas więźniarkę Annę Kabot. Po wojnie leczył się dłuższy czas sanatoryjnie w Istebnej (od 1946 r-1951 r.) lecz choroba płuc postępowała – umarł w Czeskim Cieszynie 6.05.1952 r.

Bibliografia: Archiwum dr med.. J. Mazurka – zbiór nr 2; (202); Archiwum dr n. med. J. Mazurka, T.1, cz.4 (082, 120).

SEDLACZEK RUDOLF,

Urodzony 13.09.1905 r. w Karwinie i zamieszkały w tej miejscowości, górnik. Po ukończeniu szkoły ludowej, kontynuował naukę gimnazjum w Orłowej, lecz ze względu na chorobę ukończył tylko dwie klasy gimnazjum, harcerz. W okresie okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu – organizacji „Odwet”, był w sekcji sabotaży. Aresztowany 12.04.1940 r. i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Mauthausen-Gusen, gdzie zginął **14.01.1942 r.**

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 88; *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 103.

SEDLAR JAN,

Urodzony 24.03.1896 r. w Dzieńmorowicach i zamieszkały w tej miejscowości, celnik. W okresie okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu. Zagrożony aresztowaniem przez gestapo - popełnił samobójstwo **7.04.1942 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 67; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 64.

SEDMERA WŁADIMIR,

Urodzony 10.11.1906 r. we Frysztacie urzędnik, i zamieszkały w tej miejscowości. Aresztowany i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz, gdzie zginął **3.03.1943 r.**

Bibliografia: S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 66; *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 81; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

SEELINFREUND ERNA,

Zamieszkała w Orłowej. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana 24.05.1940 r. do getta w Zawierciu gdzie **zginęła** – nieznana jest data oraz okoliczności śmierci tej więźniarki.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 152.

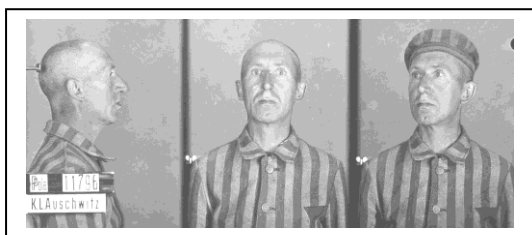
SEELINFREUND IRENA,

Zamieszkała w Orłowej. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana 24.05.1940 r. do getta w Zawierciu gdzie **zginęła** – nie są znane data oraz okoliczności śmierci tej więźniarki.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 152.

SEIDLER RUDOLF,

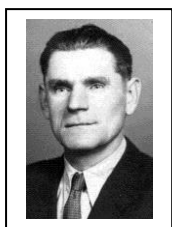
Urodzony 17.06.1886 r. w Karwinie. Aresztowany i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz.



Dnia 5.04.1941 r. zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 11796. Następnie, przeniesiony do KL Sachsenhausen. Nieznany jest dalszy los tego więźnia.

Bibliografia: I. Pająk, *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, Katowice 1998 r., s. 93; informacja uzupełniona o dane z APMA-B.

SEKARA FRANCISZEK,



Urodzony 2.05.1905 r. w Mostach, zamieszkały w Czeskim Cieszynie, robotnik, narodowości czeskiej. Działacz komunistyczny KPCz od założenia tej partii. Aresztowany i wprawie więziony w Cieszynie, a stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony 6.01.1943 r. do KL Auschwitz. Następnie, od 14.04.1943 r. przeniesiony do KL Mauthausen-Gusen.

Odzyskał wolność 5.05.1945 r. – wyzwolony przez wojska amerykańskie. Po wyzwoleniu sekretarz Miejskiej Rady Narodowej i prezes Związku Bojowników Antyfaszystowskich w Czeskim Cieszynie. Zmarł 2.06.1974 r.

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów; informacja uzupełniona o dane z APMA-B.

SEKTA ALFONS JAN,

Urodzony 26.06.1911 r. w Dąbrówce Małej pow. katowicki, syn Michała i Julii z d. Kwaśny. Ukończył dwie klasy gimnazjum. W WP służył w latach 1933-1934, służbę ukończył w stopniu kaprała. Do Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) przyjęty 12.01.1934 r. Początkowo pełnił służbę w Komendzie Rezerwy w Katowicach, od 10.01.1935 r. w II Komisariacie w Chorzowie, skąd 4.10.1938 r. oddelegowany został do pow. frysztackiego. Od 27.12.1938 r. do wybuchu wojny służył w Wydziale Śledczym Frysztat. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 051/1 z kwietnia 1940, poz. 77, t. 700.

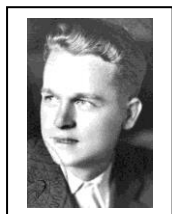
Bibliografia: Mécislaw Borak, „Symbol Katynia” *Zaolziańskie Ofiary Obozów i Więzień w ZSRR*, Czeski Cieszyń 1991, s. 102; Biogram zawiera cytaty z książki Mécislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 147.

SELIGA ALOJZY,

Urodzony w Łazach i zamieszkały w tej miejscowości. Aresztowany i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tego więźnia.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 118.

SEMBOL EMIL,



Urodzony 10.05.1911 r. w Karwinie, narodowości polskiej, kupiec. W okresie międzywojennym aktywista w związkach kulturalno-oświatowych. Aresztowany 12.04.1940 r. i więziony w Cieszynie, a stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Dachau. Następnie, od 25.05.1940 r. przeniesiony do KL Mauthausen-Gusen. Odzyskał wolność 5.05.1945 r. - wyzwolony przez wojska amerykańskie.

W obozie pomagał wielu kolegom. Po wyzwoleniu przebywał jakiś czas w NRD jako pracownik UNRRA, zaś pod koniec 1964 r. wyjechał do Australii, gdzie pracował w Miejskiej Komunikacji. Po wypadku drogowym pełnił tam obowiązki magazyniera w zakładach elektronicznych. Zmarł 18.11.1978 r.

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszyń – kartoteki byłych więźniów.

SEMBOL JAN,

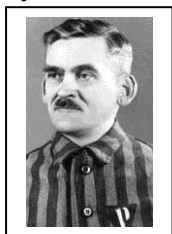
Urodzony 1.03.1904 r. w Karwinie-Granice, i zamieszkały w tej miejscowości. Po ukończeniu szkoły wydziałowej w Dąbrowie, pracował jako górnik w kop. „Franciszek” w Karwinie. W latach 1922-1925 uzupełnił wykształcenie w szkole górniczej w Ostrawie, poczym pracował jako sztygar w kop. „Franciszek”. Angażował się aktywnie w różnych organizacjach: Związku Harcerstwa Polskiego, w Macierzy Szkolnej. W czasie okupacji hitlerowskiej działał w organizacji konspiracyjnej Siły Zbrojne Polski – należał do sekcji propagandowej. Prowadził nasłuch radiowy BBC z Londynu i rozpowszechniał te wiadomości członkom organizacji oraz zaprzyjaźnionym polakom. Jako sztygar, miał też możliwość nielegalnego zdobywania materiału wybuchowego, służącego do wykonywania sabotaży. Aresztowany 12.04.1940 r. i krótko więziony w Cieszynie, a stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do więzienia w Sosnowcu i dalej do KL Dachau, gdzie został zarejestrowany jako więzień nr 3567. Na usilne starania rodziny - zwolniony z obozu 26.12.1941 r. Nieznany jest dalszy okupacyjny los tej osoby.

Bibliografia: J. Burek, nauczyciel, były więzień obozów koncentracyjnych - wywiady i opracowania z zasobów archiwum Kongresu Polaków w RC w Cieszynie.

SEMBOL JÓZEF,

Urodzony 13.11.1900 w Karwinie-Doły i tam zamieszkały, nauczyciel, dyrektor szkoły, narodowości polskiej. Po ukończeniu polskiej szkoły ludowej i wydziałowej w Karwinie, uczęszczał do Seminarium Nauczycielskim w Ostrawie – zdał maturę w 1920 r., zaś egzamin kwalifikacyjny na nauczysiała zdał w 1922 r. Uczył w

szkołach w Markłowicach Dolnych, we Frysztacie, Dąbrowej, Karwinie – ostatni dyrektor szkoły w Dąbrowej.



Aktywny działacz Macierzy Szkolnej, Związku Polaków w Czechosłowacji. W okresie okupacji hitlerowskiej działał w organizacji konspiracyjnej OOB, ZWZ. Aresztowany 14.04.1940 r. i więziony w Cieszynie, skąd w transporcie zbiorowym przewieziony został do KL Dachau. Następnie, 25.05.1940 r. przeniesiony do KL Mauthausen-Gusen, zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 3551.

Na skutek usilnych starań rodziny, zwolniony z obozu 27.11.1940 r. – nieznany jest jego dalszy okupacyjny los. Zmarł 5.03.1979.

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów.

SEMBOL LEON,

Urodzony 19.02.1906 r. w Karwinie i zamieszkały w tej miejscowości, górnik. Od początku okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu. Aresztowany 3.03.1941 r. i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Mauthausen-Gusen, gdzie **zginął 9.06.1943 r.**

Bibliografia: S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 88; *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 103.

SENDHOW RYSZARD,

Zamieszkały w Nowym Boguminie. Aresztowany i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data oraz okoliczności śmierci tego więźnia.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 136.

SENDZIMIERZ (SENDIMIR) JÓZEF,

Urodzony 16.01.1919 r. w Pietwałdzie i zamieszkały w tej miejscowości, górnik. Aresztowany i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, a stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz, gdzie **zginął w marcu 1944 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 159; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 151; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

SENER ROSA,

Zamieszkała w Nowym Boguminie. Aresztowana i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginęła** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tej więźniarki.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 136.

SEVČÍK FRANCISZEK,

Urodzony w Pietwałdzie. Aresztowany w początkowym okresie okupacji hitlerowskiej i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tego więźnia.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 159.

SĘK FRANCISZEK,

Urodzony 29.09.1900 r. w Jabłonkowie Łyski i tam zamieszkały. Aresztowany i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia. Przetrwał hitlerowskie zniewolenie – wrócił do domu.

Bibliografia: Archiwum dr med. J. Mazurka – zbiór nr 2; (065).

SIDKO ALOJZY,

Urodzony w Jabłonkowie (nr 14) i zamieszkały w tej miejscowości. Wywłaszczony oraz wysiedlony z własnego gospodarstwa ze swoją rodziną – 3 osoby, a jego gospodarkę przejął osadnik sprowadzony przez Niemców. Nie wiadomo gdzie zostali przeniesieni na okres trwania okupacji hitlerowskiej. Po zakończeniu wojny wrócili do swojego domu zdewastowanego i rozgrabionego.

Bibliografia: Archiwum dr med. J. Mazurka – zbiór nr 2; (065).

SIEDLACZEK ALOJZY,

Urodzony 23.06.1912 r. w Trzyńcu, mieszkaniec Lesznej Dolnej, hutnik, Od początku okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu. Aresztowany 21.04.1943 r. i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz, gdzie zginął **6.10.1943 r.**

Bibliografia: *Więzienia hitlerowskie na Śląsku, w Zagłębiu Dąbrowskim i w Częstochowie 1935-1945*, Śląski Instytut Wydawniczy, Katowice 1983 r., s. 40; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 102; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

SIEDLACZEK JÓZEF,

Urodzony 11.02.1920 r. w Karwinie. Aresztowany i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz. Dnia 9.09.1943 r. zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 149317. Zwolniony z obozu 17.09.1943 r. – nieznany jest dalszy okupacyjny los tego więźnia.

Bibliografia: I. Pająk, *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, Katowice 1998 r., s. 394; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 88; informacja uzupełniona o dane z APMA-B.

SIEDLOCZEK JÓZEF,

Urodzony 26.08.1920 r. w Karwinie i zamieszkały w tej miejscowości. Aresztowany przez gestapo i zastrzelony **9.11.1944 r.** w Ustroniu.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 103.

SIEGFRIED HENRYK,

Mieszkaniec Łazów. Powiadomiony o zagrożeniu aresztowaniem, z lęku przed możliwością dostaniem się do więzienia lub obozu koncentracyjnego i stosowanymi przez gestapo torturami - podczas przesłuchań, popełnił samobójstwo **w 1943 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 118; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 118.



SIEMIENIK JÓZEF,

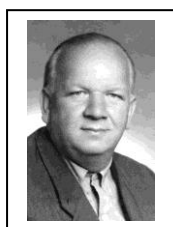
Urodzony 5.02.1903 r. w Czeskim Cieszynie i zamieszkały w tej miejscowości, narodowości polskiej, elektrotechnik. Przed wybuchem drugiej wojny światowej, pracownik ubezpieczeń od wypadku. Aresztowany 20.04.1940 r. i krótko więziony w Cieszynie, skąd w transporcie zbiorowym przewieziony został do KL Dachau. Następnie, od 5.06.1940 r. przeniesiony do KL

Mauthausen-Gusen, i tam zarejestrowany w ewidencji obozowej jako więzień nr 4520.

Zwolniony do domu 10.09.1942 r. Po krótkim pobycie w domu, 24.12.1944 r. wysłany przez Arbeitsamt na roboty przymusowe do Gratz, gdzie odzyskał wolność dopiero 2.05.1945 r. Po wyzwoleniu wrócił do Czeskiego Cieszyna, chorował. Był członkiem chóru męskiego. Zmarł 13.02.1978 r.

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszyń – kartoteki byłych więźniów.

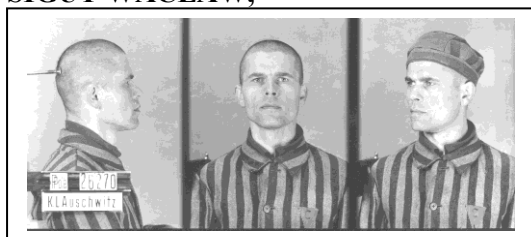
SIEMIENIK RUDOLF,



Urodzony 1.04.1906 r. w Czeskim Cieszyń i tam zamieszkały, narodowości polskiej, urzędnik. Aresztowany i więziony w Warszawie-Pruszków. Następnie, od 10.10.1942 r. w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Mauthausen – podobóz Ebensee. Odzyskał wolność 5.05.1945 r. – wyzwolony przez wojska amerykańskie.

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszyń – kartoteki byłych więźniów.

SIGUT WAĆŁAW,



Urodzony 16.03.1906 r. w Ostrawie Śl. Aresztowany i prawdopodobnie krótko więziony w Cieszyń, skąd w transporcie zbiorowym przewieziony został do KL Auschwitz. Dnia 30.01.1942 r. zarejstrowany został w obozowej ewidencji jako więzień nr 26270. Zginął **11.06.1942 r.**

Bibliografia: I. Pająk, *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, Katowice 1998 r., s. 150; informacja uzupełniona o dane z APMA-B.

SIKORA ADAM, (ojciec),

Urodzony 29.10.1891 r. w Nawsiu (nr 13) zamieszkały w Łomnej Dolnej, robotnik. Aresztowany 16.03.1943 r. i za okazywaną przedwojenną aktywność społeczną – skutkiem czego nazywano go „Królem Polskim”. Prawdopodobnie, wpiery więziony w Cieszyń, a stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony został do więzienia śledczego w Mysłowicach. Po śledztwie przesłany do KL Auschwitz, tam dnia 22.05.1944 r. zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 188078. Według zapisu w dokumentacji obozowej „przeniesiony 15.07.1944 r.” – prawdopodobnie zwolniony do domu lub przeniesiony do innego obozu o nieznanej nazwie.

Bibliografia: Archiwum dr med. J. Mazurka – zbiór nr 2; (087, 218); I. Pająk *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, Katowice 1998 r., s. 470; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 123; informacja uzupełniona o dane z APMA-B.

SIKORA ADAM,

Urodzony w 1910 r. w Nawsiu-Jasienie (nr 37) i zamieszkały w tej miejscowości, hutnik. Przymusowo wcielony w 1943 r. do Wehrmachtu. Aby zostać zwolnionym z wojska, razem z bratem Jerzym wstrzyknęli sobie do nogi naftę, powodując infekcję. Aresztowani z oskarżeniem o dezercję, przekazani zostali na badania do szpitala w Opolu, a po stwierdzeniu samookaleczenia, skazani przez sąd doraźny na karę śmierci. Gdy przewożono ich pociągiem wraz z dziesięcioma innymi skazanymi do Katowic - na wykonanie wyroku (ścięcie gilotyną), Adam wyskoczył przez okno jadącego pociągu w okolicach Raciborza. Tak się uratował – ale nie uniknął kary śmierci jego brat Jerzy.

Bibliografia: Archiwum dr med., J. Mazurka – zbiór nr 2; (067, 105).

SIKORA ADAM,

Urodzony 10.11.1915 r. w Gródku, zamieszkały w Rzece. Od wczesnej młodości przebywał u rolnika Taciny jako przybrany syn i pracował w jego gospodarstwie rolnym. Od rozpoczęcia się okupacji hitlerowskiej, we wrześniu 1939 r. przyłączył się do grupy oddziału partyzanckiego „Rzeka-Nieborów”. Ukrywał się w lasach Jaworowego. Ponieważ oddział partyzancki do którego należał powodował duże kłopoty dla administracji hitlerowskiej, gestapowcy czynili usilne poszukiwania za członkami tej grupy. Adam Sikora został ostatecznie zlokalizowany przez gestapowców w swojej kryjówce i zastrzelony **15.08.1944 r.** - podczas snu. Pochowany został na cmentarzu w Rzece razem z Chromikiem.

Postscriptum: Współtowarzyszami walki byli: Jan Bury z Nieborów, były hutnik, który zginął w potyczce z gestapowcami w 1944 r., Chromik z Pastwisk, który zginął w walce z gestapowcami w 1944 r., Pszczek z Nieborów, prezes KP w Końskiej, mistrz kowalski, Gajdacz z Nieborów.

Bibliografia: Archiwum dr n.med. J. Mazurka, T.3, cz.7 (327).

SIKORA ADAM,

Urodzony 17.01.1916 r. w Nawsiu, syn Adama i Emilii z d. Skołąp. Ukończył trzy klasy szkoły wydziałowej, fotograf. Zasadniczą służbę w armii czechosłowackiej pełnił od 1.10.1937 do 10.10.1938 r. i ukończył ją w stopniu starszego szeregowego. Do Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) został przyjęty 2.11.1938 r., przydzielony do Komisariatu Nowy Bogumin. Od 23.02.1939 r. służył w Chorzowie, najpierw w I a później od 21.07.1939 r. w V Komisariacie. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 045/1 z 22.04.1940, poz. 22, t. 1723.

Bibliografia: Mieczysław Borak, „Symbol Katynia” *Zaolziańskie Ofiary Obozów i Więzień w ZSRR, Czeski Cieszyń* 1991, s. 102; Biogram zawiera cytaty z książki Mieczysława Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 147.

SIKORA ADAM,

Urodzony w 1918 r. w Dolnej Łomnej, pracował w Dąbrowie. Aresztowany 6.08.1943 r. i więziony przez jakiś czas w Cieszynie. Następnie, wysłany przez Arbeitsamt na prace przymusowe, a tam ponownie aresztowany i uwięziony w KL Oranienburg. Nieznany jest dalszy los tego więźnia.

Bibliografia: Archiwum dr med., J. Mazurka – zbiór nr 2; (180).

SIKORA ADAM, (syn)

Urodzony w 1923 r. syn Adama (ur. 29.10.1891 r.), zamieszkały w Nawsiu. Aresztowany wraz z ojcem, z tym, że prawdopodobnie zamiast do obozu, wywieziony na roboty przymusowe. W 1944 r. przedostał się na „zachód” i zaciągnął do legionów polskich – potem pojechał do Australii. Nieznany jest dalszy los tej osoby.

Bibliografia: Archiwum dr med., J. Mazurka – zbiór nr 2; (218).

SIKORA ADAM,

Urodzony 7.03.1926 r. w Żukowie Dolnym, zamieszkały w Oldrzychowicach (nr 229), ślusarz. Aresztowany 15.01.1944 r. i wpięty w więzienie w Cieszynie, a stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz. Przeżył hitlerowskie zniewolenie – wrócił do domu.

Bibliografia: Archiwum dr n.med. J. Mazurka, T.3, cz.7 (280); w ewidencji APMA-B nie figuruje.

SIKORA ALOJZY,

Urodzony w 1911 r. w Mostach k/Jabłonkowa - osada Do Bagna, syn Jana. Ukończył szkołę powszechną, stolarz. W 1938 r. posterunkowy Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) - przyjęty do kompanii kandydatów w Komendzie Rezerwy w Katowicach. Od 3.11.1938 r. służył w Komisariacie w Karwinie, od 27.12.1938 r. w Komisariacie w Szopienicach pow. katowicki, od 6.02. do 5.06.1939 r. pełnił służbę w Komisariacie Rybnik, skąd przeniesiono go na Posterunek w Niedobczycach pow. rybnicki. Tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Napisał jedną wiadomość ojcu z Ostaszkowa. Wpisany na LW z Ostaszkowa 026/1 z 13.04.1940, poz. 86, t. 2921.

Bibliografia: Mecislav Borak, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 147.

SIKORA ALOJZY,

Urodzony 28.04.1915 r. w Karwinie, robotnik, zamieszkały w Karwinie, harcerz. Od początku okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu. Aresztowany 26.02.1945 r. i przewieziony do więzienia lokalnego z Mirowie, gdzie został rozstrzelany **4.04.1945 r.**

Bibliografia: S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 88; *Harcerskie Ofiary Drugiej Wojny Światowej*, s. 133; *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 103.

SIKORA ALOJZY,

Urodzony 1916 r. w Mostach-Do Bagna (nr 36) i zamieszkały w tej miejscowości, syn Joanny. Przed 1938 r. był stolarzem, następnie w okresie 1938/1939 pracował w Państwowej Policji w Katowicach. Tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód razem z Antonim Podeszwą, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września 1940 r. policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum. Matce napisał tylko jeden list z niewoli z Ostaszkowa. Wpisany na LT NKWD z Ostaszkowa 026/1 z dnia 13.04.1940 r., poz. 86, t. 2921.

Bibliografia: Mécislav Borak, „Symbol Katynia” Zaolziańskie Ofiary Obozów i Więzień w ZSRR, Czeski Cieszyń 1991, s. 116; Archiwum dr. n. med. J. Mazurka – zbiór nr 2; (262).

SIKORA ANNA,

Urodzona w Starym Mieście. Aresztowana i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginęła** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia, oraz data i okoliczności śmierci tej więźniarki.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 178.

SIKORA ANNA,

Urodzona w 1916 r. zamieszkała w Dolnej Łomnej (nr 2) – córka Anny z pierwszego małżeństwa, (drugi mąż Anny to Paweł Bocek). Wysiedlona oraz wywłaszczona wraz z ojczymem, matką oraz rodzeństwem z drugiego małżeństwa jej matki. Wywiezieni zostali 10.08.1942 do obozu pracy w Oflau - do Oławy pod Wrocławiem gdzie przebywali do 1944 r. Po wyciedleniu, ich gospodarstwo przejął gospodarz niemiecki sprowadzony z Rumunii. Po wojnie wrócili do swojego gospodarstwa zupełnie zrujnowanego i rozgrabionego.

Postscriptum. Patrz biogram Bocek Anna – Tom I.

Bibliografia: Archiwum dr med.. J. Mazurka – zbiór nr 2; (214).

SIKORA ANNA,

Urodzona w 1933 r. w Nawsiu i zamieszkała w tej miejscowości, córka Jana i Zuzanny. Cała rodzina została w 1942 r. wywłaszczona oraz wysiedlona ze swojego gospodarstwa – za wyjątkiem córki Anny która została u krewnych w Nawsiu. Niestety, zachorowała i zmarła **1.12.1943 r.** – pozbawiona właściwej opieki lekarskiej, nie przysługującej polakom.

Bibliografia: Archiwum dr med.. J. Mazurka – zbiór nr 2; (092, 106, 107).

SIKORA ANTONI,

Urodzony 22.10.1914 r. w Mostach. Aresztowany i krótko więziony w Cieszyń, skąd w transporcie zbiorowym przewieziony został do KL Auschwitz. Dnia 4.11.1943 r. zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 160692. Następnie, w kartotece obozowej jest zapis że „28.02.1944 r.” został przeniesiony, lecz nie wiadomo czy do innego obozu czy też zwolniony do domu.

Bibliografia: I. Pająk, *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, Katowice 1998 r., s. 422; informacja uzupełniona o dane z APMA-B.

SIKORA EMANUEL,



Urodzony 26.03.1909 r. we Frysztacie. Uczęszczał do szkoły wydziałowej we Frysztacie, poczem kształcił się w Państwowym Seminarium Nauczycielskim w Cieszynie-Bohrku. Po maturze pracował jako nauczyciel w Wiśle Małej pow. pszczyński. Ukończył też szkołę podchorążych 4 Pułku Strzelców Podhalańskich w Cieszynie.

Zmobilizowany, brał udział w kampanii wrześniowej 1939 r. i 15-go września w okolicach Bochni dostał się do niewoli niemieckiej a następnie internowany w obozie jenieckim – Oflagu w Braunschweig. W marcu 1940 r. został wykupiony przez rodzinę, otrzymał też zgodę na pracę jako nauczyciel w polskiej szkole w Sosnowcu. Angażując się jednak w działalność konspiracyjną, w lecie 1944 r. został wywieziony na roboty przymusowe do Niemiec, gdzie przebywał do zakończenia wojny. Wrócił do domu, lecz nieznanym jest dalszy los tej osoby.

Bibliografia: J. Burek, nauczyciel, były więzień obozów koncentracyjnych - wywiady i opracowania z zasobów archiwum Kongresu Polaków w RC w Cieszynie.

SIKORA EMIL,

Urodzony 18.07.1928 r. w Łomnej Dolnej i zamieszkały w tej miejscowości, hutnik. W styczniu 1945 r. przymusowo wcielony do Wehrmachtu. Stawił się w ustalonym terminie do punktu mobilizującego w Cieszynie, a stamtąd po zakwaterowaniu, uciekł w nocy tego samego dnia i wróciwszy do miejsca zamieszkania skontaktował się z partyzantami – walczył z hitlerowcami w ich szeregach do zakończenia wojny.

Bibliografia: Archiwum dr med. J. Mazurka – zbiór nr 2; (220).

SIKORA EWA,

Urodzona w Boconowicach (nr 25) i zamieszkała w tej miejscowości. Wywłaszczona oraz wysiedlona ze swego gospodarstwa za ukrywanie u siebie nauczyciela Heczki. Nieznanym jest dalszy okupacyjny los tej osoby.

Bibliografia: Archiwum dr med. J. Mazurka – zbiór nr 2; (116).

SIKORA FRANCISZEK,

Urodzony w 1898 r., zamieszkały w Trzyńcu, rzeźnik. Aresztowany i przetransportowany do obozu karnego w Nowym Boguminie, gdzie zginął **10.12.1944 r.**

Bibliografia: S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 187.

SIKORA FRANCISZEK,

Urodzony 13.09.1905 r. w Nawsiu (nr 295) i zamieszkały w tej miejscowości. Kierownik szkoły ludowej. Aresztowany 21.04.1940 r. i wpięty w więzienie w Cieszynie, skąd w transporcie zbiorowym przewieziony został do KL Dachau, a po jakimś czasie przeniesiony do KL Mauthausen-Gusen. Mimo ciężkich warunków panujących w obozach w których przebywał, przeżył i odzyskał wolność – wrócił do domu.

Bibliografia: Archiwum dr med. J. Mazurka – zbiór nr 2; (105).

SIKORA FRANCISZEK,

Urodzony 29.09.1905 r. w Łomnej Górnej i zamieszkały w tej miejscowości do 1932 r., potem mieszkał w Łyżbicach, hutnik. W okresie okupacji hitlerowskiej

działał w ruchu oporu – w organizacji komunistycznej. Aresztowany przez gestapo 7.01.1943 r. razem z ośmioma innymi komunistami i uwięziony w Cieszynie, a stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do więzienia śledczego w Mysłowicach. Po zakończonym śledztwie przetransportowany do KL Auschwitz, gdzie zginął **25.03.1943 r.** – rozstrzelany w komorze gazowej krematorium I wraz z 52-ma Polakami.

Bibliografia: Archiwum dr med. J. Mazurka – zbiór nr 2; (159); Pająk, *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, Katowice 1998 r., s. 677; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 126; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

SIKORA FRANCISZEK,

Urodzony w 1914 r., syn Andrzeja. Służbę w Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) pełnił w pow. frysztaćkim, tj. od 15.11.1938 do 31.03.1939 r. służył w Komisariacie w Nowym Boguminie, a stamtąd został oddelegowany na okres od 7.02. do 8.03.1939 r. a następnie przydzielony od 1.04.1939 r. do Komisariatu w Pietwałdzie. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Prawdopodobnie zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 019/1 z 7.04.1940, poz. 16, t. 2253. Jego nazwisko znajduje się w wykazie policjantów zamieszkujących salę 12 tzw. korpusu IV obozu w Ostaszkowie; wykaz znaleziono podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r. przy zwłokach Lucjana Rajcherta.

Bibliografia: Mecislav Borak, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 148.

SIKORA FRANCISZKA,

Zamieszkała w Boconowicach (nr 140). W początkowym okresie okupacji hitlerowskiej wysłana przez Arbeitsamt na roboty przymusowe do Niemiec. Nieznany jest dalszy los tej osoby.

Bibliografia: Archiwum dr med. J. Mazurka – zbiór nr 2; (167).

SIKORA HELENA,

Urodzona 31.12.1916 r. w Śmiłowicach (nr 19) i zamieszkała w tej miejscowości. Aresztowana 28.11.1944 r. i więziona w Cieszynie do 28.01.1945 r. Przetrwała hitlerowskie zniewolenie – wrocila do domu.

Bibliografia: Archiwum dr n.med. J. Mazurka, T.2, cz.6 (225).

SIKORA HELENA,

Urodzona 26.05.1921 r. w Skoczowie pow. cieszyński, córka Jana i Emilii z d. Kożusznik, zamieszkała w Orłowej. W okresie okupacji hitlerowskiej działała w ruchu oporu. Aresztowana i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziona do KL Auschwitz, gdzie zginęła **25.06.1943 r.** Według wystawionego aktu zgonu nr 23310/1943 – potwierdzonego przez lekarza obozowego, zmarła o godz. 15:09, określenie przyczyny zgonu to: „plötzlicher Herztod” (nagły zawał serca).

Bibliografia: I. Pająk *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, Katowice 1998 r., s. 688, 1163; PMA-B *Księga zgonów*, t. 16, s. 798; *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 146; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 146; informacja uzupełniona o dane z APMA-B.

SIKORA JAN,

Urodzony w Jabłonkowie-Kępa i zamieszkały w tej miejscowości. Aresztowany i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia. Przetrwał hitlerowskie zniewolenie – wrócił do domu.

Bibliografia: Archiwum dr med.. J. Mazurka – zbiór nr 2; (067).

SIKORA JAN,

Urodzony w Łomnej Górnej (nr 109) i zamieszkały w tej miejscowości. Wywłaszczony oraz wysiedlony z własnego gospodarstwa, a jego gospodarkę przejął osadnik sprowadzony przez Niemców. Nie ustalono gdzie został przeniesiony na okres trwania okupacji hitlerowskiej. Po zakończeniu okupacji wrócił do swojego gospodarstwa zdewastowanego i rozgrabionego.

Bibliografia: Archiwum dr med.. J. Mazurka – zbiór nr 2; (242).

SIKORA JAN,

Urodzony 3.11.1893 r. w Nawsiu (nr 110) i zamieszkały w tej miejscowości. Wywłaszczony oraz wysiedlony z całą rodziną (6 osób) z własnego gospodarstwa, a ich gospodarkę przejął osadnik sprowadzony przez Niemców. W nieustalonych okolicznościach, Jan Sikora wysłany został przez hitlerowców do lasu po drzewo, doznał wypadku – przygnieciony przez wóz który się stoczył ze skarpy. Zginął **28.11.1941 r.** (Śmierci uniknął syn Paweł – który był razem z ojcem i wyskoczył z wywracającego się wozu). Pozostali członkowie rodziny w 1942 r. wywiezieni do Niemiec na roboty przymusowe – gdzie przebywali do zakończenia wojny w 1945 r.

Bibliografia: Archiwum dr med.. J. Mazurka – zbiór nr 2; (092, 106).

SIKORA JAN,

Urodzony 24.04.1900 r. w Łomnej Dolnej (nr 1) i zamieszkały w tej miejscowości, robotnik leśny. Aresztowany 6.04.1943 r. za to, że zabił bez zezwolenia młode prosię. Więziony w Cieszyńcu, a stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz, gdzie **zginął**.

Bibliografia: Archiwum dr med.. J. Mazurka – zbiór nr 2; (234); w ewidencji APMA-B nie figuruje.

SIKORA JAN,

Urodzony 24.04.1909 r. w Łomnej Dolnej i zamieszkały w tej miejscowości, rolnik. Aresztowany 6.04.1943 r. za sabotaż gospodarczy. Prawdopodobnie, po krótkim uwięzieniu w Cieszyńcu, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz, gdzie **zginął**.

Bibliografia: S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 123.

SIKORA JAN,

Urodzony 9.05.1909 r. w Nawsiu (nr 172) i zamieszkały w tej miejscowości. Wywłaszczony oraz wysiedlony z własnego gospodarstwa wraz ze swoją rodziną (z żoną Zuzanną ur. w 1912 r., synem Janem ur. w 1935 r., synem Stanisławem ur. w 1937 r.). Ich gospodarkę przejął osadnik sprowadzony przez Niemców, zaś Jan z

rodziną wywiezieni zostali na roboty przymusowe do Niemiec. Po zakończeniu okupacji w 1945 r. wrócili do swojego domu zdewastowanego i rozgrabionego.

Postscriptum: Dwóch młodocianych synów zostało u babci w Nawsiu. Stanisław umarł w 1944 r. na zapalenie opon mózgowych – Niemcy odmówili pomocy lekarskiej. Zuzanna po śmierci Jana, wyszła drugi raz za mąż za Adama Heczkę.

Bibliografia: Archiwum dr med.. J. Mazurka – zbiór nr 2; (106, 107).

SIKORA JAN,

Urodzony w 1910 r. w Mostach (nr 221) i zamieszkały w tej miejscowości, rolnik. Aresztowany i więziony 6 tygodni – nieznane miejsce uwięzienia. Zwolniony z więzienia – wrócił do domu. Nieznany jest dalszy okupacyjny los tej osoby.

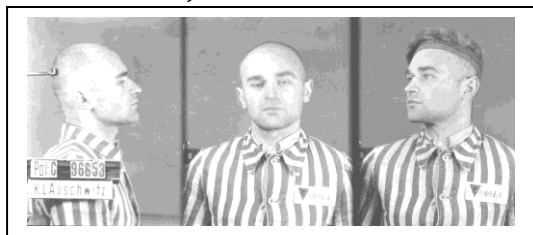
Bibliografia: Archiwum dr med.. J. Mazurka – zbiór nr 2; (286).

SIKORA JAN,

Urodzony 4.04.1911 r. w Jabłonkowie i zamieszkały w Nawsiu k/Jabłonkowa, syn Jana i Ewy z d. Sikora. Aresztowany i przewieziony do więzienia w Cieszynie, a stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz, gdzie zginął **7.11.1943 r.** Według wystawionego aktu zgonu nr 31651/1943 – potwierdzonego przez lekarza obozowego, zmarł o godz. 10:00, określenie przyczyny zgonu to: „akuter Magendarmkatarrh” (ostry katar/nieżyt żołądkowo-jelitowy).

Bibliografia: Pająk *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, Katowice 1998 r., s. 1147; APMA-B *Księga zgonów*, t. 22, s. 117; informacja uzupełniona o dane z APMA-B.

SIKORA JAN,



Urodzony 6.08.1912 r. w Borbech - Niemcy, zamieszkały w Ropicy (wieś na trasie z Cieszyna do Jabłonkowa), syn Jerzego i Anny z d. Buzek. W okresie okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu. Aresztowany 6.01.1943 r. i po krótkim uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym 29.01.1943 r. przewieziony do KL Auschwitz, zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 96653. Zginął w tym obozie **19.03.1943 r.** Według wystawionego aktu zgonu nr 14465/1943 – potwierdzonego przez lekarza obozowego, zmarł o godz. 10:39, określenie przyczyny zgonu to: „plötzlicher Herztod” (nagły zawał serca).

Bibliografia: APMA-B *Księga zgonów*, t. 10, s. 923; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 160; informacja uzupełniona o dane z APMA-B.

SIKORA JAN,

Urodzony w 1916 r. w Łomnej Górnej i zamieszkały w tej miejscowości, górnik kopalni w Karwinie. W okresie okupacji hitlerowskiej wywieziony na roboty przymusowe do Niemiec. Przetrwał hitlerowskie zniewolenie – wrócił do domu.

Bibliografia: Archiwum dr med.. J. Mazurka – zbiór nr 2; (241).

SIKORA JAN,

Urodzony 26.06.1920 r. w Nawsiu (nr 110) i zamieszkały w tej miejscowości – trzeci syn Jana (ur. 1892 r.) i Zuzanny. Wywłaszczony oraz wysiedlony z całą rodziną z własnego gospodarstwa. Ich gospodarkę przejął osadnik sprowadzony przez Niemców, natomiast 4 osoby tej rodziny wywiezione zostały w 1942 r. do Niemiec - do pracy przymusowej: syn Jan, matka Zuzanna ur. 1901 r., brat Paweł ur. 1923 r., brat Rudolf ur. 1925 r. Po zakończeniu okupacji wymieniona czwórka wróciła do swojego domu zdewastowanego i rozgrabionego.

Bibliografia: Archiwum dr med.. J. Mazurka – zbiór nr 2; (106, 107).

SIKORA JAN,

Urodzony 11.03.1923 r. w Łomnej Dolnej i tam zamieszkał, przydomek „Kurzyszek”, kupiec, hutnik. W okresie okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu - przy partyzantach - jeden z najodważniejszych i najstarszych partyzantów grupy „Nad Olzą”. Zginął **6.04.1945 r.** w walce z przeważającą ilością hitlerowców - podzielił los Bolesława Ryłki i Stanisława Rychtera na Kozubowej - od strony Głównicy.

Bibliografia: Archiwum dr med.. J. Mazurka – zbiór nr 2; (021, 202); S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 123.

SIKORA JERZY,

Urodzony w 1887 r. w Oldrzychowicach (nr 109) i zamieszkały w tej miejscowości do 1939 r., następnie mieszkaniec Cieszyna, inżynier leśnik. Aresztowany w 1939 r. i więziony do 1942 r. w obozie koncentracyjnym – nieznana nazwa. **Zmarł w 1945 r.** na wskutek choroby nabytej w obozie.

Bibliografia: Archiwum dr n.med. J. Mazurka, T.3, cz.7 (265).

SIKORA JERZY,

Urodzony w 1902 r. w Nawsiu (nr 329) i tam zamieszkały, krawiec. Aresztowany 24.04.1940 r. za publiczne wyśmiewanie się z hitlerowskiej formacji S. A. Przewieziony do więzienia w Cieszynie gdzie przebywał od 1940 do 1945 r. Przetrwał hitlerowskie zniewolenie – wrócił do domu.

Bibliografia: Archiwum dr med.. J. Mazurka – zbiór nr 2; (107).

SIKORA JERZY,

Urodzony w 1912 r. w Nawsiu-Jasienie (nr 37) i zamieszkały w tej miejscowości, kominiarz w Jabłonkowie. W 1943 r. przymusowo wcielony do Whermachtu. Aby zostać zwolniony z wojska, razem z bratem Adamem wstrzyknęli sobie do nogi naftę, powodując infekcję. Aresztowany za dezercję i przekazany na badania do szpitala w Opolu. Po stwierdzeniu samookaleczenia, skazani zostali przez sąd doraźny skazani na karę śmierci. Gdy przewożono ich pociągiem wraz z dziesięcioma innymi skazanymi do Katowic – na wykonanie wyroku przez ścięcie gilotyną, Adam wyskoczył przez okno jadącego pociągu w okolicach Raciborza. W ten sposób się uratował. Jego brat Jerzy niestety **zginął**.

Bibliografia: Archiwum dr med.. J. Mazurka – zbiór nr 2; (087, 090); S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 133.

SIKORA JERZY,

Urodzony 7.01.1913 r. w Nawsiu (nr 120) i zamieszkały w tej miejscowości. Wywłaszczony oraz wysiedlony z rodziną – 3 osoby z własnego gospodarstwa, a

następnie wywieziony na przymusowe prace do Niemiec. Jego gospodarkę przejął osadnik sprowadzony przez Niemców. Po zakończeniu okupacji wrócił do swojego domu zdewastowanego i rozgrabionego.

Bibliografia: Archiwum dr med. J. Mazurka – zbiór nr 2; (107).

SIKORA JÓZEF,

Urodzony 3.02.1915 r. w Jabłonkowie, zamieszkały w Jabłonkowie-Radwanów (nr 245). Aresztowany i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia. Przetrwał hitlerowskie zniewolenie – wrócił do domu.

Bibliografia: Archiwum dr med. J. Mazurka – zbiór nr 2; (067).

SIKORA KAROL,



Urodzony 20.02.1899 r. w Cieszynie, syn Jana i Katarzyny z d. Młodzik. Był żołnierzem Legionów Polskich, walczył w powstaniach śląskich. Do Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) został przyjęty 15.07.1922 r. Do 15.05.1927 r. pełnił służbę w Komendzie Miasta Królewska Huta (późniejsza nazwa Chorzów), skąd został przeniesiony do Katowic.

Do 30.09.1928 r. służył w Komendzie Szkoły jako instruktor. Następnie do 1.12.1929 r. pełnił służbę w Wydziale Śledczym, później został skierowany do ekspozytury śledczej Komendy Powiatowej Cieszyn, gdzie zastał go wybuch wojny. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Prawdopodobnie zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 037/2 z 20.04.1940, poz. 38, t. 1576.

Bibliografia: Biogram zawiera cytaty z książki Miecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 148.

SIKORA KAROL,

Urodzony 7.12.1919 r. w Oldrzychowicach (nr 192) i zamieszkały w tej miejscowości, robotnik. Aresztowany dwukrotnie. Pierwszy raz aresztowany przez gestapo 26.12.1942 i więziony w Cieszynie do 30.06.1943 r. Drugi raz aresztowany 25.08.1943 i więziony w Berlinie, Spandau, Torgau. Odzyskał wolność 3.05.1945 r. – wrócił do domu.

Bibliografia: Archiwum dr n.med. J. Mazurka, T.3, cz.7 (280).

SIKORA KAROL,

Urodzony 2.07.1920 r. w Oldrzychowicach (nr 235) - Na Pustkowie i zamieszkały w tej miejscowości, rzeźnik, brat Pawła. Podczas okupacji hitlerowskiej zaangażowany w ruch oporu. Aresztowany 12.02.1943 r. za pracę konspiracyjną i więziony w Cieszynie, a stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do

wiezienia w Katowicach. Następnie przetransportowany do KL Auschwitz, gdzie zginął **3.06.1943 r.**

Bibliografia: Archiwum dr n.med. J. Mazurka, T.3, cz.7 (267); S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 140; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

SIKORA KAROLINA,

Urodzona 17.10.1911 r. w Górnej Łomnej, zamieszkała w Łomnej Dolnej, żona Jana (ur. 1911 r.) który zginął w KL Auschwitz. Aresztowana 18.05.1943 r. za sabotaż gospodarczy i wpierv więziona w więzieniu w Cieszynie, a stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziona do KL Auschwitz. Dnia 9.06.1943 r. zarejestrowana w obozowej ewidencji jako więźniarka nr 46084. Zginęła **1.02.1944 r.**

Bibliografia: Archiwum dr med.. J. Mazurka – zbiór nr 2; (234, 203); I. Pająk *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, Katowice 1998 r., s. 559; Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszyńie – kartoteki byłych więźniów; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 123; informacja uzupełniona o dane z APMA-B.

SIKORA MARIA,

Urodzona 6.07.1923 r. w Gutach i zamieszkała w tej miejscowości (nr 71). Aresztowana 5.08.1944 r. i więziona w Cieszynie, a stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziona do więzienia śledczego w Mysłowicach. Po zakończonym śledztwie przetransportowana do KL Rawensbrick, i dalej do więzienia w Rechkin i w Hamburgu. Prawdopodobnie, w ramach rekonwalescencji wywieziona przez Czerwony Krzyż do Szwecji – skąd po wojnie wróciła do kraju.

Bibliografia: Archiwum dr n.med. J. Mazurka, T.3, cz.7 (317).

SIKORA OSKAR,

Urodzony w Nawsiu (nr 23) i zamieszkały w tej miejscowości. Aresztowany przez gestapo i prawdopodobnie krótko więziony w Cieszynie, a stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Mauthausen-Gusen. Przetrwał hitlerowskie zniewolenie – wrócił do domu.

Bibliografia: Archiwum dr med.. J. Mazurka – zbiór nr 2; (107).

SIKORA PAWEŁ,

Urodzony w Nawsiu (nr 51) i zamieszkały w tej miejscowości. Wywłaszczony oraz wysiedlony z całą rodziną – 6 osób z własnego rodzinnego gospodarstwa. Jego gospodarkę przejął osadnik sprowadzony przez Niemców, natomiast cała rodzina wywieziona została na przymusowe roboty do Niemiec. Po zakończeniu okupacji wrócili do swojego domu zdewastowanego i rozgrabionego.

Bibliografia: Archiwum dr med.. J. Mazurka – zbiór nr 2; (107).

SIKORA PAWEŁ.

Urodzony w Łomnej Górnej (nr 60) i zamieszkały w tej miejscowości. Wywłaszczony oraz wysiedlony z własnego gospodarstwa, a jego gospodarkę przejął osadnik sprowadzony przez Niemców. Nie wiadomo gdzie został przeniesiony na okres trwania okupacji hitlerowskiej. Po zakończeniu okupacji wrócił do swojego domu zdewastowanego i rozgrabionego.

Bibliografia: Archiwum dr med.. J. Mazurka – zbiór nr 2; (242).

SIKORA PAWEŁ,

Urodzony w Nawsiu (nr 117) i zamieszkały w tej miejscowości. Wywłaszczony oraz wysiedlony z całą rodziną (5 osób) z rodzinnego gospodarstwa. Ich gospodarkę przejął osadnik sprowadzony przez Niemców, natomiast cała rodzina wywieziona została na przymusowe roboty do Niemiec. Po zakończeniu okupacji wrócili do swojego domu zdewastowanego i rozgrabionego.

Bibliografia: Archiwum dr med.. J. Mazurka – zbiór nr 2; (108).

SIKORA PAWEŁ,



Urodzony 14.06.1889 r. w Kojkowicach, zamieszkały w Orłowej, narodowości polskiej, urzędnik. W okresie międzywojennym członek wielu polskich związków i organizacji. Aresztowany 22.04.1940 r. podczas akcji przeciw polskiej inteligencji i więziony w Cieszynie, a stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Dachau.

Następnie, od 5.06.1940 r. przeniesiony do KL Mauthausen-Gusen, zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 45266. Zginął **4.05.1941 r.**

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów; *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 146; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 146.

SIKORA PAWEŁ,

Urodzony w 1891 r. w Nawsiu-Pod Kozubową i zamieszkały w tej miejscowości, rolnik. Wywłaszczony oraz wysiedlony z całą rodziną z rodzinnego gospodarstwa. Jego gospodarkę przejął osadnik sprowadzony przez Niemców, natomiast cała rodzina wywieziona została na przymusowe roboty do Niemiec. Po zakończeniu okupacji wrócili do swojego domu zdewastowanego i rozgrabionego.

Bibliografia: Archiwum dr med.. J. Mazurka – zbiór nr 2; (108).

SIKORA PAWEŁ,

Urodzony 8.07.1900 r. w Bukowcu i zamieszkały w tej miejscowości, robotnik leśny. W okresie okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu. Aresztowany i wpięrow więziony w Cieszynie, a stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Oranienburg, gdzie zginął **23.11.1943 r.**

Bibliografia: Archiwum dr med.. J. Mazurka – zbiór nr 2; (160); S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 48.

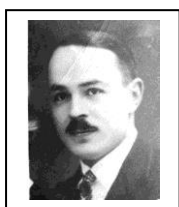
SIKORA PAWEŁ, przezwisko „Strażak Piosecki”,

Urodzony w 1900 r. w Piosku k/Jabłonkowa i zamieszkały w tej miejscowości. Rolnik, krótko burmistrz w Piosku, naczelnik straży pożarnej. Aresztowany w 1941 r. i prawdopodobnie po krótkim uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz, gdzie zginął w **1942 r.**

Bibliografia: Archiwum dr med.. J. Mazurka – zbiór nr 2; (183); w ewidencji APMA-B nie figuruje.

SIKORA PAWEŁ,

Urodzony 21.05.1904 r. w Piosku k/Jabłonkowa - Pod Gizową, syn Adama, specjalista z zakresu ogrodnictwa-warzywnictwa. Naukę w Szkole Ludowej rozpoczął w rodzinnej wiosce, a następnie kontynuował ją w Szkole Wydziałowej w Cieszynie. Po maturze, w latach 1924-1939 r. uczęszczał do Wyższej Szkoły Handlowej w Sosnowcu.



W czasie okupacji zamieszkiwał u swojej siostry w Dąbrowie, pracując w latach 1940-1942 r. jako rolnik w tamtejszym folwarku. Aresztowany przez gestapo z Dąbrowie wiosną 1942 r. za nielegalne słuchanie radia (zadenuncjowany przez niezyczliwego sąsiada). Więziony od 20.03.1942 do 22.10.1944 r. w Cieszynie, a stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do więzienia śledczego w Mysłowicach – gdzie przebywał ok. 4 miesiące.

Po zakończonym śledztwie, przetransportowany do KL Gross-Rosen, zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 13832. Napisał ostatni list do ojca z tego obozu 20.09.1944 r. **Zginął** podczas marszu ewakuacyjnego więźniów z tego obozu w głąb Niemiec (prawdopodobnie **6.10.1944 r.**).

Bibliografia: Archiwum dr med. J. Mazurka – zbiór nr 2; (091, 177, 178, 180, 183).

SIKORA PAWEŁ,

Urodzony 9.04.1905 r. w Piosku, zamieszkały w Dąbrowie, prawnik. Od początku okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu – żołnierz organizacji konspiracyjnej ZWZ. Aresztowany i prawdopodobnie krótko więziony w Cieszynie, a stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Gross-Rosen, gdzie **zginął 8.10.1944 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 78; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 152.

SIKORA PAWEŁ,

Urodzony 7.03.1916 r. w Oldrzychowicach (nr 235), zamieszkały w Karpętnej (47), robotnik leśny. Aresztowany pierwszy raz 6.09.1943 r. i po krótkim uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd przekazany w transporcie zbiorowym z Katowic do KL Auschwitz. Dnia 9.09.1943 r. zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 149326, zwolniony do domu 17.09.1943 r. Drugi raz aresztowany 24.09.1944 r. i po przesłuchaniach w Karpętnej – wyprowadzony został w okolice cmentarza i tam **zastrzelony**. Po wojnie, ekshumowany i w uroczystym pogrzebie pochowany w Oldrzychowicach.

Bibliografia: I. Pająk, *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, Katowice 1998 r., s. 394; Archiwum dr n.med. J. Mazurka, T.3, cz.7 (265); S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 75; informacja uzupełniona o dane z APMA-B.

SIKORA PAWEŁ,

Urodzony w 1923 r. w Nawsiu (nr 110) i zamieszkały w tej miejscowości, syn Jana i Zuzanny. Wraz z rodzicami wywłaszczony oraz wysiedlony z rodzinnego gospodarstwa, a następnie wywieziony do Niemiec na przymusowe roboty, gdzie przebywał od 1942 do 1945 r. Przetrwał hitlerowskie zniewolenie – wrócił do domu.

Bibliografia: Archiwum dr med. J. Mazurka – zbiór nr 2; (106).

SIKORA RUDOLF,

Urodzony 5.09.1911 r. W Nawsiu (nr 19-20) i zamieszkały w tej miejscowości, pracownik poczty. **Zginął** w niewyjaśnionych okolicznościach w 1944 r.

Bibliografia: Archiwum dr med. J. Mazurka – zbiór nr 2; (092).

SIKORA RUDOLF,

Urodzony w 1925 r. w Nawsiu (nr 110) i zamieszkały w tej miejscowości, syn Jana i Zuzanny. Wraz z rodzicami wywłaszczony oraz wysiedlony z rodzinnego gospodarstwa. Wysłany przez Arbeitsamt do Niemiec na przymusowe roboty, gdzie przebywał od 1942 do 1945 r. Przetrwał hitlerowskie zniewolenie – wrócił do domu.

Bibliografia: Archiwum dr med. J. Mazurka – zbiór nr 2; (106).

SIKORA ZUZANNA,

Urodzona w 1888 r. w Bystrzycy n.Olzą, zamieszkała w Trzyńcu. Aresztowana i przetransportowana do Polenlager nr 32 w Oderberg – Bogumin, gdzie zginęła **10.11.1944 r.**

Bibliografia: S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 187.

SIKORA ZUZANNA z d. CHLEBEK,

Urodzona 2.06.1903 r. w Rzece, zamieszkała w Gutach (nr 8). Aresztowana 30.07.1943 r. i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, w transporcie zbiorowym przewieziona do KL Sachsenhausen-Oranienburg, gdzie zginęła **15.12.1943 r.**

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów; Archiwum dr n. med. J. Mazurka, T.3, cz.7 (307); S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 70.

SILBERBUSCH ANITA,

Urodzona 14.05.1928 r., zamieszkała w Nowym Boguminie. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginęła** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tej więźniarki.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 137.

SILBERBUSCH HERBERT,

Urodzony 17.07.1897 r., zamieszkały w Nowym Boguminie. Aresztowany z powodu czystek rasowych i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tego więźnia.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 137.

SILBERBUSCH RENATA,

Urodzona 2.07.1924 r., zamieszkała w Nowym Boguminie. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginęła** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tej więźniarki.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 137.

SILBERBUSCH SALOMEA,

Urodzona 12.10.1872 r., zamieszkała w Nowym Boguminie. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginęła** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tej więźniarki.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 137.

SILBERMANN BERTA,

Urodzona 10.03.1908 r. w Cieszynie, zamieszkała w Czeskim Cieszynie. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana do Krakowa, gdzie zginęła **15.03.1942 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 59.

SILBERMAN DAWID,

Zamieszkały w Nowym Boguminie. Aresztowany z powodu czystek rasowych i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tego więźnia.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 137.

SILBERMAN WILMA,

Zamieszkała w Nowym Boguminie. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginęła** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tej więźniarki.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 137.

SILBERMANN DAWID,

Urodzony 10.09.1932 r. w Czeskim Cieszynie i zamieszkały w tej miejscowości. Aresztowany z powodu czystek rasowych i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginęła** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tej więźniarki.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 59.

SILBERMANN JAKUB,

Urodzony 17.11.1910 r. w Cieszynie, zamieszkały w Czeskim Cieszynie. Aresztowany z powodu czystek rasowych i przetransportowany do KL Auschwitz, gdzie zginął **3.08.1943 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 59; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

SILBERMANN JAKUB,

Urodzony 24.02.1936 r. w Żilinie, zamieszkały w Czeskim Cieszynie. Aresztowany z powodu czystek rasowych i przewieziony do Krakowa, gdzie zginął **16.03.1943 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 59.

SILBERMANN JÓZEF,

Urodzony 23.04.1884 r. w Zatorze, zamieszkały w Czeskim Cieszynie. Uchodził przed działaniami wojennymi w 1939 r. do Lwowa, skąd Niemcy prawdopodobnie z powodu czystek rasowych przesłali go do getta w Dembicy i tam został **zastrzelony** 1942-1943 r.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 59.

SILBERMANN KAREŁ,

Zamieszkały w Nowym Boguminie, wyższe wykształcenie. Aresztowany z powodu czystek rasowych i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tego więźnia.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 137.

SILBERMANN MARIE z d. WIND,

Urodzona 4.02.1910 r. w Dąbrowie, zamieszkała w Czeskim Cieszynie. Aresztowany z powodu czystek rasowych i przetransportowany do KL Auschwitz, gdzie zginęła **3.08.1942 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 59; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

SILBERMANN MARTA z d. WINDLIDI,

Urodzona w 1901 r., zamieszkała w Czeskim Cieszynie. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana do więzienia lub obozu o nieustalonej nazwie, gdzie zginęła **28.02.1941 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 59; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

SILBERMANN RECHA z d. SCHLAMPOR,

Urodzona 30.07.1888 r. w Nowym Sączu, zamieszkała w Czeskim Cieszynie. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana do KL Auschwitz, gdzie zginęła **3.08.1943 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 59; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

SILBERMANN RUTH,

Urodzona w 1927 r., zamieszkała w Czeskim Cieszynie. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego o nieustalonej nazwie, gdzie zginęła **28.02.1941 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 59; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

SILBERMANN WIKTOR,

Urodzony w 1898 r., zamieszkały w Czeskim Cieszynie. Aresztowany z powodu czystek rasowych i przetransportowany do KL Auschwitz, gdzie zginął **28.02.1941 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 59; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

SILBERSTEIN TERESA,

Zamieszkała w Nowym Boguminie. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginęła** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tej więźniarki.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 137.

SILBERSTEIN ZOFIA,

Zamieszkała w Nowym Boguminie. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginęła** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tej więźniarki.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 137.

SILBIGER ALMA,

Urodzona 2.10.1877 r., zamieszkała w Skrzeczoniu. Aresztowana w ramach czystek rasowych i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginęła** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tej więźniarki.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 176.

SILBIGER ALŻBIETA,

Zamieszkała w Łąkach. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana do KL Auschwitz gdzie **zginęła w 1940 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 121.

SILBIGER ARNOLD,

Urodzony 23.10.1890 r., zamieszkały w Nowym Boguminie, wyższe wykształcenie - adwokat. Aresztowany z powodu czystek rasowych i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tego więźnia.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 137.

SILBIGER ARNOŚĆ,

Urodzony 19.11.1921 r., zamieszkały w Nowym Boguminie, student. Aresztowany z powodu czystek rasowych i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tego więźnia.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 137.

SILBIGER ARNOŚTKA,

Urodzona 3.03.1896 r., zamieszkała w Nowym Boguminie. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginęła** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tej więźniarki.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 137.

SILBIGER BEDRICH,

Zamieszkały w Łąkach. Aresztowany z powodu czystek rasowych i przetransportowany do KL Auschwitz, gdzie **zginął w 1940 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 121.

SILBIGER EDITA,

Urodzona 25.11.1920 r., zamieszkała w Nowym Boguminie. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginęła** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tej więźniarki.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 137.

SILINGER EMANUEL,

Zamieszkały w Dąbrowie. Aresztowany wraz z żoną z powodu czystek rasowych i przetransportowany do KL Auschwitz, gdzie **zginął** – nieznane są data oraz okoliczności śmierci tego więźnia.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 79

SINDA EDWARD,

Urodzony 25.09.1919 r. w Karwinie i zamieszkały w tej miejscowości. Po ukończeniu szkoły ludowej, kształcił się w gimnazjum w Orłowej – z maturą w 1938 r. W okresie okupacji hitlerowskiej pracował w kopalni, działał w ruchu oporu. Aresztowany 27.01.1943 r. i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w

Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do więzienia śledczego w Mysłowicach.



Po zakończonym śledztwie przesłany do KL Auschwitz, gdzie **zginął - rozstrzelany 2.06.1943 r.**

Bibliografia: I. Pająk, *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, Katowice 1998 r., s. 685; J. Burek, nauczyciel, były więzień obozów koncentracyjnych - wywiady i opracowania z zasobów archiwum Kongresu Polaków w RC w Cieszynie; *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 103; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 88; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

SINDA KAROL,

Urodzony 28.01.1916 r. w Karwinie. Aresztowany z powodu czystek rasowych i przetransportowany do KL Auschwitz, gdzie **zginął 2.06.1943 r.**

Bibliografia: I. Pająk, *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, Katowice 1998 r., s. 685; *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 104; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 88; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

SINGER ADOLF,

Urodzony 9.01.1889 r. w Trzebini, zamieszkały w Stonawie. Aresztowany z powodu czystek rasowych i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tego więźnia.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 182.

SINGER BERTA,

Urodzona 23.05.1873 r. w Białce, zamieszkała w Karwinie. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginęła** – nieznana jest nazwa więzienia lub obozu oraz data okoliczności śmierci tej więźniarki.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 110.

SINGER JOSEF,

Urodzony 30.11.1895 r. w Czańcu pow. bielski, zamieszkały w Stonawie. Zastrzelony z powodu czystek rasowych w **kwietniu 1942 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 182.

SITTEK HELENA z d. GRADEK,



Urodzona 17.05.1907 r., w Karwinie i zamieszkała w tej miejscowości, nauczycielka przedszkolna w Cierlicku Górnym. Od początku okupacji hitlerowskiej działała w ruchu oporu. Aresztowana 1.09.1943 r. i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziona do KL Auschwitz, gdzie **zginęła 2.05.1944 r.**

Bibliografia: M. Walczak, *Ludzie nauki i nauczyciele polscy podczas II wojny światowej. Księga strat osobowych*, Warszawa 1995 r. s. 636; Zbiory dokumentów K. Wójtowicza (poz. 188 wykazu). Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów; *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 103; Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 88; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

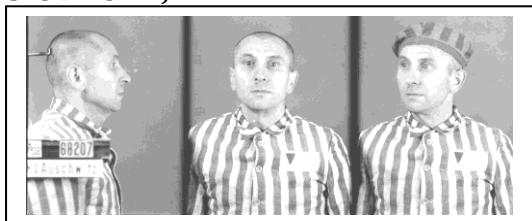
SIUDA FRANCISZEK,



Urodzony 2.08.1906 r. w Karwinie, zamieszkały w Suchej Górnej, narodowości polskiej, górnik. Aresztowany 13.05.1942 r. i więziony w Cieszynie, a stamtąd od 12.09.1942 r. w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz. Następnie, od 12.06.1943 r. przeniesiony do KL Mauthausen-Gusen, zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 12975. Odzyskał wolność, wyzwolony 5.05.1945 r. przez wojska amerykańskie.

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszyń – kartoteki byłych więźniów; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

SIUDA JAN,



Urodzony 15.08.1904 r. w Starym Mieście, zamieszkały w Karwinie, narodowości polskiej, sztygar. Aresztowany 13.05.1942 r. i więziony w Cieszynie, a stamtąd 16.10.1942 r., w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz, zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 68207. Następnie, od 12.06.1943 r. przeniesiony do KL Mauthausen-Gusen i tam zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 12974. Odzyskał wolność 5.05.1945 r. – wyzwolony przez wojska amerykańskie. Po wyzwoleniu wrócił do pracy w kopalniach karwińskich.

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszyń – kartoteki byłych więźniów; informacja uzupełniona o dane z APMA-B.

SIUDA JÓZEF,

Urodzony 27.09.1883 r. w Łąkach, pracownik w kopalni. W okresie międzywojennym aktywista wielu polskich organizacji, przede wszystkim Domu Chrześcijańskich Robotników „Praca” w Karwinie. Aresztowany 2.09.1939 r. i krótko więziony we Frysztacie, w Cieszynie, a stamtąd 29.09.1939 r. w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Dachau. Następnie, od 26.05.1940 r. przeniesiony do KL Mauthausen-Gusen, zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 3563. Zwolniony z obozu 14.01.1941 r. Po powrocie do domu, pracował do końca okupacji w kopalni. Po wyzwoleniu już jako emeryt górniczy – dorywczo pracował w spółdzielni spożywczej Jednota-Jedność. Zmarł w kwietniu 1974 r.

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszyń – kartoteki byłych więźniów.

SIUDA JAN,

Urodzony 30.08.1917 r., zamieszkały w Starym Mieście. W okresie okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu – partyzant oddziału „Cuda”. Zginął 27.10.1944 r. w starciu z hitlerowskim agresorem w Brodske pod Beskidem.

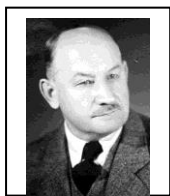
Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 178.

SIWEK JÓZEF,

Urodzony 20.08.1880 r. w Suchej Górnej i zamieszkały w tej miejscowości, gajowy. Aresztowany 5.02.1943 r. i uwięziony w obozie koncentracyjnym o nieustalonej nazwie. Zmarł **23.06.1944 r.** w szpitalu w Cieszynie po zwolnieniu z obozu - z wycieńczeniu organizmu pobyt w obozie.

Bibliografia: S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 177; *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 89.

SIUDA JÓZEF,



Urodzony 27.09.1883 r. w Łąkach, zamieszkały w Karwinie, narodowości polskiej. Aresztowany 2.09.1939 r. i więziony w Karwinie, Frysztacie, prawdopodobnie w Cieszynie, a stamtąd 29.09.1939 r. w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Dachau. Następnie, 26.05.1940 r. przeniesiony do KL Mauthausen-Gusen, zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 3563.

Zwolniony z obozu 14.01.1941 r. – wrócił do domu. Nieznany jest dalszy okupacyjny los tej osoby.

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów.

SIWEK KAROL,

Urodzony 4.06.1912 r. w Karwinie i zamieszkały w tej miejscowości, harcerz. Od początku okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu. Aresztowany 13.06.1942 r. i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz, gdzie zginął **29.02.1944 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 104; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 88; *Harcerskie Ofiary Drugiej Wojny Światowej*, s. 133; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

SKALUBA MARIA z d. SZUŚCIK,

Urodzona w 1905 r., zamieszkała w Karwinie, żona policjanta z Rzeszowa, który prawdopodobnie zginął w Katyniu. Maria została uwięziona ze synem Bolesławem w Mirowie - 3 miesiące przed końcem wojny.

Bibliografia: Informacja Barbary Michejda-Pinno.

SKALUBA WŁADYSŁAW,

Urodzony 14.01.1898 r. w Wilkowicach, syn Tomasza i Marii z d. Grendys. Z Żandarmerii Krajowej Księstwa Cieszyńskiego, od 15.07.1922 r. przeszedł do służby w Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.). Od 20.09.1923 r. starszy posterunkowy, pełnił służbę w ekspozyturze śledczej w Cieszynie, następnie do 4.02.1924 r. służył w pow. katowickim. Stąd został przeniesiony do pionu śledczego Komisariatu Cieszyn. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 023/1 z 10.04.1940, poz. 65, t. 1470.

Bibliografia: Biogram zawiera cytaty z książki Mecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 148.

SKOP KAROL,

Urodzony 27.05.1900 r. w Zielonej pow. lubliniecki. Na Zaolziu pełnił służbę w Straży Granicznej, wcześniej był w Moszczenicy pow. rybnicki. Po ewakuacji w związku z przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej znalazł się we Lwowie. W ostatnim liście z 25.06.1940 r. pisał do rodziny, że wkrótce zostanie wywieziony na Syberię. Prawdopodobnie zginął – **zamordowany** przez Sowietów.

Bibliografia: Mecislav Borak, „Symbol Katynia” *Zaolziańskie Ofiary Obozów i Więzień w ZSRR*, Czeski Cieszyń 1991, s. 124; Biogram zawiera cytaty z książki Mecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 194.

SKOP KAROL,

Zamieszkały w Nowym Boguminie. Aresztowany i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tego więźnia.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 137.

SKORUPA BRUNON,

Urodzony 2.09.1911 r., syn Leopolda i Wiktorii. Pracownik policji - posterunkowy Państwowej Policji w Skalnym - Słowacja. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LT NKWD z Ostaszkowa 037/1 z dnia 20.04.1940 r., poz. 31, s. 212, t. 1559.

Bibliografia: Mecislav Borak, „Symbol Katynia” *Zaolziańskie Ofiary Obozów i Więzień w ZSRR*, Czeski Cieszyń 1991, s. 103.

SKOWRONEK ERWIN,



Urodzony 1.04.1909 r. w Nowych Hajdukach pow. świętochłowicki, syn Jana i Agnieszki z d. Widuch. W latach 1932-1933 odbywał służbę w WP, ukończył ją w stopniu starszego strzelca. Do Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) przyjęty 12.11.1934 r. i skierowany do Komendy Rezerwy w Katowicach.

Następnie, od 10.01.1935 służył w Komisariacie w Lipinach pow. świętochłowicki. Od 22.12.1938 r. oddelegowany na Zaolzie, zaś od 15.05.1939 do wybuchu wojny służył na Posterunku w Wyrach pow. pszczyński. Tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed

niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Prawdopodobnie zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 037/1 z 20.04.1940, poz. 26, t. 5277.

Bibliografia: Biogram wraz ze zdjęciem zawiera cytaty z książki Miecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 149.

SKÓRKA BRONISŁAW,

Urodzony 10.10.1897 r. w Miedniku, syn Elżbiety. Ukończył szkołę powszechną, robotnik. Od 16.05.1919 do 28.12.1922 r. służył w WP - w 28 pułku artylerii polowej. Pracę w Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) rozpoczął od 15.01.1924 r., skierowany na kurs posterunkowych. Służbę pełnił od 5.07.1924 r. w Katowicach - Komisariat Dworzec, od 24.03.1925 r. w II Komisariacie, skąd 4.10.1938 r. został oddelegowany do pow. frysztackiego. We wrześniu 1939 r. ponownie w Komisariacie II w Katowicach. Odznaczony Medalem Pamiątkowym za Wojnę 1918-1921. Tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Prawdopodobnie zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 045/1 z 22.04.1940, poz. 13, t. 1891. Jego nazwisko znajduje się w wykazie policjantów zamieszkujących salę 12 tzw. Korpusu IV obozu w Ostaszkowie; wykaz znaleziono podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r. przy zwłokach Lucjana Rajcherta.

Bibliografia: Biogram zawiera cytaty z książki Miecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 149.

SKÓRKIEWICZ KAROL,

Urodzony 17.08.1911 r. w Goleszowie pow. cieszyński, syn Franciszka i Katarzyny z d. Sikora. Ukończył szkołę powszechną, pomocnik handlowy. Do służby w Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) przyjęty od 2.08.1937 r. do kompanii kandydatów Komendy Rezerwy w Katowicach. Następnie, od 1.07.1938 r. służył w Komisariacie Hajduki Wielkie pow. świętochłowicki, skąd w 22.12.1938 r. został oddelegowany na Zaolzie. Od 1.04.1939 r. pełnił służbę w Komisariacie w Cieszynie, a następnie od 21.06.1939 r. na Posterunku w Łomnej Dolnej. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 016/2 z kwietnia 1940, poz. 11, t. 501.

Bibliografia: Biogram zawiera cytaty z książki Miecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 149.

SKREIKUS GISELA,

Urodzona 18.04.1887 r., zamieszkała w Nowym Boguminie. Aresztowana i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginęła** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tej więźniarki.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 137.

SKREIKUS PINKAS,

Urodzony 15.08.1886 r., zamieszkały w Nowym Boguminie, nauczyciel. Aresztowany i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tego więźnia.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 137.

SKRZYPCZYK KURT,

Urodzony 6.02.1914 r. w Opolu, syn Michała i Anastazji z d. Krengel. Ukończył siedem klas Gimnazjum w Nowym Bytomiu, bez zawodu. W WP służył od 14.04.1936 do 30.09.1937 r., otrzymał stopień kaprała. Do Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) został przyjęty 2.03.1939 r., do kompanii kandydatów Komendy Rezerwy w Katowicach. Od 1.07.1939 r. do wybuchu wojny pełnił służbę na Posterunku Konnym Orłowa pow. frysztański. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 054/1 z 5.05.1940, poz. 45, t. 4769. Jego nazwisko znajduje się w wykazie policjantów zamieszkujących salę 12 tzw. korpusu IV obozu w Ostaszkowie; wykaz znaleziono podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r. przy zwłokach Lucjana Rajcherta.

Bibliografia: Biogram zawiera cytaty z książki Miecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 149.

SKULINA WIKTOR,

Urodzony w 1900 r. w Trzanowicach Dolnych i zamieszkały w tej miejscowości, urzędnik wojewódzki w Cieszynie. Aresztowany i prawdopodobnie po krótkim uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Mauthausen-Gusen, gdzie **zginął w 1943 r.**

Bibliografia: Archiwum dr n.med. J. Mazurka, T.2, cz.6 (229).

SKULINA MIROSLAW,

Urodzony w Orłowej i zamieszkały w tej miejscowości. W okresie okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu. Aresztowany i prawdopodobnie po krótkim

uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Dachau, gdzie zginął **20.02.1942 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 146; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 146.

SKULINA WIKTOR,

Urodzony w 1900 r. w Trzanowicach Dolnych i zamieszkały w tej miejscowości, urzędnik. Aresztowany i prawdopodobnie po krótkim uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Mauthausen-Gusen, gdzie **zginął w 1943 r.**

Bibliografia: S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 184.

SKUPNIK FRANCISZEK,

Urodzony 1.04.1894 r. w Lutyni Polskiej (obecnie Lutynia-Orłowa), syn Karola i Joanny z d. Woźnica. W pierwszej wojnie światowej od 30.08.1914 do 19.02.1918 r. był żołnierzem Legionów Polskich - 3 pułku piechoty i 2 pułk ułanów. Od 11.08.1919 r. służył w Żandarmerii Krajowej Księstwa Cieszyńskiego, skąd przeszedł do Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.), i od 15.07.1922 r. otrzymał przydział do Komisariatu w Bielsku. Co najmniej od 1933 r. służył na Posterunku w Dziedzicach pow. bielski. Odznaczony Krzyżem Niepodległości. Tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 027/3 z 13.04.1940, poz. 78, t. 3264. Jego nazwisko znajduje się w wykazie policjantów zamieszkujących salę 8 tzw. korpusu IV obozu w Ostaszkowie; wykaz znaleziono podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r. przy zwłokach Lucjana Rajcherta.

Bibliografia: Biogram zawiera cytaty z książki Mecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 150.

SKUPNIK JÓZEF,

Urodzony 9.04.1915 r. w Wierzniowicach i zamieszkały w tej miejscowości, syn Jana i Józefy z d. Kubatka. Ukończył trzy klasy Polskiej Szkoły Wydziałowej w Lutyni Niemieckiej (obecnie Lutynia Dolna), robotnik. Przed 1938 r. pracował w Centralnym Stowarzyszeniu Spożywczym dla Śląska w Łazach. W 1938 r. odbywał służbę wojskową w Armii Czechosłowackiej w 27 pp w Uherskim Hradziszczu. Do Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) przyjęty 2.12.1938 r. do Komendy Rezerwy w Katowicach, następnie przydzielony na Posterunek w Gnojniku, gdzie służył do wybuchu wojny. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a

następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Ostatnio widziany razem z policjantami Stańkuszem i Nykiem przy granicy rumuńsko-węgierskiej. Wpisany na LW z Ostaszkowa 026/4 z 13.04.1940, poz. 11, t. 319.

Bibliografia: Mieczysław Borak, „Symbol Katynia” *Zaolziańskie Ofiary Obozów i Więzień w ZSRR*, Czeski Cieszyń 1991, s. 103; Biogram zawiera cytaty z książki Mieczysława Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 150.

SKUT MARIA,

Urodzona 18.08.1889 r., zamieszkała w Skrzeczoniu. Aresztowana i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginęła** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tej więźniarki.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 176.

SKYBA (SKIBA) LEOPOLD,

Urodzony 1.11.1900 r. w Pietwałdzie i zamieszkały w tej miejscowości, górnik. Aresztowany i prawdopodobnie po krótkim uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Buchenwald, gdzie zginął **28.03.1945 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 159; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 151.

SLAVIK ALOJZY,

Urodzony 30.12.1897 r. w Starym Mieście, zamieszkały w Trzyńcu, urzędnik. W okresie okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu. Aresztowany i po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz, gdzie zginął **19.09. (11.10.)1942 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 178; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 188; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

SLAZYK (ŚLAŻIK) RUDOLF,

Urodzony 8.03.1905 r. w Dąbrowie, i zamieszkały w tej miejscowości, urzędnik górniczy, zamieszkały w Dąbrowie. Od początku okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu. Aresztowany 21.11.1944 r. – zastrzelony w nieznanych okolicznościach **22.11.1944 r.** w Dąbrowie.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 79; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 62.

SLUP JAROSŁAW,



Urodzony 12.10.1905 r. w Ostrawie Śl. Aresztowany 11.11.1942 r. i osadzony w więzieniu na Montelupich w Krakowie, a stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz. Dnia 14.11.1942 r. zarejestrowany w obozowej

ewidencji jako więzień nr 75701. Następnie, przenoszony do KL Natzweiler, do KL Flossenbürg, i ostatecznie do KL Dachau. Brał udział w marszu ewakuacyjnym i odzyskał wolność 2.05.1945 r. w okolicach miasta Regensburg – wyzwolony przez wojska amerykańskie.

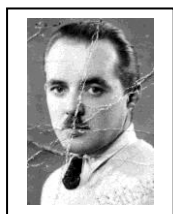
Bibliografia: I. Pająk, *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, Katowice 1998 r., s. 221; ankieta (sygn. Mat./9176, nr inw. 153456) wypełniona 22.11.1972 r. przez Jarosława Słupa; informacja uzupełniona o dane z APMA-B.

SŁOWIACZEK ALOJZY,

Urodzony w 1910 r. w Jabłonkowie i zamieszkały w tej miejscowości, robotnik rolny. Zmobilizowany, brał udział w kampanii wrześniowej w 1939 r. Pod naporem przeważającej siły agresora hitlerowskiego znalazł się z wojskiem na terenach wschodnich - w Lublinie, gdzie **zginął** w walce z hitlerowskim najeźdźcą.

Bibliografia: S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 73.

SŁOWIACZEK WILHELM,



Urodzony 1.10.1914 r. w Łomnej Górnej, zamieszkały w Milikowie, narodowości polskiej, robotnik. Aresztowany i po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd 28.04.1940 r. w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Dachau. Następnie, 3.06.1940 r. przeniesiony do KL Mauthausen-Gusen, i tam zarejestrowany w ewidencji obozowej jako więzień nr 6828, 4541. Zwolniony z obozu 1.10.1942 r. – wrócił do domu.

Ponownie aresztowany i więziony w Cieszynie od 14.06. do 24.07.1944 r.

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów.

SŁOWIK ALOJZY ks.,

Urodzony 31.08.1911 r. w Oldrzychowicach i tam zamieszkały. Ukończył gimnazjum w Cieszynie, a następnie seminarium duchowne w Widnawie. Był wikarym w Cierlicku Górnym, Dąbrowie, Jabłonkowie a następnie administrator w Trzyciezu. Stamtąd, na początku okupacji hitlerowskiej przeniesiony do Nowego Bogumina. Aresztowany w 1941 r. i więziony w Cieszynie (przez 14-cie miesięcy). Zwolniony po wymuszonym podpisaniu Volkslisty – lecz nadal pozostał pod nadzorem gestapo. W 1943 r. przymusowo wcielony do Wehrmachtu – wysłany na front zachodni gdzie **zginął w 1944 r.** w okolicach Marsylii.

Bibliografia: Archiwum dr n.med. J. Mazurka, T.3, cz.7 (267).

SŁOWIK HELENA,

Urodzona 14.08.1922 r. w Karwinie i zamieszkała w tej miejscowości, studentka. Wysłana przez Arbeitsamt na roboty przymusowe do Niemiec - zaraz na początku okupacji hitlerowskiej. Zwolniona do domu, zmarła **8.03.1941 r.** - na skutek nabytej choroby na robotach przymusowych.

Bibliografia: S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 88-89.

SŁOWIK JÓZEF,

Urodzony 8.03.1907 r. i wprawdzie zamieszkały w Karwinie, od 1927 do 1940 r. mieszkaniec Grodziszcz, natomiast od 1940 r. zamieszkały w Żukowie Górnym (nr 153), technik gorniczy w Kawrwinie. W 1943 r. przymusowo wcielony do Wehrmachtu, i natychmiast przy pierwszej okazji zbiegł na terenach Francji,

przeszedł do tam działającej partyzantki - walcząc z hitlerowcami od 28.04.1944 do 28.08.1944 r. Od 28.08.1944 r. wstąpił do Legionów Polskich i walczył w ich szeregach do zakończenia wojny. Po zakończeniu wojny wrócił do polski.

Bibliografia: Archiwum dr n. med. J. Mazurka, T.1, cz.4 (085, 087).

SŁOWIK STANISŁAW,

Urodzony 24.07.1911 r. w Rużomberok – Słowacja, syn Jana i Anny, zamieszkały w Cieszynie. Aresztowany i prawdopodobnie po uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony został do KL Auschwitz, gdzie zginął **1.10.1942 r.** Według wystawionego aktu zgonu nr 33950/1942 – potwierdzonego przez lekarza obozowego, zmarł o godz. 8:30, określenie przyczyny zgonu to: „Lungentuberkulose” (gruźlica płuc).

Bibliografia: PMA-B *Księga zgonów*, t. 23, s. 922; informacja uzupełniona o dane z APMA-B.

SŁUPIK SYLWESTER,



Urodzony 10.12.1917 r. w miejscowości Dębieńsko Wielkie pow. rybnicki, syn Filipa i Marii z d. Włodzko. Posterunkowy Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.). Służbę pełnił na Posterunku w Łąkach. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol.

W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 05/5 z 5.04.1940, poz. 33, t. 722.

Bibliografia: Biogram wraz ze zdjęciem zawiera cytaty z książki Miecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 150.

SMEKAL GOTTLIEB,

Urodzony 22.08.1909 r. w Ostrawie Śl. Aresztowany z powodu czystek rasowych i po uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz, gdzie zginął **15.09.1942 r.**

Bibliografia: I. Pająk, *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, Katowice 1998 r., s. 1148; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

SMETANA GIZELA,

Urodzona 18.08.1873 r., zamieszkała w Nowym Boguminie. Aresztowana i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginęła** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tej więźniarki.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 138.

SMETANA JÓZEF,

Urodzony 3.03.1866 r., zamieszkały w Nowym Boguminie. Aresztowany i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tego więźnia.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 138.

SMETANA OLGA,

Urodzona 15.02.1904 r., zamieszkała w Nowym Boguminie. Aresztowana w 1940 r. i przetransportowana do więzienia w Krakowie, skąd 5.08.1944 r. została przesłana do KL Auschwitz, gdzie **zginęła** – nieznana jest data śmierci.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 138; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

SMOLANA JÓZEF,

Urodzony w 1917 r. w Mostach k/Jabłonkowa i zamieszkały w tej miejscowości, robotnik rolny. Aresztowany 1.10.1939 r. i uwięziony w obozie koncentracyjnym o nieustalonej nazwie. Zmarł po powrocie do domu w 1945 r. z wycieńczenia i nabytych chorób w obozie.

Bibliografia: S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 130.

SMOLARZ JAN,

Urodzony 26.05.1905 r. w Karwinie zamieszkały w tej miejscowości, syn Teofila i Bronisławy z d. Słota. Aresztowany i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz. Dnia 14.12.1942 r. zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 83620. Zginął **3.01.1943 r.** Według wystawionego aktu zgonu nr 359/1943 – potwierdzonego przez lekarza obozowego, zmarł o godz. 16:30, określenie przyczyny zgonu to: „Herzschwäche bei Darmkatarrh” (niewydolność serca przy niezycie/katarze jelit).

Bibliografia: I. Pająk, *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, Katowice 1998 r., s. 234; APMA-B *Księga zgonów*, t. 1, s. 353; *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 104; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 89; informacja uzupełniona o dane z APMA-B.

SMOLIK ALFRED,

Urodzony w 1913 r., syn Teodora. Posterunkowy Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.). Od 25 stycznia do 31.10.1938 r. służył w 2 kompanii kandydatów Komendy Rezerwy w Katowicach. Do 14.05.1939 r. pełnił służbę w Komisariacie w Orłowej, skąd został skierowany na Posterunek Konny w Bielsku. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD. **Postscriptum:** Wpisany na LW z Ostaszkowa 038/3 z 20.04.1940, poz. 39, t. 376. Jego nazwisko znajduje się w wykazie policjantów zamieszkujących salę 8 tzw. korpusu IV obozu w Ostaszkowie; wykaz znaleziono podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r. przy zwłokach Lucjana Rajcherta.

Bibliografia: Biogram zawiera cytaty z książki Mecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 150.

SMUŻ ALOJZY,

Urodzony 8.07.1913 r. w Darkowie, zamieszkały w Łąkach n.Olzą, syn Henryka. Ukończył szkołę powszechną, robotnik, a później podjął pracę w policji – funkcjonariusz Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.). Do 17.12.1937 r. służył w kompanii kandydatów Komendy Rezerwy w Katowicach, skąd został przeniesiony na Posterunek w Chropaczowie pow. świętochłowicki. Od 22.12.1938 r. oddelegowany do Komisariatu w Trzyńcu, następnie 17.03.1939 r. skierowany do Komendy Rezerwy w Katowicach, od 20.04.1939 r. rozpoczął służbę w Dowództwie III kompanii kandydatów Komendy Rezerwy we Frysztacie. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Żona Maria otrzymała od niego z Ostaszkowa jeden list. Wpisany na LW z Ostaszkowa 044/2 z 22.04.1940, poz. 16, t. 5644. Jego nazwisko znajduje się w wykazie policjantów zamieszkujących salę 7 tzw. korpusu IV obozu w Ostaszkowie; wykaz znaleziono podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r. przy zwłokach Lucjana Rajcherta.

Bibliografia: Mécislav Borák, „Symbol Katynia” *Zaolziańskie Ofiary Obozów i Więzień w ZSRR, Czeski Cieszyń* 1991, s. 103; Biogram zawiera cytaty z książki Mécislava Boráka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 150; *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 122; S. Zahradník, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 121.

SMUŻ FRANCISZEK,

Urodzony 18.11.1916 r. w Łąkach n.Olzą i zamieszkały w tej miejscowości, kupiec. Aresztowany i zastrzelony **8.09.1944 r.** w Łąkach.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 122; S. Zahradník, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 121.

SNAJDER JINDRICH,

Urodzony w Pietwałdzie. Aresztowany i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tego więźnia.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 159.

SOBORSKA FRANCISZKA,

Zamieszkała w Pietwałdzie. Aresztowana i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginęła** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tego więźnia.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 160.

SOCHACZ FRANCISZEK.

Urodzony 15.03.1913 r. w Starym Mieście i zamieszkały w tej miejscowości. Po ukończeniu Seminarium Nauczycielskiego - nauczyciel szkoły powszechnej w Istebnej i Ochabach pow. cieszyński. Zmobilizowany, brał udział w kampanii wrześniowej 1939 r., a uniknąwszy dostania się do niewoli i po powrocie do domu, zaangażowany w ruch oporu.



Aresztowany w grudniu 1943 r. za działalność polityczną i prawdopodobnie po uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz. Dnia 3.12.1943 r. zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 165355. Zginął w tym obozie rozstrzelany z wyroku sądu doraźnego **29.02.1944 r.**

Postscriptum: W kartotece więźnia Franciszka Sochacza wystawionej przez Wydział Zatrudnienia Więźniów figuruje wpis o zwolnieniu go z KL Auschwitz 16 grudnia 1943 roku, ale być może do zwolnienia nie doszło lub też bardzo szybko Franciszek Sochacz został ponownie aresztowany i osadzony w obozie. Potwierdzają to dwa listy obozowe, jakie znajdują się w zbiorach archiwalnych PMA-B, wysłane przez Franciszka Sochacza z KL Auschwitz, a datowane 1 stycznia i 6 lutego 1944 r.

Bibliografia: I. Pająk, *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, Katowice 1998 r., s. 438; Sz. Kędryna, A. Szefer „*Nauczyciele śląscy polegli i zamordowani w latach hitlerowskiej okupacji*”, Śląski Instytut Naukowy, Katowice 1971, s. 102; Zbiory dokumentów K. Wójtowicza (poz. 190 wykazu); *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 178; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 168; ankiet (sygn. Mat./18039, nr inw. 176472) wypełniona 21.03.2001 r. przez Marię Staniek - córkę Franciszka Sochacza; informacja uzupełniona o dane z APMA-B.

SOCHOR FRANCISZEK,

Urodzony 11.11.1921 r., zamieszkały w Karwinie, stolarz. Aresztowany i prawdopodobnie po uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz, gdzie zginął **11.03.1944 r.**

Bibliografia: S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 89; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

SODZAWICZNY AGNIESZKA,

Urodzona w 1899 r. w Gnojniku (nr 1), córka Jana, siostra Józefa. Wysiedlona 16.05.1941 r. z własnego gospodarstwa rolnego – wysiedlona do Trzanowic. Odzyskała wolność 1.05.1945 r. Wróciła do domu.

Bibliografia: Archiwum dr n.med. J. Mazurka, T.2, cz.6 (182).

SODZAWICZNY ANDRZEJ,



Urodzony 30.11.1929 r. w Gnojniku i zamieszkały w tej miejscowości, syn Józefa i Joanny z d. Molina. Wywłaszczony oraz wysiedlony 16.05.1941 r. z własnego gospodarstwa, wraz z rodzicami i rodzeństwem (razem 8 osób). Wysiedlony do Trzanowic gdzie pracowali przymusowo do 1.05.1945 r. Po wojnie wrócił do domu.

Bibliografia: Archiwum dr n.med. J. Mazurka, T.2, cz.6 (193).

SODZAWICZNY JAN,

Urodzony w 1865 r. w Ochabach, zamieszkały w Gnojniku (nr 1). Ojciec Józefa, wysiedlony 16.05.1941 r. z własnego gospodarstwa do Trzanowic (94). **Zmarł** na wygnaniu 11.03.1945 r. – na krótko przed wyzwoleniem.

Bibliografia: Archiwum dr n.med. J. Mazurka, T.2, cz.6 (182, 229).

SODZAWICZNY JANINA z d. MOLINA,



Urodzony 22.10.1896 r. w Gnojniku (nr 36) i zamieszkała w tej miejscowości (nr 1), żona burmistrza Józefa. Wywłaszczona oraz wysiedlona 16.05.1941 r. z własnego gospodarstwa wraz z całą rodziną (8 osób). Wysiedlona do Trzanowic gdzie pracowali przymusowo do 1.05.1945 r. Po wojnie wróciła do domu bardzo schorowana.

Postscriptum: Mąż Janiny został przewieziony do obozu koncentracyjnego i tam zginął.

Bibliografia: Archiwum dr n.med. J. Mazurka, T.2, cz.6 (193).

SODZAWICZNY JÓZEF,

Urodzony 4.09.1894 r. w Gnojniku (nr 1), rolnik i burmistrz w tej miejscowości. Działal w ruchu oporu. W okresie okupacji hitlerowskiej wysiedlony z całą rodziną (8 osób) z własnego domu i gospodarstwa do Trzanowic. Aresztowany 11.03.1944 r. i wpięw do 11.04.1944 r. więziony w Cieszylinie, a stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do więzienia śledczego w Mysłowicach. Po zakończonym śledztwie przetransportowany do KL Auschwitz i tam rozstrzelany **16.06.1944 r.** – jako oskarżony o współdziałanie z organizacją konspiracyjną.

Postscriptum: Wraz z Józefem wysiedleni:

Sdzawiczna Janina ur. 22.10.1896 r. – żona

Sdzawiczny Wanda ur. 17.02.1925 r. - córka

Sdzawiczny Stanisław 22.02.1920 r. - syn,

Sdzawiczny Józef ur. 26.10.1922 r. - syn,

Sdzawiczny Andrzej ur. 30.11.1929 r. - syn.

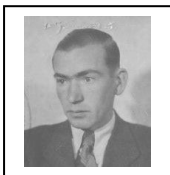
Bibliografia: Archiwum dr n. med. J. Mazurka, T.2, cz.6 (182); S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 67; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

SODZAWICZNY JÓZEF,

Urodzony 26.10.1922 r. w Gnojniku i zamieszkały w tej miejscowości (nr 1), syn Józefa i Janiny z d. Molina. Wywłaszczony oraz wysiedlony 16.05.1941 r. z własnego gospodarstwa wraz z rodzicami i rodzeństwem (razem 8 osób). Wysiedlony do Trzanowic gdzie pracowali przymusowo do 1.05.1945 r. Po wojnie wrócił do domu.

Bibliografia: Archiwum dr n.med. J. Mazurka, T.2, cz.6 (193).

SODZAWICZNY STANISŁAW,



Urodzony 22.12.1920 r. w Gnojniku i zamieszkały w tej miejscowości, syn Józefa i Janiny z d. Molina. Wywłaszczony oraz wysiedlony 16.05.1941 r. z własnego gospodarstwa wraz z rodzicami i rodzeństwem (razem 8 osób). Wysiedlony do Trzanowic gdzie pracowali przymusowo do 1.05.1945 r. Po wojnie wrócił do domu.

Bibliografia: Archiwum dr n.med. J. Mazurka, T.2, cz.6 (193).

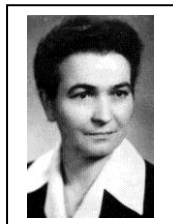
SODZAWICZNY WANDA,

Urodzona 17.02.1920 r. w Gnojniku i zamieszkała w tej miejscowości (nr 1), córka Józefa i Joanny z d. Molina. Wywłaszczona oraz wysiedlona 16.05.1941 r. z

własnego gospodarstwa wraz z rodzicami i rodzeństwem (razem 8 osób). Pracowali przymusowo do 1.05.1945 r. w Trzanowicach. Po wojnie wróciła do domu.

Bibliografia: Archiwum dr n.med. J. Mazurka, T.2, cz.6 (193).

SOJCZYŃSKA EMILIA z d. KAŁUŻA,



Urodzona 28.02.1913 r. w Mostach k/Jabłonkowa i tam zamieszkała. Aresztowana 7.04.1940 r. i więziona w Cieszynie (4 dni), a stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziona do KL Ravensbrück – gdzie więziona była do 7.10.1940 r., zarejestrowana w obozowej ewidencji jako więźniarka nr 3333. Nieznany jest dalszy los tej więźniarki.

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów.

SOJKA MARIA,

Urodzona 17.07.1875 r. w Oldrzychowicach i zamieszkała w tej miejscowości. Jako piętnaste dziecko (z drugiego małżeństwa) Jana i Ewy z d. Bilko z Lesznej Górnej. Matka oddała ją do zakładu ss. Boromeuszek w Cieszynie, gdzie przez trzy lata uczęszczała do szkoły. Od początku obserwowała i zapoznawała się z działalnością takich postaci jak: ks. Stojałowski, ks. Londzin, T. Reger, D. Kłuszyńska, dr Kunicki. Kiedy w Cieszynie powstał Związek Niewiast Katolickich pod przewodnictwem ks. J. Londzina, wstąpiła do niego i stała się aktywnym jego członkiem. W latach 1918-1919 była członkinią Rady Narodowej w Cieszynie. W tym czasie uczestniczyła w wielu wiecach jako mówca z ramienia ugrupowania ks. J. Londzina, opowiadając się za przyłączeniem Śląska Cieszyńskiego do Polski. Aresztowana i skazana przez władze czeskie, została zwolniona w ramach wymiany więźniów. Jako uczestniczka różnych delegacji wyjeżdżała m.in. do Warszawy, Budapesztu czy Rzymu, występując najczęściej w stroju śląskim. Należała do aktywnych działaczek Związku Śląskich Katolików. Podczas drugiej wojny światowej ukrywała się, gdyż była poszukiwana przez gestapo. Aresztowana 2.06.1942 r. i osadzona w obozie koncentracyjnym – którego nazwy nie udało się ustalić. Po zwolnieniu i powrocie do domu zmarła z wycieńczenia w szpitalu trzynieckim 6.04.1944 r.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.3, cz.7 (267); S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 140; Józef Golec i Stefania Bojda, *Słownik biograficzny ziemi cieszyńskiej*, Tom 3, wyd. 1998 r. s. 227.

SOJKA STEFAN,

Urodzony 24.12.1911 r. w Rychwałdzie, zamieszkała w Pietwałdzie, górnik. Aresztowany i po krótkim uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd przetransportowany do więzienia we Wrocławiu, gdzie zginął **12.11.1943 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 171; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 151.

SOLDINGER FRYDERYKA,

Urodzona 23.08.1901 r. w Morawskiej Ostrawie, zamieszkała w Rychwałdzie, sprzedawczyni. Aresztowana w 1942 r. z powodu czystek rasowych i wprawie więziona w Cieszynie, a stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziona do KL Auschwitz, gdzie **zginęła w 1943 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 173; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

SOLDINGER HELENA,

Urodzona 24.12.1908 r., zamieszkała w Nowym Boguminie. Aresztowana w 1942 r. z powodu czystek rasowych i przesłana do więzienia w Cieszynie, skąd prawdopodobnie w transporcie zbiorowym przewieziona została do KL Auschwitz, i tam **zginęła w 1942 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 138; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

SOLDINGER MATYLDA,

Urodzony 18.11.1870 r. w Szonychelu, zamieszkała w Rychwałdzie. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginęła** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia, oraz data i okoliczności śmierci tej więźniarki.

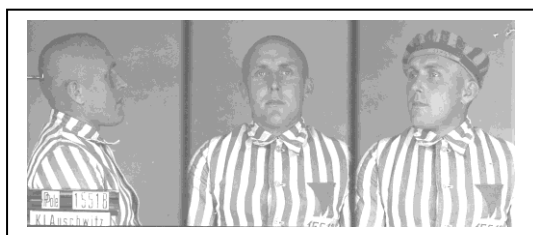
Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 173.

SOLDINGER MATYLDA,

Urodzony 12.10.1872 r., zamieszkała w Rychwałdzie. Aresztowana z powodu czystek rasowych i w 1942 r. wpierw więziona w Cieszynie, a stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziona do KL Auschwitz, gdzie **zginęła w 1943 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 173; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

SOLICH JÓZEF,



Urodzony 15.05.1911 r. w Skrzeczoniu i zamieszkały w tej miejscowości, syn Franciszka i Anny z d. Janczar, kolejarz. Od początku okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu. Aresztowany 22.04.1940 r. i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd 14.05.1941 r. w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz, zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 15518. Zginął **27.01.1942 r.** Według wystawionego aktu zgonu nr 548/1942 – potwierdzonego przez lekarza obozowego, zmarł o godz. 8:25, określenie przyczyny zgonu to: „Fleckfieber” (tyfus plamisty).

Bibliografia: APMA-B *Księga zgonów*, t. 1, s. 548; *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 175; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 167; informacja uzupełniona o dane z APMA-B.

SOLTYSIK STANISŁAW JÓZEF,

Urodzony 8.05.1907 r. Żmigrodzie Nowym pow. jasielski, syn Andrzeja i Zofii z d. Nowak. Absolwent Wydziału Weterynarii Uniwersytetu Lwowskiego - lekarz weterynarii. Ukończył w 1933 r. SPR Kawalerii, przydzielony do 14 pułku ułanów - podporucznik rezerwy. Był rejonowym lekarzem weterynarii w Rychwałdzie. Latem 1939 r. po wypadku motocyklowym przebywał w Szpitalu Okręgowym, a

ewakuowany do Tarnopola dostał się do niewoli i zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez Funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na Listę Starobielska pod nrem 2979.

Bibliografia: Meclslav Borak, „Symbol Katynia” *Zaolziańskie Ofiary Obozów i Więzień w ZSRR*, Czeski Cieszyń 1991, s. 67; Biogram zawiera cytaty z książki Mecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 81.

SONDERLING ADELA,

Urodzona 27.02.1901 r. w Skrzeczoniu, zamieszkała w Nowym Boguminie. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginęła** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia, oraz data i okoliczności śmierci tej więźniarki.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 138.

SONDERLING ANNA,

Urodzona 31.05.1903 r., zamieszkała w Nowym Boguminie. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginęła** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia, oraz data i okoliczności śmierci tej więźniarki.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 138.

SONDERLING GUSTAW,

Urodzony 22.06.1867 r. w Zakopanem, zamieszkały w Nowym Boguminie. Aresztowany z powodu czystek rasowych i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia, oraz data i okoliczności śmierci tego więźnia.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 138.

SONDERLING OLGA z d. HAMMERSCHLAG,

Urodzona 25.09.1866 r. w Łopuczne, zamieszkała w Nowym Boguminie. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginęła** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia, oraz data i okoliczności śmierci tej więźniarki.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 138.

SONDERLING RUŻENA,

Urodzona 28.05.1893 r. w Boguminie, zamieszkała w Pudłowie. Aresztowana w 1940 r. z powodu czystek rasowych i przetransportowana do getta w Zawierciu, a stamtąd przewieziona została do KL Auschwitz, gdzie **zginęła** – nieznana jest data śmierci tej osoby.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 167; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

SONDERLING WILHELM,

Urodzony 12.01.1884 r. w Lutyni Dolnej, zamieszkały w Pudłowie, kolejarz. Aresztowany w 1940 r. z powodu czystek rasowych i przetransportowany do getta w Zawierciu, skąd następnie przewieziony został do KL Auschwitz, gdzie **zginął** – nieznane są data oraz okoliczności śmierci.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 167; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

SONDHOF RICHARD,

Urodzony 13.11.1928 r., zamieszkały w Nowym Boguminie. Aresztowany z powodu czystek rasowych i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia, oraz data i okoliczności śmierci tego więźnia.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 138.

SONDHOF RUDOLF,

Urodzony 22.04.1896 r., zamieszkały w Nowym Boguminie, spedytor. Aresztowany z powodu czystek rasowych i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia, oraz data i okoliczności śmierci tego więźnia.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 138.

SONDHOF SABINA,

Urodzona 13.07.1909 r., zamieszkała w Nowym Boguminie. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginęła** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tej więźniarki.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 138.

SONNENSCHNEIN RICHARD,

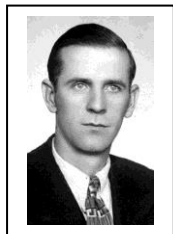
Urodzony 7.10.1871 r., zamieszkały w Nowym Boguminie, weterynarz. Aresztowany z powodu czystek rasowych i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tego więźnia.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 138.

SONNENSCHNEIN KLARA,

Urodzona 4.02.1879 r., zamieszkała w Nowym Boguminie. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginęła** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia, oraz data i okoliczności śmierci tej więźniarki.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 138.

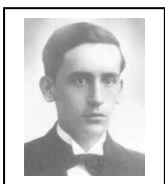
SORDYL STEFAN,

Urodzony 20.08.1913 r. w Lutyni Dolnej, zamieszkały w Pardubicach, naradowości polskiej, robotnik. Aresztowany 23.04.1940 r. i więziony w Czeskim Cieszynie - fabryce Kohna, skąd w transporcie zbiorowym przewieziony został do KL Dachau, a następnie przeniesiony do KL Mauthausen-Gusen, zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 4563. Zwolniony z obozu 1.10.1943 r. – wrócił do domu.

Do końca okupacji pracował w magazynie gestapo w Boguminie. Po wyzwoleniu zatrudniony jako majster w fabryce gwoździ w Boguminie aż do przejścia na emeryturę.

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów.

SOSNA KAROL,



Urodzony 2.12.1916 w Lutyni Dolnej i zamieszkały w tej miejscowości. Wychowanek Prywatnego Polskiego Gimnazjum Realnego w Orłowej, gdzie udzielał się w Bursackim Klubie Sportowym. Był działaczem Związku Harcerstwa Polskiego w Czechosłowacji i Polskiej Macierzy Szkolnej. W 1935 r. rozpoczął studia teologiczne w Widnawie, gdzie był zaangażowany w Kółku Polskich Teologów.

Po wkroczeniu wojsk polskich na Zaolzie, w 1938 r., przerwał studia i jako kleryk wziął udział w tworzeniu administracji w Boguminie. W 1939 r. zamierzał dokończyć studia teologiczne, lecz przeszkodził mu w tym wybuch drugiej wojny światowej. W okresie okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu. Aresztowany 16.03.1943 r. i prawdopodobnie po krótkim uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz. Następnie, wraz z innymi ofiarami hitlerowskiego terroru przewieziony do Istebnej i tam powieszony **26.10.1943 r.** – w egzekucji zbiorowej-publicznej.

Bibliografia: *Harcerskie Ofiary Drugiej Wojny Światowej*, s. 131; *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 71; Józef Golec i Stefania Bojda, *Słownik biograficzny ziemi cieszyńskiej*, Tom 2, wyd. 1995 r. s. 214; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 109; J. Kret, *Harcerze wierni do ostatka*, Katowice 1983 r. s. 234; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

SOSNOWSKI STANISŁAW,

Urodzony 16.04.1899 r. w miejscowości Wiązowna woj. mazowieckie, syn Wojciecha i Katarzyny z d. Jurkowski. Do służby w Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) przyjęty 15.01.1924 r. Służył w I Komisariacie w Katowicach (starszy posterunkowy), skąd 4.10.1938 r. został oddelegowany do pow. fryszackiego. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa (3, bez określenia) z kwietnia 1940, poz. 67.

Bibliografia: Biogram zawiera cytaty z książki Miecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 151.

SOSZKA LUDWIK,

Urodzony 16.07.1912 r. w Bronowie, syn Józefa i Zofii z d. Malcher. Do służby Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) przyjęty 25.01.1938 do 31.10.1938 r. Służył w 2 kompanii kandydatów Komendy Rezerwy w Katowicach. W lutym 1939 r. został skierowany na Posterunek w Suchej Górnej pow. fryszacki. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września

policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD. **Postscriptum:** Wpisany na LW z Ostaszkowa (3, bez określenia) z kwietnia 1940, poz. 68.

Bibliografia: Biogram zawiera cytaty z książki Miecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 151.

SOWA GUSTAW,

Urodzony i zamieszkały w Oldrzychowicach. Aresztowany i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia. Przetrwał hitlerowskie zniewolenie, wrócił do domu.

Bibliografia: Archiwum dr n.med. J. Mazurka, T.3, cz.7 (280).

SOWA WŁADYSŁAW,

Urodzony w 1908 r., zamieszkały w Raju. Aresztowany i prawdopodobnie po krótkim uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Mauthausen-Gusen, gdzie **zginął** w styczniu 1945 r.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 170.

SPALTER FANNY,

Zamieszkała w Orłowej. Aresztowana z powodu czystek rasowych i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziona 16.05.1940 r. do getta w Zawierciu gdzie **zginęła** – nieznana jest data oraz okoliczności śmierci tej więźniarki.

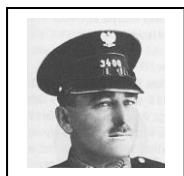
Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 152.

SPEISER ETEL,

Urodzona 26.08.1893 r., zamieszkała w Czeskim Cieszynie. Aresztowana z powodu czystek rasowych i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziona do KL Auschwitz, gdzie **zginęła 18.06.1944 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 59; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

SPIEŃ ADAM,



Urodzony 22.12.1893 r. w Śmiłowicach, syn Pawła i Anny z d. Sikora. Był żołnierzem Armii gen. Hallera. Do 14.07.1922 r. służył w Żandarmerii Krajowej Księstwa Cieszyńskiego, skąd przeszedł do Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.). Najpierw pełnił służbę w pow. cieszyńskim, następnie do 1.02.1930 r. w Komisariacie w Radzionkowie pow. Tarnogórski.

Stamtąd został przeniesiony na Posterunek w Wapienicy pow. bielski. Od 6.02.1939 r. pełnił służbę w Posterunku Bogumin-Miasto. Odnaczony Srebrnym Krzyżem Zasługi, Medalem Pamiątkowym za Wojnę 1918-1921, Medalem 10-lecia Odzyskanej Niepodległości, Mieczami Hallerowskimi. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się

do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 045/1 z 22.04.1940, poz. 98, t. 1909.

Bibliografia: Meclslav Borak, „Symbol Katynia” *Zaolziańskie Ofiary Obozów i Więzień w ZSRR, Czeski Cieszyń* 1991, s. 103; Biogram wraz ze zdjęciem zawiera cytaty z książki Mecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 151.

SPIŁA JÓZEF,

Urodzony 10.02.1920 r. w Skrzeczoniu i zamieszkały w tej miejscowości. W okresie okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu. Aresztowany i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony został do KL Auschwitz, gdzie zginął **28.02.1943 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 175; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

SPITRON FRANCISZKA,

Zamieszkała w Dąbrowie. Aresztowana i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziona została do KL Auschwitz, gdzie **zginęła** – nieznana jest data i okoliczności śmierci tej więźniarki.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 79.

SPITZER FRANCISZKA,

Urodzona 11.10.1875 r. w Dąbrowie i zamieszkała w tej miejscowości. Aresztowana 6.06.1940 r. z powodu czystek rasowych i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziona została do więzienia w Sosnowcu, skąd 1.08.1943 r. przetransportowano ją do KL Auschwitz i tam **zginęła** - nieznana jest data oraz okoliczności śmierci tej więźniarki.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 79; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

SPITZER EUGEN,

Urodzony 13.01.1900 r., zamieszkały w Starym Boguminie, elektryk. Aresztowany z powodu czystek rasowych i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia, oraz data i okoliczności śmierci.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 179.

SPITZER HELENA,

Urodzona 26.03.1933 r w Orłowej i zamieszkała w tej miejscowości. Aresztowana i 3.08.1943 r. z powodu czystek rasowych i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziona została do KL Auschwitz, gdzie **zginęła** - nieznana data śmierci.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 152; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

SPITZER IRENA z d. BORNSTEIN,

Urodzona 6.10.1911 r. w Morawskiej Ostrawie, zamieszkała w Orłowej. Aresztowana 3.08.1943 r. z powodu czystek rasowych i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziona została do KL Auschwitz, gdzie **zginęła** - nieznana jest data oraz okoliczności śmierci.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 152; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

SPITZER OSKAR,

Urodzony 16.11.1898 r., zamieszkały w Nowym Boguminie, urzędnik bankowy. Aresztowany z powodu czystek rasowych i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tej więźniarki.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 138.

SPORYSZ CZESŁAW,

Urodzony 16.04.1914 r. w Łazach i zamieszkały w tej miejscowości, koksiarz. drużynowy harcerstwa w Łazach, członek Macierzy Szkolnej, w okresie międzywojennym działacz kulturalno-społeczny w Łazach. Od początku okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu - w organizacji konspiracyjnej ZWZ/AK. Aresztowany 16.03.1943 r. i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony został do KL Auschwitz, gdzie **zginął** - rozstrzelany **29.02.1944 r.**

Bibliografia: *Harcerskie Ofiary Drugiej Wojny Światowej*, s. 131; *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 118; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 118; informacja uzupełniona o dane z APMA-B.

SPORYSZ JAN,



Urodzony 19.01.1914 w Końskiej-Podlesiu (obecnie część Trzyńca), syn Andrzeja i Anny z d. Wojnar, mieszkał w Polsce. Od 27.12.1938 r. służył w Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) - w II Komisariacie w Chorzowie pow. katowicki, skąd został przeniesiony do Komisariatu w Karwinie, gdzie służył do 28.02.1939 r.

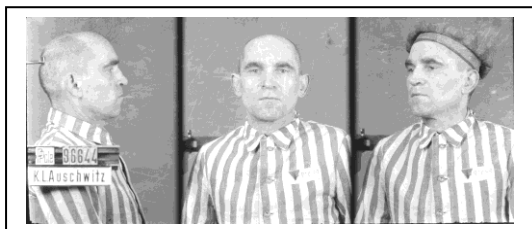
Następnie skierowany do Komendy Rezerwy w Katowicach. Od 24.05.1939 r. pełnił służbę w Dowództwie III kompanii kandydatów Komendy Rezerwy we Frysztacie, następnie w II Komisariacie w Chorzowie. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. **Zginął** wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Pisał do rodziny z Ostaszkowa. Wpisany na LW 058/1 z kwietnia 1940, poz. 17, t. 4516. Jego nazwisko znalazło się na pomniku ofiar faszyzmu w Końskiej.

Bibliografia: Mieczysław Borak, „Symbol Katynia” *Zaolziańskie Ofiary Obozów i Więzień w ZSRR*, Czeski Cieszyń 1991, s. 104; Biogram wraz ze zdjęciem zawiera cytaty z książki Mieczysława Boraka, *Ofiary Zbrodni Katynskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 152.

SPORYSZ JERZY,

Urodzony 5.02.1897 r. Żywcu, zamieszkały w Oldrzychowicach-Tyrska (nr 288), syn Jana i Zuzanny z d. Ciemala, hutnik w Trzyńcu. W okresie okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu - działacz komunistyczny (KPCz.).



Aresztowany 2.11.1942 r. razem z Janem Heczko (zięciem) i po krótkim uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd 29.01.1943 r. przetransportowany do KL Auschwitz, zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 96644. Zginął - rozstrzelany **19.03.1943 r.** Według wystawionego aktu zgonu nr 14467/1943 – potwierdzonego przez lekarza obozowego, zmarł o godz. 10:36, określenie przyczyny zgonu to: „plötzlicher Herztod” (nagły zawał serca).

Bibliografia: APMA-B *Księga zgonów*, t. 10, s. 925; Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.3, cz.7 (268); S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 140; informacja uzupełniona o dane z APMA-B.

SRAMEK (SZRAMEK) ALOIS,

Urodzony 13.11.1900 r. w Łazach i zamieszkały w tej miejscowości, górnik, Aresztowany za działalność w ruchu oporu – w organizacji komunistycznej KPCz. Przetrasportowany do więzienia we Wrocławiu, gdzie zginął **26.08.1943 r.** – przez ścięcie gilotyną.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 118; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 118.

SROKA LUDWIK,

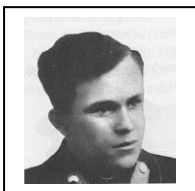
Urodzony 18.08.1895 r. w Wachowie pow. oleski, woj. opolskie, syn Augustyna i Marii z d. Lison. W służbie Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) od 8.07.1922 r., pełnił ją początkowo w woj. katowickim, następnie starszy posterunkowy w III Komisariacie w Katowicach. Stamtąd od 29.12.1938 do 16.03.1939 r. został delegowany do pow. frysztackiego. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 038/3 z 20.04.1940, poz. 45, t. 1544.

Bibliografia: Biogram zawiera cytaty z książki Miecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 152.

STABIŃSKI WILHELM,

Urodzony 4.07.1913 r. w Świerklańcu pow. tarnogórski, syn Józefa i Zofii z d. Skutnik. Ukończył szkołę powszechną i dwa kursy seminarium nauczycielskiego.



Do Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) został przyjęty 16.10.1936 r. – posterunkowy. Początkowo służył w Komendzie Rezerwy w Katowicach (do 13.07.1937 r.), później został skierowany do pow. rybnickiego, na Posterunek w Godowie i Pszowie. Od 23.02.1939 r. służył na Posterunku w Rychwałdzie pow. frysztański.

Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zapórę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 058/1 z maja 1940, poz. 88, t. 4430.

Bibliografia: Biogram wraz ze zdjęciem zawiera cytaty z książki Miecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 152.

STACHURA HELENA,



Urodzona 11.10.1911 r. w Karwinie i tam zamieszkała. Od początku okupacji hitlerowskiej działała w ruchu oporu – łączniczka organizacji konspiracyjnej ZWZ. Aresztowana 26.02.1941 r. i więziona w Cieszynie, Katowicach, Wrocławiu i ponownie w Katowicach, gdzie zginęła **9.04.1943 r.**

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów.

STACHURA JÓZEF, pseud. „Stach”,



Urodzony 15.02.1906 r. w Karwinie i zamieszkały w tej miejscowości, z zawodu stolarz. Ukończył szkołę ludową, w okresie międzywojennym był członkiem Macierzy Szkolnej, PPSR, Związku Polaków w Czechosłowacji. W okresie okupacji hitlerowskiej pracował jako robotnik kopalniany. Od pierwszych dni okupacji działał w ruchu oporu – w pierw w organizacji Siły Zbrojne Polski, później Organizacji „Odwet” inż. Kwaśnickiego.

Prowadził nasłuch radiowy – a zasłyszane w radiu BBC Londyn informacje, rozpowszechniał wśród członków organizacji oraz zaufanych Polaków. Aresztowany wraz z żoną 4.01.1941 r. i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w zbiorowym transporcie przewiezieni zostali do więzienia w Katowicach, gdzie zginął **9.04.1943 r.** – przez ścięcie gilotyną.

Bibliografia: J. Burek, nauczyciel, były więzień obozów koncentracyjnych - wywiady i opracowania z zasobów archiwum Kongresu Polaków w RC w Cieszynie; *Więznia hitlerowskie na Śląsku, w Zagłębiu Dąbrowskim i w Częstochowie 1935-1945*, Śląski Instytut Wydawniczy, Katowice 1983 r., s. 39; *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 104; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 89.

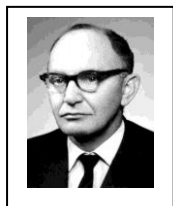
STACHURA OLGA,

Urodzona 22.10.1911 w Karwinie i zamieszkała w tej miejscowości. Aresztowana wraz z mężem 4.01.1941 r. i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w

Cieszynie, stamtąd w zbiorowym transporcie przewiezieni do więzienia w Katowicach, gdzie zginęła **9.04.1943 r.** – przez ścięcie gilotyną.

Bibliografia: S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 89; *Więznia hitlerowskie na Śląsku, w Zagłębiu Dąbrowskim i w Częstochowie 1935-1945*, Śląski Instytut Wydawniczy, Katowice 1983 r., s. 39; *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 104.

STALA RUDOLF,



Urodzony 13.11.1918 r., zamieszkały w Stonawie, urzędnik w kopalni w Karwinie. Aresztowany 12.04.1940 r. i więziony w Czeskim Cieszynie (fabryka Kocha), a stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Dachau. Następnie, przeniesiony do KL Mauthausen-Gusen. Zwolniony z obozu 2.02.1941 r. Do końca okupacji pracował jako pracownik fizyczny, zaś po wyzwoleniu jako urzędnik w kopalni.

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów.

STAŃA EMIL,

Urodzony 30.11.1912 r. w Dzieńmorowicach i zamieszkały w tej miejscowości, robotnik. Od początku okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu. Aresztowany 4.10.1942 r. i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do więzienia we Wrocławiu, gdzie zginął **15.07.1943 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 66; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 64.

STANA EWŻEN,

Urodzony w Orłowej i zamieszkały w tej miejscowości. Od początku okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu – w komunistycznej organizacji KPCz. Aresztowany 6.02.1941 r. i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz, gdzie zginął **19.08.1941 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 146; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

STANAK STANISŁAW,



Urodzony 24.04.1894 r. w Ostrawie Śl., zamieszkały w Kończycach Małych, syn Błasiusa i Bronisławy z d. Sarata. Aresztowany i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz. Dnia 16.01.1943 r. zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 88468. Zginął **12.03.1943 r.** Według wystawionego aktu zgonu nr 14963/1943 – potwierdzonego przez lekarza obozowego, zmarł o godz. 18:35, określenie

przyczyny zgonu to: „Darmkatarrh nach Bauchfellentzündung” (katar/nieżyt jelit przy zapalenie otrzewnej).

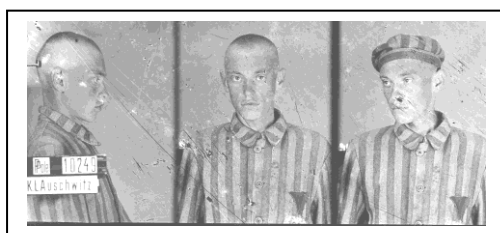
Bibliografia: I. Pająk, *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, Katowice 1998 r., s. 254; APMA-B *Księga zgonów*, t. 10, s. 1415; informacja uzupełniona o dane z APMA-B.

STANEK RUDOLF,

Urodzony 7.02.1903 r. w Kończycach, zamieszkały w Końskiej, hutnik. W okresie okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu. Aresztowany 5.01.1943 r. i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz, gdzie zginął **29.03.1943 r.**

Bibliografia: S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 99; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

STANIA EUGENIUSZ,



Urodzony 17.05.1922 r. w Orłowej i zamieszkały w tej miejscowości, syn Karola i Zofii z d. Mielek. Aresztowany i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz. Dnia 12.02.1941 r. zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 10249. Zginął **16.08.1941 r.** Według wystawionego aktu zgonu nr 582/1941 – potwierdzonego przez lekarza obozowego, zmarł o godz. 7:20, określenie przyczyny zgonu to: „Rippenfellentzündung” (zapalenie płucnej).

Bibliografia: I. Pająk, *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, Katowice 1998 r., s. 81; APMA-B *Księga zgonów*, t. 1, s. 580; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 146; informacja uzupełniona o dane z APMA-B.

STANIA KAROL,

Urodzony w Orłowej i zamieszkały w tej miejscowości. Aresztowany i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz, gdzie zginął **12.03.1941 r.** (lub 19.08.1941 r.)

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 146; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 146; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

STANICZEK LEOPOLD,



Urodzony 31.07.1894, w Łazach, zamieszkały w Karwinie, narodowości polskiej, nauczyciel. Po ukończeniu szkoły wydziałowej studiował w seminarium nauczycielskim w Cieszynie Bobrku – matura w 1914 r., egzamin kwalifikacyjny zdał w 1917 r. i rozpoczął pracę nauczyciela w Karwinie-Solcy. Udzielał się w pracy społeczno-kulturalnej w Macierzy Szkolnej.

W okresie okupacji hitlerowskiej działał w organizacji konspiracyjnej Orła Białego w Orłowej-Łazy – należał do sekcji propagandowej. Aresztowany 12.04.1940 r. i

więziony w Cieszynie, a stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Dachau. Następnie, przeniesiony do KL Mauthausen-Gusen. Skutkiem usilnych starań rodziny - zwolniony z obozu 5.05.1940 r. **Zmarł 3.01.1941 r.** - na skutek wycieńczenia organizmu przeżyciami obozowymi.

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 89.

STANICZEK WŁADYSŁAW,

Urodzony 26.05.1919 r. w Pietwałdzie, zamieszkały w Karwinie. Aresztowany i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz, gdzie zginął **30.07.1943 r.** – zamordowany w ramach likwidacji ułomnych.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 104; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 89; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

STANIEK JÓZEF,

Urodzony 30.01.1898 r. w Trzanowicach Górnych. Uczęszczał do polskiej szkoły w Ligotce Kameralnej, gdzie mieszkał przez całe życie. Drużynowy VIII Drużyny Harcerskiej w Cieszynie. Mając 16 lat rozpoczął pracę fizyczną w kopalni. Okres pierwszej wojny światowej spędził w austriackim wojsku na froncie włoskim. Następnie, aż do 1959 r., pracował w hutnictwie - w Trzyńcu. Od lat dwudziestych do 1938 r. czynnie działał w Polskiej Socjalistycznej Partii Robotniczej, za co nęcano go bezrobociem. Bardzo aktywny w rozwijaniu placówek Centralnego Stowarzyszenia Spożycwców w Łazach. Należał do skrajnej opozycji polityki Komunistycznej Partii Czechosłowacji (KPCz.). Już w styczniu 1940 r. znalazł się w Polenlagrze na zachodzie III Rzeszy. Po zakończeniu drugiej wojny udzielał się w Polskim Związku Kulturalno-Oświatowym oraz społeczności Kościoła Ewangelicko-Augsburskiego. W 1962 r. rozpoczął wieloletnią pracę nad Kroniką Ewangelicko-Augsburskiego Zboru Ligockiego i niektórych zborów w Cieszyńskim. Zmarł 7.09.1984 r. w Ligotce Kameralnej.

Bibliografia: *Harcerskie Ofiary Drugiej Wojny Światowej*, s. 133; J. Golec i S. Bojda, *Słownik biograficzny ziemi cieszyńskiej*, Tom 3, wyd. 1998 r., s. 228.

STANIEK FRANCISZEK,

Urodzony 22.09.1895 r. w Szonychlu, syn Karola i Leopoldy z d. Skazik. Ukończył szkołę powszechną, później pracował jako kolejarz. Od 9.03 do 24.11.1919 r. służył w 12 pułku piechoty WP. Od 18.05.1920 do 14.07.1922 r. pełnił służbę w Żandarmerii Krajowej Księstwa Cieszyńskiego, skąd przeszedł do Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.). Do 9.05.1923 r. pełnił służbę w Komendzie Powiatowej Cieszyn, następnie do 31.10.1923 r. na Posterunku w Pogwizdowie, w Komisariacie Cieszyn do 19.07.1925 r., na Posterunku w Chropaczowie pow. świętochłowski do 1.05.1929 r., na Posterunku w Czerwionce pow. rybnicki do 19.12.1938 r. Stamtąd został skierowany na stanowisko komendanta Posterunku Zabłocie pow. bielski, gdzie służył do września 1939 r. Tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed

niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 045/2 z 22.04.1940, poz. 32, t. 2189.

Bibliografia: Biogram zawiera cytaty z książki Miecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 152.

STARCK JÓZEF,

Urodzony 12.04.1910 r. w Cieszynie, zamieszkały w Czeskim Cieszynie, robotnik. Aresztowany pod zarzutem współpracy z partyzantami. Prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony został do KL Auschwitz, gdzie **zginął w 1942 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 47; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

STAROŃ ERWIN,

Urodzony 7.08.1918 r. Po uzyskaniu średniego wykształcenia w Państwowym Gimnazjum w Bielsku, przez jeden rok odbywał czynną służbę wojskową w Szkole Podchorążych 4 psp. w Cieszynie. Następnie, do wybuchu drugiej wojny światowej, pracował w Urzędzie Finansowym we Frysztacie. Zmobilizowany jako oficer WP, brał udział w kampanii wrześniowej 1939 r. i dostał się do niewoli niemieckiej – przebywał w Oflagu Fleisig w Bawarii, gdzie zmarł **28.01.1940 r.** na skutek pobicia przez wartowników („wachmanów”).

Bibliografia: Zbiory dokumentów K. Wójtowicza.

STARZYCKI RUDOLF,

Urodzony (?) brat Emila, harcerz w Trzyńcu. Aresztowany, i prawdopodobnie krótko więziony w Cieszynie, a stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz, gdzie prawdopodobnie **zginął w 1944 r.**

Bibliografia: *Harcerskie Ofiary Drugiej Wojny Światowej*, s. 133.

STARZYK JÓZEF,

Urodzony 21.10.1910 r. w Karwinie i zamieszkały w tej miejscowości. Aresztowany 12.04.1940 r. i prawdopodobnie krótko więziony w Cieszynie, a stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Mauthausen-Gusen, gdzie **zginął 30.05.1942 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 104.

STARZYK PAWEŁ,



Urodzony 8.08.1905 r. w Wędrawni, zamieszkały w okresie młodzieńczym w Puncowie, syn Pawła i Ewy. Po ukończeniu szkoły wydziałowej, kształcił się w Seminarium Nauczycielskim w Cieszynie-Bobruku. Pracował jako nauczyciel w puncowie, następnie nauczyciel i kierownik Publicznej Szkoły Powszechnej w Jaworzu pow. bielski.

Od pierwszych dni okupacji hitlerowskiej tj. od 1939 do 1941 r., działał w ruchu oporu, komendant OK ZWZ na Okręg Bielsko-Szczyrk. Od sierpnia 1941 r. prowadził także tajne nauczanie dla polskich dzieci. Aresztowany 10.08.1941 r. w Bielsku i skazany za działalność konspiracyjną na 8 lat więzienia. Więziony od 5.08.1941 do 1.12.1941 r. w Cieszynie, następnie do 1.04.1942 r. w Zwikau, do

4.05.1942 r. w Bytomiu, a dalej przesłany do więzienia w Sosnowcu, gdzie zginął **13.06.1942 r.**

Bibliografia: J. Burek, nauczyciel, były więzień obozów koncentracyjnych - wywiady i opracowania z zasobów archiwum Kongresu Polaków w RC w Cieszynie; Sz. Kędryna, A. Szefer, *Nauczyciele śląscy polegli i zamordowani w latach hitlerowskiej okupacji*, Śląski Instytut Naukowy, Katowice 1971, s. 103; M. Walczak, *Ludzie nauki i nauczyciele polscy podczas II wojny światowej. Księga strat osobowych*, Warszawa 1995 r. s. 660; Zbiory dokumentów K. Wójtowicza (poz. 194 wykazu); Archiwum dr med. Józefa Mazurka.

STASZEK EDWARD,

Urodzony 27.01.1907 r. w Łazach i zamieszkały w tej miejscowości, górnik. Od początku okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu - w organizacji komunistycznej KPCz. Aresztowany 27.10.1942 r. w Łazach i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz, gdzie zginął **27.03.1943 r.**

Bibliografia: I. Pająk, *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, Katowice 1998 r., s. 677; *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 118; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 118; ankieta (sygn. Mat./1769, nr inw. 44393) wypełniona 10.12.1956 r. przez Herminę Staszek - żonę Edward Staszka; informacja uzupełniona o dane z APMA-B.

STASZEK JÓZEF,

Urodzony 6.08.1910 w Łazach, zamieszkały w Karwinie, syn Józefa i Teresy z d. Fajak, górnik. W okresie okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu. Aresztowany i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz, gdzie zginął **19.03.1943 r.** Według wystawionego aktu zgonu nr 14461/1943 – potwierdzonego przez lekarza obozowego, zmarł o godz. 10:41, określenie przyczyny zgonu to: „plötzlicher Herztod” (nagły zawał serca).

Bibliografia: I. Pająk, *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, Katowice 1998 r., s. 1148; APMA-B *Księga zgonów*, t. 10, s. 919; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 89, 118; *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 104; w ewidencji APMA-B nie figuruje; informacja uzupełniona o dane z APMA-B.

STASZEWSKI ERWIN,

Urodzony 9.02.1924 r. w Karwinie i zamieszkały w tej miejscowości, syn Leona i Apolonii z d. Ryba, górnik. Od początku okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu. Aresztowany i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz. Zginął **9.10.1942 r.** Według wystawionego aktu zgonu nr 35045/1942 – potwierdzonego przez lekarza obozowego, zmarł o godz. 8:25, określenie przyczyny zgonu to: „Kachexie bei Darmkatarrh” (wyczerpanie organizmu przy katarze/nieżycie jelit).

Bibliografia: I. Pająk, *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, Katowice 1998 r., s. 668; APMA-B *Księga zgonów*, t. 24, s. 533; *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 104; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 89; informacja uzupełniona o dane z APMA-B.

STASZEWSKI STANISŁAW,

Zamieszkały w Łąkach n.Olzą. Od początku okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu. Aresztowany i uwięziony w więzieniu w Cieszynie, gdzie **zginął w 1942 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 122; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 121.

STAŚ WIKTOR,



Urodzony 24.09.1897 r. w Świętoszówce pow. bielski, syn Jana i Heleny z d. Kohut. Ukończył szkołę powszechną, laborant. W pierwszej wojnie światowej służył w armii austriackiej. Od 27.11.1918 do 14.07.1922 r. w Żandarmerii Krajowej Księstwa Cieszyńskiego, skąd przeszedł do Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.). Służbę pełnił w pow. cieszyńskim na Posterunku Skoczów do 31.01.1924 r. i Wiśle do 19.07.1925 r.

Następnie przeniesiony na Posterunku Ligota pow. rybnicki do 1.12.1928 r. i ponownie do pow. cieszyńskiego na Posterunek Leszna Górna. Od 2.03.1930 do 20.12.1938 r. był komendantem Posterunku Istebna. Stamtąd przeniesiony do Frysztatu, służył najpierw w Komisariacie, a od 2.03.1939 r. w Wydziale Śledczym. Tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: W grudniu 1939 r. żona otrzymała list z Ostaszkowa. Wpisany na LW z Ostaszkowa 027/2 z 13.04.1940, poz. 25, t. 1325.

Bibliografia: Biogram zawiera cytaty z książki Mecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 153.

STAWARZ LEOPOLD,

Urodzony 18.11.1879 r. w Ostrawie Śl. Aresztowany i po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz. Dnia 18.07.1941 r. zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 18233. Zginął **11.08.1941 r.**

Bibliografia: I. Pająk, *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, Katowice 1998 r., s. 111 informacja uzupełniona o dane z APMA-B.

STAWIARZ ZYGMUNT,

Urodzony 4.04.1909 r. w Łące Dolnej. Aresztowany i po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz. Dnia 30.04.1943 r. zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 119548. Wypisany 11.03.1943 r. – nie wiadomo czy przeniesiony do innego obozu lub zwolniony do domu.

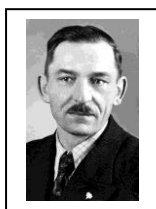
Bibliografia: I. Pająk, *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, Katowice 1998 r., s. 334 informacja uzupełniona o dane z APMA-B.

STEBEL HELENA,

Urodzona 8.03.1925 r. w Koszarzyskach, zamieszkała w Bystrzycy. Od początku okupacji hitlerowskiej działała w ruchu oporu – w organizacji konspiracyjnej ZWZ. Aresztowana 13.06.1944 r. i po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziona do więzienia śledczego w Mysłowicach. Po zakończonym śledztwie przetransportowana do KL Ravensbrück, gdzie zginęła **5.05.1945 r.**

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów.

STEBEL JÓZEF,



Urodzony 24.07.1900 r. w Cierlicku Dolnym, syn Franciszka i Magdaleny z d. Klimsza, narodowości polskiej. Kształcił się w niemieckim seminarium nauczycielskim w Cieszynie – matura w 1920 r., egzamin kwalifikacyjny zdał w 1922 r. Pracował jako nauczyciel w Stanisławicach, Łyżbicach, Błędowicach Dolnych. Członek TNP, towarzystwa nauczycieli polskich w Czechosłowacji.

Był jedną z pierwszych osób, które przybyły na miejsce katastrofy (11.09.1932 r.) samolotowej w Cierlicku, w której zginęli dwaj wybitni polscy piloci Franciszek Żwirko i Stanisław Wigura. Aktywny działacz społeczny we wszystkich przejawach polskiego życia na Zaolziu. W 1938 r. członek Organizacji Bojowej (OB). Aresztowany 26.04.1940 r. i więziony w Cieszynie, a stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Dachau. Następnie, od 6.06.1940 r. przeniesiony do KL Gusen, oznaczony numerami obozowymi 4590, 6503. Zwolniony z obozu 26.08.1941 r. - wyjechał do Niemiec za pracę, znalazł zatrudnienie w bankowości w Opolu. Po wyzwoleniu w 1945 r. wrócił do karju i zgłosił się do służby w szkolnictwie. Był zapalonym miłośnikiem książki i cenionym bibliofilem, poruszał się swobodnie w świecie muzyki, literatury, historii, ogrodnictwa. Zmarł 30.09.1974 r.

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów; J. Golec i S. Bojda, *Słownik biograficzny ziemi cieszyńskiej*, Tom 3, wyd. 1998 r., s. 217.

STECHER DENNI,

Urodzony 29.05.1940 r., zamieszkały w Pudłowie. Aresztowany z powodu czystek rasowych i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tego więźnia.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 168.

STECHER EDWARD,

Urodzony 3.05.1911 r. w Pudłowie i zamieszkały w tej miejscowości, prawnik. Aresztowany z powodu czystek rasowych i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego w okupowanej Polsce gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tego więźnia.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 168.

STECHER ERICH,

Urodzony 15.07.1906 r. w Pudłowie i zamieszkały w tej miejscowości. Aresztowany w ramach czystek rasowych i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego w okupowanej Polsce gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tego więźnia.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 168.

STECHER OTTO,

Urodzony 7.04.1905 r., zamieszkały w Pudłowie, wyższe wykształcenie – lekarz (MUDr.). Aresztowany z powodu czystek rasowych i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego w okupowanej Polsce gdzie **zginął** –

nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tego więźnia.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 168.

STECHER REGINA z d. FASS,

Urodzona 6.06.1877 r. w Wilkowicach pow. bielski, zamieszkała w Pudłowie. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego w okupowanej Polsce gdzie **zginęła** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tej więźniarki.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 168.

STECHER WALTRAUDA,

Urodzona 18.12.1903 r., zamieszkała w Pudłowie. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginęła** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tej więźniarki.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 168.

STEFAN EMIL,

Urodzony 12.10.1912 r. w Suchej Dolnej, syn Józefa. W drugim półroczu 1939 r. podjął pracę w Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) – posterunkowy. Służył w Sosnowcu. Pod koniec sierpnia w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Z Ostaszkowa napisał do rodziny, podał w liście, że w obozie jest również Jan Kożusznik z Błędowic. Wpisany na LW z Ostaszkowa 05/1 z 5.04.1940, poz. 7.

Bibliografia: Mecislav Borak, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 153.

STEFAŃSKI WŁADYSŁAW,

Urodzony 22.03.1902 r., syn Józefa. Służbę w Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) rozpoczął 3.07.1922 r. - starszy posterunkowy. Wykonywał ją najpierw w pow. katowickim: Posterunek w Bytkowie do 5.04.1926 r., Posterunek w Michałkowicach do 20.12.1938 r., skąd został skierowany do Komisariatu w Orłowej. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 026/1 z 13.04.1940, poz. 88, t. 1926.

Bibliografia: Biogram zawiera cytaty z książki Mecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 153.

STEFEK ANNA (po zamążpójściu TKOCZ),

Urodzona 23.07.1919 r. w Dąbrowie k/Karwiny, córka Henryka i Anny z d. Poczesny, mieszkanka Chwałowic k/Rybnika – żona Alfreda Tkocza. Harcerka – przyboczna Drużyny Harcerok im. Królowej Jadwigi w Chwałowicach. Uczestniczka pogotowia harcerok w 1939 r. Od rozpoczęcia się okupacji hitlerowskiej członkini Szarych Szeregów, POP i ZWZ. Była łączniczką, kolporterką i współautorką pisma konspiracyjnego „Zryw”. Po aresztowaniu Stefanii Stefek (cioci – Anny) musiała się ukrywać. Wpadła jednak w ręce gestapo 10.04.1942 r. i wpraw przetrzymywana była w więzieniu w Cieszynie, a następnie w transporcie zbiorowym przewieziona do więzienia śledczego w Mysłowicach. Po śledztwie przetransportowano ją 18.12.1942 r. do KL Auschwitz, tam zarejestrowana w obozowej ewidencji jako więźniarka nr 27673. Wyrokiem policyjnego sądu doraźnego w dniu 22.10.1943 r., skazana została na śmierć. Zginęła **25.10.1943 r.** Według wystawionego aktu zgonu nr 30857/1943 – potwierdzonego przez lekarza obozowego, zmarła o godz. 10:45, określenie przyczyny zgonu to „Tuberkuloze” (gruźlica).

Bibliografia: L. Musiolik, *Rybniczanie słownik biograficzny*, Rybnik 2000, s. 168; I. Pająk, *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, Katowice 1998, s. 512, 697; J. Kłistała *Działacze rybnickiego ZWZ/AK w obozach koncentracyjnych cz. II*, Bielsko-Biała 2003, s. 41, 43, 46; L. Musiolik *Śląscy patroni rybnickich ulic*, 1994 r. s. 44; APMA-B *Księga zgonów*, t. 21, s. 833; Zbiory J. Delowicza (42, 71 s. 184, poz. 451, 319 - inf. Henryka Stefka – brata); J. Burek, nauczyciel, były więzień obozów koncentracyjnych - wywiady i opracowania z zasobów archiwum Kongresu Polaków w RC w Cieszynie; informacja uzupełniona o dane z APMA-B.

STEFEK WALTER, pseud. Sęp,

Urodzony 14.10.1916 r. w Karwinie. Rodzice wygnani z Czech, osiedlili się w Niedobczycach k/Rybnika. W tej więc miejscowości rozpoczął naukę w szkole powszechnej, a po ukończeniu 4 klasy wstąpił do Państwowego Gimnazjum w Rybniku. Harcerz X Drużyny ZHP im. Tadeusza Kościuszki w Niedobczycach. Od pierwszych dni okupacji hitlerowskiej, zaangażował się w działalność konspiracyjną Szarych Szeregów, PSW, także żołnierz organizacji konspiracyjnej ZWZ/AK. Był współorganizatorem Organizacji „Orla Białego” na terenie Zaolzia w rejonie karwińskim. Aresztowany w styczniu 1943 r. i przetransportowany do KL Auschwitz. Po przesłuchaniach w Politische Abteilung, skazany 22.05.1944 r. na pobyt w obozie i zarejestrowany jako więzień nr 188079. Dnia 31.10.1944 r. decyzją policyjnego sądu doraźnego skazano na śmierć 10 kobiet i 59 mężczyzn – wśród których był Walter Stefek. Skazanych stracono w dniu **1.11.1944 r.** (w dniu Wszystkich Świętych) w Krematorium II na terenie Birkenau.

Bibliografia: L. Musiolik, *Rybniczanie słownik biograficzny*, Rybnik 2000, s. 168; *Księga Pamiątkowa Państwowego Gimnazjum i Liceum w Rybniku 1922-1947*, 1947 r., s. 51; I. Libura, *Z dziejów domowych powiatu – gawęda o ziemi rybnickiej*, Opole 1984, s. 381; I. Pająk, *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, Katowice 1998, s. 470, 715; M. Brzost Rybnicki *Inspektorat Armii Krajowej*, Katowice 1995, 48, 99, 100, 101, 105; APMA-B (Karty personalne Wydziału Zatrudnienia, tom 10, s. 181, sygn. D-Aul-3a/2906-3158, nr inw. 174393); *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 86; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 111 informacja uzupełniona o dane z APMA-B.

STEFFEK ANTONI,

Urodzony 18.11.1890 r. w Wiedniu. W rok później jego rodzice przenieśli się do Trzyńca, gdzie zamieszkali na stałe, narodowości polskiej. Po ukończeniu szkoły podstawowej w Trzyńcu, rozpoczął pracę w tamtejszej hucie. W 1910 r. wstąpił do

socjalno-demokratycznej organizacji zawodowej - Związku Metalowców i od tego czasu koncentruje się na działalności politycznej, spółdzielczej i zawodowej. Pod koniec pierwszej wojny światowej był jednym z przywódców ruchu robotniczego w trzynieckiej hucie. W 1918 r. stanął na czele strajkujących robotników huty, którzy wywalczyli sobie podwyżkę płac. W okresie plebiscytu był bardzo aktywny w organizacjach lewicowych PPSD i PPS. Od 1920 do początków lat trzydziestych był przewodniczącym Stowarzyszenia Domu Robotniczego w Trzyńcu. W 1931 r. został bezrobotnym, więc wykonywał różne dorywcze prace, a stałą pracę otrzymał dopiero w 1938 r., kiedy Polacy zajęli Zaolzie. Na początku okupacji hitlerowskiej aresztowany razem z synem Edwardem (ur. 7.07.1916 r.) i więziony w Cieszynie, a stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Dachau. Następnie, 20.04.1940 r. przeniesiony do KL Mauthausen-Gusen. Zwolniony z obozu 13.01.1941 r. z nadwątlonym zdrowiem. Po zakończeniu wojny znów włączył się w działalność związkową w hucie trzynieckiej. W 1952 r. przeszedł na emeryturę. Zmarł 14.03.1960 r.

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów; J. Golec i S. Bojda, *Słownik biograficzny ziemi cieszyńskiej*, Tom 3, wyd. 1998 r., s. 228.

STEFFEK EDWARD,

Urodzony 7.07.1916 r. w Trzyńcu i tam zamieszkały, narodowości polskiej. Ukończył Seminarium Nauczycielskie w Ostrawie Śl., i pracę nauczyciela rozpoczął w Jabłonkowie. Aresztowany i krótko więziony w Cieszynie, a stamtąd 20.04.1940 r. w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Dachau. Zwolniony z obozu 27.11.1940 r. lecz wysłany przez Arbeitsamt na roboty przymusowe do Niemiec. Po wyzwoleniu aż do przejścia na rentę inwalidzką w 1976 r. – pracował w hucie Trzynieckiej.

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów.

STEIER KURT,

Urodzony 5.04.1924 r., zamieszkały w Nowym Boguminie, malarz. Aresztowany z powodu czystek rasowych i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tego więźnia.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 138.

STEIER ROSA z d. STORZA,

Urodzona 13.07.1902 r., zamieszkała w Nowym Boguminie. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginęła** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tej więźniarki.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 138.

STEIER ZIKMUND,

Urodzony 29.10.1921 r., zamieszkały w Nowym Boguminie, asystent drogisty. Aresztowany z powodu czystek rasowych i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tego więźnia.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 138.

STEIN BERNARD,

Urodzony 29.09.1905 r. w Krośnie (Polska), zamieszkały w Karwinie. Aresztowany z powodu czystek rasowych i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego, gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tego więźnia.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 110.

STEIN WILMA,

Urodzona 7.012.1912 r. w Opawie, zamieszkała w Karwinie. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego, gdzie **zginęła** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tej więźniarki.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 111.

STEINER FERDYNAND,

Urodzony 6.01.1886 r. w Pudłowie, zamieszkały w Karwinie. Aresztowany 27.10.1939 r. z powodu czystek rasowych i przetransportowany 7.06.1940 r. do więzienia w Będzinie, a stamtąd w transporcie zbiorowym do KL Auschwitz, gdzie **zginął** – nieznane są data i okoliczności śmierci tej więźniarki.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 110; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

STEINER HELENA z d. KLEIN,

Urodzona 12.05.1869 r. w Goleszowie, zamieszkała w Czeskim Cieszynie. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana do KL Auschwitz, gdzie **zginęła w 1942 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 59; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

STEINER RUŻENA,

Urodzona 28.05.1891 r. w Bażanowicach, zamieszkała w Karwinie. Aresztowana 27.10.1939 r. z powodu czystek rasowych i przetransportowana 7.06.1940 r. do więzienia w Będzinie, a stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziona została do KL Auschwitz, gdzie **zginęła** – nieznana jest data oraz okoliczności śmierci tej więźniarki.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 110; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

STEINER SIGFRID,

Zamieszkały w Karwinie. Aresztowany z powodu czystek rasowych i przetransportowany do KL Auschwitz, gdzie **zginął w 1942 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 110.

STEINHAUER HUGO,

Zamieszkały w Dąbrowie. Aresztowany wraz z żoną z powodu czystek rasowych i przetransportowany do KL Auschwitz, gdzie **zginął** – nieznana jest data oraz okoliczności śmierci tego więźnia.

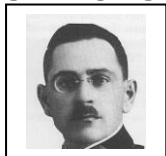
Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 79.

STEINHAUER MAXIMILIAN,

Urodzony 21.05.1871 r. w Suchej Górnej i zamieszkały w tej miejscowości. Aresztowany z powodu czystek rasowych i uwięziony w KL Terezin⁶, gdzie **zginął w 1943 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 90.

STEMON SZCZEPAN,



Urodzony 21.12.1899 r. w Piotrowicach, zamieszkały w Bielsku, syn Franciszka i Katarzyny z d. Cnota. Do 15.07.1922 r. służył w Żandarmerii Krajowej Księstwa Cieszyńskiego, następnie w Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.). Do 25.07.1926 r. służył w pow. tarnogórskim, a stamtąd został przeniesiony do pow. bielskiego.

Do 9.01.1932 pełnił służbę w Komisariacie w Bielsku, później był zastępcą komendanta Posterunku w Chybiu, komendantem Posterunku w Międzyrzeczu Górnym, od 5.12.1938 r. komendant Posterunku w Wapienicy, gdzie służył do września 1939 r. Odznaczony Medalem Pamiątkowym za Wojnę 1918-1921, Medalem 10-lecia Odzyskanej Niepodległości. Tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Z Ostaszkowa wysłał dwa listy z datą 8.12.1939 i 7.01.1940 r. Wpisany na LW z Ostaszkowa 038/2 z 20.04.1940, poz. 99, t. 3265.

Bibliografia: Měclslav Borak, „*Symbol Katynia*” *Zaolziańskie Ofiary Obozów i Więzień w ZSRR*, Czeski Cieszyń 1991, s. 105; Biogram wraz ze zdjęciem zawiera cytaty z książki Měclslava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 153.

STEMPIEŃ ALEKSANDER,

Urodzony 1.02.1913 r. w Preszowicach. Aresztowany i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz, gdzie zginął **22.11.1940 r.** - w pierwszej egzekucji jaka miała miejsce w tym obozie.

Postscriptum: Stępień Aleksander – nie był więźniem KL Auschwitz – lecz znalazł się on wśród ofiar egzekucji przeprowadzonej 22.11.1940 r. na terenie obozu. Skazanych było 40 Polaków, rozstrzelanych za rzekome akty przemocy i napady na funkcjonariuszy niemieckiej policji w Katowicach. Wyboru skazańców dokonał Reichsführer SS Heinrich Himmler na podstawie czterech list z nazwiskami dostarczonych mu przez policję katowicką.

Bibliografia: I. Pająk, *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, Katowice 1998 r., s. 648.

⁶ W roku 1941 w twierdzy Terezyn założono obóz koncentracyjny Theresienstadt, głównie dla ludności żydowskiej z terenów niemieckich, czeskich, austriackich i holenderskich oraz więźniów politycznych. Przez obóz wraz z podobozami przeszło ok. 140 tys. osób, z czego zginęło ok. 60 tys. (wg. Wikipedia).

STENCHLY LEON,

Urodzony w Karwinie i zamieszkały w tej miejscowości, stolarz. Od początku okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu. Aresztowany i prawdopodobnie po krótkim uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz, gdzie **zginął 19.01.1943 (lub 1945) r.**

Bibliografia: S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 89.

STEPPER BEDRICH,

Urodzony 3.02.1921 r., zamieszkały w Nowym Boguminie. Aresztowany z powodu czystek rasowych i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tego więźnia.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 138.

STEPPER PAWEŁ,

Urodzony 28.11.1894 r., zamieszkały w Nowym Boguminie, spedytor. Aresztowany z powodu czystek rasowych i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tego więźnia.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 138.

STEPPER ELŻBIETA,

Urodzona 23.08.1926 r., zamieszkała w Nowym Boguminie. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginęła** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia, oraz data i okoliczności śmierci tej więźniarki.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 138.

STEPPER IRMA z d. HEITLINGER,

Urodzona 26.01.1897 r. w Zabrzegu, zamieszkała w Nowym Boguminie. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginęła** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tej więźniarki.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 138.

STEPPER LIZA,

Urodzona 23.08.1926 r. w Nowym Boguminie i zamieszkała w tej miejscowości. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginęła** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tej więźniarki.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 138.

STERNGAST ANNA,

Urodzona 1.12.1890 r., zamieszkała w Nowym Boguminie. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginęła** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tej więźniarki.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 138.

STERNGAST HELENA,

Urodzona 17.12.1910 r., zamieszkała w Nowym Boguminie. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginęła** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tej więźniarki.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 138.

STERNGAST LIZA,

Urodzona 8.09.1927 r., zamieszkała w Nowym Boguminie. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginęła** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tej więźniarki.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 138.

STERNGAST NATHAN,

Urodzony 17.08.1886 r., zamieszkały w Nowym Boguminie. Aresztowany z powodu czystek rasowych i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tego więźnia.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 138.

STERNGAST RACHEL,

Urodzona 27.08.1915 r. zamieszkała w Nowym Boguminie. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginęła** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tej więźniarki.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 138.

STERNLICHT ABRAHAM,

Urodzony 18.05.1878 r. w Boguminie, zamieszkały w Olbrachcicach. Aresztowany prawdopodobnie w ramach czystek rasowych i uwięziony w nieznanym obozie – i tam **zginął**.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 44.

STERNLICHT AMALIA,

Urodzona w 1880 r. w Przerowie, zamieszkała w Olbrachcicach. Aresztowana z powodu czystek rasowych i 29.06.1942 r. przetransportowana do KL Auschwitz, gdzie **zginęła**.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 44; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

STERNLICHT GISELA,

Zamieszkała we Frysztacie. Aresztowana jako dziecko wraz z rodzicami w 1939 r. z powodu czystek rasowych i przetransportowana do KL Auschwitz, gdzie **zginęła w 1942 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 84

STERNLICHT OLGA,

Urodzona 25.03.1911 r. w Olbrachcicach i tam zamieszkała. Aresztowana z powodu czystek rasowych, ale nieznany jest dalszy jej los ponad to, że **zginęła**.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 44.

STERNLICHT REGINA,

Urodzona 29.07.1917 r. w Olbrachcicach i tam zamieszkała. Aresztowana z powodu czystek rasowych i poprzez przenoszenie do różnych obozów koncentracyjnych, ostatecznie dostała się do KL Bergen-Belsen, gdzie w kwietniu 1945 r. **zmarła** na tyfus.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 44.

STERNLICHT RUDOLF,

Urodzony 27.12.1928 r. w Olbrachcicach, zamieszkały w Czeskim Cieszynie. Aresztowany przez gestapo 29.06.1942 r. razem z matką Sali z powodu czystek rasowych i przetransportowany do KL Auschwitz, gdzie **zginął w 1942 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 59; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

STERNLICHT SALAMON,

Zamieszkały we Frysztacie. Aresztowany wraz z żoną oraz dzieckiem z powodu czystek rasowych i przetransportowany do KL Auschwitz, gdzie **zginął**.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 84.

STERNLICHT (żona SALAMONA),

Zamieszkała we Frysztacie. Aresztowana wraz z mężem Salamonem oraz dzieckiem z powodu czystek rasowych i przetransportowana do KL Auschwitz, gdzie **zginęła** w nieznanym dniu oraz okolicznościach.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 84.

STERNLICHT SALI,

Urodzona 30.09.1893 r. w Dombrowie (Polska), zamieszkała w Czeskim Cieszynie. Aresztowana przez gestapo 29.06.1942 r. wraz z synem Rudolfem z powodu czystek rasowych i przetransportowana do KL Auschwitz, gdzie **zginęła**.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 60; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

STEUER ADOLF,

Urodzony 5.05.1869 r. w Rybarzowicach (Polska), zamieszkały w Orłowej. Aresztowany z powodu czystek rasowych i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tego więźnia.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 152.

STEUER ARNOSTKA,

Urodzona 18.09.1876 r. w Dankowicach (Polska), zamieszkała w Orłowej. Aresztowany 16.05.1940 r. z powodu czystek rasowych i przetransportowana do getta w Zawierciu, a stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziona do KL Auschwitz, gdzie **zginęła** – nieznana jest data oraz okoliczności śmierci tej więźniarki.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 152; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

STEUER ARTUR,

Urodzony 15.04.1908 r. we Frysztacie i zamieszkały w tej miejscowości, wyższe wykształcenie. Aresztowany 29.09.1944 r. z powodu czystek rasowych i przetransportowany do KL Teresin, a stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz, gdzie **zginął** w nieznanym dniu i okolicznościach.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 84; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

STEUER STEFANKA,

Urodzona 15.07.1882 r., zamieszkała we Frysztacie. Aresztowana końcem 1940 r. z powodu czystek rasowych i przetransportowana prawdopodobnie do więzienia lub obozu koncentracyjnego – nieznany jest dalszy jej los.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 84.

STICHLER ANTONIA z d. LEWKOWITZ,

Urodzona 13.02.1895 r., zamieszkała w Nowym Boguminie. Aresztowana 11.09.1942 r. z powodu czystek rasowych i przetransportowana do KL Bełżec, gdzie **zginęła** w komorze gazowej – nieznana jest data jej śmierci.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 138.

STICHLER ERICH,

Urodzony 17.08.1922 r., zamieszkały w Nowym Boguminie. Aresztowany z powodu czystek rasowych i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tego więźnia.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 138.

STICHLER LEO,

Urodzony 18.12.1887 r. w Bochni, zamieszkały w Nowym Boguminie. Aresztowany 11.09.1942 r. z powodu czystek rasowych i przetransportowany do KL Bełżec, gdzie **zginął** w komorze gazowej – nieznana jest data jego śmierci.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 138.

STIRBA FRANCISZEK,

Urodzony 10.04.1905 r. w Łazach, zamieszkały w miejscowości Cierlicko Górne, syn Józefa i Joanny z d. Mikuła, urzędnik bankowy. W okresie okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu – żołnierz organizacji konspiracyjnej ZWZ/AK. Aresztowany i prawdopodobnie po krótkim uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz, gdzie **zginął 25.06.1943 r.** Według wystawionego aktu zgonu nr 23311/1943 – potwierdzonego przez lekarza obozowego, zmarł o godz. 15:10, określenie przyczyny zgonu to: „plötzlicher Herztod” (nagły zawał serca).

Bibliografia: I. Pająk, *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, Katowice 1998 r., s. 1148; PMA-B *Księga zgonów*, t. 16, s. 799; *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 93; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 54; informacja uzupełniona o dane z APMA-B.

STITZER CECILIE,

Urodzona 15.01.1871 r., zamieszkała w Starym Boguminie. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginęła** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tej więźniarki.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 179.

STOKLASA RUDOLF,

Urodzony 19.07.1917 r., zamieszkały w Karwinie. Aresztowany 10.11.1944 r. i prawdopodobnie po krótkim uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd przetransportowany do KL Flossenbürg, gdzie zginął **4.04.1945 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 104.

STONAWSKI JERZY,

Urodzony 6.10.1897 r. w Kocobędzu, zamieszkały w Karwinie (nr 1346). Po ukończeniu szkoły wydziałowej, pracował jako górnik w kopalni „Gabriela” w Karwinie. W okresie okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu – organizacji konspiracyjnej AK. Aresztowany 27.11.1942 r. i prawdopodobnie po krótkim uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz, gdzie zginął - rozstrzelany **25.01.1943 r.**

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.1, cz.4 (099); *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 104; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 89; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

STONAWSKI JÓZEF,

Urodzony 5.02.1894 r. w Mostach k/Cieszyna. Ukończył cztery klasy szkoły powszechnej i dwie klasy szkoły górniczej, praktykant górniczy. Służył w armii austriackiej w latach 1914-1917, zaś od 10.07.1919 do 9.02.1920 r. w Wojsku Polskim. Od 20.03.1920 r. w Żandarmerii Krajowej Księstwa Cieszyńskiego, a następnie od 15.07.1922 r. w Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.). Służbę pełnił w Komendzie Powiatowej w Bielsku, na Posterunku w Rudzicy, ponownie w Komendzie Powiatowej I Komisariatu w Bielsku, na Posterunku w Rybniku, Radlinie i Pszowie. Rodzice mieszkali w Karwinie, zaś on miał przynależność gminną do Rostropowic pow. bielski. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Prawdopodobnie zginął wiosną w 1940 r. - zamordowany przez funkcjonariuszy NKWD.

Bibliografia: Mieczysław Borak, „Symbol Katynia” *Zaolziańskie Ofiary Obozów i Więzień w ZSRR, Czeski Cieszyń* 1991, s. 117; Mieczysław Borak, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 194.

STOPA ANNA z d. LIPOWSKA,

Urodzona 10.04.1902 r. w Jabłonkowie, córka Józefa i Marii z d. Kobielusz, zamieszkała w okresie okupacji w Królewskiej Hucie (późniejsza nazwa Chorzów - Górny Śląsk). Nauczycielka Publicznej Szkoły Powszechnej w Rzece pow. frysztański. Wciągnięta do działalności konspiracyjnej już w grudniu 1939 r. przez dr Bolesława Wiechulę (członka sztabu Okręgu Śląskiego AK). Jeździła do Jabłonkowa jako kurierka Obwodu AK Cieszyn, mieszkanie małżeństwa Stopów w Chorzowie było punktem kontaktowym dla konspiratorów organizacji ZWZ. Aresztowana 8.06.1943 r. wraz z mężem Janem i przetransportowana do więzienia śledczego w Mysłowicach, a po śledztwie przesłana do KL Auschwitz, gdzie zginęła **2.12.1943 r.** Według wystawionego aktu zgonu nr 33259/1943 – potwierdzonego

przez lekarza obozowego, zmarł o godz. 7:45, określenie przyczyny zgonu to: „Herzmuskelsuffizienz” (zapalenie mięśnia sercowego).

Bibliografia: M. Walczak, *Ludzie nauki i nauczyciele polscy podczas II wojny światowej. Księga strat osobowych*, Warszawa 1995 r., s. 665; Zbiory dokumentów K. Wójtowicza (poz. 196 wykazu); PMA-B *Księga zgonów*, t. 23, s. 259; Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 73; informacja Zygmunta Stopy – syna Anny i Jana Stopa; informacja uzupełniona o dane z APMA-B.

STOPA JAN,



Urodzony 1.09.1898 r. w Wadowicach, podczas okupacji zamieszkały w Chorzowie, urzędnik. Wciągnięty wraz z żoną Anną do działalności konspiracyjnej już w grudniu 1939 r. przez dr Bolesława Wiechułę (członka sztabu Okręgu Śląskiego AK). Mieszkanie małżeństwa Stopów w Chorzowie było punktem kontaktowym dla konspiratorów organizacji ZWZ.

Aresztowany wraz z żoną Anną 8.06.1943 r., i w transporcie zbiorowym przewieziony do więzienia śledczego w Mysłowicach. Po zakończonym śledztwie przesłany do KL Auschwitz, gdzie przetrwał do ostatnich dni funkcjonowania obozu. Następnie, w marszu ewakuacyjnym dostał się do KL Mauthausen, zaś 16.02.1945 r. został z obozu głównego KL Mauthausen przeniesiony do podoboju KL Gusen. Zginął na dziesięć dni przed wyzwoleniem obozu przez wojska amerykańskie.

Bibliografia: Archiwum dr med. J. Mazurka (Zbiór 2/29); S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 73; informacja uzupełniona o dane z APMA-B.

STORC ANNA,

Urodzona 16.10.1910 r., zamieszkała w Nowym Boguminie. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana do więzienia Trestinec, gdzie zginęła **25.02.1943 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 127.

STORC HERMAN,

Urodzony 27.07.1906 r., zamieszkały w Nowym Boguminie. Aresztowany za przynależność do nielegalnej organizacji do ruchu oporu i przetransportowany do więzienia Trestinec, gdzie zginął **25.02.1943 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 127.

STORKOSZ ALOJZY,

Urodzony 11.04.1909 r. w Trzncu, zamieszkały w Końskiej. Aresztowany i prawdopodobnie po krótkim uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz. Zginął **25.07.1942 r.** - z wyroku wydanego na posiedzeniu sądu doraźnego.

Bibliografia: I. Pająk, *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, Katowice 1998 r., s. 654; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

STORZ MINA,

Zamieszkała w Nowym Boguminie. Aresztowana i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginęła** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tej więźniarki.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 139.

STORZ RICHARD,

Urodzony 2.01.1898 r., zamieszkały w Nowym Boguminie. Aresztowany i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tego więźnia.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 139.

STOSZEK AGNIESZKA,

Urodzona 10.02.1914 r. w Żukowie Dolnym, zamieszkała w Kocobędzu (nr 68), żona Gabriela Stoszka. Aresztowana i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia. Przetrwała hitlerowskie zniewolenie i wróciła do domu.

Bibliografia: Archiwum dr n. med. J. Mazurka, T.1, cz.4 (100).

STOSZEK ALBIN,

Urodzony 25.02.1908 r. w Suchej Górnej i zamieszkały w tej miejscowości, górnik. W okresie okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu - zastrzelony **15.09.1944 r.** przez hitlerowską policję w Suchej Górnej.

Bibliografia: S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 177; *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 91

STOSZEK GABRIEL,

Urodzony 3.03.1911 r. w Suchej Górnej i zamieszkały w tej miejscowości, górnik. Od początku okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu - zastrzelony **15.09.1944 r.** przez hitlerowską policję w Suchej Górnej.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 91; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 177.

STOSZEK JAN,

Urodzony 19.08.1905 r. w Karwinie i zamieszkały w tej miejscowości, syn Jana i Matyldy z d. Mikszyn, górnik. Od początku okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu. Aresztowany 29.03.1943 r. i prawdopodobnie po krótkim uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz, gdzie **zginął 2.06.1943 r.** Według wystawionego aktu zgonu nr 23421/1943 – potwierdzonego przez lekarza obozowego, zmarł o godz. 17:30, określenie przyczyny zgonu to: „plötzlicher Herztod” (nagły zawał serca).

Bibliografia: I. Pająk, *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, Katowice 1998 r., s. 686; APMA-B *Księga zgonów*, t. 16, s. 907; *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 104; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 89; informacja uzupełniona o dane z APMA-B.

STOSZEK MAKSYMILIAN,

Urodzony 13.10.1914 w Karwinie i zamieszkały w tej miejscowości, zegarmistrz. Aresztowany 21.01.1942 r. i prawdopodobnie po krótkim uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Mauthausen-Gusen, gdzie **zginął 4.07.1942 r.**

Bibliografia: S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 89-90; *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 104.

STOSZEK MARIA,



Urodzona 27.07.1923 r. w Ropicy, i zamieszkała w tej miejscowości. Od początku okupacji hitlerowskiej działała w ruchu oporu - współpracowała z partyzantami, przechowywała broń, łączniczka organizacji konspiracyjnej AK od lutego 1942 r. do dnia aresztowania. Aresztowana 11.09.1944 r. i więziona w Cieszynie do 11.11.1944 r., a stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziona do więzienia śledczego w Mysłowicach.

Następnie, 20.01.1945 r. przetransportowana do KL Mauthausen. Odzyskała wolność 5.05.1945 r. – wyzwolona przez wojska amerykańskie.

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów.

STOSZEK WŁADYSŁAW,

Urodzony 9.12.1921 r. w Porębie i zamieszkały w tej miejscowości. W okresie okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu. Aresztowany i przetransportowany do KL Buchenwald, gdzie zginął **5.10.1944 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 162; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 155.

STRAČÁNKA STEPÁNKA,

Urodzona 23.04.1914 r. w Rychwałdzie i zamieszkały w tej miejscowości. W okresie okupacji hitlerowskiej działała w ruchu oporu. Aresztowana i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, a stamtąd przetransportowana do więzienia w Dreźnie, gdzie zginęła **10.05.1944 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 172; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 163.

STROKOSZ ALOJZY,

Urodzony 11.05.1909 r. w Trzyńcu, zamieszkały w Końskiej, syn Józefa. Aresztowany i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziona do KL Auschwitz, gdzie zginął **25.07.1942 r.** Według wystawionego aktu zgonu nr 17492/1942 – potwierdzonego przez lekarza obozowego, zmarł o godz. 9:33, określenie przyczyny zgonu to: „plötzlicher Herztod” (nagły zawał serca).

Bibliografia: PMA-B *Księga zgonów*, t. 12, s. 986; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 99; informacja uzupełniona o dane z APMA-B.

STROKOSZ JAN,

Urodzony 20.04.1913 (lub 26.04.1915) r. w Cieszynie, zamieszkały w Czeskim Cieszynie, hutnik. W okresie okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu – żołnierz organizacji konspiracyjnej ZWZ. Wysłany przez Arbeitsamt do pracy przymusowej w okolicie Hanoweru, gdzie zginął **3.04.1942 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 47; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 58.

STROKOSZ JÓZEF,

Urodzony 9.02.1879 r. w Lesznej Dolnej, zamieszkały w Końskiej, hutnik emeryt. Od początku okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu. Aresztowany 25.06.1943 r. i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz, gdzie zginął - rozstrzelany **26.05.1944 r.**

Bibliografia: I. Pająk, *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, Katowice 1998 r., s. 689; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 99; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

STROKOSZ JÓZEF,



Urodzony 13.03.1911 r. w Puńcowie (od 1920 r. czeski Puńców, od 1928 r. część Końskiej-Osówek), syn Józefa i Zuzanny z d. Franek, brat Karola. Ukończył szkołę wydziałową w Cieszynie, wyuczył się krawiectwa. Był członkiem Związku Młodzieży Katolickiej i Macierzy Szkolnej. W 1937 r. ukończył w Warszawie kurs wiedzy o Polsce.

W 1938 r. przejął dowództwo drużyny Organizacji Bojowej w Trzyńcu. Ścigany przez czechosłowacką policję schronił się w Polsce, po powrocie został aresztowany w Jabłonkowie i krótko więziony w Ostrawie. Dopiero po zajęciu Zaolzia przez Polskę otrzymał pracę w Hucie Trzynieckiej, angażował się również jako komendant grupy Przysposobienia Wojskowego w Końskiej. Odznaczony Medalem Niepodległości. W sześć tygodni po ewakuacji na Wschód, wrócił do domu gdyż nie powiodła mu się próba przedostania do Rumunii. By uniknąć aresztowania przez gestapo, ponownie uciekł na Wschód. Znalazł pracę we Lwowie, gdzie włączył się do antysowieckiego ruchu oporu. Został aresztowany i zginął prawdopodobnie w czerwcu 1941 r. podczas ewakuacji Lwowa, kiedy NKWD przed wycofaniem się z miasta wymordowało więźniów politycznych. Jego nazwisko i pseudonim „Broda” figuruje w wykazie spraw prowadzonych przez organa NKWD Zachodniej Białorusi i Ukrainy, a co potwierdza jego uwięzienie we Lwowie w latach 1940-1941. Wzmianka o nim jest również w książce byłego więźnia Franciszka Goszczyńskiego: *Raj proletariacki*, London 1950 (więzienie Zamarstynów).

Postscriptum: Jego nazwisko znalazło się na pomniku ofiar faszyzmu w Końskiej.

Bibliografia: Biogram wraz ze zdjęciem zawiera cytaty z książki Mieczysława Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 194-195.

STROKOSZ KAROL,



Urodzony 13.01.1915 r. w Puńcowie (od 1920 r. czeski Puńców, od 1928 r. część Końskiej-Osówek), syn Józefa i Zuzanny z d. Franek, brat Franciszka. Ukończył cztery klasy gimnazjum, robotnik. Od 1.10.1937 do 8.10.1938 r. pełnił zasadniczą służbę w armii czechosłowackiej, ukończył ją w stopniu starszego strzelca.

Do Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) przyjęty 27.12.1938 r. z przydziałem na Posterunku Piaśniki pow. świętochłowski, gdzie służył do wybuchu wojny. Brat widział go ostatnio we Lwowie. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Prawdopodobnie zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 044/2 z 22.04.1940, poz. 82, t. 1940. Jego nazwisko znalazło się na pomniku ofiar faszyzmu w Końskiej.

Bibliografia: Meclslav Borak, „Symbol Katynia” *Zaolziańskie Ofiary Obozów i Więzień w ZSRR*, Czeski Cieszyn 1991, s. 105; Biogram wraz ze zdjęciem zawiera cytaty z książki Mecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 154; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 99.

STROMPF CILLI,

Zamieszkała w Orłowej. Aresztowana z powodu czystek rasowych i 24.05.1940 r. przetransportowana do getta w Zawierciu gdzie **zginęła** – nieznana jest data oraz okoliczności śmierci tej osoby.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 152.

STROMPF REGINA,

Zamieszkała w Orłowej. Aresztowana z powodu czystek rasowych i 24.05.1940 r. przetransportowana do getta w Zawierciu gdzie **zginęła** – nieznana jest data oraz okoliczności śmierci.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 152.

STRUHALA JÓZEF,

Urodzony 7.01.1905 r. w Błędowicach Średnich, zamieszkały w Cierlicku Górnym, górnik. W okresie okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu. Aresztowany i w nieustalonych okolicznościach zastrzelony **10.09.1944 r.** w Błędowicach Średnich.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 93; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 54.

STRUSZKIEWICZ MIECZYSLAW,

Urodzony 29.12.1894 r. w Samborze, nauczyciel Publicznej Szkoły Powszechnej w Czeskim Cieszynie. Aresztowany na przełomie 1939/1940 r. i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Dachau, gdzie zarejestrowany został w obozowej ewidencji jako wiezień nr 18193. Zginął **23.08.1940 r.**

Bibliografia: Sz. Kędryna, A. Szefer, *Nauczyciele śląscy polegli i zamordowani w latach hitlerowskiej okupacji*, Śląski Instytut Naukowy, Katowice 1971, s. 104; M. Walczak, *Ludzie nauki i nauczyciele polscy podczas II wojny światowej. Księga strat osobowych*, Warszawa 1995 r., s. 667; ks. E. Chart, *Spis pomordowanych Polaków w obozie koncentracyjnym w Dachau*, Wyd. Słowo Polskie, s. 238; Zbiory dokumentów K. Wójtowicza (poz. 199 wykazu).

STRUSZKIEWICZ MIECZYSLAW,

Urodzony 7.04.1907 r. w Bochni, zamieszkały w Czeskim Cieszynie, nauczyciel. Aresztowany 27.10.1939 r. podczas akcji wymierzonej przeciw polskiej inteligencji, i po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Oranienburg, gdzie zginął **27.10.1940 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 47.

STRYCZEK PAWEŁ,



Urodzony 25.02.1912 r. w Rydułtowach pow. wodzisławski, syn Franciszka i Jadwigi z d. Podeszwa. Ukończył szkołę powszechną, później podjął pracę jako krawiec. W WP służył od 11.04.1934 do 15.09.1935 r. w 73 pp, otrzymał stopień starszego strzelca. Od 25.01.1938 r. podjął służbę w Policji Województwa

Śląskiego (PWŚl.) - z przydziałem do 2 kompanii kandydatów Komendy Rezerwy w Katowicach.

Od 1.11.1938 r. do wybuchu wojny pełnił służbę w Komisariacie we Frysztacie. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD. **Postscriptum:** Wpisany na LW z Ostaszkowa 050/1 z kwietnia 1940, poz. 63, t. 2279. Jego nazwisko znajduje się w wykazie policjantów zamieszkujących salę 12 tzw. korpusu IV obozu w Ostaszkowie; wykaz znaleziono podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r. przy zwłokach Lucjana Rajcherta.

Bibliografia: Biogram wraz ze zdjęciem zawiera cytaty z książki Miecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 154.

STRZELEC JÓZEF,

Urodzony 22.12.1899 r. w Raju i zamieszkały w tej miejscowości, narodowości polskiej. Po ukończeniu szkoły wydziałowej, podjął pracę jako górnik. Członek Macierzy Szkolnej. Od początku okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu – żołnierz organizacji konspiracyjnej ZWZ. Aresztowany 22.06.1942 r. i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Mauthausen-Gusen, gdzie zginął **8.04.1943 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 170; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 158.

STRZYCKI RUDOLF,

Urodzony na Śląsku Zaolziańskim, w młodości zaangażowany w działalność harcerską w Trzyńcu. Aresztowany i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz, gdzie zginął w **1944 r.**

Bibliografia: Zbiory dokumentów K. Wójtowicza.

STUCHLIK KAROL,

Urodzony 26.12.1906 r. w Stanisławicach i zamieszkały w tej miejscowości, później w Czeskim Cieszynie, kowal. Aresztowany przez gestapo 11.02.1942 r. za działalność w ruchu oporu. Więziony w Gliwicach do 3.07.1944 r. Przetrwał hitlerowskie zniewolenie – wrócił do domu.

Bibliografia: Archiwum dr n. med. J. Mazurka, T.1, cz.4 (139).

STUDZIŃSKA MARIA,

Urodzona w 1874 r., zamieszkała w Karwinie. Zginęła **25.02.1945 r.** w nieustalonych okolicznościach w Karwinie.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 114.

STYRSKI KAROL,

Urodzony 20.09.1911 r. w Karwinie, zamieszkały w Orłowej, syn Karola i Marii z d. Himer. Aresztowany i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w

Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz, gdzie zginął **24.08.1941 r.** Według wystawionego aktu zgonu nr 814/1941 – potwierdzonego przez lekarza obozowego, zmarł o godz. 8:30, określenie przyczyny zgonu to: „Darmkatarrrh bei Körperschwäche” (katar/nieżyt jelit przy osłabieniu fizycznym).

Bibliografia: I. Pająk, *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, Katowice 1998 r., s. 1149. APMA-B *Księga zgonów*, t. 1, s. 812; informacja uzupełniona o dane z APMA-B.

STYSIŃSKI JÓZEF,

Urodzony 20.02.1900 r. w Skrzydlowie pow. radomski, syn Stanisława i Franciszki z d. Sokołowski. Ukończył szkołę powszechną, robotnik. Służbę w WP odbywał od 3.02.1920 do 25.01.1922 r. w 56 pułku piechoty. Do Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) został przyjęty 1.03.1925 i do 16.04.1925 r. służył w Komendzie Rezerwy w Katowicach. Następnie przeniesiony do pow. świętochłowickiego do Komisariatu w Rudzie, gdzie służył do 30.06.1926 r., później skierowany do Komisariatu Świętochłowicach do 1.12.1929 r. Następnie, oddelegowany na Posterunek Zgoda, skąd został przeniesiony od 5.10.1938 r. do pow. fryszackiego. Od 22.12.1938 r. do wybuchu wojny służył na Posterunku w Cierlicku Górnym. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 038/3 z 20.04.1940, poz. 1, t. 4061.

Bibliografia: Biogram zawiera cytaty z książki Miecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 154.

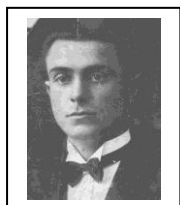
SUCHANEK ALOJZY,



Urodzony 30.04.1902 r. w Karwinie, zamieszkały w Cieszynie, narodowości polskiej, zecer w drukarni, społecznik. Od początku okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu. Aresztowany 11.04.1940 r. podczas akcji wymierzonej przeciw polskiej inteligencji i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Mauthausen-Gusen, zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 864.

Zginął **16.06.1941 r.** – nieznane są okoliczności śmierci.

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów; *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 47; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 90.



SUCHANEK KAROL,

Urodzony 11.09.1905 r. w Karwinie i zamieszkały w tej miejscowości, syn Stanisława i Rozalii z d. Dostał, w młodości aktywny harcerz. Od początku okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu. Aresztowany w marcu 1943 r. i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie

zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz, gdzie zginął
2.06.1043 r.

Według wystawionego aktu zgonu nr 23373/1943 – potwierdzonego przez lekarza obozowego, zmarł o godz. 17:18, określenie przyczyny zgonu to: „plötzlicher Herztod” (nagły zawał serca).

Bibliografia: I. Pająk, *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, Katowice 1998 r., s. 686; PMA-B *Księga zgonów*, t. 16, s. 859; *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 104; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 90; *Harcerskie Ofiary Drugiej Wojny Światowej*, s. 131; J. Burek, nauczyciel, były więzień obozów koncentracyjnych - wywiady i opracowania z zasobów archiwum Kongresu Polaków w RC w Cieszynie; informacja uzupełniona o dane z APMA-B.

SUCHANEK LEOPOLD,

Urodzony 1.08.1880 r. w Stonawie i zamieszkały w tej miejscowości, górnik. Aresztowany 21.07.1942 r. i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Dachau. Zwolniony z obozu, zmarł **15.08.1944 r.** z wycieńczenia po powrocie do domu.

Bibliografia: S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 172.

SUCHANEK WILHELM,

Urodzony 11.11.1915 r. w Łazach i zamieszkały w tej miejscowości, robotnik. Aresztowany przez gestapo i zastrzelony **13.07.1944 r.** w Łazach.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 119; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 118.

SUKIENNIK ZENON,

Urodzony w 1904 r. w Łazach i zamieszkały w tej miejscowości, urzędnik. Zmobilizowany, brał udział w kampanii wrześniowej w 1939 r. Dostał się do niewoli i **zginął** w obozie jenieckim w 1939 r. w Pustkowie.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 119; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 118.

SULC ANNA z d. WEISBERGER,

Urodzona 26.09.1894 r. w Orłowej i zamieszkała w tej miejscowości. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginęła** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia, oraz data i okoliczności śmierci tej więźniarki.

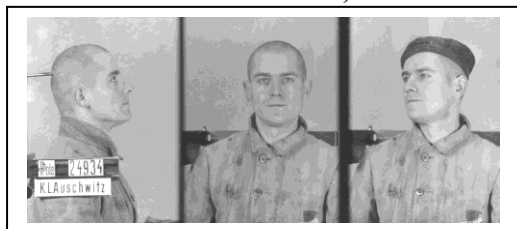
Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 152.

SULC HELGA,

Urodzona 21.05.1923 r. w Orłowej i zamieszkała w tej miejscowości. Aresztowana w 1940 r. z powodu czystek rasowych i przetransportowana do więzienia w Sosnowcu, skąd przesłana została do KL Auschwitz gdzie **zginęła** - nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia, oraz data i okoliczności śmierci tej więźniarki.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 152; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

SUMARA WŁADYSŁAW,



Urodzony 15.05.1912 r. w Mostach Wielkich. Aresztowany w początkowym okresie okupacji hitlerowskiej i przewieziony do KL Auschwitz. Dnia 20.12.1941 r. zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 24934.

Od 9.04.1943 r. informacja w obozowej kartotece, że został przeniesiony – lecz nie wiadomo czy do innego obozu czy też zwolniony do domu.

Bibliografia: I. Pająk, *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, Katowice 1998 r., s. 143; informacja uzupełniona o dane z APMA-B.

SUPIK JAN,

Urodzony i zamieszkały w Oldrzychowicach. W okresie okupacji wysłany przez Arbeitsamt na przymusowe roboty. Tam aresztowany i więziony od 28.03.1942 r. – 13.04.1945 r. w Celle. Przetrwał hitlerowskie zniewolenie – wrócił do domu.

Bibliografia: Archiwum dr n.med. J. Mazurka, T.3, cz.7 (283).

SUPIK JAN,

Urodzony 24.03.1899 r. w Oldrzychowicach, zamieszkały w Tyrze (nr 53), szewc – inwalida. Od początku okupacji działał w ruchu oporu. Aresztowany 3.07.1942 r i więziony w Cieszynie, Gliwicach, Perlbergu. Odzyskał wolność 3.05.1945 r. - wrócił do domu.

Bibliografia: Archiwum dr n.med. J. Mazurka, T.3, cz.7 (293).

SUPIK KAROL,



Urodzony 1.09.1911 r. w Karpętnej, pow. cieszyński, syn Karola i Zuzanny z d. Kaleta. Ukończył Polską Szkołę Wydziałową w Bystrzycy, walcownik w Hucie Trzynieckiej. Zasadniczą służbę odbywał w armii czechosłowackiej od 1.10.1931 do 12.01.1933 r. W Lewoczy ukończył szkołę podoficerską i uzyskał stopień plutonowego.

Od 2.11.1938 r. podjął służbę w Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) - z przydziałem do Komisariatu w Łagiewnikach pow. Świętochłowicki. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Żona z synem ewakuowali się na Rzeszowszczyznę, skąd wrócili do rodziny w Bystrzycy. Po trzech miesiącach jakiś chłopiec z Karpętnej przyniósł rodzinie kartkę z Ostaszkowa. Wpisany na LW z Ostaszkowa 05/5 z 5.04.1940, poz. 84, t. 4758. Jego nazwisko znajduje się w wykazie policjantów zamieszkujących salę 7 tzw. korpusu IV obozu w Ostaszkowie; wykaz znaleziono podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r. przy zwłokach Lucjana Rajcherta.

Bibliografia: Mieczysław Borak, „Symbol Katynia” *Zaolziańskie Ofiary Obozów i Więzień w ZSRR*, Czeski Cieszyń 1991, s. 105; Biogram wraz ze zdjęciem zawiera cytaty z książki Mieczysława Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 155; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 51.

SUPIK KAROL,

Urodzony w 1923 r w Wędryni i tam zamieszkały, hutnik. W latach 1938-1939 r. pracownik Państwowej Policji. Dnia 1.09.1939 r. ewakuowany w głąb polski. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Prawdopodobnie zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Bibliografia: Archiwum dr n. med. J. Mazurka, T.4, cz. 9 (092).

SÜSSER ANNA z d. HÜTTNEROVA,

Urodzona 30.08.1900 r. w Lutyni Dolnej, zamieszkała w Nowym Boguminie. Aresztowana 29.06.1942 r. z powodu czystek rasowych i przetransportowana do KL Auschwitz, gdzie **zginęła** w gazowej komorze – nieznana data śmierci.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 139; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

SÜSSER ANNA,

Urodzona 5.08.1932 r. w Morawskiej Ostrawie, zamieszkała w Lutyni Dolnej. Aresztowana z powodu czystek rasowych i 29.06.1942 r. przetransportowana do KL Auschwitz, gdzie **zginęła** w komorze gazowej.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 71; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

SÜSSER HELGA,

Urodzona 30.08.1900 r. w Lutyni Dolnej i zamieszkała w tej miejscowości. Aresztowana z powodu czystek rasowych i 29.06.1942 r. przetransportowana do KL Auschwitz, gdzie **zginęła** w gazowej komorze.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 72; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

SÜSSER HELGA,

Urodzona 5.08.1932 r. w Morawskiej Ostrawie, zamieszkała w Nowym Boguminie. Aresztowana 29.06.1942 r. z powodu czystek rasowych i przetransportowana do KL Auschwitz, gdzie **zginęła** w gazowej komorze – nieznana data śmierci.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 139; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

SUSTKA MARIA,

Urodzona w Pietwałdzie. Aresztowana i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginęła** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia, oraz data i okoliczności śmierci tej więźniarki.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 159.

SUSZKA JAN,

Urodzony 28.10.1921 r. w Piosku, zamieszkały w Nawsiu, student. Wysłany przez Arbeitsamt zaraz na początku okupacji na roboty przymusowe do Niemiec - zmarł z wycieńczenia 15.08.1944 r. (po powrocie do domu z owych robót przymusowych).

Bibliografia: S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 133.

SVRČINA DANIEL,

Urodzony 1.09.1915 r. w Stonawie, zamieszkały w Cierlicku Górnym, automechanik. Aresztowany i przetransportowany do więzienia w Brandenburgu, gdzie **zginął w 1944 r.**

Bibliografia: *S Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 93; Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 54.

SVRČINA FRANTISEK,

Urodzony 25.04.1909 r., zamieszkały w Pietwałdzie, górnik. Aresztowany **28.11.1944 r.** i zastrzelony przez gestapo podczas czynności aresztowana.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 161.

SWACZYNA JÓZEF,

Zamieszkały w Olbrachcicach. Wysłany przez Arbeitsamt podczas okupacji hitlerowskiej na przymusowe roboty do Niemiec – gdzie **zginął** w nieznanych okolicznościach.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 44.

SWACZYNA KAROL,

Urodzony 6.01.1862 r. w Stonawie i zamieszkały w tej miejscowości. Aresztowany i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia, oraz data i okoliczności śmierci tego więźnia.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 181.

SWACZYNA RUDOLF,

Urodzony 16.08.1923 r. we Frysztacie. Aresztowany i po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd przetransportowany do KL Auschwitz, w czerwcu 1942 r. zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr E-2667. Nieznany jest dalszy los tego więźnia.

Bibliografia: I. Pająk, *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, Katowice 1998 r., s. 846; informacja uzupełniona o dane z APMA-B.

SWACZYNA STEFAN,

Urodzony 18.12.1897 r. w Darkowie i tam zamieszkały. Zastrzelony **5.09.1939 r.** przez gestapo w Pietwałdzie – w nieznanych okolicznościach.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 65.

SWACZYNA STEFANIA z d. WIERZGOŃ,

Urodzona 20.10.1937 r. w Karwinie i zamieszkała w tej miejscowości. Aresztowana i przetransportowana do niemieckiego obozu dla Polaków - Polenlager nr 95 Sohrau (Żory), a stamtąd do Polenlager nr 56 Lissek (Lyski), gdzie przebywała do zakończenia okupacji hitlerowskiej (zakończenia wojny).

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów.

SWACZYNA SZCZEPAN (STEFAN),

Urodzony 18.12.1897 r. w Stonawie, zamieszkały w Darkowie. Zastrzelony 5.09.1939 r. w Pietwałdzie – nieznane okoliczności śmierci.

Bibliografia: S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 60.

SWACZYNA TEOFIL, pseud. „Lotnik”,

Urodzony 21.11.1912 r. w Darkowie i zamieszkały w tej miejscowości, narodowości polskiej. Z zawodu urzędnik, lotnik rezerwy w Armii Czechosłowackiej. W okresie okupacji hitlerowskiej pracował z nakazem pracy Arbeitsamtu – jako górnik. W kopalni związał się z ruchem oporu – organizacji konspiracyjnej ZWZ, mianowany kierownikiem wywiadu Karwina kopalnie.

Aresztowany 27.01.1943 r. i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do więzienia śledczego w Mysłowicach. Po śledztwie przesłany do KL Auschwitz gdzie zginął 29.01.(02).1944 r.

Bibliografia: J. Burek, nauczyciel, były więzień obozów koncentracyjnych - wywiady i opracowania z zasobów archiwum Kongresu Polaków w RC w Cieszynie; *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 64; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 60; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

SWACZYNA WIKTOR,

Urodzony 1.10.1892 r. w Karwinie, syn Pawła i Joanny z d. Burian. Ukończył szkołę powszechną, pracował jako górnik. Do służby w armii austriackiej powołany 6.10.1913 r. do 1.06.1917 r. Później wstąpił do Żandarmerii Krajowej Księstwa Cieszyńskiego, gdzie służył od 30.01.1920 do 14.07.1922 r. Po przyjęciu do Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) początkowo pełnił służbę w Komisariacie Zebrzydowice pow. cieszyński - do 19.07.1925 r. Następnie w I Komisariacie Królewska Huta: w służbie mundurowej do 14.09.1926 r., w sekcji śledczej do 1.03.1927 r. Przeniesiony do Zebrzydowic, pełnił służbę zarówno w Komisariacie jak i na Posterunku w służbie mundurowej do 23.06.1938 r., następnie w służbie śledczej. Od 21.12.1938 r. do wybuchu wojny służył w Wydziale Śledczym we Frysztacie. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 037/4 z 20.04.1940, poz. 3, t. 1487. Jego nazwisko znajduje się w wykazie policjantów zamieszkujących salę 5 tzw. korpusu IV obozu w Ostaszkowie; wykaz znaleziono podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r. przy zwłokach Lucjana Rajcherta.

Bibliografia: Biogram wraz ze zdjęciem zawiera cytaty z książki Miecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 155.

SWOBODA BOGUMIŁ,

Urodzony 18.03.1910 r. w Ostrawie Śl. Aresztowany i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym

przewieziony do KL Auschwitz. Dnia 10.10.1942 r. zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 67319. Zginął **27.02.1943 r.**

Bibliografia: I. Pająk, *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, Katowice 1998 r., s. 216; informacja uzupełniona o dane z APMA-B.

SWOBODA TEODOR,



Urodzony 8.08.1901 r. w Biertułtowach k/Radlina, syn Jana i Joanny z d. Ryszka. Uczestniczył we wszystkich trzech powstaniach śląskich. Do Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) został przyjęty 1.07.1925 r. Służbę rozpoczął w służbie mundurowej w II Komisariacie w Katowicach do 31.05.1931 r., następnie do 6.08.1934 r. przeszedł do służby śledczej.

Do 14.02.1935 r. służył w pow. rybnickim na Posterunku Rydułtowy, później na Posterunku Radlin do 13.08.1939 r. Stamtąd od 4.10.1938 r. został oddelegowany do pow. fryszackiego, od 14.08.1939 r. służył na Posterunku Rybnik-Paruszowiec. Odznaczony Krzyżem Walecznych, Krzyżem na Śląskiej Wstędze Waleczności i Zasługi, Medalem Pamiątkowym za Wojnę 1918-1921. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 038/3 z 20.04.1940, poz. 17, t. 352.

Bibliografia: Biogram wraz ze zdjęciem zawiera cytaty z książki Mecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 155.

SYKORA ERWIN,

Zamieszkały w Dzieńmorowicach. Aresztowany i przetransportowany do więzienia lub obozu (nazwy nie udało się ustalić) gdzie **zginął** – nieznana są data oraz okoliczności śmierci tego więźnia.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 66.

SZAFARCZYK ALOJZY LEON,



Urodzony 11.04.1896 r. w Raju, zamieszkały w Orłowej, syn Józefa i Elżbiety z d. Raszyk. W pierwszej wojnie światowej służył w armii austriackiej. Od 27.11.1918 do 15.07.1922 r. pełnił służbę w Żandarmerii Krajowej Księstwa Cieszyńskiego, później od 1.07.1928 r. wstąpił do Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.).

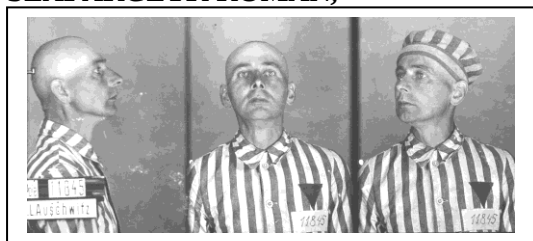
W latach 1931-1933 był komendantem Posterunku w Koszęcinie pow. lubliniecki, następnie do 9.10.1937 r. pełnił służbę na Posterunku Miasteczko Śląskie i w Komisariacie w Radzionkowie w pow. tarnogórskim. Stamtąd 8.10.1938 r. został oddelegowany do pow. fryszackiego. Od 21.12.1938 r. do września 1939 r. był kierownikiem sekcji śledczej Komisariatu w Orłowej. Odznaczony Brązowym Krzyżem Zasługi, Krzyżem na Śląskiej Wstędze Waleczności i Zasługi, Medalem 10-lecia Odzyskanej Niepodległości. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym

wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Z Ostaszkowa wysłał list do brata Piotra. Wpisany na LW z Ostaszkowa 037/2 z 20.04.1940. poz. 90, t. 1266.

Bibliografia: Mieczysław Borak, „Symbol Katynia” *Zaolziańskie Ofiary Obozów i Więzień w ZSRR*, Czeski Cieszyń 1991, s. 106; Biogram wraz ze zdjęciem zawiera cytaty z książki Mieczysława Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 156; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 147.

SZAFARCZYK ROMAN,



Urodzony 25.01.1895 r. w Stonawie i zamieszkały w Warszawie, syn Franciszka i Wiktorii z d. Lazarczyk. Aresztowany i 5.04.1941 r. przywieziony do obozu w transporcie z Krakowa do KL Auschwitz, zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 11845. Zginął **5.06.1942 r.** Według wystawionego aktu zgonu nr 10028/1942 – potwierdzonego przez lekarza obozowego, zmarł o godz. 15:15, określenie przyczyny zgonu to: „Rippenfellentzündung” (zapalenie opłucnej).

Bibliografia: APMA-B *Księga zgonów*, t. 7, s. 102; *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 181; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 172; informacja uzupełniona o dane z APMA-B.

SZAFARCZYK WILHELM,

Urodzony 27.08.1890 r. w Stonawie i zamieszkały w tej miejscowości, wykształcenie wyższe – inżynier. Aresztowany i po krótkim uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Neuengamme, gdzie zginął **3.05.1945 r.** podczas ewakuacji więźniów – na jednym z czterech zatopionych statków w zatoce Lubeckiej.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 183.

SZALBOT JAN,



Urodzony w 1889 r. w Ustroniu, zamieszkały w Śmiłowicach, nauczyciel, kierownik szkoły w miejscu zamieszkania, działacz polskich towarzystw społecznych i kulturalnych. W dniu wybuchu wojny tj. 1.09.1939 r. ewakuowany w głąb Polski. Są dwie wersje jego **zaginięcia**. Podobno zginął zamordowany w Katyniu, a druga że został zastrzelony przez hitlerowców podczas usiłowania przekroczenia granicy na rzece San k/Przemysła.

Bibliografia: Archiwum dr. n.med. J. Mazurka, T.2, cz.6 (222); Biogram uzupełniony informacją z książki Miecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 195.

SZALONY FRANCISZEK,



Urodzony 15.04.1916 r. w Nawsiu i tam zamieszkały, syn Adama i Zuzanny z d. Sikora. Partyzant, poległ 31.10.1944 (1.11.1944) r. w walce o dworek „Skupnia”. Poległ razem z Jerzy Kajfoszem – także partyzantem. Pochowany na żydowskim cmentarzu razem z Adamem Szalony i ojcem. Po wojnie, 16.05.1945 r. ekshumowani i pochowani na cmentarzu komunalnym w Jabłonkowie. Jerzego Kajfosa pochowano w Nawsiu.

Bibliografia: Archiwum dr med. J. Mazurka – zbiór nr 2; (024, 089).

SZAROWSKI EMANUEL,

Urodzony 21.02.1911 r. w Łazach i zamieszkały w tej miejscowości. Uczył się do szkoły ludowej i wydziałowej, bardzo aktywny harcerz ZHP w Łazach. W okresie okupacji hitlerowskiej pracownik kopalni, gdzie zaangażował się w działalność ruchu oporu – żołnierz organizacji konspiracyjnej ZWZ. Aresztowany przez gestapo w 1943 r. i dalsze jego los jest nieznany - **zaginął**.

Bibliografia: J. Burek, nauczyciel, były więzień obozów koncentracyjnych - wywiady i opracowania z zasobów archiwum Kongresu Polaków w RC w Cieszynie; *Harcerskie Ofiary Drugiej Wojny Światowej*, s. 131.

SZAROWSKI EMIL,



Urodzony 21.12.1904 r. w Orłowej, zamieszkały w Karwinie, narodowości polskiej, urzędnik. Aresztowany 23.04.1940 r. i więziony w Cieszynie. Stamtąd 27.04.1940 r. w transporcie zbiorowym wywieziony do KL Dachau. Następnie, od 5.06.1940 r. przeniesiony do KL Gusen, zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 6569. Zwolniony z obozu 28.11.1940 r. Do końca okupacji pracował jako robotnik.

Po wyzwoleniu był urzędnikiem w karwińskich kopalniach.

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów.

SZAROWSKI FRANCISZEK,

Urodzony w Porębie, zamieszkały w Orłowej, górnik. Od początku okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu. Aresztowany 19.04.1940 r. i po uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd przetransportowany do KL Mauthausen-Gusen, gdzie **zginął 29.07.1941 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 147; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 147.

SZAROWSKI RUDOLF,

Urodzony 9.08.1897 r. w Łazach. Aresztowany 14.04.1940 r. i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Mauthausen. **Zginął w obozie 30.01.1941 r.**

Bibliografia: J. Kurka, *Zginęli za Polskość Ziemi Skoczowskiej 1939-1945 r.* Skoczów 1985 r. (z archiwum S. Brody), s. 62; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 118.

SZAROWSKI WILHELM,

Urodzony 24.12.1917 r. w Suchej Górnej i zamieszkały w tej miejscowości w młodości harcerz, pracował jako górnik. Aresztowany 27.06.(1.07.)1944 r. i prawdopodobnie po uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd przetransportowany do KL Flossenbürg, gdzie zginął **27.04.1945 r.** podczas marszu ewakuacyjnego w głąb Niemiec.

Bibliografia: *Harcerskie Ofiary Drugiej Wojny Światowej*, s. 133; *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s.90; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 177.

SZARZEC KAROL,



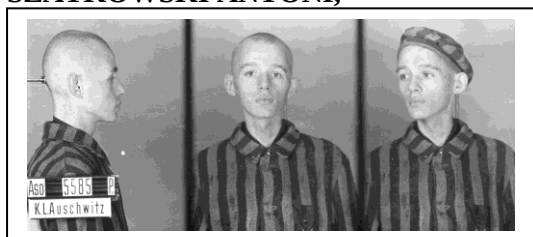
Urodzony 17.05.1914 r. w Suchej Średniej, syn Jerzego. Ukończył szkołę powszechną, krawiec. Do Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) został przyjęty 27.12.1938 r. i przydzielony na Posterunek w Orzegowie pow. świętochłowicki. Następnie służył w Komisariacie w Mysłowicach pow. katowicki, oraz na Posterunku Oficerskim w Mikołowie pow. pszczyński.

Tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 012/4 z kwietnia 1941, poz. 47, t. 2105.

Bibliografia: Mieczysław Borak, „Symbol Katynia” *Zaolziańskie Ofiary Obozów i Więzień w ZSRR*, Czeski Cieszyń 1991, s. 106; Biogram wraz ze zdjęciem zawiera cytaty z książki Mieczysława Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 156.

SZATKOWSKI ANTONI,



Urodzony 5.11.1921 r. w Mostach (nr 186) k/Jabłonkowa i zamieszkały w tej miejscowości, robotnik – górnik w Karwinie. Aresztowany 10.09.1940 r. w Karwinie i po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz. Dnia 5.10.1940 r. zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 5585, a następnie od 30.05.1941 r. przeniesiony do KL Dachau, zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 26132. Zginął w tym obozie **10.06.1941 r.**

Bibliografia: I. Pająk, *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, Katowice 1998 r., s. 50; ks. E. Chart, *Spis pomordowanych Polaków w obozie koncentracyjnym w Dachau*, Wyd. Słowo Polskie, s. 247; Archiwum dr med. J. Mazurka – zbiór nr 2; (265, 266); informacja uzupełniona o dane z APMA-B.

SZCZEPANEK TADEUSZ,

Urodzony 1.02.1903 r. w Tarnawie Dolnej. Aresztowany i po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz. Dnia 20.09.1943 r. zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 151274. Zwolniony z obozu 27.10.1943 r. – wrócił do domu. Nieznany jest dalszy okupacyjny los tej osoby

Bibliografia: I. Pająk, *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, Katowice 1998 r., s. 400; informacja uzupełniona o dane z APMA-B.

SZCZEPAŃSKA ALŻBETA,

Urodzona 4.08.1923 r. w Skrzeczoniu i zamieszkała w tej miejscowości. Aresztowana kilkakrotnie i zwalniana do domu. Zmarła **4.08.1942 r.** – wycieńczona prześladowaniami gestapo.

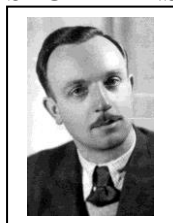
Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 175.

SZCZEPAŃSKI FRYDOLIN,

Urodzony 24.10.1920 r. w Skrzeczoniu i zamieszkały w tej miejscowości, fryzjer. W okresie okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu. Aresztowany i po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Gross-Rosen, gdzie zginął **12.02.1945 r.** - podczas marszu ewakuacyjnego w głąb Niemiec.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 175; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 167.

SZCZEPAŃSKI JÓZEF,



Urodzony 1.08.1914 r. w Skrzeczoniu k/Bogumina, i tam zamieszkały, narodowości polskiej, kupiec. Aktywny w związkach młodzieżowych Skrzeczonia i okolicy. Aresztowany 20.04.1940 r. i więziony w Cieszynie, a stamtąd 26.04.1940 r. w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Dachau. Następnie, 6.06.1940 r. przeniesiony do KL Mauthausen-Gusen, zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 43187.

Odzyskał wolność 5.05.1945 r. – wyzwolony przez wojska amerykańskie.

Postscriptum: W obozie dał się poznać jako świetny organizator i dobry kolega. Zmysł kupiecki skierował go do komanda zaopatrującego obóz w chleb. Pełniąc tą funkcję, oddawał nieocenione usługi współwięźniom - zaopatrując ich w chleb, ratując życie najbardziej potrzebujących kolegów. Jednocześnie, narażał się bardzo takim działaniem władzom obozowym. Po wyzwoleniu tj. po 1945 r. był kierownikiem restauracji w Domu Robotniczym w Bystrzycy n.Olzą. Zmarł w lipcu 1962 r. – podupadły na zdrowiu przez przeżycia obozowe.

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów.

SZCZĘSNY FRANCISZEK,



Urodzony 18.04.1896 r. w Turzanach, pow. inowrocławski, syn Walentego i Łucji z d. Kaliski. Ukończył szkołę powszechną, później pracował jako krawiec. W armii niemieckiej służył od 1.09.1915 do 21.02.1919 r., zaś w WP od 10.06.1919 r. do 5.07.1921 r., w 55 pp, - uzyskał stopień starszego szeregowego.

Od 16.02.1924 r. przyjęty został do Policji Województwa Śląskiego (PWSł.) i skierowany do Komendy Rezerwy w Katowicach. Od 5.03.1924 r. służył w

Komisariacie w Łagiewnikach pow. świętochłowski. Od 2.10.1938 r. delegowany do pow. frysztackiego. Od 22.02.1938 do września 1939 r. służył na Posterunku w Mostach. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 05/4 z 5.04.1940, poz. 44, t. 1670.

Bibliografia: Biogram wraz ze zdjęciem zawiera cytaty z książki Mecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 157.

SZCZOTKA ADAM,

Urodzony 26.09.1914 r. w Milikowie, zamieszkały w Karwinie. W okresie okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu – partyzant. Zastrzelony **10.01.1945 r.** w akcji zbrojnej przeciw hitlerowcom w Nieledwi k/Żywca.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 114; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 90.

SZCZOTKA ANTONI,

Urodzony 11.07.1914 r., zamieszkały w Karwinie. Aresztowany i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginął** w kwietniu 1945 r. po rocznym pobycie w obozie – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 104.

SZCZOTKOWSKI JAN,

Urodzony 19.10.1900 r. w Milikowie k/Cieszyna, syn Jana i Marii z d. Bojko. Aresztowany i po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz, gdzie **zginął 4.07.1942 r.** Według wystawionego aktu zgonu nr 17181/1942 – potwierdzonego przez lekarza obozowego, zmarł o godz. 9:26, określenie przyczyny zgonu to: „plötzlicher Herztod” (nagły zawał serca).

Bibliografia: I. Pająk, *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, Katowice 1998 r., s. 652; APMA-B *Księga zgonów*, t. 12, s. 675; informacja uzupełniona o dane z APMA-B.

SZCZUKA ADOLF,

Urodzony 3.05.1911 r. w Końskiej i tam zamieszkały (nr 18), syn Pawła i Zuzanny z d. Kluz. Ukończył trzy klasy szkoły wydziałowej, ślusarz w Hucie Trzynieckiej. Zasadniczą służbę wojskową w armii czechosłowackiej odbywał od 1.11.1933 do 11.09.1935 r., uzyskał stopień strzelca. Od 2.11.1938 r. służył w Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) z przydziałem do Komisariatu w Pietwałdzie pow. frysztacki, gdzie zastał go wybuch wojny. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić

zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: W styczniu 1940 r. wysłał list z Ostaszkowa. Wpisany na LW z Ostaszkowa 05/2 z 5.04.1940, poz. 3, t. 2448. Jego nazwisko znalazło się na pomniku ofiar faszyzmu w Końskiej.

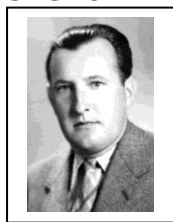
Bibliografia: Mécislav Borak, „*Symbol Katynia*” *Zaolziańskie Ofiary Obozów i Więzień w ZSRR*, Czeski Cieszyn 1991, s. 106; Archiwum dr n. med. J. Mazurka, T.3, cz.7 (345); Biogram zawiera cytaty z książki Mécislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 157; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 99.

SZCZUKA ANNA, pseud. „Dora”, po zamążpójściu JANUSZEWSKA,

Urodzona 19.01.1923 r. w Nowych Marzanach pow. Świecie, woj. Bydgoskie, córka Jana i Ewy z d. Lanc. Do szkoły powszechnej uczęszczała w Kostkowicach, następnie w Cieszynie. Wprawdzie rozpoczęła naukę w gimnazjum handlowym – lecz nie ukończyła tej szkoły ze względu na wybuch drugiej wojny światowej. Od września 1939 r. pracowała jako ekspedientka, jednak z powodu odmowy przyjęcia Volkslisty wysłana została przez Arbeitsamt na roboty przymusowe do huty w Trzyńcu, gdzie wciągnięta została w działalność ruchu oporu – należała do organizacji konspiracyjnej ZWZ. Aresztowana 18.03.1943 r. i więziona w Cieszynie, skąd w transporcie zbiorowym przewieziona była do więzienia śledczego w Mysłowicach. Ponieważ była w zaawansowanej ciąży, zwolniona warunkowo na okres rozwiązania (15.11.1943 r.). Po urodzeniu córeczki, ponownie aresztowana 15.01.1944 r. i wywieziona do Berlina, a po wydaniu wyroku skazującym przez Sąd Najwyższy, wysłana do Bawarii – miejscowość Landshut i zatrudniona w zakładach motoryzacyjnych przy produkcji części do pocisków V1. Wyzwolona 3.05.1945 r. przez wojska alianckie, po powrocie do kraju podjęła pracę jako sekretarka w szkole podstawowej, następnie w administracji lasów państwowych.

Bibliografia: J. Burek, nauczyciel, były więzień obozów koncentracyjnych - wywiady i opracowania z zasobów archiwum Kongresu Polaków w RC w Cieszynie.

SZCZUKA FRANCISZEK,



Urodzony 4.10.1917 r. w Końskiej, zamieszkały w Nieborach, narodowości polskiej, nauczyciel. Dyrektor szkoły, społecznik, kształcił się w seminarium nauczycielskim w Śląskiej Ostrawie – matura w 1937 r. Aresztowany 24.04.1940 r. i więziony w Cieszynie, a stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Dachau. Następnie, przeniesiony do KL Mauthausen-Gusen, zarejestrowany w obozowej ewidencji nr 4639.

Zwolniony z obozu 25.11.1941 r., lecz natychmiast wysłany przez Arbeitsamt na roboty przymusowe do Niemiec. Odzyskał wolność 1.05.1945 r. Po wyzwoleniu wrócił do służby w szkolnictwie, objął stanowisko dyrektora szkoły w Trzyńcu. Zmarł 5.10.1979 r.

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów; Archiwum dr n. med. J. Mazurka, T.3, cz.7 (354).

SZCZUKA PAWEŁ,

Urodzony 7.10.1892 r. w Węndryni. Aresztowany i po uwięzieniu w Cieszynie, a stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz. Dnia 8.10.1943

r. zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 156747. Zwolniony z obozu 11.11.1943 r. Nieznany jest dalszy okupacyjny los tej osoby.

Bibliografia: I. Pająk, *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, Katowice 1998 r., s. 411; informacja uzupełniona o dane z APMA-B.

SZCZUREK JERZY, pseud. „Bóbr”,



Urodzony 23.04.1892 r. w Kostkowicach. Kształcił się w Seminarium Nauczycielskim w Cieszynie-Bobruku – ukończone maturą w 1911 r. nauczyciel w Szkole Ćwiczeń przy Państwowym Seminarium Nauczycielskim Męskim w Cieszynie-Bobruku. W 1918 r. uczestniczył w przewrocie wojskowym na Śląsku Cieszyńskim. W latach 1918/1920 był członkiem Związku byłych Oficerów i Żołnierzy 10 p. p. Ziemi Cieszyńskiej (w randze kapitana).

Należał też do Komitetu organizacyjnego niesienia pomocy dla III Powstania Górnos Śląskiego – werbował do wspierania ochotników z członków Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół”, Związku Harcerstwa Polskiego i Związku Strzeleckiego. Organizował dla powstańców broń i amunicję. Był silnie zaangażowany w pracy społeczno-kulturalnej. Od początku okupacji hitlerowskiej działał bardzo aktywnie w ruchu oporu. Był jednym ze współorganizatorów Siły Zbrojne Polski, później Organizacji Wojskowej „Odwet” w Cieszynie. Aresztowany 20.04.1940 r. i wpięty w więzienie w Cieszynie - fabryce Kohna, a stamtąd po 3 dniach w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Dachau i po 6 tygodniach do KL Mauthausen-Gusen. Zginął w tym obozie **16.12.1941 r.**

Bibliografia: J. Burek, nauczyciel, był więzień obozów koncentracyjnych - wywiady i opracowania z zasobów archiwum Kongresu Polaków w RC w Cieszynie.

SZCZYRBA FRANCISZEK,



Urodzony 31.03.1895 r. w Rychwałdzie i tam zamieszkały, narodowości polskiej. Zatrudniony na pocztę, działacz społeczny. Aresztowany 12.03.1940 r. i więziony w Cieszynie, a stamtąd 26.03.1940 r. w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Dachau. Następnie, od 30.04.1940 r. przeniesiony do KL Mauthausen-Gusen, zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 6941. Zwolniony z obozu 9.12.1940 r.

Nieznany jest dalszy okupacyjny los tej osoby. Zmarł w Rychwałdzie 24.01.1973 r.

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów.

SZCZYRBA FRANCISZEK,

Urodzony 10.04.1905 r. w Łazach. Aresztowany i uwięziony w Cieszynie, a stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz, gdzie zginął **25.06.1943 r.**

Bibliografia: I. Pająk, *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, Katowice 1998 r., s. 689.

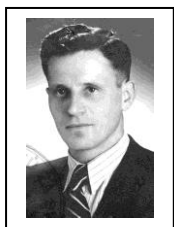
SZCZYRBA JÓZEF,

Urodzony 10.01.1900 r. w Suchej Górnej, zamieszkały w Warszawie, syn Jerzego i Heleny z d. Guriel, urzędnik. Aresztowany 15.01.1942 r. i przetransportowany do KL Auschwitz, gdzie zginął **21.02.1943 r.** Według wystawionego aktu zgonu nr

9372/1943 – potwierdzonego przez lekarza obozowego, zmarł o godz. 15:15, określenie przyczyny zgonu to: „Herzmuskeldegeneration” (zawał mięśnia sercowego).

Bibliografia: I. Pająk, *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, Katowice 1998 r., s. 1149; APMA-B *Księga zgonów*, t. 7, s. 366; *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 89; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 177; informacja uzupełniona o dane z APMA-B.

SZCZYRBA JÓZEF,



Urodzony 3.03.1908 r. w Karwinie, narodowości polskiej, brat Wilhelma. Ukończył 5 klas gimnazjum realnego w Orłowej – Szkołę Przemysłową w Karwinie, później posiadał własny warsztat elektro-mechaniczny. Aresztowany 1.04.1940 r. i więziony Cieszynie, a stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Dachau, następnie przeniesiony do KL Mauthausen, zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 1242.

Zwolniony z obozu 18.01.1941 r. i do końca okupacji pracował w różnych firmach jako elektromechanik, zaś po wyzwoleniu w przedsiębiorstwach społecznych. Społecznie udzielał się w PZKO i CSPB, politycznie w KPCz od 1945 r.

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów.

SZCZYRBA WILHELM,

Urodzony 9.01.1896 r. w Karwinie i zamieszkały w tej miejscowości, z zawodu elektryk, brat Józefa. Od początku okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu. Aresztowany i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Dachau, gdzie zarejestrowany został w obozowej ewidencji jako więzień nr 3589. Zginął w tym obozie **26.02.1942 r.**

Bibliografia: ks. E. Chart *Spis pomordowanych Polaków w obozie koncentracyjnym w Dachau*, Wyd. Słowo Polskie, s. 244; *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 105; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 90.

SZEBESTA ERNEST,

Urodzony 17.10.1910 r. w Karwinie i zamieszkały w tej miejscowości, górnik. Aresztowany 8.09.1944 r. i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Gross-Rosen, gdzie w nieustalonych okolicznościach zginął **15.03.1945 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 105; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 90.

SZEBESTA ERWIN,

Urodzony 24.12.1912 r. w Karwinie i zamieszkały w tej miejscowości. Aresztowany 31.12.1944 r. i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz, gdzie zginął **7.01.1945 r.** podczas marszu ewakuacyjnego więźniów.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 105; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 90; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

SZEBESTA GERTRUDA z d. KRÓTKA,

Urodzona 16.03.1914 r. w Markłowicach Dolnych, zamieszkała w Karwinie, dyspozytorka w kopalni. Aresztowana 8.09.1944 r. za pomoc partyzantom i

prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziona do więzienia śledczego w Mysłowicach.



Po zakończonym śledztwie, 28.12.1944 r. przetransportowana do KL Mauthausen. Od lutego 1945 r. przeniesiona została do podobozu w Linz, gdzie 26.05.1945 r. odzyskała wolność – wyzwolona była przez wojska amerykańskie.

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów.

SZEBESTA LUDMIŁA,



Urodzona 14.09.1887 r. w Suchej Górnej, zamieszkała w Karwinie, córka Jana i Cecylii z d. Konesz. Aresztowana 22.02.1943 r. i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziona do KL Auschwitz. Dnia 24.08.1943 r. zarejestrowana w obozowej ewidencji jako więźniarka nr 55757. Zginęła **11.11.1943 r.**

Według wystawionego aktu zgonu nr 31810/1943 – potwierdzonego przez lekarza obozowego, zmarł o godz. 8:35, określenie przyczyny zgonu to: „Kachexie bei Darmkatarrh” (wyczerpanie organizmu przy katarze/nieżycie jelit).

Bibliografia: I. Pająk, *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, Katowice 1998 r., s. 587; APMA-B *Księga zgonów*, t. 22, s. 266; *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 105; Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 90; informacja uzupełniona o dane z APMA-B.

SZEBESTA LUDWIK,

Urodzony 8.09.1899 r. w Olbrachcicach i zamieszkały w tej miejscowości, narodowości polskiej. Po ukończeniu szkoły ludowej, górnik. Aresztowany na początku 1942 r. i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Dachau, gdzie zginął **20.04.1942 r.**

Bibliografia: J. Burek, nauczyciel, były więzień obozów koncentracyjnych - wywiady i opracowania z zasobów archiwum Kongresu Polaków w RC w Cieszynie; *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 44; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 138; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

SZELIGA (SELIGA) ALOIS,

Urodzony w Łazach i zamieszkały w tej miejscowości, górnik. Aresztowany i przetransportowany do obozu koncentracyjnego gdzie **zginął** - nieznaną jest nazwa tego obozu oraz okoliczności i data śmierci tego więźnia.

Bibliografia: S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 118.

SZELIGA ANTONI,

Urodzony 14.01.1906 r. w Cierlicku, zamieszkały w Grodziszczu (nr 80), krawiec. Aresztowany 6.01.1941 r. w Cierlicku i więziony w Cieszynie, a stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz. Następnie, przeniesiony do KL Gross-Rosen, i dalej do KL Dachau, gdzie odzyskał wolność 8.05.1945 r. – wyzwolony przez wojska amerykańskie.

Postscriptum: więziony w KL Auschwitz z Leonem Franikiem.

Bibliografia: Archiwum dr n. med. J. Mazurka, T.1, cz.4 (097); w ewidencji APMA-B nie figuruje.

SZELIGA WIKTOR,

Urodzony w Cierlicku Górnym i zamieszkały w tej miejscowości, górnik. **Zginął** z rąk gestapowców – nieznane są data oraz okoliczności śmierci tej osoby.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 93

SZELIGA WŁADYSŁAW,

Urodzony 4.10.1919 r. w Łazach, zamieszkały w Orłowej, górnik. W okresie okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu – żołnierz organizacji konspiracyjnej ZWZ/AK. Aresztowany i przetransportowany do więzienia w Mnichowie, gdzie zginął **19.10.1943 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 147; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 147.

SZELONG ERWIN,



Urodzony 20.02.1915 r. w Żywocicach i zamieszkały w tej miejscowości, elektrotechnik. Rozstrzelany przed swoją rodziną i we własnym domu przez funkcjonariuszy gestapo i niemiecką policję w niedzielę **6.08.1944 r.** W tym dniu gestapo zorganizowało zbiorową akcję odwetową za zabicie dwóch oficerów cieszyńskiego gestapo i ich kierowcę - rozstrzelano 36 mieszkańców Żywocic i sąsiednich wsi.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 193; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 198.

SZELONG JAN,

Urodzony w Karwinie i zamieszkały w tej miejscowości. Aresztowany w 1942 r. i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do więzienia śledczego w Mysłowicach, gdzie zginął **31.07.1942 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 105; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 90.

SZELONG MARIA,

Urodzona 6.08.1902 r. w Starym Mieście, zamieszkała w Stonawie, córka Józefa i Marii z d. Sitek. Aresztowana i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd 30.07.1943 r. w transporcie zbiorowym przewieziona do KL Auschwitz, zarejestrowana w obozowej ewidencji jako więźniarka nr 50686. **Zginęła 5.12.1945 r.** Według wystawionego aktu zgonu nr 33404/1943 – potwierdzonego przez lekarza obozowego, zmarł o godz. 7:00, określenie przyczyny zgonu to: „Pneumonie” (zapalenie płuc).

Bibliografia: APMA-B *Księga zgonów*, t. 23, s. 402. *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 105; informacja uzupełniona o dane z APMA-B.

SZEWczyk (SEVCIK) FRANCISZEK,

Urodzony w Pietwałdzie i zamieszkały w tej miejscowości, górnik. Zginął w nieustalonych okolicznościach i terminie – **zamordowany** przez hitlerowców.

Bibliografia: S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 151.

SZEWczyk MICHAŁ,

Urodzony 5.08.1900 r. w Łodzi, syn Michała i Marianny z d. Dobrowolski. Ukończył szkołę powszechną, później pracował jako tkacz. W WP służył od

2.07.1919 do 21.07.1922 r., w 6 pułku artylerii ciężkiej. W Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) rozpoczął służbę 1.03.1924 r. - w Komendzie Powiatowej w Cieszynie. Służył na Posterunku w Ustroniu pow. cieszyński do 24.03.1926 r. i w Komisariacie w Cieszynie. Stamtąd 9.11.1938 r. został oddelegowany do pow. frysztackiego. Od 22.12.1938 r. do wybuchu wojny służył na Posterunku w Szumbarku. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 044/3 z 22.04.1940, poz. 53, t. 359.

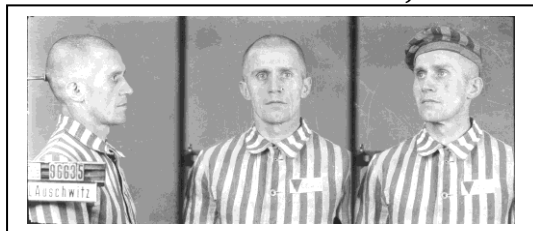
Bibliografia: Biogram zawiera cytaty z książki Miecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 158.

SZEWIECZEK ANNA,

Zamieszkała w Karwinie. Zaginęła z rak hitlerowców **25.03.1945 r.** w Karwinie - nieznane są okoliczności śmierci tej osoby.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 114.

SZEWIECZEK FRANCISZEK,



Urodzony 25.11.1889 r. w Łazach (lub Cieszynie). Aresztowany i po uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz. Dnia 29.01.1943 r. zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 96635. Nieznany jest dalszy los tego więźnia.

Bibliografia: I. Pająk, *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, Katowice 1998 r., s. 270; informacja uzupełniona o dane z APMA-B.

SZEWIECZEK IZYDOR,



Urodzony 10.05.1892 r. w Karwinie i zamieszkały w tej miejscowości. Ukończył szkołę ludową, później pracował jako górnik. Działacz – członek Macierzy Szkolnej. Pierwszy raz aresztowany i więziony od 20.09.1939 do 3.11.1939 r. Drugi raz aresztowany 15.04.1940 r. i więziony w Cieszynie, a stamtąd przetransportowany do więzienia w Sosnowcu, i wkrótce znowu zwolniony do domu.

W dniu 20.11.1944 r. zbierał węgiel na hałdzie kopalni „Gabriela” i tam został zastrzelony przez gestapowców - w drodze do domu.

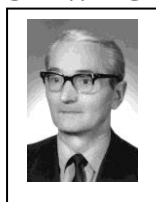
Bibliografia: J. Burek, nauczyciel, były więzień obozów koncentracyjnych - wywiady i opracowania z zasobów archiwum Kongresu Polaków w RC w Cieszynie; *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 112; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 90.

SZEWIECZEK JERZY,

Urodzony w 1898 r., zamieszkały w Karwinie. Zaginął **25.03.1945 r.** w Karwinie - nieznane są okoliczności śmierci tej osoby.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 114.

SZEWIECZEK MAKSYMILIAN,



Urodzony 24.09.1915 r. w Mostach k/Jabłonkowa, zamieszkały w Siemianowicach Śl., narodowości polskiej, syn Albina i Marii z d. Razik, nauczyciel. Uczęszczał do polskiej szkoły ludowej i 3-letniej szkoły wydziałowej w Cieszynie. W latach 1929-1934 uczył się w Seminarium Nauczycielskim w Cieszynie-Bobruku. Prace nauczyciela rozpoczął w Chorzowie, stale jednak związany z rodakami z Zaolzia, aktywny członek Macierzy Szkolnej w Mostach k/Jabłonkowa.

W latach 1936-1937 odbył czynną służbę woskową w Szkole Podchorążych przy PSP w Cieszynie i PSP w Bielsku (uzyskując stopień sierżanta podchorążego). Zmobilizowany, brał udział w kampanii wrześniowej w 1939 r. Dostał się do niewoli 14.09.1939 r. w okolicach Rozwadowa, i już po miesiącu dzięki szczęśliwym okolicznościom udało mu się zbiec ze zgrupowania jenieckiego pod Częstochową i wrócić do rodziny w Mostach, gdzie niemal natychmiast związał się z organizacją konspiracyjną ZWZ. Aresztowany 24.04.1940 r. i po uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie - fabryce Kohna, stamtąd 28.05.1940 r. w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Dachau, zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 6878. Następnie, od 5.06.1940 r. przeniesiony do KL Mauthausen-Gusen, zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 4649, 47968. Odzyskał wolność 5.05.1945 r. – wyzwolony przez wojska amerykańskie. Po wyzwoleniu, w latach 1946-1949 nauczyciel w Istebnej. Od 1950 do 1977 r. pracownik umysłowy w hucie „Jedność” w Siemianowicach. W 1977 r. przeszedł na rentę inwalidzką – zamieszkał w Siemianowicach Śląskich.

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów.

SZEWIECZEK ROMAN,

Urodzony 27.02.1915 r. w Łąkach n.Olzą i zamieszkały w tej miejscowości, górnik. Aresztowany i zastrzelony w nieznanach okolicznościach przez hitlerowców **1.08.1944 r.** –

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 122; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 121.

SZKANDERA ALOJZY,



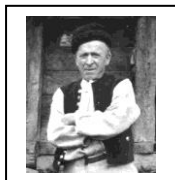
Urodzony 13.03.1919 r. w Łomnej Dolnej (nr 35) i zamieszkały w tej miejscowości, syn Pawła i Marii, brat Józefa, robotnik. W okresie okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu. Zastrzelony **10.09.1944 r.** w Boconowicach przez gestapo razem z bratem Józefem, za kontakty z partyzantami (rozstrzelanie nastąpiło po wyprowadzeniu ich z domu).

Po wyzwoleniu miała miejsce ekshumacja i 14.05.1945 r. pochowani zostali obaj bracia na cmentarzu komunalnym w Jabłonkowie.

Postscriptum. Rodziców także aresztowano i wywieziono do obozu koncentracyjnego. Po wojnie wrócili do domu.

Bibliografia: Archiwum dr med. J. Mazurka – zbiór nr 2; (023, 204); S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 123.

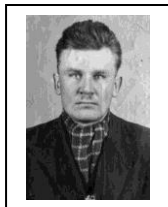
SKANDERA JAN,



Urodzony 26.05.1896 r. w Jabłonkowie „Szygła” i zamieszkały w tej miejscowości. Aresztowany i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia. Przetrwał hitlerowskie zniewolenie – wrócił do domu bardzo chory, zmarł w 1948 r.

Bibliografia: Archiwum dr med. J. Mazurka – zbiór nr 2; (068).

SKANDERA JÓZEF,



Urodzony 24.04.1911 r. w Łomnej Dolnej (nr 35) i zamieszkały w tej miejscowości, syn Pawła i Marii. Aresztowany 10.09.1944 r. za posiadanie broni - przez rok był więziony w KL Auschwitz. Zwolniony został za specjalną prośbą na prace żniwne na 3 miesiące. Po upływie trzech miesięcy miał znowu wrócić do obozu, lecz nie wrócił i zaczął się ukrywać w domu.

Niestety, 10.09.1944 r. przyjechało gestapo, aresztowało Józefa, Alojzego i po wyprowadzeniu ich z domu – tam ich rozstrzelano. Zaraz potem aresztowano rodziców Józefa i Alojzego - ojca Pawła, matkę Marię oraz siostrę Zuzannę i przewieziono ich do obozu koncentracyjnego. Zwłoki Alojzego i Józefa pochowano na żydowskim cmentarzu. Po wyzwoleniu tj. 14.05.1945 r. miała miejsce ekshumacja zwłok i pochowani zostali w Jabłonkowie na cmentarzu komunalnym.

Bibliografia: Archiwum dr med. J. Mazurka – zbiór nr 2; (023, 204, 207); S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 123; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

SKANDERA JÓZEF,

Urodzony 16.04.1913 r. w Łomnej Górnej i zamieszkały w tej miejscowości. W okresie okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu. Aresztowany jako oskarżony o kontakty z partyzantami - w nieznanych okolicznościach zastrzelony **13.09.1944 r.** w Łomnej Górnej.

Bibliografia: S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 124.

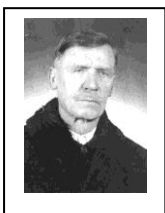
SKANDERA JÓZEF,

Urodzony 14.02.1913 r. w Nawsiu (nr 35) i zamieszkały w tej miejscowości, rolnik małoobszarowy. Wywłaszczony oraz wysiedlony z własnego gospodarstwa wraz z całą rodziną – 4 osoby, a jego gospodarkę przejął osadnik sprowadzony przez Niemców. Wywiezieni zostali na roboty przymusowe do Niemiec. Po zakończeniu okupacji wrócili do swojego domu zdewastowanego i rozgrabionego.

Bibliografia: Archiwum dr med. J. Mazurka – zbiór nr 2; (109).

SKANDERA PAWEŁ,

Urodzony 17.09.1886 r. w Łomnej Dolnej (nr 35) i zamieszkały w tej miejscowości, rolnik małoobszarowy, ojciec zastrzelonych przez gestapo Alojzego, Józefa i Pawła.



Aresztowany 10.09.1944 r. za ukrywanie syna Józefa. Więziony w Cieszynie, później przewieziony do więzienia w Katowicach, i dalej do więzienia śledczego w Mysłowicach. Po zakończonym śledztwie przesłany do więzienia w Mirowie, gdzie odzyskał wolność w 1945 r. Przetrwiał hitlerowskie zniewolenie – wrócił do domu.

Bibliografia: Archiwum dr med. J. Mazurka – zbiór nr 2; (208, 206, 220).

SZKANDERA PAWEŁ,

Urodzony w 1905 r. w Mostach (nr 211), zamieszkały w Bukowcu, robotnik leśny. Aresztowany w 1943 r. i więziony w więzieniach i obozach o nieustalonej nazwie. Mimo ciężkich warunków panujących w hitlerowskich miejscach uwięzienia w których przebywał, przeżył i odzyskał wolność w 1945 r.

Bibliografia: Archiwum dr med. J. Mazurka – zbiór nr 2; (165).

SZKANDERA PAWEŁ,



Urodzony 20.07.1920 r. w Łomnej Dolnej i zamieszkały w tej miejscowości, robotnik rolny, brat Alojzego i Józefa. W okresie okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu. Aresztowany 24.11.1944 r. przez gestapo wraz z Czeczotkami, Janem oraz Alojzym (w związku z potyczką gestapowców z partyzantami - podczas której został zastrzelony przez zabłąkaną kulę Józef Husar z Łomnej Dolnej).

Więziony od 24.11.1944 r. w lokalnym więzieniu w Jabłonkowie - rozstrzelany w niedzielę **26.11.1944 r.** w Łomnej Dolnej-pod Nowiną w lesie przy leśniczówce razem z Janem i Alojzym Czeczotkami.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka – zbiór nr 2; (204); S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 123.

SZKLARZ JÓZEF,

Urodzony 18.04.1921 r. w Rychwałdzie i zamieszkały w tej miejscowości. W okresie okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu. Aresztowany i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz, gdzie **zginął** w czerwcu 1944 r.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 172; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 163; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

SZKOWRON JÓZEF,

Urodzony w Horczawie, i tam zamieszkały, robotnik leśny. Zabity przez Niemców **w 1943 r.** - podczas pobytu na robotach przymusowych.

Bibliografia: S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 70.

SZKUTA JAN,

Urodzony 26.01.1907 r. w Trzycieżu (nr 114) i zamieszkały w tej miejscowości, urzędnik hutniczy. Dwukrotnie więziony. Pierwszy raz aresztowany w październiku 1939 r. i więziony w Cieszynie przez 2 tygodnie. Drugi raz aresztowany 23.04.1940 r. i po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Dachau, zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 7011. **Zginął 28.01.1940 r.**

Bibliografia: ks. E. Chart, *Spis pomordowanych Polaków w obozie koncentracyjnym w Dachau*, Wyd. Słowo Polskie, s. 246; Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.2, cz.6 (207); S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 184.

SZKUTA JAN,

Urodzony 10.07.1909 r. w Nieborach, i zamieszkały w tej miejscowości (nr 77), urzędnik w hucie trzynieckiej. W związku z najazdem Niemiec 1.09.1939 r. ewakuowany w głąb Polski. W maju 1940 r. wrócił w rodzinne strony i wówczas 13.05.1940 r. aresztowany przez gestapo. Więziony w Cieszynie, a stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Dachau. Następnie, przeniesiony do KL Mauthausen-Gusen, gdzie zginął **11.10.1940 r.**

Bibliografia: Archiwum dr n.med. J. Mazurka, T.3, cz.7 (344).

SZKUTA JÓZEF,



Urodzony 10.07.1909 r. w Trzycieży, zamieszkały w Nieborach, narodowości polskiej, urzędnik. Działacz społeczny. Aresztowany i po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd 13.05.1940 r. w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Dachau. Następnie, od 13.07.1940 r. przeniesiony do KL Mauthausen-Gusen, zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 12365. Zginął w tym obozie **11.10.1940 r.**

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 134.

SZKUTA PAWEŁ,

Urodzony 14.12.1899 r. w Trzycieżu (nr 15) i zamieszkały w tej miejscowości, hutnik – majster. Aresztowany 2.09.1939 r. i więziony w Cieszynie, a stamtąd 12.02.1940 r. w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Skrochowice. Następnie przemieszczony do KL Buchenwald. Przetrwał hitlerowskie zniewolenie – wrócił do domu.

Bibliografia: Archiwum dr n.med. J. Mazurka, T.2, cz.6 (214).

SZLACHCIC ALEKSANDRA z d. JUNGA,

Urodzona 20.07.1920 r. w Żukowie Górnym (nr 20) i zamieszkała w tej miejscowości. Aresztowana 8.02.1943 r. i wysiedlona (po śmierci ojca i męża) wraz z matką Stefanią Jungową i uwięziona w niemieckim obozie Polenlager nr 40 we Frysztacie. Odzyskała wolność 15.01.1945 r. wyzwolona przez Armię Czerwoną.

Bibliografia: Archiwum dr n. med. J. Mazurka, T.1, cz.4 (087).

SZLACHCIC JÓZEF,

Urodzony 7.11.1910 (lub 1919) r. w Godziszowie i zamieszkały w Żukowie Górnym, inżynier chemik. W okresie okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu. Aresztowany w 1941 r. jako podejrzany o przynależność do ZWZ i po uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd przetransportowany do więzienia w Żwikau, gdzie zginął **4.10.1942 r.**

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.1, cz.4, (082); *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 94; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 196.

SZLACHCIC ŁUCJAN,

Urodzony 3.10.1941 r. w Żukowie Górnym (nr 20), syn Jozefa i Aleksandry z d. Junga. Wraz z matką więziony w niemieckim obozie przejściowym Polenlager nr 40 we Frysztacie. Odzyskał wolność 15.01.1945 r. wyzwolony przez Armię Czerwoną.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.1, cz.4 (087).

SZLIBNER KAROL,

Urodzony 2.03.1919 r. w Wędryni i zamieszkały w tej miejscowości (nr 175), hutnik. Od początku okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu, walczył w szeregach Batalionów Chłopskich. Zginął **18.02.1944 r.** w potyczce z hitlerowcami w okolicach Krakowa.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.4, cz. 9 (094); S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 191.

SZMEK JAN,

Urodzony 25.05.1886 r. w Oldrzychowicach i zamieszkały w tej miejscowości (nr 272), rolnik małoobszarowy. Aresztowany 28.10.1944 i do 25.11.1944 r. więziony w Cieszynie. Wrócił do domu.

Bibliografia: Archiwum dr. n.med. J. Mazurka, T.3, cz.7 (280).

SZMEK PAWEŁ,

Urodzony 10.05.1910 r. w Oldrzychowicach i zamieszkały w tej miejscowości (nr 213), robotnik. Aresztowany 1.09.1943 i do 22.09.1943 r. więziony w Cieszynie. Wrócił do domu, nieznany jest dalszy okupacyjny los tej osoby

Bibliografia: Archiwum dr.n.med. J. Mazurka, T.3, cz.7 (280).

SZMEK ZUZANNA,

Urodzona 18.02.1897 r. w Oldrzychowicach i zamieszkała w tej miejscowości (nr 272), żona Jana. Aresztowana razem z mężem 28.10.1944 i do 25.11.1944 r. więziona w Cieszynie. Wróciła do domu, nieznany jest dalszy okupacyjny los tej osoby

Bibliografia: Archiwum dr.n.med. J. Mazurka, T.3, cz.7 (280).

SZNAPKA ALOJZY,

Urodzony 16.05.1895 r. w Suchej Górnej. Po ukończeniu nauki w szkole wydziałowej, kształcił się w Seminarium Nauczycielskim w Cieszynie-Bobrk u z maturą w 1915 r. Pierwszą pracę jako nauczyciel rozpoczął w Stonawie. Po roku został powołany do armii austriackiej, walczył na froncie rosyjskim i włoskim, gdzie dostał się do niewoli. W 1918 r. wstąpił do armii polskiej gen. J. Hallera, w której służył przez 2 lata. Następnie, powrócił do Suchej Górnej i pracował jako nauczyciel. W latach 1926-1939 był prezesem I Koła Macierzy Szkolnej, a także działaczem Macierzy Szkolnej w Suchej. Działał aktywnie w Zarządzie Głównym Macierzy Szkolnej. Był 16 lat sekretarzem miejscowej Rady Szkolnej. W okresie międzywojennym tłumaczył z czeskiej literatury sztuki teatralne, publikował artykuły w „Gwiazdce Cieszyńskiej”, „Głosie Ludu Śląskiego”. Po wybuchu drugiej wojny światowej został aresztowany 13.10.1940 r. jako wybitny przedwojenny aktywista i działacz społeczny. Uwięziony we Frysztacie, skąd przewieziony był do KL Skrochowice, gdzie przebywał do 30.10.1940 r. Zmarł nagle **9.10.1942 r.** w Suchej Górnej.

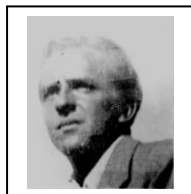
Bibliografia: Sz. Kędryna, A. Szefer, *Nauczyciele śląscy polegli i zamordowani w latach hitlerowskiej okupacji*, Śląski Instytut Naukowy, Katowice 1971, s. 107; *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 90; Józef Golec i Stefania Bojda, *Słownik biograficzny ziemi cieszyńskiej*, Tom 2, wyd. 1995 r., s. 226; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 177.

SZNAPKA ANNA,

Urodzona 2.06.1885 r. w Kaczycach Dolnych, zamieszkała w Darkowie. Aresztowana 2.06.1942 r. i przetransportowana do więzienia w Krakowie, gdzie zmarła z wycieńczenia **14.04.1944 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 64; Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 60.

SZNAPKA KAZIMIERZ,



Urodzony 9.09.1925 r. w Lutyni, syn Emanuela i Ernestyny. Od 1932 r. uczył się w Polskiej Szkole Ludowej w Śląskiej Ostrawie. W 1933 r. rodzina Sznapków przeprowadziła się do Czechowic pow. bielski i tam Kazimierz ukończył szkołę powszechną. Następnie przez rok uczęszczał do Gimnazjum w Pszczynie. Należał do HPC w Lutyni i ZHP w Czechowicach i Pszczynie.

We wrześniu 1939 r. z całą rodziną znalazł się na Kresach Wschodnich, a po 17.09.1939 r. w ZSRR. Do Polski wrócił w maju 1940 r. i wraz z rodziną zamieszkał w Nowym Sączu, gdzie uczęszczał do Szkoły Handlowej oraz działał w ruchu oporu – przeprowadzał drobne akcje dywersyjne. Później pracował w Kolejowych Warsztatach Naprawczych i uprawiał sabotaż, zdobywał broń i wojskowy ekwipunek. Od 13.08.1944 r. przystąpił do partyzantki w I Pułku Strzelców Podhalańskich - AK w Gorcach na Mogielnicy. Poległ **1.09.1944 r.** w walce z Niemcami między Nowym Sączem a Krynica - w Łabowej, w potyczce z nasłaną przez Gestapo grupą zwiadowczą. Został pochowany w lesie. Po wojnie, 18.10.1947 r. zwłoki Kazimierza zostały ekshumowane, przewiezione na cmentarz w Dziedzicach i pochowane obok płyty Powstańców Śląskich.

Bibliografia: Dokument Komendy Chorągwi Bielskiej ZHP wydany w związku z odsłonięciem w Cieszynie Symbolicznej Mogiły Harcerzy Podbeskidzia – ofiar i następstw II wojny światowej, Wykaz Nr 1 – 1989 r., s. 3; Hufcowa Komisja Historyczna *WYDARZENIA I FAKTY Z DZIEJÓW ZHP W CZECHOWICACH-DZIEDZICACH (1910-1939)*, Wyd. Związek Harcerstwa Polskiego Komenda Hufca im. Braterstwa Broni w Czechowicach-Dziedzicach - 1987 r. s. 14.

SZNAPKA RUDOLF, pseud. „Rafał”, „Richter”,



Urodzony 26.09.1905 r. w Suchej Górnej, zamieszkały w Karwinie, syn Gabriela i Zofii z d. Wróbel. Po ukończeniu szkoły ludowej w Suchej Górnej, uczęszczał do gimnazjum realnego w Orłowej - zdając maturę w 1926 r. Następnie, po rocznym zarobkowaniu jako nauczyciel, kształcił się na Uniwersytecie Majaryka w Brnie uzyskując wyższe wykształcenie prawnicze.

Egzamin sędziowski zdał w 1937 r. i od tegoż roku był sędzią w Sądzie okręgowym w Morawskiej Ostrawie, zaś rok przed wybuchem wojny był dyrektorem magistratu w Karwinie. Od początku okupacji hitlerowskiej pracował jako pracownik fizyczny w firmie budowlanej robót ziemnych. Aresztowany 1.09.1939 r., i więziony w piwnicy magistratu w Karwinie, lecz na skutek usilnych starań rodziny zwolniony po 3 tygodniach. Po uwolnieniu, ponownie aresztowany 27.02.1943 r. i po

krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do więzienia śledczego w Mysłowicach, a po zakończonym śledztwie przesłany do KL Auschwitz, gdzie zginął - rozstrzelany **2.06.1943 r.** Według wystawionego aktu zgonu nr 23367/1943 – potwierdzonego przez lekarza obozowego, zmarł o godz. 17:22, określenie przyczyny zgonu to: „plötzlicher Herztod” (nagły zawał serca).

Bibliografia: I. Paják, *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, Katowice 1998 r., s. 686; APMA-B *Księga zgonów*, t. 16, s. 853; J. Burek, nauczyciel, były więzień obozów koncentracyjnych - wywiady i opracowania z zasobów archiwum Kongresu Polaków w RC w Cieszynie; *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 105; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 91; informacja uzupełniona o dane z APMA-B.

SZNUROWACKI JAN ks.,

Urodzony 29.08.1883 r. w Gnojniku. Maturę zdawał w polskim gimnazjum w Cieszynie w 1906 r. Teologię studiował w Widnawie, gdzie otrzymał święcenia kapłańskie w 1911 r. Początkowo był duszpasterzem jako wikary w Rudzicy i Brennej, a w 1912 r. został zatrudniony przez Macierz Szkolną Księstwa Cieszyńskiego jako katecheta. Powołany do wojska w 1915 r. był przez 21 miesięcy kapłanem szpitalnym w Sztemberku k/Ołomuńca. Na skutek choroby płuc został zwolniony z wojska w 1917 r., pozostał jednak na leczeniu w Sztemberku i dopiero pod koniec wojny wrócił do Cieszyna, do normalnej pracy w szkolnictwie. W 1924 r. jako przewodniczący Komitetu Społecznego przyczynił się do ufundowania sztandaru IV Pułkowi Strzelców Podhalańskich, stacjonującemu w Cieszynie. Był także prezesem Towarzystwa Obrony Kresów Zachodnich. W latach 1924-1937 uczestniczył w pracach Zarządu Oddziału PTT, będąc jego członkiem. Był zamiłowanym turystą, uczestnicząc w wielu imprezach i akcjach turystycznych. Przez wszystkie lata był aktywnym publicystą. Zajmował się także tłumaczeniami. Dotknięty chorobą, w 1935 r. przeszedł na wcześniejszą emeryturę - emerytowany prefekt Publicznej Szkoły Powszechnej w Cieszynie. Mimo swego stanu zdrowia, 22.04.1940 r. aresztowany przez gestapo i więziony w Cieszynie, a stamtąd przetransportowany do KL Dachau gdzie zginął **1.05.1941 r.**

Bibliografia: M. Walczak, *Ludzie nauki i nauczyciele polscy podczas II wojny światowej. Księga strat osobowych*, Warszawa 1995 r., s. 685; J. Domagała Ci, *którzy przeszli przez Dachau* (Duchowni w Dachau), wyd. PAX Warszawa 1957 r., s. 227; Archiwum dr. n.med. J. Mazurka, T.2, cz.6 (183); Zbiory dokumentów K. Wójtowicza (poz. 207 wykazu); Józef Golec i Stefania Bojda, *Słownik biograficzny ziemi cieszyńskiej*, Tom 2, wyd. 1995 r., 227.

SZOLONY ADAM,

Urodzony 26.05.1875 r. w Nawsiu i zamieszkały w tej miejscowości. Aresztowany i zastrzelony w nieustalonych okolicznościach **1.11.1944 r.** - w Nawsiu pod Stożkiem.

Bibliografia: S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 136.

SZOLONY ADAM,

Urodzony 18.12.1901 r. w Nawsiu i zamieszkały w tej miejscowości, rolnik. Aresztowany i zastrzelony w nieustalonych okolicznościach **1.11.1944 r.** - w Nawsiu pod Stożkiem.

Bibliografia: S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 136.

SZOLONY JAN,

Urodzony 21.11.1898 r. w Nawsiu k/Jabłonkowa, zamieszkały w Trzyńcu, syn Jana i Anny z d. Sikora, kolejarz. W okresie okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu. Aresztowany 20.10.1942 r. i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz, gdzie zginął **25.11.1942 r.** Według wystawionego aktu zgonu nr 42408/1942 – potwierdzonego przez lekarza obozowego, zmarł o godz. 16:58, określenie przyczyny zgonu to: „plötzlicher Herztod” (nagły zawał serca).

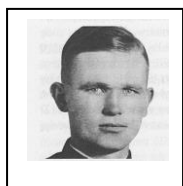
Bibliografia: APMA-B *Księga zgonów*, t. 29, s. 324; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 188; informacja uzupełniona o dane z APMA-B.

SZOLONY FRANCISZEK (JERZY),

Urodzony 15.(11.).04.1916 r. w Nawsiu, zamieszkały w Nydku, robotnik leśny. W okresie okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu - partyzant, zastrzelony **1.11.1944 r.** w Nawsiu pod Stożkiem– nieustalone okoliczności zastrzelenia.

Bibliografia: S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 136.

SZOŁTYSEK HENRYK,



Urodzony 4.07.1913 r. w Przyszowicach pow. rybnicki, syn Dominika i Marii z d. Czerwiński. W Mikołowie ukończył pięć klas gimnazjum oraz kurs ogrodnictwa. Mieszkał w Dębieńsku Wielkim. Zasadniczą służbę w WP odbywał od 16.03.1936 do 20.09.1937 r. w 3 pułku piechoty Legionów w Jarosławiu, kończąc ją w stopniu kaprała.

Do służby w Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) został przyjęty 5.11.1937 r. jako szeregowy kontraktowy w I kompanii kandydatów Komendy Rezerwy w Katowicach. Od 1.11.1938 r. do wybuchu wojny służył na Posterunku w Suchej Dolnej. Pośmiertnie odznaczony w 1991 r. Medalem „Za udział w wojnie obronnej 1939”, w 1993 r. „Krzyżem Kampanii Wrześniowej 1939”. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Do matki wysłał jeden list z Ostaszkowa z datą 28.11.1939 r. Wpisany na LW z Ostaszkowa 037/1 z 20.04.1940, poz. 76, t. 1401. Jego nazwisko znajduje się w wykazie policjantów zamieszkujących salę 10 tzw. korpusu IV obozu w Ostaszkowie; wykaz znaleziono podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r. przy zwłokach Lucjana Rajcherta.

Bibliografia: Biogram wraz ze zdjęciem zawiera cytaty z książki Mecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 158.

SZOMBARA JÓZEF,

Urodzony 17.12.1906 r. w Wyrach pow. pszczyński, syn Adama i Franciszki z d. Bojdoł. Ukończył szkołę powszechną, ślusarz. W WP służył od 20.03.1928 do 20.09.1929 r., w 43 pułku piechoty, uzyskał stopień kaprała. Do Policji

Województwa Śląskiego (PWŚl.) został przyjęty 6.09.1930 r. z przydziałem do Komisariatu w Lipinach pow. świętochłowicki.



Stamtąd 6.02.1939 r. został przeniesiony na Posterunek w Rychwałdzie. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol.

W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 019/1 z 7.04.1940, poz. 76, t. 5662.

Bibliografia: Mieczysław Borak, „Symbol Katynia” *Zaolziańskie Ofiary Obozów i Więzień w ZSRR*, Czeski Cieszyń 1991, s. 107; Biogram wraz ze zdjęciem zawiera cytaty z książki Mieczysława Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 159.

SZOSTEK AMALIA,

Urodzona 29.05.1896 r. w Karwinie i zamieszkała w tej miejscowości. Aresztowana 28.04.1943 r. i wywieziona do niemieckiego obozu dla Polaków Polenlager nr 56 Lissek - Łyski, a następnie do Polenlagru nr 95 Sohrau - Żory. Tam zachorowała i przewieziono ją do Rybnika, gdzie zmarła **27.08.1943 r.**

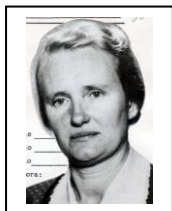
Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszyń – kartoteki byłych więźniów; *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 105; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 91.

SZOSTEK HENRYK,

Urodzony 7.07.1907 r. w Karwinie i zamieszkały w tej miejscowości, górnik. Aresztowany 12.09.1940 r. i przewieziony do więzienia w Zweibrücken, gdzie zginął w nieznanych okolicznościach **24.09.1940 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 105; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 91.

SZOSTEK LUDMIŁA z d. BILY,



Urodzona 2.01.1914 r. w Karwinie i zamieszkała tej miejscowości. Aresztowana 18.04.1943 r. i w transporcie zbiorowym wywieziona do niemieckiego obozu dla Polaków Polenlager nr 56 Lissek - Łyski, a następnie do Polenlagru nr 95 Sohrau – Żory, gdzie przebywała do zakończenia wojny w 1945 r.

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszyń – kartoteki byłych więźniów.

SZOSTEK RUDOLF,

Urodzony 30.07.1892 r. w Dąbrowie, zamieszkały w Orłowej, robotnik. W okresie okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu – w komunistycznej organizacji KPCz. Aresztowany 9.12.1942 r. i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszyń, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz, gdzie zginął **19.02.1943 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 147; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 147; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

SZOTKOWSKI ALOJZY, pseud. „Lojza”,



Urodzony 17.10.1919 r. Mostach k/Jabłonkowa i zamieszkały w tej miejscowości. Po ukończeniu szkoły ludowej, w 1938 r. ukończył gimnazjum realne w Orłowej gdzie był już członkiem przysposobienia wojskowego, urzędnik. Zmobilizowany, brał udział w kampanii wrześniowej w 1939 r. – i 30.09.1939 r. dostał się do niemieckiej niewoli, z której w niedługim okresie czasu i sprzyjających okolicznościach uciekł.

W okresie okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu. Niestety, już w październiku tegoż 1939 r. aresztowany przez denuncjacje i wywieziony do KL Skrochowice. Po kilku miesiącach żołniony z nakazem pracy przymusowej w Pruchnej. Po powrocie w 1941 r. do Mostów, wstąpił do organizacji konspiracyjnej ZWZ. Aresztowany ponownie 5.02.1942 r. i przetransportowany do więzienia w Cieszynie, a stamtąd w transporcie zbiorowym do więzienia śledczego w Mysłowicach. Po zakończonych przesłuchaniach, zginął **20.03.1942 r.** - powieszony w egzekucji zbiorowej-publicznej w Cieszynie - Pod Wałką.

Bibliografia: J. Burek, nauczyciel, były więzień obozów koncentracyjnych - wywiady i opracowania z zasobów archiwum Kongresu Polaków w RC w Cieszynie; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 131.

SZOTKOWSKI ANTONI,

Urodzony 28.11.1914 r. w Mostach k/Jabłonkowa, syn Józefa i Zuzanny z d. Podeszwa. Ukończył szkołę powszechną, ślusarz i hutnik w Hucie Trzynieckiej. Służbę w armii czechosłowackiej pełnił od 1.10.1936 do 10.10.1938 r., uzyskał stopień strzelca. Do Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) przyjęty 2.12.1938 r. i skierowany do III Komisariatu w Katowicach. Od 27.12.1938 do września 1939 r. służył w Komisariacie w Szopienicach pow. katowicki. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 023/1 z 10.04.1940, poz. 50, t. 3801. Jego nazwisko znajduje się w wykazie policjantów zamieszkujących salę 12 tzw. korpusu IV obozu w Ostaszkowie; wykaz znaleziono podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r. przy zwłokach Lucjana Rajcherta.

Bibliografia: Meclslav Borak, „Symbol Katynia” *Zaolziańskie Ofiary Obozów i Więzień w ZSRR*, Czeski Cieszyń 1991, s. 107; Biogram zawiera cytaty z książki Mecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 159.

SZOTKOWSKI IGNACY,

Urodzony w 1900 r. w Mostach k/Jabłonkowa i zamieszkały w tej miejscowości, W okresie okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu. Aresztowany i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie

zbiorowym przewieziony do więzienia śledczego w Mysłowicach, gdzie **zginął** w 1942 r.

Bibliografia: S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 131.

SZOTKOWSKI JERZY,

Urodzony 27.11.1901 r. w Mostach k/Jabłonkowa i zamieszkały w tej miejscowości, rolnik. Aresztowany 14.02.1943 r. i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd przetransportowany do więzienia w Raciborzu, gdzie **zginął 14.04.1943 r.**

Bibliografia: S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 131.

SZOTKOWSKI JÓZEF,

Urodzony 20.09.1899 r. w Mostach k/Jabłonkowa, syn Adama i Zuzanny z d. Kufa. Przybył z rodzicami (emigrantami z Polski) ze Stanów Zjednoczonych. W latach 1911-1917 uczęszczał do polskiego gimnazjum w Cieszynie. Powołany do armii austriackiej, zaś od grudnia 1918 r. wstąpił do formującego się WP. W 1919 działał w Komitetach Plebiscytowych na Śląsku Cieszyńskim. W 1920 r. złożył maturę w gimnazjum w Cieszynie. W latach 1920/1921 nauczyciel w szkołach ludowych w Sadogórze (pow. Kępno), a od 1921 do 1925 w Swarzędzu k/Poznań - studiując jednocześnie przyrodę na Uniwersytecie w Poznaniu. W latach 1925-1939 uczył biologii w szkołach średnich w Rogoźnie Wlkp. W 1939, jako ochotnik, brał udział w kampanii wrześniowej, a po kapitulacji został wywieziony przez Niemców i do Generalnej Guberni. Od 1940 r. przebywał w Węgrowie, pracując w starostwie i w szpitalu. Aresztowany za działalność konspiracyjną w 1942 r. i więziony 3 miesiące w KL Treblinka. W lutym 1945 powrócił do Rogoźna, organizując na nowo szkolnictwo. Zmarł w 1945 r.

Bibliografia: Józef Golec i Stefania Bojda, *Słownik biograficzny ziemi cieszyńskiej*, Tom 2, wyd. 1995 r., s. 228.

SZOTKOWSKI PAWEŁ,

Urodzony 13.09.1917 r. w Mostach k/Jabłonkowa i zamieszkały we Frysztacie, syn Jana i Marii z d. Urbanek, student. Aresztowany 27.01.1943 r. i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz, gdzie **zginął 14.04.1943 r.** Według wystawionego aktu zgonu nr 18526/1943 – potwierdzonego przez lekarza obozowego, zmarł o godz. 17:00, określenie przyczyny zgonu to: „plötzlicher Herztod” (nagły zawał serca).

Bibliografia: I. Pająk, *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, Katowice 1998 r., s. 680; APMA-B *Księga zgonów*, t. 13, s. 520; *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 81; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 66, 131; informacja uzupełniona o dane z APMA-B.

SZTARK JÓZEF,

Urodzony w 1910 r. w Cieszynie, zamieszkały w Pooborze (nr 34). Palacz w Hotelu „Polonia” w Czeskim Cieszynie. Aresztowany przez gestapo 24.04.1940 r. i więziony w Cieszynie, a stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz, gdzie **zginął** w 1942 r.

Bibliografia: Archiwum dr n. med. J. Mazurka, T.1, cz.4 (114).

SZTEFEK ELŻBIETA z d. RYBA,



Urodzona 11.10.1920 r. w Kostkowicach, zamieszkała w Czeskim Cieszynie. Aresztowana 17.06.1943 r. za pomoc w ucieczce jeńców wojennych ze Stalagu oraz dostarczanie im żywności, przenoszenie wiadomości rodzinom więźniów. Więziona wpraw w więzieniu gestapo w Cieszynie, a stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziona do więzienia śledczego w Mysłowicach.

Po zakończonym śledztwie przetransportowana do KL Ravensbrück, i dalej w marszu ewakuacyjnym dostała się do KL Neustadt-Meklemburg. Przetrwała hitlerowskie zniewolenie – wrócił do domu 21.06.1945 r.

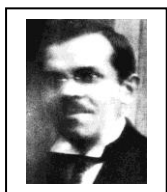
Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów.

SZTEFEK EWA,

Urodzony 21.02.1890 r. w Wędryni i zamieszkała w tej miejscowości (nr 104), matka Anny (ur. 22.01.1911 r.) – która zginęła w KL Ravensbrück. Aresztowana 21.11.1941 r. i wpraw uwieziona w Cieszynie, a stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziona do KL Auschwitz, gdzie zginęła **13.07.1942 r.** Według wystawionego aktu zgonu nr 15020/1942 – potwierdzonego przez lekarza obozowego, zmarł o godz. 16:55, określenie przyczyny zgonu to: „Herzmuskelschwäche” (niewydolność mięśnia sercowego).

Bibliografia: I. Pająk, *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, Katowice 1998 r., s. 1164; APMA-B *Księga zgonów*, t. 11, s. 20; Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów; Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.4, cz. 9 (094); S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 191; informacja uzupełniona o dane z APMA-B.

SZTEFEK (STEFEK) FRANCISZEK,



Urodzony 8.10.1888 r. w Lutyni Górnej i zamieszkały w tej miejscowości, nauczyciel. W okresie okupacji hitlerowskiej cała rodzina Sztefków działała w ruchu oporu – mając bezpośrednie związki z konspiratorami takimi jak Margiciok i Hałaczek, Mulka i Warchołek. Aresztowany 20.11.1944 r. i uwięziony w więzieniu w Orłowej, gdzie został zastrzelony **23.11.1944 r.**

Bibliografia: J. Burek, nauczyciel, były więzień obozów koncentracyjnych - wywiady i opracowania z zasobów archiwum Kongresu Polaków w RC w Cieszynie; *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 87; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 111.

SZTEFEK STEFANIA z d. JEŻYSZEK,

Urodzona 1.09.1892 r. w Skrzeczoniu, zamieszkała w Lutyni Górnej. Aresztowana **24.11.1944 r.** i tego samego dnia zastrzelona koło bursy polskiego gimnazjum w Orłowej, następnie pochowana na cmentarzu żydowskim w Orłowej.

Postscriptum: Córka Helena zamężna z Warchołkiem ur. 28.06.1920 r., oraz ojciec Franciszek Sztefek zostali w ten sam dzień zastrzeleni na żydowskim Cmentarzu w Orłowej 24.11.1944 r.

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów; *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 87; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 111.

SZTEFEK WALTER,

Urodzony 14.10.1916 r. w Karwinie. Mając 4 lata rodzina przeniosła się na Górny Śląsk. Naukę w szkole powszechnej rozpoczął w Niedobczycach pow. Rybnicki.

Następnie kształcił się w gimnazjum w Rybniku. Po zdaniu matury, rozpoczął studia na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie – na wydziale prawniczym. Niestety, nie ukończył tych studiów ze względu na wybuch wojny, więc podjął pracę pracownika fizycznego. Od pierwszych dni okupacji zaangażował się w działania dla ruchu oporu – w organizacji konspiracyjnej ZWZ. Został kierownikiem placówek na Śląsku po obu stronach Olzy. Niestety, zdradzony przez Gałuszkę, został aresztowany w styczniu 1943 r. w Dąbrowie i przetransportowany do KL Auschwitz. Zginął przez rozstrzelanie **13.11.1944 r.**

Postscriptum: Końcem 1944 r. zginęli jego ojciec, matka i najstarsza córka Helena – zostali zastrzeleni na drodze niedaleko swojej wsi tj. Lutyni Górnej. Szostek Wanda przetrwała pobyt w obozie.

Bibliografia: J. Burek, nauczyciel, były więzień obozów koncentracyjnych - wywiady i opracowania z zasobów archiwum Kongresu Polaków w RC w Cieszyńie.

SZTEFIK JAN,

Urodzony 28.07.1912 r. w Bystrzycy n.Olzą, syn Pawła i Anny z d. Konderla. Ukończył szkołę powszechną, hutnik w Hucie Trzynieckiej. W armii czechosłowackiej służył od 1.10.1934 do 15.09.1936 r., uzyskując stopień starszego strzelca. W Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) służył od 2.12.1938 r., z przydziałem do Komisariatu Katowice-Załęże, później służył na Posterunku w Wędrynie. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 045/1 z 22.04.1940, poz. 37, t. 4710.

Bibliografia: Mécislav Borak, „*Symbol Katynia*” *Zaolziańskie Ofiary Obozów i Więzień w ZSRR*, Czeski Cieszyń 1991, s. 107; Biogram zawiera cytaty z książki Mécislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 159; Archiwum dr n. med. J. Mazurka, T.4, cz. 9 (094); S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 191.

SZTEFIK JÓZEF,

Urodzony 1.12.1910 r. w Bystrzycy n.Olzą, zamieszkały w Lesznej Dolnej, hutnik później policjant polski. Zmobilizowany, brał udział w kampanii wrześniowej w 1939 r. - **zaginiony**.

Bibliografia: S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 103.

SZTEFIK PAWEŁ,

Urodzony 1.12.1910 r. w Bystrzycy n.Olzą, syn Pawła i Anny z d. Konderla, brat Jana (patrz wyżej). Ukończył szkołę powszechną, młynarz. Służbę wojskową w armii czechosłowackiej pełnił od 1.10.1932 do 20.09.1934 r., uzyskał stopień starszego strzelca. W Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) służył od 15.11.1938 r. - w II Komisariacie w Chorzowie pow. katowicki. Tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r.

znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: W Archiwum Powiatowym w Karwinie jest zwrócony rodzinie list wysłany synowi 25.11.1940 r. do Ostaszkowa. Wpisany na LW z Ostaszkowa z 044/1 z 22.04.1940 poz. 30, t. 3359.

Bibliografia: Mecislav Borak, „*Symbol Katynia*” *Zaolziańskie Ofiary Obozów i Więzień w ZSRR, Czeski Cieszyń* 1991, s. 108; Biogram zawiera cytaty z książki Mecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s.160; Archiwum dr n. med. J. Mazurka, T.4, cz. 9 (094).

SZTEMON JÓZEF,

Urodzony 5.03.1917 r. w Karwinie i tam zamieszkały, syn Teofila i Marii z d. Kucharczyk. Nauczyciel Publicznej Szkoły Powszechnej w Karwinie. W okresie okupacji hitlerowskiej pracował jako górnik. Aresztowany 29.03.1943 r. i więziony w Cieszynie, a stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do więzienia śledczego w Mysłowicach. Po śledztwie przewieziony do KL Auschwitz, gdzie zginął **2.06.1943 r.** Według wystawionego aktu zgonu nr 23423/1943 – potwierdzonego przez lekarza obozowego, zmarł o godz. 17:12, określenie przyczyny zgonu to: „plötzlicher Herztod” (nagły zawał serca).

Bibliografia: I. Pająk, *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, Katowice 1998 r., s. 686; APMA-B *Księga zgonów*, t. 16, s. 909; Sz. Kędrzyna, A. Szefer, *Nauczyciele śląscy polegli i zamordowani w latach hitlerowskiej okupacji*, Śląski Instytut Naukowy, Katowice 1971, s. 107; M. Walczak, *Ludzie nauki i nauczyciele polscy podczas II wojny światowej. Księga strat osobowych*, Warszawa 1995 r., s. 687; Zbiory dokumentów K. Wójtowicza (poz. 208 wykazu); *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 105; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 91; informacja uzupełniona o dane z APMA-B.

SZTURC ANDRZEJ,

Urodzony w 1904 r. w Jabłonkowie i zamieszkały w tej miejscowości, robotnik leśny. Aresztowany i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tego więźnia.

Bibliografia: S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 73.

SZTURC JÓZEF,

Urodzony 25.02.1916 r. w Nydku i zamieszkały w tej miejscowości, robotnik leśny. Od początku okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu – partyzant. Zastrzelony w Nydku-Głuchowej **22.05.1942 r.**

Bibliografia: S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 136.

SZTURC RUDOLF,

Urodzony 16.04.1895 r. w Trzyńcu. Po skończeniu seminarium nauczycielskiego w Cieszynie został powołany do wojska austriackiego i skierowany na front włoski. Działał aktywnie w Polskiej Organizacji Powstańczej (POP). W listopadzie 1918 r. wstąpił ochotniczo do II Baonu Strzelców w Cieszynie, w którym służył w stopniu porucznika. Brał udział w pracach Komisji Plebiscytowej w związku z mającym się odbyć Plebiscytem na Śląsku Cieszyńskim, a następnie uczestniczył w stopniu kapitana w walkach o utrwalenie wschodnich granic. Po zakończeniu wojny został awansowany do stopnia majora. W 1921 r. przeszedł do pracy w policji w

Cieszynie, gdzie od 1933 r. był komendantem, a w 1934 r. został awansowany do stopnia nadkomisarza policji. Był aktywnym działaczem cieszyńskiego „Strzelca”. W 1939 r. uczestniczył w kampanii wrześniowej. Zbiegłszy z obozu internowania, przedostał się na Bliski Wschód i wstąpił do formującej się Armii Polskiej. Uczestniczył w kampanii afrykańskiej, a następnie włoskiej. Przeniesiony do Wielkiej Brytanii przygotowywał kadry do służby policyjnej, a po utworzeniu Zrzeszenia Polaków Ewangelików, włączył się w działalność zrzeszenia oraz Koła Ślązaków Cieszyńskich. Przez pewien okres pełnił funkcję przewodniczącego Zrzeszenia Polaków Ewangelików w W. Brytanii. Do Polski powrócił w 1963 r. Zmarł w 1988 r. – w wieku 93 lat.

Bibliografia: Józef Golec i Stefania Bojda, *Słownik biograficzny ziemi cieszyńskiej*, Tom 2, wyd. 1995 r., s. 229.

SZTURCEK JÓZEF,

Urodzony w 1888 r. w Mostach k/Jabłonkowa i zamieszkały w tej miejscowości, kolejarz. Aresztowany 20.10.1942 r. i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd został przetransportowany do więzienia w Gliwicach gdzie **zginął** - powieszony tego samego roku w tym więzieniu.

Bibliografia: S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 131.

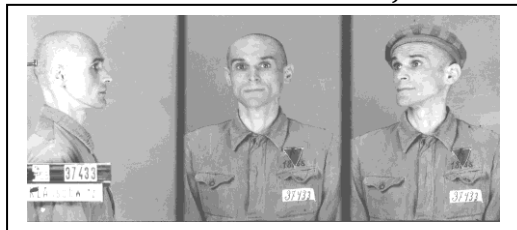
SZTWIERTNIA JÓZEF,



Urodzony 15.08.1923 r. w Suchej Górnej, zamieszkały w Orłowej. Po ukończeniu szkoły ludowej, pracował jako robotnik. W okresie okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu – żołnierz organizacji konspiracyjnej ZWZ/AK, należał do sekcji wywiadowczej i sabotażowej. Aresztowany 8.04.1944 r. i przetransportowany do więzienia w Cieszynie, gdzie **zginął 30.03.1945 r.** – rozstrzelany.

Bibliografia: Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina, s. 154; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 147.

SZTWIÓROK FRANCISZEK,



Urodzony 1.09.1911 r. w Lutyni Polskiej, zamieszkały w Dąbrowie, syn Franciszka i Franciszki z d. Kula. Aresztowany i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony został do KL Auschwitz. Dnia 5.06.1942 r. zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 37433. **Zginął 25.07.1942 r.** Według wystawionego aktu zgonu nr 17013/1942 – potwierdzonego przez lekarza obozowego, zmarł o godz. 21:10, określenie przyczyny zgonu to: „Darmkatarrh nach Pneumonie” (nieżyt/katar jelit przy zapaleniu płuc).

Bibliografia: I. Pająk, *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz, Katowice 1998 r.*, s. 178, 655; APMA-B Księga zgonów, t. 12, s. 507; informacja uzupełniona o dane z APMA-B.

SZTWIÓROK JAN,

Urodzony w Orłowej i zamieszkały w tej miejscowości, górnik. Aresztowany i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz, gdzie **zginął 25.07.1942 r.**

Bibliografia: I. Pająk, *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, Katowice 1998 r., s. 655; *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 147; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 147; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

SZUBERT FRANCISZEK,

Urodzony w 1910 r. w Zaolziu. Aresztowany i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do więzienia w Katowicach, gdzie **zginął 8.11.1943 r.** - przez ścięcie gilotyną.

Bibliografia: *Więzienia hitlerowskie na Śląsku, w Zagłębiu Dąbrowskim i w Częstochowie 1935-1945*, Śląski Instytut Wydawniczy, Katowice 1983 r., s. 41.

SZUDMAK RŮŽENA z d. TYRAS,

Urodzona 20.09.1901 r., zamieszkała w Czeskim Cieszynie. **Zaginęła** w okresie okupacji hitlerowskiej w nieznanych okolicznościach.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 60.

SZURMAN ADOLF,

Urodzony 7.06.1909 r. w Suchoj Średniej, nauczyciel, później urzędnik. Aresztowany 12.04.1940 r. w Karwinie i więziony w Cieszynie, a stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Dachau. Następnie, przeniesiony do KL Mauthausen-Gusen. Zwolniony z obozu 27.11.1940 r. Do końca okupacji pracował jako pracownik fizyczny, później pomocniczy w buchalterii przedsiębiorstwa budowlanego w Karwinie. Po wyzwoleniu pracownik w administracji OKD, ostatnie 5 lat przed emeryturą pracował jako górnik w szybie „Gabriela” w Karwinie. Działacz PZKO, SRPSz, harcerstwie, klubie Nauczycielskim ZG PZK, Zw. Działkowców.

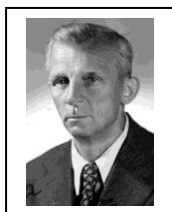
Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka.

SZUŚCIK ARNOLD,

Urodzony 22.11.1904 r. zamieszkały w Rychwałdzie. Aresztowany w 1939 r. i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Dachau, gdzie **zginął** – nieznana jest data i okoliczności śmierci tego więźnia.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 172.

SZUŚCIK FRANCISZEK,



Urodzony 23.11.1889 r. w Karwinie, zamieszkały we Frysztacie, narodowości polskiej, buchalter w biurze kopalnianym. Działacz społeczny. Aresztowany 12.04.1940 r. i w Cieszynie, a stamtąd 25.05.1940 r. w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Dachau. Następnie, przeniesiony do KL Mauthausen-Gusen, i tam zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 896.

Zwolniony z obozu 28.02.1940 r., lecz ponownie aresztowany 6.04.1943 r. i przetransportowany do KL Auschwitz, gdzie doczekał się uwolnienia w styczniu 1945 r. – wyzwolony przez Armie Czerwoną.

Postscriptum: Ciężko chorego zostawiono na miejscu, więc w ten sposób uniknął ewakuacji. Podleczoney, wrócił do domu 8.05.1945 r. Zmarł 22.07.1949 r. w Czeskim Cieszynie - schorowany po przeżyciach obozowych.

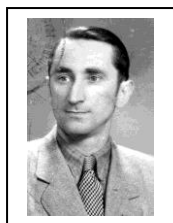
Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów.

SZUŚCIK JAN,

Urodzony 23.10.1879 r. w Krasnej zamieszkały w Łazach, emerytowany dyrektor Zakładu Wychowawczego w Cieszynie, nauczyciel w Boguminie i Łazach, autor sztuk teatralnych, działacz społeczny i polityczny, poseł na Sejm Śląski. Aresztowany 16.03.1940 r. podczas akcji przeciw polskiej inteligencji i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Sachsenhausen-Oranienburg, gdzie zginął **18.04.1940 r.**

Bibliografia: Sz. Kędryna, A. Szefer, *Nauczyciele śląscy polegli i zamordowani w latach hitlerowskiej okupacji*, Śląski Instytut Naukowy, Katowice 1971, s. 108; M. Walczak, *Ludzie nauki i nauczyciele polscy podczas II wojny światowej. Księga strat osobowych*, Warszawa 1995 r., s. 690; Zbiory dokumentów K. Wójtowicza (poz. 211 wykazu); *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 118; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 118.

SZUŚCIK JAN,



Urodzony 21.04.1913 r. w Wędryni i tam zamieszkały, narodowości polskiej, urzędnik. Aresztowany 21.04.1940 r. w Wędryni i więziony w Czeskim Cieszynie, a stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Dachau. Następnie, od 5.06.1940 r. przeniesiony do KL Mauthausen-Gusen, zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 6619. Zwolniony z obozu 22.12.1940 r. – wrócił do domu.

W czasie okupacji do 1942 r. pracował w Firmie Fulda jako pracownik fizyczny, następnie do końca wojny tj. do 1945 r. jako pomocnik ślusarski w hucie żelaza w Trzyńcu. Po wyzwoleniu do 1947 r. magazynier w trzynieckiej hucie, w latach 1947-1950 w zakładach dziewiarskich w Cieszynie, od 1951 do 21.04.1973 r. mistrz w hucie w Trzyńcu. Społecznie udzielał się w PZKO i Związku Bojowników Antyfaszystowskich.

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów.

SZWAJCA JAN,

Urodzony 14.01.1901 r. w Gilowicach pow. żywiecki, syn Jana i Zofii z d. Ormaniec. Ukończył szkołę powszechną, robotnik. Zasadniczą służbę w WP odbywał w okresie 6.05.1922 do 31.12.1923 r., w 28 pułku artylerii polowej, uzyskał stopień kaprała. Do służby w Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) został przyjęty 1.07.1925 r. jako kursant w Komendzie Rezerwy w Katowicach. Służbę pełnił do 20.08.1936 r. w Katowicach w I Komisariacie następnie w Komisariacie Katowice-Zawodzie. Stamtąd 4.10.1938 r. oddelegowany został do pow. fryszackiego. We wrześniu 1939 r. przeniesiony do I Komisariatu w Katowicach. Odznaczony Medalem 10-lecia Odzyskanej Niepodległości. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września

policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 023/3 z 10.04.1940, poz. 8, t. 1558.

Bibliografia: Biogram zawiera cytaty z książki Miecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 160.

SZWEDA GERHARD,

Urodzony 3.02.1915 r. w Orzegowie pow. świętochłowicki, syn Walentego i Jadwigi z d. Skrobisz. Ukończył szkołę powszechną, robotnik. W WP służył od 10.03.1935 do 19.09.1936 r. w 11 pułku piechoty, uzyskał stopień starszego strzelca. Służbę w Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) rozpoczął 16.06.1937 r. jako szeregowy kontraktowy w 2 kompanii kandydatów Komendy Rezerwy w Katowicach. Od 1.11.1938 r. do wybuchu wojny służył na Posterunku Rychwałd w pow. fryszackim. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 050/3 z kwietnia 1940, poz. 77, t. 1748. Jego nazwisko znajduje się w wykazie policjantów zamieszkujących salę 1 tzw. korpusu IV obozu w Ostaszkowie; wykaz znaleziono podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r. przy zwłokach Lucjana Rajcherta.

Bibliografia: Biogram zawiera cytaty z książki Miecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 160.

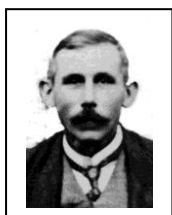
SZWEDA ROMAN,

Urodzony 21.02.1897 r., syn Ferdynanda i Augustyny. W Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) służył od 28.06.1922 do 19.04.1927 r. w ekspozyturze śledczej Rybnik, później do 22.10.1930 r. w ekspozyturze śledczej Katowice, następnie w 1931 r. w II Komisariacie, do 15.09.1932 r. w Komendzie Rezerwy, do 24.09.1933 r. w Komendzie Rezerwy Królewska Huta, do 8.11.1933 r. na Posterunku Brzeziny pow. świętochłowicki i na Posterunku Pogotowia Chorzów. Stamtąd 22.12.1938 r. oddelegowany został na Zaolzie. Od 6.02.1939 r. do wybuchu wojny służył w Komisariacie Nowy Bogumin. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 038/2 z 20.04.1940, poz. 76, t. 728.

Bibliografia: Biogram zawiera cytaty z książki Miecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 160.

SZYMANIK FRANCISZEK,



Urodzony 28.01.1881 r. w Stanisławicach i zamieszkały w tej miejscowości, narodowości polskiej, wójt gminy w Stanisławicach. W młodości harcerz II DHPC w Czeskim Cieszynie, w okresie międzywojennym działacz społeczny. Aresztowany 23.04.1940 r. podczas akcji przeciw polskiej inteligencji i wpierw więziony w Czeskim Cieszynie - fabryce Kohna. Stamtąd 23.04.1940 r. w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Dachau.

Następnie, 6.06.1940 r. przeniesiony do KL Mauthausen-Gusen, zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 6491. Zginął **23.08.1940 r.**

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów; Archiwum dr n. med. J. Mazurka, T.1, cz.4 (138); *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 177; T. Kopoczek, *Harcerstwo Śląska Cieszyńskiego – Ważniejsze fakty z lat 1912-1945*, wyd. 1998 r. - *Harcerskie Ofiary Drugiej Wojny Światowej*, s. 131; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 168.

SZYMANIK JÓZEF,

Urodzony 29.06.1913 r. w Stanisławicach (nr 25) i zamieszkały w tej miejscowości, robotnik. Aresztowany 23.04.1942 r. za przynależność do ruchu oporu – organizacji konspiracyjnej ZWZ/AK. Więziony 7 miesięcy w Cieszynie, a stamtąd 18.09.1942 r. w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz, zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 64326. Prawdopodobnie, zginął **15.01.1945 r.** - podczas marszu ewakuacyjnego więźniów z Oświęcimia do Wodzisławia Śl.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 177; informacja uzupełniona o dane z APMA-B.

SZYMECZEK FRYDERYK ks.,

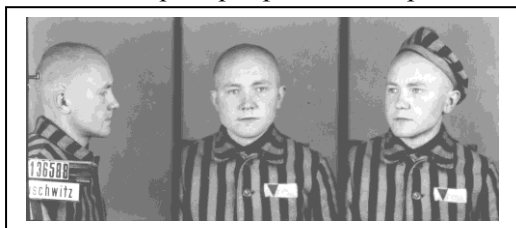
Urodzony 13.07.1911 r. w Piotrowicach. Po ukończeniu szkoły wydziałowej oraz gimnazjum, rozpoczął studia teologiczne i ukończył je w Widnawie, święcenia kapłańskie otrzymał w 1935 r. Pracę duszpasterską rozpoczął jako wikary w Cierlicku i Rychwałdzie, tam także prefekt Publicznej Szkoły Powszechnej. Od początku okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu – prowadził działalność pomocy harytatywnej dla rodzin prześladowanych przez okupanta, oraz tym rodzinom których członkowie byli więzieni. Aresztowany 25.08.1943 r. i więziony w Cieszynie, a stamtąd przewieziony do więzienia śledczego w Mysłowicach. Po śledztwie przeniesiony do KL Auschwitz, gdzie zginął **23.11.1943 r.** Według wystawionego aktu zgonu nr 33232/1943 – potwierdzonego przez lekarza obozowego, zmarł o godz. 17:37, określenie przyczyny zgonu to: „plötzlicher Herztod” (nagły zawał serca).

Bibliografia: I. Pająk, *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, Katowice 1998 r., s. 700; PMA-B *Księga zgonów*, t. 23, s. 232; Zbiory dokumentów K. Wójtowicza (poz. 212 wykazu); M. Walczak, *Ludzie nauki i nauczyciele polscy podczas II wojny światowej. Księga strat osobowych*, Warszawa 1995 r., s. 695; *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 172; informacja uzupełniona o dane z APMA-B.

SZYMICZEK ERNEST, pseud. „Storczyk”,

Urodzony 24.04.1917 r. w Łąkach, zamieszkały w Bąkowie k/Strumienia. Od 16.08.1940 r. działał w ruchu oporu - członek organizacji konspiracyjnej ZWZ –

dział wojskowy. Po śmierci d-cy kompanii Rudolfa Rychlika, od czerwca 1942 do 1943 r. w stopniu podporucznika, pełnił funkcję dowódcy „Grupy Strumień”.



Aresztowany 4.06.1943 r. w Bąkowie jako polski nauczyciel, który nie podpisał Volkslisty, i przewieziony do więzienia śledczego w Mysłowicach. Po zakończonym śledztwie przetransportowany do KL Auschwitz. Dnia 13.08.1943 r. zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 136588. Następnie był przeniesiony do KL Gross-Rosen, i dalej do KL Bergen-Belsen. Odzyskał wolność 25.04.1945 r. wyzwolony przez wojska alianckie. Po wojnie pracował jako nauczyciel – kierownik szkoły w Bąkowie, a następnie w Szkole Górniczej przy kop. „Silesia” w Czechowicach. Zmarł w 1977 r.

Bibliografia: I. Pająk, *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, Katowice 1998 r., s. 379; Zbiory dokumentów K. Wójtowicza; ankieta (sygn. Mat./4515, nr inw. 47140) wypełniona 29.01.1964 r. osobiście przez Pana Szymiczka; informacja uzupełniona o dane z APMA-B.

SZYMICZEK JÓZEF,

Urodzony 9.02.1910 r. w Łąkach. Od rozpoczęcia się okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu - należał wraz z żoną Heleną do organizacji konspiracyjnej ZWZ Grupa Strumień. Aresztowany 25.06.1943 r. w Bąkowie za działalność konspiracyjną i przewieziony do więzienia śledczego w Mysłowicach. Po zakończonym śledztwie, przesłany został do KL Gross-Rosen, zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 6456. Brał udział w marszu ewakuacyjnym więźniów w głąb Niemiec i doczekał się wyzwolenia przez wojska alianckie 9.05.1945 r. Po powrocie z obozu – po zakończeniu wojny, jako pierwszy zorganizował szkołę powszechną w Strumieniu. Był nauczycielem, i pierwszym kierownikiem tejże szkoły. Po kilku latach, przeniesiony został do pełnienia funkcji kierownika a następnie dyrektora 2-letniej szkoły zawodowej w Strumieniu. Po jej likwidacji, przeniósł się do Czechowic-Dziedzic gdzie uczył w przyzakładowej szkole zawodowej „Welcowni Metali” w Czechowicach.

Postscriptum: Żonie Helenie udało się uniknąć aresztowania, gdyż zdołała zbiec i ukrywała się do końca okupacji.

Bibliografia: Zbiory dokumentów K. Wójtowicza.

SZYMICZEK WINCENTY,



Urodzony 30.03.1900 r. w Wanne pow. Bottrop, Westfalia, syn Jana i Marianny z d. Kopiec. Rodzina pochodziła z Łazisk Rybnickich, do Niemiec wyjechała w poszukiwaniu pracy. Działacz plebiscytowy. Uczestniczył w powstaniach śląskich, od 1918 r. był w POW Górnego Śląska, służył w Straży Gminnej od 4.07. do 12.12.1921 r.

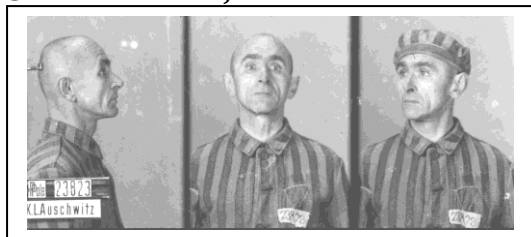
Do Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) wstąpił 3.03.1923 r., i pełnił służbę w Bielsku: w Komendzie Powiatowej, później w Komisariacie. Stamtąd został

5.10.1938 r. oddelegowany na Zaolzie. Od 21.12.1938 r. do wybuchu wojny służył w Komisariacie w Karwinie, gdzie mieszkał z rodziną. Odznaczony MN, BKZ, Krzyżem na Śląskiej Wstędze Waleczności i Zasługi. Zapalony narciarz, zwyciężał w wielu zawodach policyjnych. Podczas pobytu prezydenta Mościckiego w Zameczku w Wiśle towarzyszył mu w jeździe na nartach. Tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zapórę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: O dostaniu się do niewoli pod Tarnopolem - poinformowali żonę koledzy policjanci, którzy bezskutecznie namawiali go do ucieczki z obozu. Z Ostaszkowa wysłał do żony kartkę oraz list z datą 24.12.1939 r. Wpisany na LW z Ostaszkowa (3, bez oznaczenia) z 1.04.1940, poz. 33.

Bibliografia: Meclslav Borak, „Symbol Katynia” *Zaolziańskie Ofiary Obozów i Więzień w ZSRR, Czeski Cieszyń* 1991, s. 108-109; Biogram wraz ze zdjęciem zawiera cytaty z książki Mecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 161.

SZYMIK EIMIL,



Urodzony 22.01.1897 r. w Karwinie, zamieszkały w Poraju pow. zawierciański, syn Franciszka i Zofii z d. Klanica, urzędnik. Aresztowany za przynależność do nielegalnej organizacji ruchu oporu i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony został do KL Auschwitz. Dnia 6.12.1941 r. zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 23823. Zginął **29.01.1942 r.** Według wystawionego aktu zgonu nr 647/1942 – potwierdzonego przez lekarza obozowego, zmarł o godz. 14:30, określenie przyczyny zgonu to: „Sepsis bei Phlegmone” (ogólne zakażenie organizmu przy flegmonie).

Bibliografia: I. Pająk, *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, Katowice 1998 r., s. 136; APMA-B *Księga zgonów*, t. 1, s. 647; *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 127; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 91; informacja uzupełniona o dane z APMA-B.

SZYMIK KAROL,

Urodzony 3.04.1899 r. w Łazach, syn Jana i Katarzyny. Początkowo służył w Żandarmerii Krajowej Księstwa Cieszyńskiego, skąd 15.07.1922 r. przeszedł do Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.). Służbę pełnił w pow. bielskim, później do 20.12.1938 r. na Posterunku Woźniki pow. Lubliniecki. Stamtąd, 2.10.1938 r. został

oddelegowany do pow. frysztackiego. Od 21.12.1938 r. służył na Posterunku w Pudłowie p.Boguminem.



Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem.

Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: W 1940 r. rodzina otrzymała list z adresem zwrotnym z Ostaszkowa. Wpisany na LW z Ostaszkowa 05/4 z 5.04.1940, poz. 68, t. 2384.

Bibliografia: Biogram zawiera zdjęcie i cytaty z książki Miecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 109, 161.

SZYMKOWIAK MICHAŁ,

Urodzony 25.09.1895 r. w Zaparcinie pow. poznański, syn Michała i Józefy z d. Hałupniczak. Ukończył szkołę powszechną, później pracował jako piekarz. W pierwszej wojnie światowej od 4.05.1915 do 20.12.1918 r. powołany do służby w armii niemieckiej. W WP służył od 1.01.1919 do 19.02.1921 r., uzyskał stopień starszego szeregowego. Uczestniczył w III powstaniu śląskim od 8.05. do 25.06.1921 r. Do Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) przyjęty 1.11.1923 r. w charakterze kursanta w Głównej Szkole PWŚl. w Świętochłowicach. Służył w Komisariacie w Katowicach, skąd został 14.11.1938 r. oddelegowany do pow. frysztackiego. Od 21.12.1938 r. pełnił służbę w Komisariacie w Nowym Boguminie. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 037/4 z 20.04.1940, poz. 81, t. 358. Jego nazwisko znajduje się na liście odnalezionej podczas ekshumacji w Mlednoje w 1991 r.

Bibliografia: Biogram zawiera cytaty z książki Miecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 162.

SZYMONIK (SZYMANIK) JÓZEF,

Urodzony w 1913 r. w Stanisławicach, zamieszkały w Sibicy, introligator. Aresztowany 23.04.1942 r. i po uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony został do KL Auschwitz, gdzie zginął **15.01.1945 r.** podczas marszu ewakuacyjnego więźniów

Bibliografia: S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 165.

SZYMURA WINCENTY,

Urodzony 28.04.1895 r. w Rowniu pow. rybnicki, syn Marianny Szymura. Ukończył szkołę powszechną, potem pracował jako górnik. W pierwszej wojnie światowej powołany do armii niemieckiej w latach 1915-1919, następnie od 6.06.1919 do 8.07.1920 r. służył w Armii gen. Hallera. Od 9.07. do 19.09.1920 r. był członkiem POW Górnego Śląska, później służył w Policji Górnego Śląska. Stąd 18.06.1922 r. przeszedł do Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.). Do 9.09.1923 r. służbę wykonywał w Komisariacie w Wirku pow. katowicki, następnie w I Komisariacie w Katowicach. Od 4.10.1938 r. był delegowany do pow. frysztackiego. We wrześniu 1939 r. służył w I Komisariacie w Katowicach. Odznaczony MN, Krzyżem na Śląskiej Wstędze Waleczności i Zasługi, Medalem Pamiątkowym za Wojnę 1918-1921, Mieczami Hallerowskimi. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 038/1 z 20.04.1940, poz. 41, t. 385.

Bibliografia: Biogram zawiera cytaty z książki Mecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 162.

SZYPKA EMIL,



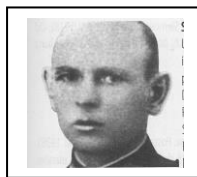
Urodzony 18.07.1913 r. w Błędowicach Dolnych, syn Franciszka i Marii z d. Siwy. Ukończył szkołę powszechną, cukiernik w Cieszynie. W armii czechosłowackiej służył od 1.10.1935 do 18.09.1937 r., uzyskał stopień starszego strzelca. Do Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) przyjęty 15.11.1938 r.

Przydzielony na Posterunek w Nowym Boguminie, gdzie pełnił służbę do wybuchu wojny. Ewakuował się wraz z policjantami szkoły policyjnej w Boguminie, zranił się przy czyszczeniu broni. Ostatnio widział go policjant Zotyka z Błędowic we Lwowie – i tam dostał się w nieustalonych okolicznościach do niewoli sowieckiej, a następnie zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 019/3 z 7.04.1940, poz. 37, t. 1785.

Bibliografia: Mecislav Borak, „Symbol Katynia” *Zaolziańskie Ofiary Obozów i Więzień w ZSRR*, Czeski Cieszyń 1991, s. 109; Biogram wraz ze zdjęciem zawiera cytaty z książki Mecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 162.

SZYPOWSKI KONSTANTY,



Urodzony 28.02.1899 r. w Targówku pod Warszawą, gmina Elznerów, syn Michała i Teofilii. Ukończył szkołę powszechną, później pracował jako rymarz. W WP służył od 10.11.1919 do 4.04.1922 r. Do Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) wstąpił 15.01.1924 r., został kursantem w Głównej Szkole PWŚl. w Świętochłowicach.

Do 1.07.1928 r. pełnił służbę w Komisariacie w Siemianowicach pow. katowicki. Stamtąd został przeniesiony na Posterunek w Pszowie pow. rybnicki. Od 6.02.1939 r. do wybuchu wojny służył w Komisariacie Nowy Bogumin. Odznaczony Medalem

Pamiętkowym za Wojnę 1918-1921, Medalem 10-lecia Odzyskanej Niepodległości. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 038/3 z 20.04.1940, poz. 100, t. 717.

Bibliografia: Biogram wraz ze zdjęciem zawiera cytaty z książki Miecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 162.

ŠAJTER (lub SZAJTER) JAROSLAV (lub JAN),

Urodzony w Pietwałdzie i zamieszkały w tej miejscowości, górnik. **Zginął** w nieustalonych okolicznościach i terminie – zamordowany przez hitlerowców.

Bibliografia: S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 151.

ŠANETŘIK ALOIS,

Urodzony w 1889 r., zamieszkały w Zabłociu k/Rychwałdu. Aresztowany i prawdopodobnie po uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Buchenwald, gdzie **zginął** w 1945 r.

Bibliografia: S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 193.

ŚCIESZKA MARIA, z d. BURA,



Urodzona 13.08.1869 w Łomnej Górnej, zamieszkała w Karwinie córka Antoniego i Teresy z d. Szewieczek. Aresztowana 1.09.1943 r. i po uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziona do KL Auschwitz. Dnia 9.09.1943 r. zarejestrowana w obozowej ewidencji jako więźniarka nr 61409.

Zginęła **10.12.1943 r.** Według wystawionego aktu zgonu nr 34258/1943 – potwierdzonego przez lekarza obozowego, zmarł o godz. 8:30, określenie przyczyny zgonu to: „allgemeine Körperschwäche” (ogólne wyczerpanie organizmu).

Bibliografia: I. Pająk, *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, Katowice 1998 r., s. 591; APMA-B *Księga zgonów*, t. 23, s. 1250; Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów; *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 103; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 91; informacja uzupełniona o dane z APMA-B.

ŚCIESZKA STANISŁAW, pseud. „Student”,

Urodzony 15.08.1916 (1917) r. w Łomnej Dolnej, Kształcił się w gimnazjum realnym w Orłowej. W okresie okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu. Aresztowany 27.01.1943 r. i po uwięzieniu przez gestapo w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz, gdzie **zginął 4.05.1944 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 103; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 91; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

ŚCIESZKA (ŚCIEŻKA) WANDA,

Urodzona 23.03.1921 r. w Łomnej Górnej i tam zamieszkała. Aresztowana 24.08.1943 r. – umarła we wrześniu 1944 r. na tbc w zakładzie dla nerwowo chorych w Rybniku

Postscriptum: Wandy matka - Maria i brat Stanisław, zginęli w KL Auschwitz pod koniec 1943 r. i z wiosną 1944 r.

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszyńsku – kartoteki byłych więźniów; *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 103; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 124.

ŚCIEŻKA HELENA,

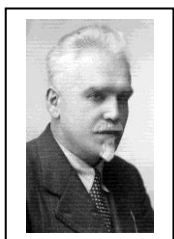
Urodzona 17.05.1907 r. w Karwinie i zamieszkała w tej miejscowości. Aresztowana i prawdopodobnie po uwięzieniu przez gestapo w Cieszyńsku, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziona do KL Auschwitz, gdzie zginęła **2.05.1944 r.**

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszyńsku – kartoteki byłych więźniów.

ŚLĘCZKA FRANCISZEK,

Urodzony 8.10.1895 r. w Rychwałdzie i zamieszkały w tej miejscowości, oficer wojska polskiego. Aresztowany i uwięziony w więzieniu w Cieszyńsku, gdzie został rozstrzelany wiosną **1945 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 173; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 163.



ŚLIWKA KAROL,

Urodzony 29.03.1894 r. w Bystrzycy i zamieszkały w tej miejscowości, poseł na sejm, narodowoci polskiej. Aresztowany i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszyńsku, stamtąd 5.04.1940 r. w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Mauthausen, gdzie zginął **19.03.1943 r.**

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszyńsku – kartoteki byłych więźniów.

ŚLIWKA KAROL,

Urodzony 23.03.1894 r. w Bystrzycy n.Olżę. Działacz partyjny KPCz, redaktor, poseł na sejm. Kształcił się w gimnazjum Macierzy Szkolnej w Cieszyńsku i Akademii Handlowej w Krakowie. Władał językami: polskim, czeskim, niemieckim, rosyjskim, angielskim, rumuńskim. Stadia gimnazjalne przerwał przed maturą i w 1914 r. zaciągnął się do Legionów Piłsudskiego. Dostał się do niewoli rosyjskiej. Przeżył rewolucję walcząc po stronie bolszewików. W 1919 r. wrócił do kraju, zapisał się na studia prawnicze w Krakowie. Wydalony z uczelni za szerzenie idei bolszewickich. W latach 1920-1938 mieszkał u swego brata Pawła w Dąbrowie, pracując jako redaktor organu KPC w języku polskim pod nazwą „Głos Robotniczy i Ludowy”. W 1925 r. został wybrany posłem do Zgromadzenia Narodowego (parlamentu) w Pradze. Przez dwie kadencje do 1938 r. był posłem z ramienia KPCz. Jeszcze w ostatnim numerze „Głosu” z 30.09.1938 r. nawoływał do jedności przeciw groźbie hitlerowskiego faszyzmu. Około pół roku spędził w więzieniu w Warszawie na Mokotowie. Zwolniony 24.04.1938 r. zaczął pracować w Centralnym Stowarzyszeniu Spożywczym w Łazach. Tam zastał go wybuch drugiej wojny światowej. Aresztowany 6.06.1940 r. Wiązony i konfrontowany z więzionymi przywódcami komunistycznymi w Ostrawie, Raciborzu, Nowym Jiczynie, Opawie,

Katowicach, Bytomiu, Wolau, Cieszynie. Z Cieszyna w transporcie zbiorowym przewieziony został do KL Mauthausen – gdzie zginął **19.03.1943 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 78; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 62; Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów; Józef Golec i Stefania Bojda, *Słownik biograficzny ziemi cieszyńskiej*, Tom 2, wyd. 1995 r., s. 134.

ŚLIŻ JAN,

Urodzony 30.05.1917 r. w Nydku i zamieszkały w tej miejscowości, harcerz w Bystrzycy, hutnik. W okresie okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu. Aresztowany 18.11.1942 r. i przetransportowany do KL Auschwitz, gdzie zginął **25.01.1943 r.**

Bibliografia: *Harcerskie Ofiary Drugiej Wojny Światowej*, s. 131; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 136; informacja uzupełniona o dane z APMA-B.

ŚLIWA ALFRED,

Urodzony 22.09.1906 r. w Ostrawie Śl. Aresztowany i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz, gdzie zginął **13.03.1943 r.**

Bibliografia: I. Pająk, *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, Katowice 1998 r., s. 1147; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

ŚLIWKA JÓZEF (FRANCISZEK),

Urodzony 30.01.1926 r. w Stonawie i zamieszkały w tej miejscowości, górnik. W okresie okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu. Aresztowany i przetransportowany do więzienia w Karwinie, gdzie w nieznanych okolicznościach został zastrzelony **2.04.1945 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 182; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 172.

ŚLIWKA KAROL,

Urodzony 17.09.1912 r. w Koniakowie, pow. cieszyński, syn Jana i Anny. Rozpoczął naukę w szkole ludowej w Koniakowie, a ukończył ją w Nydku, dokąd rodzice wysłali go na „służbę”. Naukę kontynuował w Polskiej Szkole Wydziałowej w Bystrzycy. Rodzice postanowili umożliwić mu wykształcenie, i wysłali do Wyższej Szkoły Przemysłowej w Bielsku, w 1934 r. uzyskał tytuł technika. Został powołany do wojska i ukończył dwuletni kurs podchorążych rezerwy przy 4 psp w Cieszynie w 1935 r., (podporucznik rezerwy w 1938 r.). Po zwolnieniu z wojska był bezrobotnym. W lutym 1936 r. otrzymał pracę w Zakładach Elektrotechnicznych „Rohn-Zieliński” w Cieszynie. W poszukiwaniu lepszych zarobków wyjechał do kopalni na Górny Śląsk. Mieszkał w Świętochłowicach, następnie w Chorzowie. Zmobilizowany, brał udział w kampanii wrześniowej w 1939 r. - walczył w szeregach 4 psp i dostał się do sowieckiej niewoli. Wysłał do rodziców jedyny list z Kozielska, napisany 30.09.1939 r. Zginął wiosną w 1940 r. – **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Kozielska 017/1 z kwietnia 1940 (bez daty), poz. 59, t. 2968. W Katyniu zidentyfikowany pod nrem AM 537. Przy zwłokach znaleziono książeczkę oficerską, kwit, kartę szczepień, wizytówki.

Bibliografia: Mieczysław Borak, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 63.

ŚLIŹ ANDRZEJ,

Urodzony 21.11.1907 w Końskiej, hutnik, zamieszkały w Lesznej Górnej. W okresie okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu. Aresztowany 27.04.1943 r. i powieszony **6.06.1943 r.** w Wolfenbüttel.

Bibliografia: S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 104.

ŚLIŹ JAN,

Urodzony 30.05.1917 r. w Nydku. Już w szkole powszechnej zaangażowany w działalność harcerską w Bystrzycy n.Olzą. Aresztowany prawdopodobnie za działalność w ruchu oporu i po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz, gdzie gdzie zginął **25.01.1943 r.**

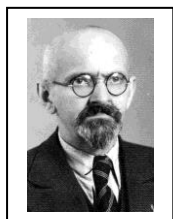
Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka.

ŚLIŹ JÓZEF,

Urodzony 28.03.1893 r. w Łyżbicach, zamieszkały w Trzyńcu, urzędnik hutniczy. W okresie okupacji hitlerowskiej zaangażowany w działalność dla ruchu oporu. Aresztowany i przetransportowany do więzienia w Stein n. Dunajem, gdzie zginął - rozstrzelany **15.04.1945 r.**

Bibliografia: S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 188.

ŚLIŹ KAROL,



Urodzony 17.03.1895 r. w Bystrzycy n.Olzą, zamieszkały w Żukowie Dolnym (nr 161), narodowości polskiej, elektromonter w hucie trzynieckiej. Działacz społeczny. Organizator polskiego życia narodowego w gminie i okolicznych wioskach. Aresztowany 2.11.1939 r. i więziony w Cieszynie, Sosnowcu, a stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Dachau. Po jakimś czasie przewieziony do KL Mauthausen-Gusen, zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 7637.

Odzyskał wolność 5.05.1945 r. – wyzwolony przez wojska amerykańskie.

Postscriptum: W obozie odznaczał się swoistym humorem, optymizmem, koleżeńskością, podtrzymywał na duchu zagrożonych kolegów. Po powrocie w rodzinne strony rzucił się w wir życia społecznego. Niestety, cierpienia i stresy przeżyte w obozie wkrótce dały znać o sobie. Złożony chorobą zmarł 25.11.1971 r.

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów; Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.1, cz.4, (075).

ŚLIŹ KAROL,

Urodzony w 1902 r. w Trzycieżu i zamieszkały w tej miejscowości. Aresztowany, uwięziony w nieznanym miejscu odosobnienia i tam **zginął** w nieustalonych okolicznościach.

Bibliografia: Archiwum dr. n.med. J. Mazurka, T.2, cz.6 (207).

ŚLIŹ PAWEŁ,

Urodzony 15.07.1911 r. w Nydku i zamieszkały w tej miejscowości, górnik. W okresie okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu - partyzant, zastrzelony w Nydku **30.11.1943 r.**

Bibliografia: S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 137.

ŚLUSARCZYK EDWARD,

Urodzony w 1913 r. w Cieszynie. Oficer rezerwy. Ukończył Seminarium Nauczycielskie w Cieszynie – matura w 1933 r. Nauczyciel szkoły powszechnej w Mnichu. **Zginął** bez wieści – na początku okupacji hitlerowskiej.

Bibliografia: Mieczysław Borak, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 175.

ŚLUSARCZYK JAN,

Urodzony 13.03.1885 r. w Kozach pow. bielski, syn Józefa i Anny. Przodownik Policji Województwa Śląskiego PWŚl. w 1928 r. Służbę pełnił na Posterunku miejskim i wiejskim w pow. katowickim, następnie w Ekspozyturze Śledczej w Katowicach. Od 5.10.1938 r. został oddelegowany z Posterunku w Michałowicach, pow. Katowicki - do pow. frysztackiego. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Prawdopodobnie zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 045/1 z 22.04.1940, poz. 17, t. 3220.

Bibliografia: Biogram zawiera cytaty z książki Mieczysława Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 163.

ŚMIGA HENRYK,

Urodzony 2.07.1919 r. w Olbrachcicach i zamieszkały w tej miejscowości. Po ukończeniu szkoły ludowej, podjął natychmiast pracę zarobkową by utrzymać liczne rodzeństwo. Pracował jako górnik w kop. „Gabriela” w Karwinie. W okresie okupacji hitlerowskiej działał w dla ruchu oporu. Aresztowany 3.04.1944 r. i po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do więzienia śledczego w Mysłowicach, a po zakończonym śledztwie przetransportowany do KL Ravenbrück, gdzie zginął **8.02.1945 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 44; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 138.

ŚMIGA KAROL,

Urodzony 6.09.1894 r. w Stonawie, zamieszkały w Pietwałdzie. Zmobilizowany, brał udział w kampanii wrześniowej w 1939 r. **Zginął** w listopadzie tegoż 1939 r. w okolicach Lwowa - w walce z hitlerowskim agresorem.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 161.

ŚMIŁOWSKA ANNA,

Urodzona 4.09.1905 r. w Żukowie Dolnym. Aresztowana podczas akcji przeciw polskiej inteligencji i w transporcie zbiorowym przewieziona do KL Ravensbrück, gdzie zginęła **11.04.1945 r.**

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów; Archiwum dr n.med. J. Mazurka, T.3, cz.7 (329); *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 184; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 165.

ŚMIŁOWSKA ZUZANNA,

Urodzona 3.07.1897 r. w Błogocicach, zamieszkała w Cieszynie. Aresztowana 9.09.1944 r. za współpracę z partyzantami. Uwięziona krótko w Cieszynie, a stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziona do KL Ravensbrück. Odzyskała wolność – wyzwolona przez Armię Czerwoną.

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów.

ŚMIŁOWSKI JERZY,

Urodzony 14.03.1890 r. w Rzece, zamieszkały w Sibicy, robotnik leśny. W okresie okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu – partyzant w grupie „Taworowy”. Aresztowany 15.09.1944 r. i przetransportowany do KL Gross-Rosen, gdzie zginął **11.04.1945 r.** podczas marszu ewakuacyjnego więźniów.

Bibliografia: Archiwum dr. n.med. J. Mazurka, T.3, cz.7 (329); *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 184; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 165.

ŚNAJDER (SZNAJDER) HENRYK,

Urodzony w Pietwałdzie i zamieszkały w tej miejscowości, górnik. Zginął **zamordowany** przez hitlerowców - w nieustalonym okresie i okolicznościach.

Bibliografia: S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 151.

ŚNIEGOŃ ALOJZJA,

Urodzona 27.04.1916 r. w Suchej Górnej i zamieszkała w tej miejscowości, krawcowa. W okresie okupacji hitlerowskiej działała w ruchu oporu. Aresztowana 14.03.1945 r. i przetransportowana do więzienia w Mirowie – tam rozstrzelana **13.04.1945 r.**

Bibliografia: S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 177; *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 90; Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów.

ŚNIEGOŃ ALOJZY,

Urodzony w 1895 r. w Karwinie. Po 1918 r. wyprowadził się z Karwiny do Oświęcimia, a po 1938 r. wrócił do Karwiny. Był tercjanem w szkole ludowej w Karwinie. Ewakuowany (oficer WP rezerwy) na wschód, prawdopodobnie dostał się do sowieckiej niewoli i tam **zginął**.

Postscriptum: Na liście jeńców Starobielska figuruje porucznik Śniegoń (bez imienia).

Bibliografia: Biogram zawiera cytaty z książki Mecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 125, 175.

ŚNIEGOŃ ALOIS,

Urodzony 15.06.1896 r. w Suchej Górnej, zamieszkały w Karwinie. Zmobilizowany, brał udział w kampanii wrześniowej w 1939 r. **Zginął** w walce z hitlerowskim agresorem w tymże 1939 r. - w okolicach Skoczowa.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 113.

ŚNIEGOŃ JAN,

Urodzony 11.12.1927 r. w Trzycieżu (nr 93) i zamieszkały w tej miejscowości, syn Zuzanny. Aresztowany 28.09.1944 r. jako 16-letni chłopak wraz z matką Zuzanną i siostrą Marią, a następnie więziony w Cieszynie. Stamtąd, w zbiorowym transporcie przewieziony do więzienia śledczego w Mysłowicach, a po zakończonym śledztwie przetransportowany do KL Mauthausen. Przeżył pobyt w obozie.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.2, cz.6 (214).

ŚNIEGOŃ KAROL,

Urodzony 1.04.1920 r. w Końskiej i zamieszkały w tej miejscowości, hutnik. W okresie okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu – partyzant. Zastrzelony **28.03.1945 r.** - w walce z hitlerowcami pod Baranią Górą.

Bibliografia: S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 99.

ŚNIEGOŃ MARIA,

Urodzona 16.12.1925 r. w Trzyciezu (nr 93) i zamieszkała w tej miejscowości, córka Zuzanny. Aresztowana 28.09.1944 r. razem z matką Zuzanną i bratem Janem, i więziona w Cieszynie, skąd w transporcie zbiorowym przewieziona została do więzienia śledczego w Mysłowicach. Następnie, przetransportowana do Schönengrube i Linzu. Odzyskała wolność 5.05.1945 r. Wróciła do domu.

Bibliografia: Archiwum dr n.med. J. Mazurka, T.2, cz.6 (214).

ŚNIEGOŃ ZUZANNA,

Urodzona 29.05.1902 r. w Trzyciezu (nr 93) i zamieszkała w tej miejscowości. Aresztowana 28.09.1944 r. razem z córką Marią i synem Janem, i więziona w Cieszynie, skąd w transporcie zbiorowym przewieziona została do więzienia śledczego w Mysłowicach. Zwolniona do domu 28.11.1944 r. Nieznany jest dalszy okupacyjny los tej osoby.

Bibliografia: Archiwum dr n.med. J. Mazurka, T.2, cz.6 (214).

ŠPAČEK RUDOLF,

Zamieszkały w Karwinie. Aresztowany i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Dachau, gdzie zginął **20.01.1945 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 105.

ŠPIL JÓZEF,

Urodzony 10.02.1920 r. w Skrzeczoniu i zamieszkały w tej miejscowości. W okresie okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu. Aresztowany i przetransportowany do KL Auschwitz, gdzie zginął **28.02.1943 r.**

Bibliografia: S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 167.

ŠUSTEK (SZUSTEK) MARIA (FRANCISZKA),

Urodzona w Pietwałdzie i zamieszkała w tej miejscowości. Zginęła w nieustalonym dniu i okolicznościach – **zamordowana** przez hitlerowców.

Bibliografia: S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 151.

ŚWIĄTEK HENRYK,

Urodzony 27.09.1895 r. w Karwinie i zamieszkały w tej miejscowości, narodowości polskiej, koksiarz, Uczęszczał do polskiej szkoły ludowej w Karwinie na Sowińcu. Oprócz pracy na koksowni, udzielał się aktywnie w pracy społecznej i kulturalnej w Macierzy Ziemi Cieszyńskiej, Związku Polaków w Czechosłowacji. Należał do Polskiego Stowarzyszenia Robotniczego, Oświatowo-Gimnastycznego „Siła”. W okresie okupacji hitlerowskiej działał w organizacji konspiracyjnej – sekcji sabotażowej i propagandowej. Aresztowany 12.04.1940 r. w Karwinie i po

krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Mauthausen-Gusen, gdzie zginął **15.01.1941 r.**

Bibliografia: J. Burek, nauczyciel, były więzień obozów koncentracyjnych - wywiady i opracowania z zasobów archiwum Kongresu Polaków w RC w Cieszynie; *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 104; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 91.

ŚWIĄTEK WILHELM,

Urodzony 7.01.1924 r. w Karwinie i zamieszkały w tej miejscowości, syn Henryka (ur. 27.09.1895 r.), harcerz, członek organizacji konspiracyjnej AK „Harcierz” w Karwinie, koksiarz. Od początku okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu. Aresztowany 25.08.1943 r. i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz, gdzie zginął **29.11.1943 r.**

Bibliografia: I. Pająk, *„Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz”*, Katowice 1998 r., s. 700; *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 104; *Harcerskie Ofiary Drugiej Wojny Światowej*, s. 132; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 91; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

ŚWIDLIŃSKI FRANCISZEK,



Urodzony 3.01.1899 r. w Ligocie Czamborowej pow. strzelecki, syn Franciszka i Anny. W pierwszej wojnie światowej powołany do armii niemieckiej, następnie był żołnierzem Armii gen. Hallera, uczestniczył w III powstaniu śląskim. Służył w Policji Górnego Śląska.

Do Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) wstąpił 3.07.1922 r. Służbę wykonywał w Komisariacie w Lipinach pow. świętochłowicki, jako komendant patrolu, w 1934 r. został dzielnicowym. Od 4.10.1938 r. delegowany do pow. fryszackiego. We wrześniu 1939 r. ponownie w I Komisariacie w Lipinach. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Prawdopodobnie zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 016/2 z kwietnia 1940, poz 12, t. 1388.

Bibliografia: Biogram wraz ze zdjęciem zawiera cytaty z książki Miecława Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 163.

ŚWIERCZEK ADARA,

Urodzony w 1895 r. w Piosku i zamieszkały w tej miejscowości, robotnik leśny. Aresztowany i przetransportowany do obozu koncentracyjnego, którego nazwy nie udało się ustalić – tam **zginął**.

Bibliografia: S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 152.

ŚWIERCZEK JÓZEF,

Urodzony 21.12.1882 r. w Jabłonkowie, zamieszkały w Czeskim Cieszynie-Swibica. Kolarz. Społecznik, poświęcający dużo czasu dla pracy w polskich organizacjach i związkach.



Aresztowany 11.04.1940 r. i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Dachau. Od 24.05.1940 r. przeniesiony do KL Mauthausen-Gusen, zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 3609. Zginął **24.10.1940 r.**

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 165.

ŚWIERCZEK KAROL,

Urodzony 24.01.1910 r. w Łyżbicach i zamieszkały w tej miejscowości, hutnik. W okresie okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu. Aresztowany 17.11.1942 r. i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Gross-Rosen, gdzie zginął **15.01.1943 r.**

Bibliografia: S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 126.

ŚWIERCZYNA (SVRČINA) FRANCISZEK,

Urodzony w Pietwałdzie i zamieszkały w tej miejscowości, górnik. Zginął w nieustalonym dniu i okolicznościach – **zamordowany** przez hitlerowców.

Bibliografia: S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 151.

ŚWIĘTEK EMILIA,



Urodzona 12.06.1903 r. we Frysztacie, zamieszkała w Karwinie. Od początku okupacji hitlerowskiej działała w ruchu oporu. Aresztowana 1.09.1943 r. i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziona została do KL Auschwitz. Dnia 9.09.1943 r. zarejestrowana w obozowej ewidencji jako więźniarka nr 61408. Zginęła **8.12.1943 r.**

Bibliografia: I. Pająk, *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, Katowice 1998 r., s. 591; Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów; *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 104; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 91; informacja uzupełniona o dane z APMA-B.

TACINA JAN,

Urodzony w 1901 r. w Tyrze i zamieszkały w tej miejscowości (nr 16), robotnik leśny. Aresztowany 6.09.1943 r. w odwecie za postrzelenie 3.09.1943 r. przez partyzantów Niemca – gajowego Hniday (aresztowano wówczas co najmniej 9 osób). Więziony prawdopodobnie w Cieszynie, a stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz. Zwolniony z obozu 17.09.1943 r., wrócił do domu. Nieznany jest dalszy okupacyjny los tej osoby.

Bibliografia: Archiwum dr. n.med. J. Mazurka, T.3, cz.7 (293); w ewidencji APMA-B nie figuruje.

TACINA JAN JÓZEF,

Urodzony 16.12.1905 r. w Tyrze. Aresztowany za działalność polityczną i więziony prawdopodobnie w Cieszynie, a stamtąd 6.09.1943 r. w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz. Dnia 9.09.1943 r. zarejestrowany w obozowej

ewidencji jako więzień nr 149334. Zwolniony z obozu 17.09.1943 r. - prawdopodobnie w wyniku starań nadleśnictwa, w którym pracował, a które bardzo potrzebowało rąk do pracy przy wycince wielkich obszarów leśnych.

Bibliografia: I. Pająk, *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, Katowice 1998 r., s. 395; ankieta (sygn. Mat./13577, nr inw. 167969) wypełniona 27.05.1995 r. osobiście przez Jana Józefa Tacinę; informacja uzupełniona o dane z APMA-B.

TACINA JAN,

Urodzony 25.10.1909 r. w Oldrzychowicach i zamieszkały w tej miejscowości (nr 282), nauczyciel muzyki, literat. Po ukończeniu szkoły wydziałowej, kształcił się w Seminarium Nauczycielskim w Cieszynie-Bobruku – z maturą w 1931 r. Aresztowany 12.04.1940 r. i więziony do 17.02.1941 r. w Cieszynie, Sosnowcu, a następnie w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Dachau, i dalej – do KL Mauthausen-Gusen. Przetrwiał hitlerowskie zniewolenie – wrócił do domu.

Bibliografia: Archiwum dr. n.med. J. Mazurka, T.3, cz.7 (281).

TACINA PAWEŁ,

Urodzony 16.10.1901 r. w Tyrze i zamieszkały w tej miejscowości (nr 8). Aresztowany 6.09.1943 r. w odwecie za postrzelenie 3.09.1943 r. przez partyzantów Niemca – gajowego Hniday (aresztowano wówczas co najmniej 9 osób). Więziony w Cieszynie, a stamtąd przewieziony w transporcie zbiorowym z rejencji katowickiej do KL Auschwitz. Dnia 9.09.1943 r. zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 149331. Zwolniony z obozu 17.09.1943 r. - prawdopodobnie w wyniku starań nadleśniczego niemieckiego Emila Adlera, który bardzo potrzebował rąk do pracy przy wycince wielkich obszarów leśnych.

Bibliografia: I. Pająk, *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, Katowice 1998 r., s. 394; Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.3, cz.7 (293); ankieta (sygn. Mat./7365, nr inw. 155451) wypełniona 19.08.1969 r. osobiście przez Pawła Tacinę; informacja uzupełniona o dane z APMA-B.

TAJER STANISŁAW,

Urodzony 20.09.1889 r. w Sączowie pow. będziński, syn Franciszka i Anny z d. Kuliński. Ukończył szkołę powszechną, robotnik. W pierwszej wojnie światowej służył w armii rosyjskiej od 27.10.1910 do 31.07.1914 r. oraz ponownie od 1.08.1914 do 18.09.1918 r. Od 28.02.1919 do 31.01.1920 r. pełnił służbę w Wojskowej Straży Kolejowej, później do 30.06.1921 r. w policji Okręgu Kieleckiego. Do Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) wstąpił 17.06.1922 r. i został przydzielony do Komisariatu Siemianowice pow. katowicki. Stamtąd, 6.11.1924 r. skierowano go na Posterunek „Huta Jerzy”, gdzie służył do 5.06.1926 r. Następnie, ponownie przeniesiony do Komisariatu Siemianowice do 21.12.1938 r. Od 22.12.1938 r. do wybuchu wojny pełnił służbę na Posterunek w Oldrzychowicach, pow. cieszyński. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 044/2 z 22.04.1940, poz. 34, t. 1253.

Bibliografia: Biogram zawiera cytaty z książki Miecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 163-164.

TARABA JAN,



Urodzony 22.12.1919 r. w Błędowicach Dolnych, zamieszkały w Hawierzowie, drogista, narodowości polskiej. Aresztowany 21.04.1940 r. i więziony w Czeskim Cieszynie, a stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony został do KL Dachau. Od 5.06.1940 r. przeniesiony do KL Mauthausen-Gusen, zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 8956. Zwolniony z obozu 21.11.1940 r., do końca wojny był kierownikiem drogerii w Jabłonkowie.

Po wyzwoleniu nadal pracował w swym zawodzie w Suchej, w Błędowicach. Kolejno był kierownikiem gospód spółdzielni Jednota-Jedność w Czeskim Cieszynie, kierownik restauracji w Hawierzowie.

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów.

TARGOSZ GABRIEL,

Urodzony 28.11.1919 r. w Orłowej. Aresztowany i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz, w kwietniu 1942 r. zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień „wychowawczy” nr E-1969. Następnie zmieniono mu kategorię więziarską i numer obozowy na 96527 (więzień polityczny). Wypisany 7.06.1943 r. - został wywieziony z KL Auschwitz do więzienia w Dreźnie. Dalszy okupacyjny los tego więźnia nie jest znany.

Bibliografia: I. Pająk, *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, Katowice 1998 r., s. 815; informacja uzupełniona o dane z APMA-B.

TATOJ ADOLF,

Urodzony 10.12.1913 r. w Ligocie Pszczyńskiej, syn Pawła i Marty z d. Gwioździk. Ukończył szkołę powszechną, robotnik. Służbę w WP pełnił od 5.11.1935 do 20.09.1937 r. w 3 pułku ułanów, uzyskał stopień kaprała. Do Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) przyjęty od 25.01.1938 r. w charakterze szeregowego kontraktowego z przydziałem do 2 kompanii kandydatów Komendy Rezerwy w Katowicach. Od 1.11.1938 r. skierowany do Komisariatu w Orłowej pow. frysztański, gdzie służył do wybuchu wojny. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 020/2 z 9.04.1940, poz. 41, t. 1413.

Bibliografia: Biogram wraz ze zdjęciem zawiera cytaty z książki Miecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 164.

TAUBER ADELA,

Zamieszkała w Orłowej. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana 24.05.1940 r. do getta w Zawierciu gdzie **zginęła** – nieznana jest data oraz okoliczności śmierci tej więźniarki.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 152.

TAUBER JULIUS,

Zamieszkały w Orłowej. Aresztowany z powodu czystek rasowych i przetransportowany 24.05.1940 r. do getta w Zawierciu gdzie **zginął** – nieznana jest data oraz okoliczności śmierci tego więźnia.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 152.

TEICHNER ALFRED,

Urodzony 11.07.1911 r., zamieszkały w Suchej Średniej. Aresztowany z powodu czystek rasowych i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginął** – nieznane są nazwa miejsca uwięzienia, oraz data i okoliczności śmierci tego więźnia.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 165.

TEICHNER ALŻBETA,

Urodzona 10.01.1890 r., zamieszkała w Suchej Średniej. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana do KL Majdanek gdzie **zginęła** - nieznana jest data oraz okoliczności śmierci.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 165.

TEICHNER BEDRICH,

Urodzony 4.11.1897 r., zamieszkały w Lutyni Dolnej, kupiec. Przed wybuchem wojny w obawie o prowadzone przez hitlerowców czystki rasowe uchodził na wschód – dostał się do Lwowa (Polska). Tam aresztowany 13.0.1943 r. i umieszczony w więzieniu Janów k/Lublina, gdzie **zaginął**.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 72.

TEICHNER ERICH EGON,

Urodzony 3.03.1923 r. w Lutyni Dolnej i tam zamieszkały. Przed wybuchem wojny w obawie o prowadzone przez hitlerowców czystki rasowe uchodził na wschód – dostał się do Lwowa (Polska), tam został zatrzymany i umieszczony w więzieniu w Żytomierzu, gdzie **zginął w 1943 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 72.

TEICHNER HELENA,

Urodzona 27.12.1901 r., zamieszkała w Lutyni Dolnej. Przed wybuchem wojny w obawie o prowadzone przez hitlerowców czystki rasowe uchodziła do Polski. Tam aresztowana i 17.06.1942 r. przetransportowana do KL Treblinka, gdzie prawdopodobnie **zginęła** w komorze gazowej.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 72.

TEICHNER MATYLDA,

Zamieszkała w Lutyni Dolnej. Przed wybuchem wojny w obawie o prowadzone przez hitlerowców czystki rasowe uchodziła na wschód – dostał się do Lwowa (Polska), tam została aresztowana i umieszczona w więzieniu w Żytomierzu, gdzie **zginęła w 1943 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 72.

TEICHNER LEOPOLD,

Urodzony 9.09.1914 r., zamieszkały w Suchej Średniej. Aresztowany z powodu czystek rasowych i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie zginął – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia, oraz data i okoliczności śmierci.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 165.

TEITELBAUM ERIKA,

Urodzona 15.01.1919 r., zamieszkała w Pietwałdzie. Aresztowana 27.08.1942 r. z powodu czystek rasowych i po wielu przenosinach dostała się do więzienia w Besegu na Ukrainie, gdzie zginęła **5.09.1942 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 160.

TEITELBAUM NELLY,

Urodzona 31.05.1894 r., zamieszkała w Pietwałdzie. Aresztowana 27.08.1942 r. z powodu czystek rasowych i po wielu przenosinach dostała się do więzienia w Besegu na Ukrainie, gdzie zginęła **5.09.1942 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 160.

TELLER ELKA z d. ALTHOLZ,

Urodzona 22.06.1882 r. w Dukle, zamieszkała w Czeskim Cieszynie. W okresie okupacji w obawie o prowadzone przez hitlerowców czystki rasowe uchodziła do Polski, gdzie została zastrzelona **11.08.1942 r.** - w Rzepniku-Biskupim.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 60.

TELLER JAKUB,

Urodzony 28.03.1882 r. w Rzepniku, zamieszkały w Czeskim Cieszynie. W okresie okupacji w obawie o prowadzone przez hitlerowców czystki rasowe uchodził do Polski, gdzie **zginął** – nieznane są okoliczności śmierci tej osoby.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 60.

TEPER HELENA,

Urodzona i zamieszkała w Żukowie Dolnym (nr 101). Aresztowana i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia. Wróciła do domu.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.1, cz.4, (075)

TEPER WŁADYSŁAW,

Urodzony 21.02.1925 r. w Sibicy i zamieszkały w tej miejscowości harcerz w Sibicy, student. W okresie okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu. Aresztowany i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Sachsenhausen-Oranienburg, gdzie zginął **3.04.1942 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 184; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 165.

TERESZCZYK SERAFIN,

Urodzony 12.06.1912 r. w Erdutka-Orawa, zamieszkały w Toszonowicach Dolnych (nr 17). Aresztowany 21.02.1945 r. i więziony w Cieszynie. Zastrzelony **17.03.1945 r.** w Cieszynie - na żydowskim cmentarzu.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.2, cz.6 (236).

TESAR DOBROŚLAW,

Urodzony 14.03.1921 r. w Orłowej i zamieszkały w tej miejscowości. W okresie okupacji hitlerowskiej zaangażowany w działalność dla ruchu oporu. Aresztowany 16.03.1945 r. i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Mauthausen-Gusen, gdzie zginął **10.04.1945 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 147; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 147.

TESARCZYK SERAFIN,

Urodzony w 1912 r. w Orawie, zamieszkały w Toszonowicach Dolnych, robotnik rolny. Aresztowany i więziony w więzieniu w Cieszynie, gdzie zginął rozstrzelany **17.03.1945 r.**

Bibliografia: S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 183.

THIEBERGER ARNOSTKA,

Zamieszkała w Orłowej. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana 24.05.1940 r. do getta w Zawierciu, gdzie **zginęła** – nieznane są data oraz okoliczności śmierci tej osoby.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 152.

THIEBERGER EMIL,

Urodzony 1.01.1917 r. w Karwinie i zamieszkały w tej miejscowości. Aresztowany z powodu czystek rasowych i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego, gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tej osoby.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 111.

THIEBERGER CHAIN,

Urodzony 10.04.1917 r. w Zatorze pow. oświęcimski, zamieszkały w Karwinie. Aresztowany z powodu czystek rasowych i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego, gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tej osoby.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 111.

THIEBERGER CHAIN,

Urodzony 10.04.1917 r. w Zatorze, zamieszkały w Karwinie. Aresztowany z powodu czystek rasowych i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego, gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tej osoby.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 111.

THIEBERGER JINDRICH,

Zamieszkały w Karwinie. Aresztowany z powodu czystek rasowych i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego, gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tej osoby.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 111.

THIEBERGER JÓZEF,

Zamieszkały w Karwinie. Aresztowany z powodu czystek rasowych i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego, gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tej osoby.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 111.

THIEBERGER REGINA,

Zamieszkała w Karwinie. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego, gdzie **zginęła** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tej osoby.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 111.

THIEBERGER RÓŻA,

Urodzona 15.07.1886 r. w Jicynie, zamieszkała w Karwinie. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego, gdzie **zginęła** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tej osoby.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 111.

THIEBERGER RÓŻA,

Urodzona 2.012.1912 r. w Karwinie i zamieszkała w tej miejscowości. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego, gdzie **zginęła** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tej osoby.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 111.

THIEBERGER RUŻENA,

Zamieszkała w Orłowej. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana 24.05.1940 r. do getta w Zawierciu, gdzie **zginęła** – nieznane są data i okoliczności śmierci tej osoby.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 152.

TICHOPAD WIKTOR,

Urodzony 14.03.1920 r. w Ołomuńcu, zamieszkały w Karwinie, drogerzysta. Od początku okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu. Aresztowany 5.08.1942 r. i przetransportowany do więzienia za kontakty z partyzantami - **26.02.1943 r.** powieszony w Wiedniu.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 105; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 91.

TILLOVÁ EMILIE,

Urodzona 11.8.1911 r. w Trzyńcu i zamieszkała w tej miejscowości, robotnica. W okresie okupacji hitlerowskiej działała w ruchu oporu. Aresztowana 4.05.1944 r. i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziona do KL Ravensbrück. Nieznany dalszy los tej osoby.

Bibliografia: S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 188.

TINKELMANN ALICE,

Urodzona 17.07.1911 r. w Cieszynie, zamieszkała w Czeskim Cieszynie. Aresztowana przez gestapo – nieznane miejsce uwięzienia. Uznana za **uśmierconą**.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 60.

TIRAS ANNA,

Urodzona 22.08.1890 r. w Hermanicach, zamieszkała w Piotrowicach k/Karwiny. Aresztowana 29.06.1942 r. i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziona do KL Auschwitz, gdzie **zginęła** - nieznana data i okoliczności śmierci.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 156; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

TIRAS MORIZ,

Urodzony 14.03.1885 r. w Górnym Gorzeniu, zamieszkały w Piotrowicach. Aresztowany z powodu czystek rasowych i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia, oraz data i okoliczności śmierci tej osoby.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 156.

TKOCZ WIKTOR,



Urodzony 23.02.1899 r. w Rudzie pow. świętochłowlcki, syn Michała i Franciszki z d. Zawierucha. Ukończył szkołę powszechną, następnie pracował jako elektryk na kopalni. Powołany do armii niemieckiej od 14.11.1917 do 7.04.1919 r., później brał udział w powstaniach śląskich.

Od 2.05.1921 do 21.06.1922 r. służył w Policji Górnego Śląska (Policja Plebiscytowa „Apo”), z której przeszedł 22.06.1922 r. do Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) - starszy posterunkowy od 1.07.1937 r. Służbę rozpoczął w pow. rybnickim, służył na Posterunku w Lyskach do 4.11.1925 r., Wodzisławiu do 1.02.1929 r., Raszczytach do 1.07.1931 r., Pstrąonej do 15.09.1931 r. oraz Rybniku: najpierw w Komendzie Rezerwy do 25.09.1935 r., a następnie w Komisariacie do 9.03.1937 r., skąd został ponownie skierowany na Posterunek w Raszczytach. Tam służył do 22.02.1939 r., po czym przeniesiono go do pow. fryszackiego, na Posterunek Piotrowice, gdzie służył do wybuchu wojny. Tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Prawdopodobnie zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: W 1940 r. wysłał do żony kartkę z Ostaszkowa, pisaną po niemiecku. Wpisany na LW z Ostaszkowa 044/2 z 22.04.1940, poz. 74, t.. 1270.

Bibliografia: Biogram wraz ze zdjęciem zawiera cytaty z książki Miecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 164.

TŁOŁKA WŁADYSŁAW,



Urodzony 15.03.1911 r. w Łazach i zamieszkały w tej miejscowości, narodowości polskiej, urzędnik. Z wykształcenia nauczyciel. Kształcił się w gimnazjum w Orłowej - matura w 1930 r. Jako eksternista zdał także maturę w Seminarium Nauczycielskim w Śl. Ostrawie. Nie został jednak nauczycielem, lecz podjął pracę jako urzędnik pocztowy.

Aresztowany 12.04.1940 r. i więziony w Cieszynie, Sosnowcu, a stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Dachau i następnie przeniesiony do KL Mauthausen-Gusen, zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 3503. **Zginął 26.11.1941 r.**

Bibliografia: M. Walczak, *Ludzie nauki i nauczyciele polscy podczas II wojny światowej. Księga strat osobowych*, Warszawa 1995 r., s. 705; Zbiory dokumentów K. Wójtowicza (poz. 221 wykazu); *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 118; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 118; Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów.

TOBIAS ADOLF,

Urodzony w 1894 r., zamieszkały w Rychwałdzie. Aresztowany na początku okupacji hitlerowskiej z powodu czystek rasowych i przetransportowany do więzienia w KL Skrochowice, gdzie **zginął w 1939 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 173.

TOBIAS AMALIE,

Urodzona 19.11.1894 r. w Sobocine, zamieszkała we Frysztacie. Aresztowana w kwietniu 1940 r. z powodu czystek rasowych i przetransportowana prawdopodobnie do więzienia lub obozu – od 1943 r. jej los jest nieznany, **zginęła** w nieustalonych okolicznościach.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 84

TOBIAS ARNOST,

Urodzony 13.05.1923 r., zamieszkały w Nowym Boguminie. Aresztowany z powodu czystek rasowych i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia, oraz data i okoliczności śmierci tej osoby.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 139.

TOBIAS DOROTA,

Urodzona 12.02.1890 r., zamieszkała w Nowym Boguminie. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginęła** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia, oraz data i okoliczności śmierci tej osoby.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 139.

TOBIAS EVŽENIE,

Urodzona 4.08.1902 r. w Rychwałdzie i zamieszkała w tej miejscowości. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginęła** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia, oraz data i okoliczności śmierci tej osoby.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 173.

TOBIAS BLIME FEIGE,

Urodzona 16.12.1864 r., zamieszkała w Nowym Boguminie. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginęła** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia, oraz data i okoliczności śmierci tej osoby.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 139.

TOBIAS JINDRICH,

Urodzony 24.07.1927 r., zamieszkały w Nowym Boguminie. Aresztowany z powodu czystek rasowych i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia, oraz data i okoliczności śmierci tej osoby.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 139.

TOBIAS MIRICA,

Zamieszkała w Rychwałdzie. Aresztowana z powodu czystek rasowych - z dwoma córkami i dwoma synami. Przetransportowani do KL Auschwitz, gdzie **zginęli** w 1943 r.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 173.

TOBIAS MORIC,

Urodzony w 1886 r., zamieszkały w Rychwałdzie. Aresztowany z powodu czystek rasowych na początku okupacji hitlerowskiej i przetransportowany do więzienia w KL Skrochowice, gdzie **zginął w 1939 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 173.

TOBIAS MORITZ,

Urodzony 1.02.1877 r., zamieszkały w Nowym Boguminie. Aresztowany z powodu czystek rasowych i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia, oraz data i okoliczności śmierci tej osoby.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 139.

TOBIAS SIDONIE,

Urodzona 14.10.1870 r., zamieszkała w Nowym Boguminie. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginęła** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia, oraz data i okoliczności śmierci tej osoby.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 139.

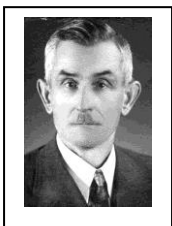
TOBOŁA ALFONS,

Urodzony 7.07.1922 r. w Suchej Górnej i zamieszkały w tej miejscowości, murarz. Aresztowany 1.07.1944 r. i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Gross-Rosen, gdzie **zginął 31.01.1945 r.** podczas marszu ewakuacyjnego w głąb Niemiec.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 90; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 177.

TOBOŁA AUGUSTYN,

Urodzony 7.08.1885 r. w Karwinie, zamieszkały w Karwinie-Solca, górnik. Aresztowany 12.04.1940 r. i więziony w Cieszynie.



Z Cieszyna w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Dachau i następnie do KL Mauthausen-Gusen, zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 3140. Zwolniony 23.11.1940 r. do pracy w kawińskich kopalniach. Zmarł 12.08.1958 r. w Karwinie.

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów.

TOBOŁA EMANUEL,

Urodzony 9.01.1925 r. w Suchej Górnej i zamieszkały w tej miejscowości, harcerz w Suchej Górnej, robotnik. Aresztowany 1.07.1944 r. i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Flossenbürg, gdzie zginął **25.02.1945 r.** podczas marszu ewakuacyjnego w głąb Niemiec.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 90; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 177; *Harcerskie Ofiary Drugiej Wojny Światowej*, s. 133.

TOBOŁA RUDOLF,

Urodzony 8.04.1887 r. w Suchej Górnej i zamieszkały w tej miejscowości, górnik. Aresztowany 1.07.1944 r. i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Gross-Rosen, gdzie zginął **30.03.1945 r.** podczas marszu ewakuacyjnego w głąb Niemiec.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 90; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 178.

TOMALA EMIL,

Urodzony 29.10.1889 r. w Śląskiej Ostrawie, zamieszkały w Rychwałdzie. Aresztowany 24.04.1940 r. i po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Mauthausen-Gusen, gdzie zginął **13.06.1941 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 172; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 163.

TOMALA JÓZEF,

Urodzony 27.02.1901 r. w Kaczycach, zamieszkały we Frysztacie, urzędnik. Aresztowany w maju 1940 r. w Karwinie za odmowę podpisania volkslisty. Po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Dachau, skąd 13.12.1940 r. trafił do KL Auschwitz, zarejestrowany w obozowej ewidencji jako wiezień nr 7148. Zginął w tym ostatnim obozie - rozstrzelany **7.05.1941 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 81; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 66; ankiet (sygn. Mat./6646, nr inw. 154154) wypełniona 22.02.1968 r. przez Tadeusza Tomalę - syna Józefa Tomali; informacja uzupełniona o dane z APMA-B.

TOMALIK JÓZEFA z d. PTAK,

Urodzona 7.03.1913 r. w Wadowicach, zamieszkała w Sibicy. Aresztowana 18.12.1942 r. i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziona do KL Auschwitz, zarejestrowana w obozowej ewidencji jako więźniarka nr 27670.



Następnie, od 24.07.1944 r. przesłana do KL Ravensbrück i tam zarejestrowana jako więźniarka nr 45956. Odzyskała wolność 10.05.1945 r. – wyzwolona przez Armię Czerwoną.

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów.

TOMAN JAN,

Urodzony 30.07.1890 r. w Orłowej, zamieszkały w Łazach, mistrz szewski z zawodu kupiec. Aresztowany i przetransportowany do KL Dachau, gdzie zarejestrowany został w obozowej ewidencji jako więzień nr 17474. Zginął w tym obozie **2.03.1942 r.**

Bibliografia: ks. E. Chart *Spis pomordowanych Polaków w obozie koncentracyjnym w Dachau*, Wyd. Słowo Polskie, s. 254; *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 118; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 119.

TOMAN JÓZEF,



Urodzony 27.05.1895 r. w Datyniach Dolnych pow. frysztański, syn Józefa i Joanny z d. Fukała. Ukończył szkołę powszechną, stolarz. W Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) służył od 1.07.1925 r., został przydzielony do Komendy Rezerwy w Katowicach, skąd przeniesiono go 18.06.1926 r. na Posterunek w Bobrownikach pow. tarnogórski.

Od 20.12.1938 do 6.06.1939 r. pełnił służbę na Posterunku w Lutyni Niemieckiej (obecnie Lutynia Dolna), po czym krótko przed wybuchem wojny wrócił do Bobrowników. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Prawdopodobnie zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 037/1 z 20.04.1940, poz. 32, t. 3103.

Bibliografia: Mieczysław Borak, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 164.



TOMAN KAROL,

Urodzony 9.12.1884 r. w Orłowej, zamieszkały w Czeskim Cieszynie, narodowości polskiej, kupiec - spółdzielca. Dyrektor Centralnego Stowarzyszenia Spożywczego w Łazach k/Orłowej. Aresztowany i więziony od 9.09.1939 w KL Skrochowie,

więzienie w Rawiczu, KL Oranienburg, KL Mauthausen-Marbnach, gdzie zginął **27.04.1941 r.**

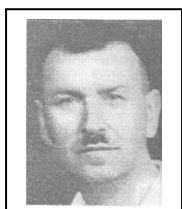
Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów; *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 47; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 58.

TOMAN LUDWIK,

Urodzony 24.06.1895 r. w Zebrzydowicach, zamieszkały w Gnojniku (128), robotnik. Aresztowany przez gestapo 1.02.1945 r. i więziony we Freibergu do 7.05.1945 r. Wrócił do domu.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.2, cz.6 (196).

TOMANEK ALFRED,



Urodził się 4.05.1900 r. w Grodźcu na Śląsku Cieszyńskim, syn Józefa. Po ukończeniu szkoły podstawowej uczył się w gimnazjum polskim w Cieszynie, a po maturze podjął studia na Wydziale Medycznym Uniwersytetu Jagiellońskiego. Ukończył studia - ze stopniem doktora wszech nauk lekarskich, został asystentem na UJ. Po roku przeniósł się do Borysławia, gdzie pracował do wybuchu II wojny światowej.

W lutym 1940 r. został aresztowany przez NKWD i skazany na 8 lat więzienia za nieujawnienie władzom sowieckim członków Związku Walki Zbrojnej. Przez rok przebywał w obozie karnym Sew-Urlager w rejonie Świerdłowska. Od października 1941 r. był lekarzem Armii Polskiej. Po opuszczeniu Uzbekistanu znalazł się w Iranie, gdzie został lekarzem wojskowym łącznikowym i tłumaczem języka angielskiego przy Szefostwie Sanitarnym Obozu Ewakuacyjnego nr 1. Następnie, został mianowany kierownikiem sanitarnego transportu ludności cywilnej do Indii, a podczas tego transportu został mianowany kierownikiem Wydziału Służby Zdrowia przy Delegacie Ministerstwa Pracy i Opieki Społecznej w Bombaju. Pełnił także wiele funkcji w różnych instytucjach i organizacjach medycznych i wojskowych. Po zakończeniu wojny został ponownie zmobilizowany w 1947 r. i krótko pracował w Szpitalu Wojennym Polskim nr 8 w Bombaju, będącym pod zarządem brytyjskim i z tymże szpitalem przez Egipt powrócił do Anglii, gdzie zmarł po wypadku drogowym jakiemu uległ 11.04.1961 r.

Bibliografia: Józef Golec i Stefania Bojda, *Słownik biograficzny ziemi cieszyńskiej*, Tom 2, wyd. 1995 r., s. 244.

TOMANIEC JÓZEF,

Urodzony 2.02.1922 r. w Trzyńcu. Aresztowany i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd 1.12.1941 r. w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz. Dnia 1.12.1941 r. zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 23655. Następnie zmieniono mu numer na E-664 – wiezień „wychowawczy”. Według dokumentów z Archiwum PMA-B, wypisany 26.06.1942 r. – nie wiadomo czy przeniesiony do innego obozu czy też zwolniony do domu.

Bibliografia: I. Pająk, *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, Katowice 1998 r., s. 754; informacja uzupełniona o dane z APMA-B.

TOMANEK KAROL,

Urodzony 22.10.1903 r. w Łyżbicach i zamieszkały w tej miejscowości, hutnik. W okresie okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu. Aresztowany 30.11.1942 r. i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz, gdzie zginął **7.03.1943 r.**

Bibliografia: S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 126; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

TOMANEK RUDOLF ks.,

Urodzony 1.02.1897 r. w Ropicy. Studiował w gimnazjum w Cieszynie, teologię katolicką w Ołomuńcu i Widnawie. Świecenia kapłańskie przyjął w 1902 r. i rozpoczął obowiązki duszpasterskie jako wikary w Grodźcu w 1902 r., następnie w Cieszynie. Był też katechetą w państwowym seminarium nauczycielskim w Cieszynie od 1908 r., potem w polskim seminarium nauczycielskim w Bobrku w latach 1911-1918. Działacz Związku Śląskich Katolików oraz Dziedzictwa błogosławionego Jana Sarkandra (od 1928 r. prezes tego Związku). Był profesorem gimnazjum i seminarium nauczycielskiego w Cieszynie. Aresztowany wiosną 1940 r. i więziony w Czeskim Cieszynie - fabryce Kohna, a stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Dachau, zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 22087. Stamtąd 2.08.1940 r. przesłano go do KL Mauthausen-Gusen. Od 8.12.1940 r. znowu odesłany do KL Dachau, gdzie zginął **18.07.1941 r.**

Bibliografia: M. Walczak, *Ludzie nauki i nauczyciele polscy podczas II wojny światowej. Księga strat osobowych*, Warszawa 1995 r., s. 707; J. Domagała, *Ci, którzy przeszli przez Dachau* (Duchowni w Dachau), wyd. PAX Warszawa 1957 r., s. 233-234; ks. E. Chart, *Spis pomordowanych Polaków w obozie koncentracyjnym w Dachau*, Wyd. Słowo Polskie, s. 254; Zbiory dokumentów K. Wójtowicza (poz. 222 wykazu); *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 47; Józef Golec i Stefania Bojda, *Słownik biograficzny ziemi cieszyńskiej*, Tom 1, wyd. 1993 r., s. 251-252; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 160.

TOMICA ALOIS,

Urodzony 17.06.1894 r. w Rychwałdzie i zamieszkały w tej miejscowości, hutnik. W okresie okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu. Aresztowany 13.10.1944 r. i uwięziony w obozie koncentracyjnym którego nazwy nie ustalono. Po powrocie do domu zmarł z wycieńczenia 15.06.1945 r.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 172; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 163.

TOMICZEK KAROL,

Urodzony 4.11.1892 r. w Ustroniu, zamieszkały w Stonawie. Po ukończeniu szkoły powszechnej, kształcił się w Seminarium Nauczycielskim w Cieszynie-Bobruku – z maturą w 1911 r. Pracę nauczyciela rozpoczął w Stonawie. Od początku okupacji hitlerowskiej ukrywał się w Ustroniu, a następnie przedostał się do Generalnej Guberni do wsi Sierpawy w pow. myślenickim i tam podjął pracę nauczyciela. Niestety, w nieznanych okolicznościach – nie zgadzając się na nauczanie języka niemieckiego - zginął **3.11.1943 r.**

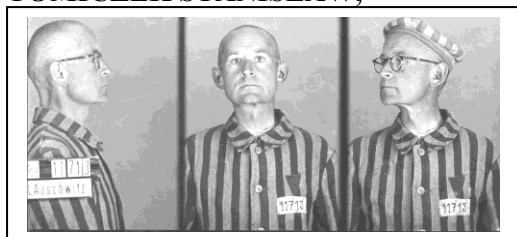
Bibliografia: J. Burek, nauczyciel, były więzień obozów koncentracyjnych - wywiady i opracowania z zasobów archiwum Kongresu Polaków w RC w Cieszynie; *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 182.

TOMICZEK KAZIMIERZ,

Urodzony 1.05.1925 r. w Cieszynie, zamieszkały w Pietwałdzie, student. W okresie okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu – partyzant. Zginął w Kraśniku w **1944 r.** - w walce z hitlerowcami.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 161; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 152.

TOMICZEK STANISŁAW,



Urodzony 9.08.1902 r. w Cieszynie zamieszkały w Nowym Boguminie, nauczyciel Państwowego Gimnazjum i Liceum w Nowym Boguminie, przedtem dyrektor Szkoły Przemysłowej w Cieszynie, gimnazjum w Rybniku. Zmobilizowany, brał udział w kampanii wrześniowej w 1939 r. W okresie okupacji hitlerowskiej osiedlił się w Krakowie. Aresztowany 31.01.1941 r. podczas akcji przeciw polskiej inteligencji, i więziony w więzieniu Montelupich w Krakowie, a następnie 5.04.1941 r. przesłany do KL Auschwitz, zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 11713. gdzie zginął **27.07.1941 r.**

Bibliografia: Sz. Kędryna, A. Szefer, *Nauczyciele śląscy polegli i zamordowani w latach hitlerowskiej okupacji*, Śląski Instytut Naukowy, Katowice 1971, s. 110; M. Walczak, *Ludzie nauki i nauczyciele polscy podczas II wojny światowej. Księga strat osobowych*, Warszawa 1995 r., 708; Zbiory dokumentów K. Wójtowicza (poz. 223 wykazu); *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 127; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 47; informacja uzupełniona o dane z APMA-B.

TOMICZEK WIKTOR,

Urodzony 5.03.1898 r. k/Bielska, zamieszkały w Pietwałdzie, górnik. W okresie okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu – partyzant. Zginął w **1944 r.** w Zahlikowie - w walce z hitlerowcami.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 161; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 152.

TOMICZEK ZOFIA,



Urodzona 13.05.1921 r. w Kocobędzu i zamieszkała w tej miejscowości, córka Jana i Karoliny z d. Wojkowski, zamieszkała w miejscowości Ligota pow. cieszyński. Od czasów szkolnych, bardzo zaangażowana w działalność harcerską w miejscowości zamieszkania. Robotnica w drukarni „Kutzero” w Cieszynie. W okresie okupacji hitlerowskiej działała w ruchu oporu – zbierała od zaufanych osób pieniądze dla partyzantów.

Aresztowana 10.08.1942 r. za współpracę z partyzantami, a przez przypadek gestapo znalazło przy niej listę osób – ofiarodawców na pomoc dla wspierania ruchu oporu. Więziona w Cieszynie, a stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziona do KL Auschwitz, gdzie zginęła **24.10.1942 r.** Według wystawionego aktu zgonu nr 37295/1942 – potwierdzonego przez lekarza obozowego, zmarł o godz. 7:30, określenie przyczyny zgonu to: „Herzschlag” (zawał serca).

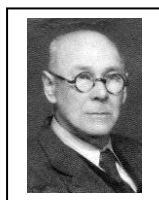
Bibliografia: I. Pająk, *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, Katowice 1998 r., s. 671; PMA-B *Księga zgonów*, t. 25, s. 1287; Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 95; *Harcerskie Ofiary Drugiej Wojny Światowej*, s. 133; *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w*

TOMOSZEK PAWEŁ,

Urodzony i zamieszkały w Ligocie. Zmobilizowany, brał udział w kampanii wrześniowej w 1939 r. – podporucznik WP. Dostał się do niewoli - uwolniony w maju 1945 r. z Oflagu XC w Lubece.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.1, cz.4 (111)

TOPIARZ JÓZEF,



Urodzony 19.03.1886 r. w Karwinie zamieszkały w Czeskim Cieszynie, narodowości polskiej. Nauczyciel. Kształcił się w seminarium nauczycielskim w Cieszynie – matura w 1908 r. Egzamin kwalifikacyjny zdał w 1911 r. Prace nauczyciela rozpoczął w szkole w Grodziszczu, następnie był kierownikiem szkoły w Czeskim Cieszynie-Sibicy.

Aresztowany 11.04.1940 r. i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do więzienia śledczego w Mysłowicach. Po zakończonym śledztwie, 13.04.1940 r. przetransportowany do KL Dachau. Następnie, 19.05.1940 r. przeniesiony do KL Mauthausen-Gusen, zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 3134. Zwolniony z obozu 5.02.1941 r. – do końca okupacji hitlerowskiej pracował jako robotnik. Po wyzwoleniu wrócił do szkolnictwa. Zmarł 29.01.1953 r. w Sibicy.

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów.

TOPPEL BERTA,

Urodzona 29.06.1880 r., zamieszkała w Nowym Boguminie. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginęła** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia, oraz data i okoliczności śmierci tej osoby.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 139.

TOPPEL ERNA,

Urodzona 15.10.1900 r., zamieszkała w Nowym Boguminie. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginęła** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia, oraz data i okoliczności śmierci tej osoby.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 139.

TOPPEL HERBERT,

Urodzony 25.12.1929 r., zamieszkały w Nowym Boguminie. Aresztowany z powodu czystek rasowych i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tej osoby.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 139.

TOPPEL ITTA,

Urodzona 15.03.1926 r., zamieszkała w Nowym Boguminie. Aresztowana i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginęła** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tej osoby.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 139.

TOPPEL MORITZ,

Urodzony 15.09.1898 r., zamieszkały w Nowym Boguminie, instalator. Aresztowany z powodu czystek rasowych i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia, oraz data i okoliczności śmierci tej osoby.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 139.

TOPPEL SIEGFRIED,

Urodzony 14.01.1900 r., zamieszkały w Nowym Boguminie, urzędnik. Aresztowany z powodu czystek rasowych i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia, oraz data i okoliczności śmierci tej osoby.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 139.

TORDY MIŁOŚLAW,

Urodzony 14.12.1914 r., w okresie międzywojennym nauczyciel w czeskiej szkole w Oldrzychowicach. Aresztowany i prawdopodobnie po krótkim uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz, gdzie **zginął 11.04.1942 r.**

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.3, cz.7 (271); w ewidencji APMA-B nie figuruje.

TOSZEK WŁADYSŁAW,

Urodzony w 1919 r. w Bystrzycy n.Olzą, i zamieszkały w tej miejscowości, hutnik. Aresztowany i przetransportowany do obozu koncentracyjnego o nieustalonej nazwie. Zmarł **30.05.1943 r.** po zwolnieniu z obozu – na skutek wycieńczenia chorobami nabytymi w miejscu przymusowego zniewolenia.

Bibliografia: S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 52.

TRAMER EGON,

Urodzony 9.05.1925 r., zamieszkały w Starym Boguminie. Aresztowany z powodu czystek rasowych i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia, oraz data i okoliczności śmierci tej osoby.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 179.

TRAMER JÓZEF,

Urodzony 22.02.1893 r., zamieszkały w Starym Boguminie, karczmarz. Aresztowany z powodu czystek rasowych i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia, oraz data i okoliczności śmierci tej osoby.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 179.

TRAMER LEO,

Urodzony 8.01.1907 r., zamieszkały w Nowym Boguminie. Aresztowany z powodu czystek rasowych i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego

gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia, oraz data i okoliczności śmierci tej osoby.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 139.

TRAMER RUŻENA,

Urodzona 17.08.1881 r., zamieszkała w Nowym Boguminie. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginęła** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia, oraz data i okoliczności śmierci tej osoby.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 139.

TRAMER RUŻENA,

Urodzona 12.08.1896 r., zamieszkała w Starym Boguminie. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginęła** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia, oraz data i okoliczności śmierci tej osoby.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 179.

TRAMER SALAMON,

Urodzony 12.05.1875 r., zamieszkały w Nowym Boguminie. Aresztowany i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia, oraz data i okoliczności śmierci tej osoby.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 139.

TRAUBMANN HELENA,

Urodzona 15.02.1891 r., zamieszkała w Nowym Boguminie. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginęła** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia, oraz data i okoliczności śmierci tej osoby.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 139.

TRAUBMANN HERMAN,

Urodzony 30.01.1881 r., zamieszkały w Nowym Boguminie. Aresztowany z powodu czystek rasowych i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia, oraz data i okoliczności śmierci tej osoby.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 139.

TRAUBNER ALŻBETA,

Urodzona 15.10.1899 r. w Wierzbicy i zamieszkała w tej miejscowości, krawcowa. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginęła** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia, oraz data i okoliczności śmierci tej osoby.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 188.

TRAUBNER AMALIE,

Urodzona 24.10.1901 r. w Wierzbicy i zamieszkała w tej miejscowości. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginęła** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia, oraz data i okoliczności śmierci tej osoby.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 188.

TRAUBNER JINDRIŠKA,

Urodzona 14.12.1896 r. w Wierzbicy i zamieszkała w tej miejscowości, krawcowa. Aresztowana 3.10.1941 r. z powodu czystek rasowych i przetransportowana do KL Auschwitz, gdzie zginęła **29.06.1942 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 188; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

TRAUBNER REGINA,

Urodzona 1.03.1894 r. w Wierzbicy i zamieszkała w tej miejscowości. Aresztowana 13.10.1941 r. z powodu czystek rasowych i przetransportowana do KL Auschwitz, gdzie zginęła **29.06.1942 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 188; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

TRELA (TRELLA) FRANCISZEK,



Urodzony 25.09.1912 r. w Karwinie, zamieszkały w Cierlicku (nr 75), narodowości polskiej, harcerz. W okresie międzywojennym pracownik umysłowy w Pietwałdzie, członek Chóru Macierzy Szkolnej, od początku 1939 r. pracownik Ubezpieczalni Społecznej w Czeskim Cieszynie. W okresie okupacji działał w ruchu oporu – żołnierz organizacji konspiracyjnej ZWZ. W 1940 r. wysłany przez Arbetsamt na przymusowe roboty do Niemiec.

Na skutek choroby matki, otrzymał zurlopowanie na odwiedzin, lecz z urlopu tego nie wrócił do miejsca przymusowej pracy – ukrywając się u znajomych i krewnych w Karwinie. Aresztowany przez denuncjację 14.11.1941 r. i uwięziony w lokalnym więzieniu w Cierlicku Górnym, gdzie zginął przez powieszenie **23.01.1942 r.** – w pierwszej egzekucji jaka odbyła się w Cierlicku-Górnym.

Bibliografia: J. Burek, nauczyciel, były więzień obozów koncentracyjnych - wywiady i opracowania z zasobów archiwum Kongresu Polaków w RC w Cieszynie; *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 93; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 54; *Harcerskie Ofiary Drugiej Wojny Światowej*, s. 132.

TREMBALA BOLESŁAW,

Urodzony 14.09.1913 r. w Karwinie i zamieszkały w tej miejscowości wyższe wykształcenie medyczne. W okresie okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu. Aresztowany i prawdopodobnie po krótkim uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Dachau, gdzie zginął **27.04.1945 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 105; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 92.

TREMBICKA ALOJZJA z d. KOŁTUŃ,



Urodzona 16.05.1918 r. w Zabłociu k/Bogumina, zamieszkała w tej miejscowości. Po ukończeniu szkoły powszechnej w Zabłociu i gimnazjum w Orłowej (maturę zdała w 1937 roku) chciała studiować farmację. W czasie okupacji niemieckiej otrzymała z urzędu pracy nakaz pracy w fabryce Schenkera jako pomoc fizyczna. Od 1941 roku działała w ruchu oporu – łączniczka organizacji konspiracyjnej ZWZ.

Aresztowana 15.06.1943 r. i więziona w Boguminie, następnie w Cieszynie, a stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziona do więzienia śledczego w Mysłowicach. Po zakończonym śledztwie, 1.12.1943 r. przetransportowana do KL Auschwitz, zarejestrowana w obozowej ewidencji jako więźniarka nr 74122 – więziona w KL Birkenau. Od 18.01.1945 r. ewakuowana w marszu ewakuacyjnym z Oświęcimia do Wodzisławia Śl., a stamtąd transportem kolejowym (w wagonach bydłych) dostała się do KL Ravensbrück, a następnie do Neustadt Glewe, zarejestrowana jako więźniarka nr. 100005. Wyzwolona w tym ostatnim obozie. Po wojnie ukończyła farmację i pracowała w aptece w Katowicach.

Postscriptum: W KL Auschwitz przebywała pod nazwiskiem KOŁTUŃ.

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów. relacja Pani Alojzi Trembickiej, złożona 1.02.2000 r. w PMA-B; informacja uzupełniona o dane z APMA-B.

TRENECKI WŁADYSŁAW,



Urodzony 4.06.1902 r. w Ostrawie Śl. i zamieszkały w tej miejscowości, syn Józefa i Marii z d. Knybel. Aresztowany i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz. Dnia 11.02.1942 r. zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 21335. Zginął **30.03.1942 r.** Według wystawionego aktu zgonu nr 4151/1942 – potwierdzonego przez lekarza obozowego, zmarł o godz. 11:00, określenie przyczyny zgonu to: „Lungentuberkuloze” (gruźlica płuc).

Bibliografia: I. Pająk, *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, Katowice 1998 r., s. 125; APMA-B *Księga zgonów*, t. 3, s. 1145; informacja uzupełniona o dane z APMA-B.

TROJAK JAN,

Urodzony 22.06.1911 r. w Łazach, i zamieszkały w tej miejscowości. Zmobilizowany, brał udział w kampanii wrześniowej w 1939 r. **Zginął** w walce z hitlerowskim agresorem w tymże 1939 r.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 119.

TROJAK JAN,



Urodzony 19.06.1911 r. w Łazach, syn Wojciecha i Marianny z d. Rechowicz. Ukończył trzy klasy szkoły wydziałowej, wyuczył się zawodu krawca. W armii czechosłowackiej służył od 1.10.1932 do 22.03.1934 r. - uzyskał stopień starszego strzelca. Do służby w Policji Województwa Śląskiego (PWSł.) przyjęty 2.11.1938 r., w stopniu posterunkowego.

Został skierowany na Posterunek w Dąbrowie, gdzie służył do wybuchu wojny. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym

tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Prawdopodobnie zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa (1, bez oznaczenia) z 1.04.1940, poz. 54.

Bibliografia: Biogram wraz ze zdjęciem zawiera cytaty z książki Mecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 165.

TROMBIK ALOJZY,

Urodzony 19.09.1910 r. w Trzyńcu, Mieszkał w Toszonowicach, syn Jana. Służbę w Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) pełnił w Katowicach, od 6.12.1938 r. w I Komisariacie, a od 20.07.1939 r. do września 1939 r. w Komendzie Rezerwy. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: O pobycie w Ostaszkowie rodzina dowiedziała się od pewnego mieszkańca z Końskiej, zwolnionego z niewoli ze względu na nieletność. Wpisany na LW z Ostaszkowa 045/3 z 22.04.1940 r., poz. 17, t. 757. Jego nazwisko znajduje się w wykazie policjantów zamieszkujących salę 8 tzw. korpusu IV obozu w Ostaszkowie; wykaz znaleziono podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r. przy zwłokach Lucjana Rajcherta.

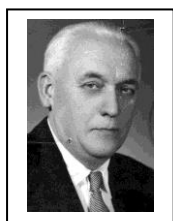
Bibliografia: Mecislav Borak, „Symbol Katynia” *Zaolziańskie Ofiary Obozów i Więzień w ZSRR*, Czeski Cieszyn 1991, s. 110; Biogram zawiera cytaty z książki Mecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 165.

TROMBIK JAN,

Urodzony i zamieszkały w Żukowie Dolnym (nr 152), górnik. Aresztowany i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia tego więźnia. Przetrwał hitlerowskie zniewolenie – wrócił do domu.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.1, cz.4,(075).

TROMBIK PAWEŁ,

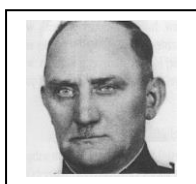


Urodzony 2.10.1904 r. w Mistrzowicach, zamieszkały w Czeskim Cieszynie, narodowości polskiej, nauczyciel. Kształcił się w Seminarium Nauczycielskim w Cieszynie-Bobruku - matura w 1925 r. Następnie, doksztalał się na wyższych kursach nauczycielskich w Brnie. Uczył w Morawskiej Ostrawie, w Czeskim Cieszynie. Działacz ruchu śpiewaczego, ceniony dyrygent, solista tenorowy. Aresztowany 11.04.1940 r. i wieziony w Czeskim Cieszynie - fabryce Kohna.

Stamtąd, 26.04.1940 r. w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Dachau, a następnie, od 5.06.1940 r. przeniesiony do KL Mauthausen-Gusen. Zolniony z obozu 21.12.1940 r., otrzymał z Arbeitsamtu nakaz do prac przymusowych w organizacji Todta na froncie wschodnim. Pod koniec okupacji pracował jako stróż nocny w przedsiębiorstwach handlowych. Po wyzwoleniu wrócił do szkolnictwa. Był profesorem w polskim gimnazjum w Czeskim Cieszynie, Na emeryturę przeszedł ze stanowiska zastępcy dyrektora szkoły podstawowej. Odegrał wybitną rolę w życiu społeczno-politycznym, był posłem do Zgromadzenia Narodowego w Pradze z ramienia KPC. Piastował najwyższe funkcje w Polskim Związku Kulturalno-Oświatowym. Zmarł 5.03.1980 r. w Czeskim Cieszynie.

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów.

TROSZKA ALOJZY,



Urodzony 21.06.1886 r. w Suchej Górnej, syn Franciszka i Julii z d. Woschnitz. Ukończył szkołę powszechną, później pracował jako górnik. Powołany do armii niemieckiej, służył w niej dwukrotnie - w latach 1908-1910 oraz 1914-1916. Uczestniczył w powstaniach śląskich, od 15.11.1920 r. służył w Policji Górnego Śląska (Policja Plebiscytowa).

Od 22.06.1922 r. przeszedł do Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.). Służbę pełnił w Komisariacie w Hajdukach Wielkich pow. świętochłowicki - do 30.09.1923 r., później do 4.01.1924 r. w Katowicach w Powiatowej i Miejskiej Komendzie, następnie do 25.02.1926 r. w Komendzie Rezerwy - na Posterunku w Kochcicach pow. lubliniecki, skąd 1.03.1927 r. przeniesiono go do Komisariatu w Chorzowie. Od 20.07.1939 r. do wybuchu wojny służył na Posterunku Chorzów-Maciejkowice. Odznaczony Krzyżem na Śląskiej Wstędze Waleczności i Zasługi oraz Medalem 10-lecia Odzyskanej Niepodległości. Tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 012/1 (bez daty), poz. 50, t. 5929.

Bibliografia: Biogram wraz ze zdjęciem zawiera cytaty z książki Miecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 165.

TROSZOK ADAM,

Urodzony 14.(17.)10.1902 r. w Nawsiu i zamieszkały w tej miejscowości, hutnik. Aresztowany i zastrzelony w Nawsiu **17.03.1945 r.**, jako dezterter z wojska niemieckiego.

Bibliografia: S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 133.

TRÓJAK JAN,

Urodzony 19.06.1911 r. w Łazach i zamieszkały w tej miejscowości, syn Wojciecha i Marianny, z zawodu krawiec. W latach 1932-1934 służył w Armii Czechosłowackiej a po wyjściu z wojska podjął pracę w policji - posterunkowy PP w Dąbrowie.

Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LT NKWD z Ostaszkowa z dnia 1.04.1940 r., poz. 54, s. 3.

Bibliografia: Meclslav Borak, „Symbol Katynia” *Zaolziańskie Ofiary Obozów i Więzień w ZSRR*, Czeski Cieszyn 1991, s. 109; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 119.

TRUNEC BEDŘICH,

Urodzony 8.05.1906 r., zamieszkały w Zabłociu k/Rychwałdu, urzędnik. Od początku okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu. Aresztowany i przetransportowany do więzienia we Wrocławiu, gdzie zginął **12.10.1943 r.** – przez ścięcie gilotyną.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 189; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 193.

TRZASKALIK MIECZYŚLAW,

Urodzony 29.11.1925 r. w Czerwionce pow. rybnicki, student, podczas okupacji hitlerowskiej zamieszkały w Karwinie. Zastrzelony w Karwinie **23.02.1944 r.** (inne źródła podają w Mielcu).

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 112; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 92.

TUROŃ ERWIN,

Urodzony w Końskiej i zamieszkały w tej miejscowości, hutnik. Aresztowany i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Mauthausen-Gusen, gdzie zginął **26.11.1940 r.**

Bibliografia: S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 99.

TUROŃ FRANCISZEK,

Urodzony 11.09.1911 r. w Pietwałdzie i zamieszkały w tej miejscowości, elektromonter, działacz komunistyczny. Aresztowany 29.10.1942 r. za przynależność do Czechosłowackiej Partii Komunistycznej i po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz, gdzie zginął **1.02.1943 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 159; ankiet (sygn. Mat./8565, nr inw. 157704) wypełniona 28.06.1971 r. przez Františkę Turoň - żonę Franciszka Turonia; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 152; informacja uzupełniona o dane z APMA-B.

TUROŃ PAWEŁ,

Urodzony 11.07.1893 r. w Wędryni, syn Jana i Erny z d. Szmok. W armii austriackiej służył od 28.12.1914 do 31.11.1918 r. Następnie, służył w Żandarmerii Krajowej Księstwa Cieszyńskiego od 1.05.1919 do 14.07.1922 r., po czym przeszedł do Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.). Otrzymał przydział na Posterunek Brynów pow. katowicki - do 10.08.1922 r., następnie skierowany do Komisarjatu Cieszyn - do 31.05.1924 r., później był komendantem Posterunku Pogwizdów - do

27.01.1925 r. Stąd przeniesiony do pow. tarnogórskiego – gdzie pełnił służbę jako zastępca komendanta Posterunku Nakło - do 19.04.1925 r. Do 2.01.1939 r. służył w Komisariacie Radzionków - mianowany starszym posterunkowym służby śledczej (3.01.1939 r.) a stamtąd skierowany do Wydziału Śledczego we Frysztacie, gdzie pozostał do wybuchu wojny. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 054/1 z 5.04.1940, poz. 79, t. 2565.

Bibliografia: Mieczysław Borak, „Symbol Katynia” *Zaolziańskie Ofiary Obozów i Więzień w ZSRR, Czeski Cieszyń* 1991, s. 110; Biogram zawiera cytaty z książki Mieczysława Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 165-166.

TWARDZIK JAN,

Urodzony 12.02.1908 r. w Suchej Średniej i zamieszkały w tej miejscowości, drogerzysta. Aresztowany 9.09.1939 r., a następnie rozstrzelany **18.09.1939 r.** w lesie koło kopalni „Barbara” w Karwinie.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 165; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 181.

TWARÓG WOJCIECH,

Urodzony 15.04.1906 r. w Młynne, zamieszkały w Rychwałdzie, górnik. Aresztowany w 1940 r. i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Dachau, gdzie zginął **18.01.1941 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 172; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 163.

TYRAS ARTUR,

Urodzony 12.03.1914 r. w Piotrowicach i zamieszkały w tej miejscowości, wyższe wykształcenie – lekarz (JUDr.). W 1939 r. z powodu zapowiadanych przez hitlerowców czystek rasowych, uchodził do okupowanej Polski, gdzie **zginął** w nieznanych okolicznościach.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 156.

TYRAS EMILIE,

Urodzona 4.02.1909 r. w Ostrawie, zamieszkała w Czeskim Cieszynie. W okresie okupacji hitlerowskiej aresztowana z powodu czystek rasowych i **uśmiercona** w obozie koncentracyjnym – nieznana nazwa obozu.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 60.

TYRAS HELENA z d. LAINKID,

Urodzona 9.04.1884 r. w Kalwarii, zamieszkała w Czeskim Cieszynie. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana do KL Auschwitz, gdzie zginęła w nieustalonych okolicznościach.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 60; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

TYRAS HUGO,

Urodzony w 1908 r., zamieszkały w Oldrzychowicach-Równia, (nr 288), kupiec. Aresztowany z powodu czystek rasowych i wysłany do KL Auschwitz, gdzie **zginął** - nieznana jest data oraz okoliczności śmierci tej osoby.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.3, cz.7 (271); w ewidencji APMA-B nie figuruje.

TYRAS MARIE,

Zamieszkała w Piotrowicach. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana do KL Auschwitz, gdzie **zginęła** – nieznane są data oraz okoliczności śmierci tej osoby.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 156; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

TYRAS OLGA,

Urodzona 13.06.1911 r. w Bielsku, zamieszkała w Czeskim Cieszynie. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego, gdzie **zginęła** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tej osoby.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 60.

TYRAS SAMUEL,

Urodzony 22.08.1905 t. w Wilamowicach, zamieszkały w Czeskim Cieszynie. W 1939 r. z powodu czystek rasowych przetransportowany do Żabna k/Tarnowa, gdzie **zginął 31.05.1943 r.** – nieznane są okoliczności śmierci tej osoby.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 60.

TYRAS RUŻENA,

Urodzona w 1876 r., zamieszkała w Oldrzychowicach. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana do KL Auschwitz, gdzie **zginęła** – nieznane są data oraz okoliczności śmierci tej osoby.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.3, cz.7 (271); w ewidencji APMA-B nie figuruje.

TYRLIK ADOLF,

Urodzony w 1900 r. w Stonawie i zamieszkały w tej miejscowości, górnik. Prawdopodobnie zmobilizowany, brał udział w kampanii wrześniowej w 1939 r. - **zginął** w okolicach Warszawy w walce z hitlerowskim agresorem w tymże 1939 r.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 183; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 172.

TYRLIK ERWIN,

Urodzony 30.04.1927 r. w Suchej Górnej i zamieszkały w tej miejscowości, harcerz w Suchej Górnej, górnik. Od początku okupacji działał w ruchu oporu – wstąpił do oddziału partyzanckiego grupy „Wisła”. Podczas obławy na ten oddział, **zginął 20.02.1945 r.** w okolicach Wodzisławia Śląskiego – w potyczce z hitlerowcami.

Bibliografia: J. Burek, nauczyciel, były więzień obozów koncentracyjnych - wywiady i opracowania z zasobów archiwum Kongresu Polaków w RC w Cieszynie; *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 90; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 178; *Harcerskie Ofiary Drugiej Wojny Światowej*, s. 133.

TYRLIK KAROL,

Urodzony 1.05.1893 r. w Stonawie, zamieszkały w Suchej Górnej, górnik. W okresie okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu - partyzant, zastrzelony przez hitlerowców **20.02.1945 r.** - w okolicach Wodzisławia Śląskiego.

Bibliografia: J. Burek, nauczyciel, były więzień obozów koncentracyjnych - wywiady i opracowania z zasobów archiwum Kongresu Polaków w RC w Cieszynie; *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 91; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 178.

TYRLIK KAROL,

Urodzony 11.04.1920 r. w Suchej Górnej i zamieszkały w tej miejscowości, harcerz w Suchej Górnej, górnik. W okresie okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu - partyzant, zastrzelony **9.01.1945 r.** w Wodzisławiu Śl.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 91; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 178; *Harcerskie Ofiary Drugiej Wojny Światowej*, s. 132;

TYRNA KAROL,

Urodzony 9.01.1889 r. w Trzyńcu i zamieszkały w tej miejscowości, syn Karola i Adelajdy z d. Rakus, hutnik. Od początku okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu. Aresztowany i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz, gdzie zginął **13.08.1942 r.** Według wystawionego aktu zgonu nr 30468/1942 – potwierdzonego przez lekarza obozowego, zmarł o godz. 20:25, określenie przyczyny zgonu to: „Herzmuskelschwäche” (niewydolność mięśnia sercowego).

Bibliografia: APMA-B *Księga zgonów*, t. 21, s. 462; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 188; informacja uzupełniona o dane z APMA-B.

TYSZKA HENRYK,

Urodzony 31.01.1905 (lub 1914) r., syn Bolesława. Zmobilizowany 1.09.1939 r. na Zaolziu (porucznik rezerwy, przydzielony do 4 psp Cieszyn), brał udział w kampanii wrześniowej 1939 r. Pod naporem przeważającej siły agresora hitlerowskiego zepchnięty z wojskiem na tereny wschodnie, tam w nieustalonych okolicznościach dostał się do sowieckiej niewoli. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Kozielska 059/1 z maja 1940 (bez daty), poz. 30, t. 388. W Katyniu niezidentyfikowany. W Księdze Cmentarnej Katynia brak danych, podobnie w innych źródłach. Wykaz oficerów

Bibliografia: Biogram zawiera cytaty z książki Mecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 63.

TYTKO JAN,

Urodzony 12.07.1913 r. w Pszowie pow. rybnicki, syn Augustyna i Pauliny z d. Zbieszczyk. Ukończył cztery klasy gimnazjum. W WP służył od 17.03.1936 do 20.09.1937 r. w 75 pułku piechoty, w stopniu strzelca. Do Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) został przyjęty 16.12.1937 r. do I kompanii kandydatów Komendy Rezerwy w Katowicach jako kandydat kontraktowy na szeregowego. Od 1.11.1938 r. przydzielony do Komisariatu w Pietwałdzie, gdzie służył do wybuchu wojny. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość

policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 027/1 z 13.04.1940, poz. 44.1.1997. Jego nazwisko znajduje się w wykazie policjantów zamieszkujących salę 4 tzw. korpusu IV obozu w Ostaszkowie; wykaz znaleziono podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r. przy zwłokach Lucjana Rajcherta.

Bibliografia: Biogram zawiera cytaty z książki Mecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 166.

UHEREK STANISŁAW,

Urodzony 13.12.1928 r. w Lutyni Górnej i zamieszkały w tej miejscowości, student. Wywieziony do prac przymusowych do Niemiec, gdzie **zginął** w niewyjaśnionych okolicznościach.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 88; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 111.

ULMAN,

Zamieszkały w Karwinie. Aresztowany wraz z rodziną i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego, gdzie **zginęli** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tej osoby.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 111.

ULMAŃSKI SYLWESTER,

Urodzony 31.12.1900 r. zamieszkały w Starym Mieście, urzędnik. Aresztowany i przetransportowany do więzienia w Poznaniu, gdzie **zginął 8.01.1943 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 178; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 168.

UNGER ADOLF,

Urodzony 27.02.1908 r. w Karwinie i zamieszkały w tej miejscowości. Aresztowany i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego, gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tej osoby.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 111.

UNGER ALŻBETA-ELIŚKA,

Urodzona 1.01.1911 r. w Suchej Średniej, zamieszkała w Karwinie. Aresztowana 29.06.1942 r. z powodu czystek rasowych i przetransportowana do KL Auschwitz, gdzie **zginęła** – nieznane są data oraz okoliczności śmierci tej osoby.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 111; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

UNGER ERNST,

Urodzony 4.03.1935 r. w Karwinie i zamieszkały w tej miejscowości. Aresztowany z powodu czystek rasowych i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego, gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa więzienia lub obozu, oraz data i okoliczności śmierci tej osoby.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 111.

UNGER GISELA,

Urodzona 28.06.1898 r. w Zawodziu, zamieszkała w Darkowie pow. kawrwiński. Wraz z mężem Salamonem w 1940 r. aresztowani z powodu czystek rasowych i przetransportowani do obozu koncentracyjnego gdzie **zginęła** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tej osoby.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 65.

UNGER HERMINA,

Urodzona 6.012.1875 r. w Domasłowicach, zamieszkała w Karwinie. Aresztowana 29.06.1942 r. z powodu czystek rasowych i przetransportowana do KL Auschwitz, gdzie **zginęła** – nieznane są data oraz okoliczności śmierci tej więźniarki.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 111; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

UNGER JINDRICH,

Urodzony 5.03.1926 r. w Karwinie i zamieszkały w tej miejscowości. Aresztowany z powodu czystek rasowych i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego, gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tej osoby.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 111.

UNGER JOSEF,

Urodzony 21.04.1896 r. w Andrychowie, zamieszkały w Karwinie. Aresztowany z powodu czystek rasowych i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego, gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tej osoby.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 111.

UNGER MINKA,

Urodzona 17.02.1898 r. w Karwinie i zamieszkała w tej miejscowości. Aresztowana 29.06.1942 r. z powodu czystek rasowych i przetransportowana do KL Auschwitz, gdzie **zginęła** – nieznane są data oraz okoliczności śmierci tej osoby.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 111; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

UNGER SALAMON,

Urodzony 15.07.1895 r. we Frysztacie, zamieszkały w Darkowie pow. kawrwiński. Wraz z żoną Gisłą w 1940 r. aresztowani z powodu czystek rasowych i przetransportowani do obozu koncentracyjnego gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tej osoby.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 65.

UNICKA PAWEŁ,

Urodzony i zamieszkały w Nieborach, fotograf. W okresie okupacji hitlerowskiej od 1.11.1943 r. wysłany przez Arbeitsamt na przymusowe roboty do Niemiec – Brandenburg k/Berlina. Uciekł z robót i przedostał się wpierw do Włoch a następnie do Jugosławii – gdzie przeszedł do partyzantów i walczył przy nich z hitlerowcami do końca wojny tj. do 1.05.1945 r. (Walczył tam razem z Pawłem Cieślarem z Nydka (99). Wrócił do domu 28.07.1945 r.

Bibliografia: Archiwum dr. n .med. J. Mazurka, T.3, cz.7 (281, 354).

URBAN WIKTOR,

Urodzony 11.09.1901 r. w Suchej Górnej i zamieszkały w tej miejscowości, górnik. W okresie okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu. Zastrzelony **20.02.1945 r.** w Suchej Górnej.

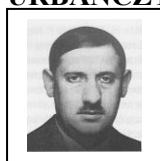
Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 91; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 178.

URBANEK MARIA,

Urodzona 7.12.1912 r. w Starym Mieście k/Frydka, zamieszkała w Trzyciezu. Aresztowana 28.10.1944 r. i więziona do 6.12.1944 r. - nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia. Wróciła do domu.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.2, cz.6 (214).

URBAŃCZYK ERWIN,



Urodzony 14.12.1897 r. w Rychwałdzie, syn Adolfa i Florentyny z d. Seiler. Ukończył szkołę powszechną w Rychwałdzie i gimnazjum w Cieszynie. Jako uczeń gimnazjum wstąpił w 1911 r. do I Drużyny Harcerskiej. W 1915 r. zmobilizowany do armii austriackiej, służył w 16 pp.

Przydzielony do Oddziału Kierownictwa Transportów Wojskowych w Krakowie. Jako oficer inspekcyjny przy Komendzie Dworca w Krakowie, współpracował z niepodległościowym ruchem akademickim na Uniwersytecie Jagiellońskim, ułatwiał legionistom ucieczkę z transportów na front włoski. Do WP zgłosił się 1.11.1918 r. W styczniu 1919 r. brał udział w walkach na froncie czeskim jako oficer transportowy przy dowództwach przyfrontowych dworców kolejowych w Dziedzicach, Piotrowicach i Jabłonkowie. W kwietniu 1919 r. przydzielony do wołyńskiej grupy generała Teofila Babiańskiego służył w Kierownictwie Transportów Wojskowych w Kowlu i w dowództwie wołyńskim w Chełmie Lubelskim. Powrócił po zakończeniu ofensywy, od 1.07.1919 r. był komendantem dworca kolejowego w Jabłonkowie. Od 15.11.1919 do 20.08.1920 r. należał do TOW (dowódca kompanii Rychwałd), był również członkiem komitetu plebiscytowego w Rychwałdzie. Za działalność plebiscytową na rozkaz dowódcy okręgu TOW został aresztowany i wydalony poza linię demarkacyjną do Polski. Bez względu jednak na grożące mu niebezpieczeństwo wrócił do Rychwałdu, do pracy plebiscytowej. W czasie ofensywy bolszewickiej, gdy transporty broni przez Czechosłowację zostały wstrzymane, odbierał transporty dla polskiej armii w Gdańsku i Tczewie. Po zwolnieniu z wojska w grudniu 1920 r. studiował na Wydziale Prawa Uniwersytetu Jagiellońskiego, gdzie uzyskał tytuł doktora prawa. Był urzędnikiem państwowym w Katowicach i tam mieszkał. Działał w Macierzy Szkolnej i Komitecie Obrony Kulturalnej Polaków w Czechosłowacji. Odznaczony Brązowym Krzyżem Zasługi. Zmobilizowany (stop. wojsk. porucznik) do kadry oficerskiej Okręgu Korpusu V – Kraków, brał udział w kampanii wrześniowej w 1939 r. Nieznane są okoliczności w jakich dostał się do sowieckiej niewoli, lecz tam zginął wiosną w 1940 r. – **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Kozielska 022/21 z 9IV1940, poz. 8, t. 3089. W Katyniu niezidentyfikowany, prawdopodobnie podczas ekshumacji sądzono, że jest to ciało Eugeniusza Urbańczyka (brata Erwina), nr AM 672. Przy zwłokach

znaleziono list w języku niemieckim z Katowic i dwie pocztówki. O Erwinie Urbańczyku jest wzmianka w notatniku Andrzeja Riegera (spotkanie 17.10.1939 r. w obozie przejściowym w Kozielszczynie), znalezionym w Katyniu. Jego fotografia znajduje się w Muzeum Adwokatury Polskiej w Warszawie.

Bibliografia: Mieczysław Borak, „Symbol Katynia” *Zaolziańskie Ofiary Obozów i Więzień w ZSRR*, Czeski Cieszyń 1991, s. 58; Biogram wraz ze zdjęciem zawiera cytaty z książki Mieczysława Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 64; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 163.

URBAŃCZYK FRANCISZEK,

Zamieszkały w Pietwałdzie, górnik. Aresztowany i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszyń, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz, gdzie zginął w **1941 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 159; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 152.

URBAŃCZYK HENRYK,



Urodzony 12.07.1884 r. w Rychwałdzie, zamieszkały w Orłowej, narodowości polskiej, sztygar. Aresztowany i prawdopodobnie krótkotrwale więziony w Cieszyń, a stamtąd 22.04.1940 r. w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Dachau. Następnie, 5.06.1940 r. przetransportowany do KL Mauthausen-Gusen. Zwolniony do domu 19.05.1941 r. Nieznany jest dalszy okupacyjny los tej osoby.

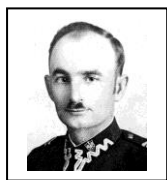
Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszyń – kartoteki byłych więźniów.

URBAŃCZYK HENRYK,

Urodzony 12.07.1884 r. w Rychwałdzie. Absolwent Polskiej Szkoły Górniczej w Dąbrowie - egzamin dojrzałości w 1911 r. Po ukończeniu szkoły pracował w górnictwie jako technik górniczy, później dwa lata w hucie bogumińskiej i znów w górnictwie w kopalni „Alpinka” – dziś „Wacław” w Porębie. W okresie międzywojennym był jednym z ofiarniejszych działaczy społecznych, skupiających się koło polskiej szkoły w Porębie. Aresztowany 22.04.1940 r. i więziony w Czeskim Cieszyń - fabryce Kohna, KL Dachau i KL Mauthausen-Gusen. Zwolniony 19.05.1941 r. pracował dorywczo w rolnictwie, przy wierceniach badawczych. Ani po wyzwoleniu nie mógł wrócić do swego zawodu, skierowany przedwcześnie na emeryturę. Po wojnie, w miarę swoich sił znowu udzielał się społecznie. Zmarł 22.06.1976 r.

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszyń – kartoteki byłych więźniów.

URBAŃCZYK LUDWIK,



Urodzony 18.04.1904 r. w Kaczycach Dolnych, zamieszkały w Ligotce Kameralnej. Szkołę powszechną ukończył w Kaczycach, później pracował dorywczo. Po przyłączeniu Zaolzia do Polski, otrzymał zatrudnienie w Straży Granicznej – do wybuchu wojny. Już od pierwszych dni okupacji nawiązał kontakt z organizacją konspiracyjną Orła Białego, a następnie w ZWZ w Kaczycach.

Aresztowany 14.07.1942 r. przez gestapo i po krótkim uwięzieniu w Cieszynie, przetransportowany do Katowic, a następnie do Rawicza. Po jakimś czasie przewieziony do KL Mauthausen, gdzie ginie **26.12.1942 r.**

Bibliografia: J. Burek, nauczyciel, były więzień obozów koncentracyjnych - wywiady i opracowania z zasobów archiwum Kongresu Polaków w RC w Cieszynie; Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.2, cz.6 (156); S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 106.

URZĘDNICZEK JÓZEF,

Urodzony we Frysztacie. Aresztowany i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz, gdzie **zginął** – nieznane są data i okoliczności śmierci.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 81

VALICA FAUSTIN,

Urodzony 9.08.1920 r., zamieszkały w Pietwałdzie, górnik. Aresztowany 3.05.1940 r. i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz, gdzie **zginął 28.09.1940 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 159; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

VALICA JÓZEF,

Zamieszkały w Dzieńmorowicach. Aresztowany i przetransportowany do więzienia lub obozu o nieustalonej nazwie gdzie **zginął** – nie udało się ustalić datę oraz okoliczności śmierci tej osoby.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 66.

VASZTYL (WASZTYL) ANTONI,

Urodzony 8.06.1905 r. w Dzieńmorowicach i zamieszkały w tej miejscowości, górnik. Aresztowany i uwięziony w Mirowie, gdzie **zginął 20.12.1943 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 66; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 64.

VECEREK FRANCISZEK,

Urodzony 18.04.1916 r. w Zawadzie i zamieszkały w tej miejscowości, kolejarz. Aresztowany i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz. Następnie, 3.03.1944 r. przewieziony do KL Buchenwald. Nieznany jest dalszy los tego więźnia.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 190; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 193; informacja uzupełniona o dane z APMA-B.

VELČOVSKÝ BOLESŁAW,

Urodzony 12.10.1918 r. w Dzieńmorowicach i zamieszkały w tej miejscowości. Aresztowany i po krótkim uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Dachau, gdzie **zginął 24.04.1942 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 66; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 64.

VETESNIK FRANCISZEK,

Urodzony 15.08.1902 r. W okresie międzywojennym kierownik szkoły ludowej w Oldrzychowicach. Aresztowany i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w

Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Mauthausen, gdzie zginął **7.04.1942 r.**

Bibliografia: Archiwum dr n.med. J. Mazurka, T.3, cz.7 (271).

VIDŁA KAROL,

Urodzony w Pietwałdzie i zamieszkały w tej miejscowości, górnik. Zginął zastrzelony przez gestapo w **1944 r.**

Bibliografia: S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 152.

VITA JÓZEF,

Urodzony 24.02.1910 r. w Lutyni Dolnej i zamieszkały w tej miejscowości, nauczyciel. Zmobilizowany, brał udział w kampanii wrześniowej w 1939 r. Poległ **9.09.1939 r.** w starciu z hitlerowskim agresorem w okolicach Rogowa.

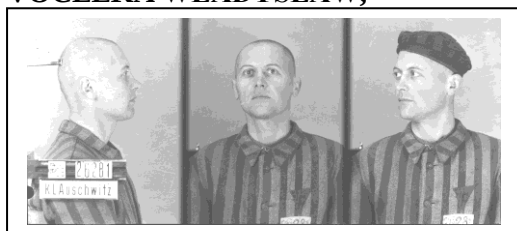
Bibliografia: S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 109.

VITEK AUGUSTYN,

Urodzony 13.06.1910 r. w Kończycach Małych k/Ostrawy i zamieszkały w tej miejscowości, syn Adolfa i Cecylii z d. Lampart. Aresztowany i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz, gdzie zginął **22.02.1943 r.** Według wystawionego aktu zgonu nr 9764/1943 – potwierdzonego przez lekarza obozowego, zmarł o godz. 19:25, określenie przyczyny zgonu to: „Darmverschluss” (skręt jelit).

Bibliografia: APMA-B *Księga zgonów*, t. 7, s. 752; informacja uzupełniona o dane z APMA-B.

VOCELKA WŁADYSŁAW,



Urodzony 21.08.1905 r., zamieszkały w Pietwałdzie, nauczyciel. Aresztowany 28.04.1942 r. i przetransportowany do więzienia w Brnie, skąd 31.01.1942 r. w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz, zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 26281. Zginął **28.06.1942 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 159; informacja uzupełniona o dane z APMA-B.

VOGEL BERTHOLD,

Zamieszkały w Nowym Boguminie. Aresztowany z powodu czystek rasowych i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia, oraz data i okoliczności śmierci tej osoby.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 139.

VOGEL ERICH,

Urodzony 12.07.1910 r., zamieszkały w Nowym Boguminie. Aresztowany z powodu czystek rasowych i przetransportowany do więzienia lub obozu

koncentracyjnego gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia, oraz data i okoliczności śmierci tej osoby.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 139.

VOGEL HELENA,

Urodzona 26.02.1886 r., zamieszkała w Nowym Boguminie. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginęła** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia, oraz data i okoliczności śmierci tej osoby.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 139.

VOGELHUT ISYDOR,

Zamieszkały w Orłowej. Aresztowany z powodu czystek rasowych i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia, oraz data i okoliczności śmierci tej osoby.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 152.

VOGELHUT JÓZEF,

Urodzony 2.07.1930 r. w Orłowej i zamieszkały w tej miejscowości. Aresztowany z powodu czystek rasowych i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tej osoby.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 152.

VOGELHUT MORIZ,

Urodzony 1.04.1903 r. w Orłowej i zamieszkały w tej miejscowości. Aresztowany z powodu czystek rasowych i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia, oraz data i okoliczności śmierci tej osoby.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 152.

VOGELHUT WILHELM,

Urodzony 11.11.1935 r. w Orłowej i zamieszkały w tej miejscowości. Aresztowany z powodu czystek rasowych i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tej osoby.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 152.

VOGELHUT HERMINA z d. RAWIKOVA,

Urodzona 13.11.1905 r. w Orłowej i zamieszkały w tej miejscowości. Aresztowana z powodu czystek rasowych i w sierpniu 1942 r. **zastrzelona** – nieznane okoliczności tego zajścia.

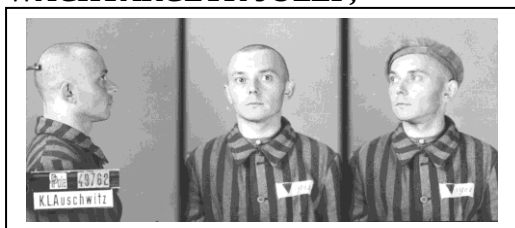
Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 152.

WACHSBERG ABRAHAM,

Urodzony 23.10.1907 r. w Cieszynie, zamieszkała w Czeskim Cieszynie. Wywieziony 8.05.1941 r. z powodu czystek rasowych do więzienia o nieustalonej nazwie. Nie wiadomo w jakich okolicznościach dostał się do Bunzlau (Bolesławca), gdzie **zmarł** w kwietniu 1944 r. w

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 60.

WACHTARCZYK JÓZEF,



Urodzony w 1908 r. w Żukowie Dolnym, zamieszkały w Czeskim Cieszynie, urzędnik w Trzyńcu. Aresztowany w 1940 r. i prawdopodobnie w pierwszym więzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do więzienia w Katowicach, a następnie 21.07.1942 r. przetransportowany do KL Auschwitz, zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 49762. Nieznany jest dalszy los tego więźnia.

Postscriptum: Przebywał w obozie razem z Janem Matuszkiem z Żukowa Dolnego.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T. 1, cz. 4, (070); informacja uzupełniona o dane z APMA-B.

WACŁAWEK ADAM,

Urodzony 19.08.1914 r., zamieszkały w Mostach (nr 21) k/Jabłonkowa, stolarz, w okresie okupacji pracował hucie w Trzyńcu. Aresztowany i więziony w lokalnym więzieniu w Jabłonkowie przez 3 miesiące. Nieznany jest dalszy okupacyjny los tej osoby.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, Zbiór 2 (286).

WACŁAWEK ANTONI,

Urodzony 8.01.1907 r., zamieszkały w Mostach (nr 21) k/Jabłonkowa, stolarz. Aresztowany 12.10.1939 r. i więziony do 3.02.1940 r. w więzieniu lokalnym w Jabłonkowie. Od 24.04.1942 r. wywłaszczony oraz wysiedlony wraz z całą rodziną i wysłany przez Arbeitsamt na roboty do Niemiec. Nieznany jest dalszy okupacyjny los tej osoby.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, Zbiór Nr 2 (286).

WACŁAWEK ANTONI,

Urodzony 2.07.1926 r. w Mostach (nr 46) k/Jabłonkowa i zamieszkały w tej miejscowości, robotnik. W okresie okupacji hitlerowskiej 22.04.1942 r. wraz z matką oraz rodzeństwem, wywłaszczony a następnie wysiedlony ze swojego gospodarstwa rolnego. Wysłani zostali przez Arbeitsamt na roboty przymusowe do niemieckiego obszarnika do Oławy k/Wrocławia. Gdy tam ciężko zachorował, uzyskał zezwolenie na powrót do rodzinnej miejscowości – lecz zmarł **19.02.1945 r.** w drodze do domu w okolicach miejscowości Lassen k/Brzegu n.Odrą.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, Zbiór Nr 2 (270); S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 131.

WACŁAWEK JERZY,

Urodzony 1895 r. w Milikowie, zamieszkały w Nawsiu (nr 63), hutnik. W okresie międzywojennym zaangażowany w ruch lewicowy – w organizacji komunistycznej KPCz. Od początku okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu. Aresztowany 14.01.1943 r. i więziony do 5.12.1943 r. – nieznane jest miejsce

uwięzienia. Wrócił do domu ciężko chory na płuca – co spowodowało jego zgon **22.10.1944 r.**

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, Zbiór Nr 2 (090); S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 133.

WACŁAWEK ZUZANNA z d. KUFA,



Urodzona 27.08.1899 r. w Mostach (nr 21) k/Jabłonkowa i zamieszkała w tej miejscowości. Wywłaszczona oraz wysiedlona z dziećmi z rodzinnego gospodarstwa, a następnie 22.06.1942 r. wywieziona z na roboty przymusowe do hitlerowskiego obszarnika do Oławy k/Wrocławia i tam przebywała do końca wojny w 1945 r.

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszyń – kartoteki byłych więźniów.

WACŁAWIEC KAROL,

Urodzony w 8.09.1901 r. w Karwinie, górnik. Aresztowany i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszyń, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do więzienia w Katowicach, gdzie zginął **11.06.1943 r.** - przez ścięcie gilotyną.

Bibliografia: *Więzienia hitlerowskie na Śląsku, w Zagłębiu Dąbrowskim i w Częstochowie 1935-1945*, Śląski Instytut Wydawniczy, Katowice 1983 r., s. 39; *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 105.

WACŁAWIK JÓZEF,

Urodzony 6.06.1895 r. w Pruchnej, zamieszkały w Suchej Średniej, górnik. Aresztowany 9.09.1939 r. i krótko więziony w areszcie lokalnym w Karwinie (w piwnicy ratusza), a następnie **18.09.1939 r.** rozstrzelany w lesie koło kopalni „Barbara” w Karwinie

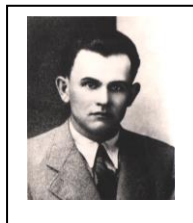
Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 166; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 181.

WACŁAWIK JÓZEF,

Urodzony 13.12.1904 r. w Lesznej Dolnej, hutnik. Od początku okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu. Aresztowany 10.11.1939 r. i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszyń, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Gross-Rosen. Zginął **22.04.1945 r.** podczas marszu ewakuacyjnego więźniów w głąb Niemiec.

Bibliografia: S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 103.

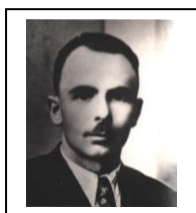
WACŁAWIK JÓZEF,



Urodzony 10.03.1908 r. w Żywocicach i zamieszkały w tej miejscowości, harcerz w Suchej Górnej, urzędnik - w okresie okupacji górnik. Zastrzelony **6.08.1944 r.** we własnym domu i na oczach swojej rodziny. W tym dniu gestapo zorganizowało w Żywocicach zbiorową akcję odwetową za zabicie dwóch oficerów cieszyńskiego gestapo i ich kierowcę - rozstrzelano 36 mieszkańców Żywocic i sąsiednich wsi.

Bibliografia: *Harcerskie Ofiary Drugiej Wojny Światowej*, s. 132; *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 193; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 198.

WAJNER ADOLF,



Urodzony 23.05.1913 r. w Suchej Górnej, zamieszkały w Żywocicach, górnik. Zastrzelony **6.08.1944 r.** we własnym domu i na oczach swojej rodziny. W tym dniu gestapo zorganizowało w Żywocicach zbiorową akcję odwetową za zabicie dwóch oficerów cieszyńskiego gestapo i ich kierowcę - rozstrzelano 36 mieszkańców Żywocic i sąsiednich wsi.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 193; *Zahradnik, Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 198.

WALCZYBOK FRANCISZEK,

Urodzony 3.11.1898 r. w miejscowości Godziętów pow. ostrzeszowski, woj. wielkopolskie, syn Kazimierza i Marii z d. Sieczka. W Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) służył od 16.02.1924 r. i służbę pełnił w pow. świętochłowickim: w Komisariacie w Świętochłowicach do 1.12.1928 r., następnie skierowany do Komisariatu w Szarleju do 11.08.1936 r., później w Łagiewnikach do 4.05.1937 r., na Posterunku w Dąbrówce Wielkiej do 4.04.1938 r., oraz w Komisariacie w Piekarach Wielkich do 22.12.1938 r. Stamtąd przeniesiony do Komisariatu w Orłowej w pow. frysztańskim, gdzie zastał go wybuch wojny. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 038/2 z 20.04.1940, poz. 78, t. 1575.

Bibliografia: *Mecislaw Borak, Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 166.

WALCZYSKO FRANCISZEK,

Urodzony 7.09.1916 r. w Bystrzycy n.Olzą, zamieszkały w okresie okupacji hitlerowskiej w Polsce - nienazwana nazwa miejscowości. Aresztowany i przywieziony 28.01.1943 r. w transporcie z Tarnowa i Krakowa do KL Auschwitz, zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzien nr 96410. Nieznany dalszy los tego więźnia. (prawdopodobnie zginął w 1944 r. ale brak na to dokumentacji w APA-B).

Bibliografia: S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 52; informacja uzupełniona o dane z APMA-B.

WALDNER FRANTIŠKA,

Urodzona 12.06.1890 r., zamieszkała w Czeskim Cieszynie. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginęła** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia, oraz data i okoliczności śmierci tej więźniarki.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 60.

WALDNER RŮŽENA SALI,

Urodzona 12.06.1925 r., zamieszkała w Czeskim Cieszynie. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego

gdzie **zginęła** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia, oraz data i okoliczności śmierci tej więźniarki.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 60.

WALDNER TERESA,

Urodzona 15.11.1916 r., zamieszkała w Czeskim Cieszynie. W listopadzie 1939 r. z powodu czystek rasowych przetransportowana na wschód – do Krosna, gdzie **zginęła** od wiosny 1940 r.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 60.

WALECZEK WANDA,

Urodzona 11.11.1927 r. w Stonawie i zamieszkała w tej miejscowości. W okresie okupacji hitlerowskiej zaangażowana w działalność dla ruchu oporu. Aresztowana i uwięziona w więzieniu w Cieszynie, gdzie **zginęła** - zastrzelona **25.03.1945 r.**

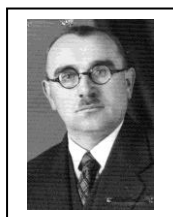
Bibliografia: S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 172.

WALEK ANTONI,

Urodzony 17.01.1911 r. w Łąkach n.Olzą i zamieszkały w tej miejscowości, mistrz łowiecki. W okresie okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu. Aresztowany i zastrzelony przez gestapo **8.09.1944 r.** w Łąkach n.Olzą.

Bibliografia: S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 121.

WALEK JAN,



Urodzony 20.06.1899 r. w Cierlicku Dolnym, zamieszkały od 1920-1940 r. w Kocobędzu - szkoła (nr 73). Od 1940-1945 r. mieszkawiec w Lesznej Dolnej, narodowości polskiej. Nauczyciel, dyrektor szkoły. Aresztowany 23.04.1940 r. i więziony w Cieszynie do 26.04.1940 r., a stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Dachau. Następnie, od 5.06.1940 r. przeniesiony do KL Mauthausen-Gusen, zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 7012.

Zwolniony z obozu 26.11.1940 r. i do końca okupacji pracował jako robotnik. Po wyzwoleniu był dyrektorem szkoły ludowej w Trzyńcu. Zmarł 20.11.1970 r.

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów; Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.1, cz.4 (102).

WALEK PAWEŁ,

Urodzony 17.07.1908 r. w Końskiej, zamieszkały w Sibicy, hutnik. Aresztowany 13.09.1944 r. i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz, gdzie **zginął** podczas marszu ewakuacyjnego więźniów **14.01.1945 r.**

Bibliografia: S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 165; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

WALERUS ALEKSANDER,

Urodzony 10.02.1898 r. w Katowicach-Roźdzeniu, syn Karola i Marii z d. Urbański. Uczestniczył w powstaniach śląskich. W Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) od 16.08.1922 r. Służbę wykonywał najpierw w II Komisariacie w Katowicach do 1.03.1932 r., następnie na Posterunku w Woźnikach pow. lubliniecki, później w Chorzowie: najpierw w III Komisariacie do 1.01.1936 r.,

potem w II Komisariatu do 3.03.1939 r. Stamtąd przeniesiony od 4.03.1939 r. do Komisariatu w Nowym Boguminie, gdzie służył do września 1939 r. Odznaczony Brązowym Medalem za Długoletnią Służbę. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zapórę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 051/1 z kwietnia 1940, poz. 92, t. 803.

Bibliografia: Mieczysław Borak, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 166.

WALICA (VALICA) AUGUSTIN (FAUSTIN),

Urodzony w Pietwałdzie i zamieszkały w tej miejscowości, górnik. Aresztowany i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz, gdzie zginął **14.04.1941 r.**

Bibliografia: S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 152; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

WALICA FRANCISZEK, pseud. „Francek Rajski”,

Urodzony 10.09.1906 r. w Kaczycach Górnych, zamieszkały w Roju. Po ukończeniu szkoły podstawowej, uczył się w 3 letniej szkole zawodowej, a później pracował jako ślusarz. W czasie międzywojennym działał w polskich organizacjach w Roju. Z chwilą wybuchu wojny, ewakuowany na tereny wschodnie Polski, poczym znowu wraca do rodzinnej miejscowości i podejmuje pracę jako pracownik fizyczny na kopalni. Angażuje się w 1942 r. w działania dla ruchu oporu. Aresztowany 23.06.1943 r. w Suchej Górnej. Uwięziony w Cieszynie, a stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do więzienia śledczego w Mysłowicach. Po zakończeniu przesłuchań 17.01.1944 r. przeniesiony do KL Auschwitz. W początkowych dniach stycznia 1945 r. brał udział w marszu ewakuacyjnym w głąb Niemiec. Przeżył udział w ewakuacji – wrócił do domu, wyzwolony przez wojska amerykańskie.

Bibliografia: J. Burek, nauczyciel, były więzień obozów koncentracyjnych - wywiady i opracowania z zasobów archiwum Kongresu Polaków w RC w Cieszynie.

WALICA JÓZEF, pseud. „Igrek”,



Urodzony 14.08.1904 r. w Kaczycach, zamieszkały we Frysztacie. Po ukończeniu szkoły ludowej, uczęszczał do gimnazjum klasycznego w Cieszynie. Od 1922 r. pracował jako asystent w sądownictwie w Katowicach, a tuż przed wybuchem drugiej wojny światowej pracował jako starszy asystent w Sądzie Powiatowym we Frysztacie.

Po powrocie z ewakuacji na tereny wschodnie (jako pracownik sądownictwa), znając język niemiecki, nadal otrzymał zatrudnienie w sądownictwie Niemieckim we Frysztacie. Gdy jednak w czasie spisu ludności w 1939 r. podał narodowość polską, został zwolniony z pracy. W 1940 r. rozpoczął działalność w ruchu oporu – organizacji konspiracyjnej ZWZ, należał do komórki wywiadowczej Jana

Margicioka. Aresztowany 19.03.1943 r. we Frysztackie wraz z braćmi Franciszkiem i Karolem przez zdradę Edwarda Gałuszki – za działalność w ruchu oporu. Po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do więzienia śledczego w Mysłowicach, zaś po zakończonych przesłuchaniach przesłany do KL Auschwitz, gdzie zginął **24.08.1944 r.**

Bibliografia: I. Pająk, *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, Katowice 1998 r., s. 710; J. Burek, nauczyciel, były więzień obozów koncentracyjnych - wywiady i opracowania z zasobów archiwum Kongresu Polaków w RC w Cieszynie; *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 81; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 66-67; ankiet (sygn. Mat./8761, nr inw. 158173) wypełniona 12.03.1972 r. przez Karola Golasowskiego - krewnego Józefa Walicy; informacja uzupełniona o dane z APMA-B.

WALICA KAROL,

Urodzony 10.06.1915 r. w Roju, zamieszkały w Starym Mieście, brat Franciszka i Józefa. Ukończył szkołę wydziałową we Frysztacie, a następnie kształcił się w Wyższej Szkole Rolniczej w Opawie. Od początku okupacji hitlerowskiej wciągnięty w działalność ruchu oporu – żołnierz organizacji konspiracyjnej ZWZ, do komórki wywiadowczej w Orłowej, a później stworzył komórkę w Starym Mieście. Aresztowany 16.03.1943 r. przez zdradę Edwarda Gałuszki, uwięziony na krótko w Cieszynie, a stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony został do więzienia śledczego w Mysłowicach. Po zakończonym śledztwie, przetransportowany do KL Buchenwald i dalej do Gondersheim. Przeżył hitlerowskie zniewolenie, po wojnie wrócił do domu.

Bibliografia: J. Burek, nauczyciel, były więzień obozów koncentracyjnych - wywiady i opracowania z zasobów archiwum Kongresu Polaków w RC w Cieszynie.

WALICA LUDWIK,



Urodzony 11.01.1908 r. w Pastwiskach, narodowości polskiej. Ukończył szkołę powszechną, a następnie Państwowe Seminarium Nauczycielskie w Cieszynie-Bohrku. Pracował jako nauczyciel w Brennej, w Iskrzynie, zaś od 1938 r. w Jabłonkowie. Był bardzo zaangażowany w pracę społeczno-kulturalną. Od początku okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu – organizacji konspiracyjnej Służba Zwycięstwu Polski, Związku „Odwet”, i ZWZ.

Aresztowany 5.03.1941 r. i uwięziony w Cieszynie, skąd w transporcie zbiorowym przewieziony został do więzienia śledczego w Mysłowicach. Po zakończonym śledztwie przetransportowany do więzienia w Katowicach, gdzie 19.02.1943 r. został zgilotynowany.

Bibliografia: J. Burek, nauczyciel, były więzień obozów koncentracyjnych - wywiady i opracowania z zasobów archiwum Kongresu Polaków w RC w Cieszynie.

WALICZEK RUDOLF,

Urodzony 17.04.1898 r. w Karwinie i zamieszkały w tej miejscowości, górnik. W okresie międzywojennym bardzo aktywny działacz komunistyczny. Aresztowany za udzielenie pomocy jeńcom radzieckim i po uwięzieniu w Cieszynie, a stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz, gdzie zginął **2.06.1943 r.**

Bibliografia: I. Pająk, *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, Katowice 1998 r., s. 686; *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 105; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 92; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

WALKE WILHELM FAUSTYN,



Urodzony 15.02.1913 r. w Gliwicach, syn Andrzeja i Emmy z d. Weis. W Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) służył od 1938 r., przydzielony do 2 kompanii kandydatów Komendy Rezerwy w Katowicach. We wrześniu 1939 r. pełnił służbę na Posterunku w Lutyni Polskiej (obecnie Orłowa-Lutynia) pow. frysztański.

Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zapórę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 037/4 z 20.04.1914, poz. 34, t. 1999.

Bibliografia: Biogram wraz ze zdjęciem zawiera cytaty z książki Miecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 167.

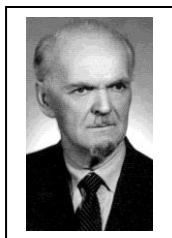
WALKOWIAK IGNACY,

Urodzony 25.07.1898 r. w Lubiatowie pow. śremski, woj. poznański, syn Franciszka i Franciszki z d. Kaczmarek. Ukończył szkołę powszechną, rolnik. Od 22.05.1918 do 30.11.1918 r. służył w armii niemieckiej. W WP od 25.02.1919 do 28.11.1921 r. Do Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) przyjęty 16.02.1925 r. Służbę pełnił w pow. pszczyńskim: na Posterunku w Kobiórze do 14.11.1926 r., oraz Pawłowicach do 5.02.1939 r. Stamtąd został przeniesiony na Posterunek w Łazach pow. frysztański, gdzie służył do wybuchu wojny. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zapórę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 05/5 z 5.04.1940, poz. 67 t. 1375.

Bibliografia: Biogram zawiera cytaty z książki Miecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 167.

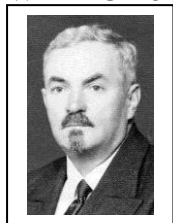
WAŁACH JAN,



Urodzony 15.05.1898 r. w Bystrzycy n.Olzą, zamieszkały w Ruptawie pow. Wodzisławski, narodowości polskiej, nauczyciel. Aresztowany 21.04.1940 r. i więziony w Cieszynie, a stamtąd 28.04.1940 r. w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Mauthausen-Gusen. Zwolniony z obozu 21.11.1940. Nieznany jest dalszy okupacyjny los tej osoby. Po wojnie wrócił do służby w szkolnictwie. Zamieszkał w Ruptawie k/Wodzisławia, zmarł w 1981 r.

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów.

WAŁACH JÓZEF,



Urodzony 7.03.1889 r. w Bystrzycy n.Olzą (nr 56), zamieszkały w Ligotce Kameralnej (nr 132), narodowości polskiej, kupiec. Kształcił się w szkole rolniczej - zamiłowany w ogrodnictwie. Dla poszerzenia swych umiejętności dokształcał się na kursach handlowych. W latach 1910-1913 prowadził sklep w Cieszynie, później założył sklep towarów mieszanych we własnym domu w Ligotce Kameralnej.

Po wybuchu drugiej wojny światowej w 1939 r. ewakuowany w głąb Polski. Po powrocie aresztowany 23.10.1939 r. i więziony w Cieszynie. Stamtąd, 20.05.1940 r. w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Dachau. Następnie, od 2.08.1940 r. przeniesiony do KL Mauthausen-Gusen, zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 7242, 47074. Odzyskał wolność 5.05.1945 r. – wyzwolony przez wojska amerykańskie.

Postscriptum: Po powrocie w rodzinne strony, odnalazł w urzędzie gminnym doniesienia i oskarżenia podpisane przez miejscowych obywateli. Ujawnił ich nazwiska w prezydium rady miejskiej. Nie był jednak mściwy i nie żądał ich ukarania, zostawiając to sprawiedliwości dziejowej. Zachował pogodę ducha interesując się pracą społeczną i losami kolegów „guzenowców”. Nieszczęśliwy wypadek - poślizg na oblodzonej drodze stał się przyczyną dalszych komplikacji i nieoczekiwanej śmierci 7.03.1980 r.

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów; Archiwum dr n.med. J. Mazurka, T.2, cz.6 (174);

WAŁACH JÓZEF,



Urodzony 17.06.1907 r. w Wędryni, i zamieszkały w tej miejscowości (nr 83). Był urzędnikiem w Kasie Oszczędności i Zaliczek w Bystrzycy n.Olza, w 1938-1939 r. kierownik oddziału dyrekcji górniczo-hutniczej w Cieszynie, sekretarz ewangelickiego Zboru Bystrzańskiego. W 1940 r. wysłany przez Arbeitsamt na roboty przymusowe do Dessau. Tam zachorował i wrócił do domu na leczenie.

Po wyleczeniu pracował jako robotnik. Od początku okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu. Aresztowany przez gestapo 26.01.1942 r. i przetransportowany do więzienia w Cieszynie, Katowicach i więzieniu śledczym Mysłowicach. Po wydaniu wyroku kary śmierci w Mysłowicach – 20.03.1942 r. przewieziony samochodem ciężarowym z innymi współwięźniami do Cieszyna, gdzie zginął Pod Wałką przez powieszenie w egzekucji publicznej-zbiorowej w dniu **20.03.1942 r.**

Postscriptum: Zginął razem z Pawłem Morzolem z Bystrzycy, Józefem Czepczorem z Łyżbic, Leszkiem Zuberkiem z Ligotki Kameralnej, Alfonsem Fucikiem z Cierlicka Górnego, Janem Martynkiem i Alojzym Szotkowskim z Mostów k/Jabłonkowa i 15 innymi Polakami Śl. Cieszyńskiego

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.4, cz. 9 (097); J. Burek, nauczyciel, były więzień obozów koncentracyjnych - wywiady i opracowania z zasobów archiwum Kongresu Polaków w RC w Cieszynie; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 191.

WAŁASZCZYK SYLWESTER,

Urodzony 15.12.1893 r. w Darkowie, zamieszkały w Karwinie, górnik. Od początku okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu. Aresztowany 3.11.1943 r. i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, przetransportowany do KL Natzweiler, gdzie zginął **10.03.1944 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 105; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 92.

WAŁASZCZYK ZOFIA,

Urodzona ?, zamieszkały w Karwinie. Aresztowana i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziona do KL Auschwitz, gdzie zginęła **1.05.1944 r.**

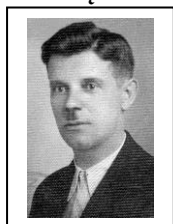
Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów; *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 105; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 92.

WAŁECZEK WANDA,

Urodzona 11.11.1927 r. w Stonawie i zamieszkała w tej miejscowości. W okresie okupacji hitlerowskiej działała w ruchu oporu. Aresztowana i przetransportowana do więzienia w Cieszynie, gdzie zginęła **25.03.1945 r.** – zastrzelona.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 182.

WAŁĘGA ADOLF,



Urodzony 7.03.1891 r. w Buczkowicach, zamieszkały w Cieszynie-Sibicy, narodowości polskiej, magazynier. Aresztowany w Sibicy 17.04.1940 r. za nielegalną działalność – konspiracyjną w szeregach ZWZ/AK. Więziony w Cieszynie, a stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziona do KL Dachau. Następnie, przeniesiony do KL Mauthausen-Gusen, zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 973, 3233.

Zginął w tym ostatnim obozie **25.09.1941 r.**

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów; *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 184; Broszura Pamiątki; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 166.

WAŁEK ANTONI,

Urodzony 17.01.1911 r. w Łąkach, zamieszkały w tej miejscowości i tam w nieustalonych okolicznościach zastrzelony **8.09.1944 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 122.

WAŁEK PAWEŁ,

Urodzony 17.07.1907 r. w Końskiej, zamieszkały w Sibicy, hutnik. Aresztowany 13.09.1944 r. za konspiracyjną działalność w szeregach ZWZ/AK. Prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz, gdzie zginął **14.01.1945 r.** - podczas marszu ewakuacyjnego więźniów.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 184.

WAŁOSZEK EDWARD,

Urodzony 26.01.1932 r. w Karwinie i zamieszkały w tej miejscowości. Zginął **25.02.1945 r.** w Karwinie - nieznane są okoliczności śmierci tej osoby.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 115.

WAŁOSZEK HERMINA,

Urodzona 16.09.1910 r. w Karwinie i zamieszkała w tej miejscowości. Zginęła **25.02.1945 r.** w Karwinie - nieznane są okoliczności śmierci tej osoby.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 115.

WAŁOSZEK JAN,

Urodzony 18.10.1901 r. w Karwinie i zamieszkały w tej miejscowości. Zginął **25.02.1945 r.** w Karwinie - nieznane są okoliczności śmierci tej osoby.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 115.

WAŁOSZEK JÓZEF,

Urodzony 14.07(01).1887 r. w Żywocicach i zamieszkały w tej miejscowości. W okresie okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu. Zastrzelony **6.08.1944 r.** we własnym domu - na oczach swojej rodziny. W tym dniu gestapo zorganizowało zbiorową akcję odwetową za zabicie dwóch oficerów cieszyńskiego gestapo i ich kierowcę - rozstrzelano 36 mieszkańców Żywocic i sąsiednich wsi.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 194; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 199.

WAŁOSZEK KAZIMIERZ,

Urodzony w 1931 r. w Karwinie i zamieszkały w tej miejscowości. Zginął **25.02.1945 r.** w Karwinie - nieznane są okoliczności śmierci tej osoby.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 115.

WAŁOSZEK ZYGMUNT,

Urodzony 12.12.(11.02.)1923 r. w Suchej Górnej i zamieszkały w tej miejscowości, student. Aresztowany 1.07.1944 r. i przetransportowany do KL Mauthausen-Gusen, gdzie zginął **21.03.1945 r.** podczas marszu ewakuacyjnego w głąb Niemiec.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 90; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 178.

WAŁOWA ANTONIA (ANNA),

Urodzona 23.03.1907 r. w Szumbarku, i zamieszkała w tej miejscowości. Aresztowana i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziona do KL Ravensbrück, gdzie **zginęła** – nieznane są okoliczności oraz data śmierci tej więźniarki.

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 182.

WAŁOWY ADOLF,

Urodzony 16.06.1894 r. w Szumbarku i zamieszkały w tej miejscowości, instalator. Aresztowany i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Gross-Rosen, gdzie zginął **10.01.1945 r.** – podczas marszu ewakuacyjnego więźniów w głąb Niemiec.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 186; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 182.

WAŁOWY JAN,

Urodzony 9(lub 19).06.1901 r. w Suchej Górnej i zamieszkały w tej miejscowości, kolejarz. Aresztowany 1.07.1944 r. i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Sachsenhausen, gdzie zginął **11.01.1945 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 90; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 178.

WANIA ERYKA,

Urodzona w 1922 r. w Trzyńcu, zamieszkała w Bystrzycy. Wysłana na przymusowe roboty do Niemiec i tam w 1944 r. **zginęła** w niewyjaśnionych okolicznościach.

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 52.

WANIEK ALOJZY,

Urodzony w 1898 [?] r. w Karwinie pow. frysztacki, syn Augusta i Marii z d. Klimek. Starszy posterunkowy służby śledczej PP w Warszawie, gdzie zamieszkiwał. **Zginął** w nieustalonych okolicznościach.

Postscriptum: Jego nazwisko figuruje na liście proskrypcyjnej pracowników państwowej policji śledczej miasta Warszawy sporządzonej przez organa NKWD, poz. 83.

Bibliografia: Mecislav Borak, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 175.

WANIEK RUDOLF,

Urodzony 9.08.1901 r. w Dąbrowie, zamieszkały w Orłowej, górnik. W okresie okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu. Aresztowany 8.03.1945 r. w Lauf a stamtąd przesłany do więzienia w Pegnitz, gdzie zginął **11.04. 1945 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 147; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 147.

WANIEK TEODOR,



Urodzony 10.09.1892 r. w Karwinie i tam zamieszkały, narodowości polskiej. Urzędnik gminy miasta Karwina. Działacz społeczny. Aktywny członek kółka amatorskiego w stowarzyszeniu „Praca” w Karwinie. Znany w okolicy pszczelarz. Aresztowany i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd 12.04.1940 r. w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Dachau.

Następnie, od 5.06.1940 r. przeniesiony do KL Mauthausen-Gusen, zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 977, 3564. Zginął w tym obozie **12.12.1941 r.**

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów; *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 105; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 92.

WANTUŁOK LUDWIK,

Urodzony 8.07.1913 r. w Ustroniu pow. cieszyński, syn Józefa i Marii z d. Stec. Ukończył szkołę powszechną, pomocnik handlowy. Służbę w WP pełnił od 15.03.1935 do 30.09.1937 r. w 4 psp, uzyskał stopień kaprała. W Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) służył od 6.11.1937 r., jako szeregowy kontraktowy w I kompanii kandydatów w Komendzie Rezerwy w Katowicach, skąd

1.11.1938 r. przeszedł do Komisariatu w Pietwałdzie pow. frysztański, gdzie służył do wybuchu wojny. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 030/1 z 14.04.1940, poz. 81, t. 2652. Jego nazwisko znajduje się na liście odnalezionej podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r.

Bibliografia: Mecislav Borak, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 167.

WAŃKA HERMINA,



Urodzona 4.08.1909 r. w Łazach, zamieszkała w Karwinie. Aresztowana 25.04.1943 r. i wywieziona do niemieckiego obozu dla Polaków - Polenlager nr 56 Lissek (Lyski - w budynku poklasztornym), a następnie przeniesiona do Polenlager nr 95 Sohrau (Żory), gdzie przebywała do końca wojny.

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów.

WAPIENNIK GUSTAW,

Urodzony i zamieszkały w Grodziszcu (nr 133). Aresztowany i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia. Przetrwał hitlerowskie zniewolenie – wrócił do domu.

Bibliografia: Archiwum dr n. med. J. Mazurka, T.1, cz.4 (097).

WARCHOŁEK EMIL,

Urodzony 4.03.1919 r. w Lutyni Górnej, mieszkaniec Gorzyc k/Wodzisławia Śl. pow. rybnicki. Od lat szkolnych zaangażowany w działalność harcerską na obszar Zaolzia i Śląska Cieszyńskiego. Od początku okupacji hitlerowskiej wraz z żoną działał w ruchu oporu – żołnierz Sił Zbrojnych Polski oraz ZWZ/AK, za co został aresztowany i przekazany do KL Auschwitz. Dnia 24.05.1944 r. zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 188410. Dnia 31.10.1944 r. decyzją policyjnego sądu doraźnego skazano na śmierć 10 kobiet i 59 mężczyzn, wśród nich był Emil Warchołek. Skazanych stracono w dniu **1.11.1944 r.** w Krematorium II na terenie Birkenau (w dniu Wszystkich Świętych).

Bibliografia: I. Pająk, *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, Katowice 1998, s. 471, 715; Zbiory dokumentów K. Wójtowicza; *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 87; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 111; informacja uzupełniona o dane z APMA-B.

WARCHOŁEK HELENA z d. STEFEK,

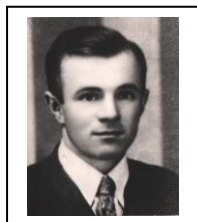
Urodzona 19.07.1919 r. w Skrzeczoniu k/Bogumina, córka Franciszka i Stefanii z d. Jeżyszek, mieszkanka Gorzyc k/Wodzisławia Śl. pow. rybnicki. Zastępowa w drużynie harcerskiej w Gorzycach – Chorągiew Śląska ZHP. W okresie okupacji hitlerowskiej zamieszkała w Lutyni Polskiej, działała wraz z mężem w konspiracji –

żołnierz Sił Zbrojnych Polski oraz ZWZ/AK. W ich domu mieścił się punkt kontaktowy i lokal działaczy konspiracji i partyzantów. Aresztowano ją 21.09.1944 r. na skutek donosu o jej kontakcie z partyzantem i Emilem Mulką. Rozstrzelana została **24.11.1944 r.** wraz z rodzicami, bratem i szwagrem w lesie w pobliżu domu rodzinnego.

Postscriptum: W KL Auschwitz zginęli dnia 1.11.1944 r. jej brat Walter i mąż Emil. Mulka został zastrzelony podczas ucieczki 20.11.1944 r.

Bibliografia: L. Musiolik, *Rybniczanie słownik biograficzny*, Rybnik 2000, s. 187; Zbiory J. Delowicza, relacja Emila Jędrzejczyka, oraz siostry Gertrudy Widesowej; *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 87; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 111.

WARCOP TEODOR,



Urodzony 2.10.1910 r. w Żywocicach i zamieszkały w tej miejscowości, malarz pokojowy. W niedzielę **6 08.1944 r.** rano gestapo i niemiecka policja rozstrzelała go we własnym domu i przed swoją rodziną. W tym dniu gestapo zorganizowało zbiorową akcję odwetową za zabicie dwóch oficerów cieszyńskiego gestapo i ich kierowcę - rozstrzelano 36 mieszkańców Żywocic i sąsiednich wsi.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 194.

WARDAS JAN,

Urodzony 9.12.1905 r. w Skoczowie, syn Franciszka i Marii z d. Paluch, zamieszkały w Orłowej. W okresie okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu – żołnierz organizacji konspiracyjnej ZWZ/AK. Aresztowany 8.05.1942 r. i przetransportowany do KL Auschwitz, tam w czerwcu 1942 r. zarejestrowany w ewidencji obozowej jako więzień „wychowawczy” nr E-2538. Zginął w tym obozie **28.07.1943 r.** Według wystawionego aktu zgonu nr 16940/1942 – potwierdzonego przez lekarza obozowego, zmarł o godz. 17:10, określenie przyczyny zgonu to: „Herzklappenfehler” (niedomykalność zastawek serca).

Bibliografia: I. Pająk, *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, Katowice 1998 r., s. 691, 840; PMA-B *Księga zgonów*, t. 12, s. 434. *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 147; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 147; informacja uzupełniona o dane z APMA-B.

WARDAS JÓZEF,

Urodzony 6.07.1907 r. w Łazach, zamieszkały w Dąbrowie, górnik. Aresztowany 16.03.1943 r. za działalność w ruchu oporu – w organizacji konspiracyjnej ZWZ/AK. Prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz, gdzie zginął **27.07.1942 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 118; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 62; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

WARDAS KRYSTYNA,



Urodzona 7.10.1941 r. w Karwinie i zamieszkała w tej miejscowości, córka Leona i Marii z d. Gradek. Aresztowana razem z matką 1.09.1943 r. i jako 2 letnie dziecko w sierpniu 1943 r. z matką przewieziona do więzienia śledczego w Mysłowicach, a stamtąd 9.09.1943 r. do KL Auschwitz, skąd oddana została doprzytułku w Pogrzebieniu.

W 1945 r. znalazła się w obozie zbiorczym w Boguminie, skąd zabrała ją rodzina Matejków, następnie Franciszek i Maria Górni.

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów.

WARDAS LEON,

Urodzony 21.02.1901 r. w Karwinie i zamieszkały w tej miejscowości. Ukończył polską szkołę ludową w Karwinie, jednoroczny kurs szkoły handlowej w Orłowej, po czym pracował jako kupiec w Jabłonkowie. Plutonowy rezerwy Armii Czechosłowackiej, członek Macierzy Szkolnej, Związku Polaków w Czechosłowacji. W 1939 r. komendant policji w Czechosłowacji, a później pracował na kopalni jako technik-sztygar. W okresie okupacji hitlerowskiej przesłany do przymusowej pracy w kop. „Jan-Karol”, gdzie działał w ruchu oporu – żołnierz organizacji konspiracyjnej ZWZ. Aresztowany 9.11.1942 r. i przewieziony do KL Auschwitz. Dnia 13.05.1944 r. zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 149296. Następnie, przewieziony do obozu w Hersbruck i zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 8995, 14.05.1944 r. przesłany do KL Flossenbürg. Stamtąd przesłany do KL Dachau, gdzie wyzwolony został przez wojska amerykańskie. Zmarł 15.10.1945 r. w szpitalu w Austrii na skutek przeżyć obozowych - po zwolnieniu z obozu koncentracyjnego.

Bibliografia: J. Burek, nauczyciel, były więzień obozów koncentracyjnych - wywiady i opracowania z zasobów archiwum Kongresu Polaków w RC w Cieszynie; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 92; informacja uzupełniona o dane z APMA-B.

WARDAS MARIA z d. GRADEK,

Urodzona 29.06.1911 r. w Karwinie i zamieszkała w tej miejscowości. Ukończyła szkołę ludową, aktywna członkini w Macierzy Szkolnej, Związku Polaków w Czechosłowacji. Aresztowana 1.09.1943 r. w akcji masowych aresztowań działaczy ZWZ. W transporcie zbiorowym wraz z dwuletnią córką Krystyną uwięziona w Cieszynie, a stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziona do więzienia śledczego w Mysłowicach. Po zakończonym śledztwie przesłana do KL Auschwitz. Dnia 9.09.1943 r. zarejestrowana w obozowej ewidencji jako więźniarka nr 61403. Zginęła w tym obozie **1.03.1944 r.**

Postscriptum: Maria z córką krystyną zostały rozdzielone w KL Auschwitz. Przeżyła hitlerowskie zniewolenie.

Bibliografia: J. Burek, nauczyciel, były więzień obozów koncentracyjnych - wywiady i opracowania z zasobów archiwum Kongresu Polaków w RC w Cieszynie; *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 105; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 92; informacja uzupełniona o dane z APMA-B.

WARCOP TEODOR,

Urodzony 2.10.1910 r. w Żywocicach i zamieszkały w tej miejscowości. Zastrzelony **6.08.1944 r.** we własnym domu - na oczach swojej rodziny. W tym dniu gestapo zorganizowało zbiorową akcję odwetową za zabicie dwóch oficerów cieszyńskiego gestapo i ich kierowcę - rozstrzelano 36 mieszkańców Żywocic i sąsiednich wsi.

Bibliografia: S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 199.

WARZECHA JÓZEF,



Urodzony 20.10.1887 r. w Błędowicach Dolnych, zamieszkały w Żywocicach, górnik. Zastrzelony **6.08.1944 r.** we własnym domu - na oczach swojej rodziny. W tym dniu gestapo zorganizowało zbiorową akcję odwetową za zabicie dwóch oficerów cieszyńskiego gestapo i ich kierowcę - rozstrzelano 36 mieszkańców Żywocic i sąsiednich wsi.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 194; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 199.

WASSETEIL PINKUS,

Urodzony 6.09.1915 r. w Karwinie. Prawdopodobnie zmobilizowany, brał udział w kampanii wrześniowej w 1939 r., w nieustalonych okolicznościach dostał się do sowieckiej niewoli – i tam zginął **4.04.1942 r.** w Guzar w ZSRR.

Bibliografia: Mectslav Borak, „*Symbol Katynia*” *Zaolziańskie Ofiary Obozów i Więzień w ZSRR*, Czeski Cieszyn 1991, s. 122.

WASZEK WŁADYSŁAW,



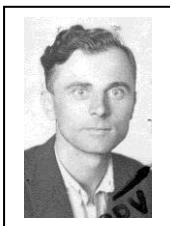
Urodzony 1.09.1911 r. w Cierlicku Górnym, syn Antoniego i Marianny z d. Wałoszka. Ukończył szkołę powszechną, potem wyuczył się zawodu rzeźnika. Od 1.10.1931 do 16.02.1933 r. pełnił zasadniczą służbę w armii czechosłowackiej. W 1938 r. rozpoczął służbę w Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.).

Ukończył Szkołę Policyjną w Boguminie i został skierowany do Komisariatu w Nowym Boguminie, gdzie służył do wybuchu wojny. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Po raz ostatni widzieli go znajomi nad Bugiem zmierzającego do Rumunii. Dostał się jednak w nieustalonych okolicznościach do sowieckiej niewoli (wiadomo że był w Ostaszkowie) i tam zginął. Wpisany na LT NKWD z Ostaszkowa 05/2 z dnia 5.04.1940 r., poz. 25, t. 2106.

Bibliografia: Mectslav Borak, „*Symbol Katynia*” *Zaolziańskie Ofiary Obozów i Więzień w ZSRR*, Czeski Cieszyn 1991, s. 110; Biogram wraz ze zdjęciem zawiera cytaty z książki Mectslava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 168; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 54.

WAWRECZKA KAROL,



Urodzony 18.02.1918 r. w Stonawie, zamieszkały w Czeskim Cieszynie, narodowości polskiej, kupiec. Aresztowany 28.02.1943 r. przez Gestapo w Cieszynie za działalność w AK. i po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd 13.03.1943 r. w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz. Dnia 17.03.1943 r. zarejstrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 108705.

Następnie, od 12.04.1943 r. przewieziony do KL Mauthausen-Gusen, zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 12492. Odzyskał wolność 5.05.1945 r. – wyzwolony przez wojska amerykańskie.

Bibliografia: I. Pająk, *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, Katowice 1998 r., s. 301; Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów; ankieta (sygn. Mat./13977, nr inw. 168852) wypełniona 30.01.1987 r. osobiście przez Karola Wawreczkę; informacja uzupełniona o dane z APMA-B.

WAWROSZ ADAM,

Urodzony 24.12.1913 r. w Końskiej, wychowywała go babcia w Tyrze, gdzie ukończył szkołę ludową, a następnie szkołę wydziałową w Trzyńcu. W Suchej Górnej wyuczył się rzemiosła krawieckiego, po czym wrócił do brata do Końskiej, gdzie rozpoczął działalność społecznikowską. Trafił do Koła Macierzy Szkolnej i szybko dał się poznać jako czołowy aktor-amator i autor humoresek. Dlatego został wysłany do Starych Troków na kurs lalkarski. Po powrocie założył scenę lalkową „Iskra”, której był kierownikiem i dla niej pisał wiersze, skecze, monologi, sztuki lalkowe i satyry. Jako junak Przysposobienia Wojskowego, zmobilizowany brał udział w kampanii wrzesniowej w 1939 r. Walczył w szeregach armii „Polesie” generała F. Kleeberga pod Kockiem. Po powrocie do domu, aresztowany 6.10.1939 r. - za rozpowszechnianą satyrę w której szydził z Hitlera i faszyzmu. Przewieziony do więzienia w Berlinie, a następnie do KL Grossborn, KL Sachsenhausen, KL Dachau. Po wyzwoleniu w 1945 r. przez wojska amerykańskie powrócił na Zaolzie i podjął pracę w hucie trzynieckiej. Był kierownikiem Zakładowego Klubu Huty w Trzyńcu, a w latach 1958-1962 kierownikiem zespołu lalkowego „Bajka” przy ZG PZKO. Później był redaktorem gazety zakładowej „Hutnik Trzyniecki”. Pisywał i publikował materiały w prasie regionalnej. Związany był ściśle z Sekcją Literacko-Artystyczną i Sekcją Folklorystyczną ZG PZKO na Zaolziu. Zmarł w Trzyńcu-Łyżbicach 18.12.1971 r.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.3, cz.7 (294); Józef Golec i Stefania Bojda, *Słownik biograficzny ziemi cieszyńskiej*, Tom 1, wyd. 1993 r., 259.

WAWROSZ JAN,

Urodzony 24.11.1910 r. w Tyra i zamieszkały w tej miejscowości (nr 41), hutnik. Aresztowany 6.09.1943 r. w odwecie za postrzelenie 3.09.1943 r. przez partyzantów Niemca – gajowego Hniday (aresztowano wówczas co najmniej 9 osób). Prawdopodobnie, po krótkim uwięzieniu w Cieszynie, przekazany w transporcie zbiorowym z rejencji katowickiej do KL Auschwitz Dnia 9.09.1943 r. zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 149333. Zwolniony do domu 17.09.1943 r. Nieznany jest dalszy okupacyjny los tej osoby.

Bibliografia: I. Pająk, *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, Katowice 1998 r., s. 395; Archiwum dr n.med. J. Mazurka, T.3, cz.7 (293); informacja uzupełniona o dane z APMA-B.

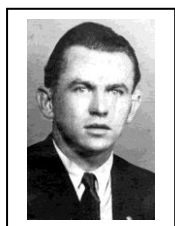
WAWRZACZ HELENA,

Urodzony 16.09.1932 r. w Mostach k/Jabłonkowa i zamieszkała w tej miejscowości, córka Jana i Zuzanny z d. Bongylay. Aresztowana i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziona do KL Auschwitz, gdzie zginęła **30.12.1943 r.** Według wystawionego aktu zgonu nr 36891/1943 – potwierdzonego przez lekarza obozowego, zmarła o

godz. 11:40, określenie przyczyny zgonu to: „Darmkatarrh bei Körperschwäche” (katar/nieżyt jelit przy osłabieniu fizycznym).

Bibliografia: I. Pająk, *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, Katowice 1998 r., s. 1165; APMA-B *Księga zgonów*, t. 25, s. 873; informacja uzupełniona o dane z APMA-B.

WAWRZCZEK ERWIN,



Urodzony 31.01.1921 r. w Stonawie, zamieszkały w Czeskim Cieszynie, narodowości polskiej, kupiec. Aresztowany 12.04.1940 r. i więziony w Czeskim Cieszynie, a stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Dachau. Następnie, od 24.05.1940 r. przeniesiony do KL Mauthausen-Gusen, zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 4750, 49549. Zwolniony z obozu 13.02.1944 r.

Od 1 marca 1944 r. pracował w sklepie żywnościowym w Pietwałdzie, od 1.04.1949 r. w spółdzielni „Budoucnost”, później „Jednota-Jedność”, od 1.11.1952 r. w mleczarni w Czeskim Cieszynie. Udzielał się też jako społecznik: w latach 1956-1958 przewodniczący Organizacji Podstawowej KPCz., w latach 1958-1974 przewodniczący Związku Zawodowego ROH w Mleczarni, w 1976 przewodniczący Organizacji Podstawowej Związku Czesko-Radzieckiej Przyjaźni.

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów.

WAWRZCZEK KAROL,

Urodzony 30.08.1897 r. w Stonawie. Aresztowany i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz. Dnia 27.03.1941 r. zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr. 11109. Następnie, przetransportowany do KL Mauthausen-Gusen, gdzie zginął **26.05.1941 r.**

Bibliografia: I. Pająk, *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, Katowice 1998 r., s. 89; *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 163; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 155; informacja uzupełniona o dane z APMA-B.

WAWRZYK FLORIAN ANTONI,



Urodzony 28.04.1915 r. w Ustroniu pow. cieszyński, syn Józefa i Zuzanny z d. Cichy. Ukończył cztery klasy szkoły handlowej, urzędnik pocztowy. Od 20.09.1935 do 19.09.1936 r. odbywał zasadniczą służbę w 4 psp. Do Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) przyjęty 1.12.1937 r. jako kandydat kontraktowy z przydziałem do kompanii kandydatów Komendy Rezerwy w Katowicach.

Od 1.07 do 26.12.1938 r. pełnił służbę w I Komisariacie w Chorzowie, następnie przydzielony do Komisariatu w Pietwałdzie pow. frysztański, gdzie służył do września 1939 r. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a

następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 05/2 z 5.04.1940, poz. 45, t. 1651. Jego nazwisko znajduje się w wykazie policjantów zamieszkujących salę 4 tzw. korpusu IV obozu w Ostaszku; wykaz znaleziono podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r. przy zwłokach Lucjana Rajcherta.

Bibliografia: Biogram wraz ze zdjęciem zawiera cytaty z książki Miecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 168.

WAWRZYŃCZOK TOMASZ,

Urodzony 16.12.1914 r. w Dąbrówce Wielkiej pow. świętochłowicki, syn Jana i Julii z d. Wieczorek. Ukończył pięć klas gimnazjum. Służbę w WP pełnił od 5.11.1935 do 18.09.1937 r., uzyskał stopni kaprala. W Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) od 16.12.1937 r. z przydziałem do I kompanii kandydatów Komendy Rezerwy w Katowicach. Od 1.11.1938 r. do września 1939 r. pełnił służbę w Komisariacie w Pietwałdzie. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zapórę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 045/2 z 22.04.1940, poz. 84, t. 1914. Jego nazwisko znajduje się w wykazie policjantów zamieszkujących salę 4 tzw. korpusu IV obozu w Ostaszku; wykaz znaleziono podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r. przy zwłokach Lucjana Rajcherta.

Bibliografia: Biogram wraz ze zdjęciem zawiera cytaty z książki Miecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 168.

WĄTROBA MONIKA,

Urodzona 4.08.1871 r. w Karwinie i zamieszkała w tej miejscowości. Aresztowana i przetransportowana do niemieckiego obozu dla Polaków - Polenlager nr 169 Klain Gorschutz (Gorzyczki), gdzie zginęła **26.10.1942 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 106.

WDÓWKA JÓZEF,



Urodzony 30.10.1906 r. w Wędryni, syn Pawła i Marii z d. Łabaj. Ukończył Polską Szkołę Wydziałową w Bystrzycy, trzy klasy Gimnazjum w Cieszynie oraz Seminarium Nauczycielskie w Cieszynie - w 1928 r. Nauczyciel w szkole powszechnej w Skoczowie i tam mieszkał.

W latach 1938-1939 uczył w Pietwałdzie. Działacz „Macierzy Szkolnej” i „Polskiego Związku Zachodniego”. Ukończył kurs w BPR Piechoty nr 5a w Cieszynie - podporucznik rezerwy w 1933 r. Przydzielony do 3 psp, następnie do 4 psp w Cieszynie. Zmobilizowany, brał udział w kampanii wrześniowej w 1939 r. Dostawszy się w walce z hitlerowskim agresorem na tereny wschodnie, tam w

nieustalonych okolicznościach dostał się do sowieckiej niewoli. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Pisał do rodziny z Kozielska. Wpisany na LW z Kozielska (transport bez oznaczenia) z 1.04.1940, poz. 87. W Katyniu niezidentyfikowany. Jest o nim wzmianka w notatniku Pawła Brusa (spotkanie 24.09.1939 we Frydrykówce podczas transportu do obozu Kozielszczyzna, spotkanie 19.11.1939 w obozie w Kozielsku), znalezionym w Katyniu.

Bibliografia: Mecislav Borak, „Symbol Katynia” *Zaolziańskie Ofiary Obozów i Więzień w ZSRR*, Czeski Cieszyn 1991, s. 58-59; Biogram wraz ze zdjęciem zawiera cytaty z książki Mecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 65. Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.4, cz. 9 (097); *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 162; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 152.

WEBER (FARBER) AMALIE,

Urodzona 4.05.1879 r. w Komańczy (Polska), zamieszkała w Czeskim Cieszynie. W marcu 1940 r. z powodu czystek rasowych wywieziona do getta w Zawierciu, a stamtąd 19.09.1943 r. przetransportowana do KL Auschwitz, gdzie została uśmiercona w komorze gazowej.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 60; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

WEBER ARTHUR,

Urodzony 19.12.1898 r., zamieszkały w Skrzeczoniu. Aresztowany z powodu czystek rasowych i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia, oraz data i okoliczności śmierci tej osoby.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 176.

WEBER GIZELA,

Urodzona 16.06.1905 r., zamieszkała w Skrzeczoniu. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginęła** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia, oraz data i okoliczności śmierci tej osoby.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 176.

WEBER LEOPOLD,

Urodzony 15.11.1872 r. w Tarnowie (Polska), zamieszkały w Orłwej. Aresztowany początkiem 1943 r. z powodu czystek rasowych przetransportowany do obozu w Terezynie, a stamtąd przywieziony 15.12.1943 r. do KL Auschwitz - w transporcie Żydów z getta Theresienstadt (Terezin) na terenie obecnych Czech (wówczas Protektorat Czech i Moraw). **Zginął** - nieznana data oraz okoliczności śmierci.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 152; informacja uzupełniona o dane z APMA-B.

WECHSBERG ADOLF,

Urodzony 11.08.1890 r., zamieszkały w Skrzeczoniu. Aresztowany z powodu czystek rasowych i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia, oraz data i okoliczności śmierci tej osoby.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 176.

WECHSBERG AMALIE,

Urodzona 7.02.1886 r., zamieszkała w Skrzeczoniu. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginęła** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tej osoby.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 176.

WECHSBERG CECILIE,

Urodzona 7.11.1888 r., zamieszkała w Skrzeczoniu. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginęła** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tej osoby.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 176.

WECHSBERG ELSA,

Urodzona 9.02.1911 r., zamieszkała w Skrzeczoniu. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginęła** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tej osoby.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 176.

WECHSBERG HELENA,

Zamieszkała w Orłowej. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana 24.05.1940 r. do getta w Zawierciu gdzie **zginęła** – nieznane są data i okoliczności śmierci tej osoby.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 152.

WECHSBERG HELIA,

Urodzona 24.05.1903 r. w Cieszynie, zamieszkała w Karwinie. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego, gdzie **zginęła** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tej osoby.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 111.

WECHSBERG MARGARETA,

Urodzona 21.01.1918 r., zamieszkała w Skrzeczoniu. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginęła** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia, oraz data i okoliczności śmierci tej osoby.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 176.

WECHSBERG OTTO,

Urodzony 10.05.1896 r. w Łazach, zamieszkały w Karwinie. Aresztowany z powodu czystek rasowych i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego, gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tej osoby.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 111.

WECHSBERG RUTH,

Urodzona 21.08.1927 r. w Łazach, zamieszkała w Karwinie. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego,

gdzie **zginęła** – nieznana jest nazwa więzienia lub obozu, oraz data i okoliczności śmierci tej osoby.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 111.

WECHSBERG WALTER,

Zamieszkały w Orłowej. Aresztowany z powodu czystek rasowych i przetransportowany 24.05.1940 r. do getta w Zawierciu gdzie **zginął** – nieznane są data i okoliczności śmierci tej osoby.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 152.

WECHSLER ADOLF,

Urodzony 17.01.1885 r. w Drogobyczu (Polska), zamieszkały w Orłowej. Aresztowany z powodu czystek rasowych i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia, oraz data i okoliczności śmierci tej osoby.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 152.

WECHSLER MELA,

Urodzona 14.05.1926 r. w Orłowej i zamieszkała w tej miejscowości. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana do więzienia w Sosnowcu, skąd 17.06.1940 r. przesłana została do KL Auschwitz i tam **zginęła** – nieznane są data i okoliczności śmierci tej więźniarki.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 152; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

WECHSLER SALI z d. NEUMANN,

Urodzona 6.02.1894 r. w Polsce (nieznana nazwa tej miejscowości), zamieszkała w Orłowej. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginęła** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tej osoby.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 153.

WECHSNER MORIZ,

Urodzony 15.09.1878 r. w Lipniku pow. bielski, zamieszkały w Orłowej. Aresztowany z powodu czystek rasowych i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tej osoby.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 153.

WECHSNER MALVINA z d. DEUTSCHBERGER,

Urodzona 2.11.1880 r. w Polsce (nieznana nazwa tej miejscowości), zamieszkała w Orłowej. Aresztowana w czerwcu 1943 r. z powodu czystek rasowych i przetransportowana do KL Auschwitz, gdzie **zginęła** w gazowej komorze - nieznana jest data śmierci.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 153; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

WEINBERGER JULIUS,

Urodzony 27.02.1882 r. w Suchych Łazcach - Morawy, zamieszkały w Nowym Boguminie. Aresztowany z powodu czystek rasowych i przetransportowany do

więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tej osoby.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 139.

WEINBERGER LEOPOLD,

Urodzony 7.02.1925 r. w Nowym Boguminie i zamieszkały w tej miejscowości, student. Aresztowany z powodu czystek rasowych i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tej osoby.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 139.

WEINBERGER OLGA z d. MUNK,

Urodzona 22.10.1895 r. w Bielsku, zamieszkała w Nowym Boguminie. Aresztowana w 1941 r. z powodu czystek rasowych i przetransportowana do KL Auschwitz, gdzie **zginęła** w gazowej komorze – nieznana jest data śmierci.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 139; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

WEINBERGER RICHARD,

Urodzony 15.10.1920 r. w Morawskiej Ostrawie, zamieszkały w Nowym Boguminie, student. Aresztowany w 1941 r. z powodu czystek rasowych i przetransportowany do KL Auschwitz, gdzie **zginął** w gazowej komorze – nieznana jest data śmierci.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 139; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

WEINBERGER ROZA,

Urodzona 8.08.1908 r. w Soli pow. Toplau - Słowacja. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana do KL Auschwitz, gdzie **zginęła 16.08.1942 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s.; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

WEINER ERIKA,

Urodzona 5.06.1908 r., zamieszkała w Pietwałdzie. Aresztowany 10.06.1940 r. z powodu czystek rasowych i przetransportowany do KL Auschwitz, gdzie **zginęła** – nieznana data i okoliczności śmierci.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 160; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

WEINER ERMA,

Urodzona 4.11.1910 r. w Gierałtowicach, zamieszkała w Czeskim Cieszynie. W 1940 r. wraz z córką Marią z powodu czystek rasowych wywieziona do getta w Sosnowcu, a stamtąd w 1942 r. przesłana do KL Auschwitz, gdzie **zginęła** w komorze gazowej.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 60; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

WEINER JOSEFA,

Urodzona 1.12.1922 r., zamieszkała w Pietwałdzie, studenta. Aresztowana 10.06.1940 r. z powodu czystek rasowych i przetransportowana do KL Auschwitz, gdzie **zginęła** – nieznana data i okoliczności śmierci.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 160; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

WEINER KURT,

Urodzony 31.10.1896 r., zamieszkały w Pietwałdzie. Aresztowany 10.06.1940 r. z powodu czystek rasowych i przetransportowany do KL Auschwitz, gdzie **zginął** – nieznana data i okoliczności śmierci.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 160; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

WEINER MARIE,

Urodzona 20.08.1935 r. w Czeskim Cieszynie i zamieszkała w tej miejscowości. W 1940 r. wraz z matką Ermą z powodu czystek rasowych wywieziona do getta w Sosnowcu, a stamtąd w 1942 r. przesłana do KL Auschwitz, gdzie w tym samym roku **zginęła** w komorze gazowej.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 60; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

WEINER WOJCIECH,

Urodzony 8.06.1925 r., zamieszkały w Pietwałdzie, handlowiec. Aresztowany 10.06.1940 r. z powodu czystek rasowych i przetransportowany do KL Auschwitz, gdzie **zginął 15.07.1940 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 160; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

WEINFELD IRMA,

Urodzona 13.08.1894 r., zamieszkała w Nowym Boguminie. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginęła** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tej osoby.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 140.

WEINFELD JINDRICH,

Urodzony 26.08.1894 r., zamieszkały w Nowym Boguminie, instalator. Aresztowany z powodu czystek rasowych i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tej osoby.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 140.

WEINFELD LEOPOLD,

Zamieszkały w Nowym Boguminie. Aresztowany z powodu czystek rasowych i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tej osoby.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 140.

WEINFELD SALY,

Zamieszkała w Nowym Boguminie. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginęła** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tej osoby.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 140.

WEISBERGER ARTUR,

Urodzony 31.06.1926 r., zamieszkały w Orłowej. Aresztowany z powodu czystek rasowych i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tej osoby.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 153.

WEISBERGER JOSEF,

Urodzony 10.01.1896 r., zamieszkały w Orłowej. Aresztowany z powodu czystek rasowych i końcem 1939 r. przetransportowany do więzienia w Stanisławowie (Polska), i tam prawdopodobnie **zginął**.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 153.

WEISBERGER REGINA z d. LANCER,

Urodzona 28.04.1868 r. w Żukowie Górnym, zamieszkała w Orłowej. Aresztowana w 1940 r. z powodu czystek rasowych i przetransportowana do więzienia w Sosnowcu, skąd przesłana została do KL Auschwitz i tam **zginęła** w komorze gazowej.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 153; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

WEISS ARMIN,

Urodzony 24.10.1934 r. w Czeskim Cieszynie. Aresztowany z powodu czystek rasowych i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tego więźnia.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 60.

WEISS ARNOSTKA,

Urodzona 27.07.1880 r., zamieszkała w Nowym Boguminie. Aresztowana i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginęła** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia, oraz data i okoliczności śmierci tej osoby.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 140.

WEISS REBEKA,

Urodzona 15.06.1897 r. w Tarnowie, zamieszkała w Czeskim Cieszynie. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana w 1942 r. do więzienia w Lublinie i tam **zginęła**.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 60.

WEITZNER JÓZEF,

Urodzony 1.02.1880 r., zamieszkały w Nowym Boguminie. Aresztowany z powodu czystek rasowych i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tej osoby.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 140.

WEITZNER JÓZEFINA,

Urodzona 9.12.1894 r., zamieszkała w Nowym Boguminie. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginęła** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tej osoby.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 140.

WEITZNER LEOPOLD,

Urodzony 21.02.1921 r., zamieszkały w Nowym Boguminie. Aresztowany z powodu czystek rasowych i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tej osoby.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 140.

WELCHOWSKI KAROL,

Urodzony 29.01.1910 r. w Trzycieżu pow. cieszyński, syn Józefa i Zuzanny z d. Michejda. Ukończył szkołę powszechną, krawiec. Od 1.10.1931 do 13.01.1933 r. pełnił służbę w armii czechosłowackiej, ukończył ją w stopniu strzelca. Do Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) wstąpił w 1938 r., został przydzielony do Komisariatu Szopienice-Roździeń pow. katowicki, gdzie służył do wybuchu wojny. Tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - zamordowany przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Po raz ostatni był widziany pod Lwowem i tam w nieznanych okolicznościach dostał się do sowieckiej niewoli. Wpisany na LT NKWD z Ostaszkowa 05/3 z dnia 5.04.1940 r., poz. 54, t. 2346.

Bibliografia: Mécislav Borak, „Symbol Katynia” *Zaolziańskie Ofiary Obozów i Więzień w ZSRR*, Czeski Cieszyń 1991, s. 111; Biogram zawiera cytaty z książki Mécislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 168-169; Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.2, cz.6 (206).

WELLNER HELENA z d. BORGER,

Urodzona 29.05.1896 r. w Morawskiej Ostrawie, zamieszkała w Orłowej. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginęła** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tej osoby.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 153.

WELLNER HILDA,

Urodzona 9.04.1921 r. w Orłowej i zamieszkała w tej miejscowości. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginęła** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tej osoby.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 153.

WELLNER MARIE,

Urodzona 17.09.1931 r. w Orłowej i zamieszkała w tej miejscowości. Uchodziła w 1939 r. przed hitlerowcami do Krakowa z powodu czystek rasowych, tam aresztowana i uwięziona w Myślenicach, gdzie **zginęła** w czerwcu 1942 r.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 153.

WELLNER OSKAR,

Urodzony 27.04.1890 r. w Hrusowie, zamieszkały w Orłowej. W 1939 r. z powodu czystek rasowych uchodził przed hitlerowcami do Krakowa. W 1944 r. został aresztowany i przetransportowany do KL Auschwitz, gdzie **zginął** w gazowej komorze - nieznana data śmierci.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 153; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

WELSZAR STEFAN,

Urodzony w 1913 r. w Dzieńmorowicach, i zamieszkały w tej miejscowości, rzemieślnik. Aresztowany z powodu czystek rasowych i przetransportowany do KL Auschwitz, gdzie **zginął 20.12.1941 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 66; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 64; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

WENDRYŃSKI ADOLF,

Urodzony 27.03.1915 r. w Suchej Dolnej, zamieszkały w Cierlicku Górnym, górnik. W okresie okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu. Aresztowany 8.02.1941 r. z powodu czystek rasowych i przetransportowany do KL Gross-Rosen, gdzie **zginął 5.01.1945 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 93; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 53.

WENDRYŃSKI MAKSYMILIAN,

Urodzony 24.04.1913 r. w Suchej Dolnej i zamieszkały w tej miejscowości. W okresie okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu. Aresztowany z powodu czystek rasowych i przetransportowany do więzienia w Katowicach, gdzie **zginął 5.01.1942 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 74; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 173.

WENFELD ZYTA,

Urodzona w 1871 r., zamieszkała w Czeskim Cieszynie. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana do getta w Tarnowie, gdzie **zginęła 15.09.1942 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 61.

WENFELD IZAK,

Urodzony w 1910 r., zamieszkały w Czeskim Cieszynie. Aresztowany z powodu czystek rasowych i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tej osoby.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 60.

WENFELD MARIA z d. KRIESSER,

Urodzona 15.06.1915 r., zamieszkała w Czeskim Cieszynie. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginęła** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia, oraz data i okoliczności śmierci tej osoby.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 61.

WENFELD ROZALIE,

Dziecko 4 letnie, zamieszkałe wraz z rodzicami w Czeskim Cieszynie. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginęła** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia, oraz data i okoliczności śmierci tego dziecka.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 61.

WENGLORZ ADOLF,



Urodzony 29.05.1896 r. w Orłowej, zamieszkały w Bystrzycy n.Olzą, narodowości polskiej, sztygar - technik górniczy. Kształcił się w Szkole Górniczej w Ostrawie. Zatrudniony jako sztygar na szybie „Alpinka” w Porębie k/Orłowej. Bardzo aktywny działacz społeczny we wszystkich organizacjach i związkach które troszczyły się o polską szkołę w Porębie.

Aresztowany 22.04.1940 r. i więziony w Czeskim Cieszynie - fabryce Kohna, a stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Dachau. Następnie, przeniesiony do KL Mauthausen-Gusen, zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 6974. Zwolniony z obozu 13.11.1940 r. Do końca okupacji pracował jako robotnik. Po przejściu na emeryturę przeniósł się z Poręby do Bystrzycy n.Olzą, gdzie włączył się w nurt pracy PZKO oraz organizacji podstawowej Związku Bojowników Antyfaszystowskich. Zmarł 22.11.1959 r. w Czeskim Cieszynie.

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów.

WENGLORZ (VENGLOR) KAROL (FRANCISZEK),

Urodzony 23.12.1895 r. w Suchej Dolnej, zamieszkały w Suchej Średniej, górnik. Aresztowany 25.01.1943 r. i przetransportowany do KL Auschwitz, gdzie **zginął 7.03.(3.06.)1943 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 164; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 181; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

WENGLORZ TEODOR,

Urodzony 8.10.1898 r. w Orłowej zamieszkały w Łazach, urzędnik. Zmobilizowany, brał udział w kampanii wrześniowej w 1939 r. Zginął **15.09.1939 r.** - w walce z hitlerowskim agresorem w okolicach Tarnopola.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 119; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 58.

WERTHEISER JOHANA,

Urodzona 6.07.1921 r., zamieszkała w Nowym Boguminie. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginęła** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tej osoby.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 140.



WĘGLORZ ERNESTYNA z d. PYTLIK,

Urodzona 19.07.1902 r. w Karwinie, zamieszkała w Cieszynie. W latach 1940-1941 r. działając w ruchu oporu, była łączniczką Polskich Sił Zbrojnych (PSZ). Aresztowana 5.01.1941 r. i więziona w Cieszynie do 14.01.1941 r. Drugi raz aresztowana 1.04.1941 r. i więziona w Cieszynie, a stamtąd 30.05.1941 r. w

transporcie zbiorowym przewieziona do KL Ravensbrück, zarejestrowana w obozowej ewidencji jako więźniarka nr 6318.

Zwolniona do domu 12.01.1943 r. Nieznany jest dalszy okupacyjny los tej osoby.

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów.

WĘGLORZ FERDYNAND,

Urodzony 20.05.1899 r. w Zebrzydowicach pow. cieszyński, syn Józefa i Karoliny z d. Konieczny. Ukończył szkołę powszechną, robotnik. Od 8.03. 1917 do 31.10.1918 r. służył w armii austriackiej. Zasadniczą służbę w WP pełnił od 15.01.1919 do 20.04.1922 r., kończąc ją w stopniu kaprała. Do Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) przyjęty 1.11.1923 r. Służył w pow. katowickim: na Posterunku w Pawłowie do 1.05.1928 r., w Mysłowicach do 21.06.1931 r., w Komisariacie Szopienice-Roździeń do 21.01.1933 r., ponownie na Posterunku w Mysłowicach do 21.12.1938 r. Stamtąd został przeniesiony na Posterunek w Gnojniku pow. cieszyński, gdzie służył do września 1939 r. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 05/4 z 5.04.1940, poz. 11, t. 741. Jego nazwisko znajduje się na liście odnalezionej podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r.

Bibliografia: Biogram wraz ze zdjęciem zawiera cytaty z książki Miecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 169.

WĘGLORZ JÓZEF,



Urodzony 14.12.1897 w Górkach Wielkich, zamieszkały we Frysztacie, narodowości polskiej, sztygar. Działacz społeczny. Aktywista wielu polskich organizacji kulturalno-oświatowych. Aresztowany 12.04.1940 r. i więziony w Cieszynie, a stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Dachau. Następnie, 26.05.1940 r. przeniesiony do KL Mauthausen-Gusen, zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 3164, 985.

Od 30.10.1940 r. przetransportowany do KL Oranienburg, wyzwolony 2.05.1945 r. Wrócił w rodzinne strony po przeszło pięciu latach katorgi z nadszarpniętym zdrowiem – 40 % inwalidztwa. Zmarł w październiku 1960 r. we Frysztacie.

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów.

WĘGLORZ KAROL,

Urodzony 23.12.1895 r. w Suchej Średniej i zamieszkały w tej miejscowości, syn Józefa i Anny z d. Brzezina. Aresztowany i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz, gdzie zginął **7.03.1943 r.** Według wystawionego aktu zgonu nr 13872/1943 – potwierdzonego przez lekarza obozowego, zmarł o godz. 23:35, określenie przyczyny zgonu to: „Herzschlag” (zawał serca).

Bibliografia: I. Pająk *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, Katowice 1998 r., s. 1152; APMA-B *Księga zgonów*, t. 10, s. 350; informacja uzupełniona o dane z APMA-B.

WĘGLORZ KAROL,

Urodzony 22.12.1901 r. w Karwinie, syn Franciszka i Heleny z d. Zajonc. Ukończył szkołę powszechną, górnik. Do Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) przyjęty 16.07.1924 r. i skierowany do Komisariatu w Radzionkowie pow. tarnogórski, gdzie służył do 2.01.1935 r. Następnie, przeniesiony na Posterunek w Piotrowicach pow. frysztański do 2.01.1939 r., skąd został skierowany do Komendy Powiatowej Frysztat, gdzie pełnił służbę do wybuchu wojny (31.03.1939 r. mianowano go starszym posterunkowym służby śledczej). Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: W listopadzie 1939 r. rodzina otrzymała list z Ostaszkowa. Wpisany na LW z Ostaszkowa 05/5 z 5.04.1940, poz. 48, t. 2567.

Bibliografia: Mieczysław Borak, „Symbol Katynia” *Zaolziańskie Ofiary Obozów i Więzień w ZSRR*, Czeski Cieszyń 1991, s. 111; Biogram wraz ze zdjęciem zawiera cytaty z książki Mieczysława Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 169.

WĘGLORZ RUDOLF,



Urodzony 8.02.1916 r. w Końskiej, mieszkał w Stonawie, syn Józefa i Joanny z d. Pindur. Ukończył szkołę powszechną, później pracował jako kelner. W 1938 r. wstąpił do Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) i został skierowany do Komisariatu w Nowej Wsi pow. katowicki, gdzie służył także we wrześniu 1939 r.

Tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 027/1 z 13.04.1940, poz. 31, t. 4065.

Bibliografia: Mieczysław Borak, „Symbol Katynia” *Zaolziańskie Ofiary Obozów i Więzień w ZSRR*, Czeski Cieszyń 1991, s. 111; Biogram wraz ze zdjęciem zawiera cytaty z książki Mieczysława Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 169; *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 183.

WICHER (VICHER) HENRYK,

Urodzony w Pietwałdzie i zamieszkały w tej miejscowości, górnik. Aresztowany i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Dachau, gdzie **zginął** – nieznane są data i okoliczności zgonu.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 159; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 152.

WICHER (VICHER) JÓZEF,

Urodzony w Pietwałdzie i zamieszkały w tej miejscowości. Aresztowany i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tej osoby.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 159; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 152.

WIDLA KAROL,

Urodzony w Pietwałdzie i zamieszkały w tej miejscowości, górnik. **Zastrzelony** przez gestapo w 1944 r. – nieznane są miejsce oraz okoliczności śmierci tej osoby.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 159.

WIDNIC KAROL,

Urodzony 29.09.1910 r. w Łąkach n.Olzą i zamieszkały w tej miejscowości, górnik.

Aresztowany i zastrzelony przez gestapo **8.09.1944 r.** w Łąkach n.Olzą.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 122; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 121.

WIDOMUS FRANCISZEK,

Urodzony w Orłowej i zamieszkały w tej miejscowości, górnik. Aresztowany i uwięziony w Mirowie k/Mohelnice w 1944 r. Nieznany jest dalszy okupacyjny los tej osoby.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 147; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 147.

WIECHEĆ ADELA z d. PODGRODZKA,

Mieszkanka Zaolzia, żona Karola (ur. 14.12.1912 r.). Aresztowana i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Ravensbrück. Nieznany jest dalszy los tej więźniarki.

Bibliografia: Biogram w oparciu o informacje z książki Miecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 65.

WIECHEĆ KAROL,

Urodzony 14.12.1912 r. w miejscowości Zamarski pod Cieszynem, syn Jerzego i Anny z d. Dziadek. Ukończył 5 klas w gimnazjum w Cieszynie, absolwent Wydziału Mechanicznego w Państwowej Szkole Przemysłowej w Bielsku – matura w 1934 r. Z wykształceniem technika mechanika, podjął pracę w Zakładach Budowy Maszyn Huty „Zgoda” w Świętochłowicach jako konstruktor maszyn i urządzeń górniczych. Następnie pracował w Generalnej Dyrekcji Godula S.A. w Katowicach i mieszkał w Chorzowie. Ukończył Dywizyjny Kurs Podchorążych Rezerwy Piechoty przy 4 psp w Cieszynie. Zmobilizowany (podporucznik rezerwy w 1938 r.), brał udział w kampanii wrześniowej w 1939 r. - przydzielony do 4 psp Cieszyn. W walce z hitlerowskim agresorem znalazł się na terenach wschodnich i tam w nieustalonych okolicznościach dostawszy się do sowieckiej niewoli, zginął wiosną w 1940 r. – **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Z Kozielska wysłał do rodziny jedyny list z datą 29 XI 1939. Wpisany na LW z Kozielska 022/1 z 9.04.1940, poz. 85, t. 2964. W Katyniu zidentyfikowany pod nrem AM 671, przy zwłokach znaleziono kopertę.

Bibliografia: Biogram zawiera cytaty z książki Miecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 65.

WIECHUŁA BOLESŁAW, pseud. „San”, „dr Nowak”, „Bolek”,



Urodzony 18.04.1912 r. w Pawłowie k/Katowic, zamieszkały w Jabłonkowie. Po ukończeniu gimnazjum w Katowicach, podjął studia medyczne na Wydziale Lekarskim Uniwersytetu Poznańskiego. Tak w gimnazjum jak i na uniwersytecie związany był z harcerstwem. W Warszawie odbywał specjalizację z chirurgii, zaś w czasie kampanii wrześniowej był chirurgiem szpitala wojskowego w Brześciu nad Bugiem.

Od początku okupacji hitlerowskiej czołowy działacz w ruchu oporu – żołnierz organizacji konspiracyjnej ZWZ. Był szefem sanitarnym Śląskiej Tajnej Organizacji Harcerskiej, później szefem sanitarnym okręgu śląsko-dąbrowskiego ZWZ, oraz inspektorem do spraw instruktażu i łączności. Aresztowany 8.06.1943 r. i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do więzienia śledczego w Mysłowicach. Dnia 26.10.1943 r. razem z 9 innymi ofiarami skazanymi na śmierć przywieziony do Mostów k/Jabłonkowa i powieszony o godz. 13:20 w egzekucji zbiorowej-publicznej w Mostach. Po egzekucji hitlerowcy pojechali z ciałami załadowanymi na samochód - do gospody w Jabłonkowie, i gdy oni oddawali się pijaństwu, samochód z trupami stał przed gospodą. Po libacji, samochód pojechał do Istebnej i tam doładowano ciała straconych więźniów w tej miejscowości. Następnie wszystkie ofiary obu egzekucji zawieziono do spalenia w krematorium w Oświęcimiu.

Postscriptum. Więźniom wywożonym na egzekucję z więzienia śledczego w Mysłowic, ks. Adamecki udzielił ostatniego błogosławieństwa.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 73-74; uzupełnione informacją z Głosu Ludu (Czeski Cieszyn).

WIECHUŁA HELENA z d. LIPOWSKA,



Urodzona 27.10.1909 r. w Jabłonkowie i tam zamieszkała, urzędniczka pocztowa. Aresztowana 8.06.1943 r. i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do więzienia śledczego w Mysłowicach. Po zakończonym śledztwie, przetransportowana do KL Auschwitz, a następnie przeniesiona do KL Ravensbrück, gdzie przebywała do zakończenia wojny – do końca wojny.

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

WIECZOREK EMANUEL,

Urodzony 19.01.1895 r. w Baborowie pow. głubczycki, syn Antoniego i Julianny z d. Chcioł. Ukończył szkołę powszechną, tokarz. W armii niemieckiej służył w latach 1915-1918. Od 15.03.1920 do 30.09.1920 r. uczestniczył w pracach komisji

plebiscytowej, od 1.10.1920 do 5.07.1921 r. był członkiem POW Górnego Śląska, od 6.07.1921 r. służył w Policji Plebiscytowej.



Od 16.07.1922 r. rozpoczął służbę w Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) - w pow. rybnickim. W 1923 r. został przeniesiony do pow. katowickiego, gdzie do 19.12.1938 r. pełnił służbę w Oddziale Konnym w Katowicach. Stamtąd przeniesiony na stanowisko komendanta Posterunku Konnego w Orłowej. Od września 1939 r. przeniesiony na stanowisko komendanta Posterunku w Rychwałdzie.

Odnaczony Medalem Pamiątkowym za Wojnę 1918-1921, Medalem 10-lecia Odzyskanej Niepodległości. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 012/1 z kwietnia 1940, poz. 30, t. 3512.

Bibliografia: Biogram wraz ze zdjęciem zawiera cytaty z książki Miecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 170.

WIECZOREK ERYK,

Urodzony 15.10.1912 r. w Goduli (obecnie dzielnica Rudy Śląskiej), syn Hermana i Łucji. Służbę w Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) pełnił najpierw w Komisariacie w Siemianowicach pow. katowicki, skąd 23.12.1938 r. został przeniesiony do Komisariatu w Karwinie i tam zastał go wybuch wojny. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 027/3 z 13.04.1940, poz. 6, t. 1445. Jego nazwisko znajduje się na liście odnalezionej podczas ekshumacji w Mlednoje w 1991 r.

Bibliografia: Biogram zawiera cytaty z książki Miecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 170.

WIECZOREK JAN,

Urodzony 13.05.1897 r. w miejscowości Wieniec, syn Michała i Katarzyny z d. Stolarek. Do Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) przyjęty od 1.02.1924 r. Służył m. in. w Komisariacie w Królewskiej Hucie do 23.07.1934 r., później na Posterunku Klimzowiec do 5.11.1934 r., w Komisariacie Granicznym (dawniej Bytom-Dworzec) oraz w I Komisariacie w Chorzowie do 20.12.1938 r. Stąd został przeniesiony do Komisariatu w Nowym Boguminie, gdzie służył do września 1939

r. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 050/3 z kwietnia 1940, poz. 51, t. 1923.

Bibliografia: Biogram zawiera cytaty z książki Miecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 170.

WIECZOREK LUDWIK,

Urodzony 23.01.1902 r. w Datyniach Dolnych i zamieszkały w tej miejscowości, górnik. Aresztowany i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Mauthausen-Gusen, gdzie zginął **12.06.1940 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 69; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 61.

WIERZGOŃ MARIA z d. HERMAN,



Urodzona 13.06.1907 r. w Karwinie-Roju, zamieszkała w Karwinie. Wywłaszczona oraz wysiedlona w 1942 r. z własnego gospodarstwa, a gospodarstwo to przejął gospodarz sprowadzony z Niemiec. Następnie, przetransportowana do niemieckiego obozu dla Polaków - Polenlager nr 56 Lissek (Lyski), a stamtąd przeniesiona do Polenlagru nr 95 Sohrau (Żory). Po wojnie wróciła do swojego gospodarstwa zdewastowanego i rozgrabionego.

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów.

WIEWIÓRA PAWEŁ,

Urodzony w 1908 r. w Gutach i zamieszkały w tej miejscowości (nr 109), nauczyciel, Absolwent Seminarium Nauczycielskiego w Cieszynie-Bobruku - matura w 1929 r. Od początku okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu. Aresztowany przez gestapo w 1941 r. w Kamienicy k/Bielska - więziony w Saganie, Żaganiu i tam **zginął w 1943 r.**

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.3, cz.7 (307).

WIEWIÓRKA PAWEŁ,

Urodzony 21.01.1908 r. w Gutach, tam zamieszkały w okresie młodości a następnie zamieszkały w Kamienicy k/Bielska, działacz KPH w Gutach, nauczyciel. Aresztowany przez gestapo w 1941 r. i przetransportowany do Żagania, gdzie był więziony do 1943 r. i gdzie **zginął**.

Bibliografia: Sz. Kędryna, A. Szefer, *Nauczyciele śląscy polegli i zamordowani w latach hitlerowskiej okupacji*, Śląski Instytut Naukowy, Katowice 1971, s. 112; Archiwum dr. n. med. Józefa Mazurka – zbiór 1 Bielsko (106); *Harcerskie Ofiary Drugiej Wojny Światowej*, s. 132; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 70.

WIEZNER ROZALIE,

Urodzona 18.08.1888 r. w Twardoszynie, zamieszkała w Czeskim Cieszynie. Aresztowana w 1942 r. i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziona do KL Auschwitz, gdzie zginęła **12 - 15.06.1942 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 61; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

WIGŁASZ JAN,

Urodzony 9.11.1893 r. w Suchej Górnej, zamieszkały w Orłowej, urzędnik górniczy. Działacz socjalistyczny i narodowy. W okresie okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu. Aresztowany 13.06.1944 r. i przetransportowany do KL Gross-Rosen. Następnie, przesłany został do KL Dora-Nordhausen, gdzie zginął **28.03.1945 r.** podczas marszu ewakuacyjnego więźniów w głąb Niemiec.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 147.

WILCZYŃSKI HENRYK FELIKS,



Urodzony 21.05.1910 r. w Śląskiej Ostrawie, syn Józefa i Albiny z d. Mazankiewicz, historyk. Absolwent Polskiego Gimnazjum Realnego im. J. Słowackiego w Orłowej - w 1927 r. i Wydziału Humanistycznego Uniwersytetu Jagiellońskiego w Krakowie w 1932 r. obronił pracę magisterską. Nauczyciel gimnazjalny w Krakowie oraz pracownik Wojewódzkich Związków Zawodowych w Katowicach.

Przeszedł przeszkolenie w SPR Piechoty w Zambrowie, ukończył Dywizyjny Kurs Podchorążych Rezerwy w 5 pp Legionów w Wilnie (w 1934 r.). Następnie, przydzielony do 1 pp Legionów w Wilnie, od 1937 r. przeniesiony do 73 pp w Katowicach (podporucznik rezerwy w 1937 r.). Zmobilizowany, brał udział w kampanii wrześniowej w 1939 r. Pod naporem przeważającej siły agresora hitlerowskiego znalazł się z wojskiem na terenach wschodnich, gdzie w niewyjaśnionych okolicznościach dostał się do niewoli sowieckiej. Zginął 04/05.1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Kozielska 025/3 z 9.04.1940, poz. 72, t. 4568. W Katyniu zidentyfikowany pod nrem AM 1417. Przy zwłokach znaleziono kartę sportową i różne pisma.

Bibliografia: Mecislav Borak, „*Symbol Katynia*” *Zaolziańskie Ofiary Obozów i Więzień w ZSRR*, Czeski Cieszyń 1991, s. 59; Biogram wraz ze zdjęciem zawiera cytaty z książki Mecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 66.

WILHELM KAROL,

Urodzony 15.12.1912 r. w Wędryni i zamieszkały w tej miejscowości (nr 392), hutnik. Przymusowo wcielony do Wehrmachtu i wysłany na front wschodni, gdzie przy najbliższej okazji planował przedostać się do sowietów. Niestety, zamiar ucieczki wyjawiony w liście, a przechwycony przez Niemców, spowodował jego aresztowanie 15.12.1943 r. w okolicy Orsza-Smołeńsk. Więziony w Smoleńsku, Papenbergu, Aschendorfer Moor, Osnabrück, Dzesenbad-Rotenfelde. Zastrzelony **28.02.1945 r.** w Garnicach-Hraniec.

Bibliografia: Archiwum dr n. med. J. Mazurka, T.4, cz. 9 (100).

WILK EUGENIUSZ,

Urodzony 11.11.1906 r. w Ostrawie, zamieszkały w Orłowej, urzędnik. Aresztowany i uwięziony w więzieniu w Krakowie – prawdopodobnie na Montelupich, gdzie **zginął w 1943 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 147; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 148.

WILK FRANCISZEK,

Urodzony 21.09.1904 r. w Kochłowicach pow. katowicki, syn Franciszka i Berty z d. Aleksy. Ukończył szkołę powszechną, robotnik. W WP służył w 6 pułku ułanów od 9.10.1925 do 1.11.1927 r., uzyskując stopień kaprała. Do Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) przyjęty 16.05.1928 r. Służbę pełnił w Katowicach, m. in. w Wydziale Ruchu Kołowego, w I Komisariacie do 20.08.1936 r., później w Komisariacie Zawodzie do 21.12.1938 r. We wrześniu 1939 r. służył w Komisariacie w Trzyńcu. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 05/1 z 5.04.1940, poz. 43.

Bibliografia: Mécislav Borak, „*Symbol Katynia*” *Zaolziańskie Ofiary Obozów i Więzień w ZSRR*, Czeski Cieszyń 1991, s. 111; Biogram wraz ze zdjęciem zawiera cytaty z książki Mécislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 170.

WILK JAN,

Urodzony 16.06.1913 r. w Karwinie i zamieszkały w tej miejscowości. Aresztowany i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz. Nieznany jest dalszy los tej osoby.

Bibliografia: I. Pająk, *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, Katowice 1998 r., s. 44; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

WILKUS KAROL,



Urodzony 19.08.1916 r. w Dąbrowie, zamieszkały w Markłowicach Dolnych. Ukończył szkołę wydziałową i 4-letnią szkołę handlową. Od lat szkolnych bardzo zaangażowany w działalność harcerską w Dąbrowie. W okresie okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu – żołnierz organizacji konspiracyjnej ZWZ/AK – w działającej na Zaolziu sieci wywiadowczej Inspektoratu Rybnickiego „Augusta” - Jana Margicioka, szefa wywiadu na Zaolziu, który w rybnickim był poszukiwany przez gestapo.

Aresztowany 8.03.1943 r. przez denuncjację Edwarda Gałuszki i po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, a stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do więzienia śledczego w Mysłowicach. Po zakończonym śledztwie przesłany do KL Auschwitz. Decyzją sadu doraźnego skazany na śmierć - razem z ok. 164 więźniami wywieziony do krematorium IV w Birkenau i tam zginął **29.02.1944 r.**

Bibliografia: I. Pająk, *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, Katowice 1998 r., s. 707; Zbiory dokumentów K. Wójtowicza; *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Woj. ny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 123; J. Burek, nauczyciel, były więzień obozów koncentracyjnych - wywiady i opracowania z zasobów archiwum Kongresu Polaków w RC w Cieszynie; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 127; *Harcerskie Ofiary Drugiej Wojny Światowej*, s. 132; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

WINDHOLZ ALEKSANDER,

Urodzony 19.04.1874 r. w Żilinie - Słowacja. Aresztowany w pierwszych dniach okupacji hitlerowskiej z powodu czystek rasowych i wpierw więziony w Cieszynie, a następnie transportem zbiorowym przesłany do KL Skrochowice k/Opawy (CSRS). Zarejestrowany w ewidencji obozowej 16.09.1939 r., gdzie **zginął 19.09.1939 r.** Określenie przyczyny zgonu to: „Verstoreben an Herzschlag” (umarł na zawał serca).

Bibliografia: Zranie Śląskie, zeszyt 3, lipiec-wrzesień 1964 r. s. 580.

WINDHOLZ BERTA,

Urodzona 29.03.1927 r. w Czeskim Cieszynie i zamieszkała w tej miejscowości. Aresztowana z powodu czystek rasowych i **zaginęła** w nieustalonych okolicznościach i miejscu uwięzienia.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 61.

WINDHOLZ IRMA,

Urodzona 21.10.1903 r. w Ostrawie, zamieszkała w Czeskim Cieszynie. Aresztowana 29.06.1942 r. z powodu czystek rasowych i przetransportowana do KL Auschwitz, gdzie **zginęła** w gazowej komorze.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 61; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

WINDHOLZ LEOPOLD,

Urodzony 26.04.1900 r. w Cadci, zamieszkała w Czeskim Cieszynie. Aresztowany z powodu czystek rasowych i przetransportowany 27.10.1939 r. do Niska, gdzie **zginął**.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 61.

WINDHOLZ JAKUB,

Urodzony 3.04.1868 r., zamieszkała w Nowym Boguminie. Aresztowany i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia, oraz data i okoliczności śmierci tej osoby.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 140.

WINDHOLZ MATYŁDA,

Urodzona 10.11.1876 r., zamieszkała w Nowym Boguminie. Aresztowana i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginęła** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia, oraz data i okoliczności śmierci tej osoby.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 140.

WINDHOLZ LEO,

Zamieszkała w Nowym Boguminie. Aresztowany z powodu czystek rasowych i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia, oraz data i okoliczności śmierci tej osoby.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 140.

WINKLER ERNEST, pseud. „Dentysta”,

Urodzony 14.06.1900 r., zamieszkały w Lutyni Dolnej, gdzie prowadził zakład dentystyczny. Od początku okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu - organizacji konspiracyjnej ZWZ, współpracował z Janem Margiciokiem i Leopoldem Hałaczkiem. W jego mieszkaniu i gabinecie dentystycznym odbywały się spotkania konspiracyjne, a w spotkaniach tych brali udział między innymi: Stanisław Staszewski pseud. „Janek”, Wilhelm Wawrzyńczyk pseud. „Wiluś”, Teofil Wita pseud. „Waligóra”, Jan Margiciok, Leopold Hałaczek. Aresztowany 27.01.1943 r. w Lutyni Dolnej i po uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do więzienia śledczego w Mysłowicach. Nieznany jest dalszy okupacyjny los tej osoby, ponad to że przeżył hitlerowskie zniewolenie.

Bibliografia: J. Burek, nauczyciel, były więzień obozów koncentracyjnych - wywiady i opracowania z zasobów archiwum Kongresu Polaków w RC w Cieszynie.

WINKLER JÓZEFA,



Urodzona 14.03.1910 r. w Makowie Podhalańskim. Po ukończeniu szkoły powszechnej, kształciła się w Seminarium Nauczycielskim w Krakowie. W 1930 r. pracowała jako nauczycielka w Pszowie pow. rybnicki. Oprócz pracy zawodowej, była referentem kulturalno-oświatowym w Lidze Kobiet. Wybuch wojny zastał ją w Lutyni Dolnej, gdzie mąż był lekarzem dentystą. Wraz z mężem działała w ruchu oporu.

W ich mieszkaniu i zakładzie dentystycznym odbywały się spotkania konspiracyjne. Aresztowana 11.03.1944 r. i uwięziona krótko w Cieszynie, skąd w transporcie zbiorowym przewieziona była do więzienia śledczego w Mysłowicach, a po śledztwie przetransportowana do więzienia w Katowicach. Nieznany jest dalszy los tej więźniarki.

Bibliografia: J. Burek, nauczyciel, były więzień obozów koncentracyjnych - wywiady i opracowania z zasobów archiwum Kongresu Polaków w RC w Cieszynie.

WINTER MATYLDA BERTA,

Urodzona 4.08.1862 r. w Kończycach. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana do KL Auschwitz. Zginęła w tym obozie **12.08.1943 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

WIOCHNA ALOJZY,

Urodzony 18.09.1893 r. w Niemieckiej Lutyni. Kierownik szkoły powszechnej w Dębowcu pow. cieszyński. Od początku okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu – żołnierz organizacji konspiracyjnej ZWZ. Aresztowany 10.07.1941 r. przebywał kolejno w więzieniach: w Cieszynie, Zwickau, Bytomiu, Katowicach i ponownie w Cieszynie - gdzie zginął **8.10.1944 r.**

Bibliografia: Sz. Kędryna, A. Szefer, *Nauczyciele śląscy polegli i zamordowani w latach hitlerowskiej okupacji*, Śląski Instytut Naukowy, Katowice 1971, s. 112.

WISCHNITZER BEDRICH,

Urodzony 1.03.1919 r. w Łazach i zamieszkały w tej miejscowości. W 1940 r. z powodu czystek rasowych przesłany do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia, data oraz okoliczności śmierci tej osoby.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 118.

WISCHNITZER DAVID,

Urodzony 23.04.1882 r. w Koconiu (Polska), zamieszkały w Łazach. Końcem 1939 r. z powodu czystek rasowych przetransportowany do Niska n. Sanem, a tam aresztowany i przetransportowany do obozu na Syberii, gdzie zmarł **1.05.1941 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 118.

WISCHNITZER ELSA z d. BARBER,

Urodzona 10.03.1888 r. w Starej Wsi (Polska), zamieszkała w Łazach. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana 24.05.1940 r. do getta w Zawierciu, gdzie **zginęła**.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 119.

WISCHNITZER ERNA,

Urodzona 11.02.1911 r. w Cieszynie, zamieszkała w Łazach. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana 24.05.1940 r. do getta w Zawierciu, gdzie **zginęła** – nieznane są data oraz okoliczności śmierci tej osoby.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 119.

WISŁKA PAWEŁ,

Urodzony 1.04.1914 r. w Godziszowie woj. śląskie, syn Pawła i Anny z d. Bzudny. Absolwent Państwowej Szkoły Handlowej w Cieszynie - w 1934 r. Pracował jako urzędnik w Katowicach, a po 1938 r. w Cieszynie Zachodnim. Ukończył w 1935 r. dywizyjny kurs pchor. rez. przy 4 psp w Cieszynie, przydzielony do 3 psp, od 1937 r. do 4 psp w Cieszynie. Zmobilizowany (podporucznik rezerwy w 1937 r.), brał udział w kampanii wrześniowej w 1939 r. W walce z hitlerowskim agresorem znalazł się na terenach wschodnich, a tam w nieznanych okolicznościach dostał się do sowieckiej niewoli. Zginął wiosną w 1940 r. – **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Kozielska 036/2 z 16.04.1940, poz. 64, t. 2828. W Katyniu zidentyfikowany pod nrem AM 3964, przy zwłokach znaleziono list i kartę szczepień. Jego nazwisko jest na kartce z adresami Lotariusza Gołyszego, znalezionej w Katyniu.

Bibliografia: Biogram zawiera cytaty z książki Mecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 66.

WISZCZOR MARIA z d. GORZOLKA,

Urodzona 31.05.1925 r. w Bystrzycy i zamieszkała w tej miejscowości. Aresztowana i krótko wieziona w Cieszynie, a stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziona do więzienia śledczego w Mysłowicach. Po zakończonym śledztwie, 13.06.1944 r. przetransportowana do KL Ravensbrück. Odzyskała wolność 2.05.1945 r. – wyzwolona przez Armię Czerwoną.

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów.

WIŚNIEWSKI FELIKS,

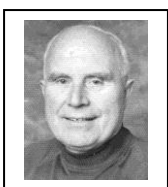
Urodzony 18.11.1904 r. w Orłowej, syn Wojciecha i Marii z d. Bociar, zamieszkały w Chrzanowie. Aresztowany i uwięziony w KL Auschwitz. Dnia 5.10.1941 r. zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 21386.



Zginął **15.02.1942 r.** Według wystawionego aktu zgonu nr 1195/1942 – potwierdzonego przez lekarza obozowego, zmarł o godz. 10:05, określenie przyczyny zgonu to: „Darmkatarrh bei Grippe” (nieżyt/katar jelit przy grypie).

Bibliografia: I. Pająk *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, Katowice 1998 r., s. 125; APMA-B *Księga zgonów*, t. 1, s. 1195.

WITA ALBIN,



Urodzony 22.03.1913 r. w Lutyni Dolnej (Niemieckiej). Ukończył szkołę wydziałową, po czym kształcił się w Państwowym Seminarium Nauczycielskim w Cieszynie-Bobruku z maturą w 1934 r., a później pracował jako nauczyciel. Zmobilizowany, brał udział w kampanii wrześniowej w 1939 r. Pod naporem przeważającej siły agresora hitlerowskiego znalazł się z wojskiem na terenach wschodnich.

Uniknąwszy niewoli niemieckiej, przy sprzyjających okolicznościach przedostał się przez Rumunię do Francji, a po kapitulacji Francji przedostał się do Anglii, gdzie walczył się z agresorem hitlerowskim. Nieznany jest dalszy los tej osoby.

Bibliografia: J. Burek, nauczyciel, były więzień obozów koncentracyjnych - wywiady i opracowania z zasobów archiwum Kongresu Polaków w RC w Cieszynie.

WITA JÓZEF,



Urodzony 24.02.1910 r. w Lutyni Dolnej (Lutynia Niemiecka) i zamieszkały w tej miejscowości. Uczęszczał do szkoły ludowej i wydziałowej w Lutyni, po czym kształcił się w Państwowym Seminarium Nauczycielskim w Cieszynie-Bobruku – z maturą w 1929 r. Pracował jako nauczyciel w Jaworznie, później w Katowicach-Brynowie.

Oprócz pracy zawodowej, bardzo aktywnie działał w pracy społeczno-kulturalnej, w Polskim Związku Zachodnim, Związku Rezerwistów. Po ukończeniu Szkoły Podchorążych otrzymał stopień podporucznika. Zmobilizowany, brał udział w kampanii wrześniowej w 1939 r. Zginął **9.09.1939 r.** w walce z hitlerowskim agresorem - w okolicy Rogowa.

Bibliografia: J. Burek, nauczyciel, były więzień obozów koncentracyjnych - wywiady i opracowania z zasobów archiwum Kongresu Polaków w RC w Cieszynie; *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 72.

WITOSA LUDWIK,

Urodzony 10.02.1915(lub 1900) r. w Lesznej Dolnej, hutnik. Aresztowany 20.05.1940 r. i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Neuengamme, gdzie zginął **10.04.1941 r.**

Bibliografia: S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 103.

WITOSZ ADOLF,

Urodzony 9.06.1914 r. w Karwinie, i zamieszkały w tej miejscowości, drukarz. Od początku okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu. Aresztowany 27.01.1943 r. i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz. Zginął z wyroku wydanego na ostatnim posiedzeniu sądu doraźnego z dnia **5.01.1944 r.** - zginął tego samego dnia w krematorium nr V w KL Birkenau.

Bibliografia: I. Pająk, *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, Katowice 1998 r., s. 716; *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 106; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 93; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

WITOSZEK RUDOLF,



Urodzony 5.02.1901 r. w Karwinie, syn Jerzego i Elżbiety z d. Czyż. Ukończył dwie klasy gimnazjum, rolnik. Od 23.01.1919 do 18.12.1920 r. pełnił służbę w WP, a następnie od 1.02.1921 do 14.07.1922 r. w Żandarmerii Krajowej Księstwa Cieszyńskiego Służbę w Policji Województwa Śląskiego (PWSł.) rozpoczął w 15.07.1922 r. na Posterunku Wapienia.

Następnie od 1.01.1923 r. służył na Posterunku Czechowice, od 6.10.1924 r. w Ekspozyturze Śledczej (Wydział Śledczy) w Katowicach. Stamtąd 21.12.1938 r. został przeniesiony do sekcji śledczej Komisariat w Karwinie gdzie pełnił służbę do 22.06.1939 r., a następnie do sekcji śledczej Komisariat w Nowym Boguminie, gdzie służył do września 1939 r. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 019/1 z 7.04.1940, poz. 9, t. 2844.

Bibliografia: Mecislav Borak, „Symbol Katynia” *Zaolziańskie Ofiary Obozów i Więzień w ZSRR, Czeski Cieszyń* 1991, s. 112; Biogram wraz ze zdjęciem zawiera cytaty z książki Mecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 171.

WODNICZAK PIOTR,

Urodzony w Orłowej i zamieszkały w tej miejscowości, górnik. Aresztowany i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie zginął **15.01.1943 r.** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia i okoliczności śmierci tej osoby.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 147; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 148.

WOHLMUTH MORIC,

Zamieszkały w Karwinie. Aresztowany wraz z rodziną (5 osób) z powodu czystek rasowych i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego, gdzie **zginęli** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia, oraz data i okoliczności śmierci tej osoby.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 111.

WOHRIZEK ARTUR,

Urodzony 15.09.1878 r. w Borownicach pow. Rychnow n.Knežnou, zamieszkały w Czeskim Cieszynie, wykształcenie wyższe - adwokat. W okresie okupacji hitlerowskiej z powodu czystek rasowych musiał emigrować z miejscowości zamieszkania. W czerwcu 1942 r. aresztowany przez gestapo i przetransportowany do KL Auschwitz, gdzie **zginął** w komorze gazowej.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 61; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

WOJACZEK JÓZEF,

Urodzony 9.09.1896 r. w Suchej Górnej i zamieszkały w tej miejscowości, górnik. Aresztowany 1.07.1944 r. i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Gross-Rosen, gdzie **zginął 31.01.1945 r.** podczas marszu ewakuacyjnego w głąb Niemiec.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 90; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 178.

WOJACZEK OTON,

Urodzony 5.12.1903 r. w Karwinie, zamieszkały w Raju, sztygar. Zastrzelony przez niemiecką policję z nieustalonych powodów **29.09.1939 r.**

Bibliografia: S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 158.

WOJAKOWSKI ZENON BALTAZAR,

Urodzony 6.01.1906 r., nauczyciel Państwowego Gimnazjum i Liceum w Orłowej. Zmobilizowany jako podporucznik rezerwy 52 rp., brał udział w kampanii wrześniowej w 1939 r. Po zajęciu terenów wschodnich przez armię czerwoną, dostał się do niewolii był internowany w obozie jenieckim w Kozielsku. **Zginął wiosną w 1940 r. - zamordowany przez funkcjonariuszy NKWD.**

Bibliografia: M. Walczak, *Ludzie nauki i nauczyciele polscy podczas II wojny światowej. Księga strat osobowych*, Warszawa 1995 r., s. 747; Zbiory dokumentów K. Wójtowicza (poz. 226 wykazu).

WOJCIECHOWSKI RAJMUND,



Urodzony 27.07.1913 r. w Bytomiu, syn Karola i Waleski z d. Musioł. Ukończył szkołę powszechną, rzeźnik. Zasadniczą służbę w WP pełnił w 11 pułku piechoty od 17.03.1936 do 20.09.1937 r., uzyskując stopień kaprała. Do Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) wstąpił 25.01.1938 r. - został przydzielony do 2 kompanii kandydatów na szeregowych przy Komendzie Rezerwy w Katowicach.

Od 1.11.1938 r. do wybuchu wojny pełnił służbę na Posterunku w Piotrowicach pow. frysztański. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. **Zginął wiosną w 1940 r. - zamordowany przez funkcjonariuszy NKWD.**

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 026/1 z 13.04.1940, poz. 18, t. 4059.

Bibliografia: Biogram wraz ze zdjęciem zawiera cytaty z książki Miecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 171.

WOJCZYK ZBIGNIEW,

Urodzony 5.07.1924 r. w Mętowie pow. lublinieckim, górnik, zamieszkały w Karwinie. W okresie okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu. Aresztowany i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd przewieziony do Istebnej, gdzie zginął **25.10.1943 r.** – powieszony w egzekucji publicznej-zbiorowej.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 114; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 93; Archiwum dr. med. J. Mazurka T14, cz. 25 (029).

WOJDZISLAWSKA ANNA,

Urodzona 26.08.1895 r., zamieszkała w Nowym Boguminie. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginęła** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tej osoby.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 140.

WOJDZISLAWSKA MARTA,

Urodzona 29.04.1919 r., zamieszkała w Nowym Boguminie. Aresztowana i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginęła** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tej osoby.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 140.

WOJDZISLAWSKA LOLA,

Urodzona 19.06.1921 r., zamieszkała w Nowym Boguminie. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginęła** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tej osoby.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 140.

WOJDZISLAWSKI BERNARD,

Urodzony 10.05.1893 r., zamieszkały w Nowym Boguminie. Aresztowany i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia, oraz data i okoliczności śmierci tej osoby.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 140.

WOJEWODA ANTONI,

Urodzony 13.04.1922 r. w Suchej Górnej i zamieszkały w tej miejscowości, górnik. Zastrzelony w Suchej Górnej **30.05.1944 (lub 1943).**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 91; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 178.

WOJEWODA WILHELM,

Urodzony 27.05.1912 r. Aresztowany i przetransportowany bezpośrednio do KL Auschwitz, w styczniu 1943 r., zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr E-3434. Następnie, 12.04.1943 r. przeniesiony do więzienia policyjnego w Cieszynie. Nieznany jest dalszy los tej osoby.

Bibliografia: I. Pająk, *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, Katowice 1998 r., s. 874; informacja uzupełniona o dane z APMA-B.

WOJNAR ADAM,

Urodzony i zamieszkały w Wielopolu, robotnik. Aresztowany przez gestapo 11.11.1942 r. i wpierv więziony w Cieszynie, a stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do więzienia śledczego w Mysłowicach. Po zakończonym śledztwie, przetransportowany do KL Auschwitz, gdzie zginął **6.09.1943 r.**

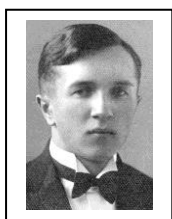
Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.2, cz.6 (243); w ewidencji APMA-B nie figuruje.

WOJNAR ADOLF,

Urodzony 6.04.1911 r. w Żukowie Dolnym (nr 122) i zamieszkały w tej miejscowości, krawiec. Od początku okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu. Aresztowany **26.09.1941 r.** i tego samego dnia **zginął** w Cieszynie - zakatowany przez gestapowców podczas przesłuchań.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.1, cz.4 (070); *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 76; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 195.

WOJNAR ERWIN,



Urodzony 25.08.1919 r. w Łąkach i zamieszkały w tej miejscowości, narodowości polskiej, harcerz w Łąkach, nauczyciel. Kształcił się w Orłowej, Śl. Ostrawie, Cieszynie-Bobru - matura w 1939 r. Pracę nauczyciela rozpoczął w Łąkach. Aresztowany i więziony 20.04.1940 r. w Czeskim Cieszynie - fabryce Kohna, a stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Dachau. Następnie, przeniesiony do KL Mauthausen-Gusen.

Zwolniony z obozu 23.11.1940 r. Niestety, pomimo ciężkiej choroby serca otrzymał z Arbeitsamtu nakaz pracy w kopalni. Zmarł **20.09.1943 r.** w Łąkach n. Olzą.

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów; *Harcerskie Ofiary Drugiej Wojny Światowej*, s. 133; Sz. Kędryna, A. Szefer, *Nauczyciele śląscy polegli i zamordowani w latach hitlerowskiej okupacji*, Śląski Instytut Naukowy, Katowice 1971, s. 111; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 121.

WOJNAR FRANCISZEK,



Urodzony 17.01.1910 r. w Żukowie Górnym, narodowości polskiej. Kształcił się w Białej – matura w 1930 r. Pracował jako nauczyciel w Siemianowicach, Chorzowie, a w roku szkolnym 1938/1939 w Publicznej Szkole Powszechnej w Żukowie Dolnym. Angażował się w pracę kulturalno-oświatową w Związku Młodzieży Ewangelickiej.

Aresztowany 24.04.1940 r. podczas akcji przeciw polskiej inteligencji i więziony w Cieszynie, a stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Dachau. Następnie, od 5.06.1940 r. przesłany do KL Mauthausen-Gusen, gdzie zginął **23.12.1940 r.**

Bibliografia: Sz. Kędryna, A. Szefer, *Nauczyciele śląscy polegli i zamordowani w latach hitlerowskiej okupacji*, Śląski Instytut Naukowy, Katowice 1971, s. 113; M. Walczak, *Ludzie nauki i nauczyciele polscy podczas II wojny światowej. Księga strat osobowych*, Warszawa 1995 r., s. 749; Zbiory dokumentów K. Wójtowicza (poz. 227 wykazu); Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów; *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 94; Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów; Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.1, cz.4,(082); S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 196.

WOJNAR HELENA,

Urodzona i zamieszkała w Żukowie Dolnym. Aresztowana i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia tej osoby. Przetrwiała hitlerowskie zniewolenie – wróciła do domu.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.1, cz.4,(075).

WOJNAR JAN,

Urodzony w 1886 r. w Żukowie Dolnym i zamieszkały w tej miejscowości, nauczyciel. Aresztowany w 1940 r. i wpięrow więziony w Cieszynie, a stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Mauthausen-Gusen, gdzie **zginął w 1941 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 76.

WOJNAR JAN,

Urodzony w 1895 r. w Żukowie Dolnym i tam zamieszkały. Aresztowany przez gestapo i więziony do 1942 r. w Cieszynie, a następnie w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz. Przetrwiał hitlerowskie zniewolenie – wrócił do domu.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.1, cz.4,(075); w ewidencji APMA-B nie figuruje.

WOJNAR JAN,

Urodzony 23.02.1917 r. w Nydku, zamieszkały w Bystrzycy n.Olzą, syn Pawła i Ewy z d. Babilon. Aresztowany i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz, gdzie **zginął 6.06.1942 r.** Według wystawionego aktu zgonu nr 10151/1942 – potwierdzonego przez lekarza obozowego, zmarł o godz. 16:30, określenie przyczyny zgonu to: „Fleckfieber” (tyfus plamisty).

Bibliografia: APMA-B *Księga zgonów*, t. 7, s. 1151; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 137; informacja uzupełniona o dane z APMA-B.

WOJNAR KAROL,



Urodzony 17.10.1890 r. w Grodziszczu, syn Jerzego i Heleny z d. Stonawski. Ukończył szkołę powszechną, szklarz. W latach 1917-1918 służył w armii austriackiej, następnie od 25.11.1918 do 14.07.1922 r. w Żandarmerii Krajowej Księstwa Cieszyńskiego, skąd w stopniu starszego posterunkowego przeszedł do Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.).

Służył w Komisariacie w Cieszynie do 24.03.1926 r., oraz Posterunku w Puńcowie do 31.07.1926 r., i Zebrzydowicach do 20.12.1938 r. Następnie, został przeniesiony do Komisariatu we Frysztacie, gdzie pełnił służbę do wybuchu wojny. Odznaczony Medalem Pamiątkowym za Wojnę 1918-1921. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Do rodziny przyszła pocztówka z Ostaszkowa napisana 8.12.1939 r., z datą stempla pocztowego 17.12.1939 r. Wpisany na LW z Ostaszkowa 026/3 z 13.04.1940, poz. 83, t. 2845.

Bibliografia: Biogram wraz ze zdjęciem zawiera cytaty z książki Miecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 171.

WOJNAR KAROL,

Urodzony 24.12.1915 r. w Końskiej pow. cieszyński, syn Jerzego i Anny z d. Gogólek. Ukończył dwie klasy szkoły wydziałowej, kupiec. Od 1.10.1937 do 1.03.1938 r. odbywał służbę w armii czechosłowackiej. Od 7.11. mianowany posterunkowym Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) i skierowany do Komisariatu w Karwinie, gdzie pełnił służbę do września 1939 r. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 026/3 z 13.04.1940, poz. 50, t. 4765. Jego nazwisko znajduje się w wykazie policjantów zamieszkujących salę 7 tzw. korpusu IV obozu w Ostaszkowie; wykaz znaleziono podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r. przy zwłokach Lucjana Rajcherta.

Bibliografia: Biogram zawiera cytaty z książki Miecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 172.

WOJNAR LUDMIŁA z d. KLEBEL,

Urodzona 30.07.1904 r. w Trzyńcu, zamieszkała w Gutach (nr 141), żona Pawła. Aresztowana 26.04.1944 r. za przechowywanie partyzantów – dawanie im pożywienia i schronienia. Więziona w Cieszynie, a stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziona do więzienia w Wadheim. Odzyskała wolność 6.05.1945 r. i wróciła do domu.

Bibliografia: Archiwum dr. n.med. J. Mazurka, T.3, cz.7 (317).

WOJNAR PAWEŁ,

Urodzony 2.01.1899 r. w Śmiłowicach, zamieszkały w Gutach (nr 141), górnik. Aresztowany 26.01.1899 r. za wspieranie partyzantów. Więziony w Cieszynie, a stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do więzienia w Raciborzu i Bidzowie. Odzyskał wolność 3.05.1945 r. - wrócił do domu.

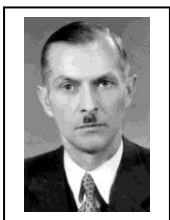
Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.3, cz.7 (317).

WOJNAR PAWEŁKA,

Urodzona 25.05.1926 r. w Gutach i zamieszkała w tej miejscowości (nr 141), córka Pawła i Ludmiły z d. Klebel. Aresztowana 26.04.1944 r. razem z rodzicami. Więziona w Cieszynie, a stamtąd przetransportowana do więzienia w Rodenfeldzie. Odzyskała wolność 26.04.1945 r. – wróciła do domu.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.3, cz.7 (317).

WOJNAR RUDOLF,



Urodzony 18.01.1908 r. w Karwinie i zamieszkały w tej miejscowości, narodowości polskiej. Kształcił się w seminarium nauczycielskim w Ostrawie Śl. - matura 1927 r., egzamin kwalifikacyjny 1929 r. Wybitny działacz w ruchu śpiewactwa polskiego, ceniony dyrygent, nauczyciel w Karwinie. Aresztowany 12.04.1940 r. i więziony w Cieszynie, a stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Dachau.

Od 24.05.1940 r. przeniesiony do KL Mauthausen-Gusen, zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień 3559, 1011. Odzyskał wolność 1.04.1941 r. – zwolniony z obozu. Do końca okupacji pracował w kopalni węgla. Po zakończeniu wojny, w 1948 r. powołano do życia Zrzeszenie Śpiewacze którego został pierwszym przewodniczącym. Do 1968 r. kontynuował pracę pedagogiczną, działając nadal w ruchu śpiewaczym. Zmarł 27.09.1980 r.

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów- Józef Golec i Stefania Bojda, *Słownik biograficzny ziemi cieszyńskiej*, Tom 2, wyd. 1995 r., s. 264.

WOJNAR WILHELM,



Urodzony 30.08.1885 r. w Jabłonkowie-Nawsiu. Kształcił się w Bielsku – z maturą w 1907 r. Pracę nauczyciela rozpoczął w Oldrzychowicach, zaś od 1920 do 1938 r. Kierownik Szkoły Ćwiczeń przy Seminarium Nauczycielskim w Cieszynie-Bohrku, długoletni prezes Polskiego Związku Zachodniego w Cieszynie. Już na początku okupacji hitlerowskiej wraz z kolegą Józefem Fielkiem zorganizował komórkę konspiracyjną Organizacji Orła Białego w Cieszynie.

Aresztowany 11.04.1940 r., i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do więzienia w Sosnowcu, a stamtąd do KL Dachau, zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 14944. Zginął **24.08.1940 r.**

Bibliografia: Sz. Kędryna, A. Szefer, *Nauczyciele śląscy polegli i zamordowani w latach hitlerowskiej okupacji*, Śląski Instytut Naukowy, Katowice 1971, s. 113; ks. E. Chart, *Spis pomordowanych Polaków w obozie koncentracyjnym w Dachau*, Wyd. Słowo Polskie, s. 275.

WOJNAR WILHELM,

Urodzony w 1910 r. w Żukowie Gornym i zamieszkały w tej miejscowości. Rzeźnik, partyzant, działał w ruchu oporu. **Zginął** 18.12.1944 r. w walce partyzanckiej z hitlerowcami - koło Rożemberoku na Słowacji.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T. 1, cz. 4 (082); *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 94.

WOJNAR WŁODZIMIERZ,

Urodzony 5.03.1911 r. w Bernie, zamieszkały w Śmiłowicach (nr 8). Aresztowany 28.08.1941 r. i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia. Zolniony do domu 21.03.1942 r. Nieznany jest dalszy okupacyjny los tej osoby.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.2, cz.6 (225).

WOJTAL WITOLD,

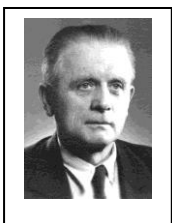


Urodzony 31.01.1918 r. w Rychwałdzie, zamieszkały w Niedobczycach k/Rybnika. Kształcił się w gimnazjum realnym w Orłowej - matura 1935 r., następnie studiował w Akademii Górniczej w Krakowie – magister inżynier. Aresztowany w Rychwałdzie 12.04.1940 r. i więziony w Cieszynie, a stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Dachau. Następnie, 28.04.1940 r. przeniesiony do KL Mauthausen-Gusen.

Zwolniony z obozu 9.12.1940 r. Nieznany jest dalszy okupacyjny los tej osoby. Dopiero po wojnie dokończył przerwane studia - uzyskał dyplom inżyniera górniczego, dyrektor kopalni Rymer w Niedobczycach k/Rybnika. W uznaniu jego wielkich zasług na odcinku pracy zawodowej i społecznej władze PRL przyznały mu wiele wysokich odznaczeń: Order Sztandaru Pracy II klasy, Krzyż Kawalerski Odrodzenia PRL, Złoty Krzyż Zasługi, Medal 10-lecia PRL, Medal Zwycięstwa i Wolności, Medal Zasługi Obronności Kraju, Odznakę Grunwaldu i inne. Zmarł 18.09.1970 r. w Niedobczycach.

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów.

WOJTEK JAN,



Urodzony 24.06.1904 r. w Łazach, zamieszkały w Orłowej, nauczyciel, narodowości polskiej. Aresztowany 22.04.1940 r. i więziony w Czeskim Cieszynie, a stamtąd 26.04.1940 r. w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Dachau. Następnie, od 5.06.1940 r. przeniesiony do KL Gusen. Zwolniony z obozu 16.12.1940 r. Ponownie aresztowany i uwięziony w KL Auschwitz. Dnia 12.02.1941 r. zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 10266.

Zwolniony z obozu 19.09.1941 r. – pracował jako robotnik drogowy w firmie Ing. Trampler, od 1942-1944 r. jako nocny stróż, od 1944-1946 urzędnik w kopalni. Do szkolnictwa wrócił 1.12.1947 r. jako dyrektor szkoły w Łomnej Górnej, od 1.09.1949 r. dyrektor szkoły w Ropicy – do przejścia na emeryturę 31.07.1965 r.

Bibliografia: I. Pająk, s. 82; Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów.

WOJTOWSKY KAROL,

Urodzony 18.08.1923 r., zamieszkały w Lesznej Dolnej. Aresztowany i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Gross-Rosen, gdzie **zginął** na początku 1945 r. podczas marszu ewakuacyjnego więźniów.

Bibliografia: S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 103.

WOLAREK WIKTOR,

Urodzony 12.06.1890 r. w Piotrowicach, zamieszkały w Markłowicach Dolnych, narodowości polskiej, właściciel gospody. Aresztowany 24.04.1940 r. i więziony krótko w Cieszynie, a stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Mauthausen-Gusen, gdzie **zginął 2.09.1940 r.**

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów; *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 123; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 127.

WOLSKA AGNIESZKA,

Urodzona 10.09.1917 r. w Cieszowicach, zamieszkała w Boguminie. Od początku okupacji hitlerowskiej działała w ruchu oporu. Aresztowana i w niewyjaśnionych okolicznościach oraz miejscowości uwięzienia - **zamordowana** przez hitlerowców.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 127; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 47.

WOSKA PAWEŁ,

Urodzony 29.06.1899 r. w Lutyni Polskiej (obecnie Orłowa-Lutynia), syn Franciszka i Karoliny z d. Helis. Ukończył szkołę powszechną, później kupiec i urzędnik. W latach 1917-1918 służył w armii austriackiej, następnie od 20.11.1918 do 14.07.1922 r. w Żandarmerii Krajowej Księstwa Cieszyńskiego. Od 15.07.1922 r. w Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.), w stopniu starszego posterunkowego służył w Komisariacie Dziedzice pow. bielski. Od 1.01.1923 r. starszy posterunkowy służby śledczej w Oddziale Śledczym Katowice, a od 10.01.1925 r. starszy posterunkowy służby mundurowej. Zdegradowany do posterunkowego 31.12.1926 r. - stopień przywrócono mu 1.01.1928 r. Pełnił także służbę w pow. świętochłowickim i tarnogórskim, w I i II Komisariacie w Królewskiej Hucie w służbie śledczej, następnie na Posterunku Pogotowia od 24.07.1934 r. i w II Komisariacie od 29.09.1937 r., z którego przeniesiono go 23.02.1939 r. do Komendy Powiatowej Frysztat, gdzie służył do września 1939 r. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 037/1 z 20.04.1940, poz. 2, t. 2300. Jego nazwisko znajduje się na liście odnalezionej podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r.

Bibliografia: Měclav Borak, „Symbol Katynia” *Zaolziańskie Ofiary Obozów i Więzień w ZSRR*, Czeski Cieszyń 1991, s. 112; Biogram zawiera cytaty z książki Měclava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 172; *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 87; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 111.

WOSKA SZCZEPAN (lub STEFAN),

Urodzony 17.12.1884 r. w Lutyni Dolnej i zamieszkały w tej miejscowości, kolejarz. Aresztowany 12.10.1939 r. i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Oranienburg, gdzie zginął **1.01.1940 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 71; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 109.

WOZAB MAKSYMILIAN,

Urodzony 13.10.1895 r., syn Emanuela. Służbę w Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) pełnił od 7.07.1922 r., najpierw w Komendzie Powiatowej w Świętochłowicach do 1.04.1928 r., następnie w Łagiewnikach pow. świętochłowicki: do 13.11.1933 r. w Komisariacie, do 19.12.1938 r. na Posterunku

Granicznym. Stamtąd został przeniesiony do pow. frysztackiego na Posterunek Bogumin-Miasto, gdzie został do wybuchu wojny. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 027/2 z 13.04.1940, poz. 57, t. 2971.

Bibliografia: Biogram wraz ze zdjęciem zawiera cytaty z książki Miecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 172; *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 140.

WOŹNIAK JAN,

Urodzony 30.11.1900 r. w Krepie pow. ostrowski, woj. poznańskie, syn Antoniego i Wiktorii z d. Matuszczak. Ukończył szkołę powszechną, ślusarz. Od 5.11.1918 do 5.12.1918 r. służył w armii niemieckiej, później od 28.12.1918 do 18.01.1922 r. w WP. Do Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) został przyjęty 16.04.1924 r. Od 5.06.1924 r. służył na Posterunku Boguszowice, od 10.10.1925 r. na Posterunku Radlin, od 2.11.1937 do 22.02.1939 r. pełnił służbę w Komisariacie w Szarleju pow. świętochłowski (później Piekary Śląskie). Stamtąd 10.03.1939 r. został przeniesiony na Posterunek w Mostach pow. cieszyński, gdzie służył do września 1939 r. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 044/3 z 22.04.1940, poz. 58, t. 2354. Jego nazwisko znajduje się na liście odnalezionej podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r.

Bibliografia: Biogram zawiera cytaty z książki Miecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 172.

WOŹNICA ALEKSANDRA z d. JUNGA.

Urodzona 20.07.1920 r. w Żukowie Górnym, zamieszkała we Frysztaście, urzędniczka. Aresztowana i przewieziona 4.03.1943 r. do niemieckiego obozu dla Polaków - Polenlager nr 32 w Oderberg – Bogumin. Zwolniona 28.03.1944 r. Nieznany jest dalszy okupacyjny los tej osoby.

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów.

WOŹNICA BRUNON,

Urodzony 5.10.1917 r. w Karwinie-Raju, oficer, studiował w Polsce. W 1938 r. został powołany do odbycia zasadniczej służby wojskowej, wstąpił do Szkoły

Podchorążych we Włodzimierzu. Zmobilizowany, brał udział w kampanii wrześniowej w 1939 r.



Pod naporem przeważającej siły agresora hitlerowskiego dostał się na wschód. Nieznany jest dalszy jego los – **zaginął**.

Postscriptum: Po raz ostatni widziano go nad Prypecią.

Bibliografia: Mieczysław Borak, „Symbol Katynia” *Zaolziańskie Ofiary Obozów i Więzień* w ZSRR, Czeski Cieszyń 1991, s. 125; Biogram wraz ze zdjęciem zawiera cytaty z książki Mieczysława Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 176.

WÓJCİK JAN,

Urodzony 16.08.1896 r. w Chlewczanach, syn Wojciecha. Ukończył gimnazjum w Sokalu. W pierwszej wojnie światowej służył w armii austriackiej. Od 11.11.1918 do 21.04.1922 r. ochotniczo w WP, ppor. piechoty rezerwy ze starszeństwem 1.06.1919 r. - Powiatowa Komenda Uzupełnień Katowice. W Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) od 3.04.1923 r. - Oddz. II Komendy Głównej Katowice, dział gospodarczy Komendy Powiatowej Rybnik, od 15.02.1925 r. instruktor Szkoły PWŚl. w Świętochłowicach, Komenda Rezerwy w Katowicach od 13.09.1926 r., Szkoła PWŚl. w Katowicach do grudnia 1926 r., ponownie Komenda Rezerwy Katowice. Od 1.04.1927 do 15.10.1928 r. kierownik Komisariatu w Hajdukach Wielkich, pow. świętochłowicki, i kierownik I Komisariatu Katowice, skąd 5.01.1939 r. został delegowany na Zaolzie, do Komendy Powiatowej we Frysztacie. Od 3.02.1939 r. był kierownikiem I Komisariatu w Katowicach i tam pełnił służbę we wrześniu 1939 r. Odznaczony SKZ. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 027/4 z 13.04.1940, poz. 26, t. 5407. Podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r. znaleziono podanie Jana Wójcika - prośbę do komendanta obozu w Ostaszku o przydział płaszcza lub fufajki w związku ze zbliżającymi się mrozami.

Bibliografia: Biogram wraz ze zdjęciem zawiera cytaty z książki Mieczysława Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 173.

WOŹNICA KAROL,



Urodzony 7.11.1910 r. w Zabłociu k/Bogumina. Prawnik, urzędnik. Kształcił się w Orłowej, zaś od 1929 r. podjął studia prawnicze w Pradze. Aresztowany 24.04.1940 r. i więziony w Czeskim Cieszyń - fabryce Kohna), a stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Dachau. Następnie, 4.06.1940 r. przeniesiony do KL Mauthausen-Gusen, zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 6972.

Zwolniony z obozu 9.12.1940 r. Nieznany jest dalszy okupacyjny los tej osoby. Po wyzwoleniu zamieszkał w Karwinie i Frysztacie, gdzie był zatrudniony w Powiatowej Radzie Narodowej jako prawnik. Zmarł 20.07.1979 w Karwinie.

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów.

WÓJCIK WŁADYSŁAW,

Urodzony 25.06.1882 r. w Raczkowej pow. sanocki, zamieszkały w Orłowej. Nauczyciel, powiatowy inspektor szkolny. Kształcił się w Krośnie - matura 1903 r., egzamin wydziałowy z II grupy przedmiotowej w Ostrawie Śl. w 1924 r. Uczył w Prądniku, Łazach, Orłowej. Stale zamieszkały w Orłowej. Dyrektor szkoły wydziałowej w Łazach i równocześnie inspektor szkolny na powiat Czeskiego Cieszyna. Działacz społeczny, organizator Polskiego Towarzystwa Turystyczno-Sportowego „Beskid Śląski” oraz polskiej Rodziny opiekuńczej, założyciel sierocińca w Orłowej, inicjator i realizator budowy schroniska na Kozubowej. Aresztowany 12.04.1940 r. i więziony w Cieszynie, a stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Dachau. Następnie, przeniesiony do KL Mauthausen-Gusen, gdzie zginął **16.11.1940 r.**

Bibliografia: M. Walczak, *Ludzie nauki i nauczyciele polscy podczas II wojny światowej. Księga strat osobowych*, Warszawa 1995 r. s. 757; Zbiory dokumentów K. Wójtowicza (poz. 231 wykazu); Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów; *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 147; Józef Golec i Stefania Bojda, *Słownik biograficzny ziemi cieszyńskiej*, Tom 1, wyd. 1993 r., s. 262; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 148.

WÖLLERSDORFER ADOLF,



Urodzony 15.06.1885 r. w Mostach, syn Rudolfa i Marii. Studia medyczne ukończył w 1912 r. na Uniwersytecie w Wiedniu. Podczas pierwszej wojny światowej walczył w armii austriackiej, uzyskał stopień lekarza sztabowego. Po 1918 r. wstąpił w szeregi WP, gdzie organizował służbę zdrowia. Brał udział w działaniach wojennych w latach 1919-1920.

W okresie międzywojennym pełnił funkcję komendanta kadry zabezpieczenia Szpitala Wojskowego w Przemyślu. W 1936 r. po przejściu w stan spoczynku, przeniósł się do Skoczowa, gdzie pracował jako lekarz gminny. Po 1938 r. wrócił do Mostów. Zmobilizowany (stop. wojsk. podpułkownik służby zdrowia) do kadry zapasowej 10 Szpitala Okręgowego, brał udział w kampanii wrześniowej w 1939 r. Dostał się do sowieckiej niewoli i tam zginął wiosną w 1940 r. – **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Pisał kilkakrotnie ze Starobielska, starał się nawiązać kontakt z rodziną również za pośrednictwem Niemieckiego Czerwonego Krzyża. Wpisany na LE NKWD Starobielska, póź. 588, s. 18.

Bibliografia: Mieczysław Borak, „Symbol Katynia” *Zaolziańskie Ofiary Obozów i Więzień w ZSRR*, Czeski Cieszyń 1991, s. 72; Biogram wraz ze zdjęciem zawiera cytaty z książki Mieczysława Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 82; Józef Golec i Stefania Bojda, *Słownik biograficzny ziemi cieszyńskiej*, Tom 3, wyd. 1998 r., s. 265.

WRANKA FAUSTYN,

Urodzony 9.02.1904 r. w Cieszynie, zamieszkały w Bielsku, syn Jana i Zuzanny z d. Hes, nauczyciel. Aresztowany w początkowym okresie okupacji hitlerowskiej, tj. w 1940 r. i po uwięzieniu w Cieszynie, przetransportowany do KL Auschwitz, gdzie zginął **25.07.1942 r.** Według wystawionego aktu zgonu nr 17489/1942 –

potwierdzonego przez lekarza obozowego, zmarł o godz. 9:31, określenie przyczyny zgonu to: „plötzlicher Herztod” (nagły zawał serca).

Bibliografia: *Ofiary okupacji hitlerowskiej i wojny 1939-1945 r. w powiecie Karwina*, s. 47; APMA-B *Księga zgonów*, t. 12, s. 983; *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 47; informacja uzupełniona o dane z APMA-B.

WRANKA JAN,



Urodzony 16.05.1915 r. w Stonawie i zamieszkały w tej miejscowości, narodowości polskiej. Po ukończeniu szkoły powszechnej, kształcił się w seminarium nauczycielskim w Cieszynie-Bobruku - nauczyciel. Aresztowany 12.04.1940 r. i więziony w Cieszynie, a stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Dachau. Następnie, 24.05.1940 r. przeniesiony do KL Mauthausen-Gusen, zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 3508, 46612.

Odzyskał wolność 5.05.1945 r. – wyzwolony przez wojska amerykańskie. Po wojnie nie wrócił do szkolnictwa - podjął pracę w górnictwie. Ukończył wieczorowe Technikum Górnicze – pracował jako mierniczy górniczy w kopalni węgla. Zmarł 29.06.1981 r.

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów.

WRANA KAROL,

Urodzony w 1917 r., zamieszkały w Cierlicku Górnym. Przed wybuchem drugiej wojny światowej funkcjonariusz Policji Województwa Śląskiego (PWSł.). Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zapórę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Bibliografia: Biogram zawiera cytaty z książki Miecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 176; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 53.

WRANKA LEON,



Urodzony 20.05.1920 r. w Stonawie, zamieszkały w Olbrachcicach, narodowości polskiej. Po ukończeniu szkoły stopnia podstawowego i studiów wyższych - magister nauk chemiczno-handlowych. Aresztowany 12.04.1940 r. i więziony w Czeskim Cieszynie, a stamtąd 24.05.1940 r. w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Ayschwitz, zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień „wychowawczy” nr E-2825.

Po jakimś czasie przeniesiony do KL Dachau, zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 6945. Następnie, 6.06.1940 r. przeniesiony do KL Mauthausen-Gusen, i tam zarejestrowany jako więzień nr 4813. 47324. Odzyskał wolność 5.05.1945 r. – wyzwolony przez wojska amerykańskie. Po 1950 r. studiował na Akademii Handlowej w Krakowie. Zawodowo pracował 31 lat na stanowisku

kierowniczym w Zakładach Przemysłu Dziewiarskiego „Juwenia” w Cieszynie. Społecznie udzielał się w pracy PZKO i Związku Bojowników Antyfaszystowskich.
Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów; informacja uzupełniona o dane z APMA-B.

WRATNY FRANCISZEK,

Urodzony 2.08.1891 r. w Dąbrowie i zamieszkały w tej miejscowości. Po ukończeniu szkoły stopnia podstawowego i szkoły górniczej, pracował w kopalni – sztygar. Aresztowany 12.04.1940 r. w ramach akcji przeciw polskiej inteligencji, prawdopodobnie krótko więziony w Cieszynie, a stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Mauthausen-Gusen, gdzie zginął **13.09.1940 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 78, 106; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 62.

WRONIECKI LEON,

Urodzony 12.02.1901 r. w Zazamczu pow. włocławski, woj. warszawskie, syn Wojciecha i Katarzyny z d. Kwiatkowski. Ukończył szkołę powszechną, później pracował jako woźny. Członek milicji obywatelskiej od 14.11.1918 do 14.12.1918 r. Od 3.03.1920 do 6.12.1921 r. służył w armii polskiej, następnie był woźnym gminnym od 8.03.1921 do 19.05.1922 r. W 1922 r. po raz pierwszy wstąpił do Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.). Służbę wykonywał od 15.01.1924 r. m. in. w Głównej Szkole PWŚl. w Świętochłowicach w charakterze posterunkowego, od 5.07.1924 r. służył w Komisariacie Chorzów. Od 2.10.1924 do 8.08.1925 r. pełnił zasadniczą służbę w WP w stopniu szeregowego. Po zwolnieniu się z PWŚl., ponownie przyjęty 1.09.1925 r. i przydzielony do Komendy Rezerwy w Katowicach. Od 8.12.1925 r. służył w Komisariacie w Radzionkowie. Od 22.12.1938 r. do wybuchu wojny pełnił służbę w Komisariacie w Trzyńcu. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LT NKWD z Ostaszkowa z dnia 1.04.1940 r., poz. 21.

Bibliografia: Mécislav Borak, „Symbol Katynia” *Zaolziańskie Ofiary Obozów i Więzień w ZSRR*, Czeski Cieszyn 1991, s. 113; Biogram zawiera cytaty z książki Mécislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 173.

WRONKA LEON,

Urodzony 6.06.1920 r. w Dzieńmorowicach i zamieszkały w tej miejscowości, syn Ferdynanda i Alojzji z d. Kionka, prawnik. W okresie okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu. Aresztowany 10.07.1942 r. i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz, gdzie zginął **8.08.1942 r.** Według wystawionego aktu zgonu nr 18707/1942 – potwierdzonego przez lekarza obozowego, zmarł o godz. 10:55, określenie przyczyny zgonu to: „Darmkatarrh nach Fleckfieber” (nieżyt/katar jelit przy tyfusie plamistym).

Bibliografia: APMA-B *Księga zgonów*, t. 13, s. 701; *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 66; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 64.

ZABYSTRZAN PAWEŁ,



Urodzony 13.05.1895 w Końskiej zamieszkały w Trzyńcu, syn Jana i Katarzyny z d. Waliczek, narodowości polskiej, nauczyciel. Kształcił się w Cieszynie - matura 1915 r. Po ukończeniu seminarium został zmobilizowany i wysłany na front rosyjski, gdzie dostał się do niewoli. Po zakończeniu wojny, powrócił do rodzinnej miejscowości - Końskiej.

Pracował jako nauczyciel w Rzece, Żukowie, Gnojniku, Nieborach, a w latach 1933-1937 jako nauczyciel przedmiotów fachowych w szkole wydziałowej w Trzyńcu. Aresztowany 28.04.1940 r. i więziony w Cieszynie, a stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Dachau. Następnie, przeniesiony do KL Mauthausen-Gusen, zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 4829. Zwolniony z obozu 4.09.1940 r., do końca okupacji pracował jako robotnik. Po wyzwoleniu nauczyciel szkoły wydziałowej w Trzyńcu. Zmarł 3.02.1955 r. w Trzyńcu.

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów; Józef Golec i Stefania Bojda, *Słownik biograficzny ziemi cieszyńskiej*, Tom 2, wyd. 1995 r., s. 267.

ZAGÓRA ANNA,



Urodzona 16.04.1915 r. w Rzece, zamieszkała w Ligotce Kameralnej-Pod Godułą (nr 95), robotnica leśna. W okresie okupacji hitlerowskiej działała w ruchu oporu. Aresztowana 4.05.1944 r. wraz z Pawłem Kubiczkiem oraz Janem Pindórem - oskarżona o kontakty z partyzantami. Zginęła ścięta w Berlinie-Plötzensee **22.09.1944 r.**

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów; Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.2, cz.6 (156); S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 106.

ZAHRAJ ANTONI,



Urodzony 19.06.1912 r. w Olbrachcicach zamieszkały w Czeskim Cieszynie, narodowości polskiej. Kształcił się w gimnazjum Osuchowskiego w Cieszynie - matura 1931 r., dyplom magisterski uzyskał na uniwersytecie w Poznaniu w 1937 r. Praktykę nauczyciela rozpoczął w 1936 r. w gimnazjum w Katowicach. W 1938 r. wrócił do pracy nauczyciela gimnazjum w Czeskim Cieszynie i Orłowej - profesor, dyrektor gimnazjum.

Aresztowany 21.04.1940 i więziony w Cieszynie, a stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Dachau, zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 7009. Następnie, od 6.06.1940 r. przeniesiony do KL Mauthausen-Gusen, i tam zarejestrowany jako więzień nr 4832. Od 29.09.1942 r. przetransportowany do KL Sachsenhausen, zaś od 15.11.1942 r. do KL Oranienburg-Heinrich. Zwolniony z obozu 15.08.1943 r. Do końca okupacji pracował w kopalni Węgla w Karwinie. Po wyzwoleniu wrócił do pracy w szkolnictwie. Zmarł 5.10.1973 r. w Czeskim Cieszynie.

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów.

ZAHRAJ KAROL,

Urodzony 2.08.1910 r. w Stonawie, narodowości polskiej. Uczęszczał do polskiej szkoły ludowej i wydziałowej, członek Macierzy Szkolnej. W czasie międzywojennym pracował jako górnik w kop. „Hohenegger” w Karwinie 2. Od początku okupacji hitlerowskiej nadal pracował jako górnik, i związał się jednocześnie w działalność ruchu oporu – wstąpił do Sił Zbrojnych Polski, Organizacji Orła Białego. Aresztowany 18.08.1941 r. Nieznany dalszy los tej osoby.

Bibliografia: J. Burek, nauczyciel, były więzień obozów koncentracyjnych - wywiady i opracowania z zasobów archiwum Kongresu Polaków w RC w Cieszynie.

ZAJĄC PAWEŁ,

Urodzony 1913 r. w Ostrawie, zamieszkały w Pietwałdzie, górnik. Aresztowany i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Oranienburg, gdzie zginął **17.07.1942 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 159; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 152.

ZAJIC EDWARD,

Urodzony 12.09.1901 r. w Karwinie i zamieszkały w tej miejscowości, urzędnik górniczy. Aresztowany i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz. Dnia 5.04.1941 r. zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 11794. Nieznany jest dalszy los tego więźnia.

Bibliografia: I. Pająk, *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, Katowice 1998 r., s. 93; *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 106; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 93; informacja uzupełniona o dane z APMA-B.

ZAJIC ENGELBERT, pseud. „Bertin”,

Urodzony 9.05.1907 r. w Karwinie nauczyciel, zamieszkały w Karwinie, kierownik Polskiej szkoły wydziałowej w Suchoj Średniej pow. frysztański. W latach okupacji działał w ruchu oporu. Aresztowany w marcu 1941 r. i przywieziony 26.06.1941 r. w transporcie z Krakowa do KL Auschwitz, zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 17357. Zginął w tym obozie **3.07.1941 r.** - w żwirowni przy budynku tzw. Starego Teatru.

Bibliografia: M. Walczak, *Ludzie nauki i nauczyciele polscy podczas II wojny światowej. Księga strat osobowych*, Warszawa 1995 r. s. 767; Sz. Kędryna, A. Szefer, *Nauczyciele śląscy polegli i zamordowani w latach hitlerowskiej okupacji*, Śląski Instytut Naukowy, Katowice 1971, s. 115; Zbiory dokumentów K. Wójtowicza (poz. 236 wykazu); *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 106; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 93.

ZAJIC JULIA,

Urodzony 11.02.1909 r. w Karwinie i zamieszkała w tej miejscowości, córka Karola i Julianny z d. Stadkowski. Aresztowana 6.05.1941 r. i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziona do KL Auschwitz. Dnia 18.12.1942 r. zarejestrowana w obozowej ewidencji jako więźniarka nr 27675. Zginęła **19.04.1943 r.** Według wystawionego aktu zgonu nr 2749/1943 – potwierdzonego przez lekarza obozowego, zmarła o godz. 8:15, określenie przyczyny zgonu to: „akuter Magendarmkatarrh” (ostra katar/nieżyt żołądkowo-jelitowy).

Bibliografia: I. Pająk, *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, Katowice 1998 r., s. 512; APMA-B *Księga zgonów*, t. 2, s. 1237; *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s.

106; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 93; Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszyń – kartoteki byłych więźniów; informacja uzupełniona o dane z APMA-B.

ZAJIC SYLWESTER,

Urodzony 3.12.1904 r. w Karwinie i tam zamieszkały, sztygar. Aresztowany i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszyń, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Dachau, gdzie zginął **5.02.1941 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 106; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 93.

ZAJLER ALBIN,

Urodzony 8.01.1875 r. w Łazach, i zamieszkały w Ołomuńcu, syn Alojzego i Julii z d. Klebinder. Aresztowany i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszyń, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz, gdzie zginął **22.02.1943 r.** Według wystawionego aktu zgonu nr 9877/1943 – potwierdzonego przez lekarza obozowego, zmarł o godz. 23:15, określenie przyczyny zgonu to: „Altersschwäche” (uwiad starczy).

Bibliografia: I. Pająk, *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, Katowice 1998 r., s. 1153; APMA-B *Księga zgonów*, t. 7, s. 863; informacja uzupełniona o dane z APMA-B.

ZAJONC JÓZEF,

Urodzony i zamieszkały w Mostach (nr 134), hutnik. Aresztowany i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia tego więźnia. Przetrwał hitlerowskie zniewolenie – wrócił do domu.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.1, cz.4 (123).

ZANKER CHARLOTTA,

Urodzona 24.01.1866 r., zamieszkała w Nowym Boguminie. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginęła** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia, oraz data i okoliczności śmierci tej osoby.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 140.

ZANKER FRYDA,

Urodzona 20.01.1900 r., zamieszkała w Skrzeczoniu. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginęła** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia, oraz data i okoliczności śmierci tej osoby.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 176.

ZANKER GIZELA,

Urodzona 21.06.1877 r., zamieszkała w Skrzeczoniu. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginęła** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tej osoby.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 176.

ZAPART WŁADYSŁAW,



Urodzony 24.12.1911 r. w Karwinie. Po ukończeniu Seminarium Nauczycielskiego w Ostrawie, nauczyciel polskiej szkoły ludowej w Markłowicach, działacz HPC w Karwinie i Markłowicach Dolnych. Po wybuchu wojny pracował jako górnik w kopalni „Barbara” w Karwinie. Od początku okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu.

Aresztowany 27.01.1943 r. i więziony w Cieszynie, a stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do więzienia śledczego w Mysłowicach. Po śledztwie przesłany do KL Auschwitz, tam rozstrzelany **2.06.1943 r** - w grupie 32 współtowarzyszy. Według wystawionego aktu zgonu nr 23374/1943 – potwierdzonego przez lekarza obozowego, zmarł o godz. 17:17, określenie przyczyny zgonu to: „plötzlicher Herztod” (nagły zawał serca).

Bibliografia: I. Pająk, *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, Katowice 1998 r., s. 687, 1153; *Harcerskie Ofiary Drugiej Wojny Światowej*, s. 132; Sz. Kędrzyna, A. Szefer, *Nauczyciele śląscy polegli i zamordowani w latach hitlerowskiej okupacji*, Śląski Instytut Naukowy, Katowice 1971, s. 115; Zbiory dokumentów K. Wójtowicza (poz. 237 wykazu); PMA-B *Księga zgonów*, t. 16, s. 860; M. Walczak, *Ludzie nauki i nauczyciele polscy podczas II wojny światowej*, Warszawa 1995 r. s. 770; *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 123; J. Burek, nauczyciel, były więzień obozów koncentracyjnych - wywiady i opracowania z zasobów archiwum Kongresu Polaków w RC w Cieszynie; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 93; informacja uzupełniona o dane z APMA-B.

ZAPRZALSKI EDWARD,



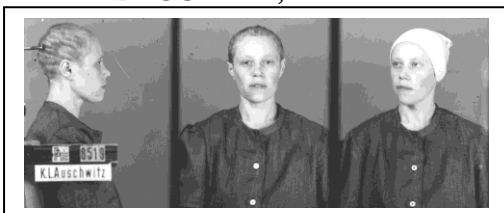
Urodzony 12.10.1895 r. w Kamieńsku pow. radomszczański, woj. łódzkie, syn Walentego i Józefy z d. Graj-Grajkowski. Komisarz Straży Granicznej od 1.04.1935 r. Był żołnierzem II Brygady Legionów Polskich. W WP służył do 1929 r., w stopniu podporucznika artylerii rezerwy ze starszeństwem.

Od 19.03.1939 r., ewidencyjnie przydzielony do Powiatowej Komendy Uzupełnień w Ostrowie Wielkopolskim. W 1929 r. przeszedł do SG. Służył w Komendzie Ostrów Wielkopolski w latach 1929-1936, Nowy Targ w latach 1936-1937, Bielsko-Biała w latach 1937-1938, następnie do września 1939 r. w Komendzie Obwodu Cieszyn. Zmobilizowany, brał udział w kampanii wrześniowej w 1939 r. Pod naporem przeważającej siły agresora hitlerowskiego dostał się na wschód, a tam w nieustalonych okolicznościach dostał się do niewoli sowieckiej. Zginął wiosną w 1940 r. – **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 037/4 z 20.04.1940, poz. 73, t. 3381.

Bibliografia: Biogram wraz ze zdjęciem zawiera cytaty z książki Miecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 173.

ZAREMBA JÓZEFA,



Urodzona 10.03.1907 r. w miejscowości Baszka - Zaolzie, zamieszkała w Wiśle pow. Cieszyński, córka Michała i Katarzyny z d. Zatoka. Aresztowana i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie

zbiorowym przewieziona do KL Auschwitz. Dnia 10.07.1942 r. zarejestrowana w obozowej ewidencji jako więźniarka nr 8519. Zginęła w tym obozie **16.03.1943 r.** Według wystawionego aktu zgonu nr 15206/1943 – potwierdzonego przez lekarza obozowego, zmarła o godz. 7:55, określenie przyczyny zgonu to: „Urämie” (mocznicą).

Bibliografia: I. Pająk, *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, Katowice 1998 r., s. 494; PMA-B *Księga zgonów*, t. 11, s. 200; informacja uzupełniona o dane z APMA-B; informacja uzupełniona o dane z APMA-B.

ZAREMBA TEOFIL,

Urodzony 3.12.1907 r. w Karwinie i zamieszkały w tej miejscowości, syn Stefana i Teresy z d. Kuscha, górnik. Od początku okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu. Aresztowany 4.11.1942 r. i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz, gdzie zginął **19.03.1943 r.** Według wystawionego aktu zgonu nr 14464/1943 – potwierdzonego przez lekarza obozowego, zmarł o godz. 10:38, określenie przyczyny zgonu to: „plötzlicher Herztod” (nagły zawał serca).

Bibliografia: I. Pająk, *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, Katowice 1998 r., s. 1153; APMA-B *Księga zgonów*, t. 10, s. 922; *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 106; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 93; informacja uzupełniona o dane z APMA-B.

ZAWADA FRANCISZEK,

Urodzony w 1896 r. w Jaworzynie, zamieszkały w Bystrzycy n.Olzą, rzeźnik. Aresztowany i przetrzymywany przez gestapo w lokalnym więzieniu. **Zmarł** po wypuszczeniu na wolność w wyniku odniesionych ran zadanych podczas przesłuchiwań.

Bibliografia: S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 52.

ZAWADZKI BOLESŁAW,



Urodzony 28.08.1898 r. w Rakowicach, syn Michała i Franciszki z d. Jagielski. Do służby w Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) przyjęty 16.04.1924 r., i wykonywał ją do 17.04.1926 r. w pow. katowickim, następnie w Komendzie Rezerwy oraz w I Komisariacie w Katowicach.

Stamtąd 22.12.1938 r. został oddelegowany na Zaolzie. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Prawdopodobnie zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 020/3 z 9.04.1940, poz. 94, t. 1282. Jego nazwisko znajduje się w wykazie policjantów zamieszkujących salę 12 tzw. korpusu IV obozu w Ostaszkowie; wykaz znaleziono podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r. przy zwłokach Lucjana Rajcherta.

Bibliografia: Biogram wraz ze zdjęciem zawiera cytaty z książki Miecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 174.

ZAWADZKI STANISŁAW,

Urodzony w 1916 r. w Mostach k/Jabłonkowa i zamieszkały w tej miejscowości. Przed 1938 r. był robotnikiem leśnym, a następnie podjął pracę w Państwowej Policji w Mostach. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Prawdopodobnie zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Bibliografia: Miecislav Borak, „Symbol Katynia” *Zaolziańskie Ofiary Obozów i Więzień w ZSRR, Czeski Cieszyń* 1991, s. 117; Biogram zawiera cytaty z książki Miecislava Boraka, Opawa 2011, s. 176; *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 176; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 131.

ZAWADZKI ZYGMUNT,



Urodzony w 1913 r. w Warszawie. Posterunkowy Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) - służył na Posterunku Mosty k/Jabłonkowa. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol.

W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Prawdopodobnie zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Bibliografia: Biogram zawiera cytaty z książki Miecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 176.

ZAWOR JÓZEFA po zamążpójściu HOJDYSZ,

Urodzona 16.08.1922 r. w Sielcu pow. stanisławowski, zamieszkała w Nydku. Wysłana w 1940 r. przez Arbeitsamt na roboty przymusowe do Niemiec, skąd w 1943 r. przy sprzyjających okolicznościach uciekła do Anglii i po zaciągnięciu się do legionów polskich – lotnictwa, walczyła z Niemcami u boku swego przyszłego męża Pawła Hojdysza. Wróciła 12.09.1948 r. - do domu w Nydku.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka Tom 5, cz. 11, zdj. 160.

ZAWŘEL STANISŁAW,

Urodzony 19.07.1910 r. w Markłowicach, zamieszkały w Jabłonkowie, nauczyciel. Aresztowany 12.12.1943 r. i więziony na Pankracu w Pradze, a niemal w dwa lata później, zastrzelony w przededniu zakończenia wojny tj. **22.02.1945 r.**

Bibliografia: S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 74.

ZAZDROŻNY JAN,

Urodzony 12.04.1921 w Horodenku k/Lwowa, zamieszkały w Tyrze (nr 44), robotnik leśny. W okresie okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu. Aresztowany i przetransportowany do więzienia lokalnego w Oldrzychowicach. W tej miejscowości zginął **5.06.1944 r.** - powieszony w egzekucji zbiorowej (publicznej) wraz z trzema innymi osobami.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.3, cz.7 (270); S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 188.

ZBOROWSKI ANTONI,

Urodzony 3.07.1891 r., syn Wojciecha. Służbę w Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) rozpoczął 15.01.1924 r. Początkowo służył w Katowicach: w 1934 r. w pionie śledczym Komendy Powiatowej, w I Komisariacie do 26.08.1938 r., po czym został mianowany zastępcą komendanta Posterunku Katowice-Dąb. Od 5.10. do 20.11.1938 r. był oddelegowany do pow. frysztackiego. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 044/2 z 22.04.1940, poz. 1, t. 1724.

Bibliografia: Biogram zawiera cytaty z książki Miecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 174.

ZBUBISZ EMANUEL,

Zamieszkały w Karwinie, partyzant, zastrzelony **10.09.1944 r.** w akcji zbrojnej przeciw hitlerowcom w Błędowicach Dolnych.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 114.

ZEIGLER IRENA,

Zamieszkała w Orłowej. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginęła** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia, oraz data i okoliczności śmierci tej osoby.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 153.

ZIEG ANNA,

Urodzona w 1899 r., zamieszkała w Szumbarku. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana do KL Auschwitz, gdzie **zginęła w 1942 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 187; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

ZIEG LEA,

Urodzona 22.07.1906 r., zamieszkała w Szumbarku. Aresztowana w czerwcu 1942 r. z powodu czystek rasowych i przetransportowana do KL Auschwitz, gdzie **zginęła** w gazowej komorze – nieznana data śmierci.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 187; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

ZIEG REGINA,

Urodzona 4.01.1875 r., zamieszkała w Szumbarku. Aresztowana z powodu czystek rasowych i **zamordowana** w 1942 r. w obozie żydowskim w Ostrawie.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 187.

ZIEGER ADELHEIDA,

Urodzona 9.05.1930 r. w Czeskim Cieszynie i tam zamieszkała. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginęła** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tej więźniarki.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 61.

ZIEGER ADOLF,

Urodzony 4.04.1932 r. w Czeskim Cieszynie i zamieszkały w tej miejscowości. Aresztowany z powodu czystek rasowych i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia, oraz data i okoliczności śmierci tej osoby.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 61.

ZIEGER ELIŠKA,

Urodzona 5.04.1905 r. w Brnie, zamieszkała w Czeskim Cieszynie. W 1940 r. z powodu czystek rasowych deportowana do getta w Zawierciu, i od tego czasu **zaginęła** - nieznany jest jej dalszy los.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 61.

ZIEGLER ELSA,

Urodzona 6.04.1900 r. w Orłowej, zamieszkała w Żilinie – Słowacja, córka Juliusza i Anny z d. Neufeld. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przewieziona do KL Auschwitz, gdzie **zginęła 18.05.1942 r.** Według wystawionego aktu zgonu nr 7742/1942 – potwierdzonego przez lekarza obozowego, zmarł o godz. 10:45, określenie przyczyny zgonu to: „Influenza” (grypa).

Bibliografia: I. Pająk, *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, Katowice 1998 r., s. 1165; APMA-B *Księga zgonów*, t. 6, s. 220; informacja uzupełniona o dane z APMA-B.

ZIELINA HELENA z d. PUSTÓWKA,



Urodzona 25.05.1910 r. w Łazach, zamieszkała w Cieszynie, żona lekarza Jana Zeliny, nauczycielka. Aresztowana w grudniu 1940 r. i wywieziona do Łodzi, a stamtąd 1.01.1942 r. przeniesiona do Konstantynowa. Od 28.11.1942 r. ponownie przetransportowana do Łodzi gdzie przebywała do czerwca 1944 r. Zwolniona do domu. Nieznany jest dalszy okupacyjny los tej osoby.

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów; Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.2, cz.6 (196).

ZIELINA JAN,

Urodzony w Puńcowie. Od 1920 r. zamieszkał w Katowicach, zaś od 1938 r. mieszkaniec w Gnojniku, lekarz. Aresztowany przez gestapo 22.04.1940 r. w Gnojniku – gdzie był praktykującym lekarzem, i przewieziony do więzienia w Łodzi. Stamtąd przetransportowany do KL Auschwitz, zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 97679. Następnie, więziony w KL Stutthof, w KL Majdanek. Przetrwał hitlerowskie zniewolenie – wrócił do domu.

ZIELINA PAWEŁ,



Urodzony 25.10.1891 r. w Łyżbicach, syn Jana i Marii z d. Cienciała, kapitan rezerwy. Absolwent Akademii Handlowej w Lipsku. Żołnierz Legionów Polskich, od 1918 r. w WR. Brał udział w wojnie 1918-1921, był przydzielony do 5 eskadry lotniczej i XXVII Brygady Jazdy.

Po przeniesieniu do rezerwy został przydzielony do 26 pułku artylerii polowej, później do kadry Okręgu Korpusu IV. Dziennikarz, wydawca „Prawdy” w Łodzi. Prawdopodobnie, zmobilizowany – brał udział w kampanii wrześniowej w 1939 r. Pod naporem przeważającej siły agresora hitlerowskiego dostał się na wschód, a następnie w nieustalonych okolicznościach dostał się do sowieckiej niewoli. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na Listę Starobielska pod nrem 1247.

Bibliografia: Biogram wraz ze zdjęciem zawiera cytaty z książki Miecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 82.

ZIELIŃSKI ANTONI,



Urodzony 4.06.1898 r. w Kaczkówce pow. staszkowski, woj. świętokrzyskie, syn Jana i Ewy z d. Incewski. Ukończył szkołę powszechną, robotnik. W latach 1916-1918 służył w armii niemieckiej, a następnie w WP od 10.02.1919 do 13.07.1921 r. w 58 pułku piechoty. Do Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) przyjęty 1.06.1924 r. w charakterze stajennego i woźnicy w Oddziale Konnym w Katowicach.

Stamtąd 11.10.1938 r. został oddelegowany do pow. fryszackiego, od 13.01.1939 r. do wybuchu wojny służył na Posterunku Konnym w Orłowej - gdzie zamieszkał. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 050/2 z kwietnia 1940, poz. 55, t. 7024. Jego nazwisko znajduje się na liście odnalezionej podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r.

Bibliografia: Miecislav Borak, „Symbol Katynia” *Zaolziańskie Ofiary Obozów i Więzień w ZSRR*, Czeski Cieszyń 1991, s. 113; Biogram wraz ze zdjęciem zawiera cytaty z książki Miecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 174.

ZIEMIŃSKI TADEUSZ,

Urodzony 2.01.1891 r., syn Franciszka i Anny. Do służby w Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) przyjęty 1.05.1926 r., służył w pow. katowickim, od 4.10.1938 r. delegowany z Komisariacie w Siemianowicach do pow. fryszackiego. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce

docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 038/1 z 20.04.1940, poz. 42, t. 5266.

Bibliografia: Biogram wraz ze zdjęciem zawiera cytaty z książki Miecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 174.

ZIELONKA WILHELM,

Urodzony 2.02.1918 (lub 25.02.1908) r. w Suchej Górnej i zamieszkały w tej miejscowości, harcerz w Suchej Górnej, pracował jako górnik. Zastrzelony w nieustalonych okolicznościach w Suchej Górnej **15.09.1944 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 91; *Harcerskie Ofiary Drugiej Wojny Światowej*, s. 132; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 178.

ZIENTEK ADOLF (ALOJZY),

Urodzony 21.12.1907 (1906) r. w Lesznej Dolnej i zamieszkały w tej miejscowości, prawnik. Brał udział w powstaniu warszawskim i tam zginął we wrześniu **1944 r.**

Bibliografia: S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 103.

ZIENTEK JAN,



Urodzony 16.12.1888 r. w Karpętnej, syn Jana i Zuzanny. Służył w Żandarmerii Krajowej Księstwa Cieszyńskiego, skąd przeszedł do Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) 15.07.1922 r. Początkowo służył w pow. cieszyńskim: do 30.09.1923 r. na Posterunku Ustroń, później na Posterunku Dębowiec.

Stamtąd, przeniesiony do pow. rybnickiego: na Posterunku Jejkowice do 1.10.1927 r., następnie Gołkowice oraz Godów. Od 7.01.1937 r. służył na Posterunku Kaczyce pow. cieszyński. Stąd 22.12.1938 r. został przeniesiony na Posterunek w Raju pow. frysztański. Odznaczony m. in. Medalem Pamiątkowym za Wojnę 1918-1921, Medalem 10-lecia Odzyskanej Niepodległości. Tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: List z Ostaszkowa się nie dochował. Wpisany na LW z Ostaszkowa 051/1 z kwietnia 1940, poz. 85, t. 3369.

Bibliografia: Biogram wraz ze zdjęciem zawiera cytaty z książki Miecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 175.

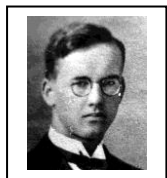
ZIENTEK JAN,

Urodzony w 1919 r. w Rzece i zamieszkały w tej miejscowości - Na Moczarkach, robotnik leśny, małorolnik. Aresztowany przez gestapo 11.11.1944 r. i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie

zbiorowym przewieziony do więzienia śledczego w Mysłowicach, gdzie zginął w **1944 r.**

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.3, cz.7 (329); S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 164.

ZIENTEK JÓZEF,



Urodzony 6.04.1907 r. w Jabłonkowie-Nawsiu, narodowości polskiej. Ukończył polską szkołę wydziałową, a następnie kształcił się w Państwowym Seminarium Nauczycielskim w Cieszynie-Bohrku – z maturą 1927 r. Pracę nauczyciela rozpoczął w Ustroniu-Polanie. Udzielał się też bardzo aktywnie w pracy społecznej oraz Sportowym Klubie Narciarskim.

Po przyłączeniu Zaolzia do Macierzy, przeniósł się do Trzyńca, gdzie oprócz pracy jako nauczyciel, udzielał się w pracy kulturalno-społecznej, w Związku Polaków w Czechosłowacji, w Obozie Zjednoczenia Narodowego. Aresztowany 25.04.1940 r. w Cieszynie – w czasie masowych aresztowań inteligencji polskiej, a z Cieszyna przetransportowany do KL Oranienburg. Po powrocie z obozu, popadł w silną depresję psychiczną i popełnił samobójstwo **28.04.1946 r.**

Bibliografia: J. Burek, nauczyciel, były więzień obozów koncentracyjnych - wywiady i opracowania z zasobów archiwum Kongresu Polaków w RC w Cieszynie.

ZIĘTEK JAN,

Urodzony 16.12.1888 r. w Karpętnej. Przed wybuchem wojny – funkcjonariusz Państwowej Policji w Karwinie-Raju. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Przesłał do rodziny list z Ostaszkowa. Wpisany na LT NKWD z Ostaszkowa 051/1 z dnia 27.04.1940 r., poz. 85, t. 3369.

Bibliografia: Mecišlav Borak, „Symbol Katynia” *Zaolziańskie Ofiary Obozów i Więzień w ZSRR*, Czeski Cieszyn 1991, s. 114.

ZIFFER ERVIN,

Urodzony 2.01.1904 r. w Orłowej i zamieszkały w tej miejscowości. Aresztowany końcem 1939 r. z powodu czystek rasowych i przetransportowany do więzienia w Stanisławowie, gdzie zginął w **1943 r.** – nieznane są okoliczności śmierci.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 153.

ZIFFER ANTONIE z d. WEISMANN,

Urodzona 8.07.1881 r. w Nowej Wsi, zamieszkała w Orłowej. Aresztowana w 1941 r. z powodu czystek rasowych i przetransportowana do więzienia w Sosnowcu, skąd w transporcie zbiorowym przewieziona została do KL Auschwitz, gdzie **zginęła** w komorze gazowej – nieznana data śmierci.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 153; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

ZIMOŃCZYK JÓZEF,



Urodzony 13.05.1896 r. w Niedobczycach pow. rybnicki, syn Romana i Moniki z d. Szostek. Członek POW Górnego Śląska, od sierpnia 1920 r. służył w Policji Górnego Śląska, uczestnik III powstania śląskiego od 2.05. do 30.06.1921 r., w 3 kompanii 5 pp rybnickiego. Od 15.07.1921 do 1.07.1922 r. w Straży Gminnej, w stopniu wachmistrza.

Do Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) wstąpił 17.07.1922 r., służył w pow. rybnickim: Posterunek Sumina do 3.11.1932 r. i Posterunek Żory, skąd 22.12.1938 r. był oddelegowany na Zaolzie. We wrześniu 1939 r. przeniesiony na Posterunek w Żorach. Odznaczony KN, MN, Medalem 10-lecia Odzyskanej Niepodległości. Tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Prawdopodobnie zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 045/3 z 22.04.1940, poz. 20, t. 1570.

Bibliografia: Biogram wraz ze zdjęciem zawiera cytaty z książki Miecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 175.

ZIPSER ADOLF,

Urodzony 19.11.1909 r. w Łazach, zamieszkały w Karwinie, syn Józefa i Marii z d. Rozbrój, robotnik. W okresie okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu. Aresztowany 1.09.1943 r. za kontakty z partyzantami i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz, gdzie zginął **29.11.1943 r.** Według wystawionego aktu zgonu nr 33230/1943 – potwierdzonego przez lekarza obozowego, zmarł o godz. 17:38, określenie przyczyny zgonu to: „plötzlicher Herztod” (nagły zawał serca).

Bibliografia: I. Pająk, *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, Katowice 1998 r., s. 700; APMA-B *Księga zgonów*, t. 23, s. 230; *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 106; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 93; informacja uzupełniona o dane z APMA-B.

ZIPSER ANIELA z d. OSTRUSZKA,

Urodzona 28.04.1913 r. w Karwinie i tam zamieszkała, córka Karola i Joanny z d. Glatz. Aresztowana za przynależność do organizacji konspiracyjnej ZWZ. Prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziona do KL Auschwitz. Dnia 9.09.1943 r., zarejestrowana w obozowej ewidencji jako więźniarka nr 61405. Zginęła **9.12.1943 r.** Według wystawionego aktu zgonu nr 33787/1943 – potwierdzonego przez lekarza obozowego, zmarł o godz. 8:10, określenie przyczyny zgonu to: „Lungenentzündung” (zapalenie płuc).

Bibliografia: I. Pająk, *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, Katowice 1998 r., s. 591; APMA-B *Księga zgonów*, t. 23, s. 783; *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 106; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 93; Materiały archiwalne

ZLATTNER JAKUB,

Urodzony 15.04.1872 r. w Żilinie, zamieszkały w Czeskim Cieszynie. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginęła** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia, oraz data i okoliczności śmierci tej więźniarki.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 61.

ZLATTNER NATALIE,

Urodzona 15.02.1899 r. w Cieszynie, zamieszkała w Czeskim Cieszynie. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginęła** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tej więźniarki.

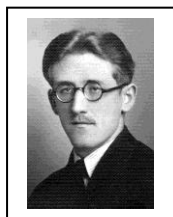
Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 61.

ZLATTNER ROZALIE,

Urodzona 27.05.1872 r. w Čadci - Słowacja, zamieszkała w Czeskim Cieszynie. Aresztowana 29.06.1942 r. z powodu czystek rasowych i przetransportowana do KL Auschwitz, gdzie **zginęła** w komorze gazowej.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 61; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

ZMEŁŁTY ADOLF ks.,



Urodzony 1.07.1913 r. w Zabłociu k/Bogumina, narodowości polskiej, pastor, ksiądz katecheta. Kształcił się w Gimnazjum w Orłowej - matura w 1933 r. Teologię ewangelicką studiował w Bratysławie. Działacz harcerski, katecheta w Czeskim Cieszynie. Przez kilka miesięcy pracował jako opiekun w zakładach dobroczynnych w Austrii. Po powrocie znalazł pracę jako katecheta w zborze cieszyńskim.

Pracował wśród młodzieży ewangelickiej oraz akademickiej „Jedność”. Aresztowany 22.04.1940 i więziony w Czeskim Cieszynie - fabryce Kohna, a stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony KL Dachau, zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 22023. Następnie, od 6.06.1940 r. przeniesiony do KL Mauthausen-Gusen. Od 22.04.1940 r chorego na nerki ponownie przewieziono do KL Dachau gdzie zmarł **30.04.1941 r.**

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów; *Harcerskie Ofiary Drugiej Wojny Światowej*, s. 132; *W cieniu Śmierci* Ewangelicy – ofiary prześladowań w czasie II wojny światowej, praca zbiorowa Warszawa 1970 r. s. 17; M. Walczak, *Ludzie nauki i nauczyciele polscy podczas II wojny światowej*, Warszawa 1995 r. s. 781-782; J. Domagała, *Ci, którzy przeszli przez Dachau* (Duchowni w Dachau), wyd. PAX Warszawa 1957 r., s. 261; ks. E. Chart *Spis pomordowanych Polaków w obozie koncentracyjnym w Dachau*, Wyd. Słowo Polskie, s. 285; Zbiory dokumentów K. Wójtowicza (poz. 244 wykazu); *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 189; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 58, 193.

ZORYCHTA EMANUEL,

Urodzony 18.02.1922 r. na Górnym Śląsku, zamieszkały w Suchej Górnej, student, potem górnik. Aresztowany 1.07.1944 r. i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Gross-Rosen, gdzie **zginął 4.10.1944 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 90; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 178.

ZORYCHTA RYSZARD,

Urodzony 28.09.1897 r. w Kończycach Małych, zamieszkały w Suchej Górnej, urzędnik. Aresztowany 6.07.1942 r. i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Mauthausen-Gusen, gdzie zginął **12.01.1943** (lub 21.02.1943) r.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 90; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 179; Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów.

ZOTYKA ANDRZEJ,



Urodzony 16.10.1902 r. w Nieborach k/Końska – Zaolzie, syn Andrzeja i Marii. Edukację stopnia podstawowego rozpoczął w austriackiej szkole w Końskiej, a później w Dolnej Lesznej - Zaolzie. Następnie, uczęszczał do przyzakładowej szkoły zawodowej Huty „Trzyniec” – gdzie uczył się zawodu ogrodnika. Po ukończeniu szkoły, zaciągnięty do odbycia służby wojskowej w armii czeskiej – Gwardii Masaryka.

Po roku służby zdezerterował z wojska i zagrożony aresztowaniem przedostał się do Polski. Brał udział w plebiscycie i trzecim powstaniu śląskim. Po powstaniu wstąpił do Państwowej Policji – służył w miejscowościach Chorzów oraz Ruda Śląska. Następnie, przeniesiony do Rybnika, gdzie po ożenieniu się w 1928 r. zrezygnował z pracy w policji i pracował w wyuczonym zawodzie – ogrodnictwie. Wielki społecznik, miłośnik sportu. 1.09.1939 r. uchodził przed Niemcami i dotarł pod Kraków do Alwerni, skąd po dziesięciu dniach powrócił do Rybnika. Aresztowany 2.05.1940 r. razem z innymi osobami z Rybnika – m. in. Adolfem Kubeczką (lekarzem), Feliksem Popielem. Przetransportowani zostali do KL Dachau, a stamtąd Andrzeja przeniesiono do KL Mauthausen-Gusen. Dzięki staraniom rodziny i zaprzyjaźnionej z rodziną Niemki, zwolniony został z obozu, z warunkiem nakazu pracy w ogrodnictwie w Belku k/Rybnika i bardzo częstego meldowania się na gestapo. Odzyskawszy wolność, niezależnie od postawionych przez gestapo warunków, zaangażował się w działalność ruchu oporu – w organizacji ZWZ/AK. Po wyzwoleniu, w 1947 r. aresztowany przez UB i po rocznym okresie śledztwa skazany na 8 lat więzienia – odsiadywał wyrok w więzieniu we Wronkach. Zwolniony po 6 latach w 1956 r. – po ogłoszeniu amnestii dla więźniów politycznych.

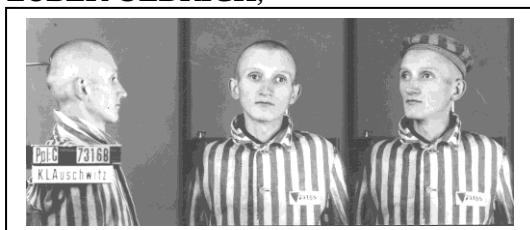
Bibliografia: A. i J. Mura, *Walka Ślązaków-Zaolzian i Górnos Ślązaków o Polskę Niepodległą od 1918 r. do upadku komunizmu*, Rybnik 2007 r.

ZOTYKA JÓZEF,

Urodzony 17.01.1896 r. w Nieborach k/Końska, syn Andrzeja i Marii. Przed wybuchem drugiej wojny światowej funkcjonariusz Państwowej Policji. Aresztowany przez gestapo i przetransportowany do KL Sachsenhausen. Przeżył pobyt w obozie. Po powrocie do domu zamieszkał z rodziną w Cieszynie. Zmarł 28.07.1958 r.

Bibliografia: A. i J. Mura, *Walka Ślązaków-Zaolzian i Górnos Ślązaków o Polskę Niepodległą od 1918 r. do upadku komunizmu*, Rybnik 2007 r.

ZUBEK OLDRICH,



Urodzony 13.10.1921 r. w Kończycach Małych, mieszkał w okresie okupacji hitlerowskiej w Mistku – Słowacja. Aresztowany i przetransportowany do KL Auschwitz. Dnia 6.11.1942 r. zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 73168. Zginął w tym obozie **14.01.1943 r.** Według wystawionego aktu zgonu nr 2256/1943 – potwierzonego przez lekarza obozowego, zmarł o godz. 18:40, określenie przyczyny zgonu to: „Versagen des Herzens und Kreislaufes” (niewydolność serca i układu krążenia).

Bibliografia: I. Pająk, *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, Katowice 1998 r., s. 220; PMA-B *Księga zgonów*, t. 2, s. 752; informacja uzupełniona o dane z APMA-B.

ZUBEREK ALOJZY,



Urodzony 29.11.1901 r. w Karwinie i zamieszkały w tej miejscowości, narodowości polskiej, syn Rudolfa i Marii z d. Rojczyk. Aresztowany 18.11.1941 r. razem z bratem Rudolfem i uwięziony w Cieszynie, a stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do więzienia śledczego w Mysłowicach. Po zakończonym śledztwie przesłany do KL Auschwitz, skąd ponownie przewieziony do Cieszyna, został powieszony **20.03.1942 r.** w egzekucji zbiorowej-publicznej Pod Wałką.

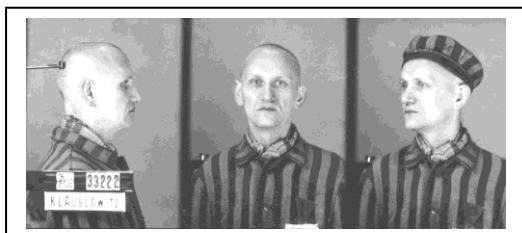
Bibliografia: J. Burek, nauczyciel, były więzień obozów koncentracyjnych - wywiady i opracowania z zasobów archiwum Kongresu Polaków w RC w Cieszynie; *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 84; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 67.

ZUBEREK RUDOLF,

Urodzony w 1875 r. w Karwinie i zamieszkały w tej miejscowości. Aresztowany i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz, gdzie **zginął w 1942 r.**

Bibliografia: J. Burek, nauczyciel, były więzień obozów koncentracyjnych - wywiady i opracowania z zasobów archiwum Kongresu Polaków w RC w Cieszynie; *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 81; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

ZUBEREK RUDOLF,



Urodzony 11.02.1906 r. w Frysztacie, syn Rudolfa i Marii z d. Rojczyk, zamieszkały w Cieszynie, narodowości polskiej, brat Alojza. Po ukończeniu szkoły średniej,

nauczyciel w Publicznej Szkole Powszechnej w Cieszynie, współpracował z redakcją „Dziennika Polskiego”, pełnił funkcję naczelnika Towarzystwa Gimnastycznego „Sokół”. W młodości zaangażowany w działalność harcerską w miejscowości urodzenia - założyciel I DHPC we Frysztacie. Od początku okupacji hitlerowskiej pracował w kopalni, działał też w organizacji konspiracyjnej OOB, później ZWZ. Aresztowany 18.11.1941 r. wraz z bratem Alojzem i wpięty w więzieniu w Cieszynie, a stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do więzienia śledczego w Mysłowicach. Po zakończonych przesłuchaniach, został przesłany do KL Auschwitz, zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 33222. Zginął w tym obozie **29.06.1942 r.** Według wystawionego aktu zgonu nr 13180/1942 – potwierdzonego przez lekarza obozowego, zmarł o godz. 8:05, określenie przyczyny zgonu to: „Gesichtsrose bei Fleckfieber” (róża przy tyfusie plamistym).

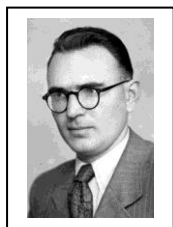
Bibliografia: I. Pająk, *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, Katowice 1998 r., s. 170; Sz. Kędryna, A. Szefer, *Nauczyciele śląscy polegli i zamordowani w latach hitlerowskiej okupacji*, Śląski Instytut Naukowy, Katowice 1971, s. 116; Zbiory dokumentów K. Wójtowicza (poz. 245 wykazu); M. Walczak, *Ludzie nauki i nauczyciele polscy podczas II wojny światowej. Księga strat osobowych*, Warszawa 1995 r., s. 782; PMA-B *Księga zgonów*, t. 9, s. 1178; *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 81; J. Burek, nauczyciel, były więzień obozów koncentracyjnych - wywiady i opracowania z zasobów archiwum Kongresu Polaków w RC w Cieszynie; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 67; *Harcerskie Ofiary Drugiej Wojny Światowej*, s. 132. informacja uzupełniona o dane z APMA-B.

ZUČEK KAROL,

Urodzony w 1896 r., zamieszkały w Cierlicku Górnym. Aresztowany i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Flossenbűrk gdzie **zginął w 1944 r.**

Bibliografia: S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 55.

ZUCZEK RUDOLF,



Urodzony 4.11.1912 r. w Orłowej i tam zamieszkały, narodowości polskiej, adwokat. Aresztowany i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd 27.04.1940 r. w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Dachau. Następnie, od 6.06.1940 r. przetransportowany do KL Mauthausen-Gusen, zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 7143. Zwolniony z obozu 27.11.1940 r.

Do końca okupacji pracował fizycznie jako robotnik. Po wyzwoleniu pracował w sądownictwie jako aplikant, adwokat.

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów.

ZUCKERKANN CHARLOTA,

Urodzona 16.06.1868 r. w Jabłonkowie, zamieszkała w Czeskim Cieszynie. Aresztowana końcem 1942 r. z powodu czystek rasowych i przetransportowana do obozu koncentracyjnego – nieznana jest nazwa tego obozu i dalszy los tej osoby.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 61.

ZUCKERMANDEL EGON,

Urodzony 7.08.1892 r. w Cieszynie, zamieszkały w Czeskim Cieszynie. Aresztowany z powodu czystek rasowych i przetransportowany do więzienia lub

obozu koncentracyjnego gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia, oraz data i okoliczności śmierci tej więźniarki.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 61.

ZUCKERMANDEL OTTO,

Urodzony 16.12.1899 r. w Cieszynie, zamieszkały w Czeskim Cieszynie. Aresztowany z powodu czystek rasowych i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia, oraz data i okoliczności śmierci tej osoby.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 61.

ZUCKERMANDEL ELISKA,

Urodzona 12.09.1927 r. w Czeskim Cieszynie i tam zamieszkała. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginęła** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia, oraz data i okoliczności śmierci tej więźniarki.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 61.

ZUCKERMANDEL GERDA,

Urodzona 18.06.1922 r. w Czeskim Cieszynie. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginęła** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia, oraz data i okoliczności śmierci tej więźniarki.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 61.

ZUCKERMANDEL GRETA,

Urodzona 19.02.1903 r. w Cieszynie, zamieszkała w Czeskim Cieszynie. Deportowana w czerwcu 1942 r. z powodu czystek rasowych do Polski, i tam **zaginęła** – nieznany jest jej los.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 61.

ZUCKERMANDEL LORI,

Urodzona 8.09.1926 r. w Czeskim Cieszynie i tam zamieszkała. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginęła** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tej więźniarki.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 62.

ZUCKERMANDEL MARTA,

Urodzona 19.06.1898 r. w Ostrawie-Hulvákách, zamieszkała w Czeskim Cieszynie. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginęła** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tej więźniarki.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 62.

ZUCKERMANDEL PAWEŁ,

Urodzony 4.07.1930 r. w Czeskim Cieszynie i tam zamieszkały. Aresztowany z powodu czystek rasowych i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tej więźniarki.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 61.

ZUCKERMANDEL SIDONIE,

Urodzona 4.06.1905 r. w Cieszynie, zamieszkała w Czeskim Cieszynie. Deportowana w czerwcu 1942 r. z powodu czystek rasowych do Polski, i tam **zginęła** – nieznany jest dalszy jej los.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 62.

ZUCKERMANDEL VITEZSLAV,

Urodzony 3.04.1891 r. w Cieszynie, zamieszkały w Czeskim Cieszynie. Aresztowany z powodu czystek rasowych i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia oraz data i okoliczności śmierci tej więźniarki.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 61.

ZUCKERMANDEL LEOŠ WALTER,

Urodzony 10.05.1930 r. w Czeskim Cieszynie i tam zamieszkały. Aresztowany z powodu czystek rasowych i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia, oraz data i okoliczności śmierci tej osoby.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 61.

ZUCZEK KAROL,

Urodzony w 1896 r., zamieszkały w Cierlicku Górnym. Aresztowany i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Flossenbürg, gdzie **zginął** – nieznana jest data oraz okoliczności śmierci tego więźnia.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 93

ZWEIFLER HERMAN,

Zamieszkały w Suchoj Średniej. Aresztowany i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Majdanek, gdzie **zginął** – nieznana jest data oraz okoliczności śmierci tej osoby.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 165.

ZWYRTEK MARIA z d. KAWULOK,



Urodzona 19.03.1918 r. w Mostach k/Jabłonkowa, i tam zamieszkała. Po ukończeniu szkoły stopnia podstawowego i Seminarium Nauczycielskiego - nauczycielka. Aresztowana 21.05.1940 r. i więziona w Cieszynie, a stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziona do KL Ravensbrück. Zwolniona do domu 27.08.1942 r. Nieznany jest dalszy okupacyjny los tej osoby.

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów.

ZYM RUDOLF,

Urodzony w 1916 r. na Zaolziu, rzeźnik. Aresztowany i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do więzienia w Katowicach, gdzie **zginął 10.03.1944 r.** - przez ścięcie gilotyną.

Bibliografia: *Więzienia hitlerowskie na Śląsku, w Zagłębiu Dąbrowskim i w Częstochowie 1935-1945*, Śląski Instytut Wydawniczy, Katowice 1983 r., s. 41.

ZYZNAR BOGUMIŁ,

Urodzony 23.10.1916 r. w Woli Lubeckiej, zamieszkały w Rychwałdzie, górnik. Aresztowany 20.04.1945 r. i uwięziony w więzieniu w Cieszynie, gdzie zginął **30.04.1945 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 173; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 163.

ŻABNER JAKUB,

Zamieszkały w Nowym Boguminie, wyższe wykształcenie – lekarz (MUDr.). Aresztowany z powodu czystek rasowych i przetransportowany do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginął** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia, oraz data i okoliczności śmierci tej osoby.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 140.

ŻABNER LILIANA,

Urodzona 4.11.1926 r., zamieszkała w Nowym Boguminie. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginęła** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia, oraz data i okoliczności śmierci tej osoby.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 140.

ŻABNER STEPANKA,

Urodzona 6.10.1893 r., zamieszkała w Nowym Boguminie. Aresztowana z powodu czystek rasowych i przetransportowana do więzienia lub obozu koncentracyjnego gdzie **zginęła** – nieznana jest nazwa miejsca uwięzienia, oraz data i okoliczności śmierci tej osoby.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 140.

ŻARNOWSKI JÓZEF,

Urodzony 2.12.1908 r. we Frysztacie, zamieszkały w Karwinie. Po ukończeniu szkoły ludowej w Karwinie, pracował jako piekarz, członek Macierzy Szkolnej. Od początku okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu (jako piekarz bardzo pomagał rodzinom których członkowie byli uwięzieni przez hitlerowców lub pozbawieni środków do życia). Aresztowany 27.01.1943 r. i po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, a stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do więzienia śledczego w Mysłowicach. Po zakończonym śledztwie przesłany do KL Auschwitz, gdzie zginął **24.08.1944 r.**

Bibliografia: I. Pająk, *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, Katowice 1998 r., s. 710; J. Burek, nauczyciel, były więzień obozów koncentracyjnych - wywiady i opracowania z zasobów archiwum Kongresu Polaków w RC w Cieszynie; *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 106; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 93; informacja uzupełniona o dane z APMA-B.

ŻEBRAK GABRIEL,

Urodzony 9.07.1901 r., zamieszkały w Nowym Boguminie. Aresztowany za przynależność do nielegalnej organizacji ruchu oporu i przetransportowany do więzienia w Brzegu, gdzie zginął **29.05.1941 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 127.

ŻEBRAK GABRIEL,

Urodzony 9.07.1901 r. w Rychwałdzie i zamieszkała w tej miejscowości. W okresie okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu. Aresztowany i przetransportowany do więzienia we Wrocławiu, gdzie zginął **29.05.1941 r.**

Bibliografia: S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 163; *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 172.

ŻEBROK JAN,



Urodzony 22.11.1893 r. w Pogwizdowie pow. Cieszyński. Uczęszczał do polskiej szkoły ludowej, później do niemieckiej i polskiej szkoły wydziałowej w Cieszynie. W 1905 r. zdał maturę i rozpoczął pracę nauczyciela w Markłowicach k/Cieszyna, a stamtąd przeniesiony do Dąbrowej k/Frysztatu. Obok pracy zawodowej, włączył się bardzo aktywnie w nurt pracy społeczno-kulturalnej.

Działał w Polskim Towarzystwie Gimnastycznym „Sokół”, w Ochotniczej Straży Pożarnej. W 1920 r. musiał uchodzić do Skoczowa, gdzie podjął bezpardonową walkę z tamtejszymi sympatykami nacjonalizmu hitlerowskiego. W 1935 r. znowu osiedlił się w Cieszynie, gdzie został kierownikiem 8-mio letniej szkoły powszechnej, pełnił również funkcję prezesa Zarządu Głównego Macierzy Szkolnej i prezesa Zarządu Powiatowego Związku Nauczycielstwa Polskiego. W chwili napadu Niemców na polską, przebywał w Dąbrowie. Aresztowany 14.04.1940 r. w pierwszej akcji likwidacji przez hitlerowców polskiej inteligencji. Uwięziony w Czeskim Cieszynie - fabryce Kohna, a stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Dachau, skąd 1.11.1940 r. na usilne starania rodziny został zwolniony do domu. Aby nie dostać się ponownie w ręce gestapo, wpierv przedostaje się do Generalnej Guberni, gdzie przeżył do zakończenia wojny. Po wojnie, w 1946 r. wrócił do Cieszyna i podjął pracę w szkolnictwie oraz Macierzy Szkolnej.

Bibliografia: J. Burek, nauczyciel, były więzień obozów koncentracyjnych - wywiady i opracowania z zasobów archiwum Kongresu Polaków w RC w Cieszynie.

ŻELEŹNIK JÓZEF,

Urodzony 2.03.1909 r, założyciel DH w Rychwałdzie. Aresztowany i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Mauthausen, gdzie zginął **8.09.1941 r.**

Bibliografia: *Harcerskie Ofiary Drugiej Wojny Światowej*, Str. 132.

ŻERŻOŃ LUDWIK,

Urodzony 17.07.1890 r. w Starym Mieście, syn Józefa i Karoliny. Do Państwowej Policji wstąpił 1.05.1920 r., służył w woj. tarnopolskim, 3.02.1938 r. przeniesiony na emeryturę. Prawdopodobnie, jako były policjant, przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie

internowani byli w obozie jenieckim. Prawdopodobnie zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Jego nazwisko znajduje się w spisie polskich policjantów sporządzonym przez organa NKWD, poz. 353.

Bibliografia: Mieczysław Borak, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 176.

ŻIDEK KAROL,

Urodzony 24.07.1890 r. w Mokrych Łazcach, zamieszkały w Rychwałdzie. Aresztowany 25.11.1942 r. i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz, gdzie zginął w czerwcu 1943 r.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 172; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

ŻMIJA JAN,

Urodzony w 1880 r. w Rzece i tam zamieszkały (nr 70), małorolnik. Aresztowany przez gestapo 11.11.1944 r. i więziony w Cieszynie. Zwolniony do domu 10.12.1944 r. Nieznany jest dalszy okupacyjny los tej osoby.

Bibliografia: Archiwum dr n.med. J. Mazurka, T.3, cz.7 (342).

ŻÓŁTY WŁADYSŁAW,

Urodzony 15.01.1904 r. w Dąbrowie, zamieszkały w Karwinie, górnik. W okresie okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu. Aresztowany 18.03.1942 r. w kopalni w Karwinie za działalność na rzecz polskość i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz, gdzie zginął - rozstrzelany **29.03.1943 r.**

Bibliografia: I. Pająk, *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, Katowice 1998 r., s. 677; *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 106; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 93; ankieta (sygn. Mat./13728, nr inw. 168304) wypełniona 18.01.1986 r. przez Otokara Żółtego - syna Władysława Żółtego; informacja uzupełniona o dane z APMA-B.

ŻÓRAWIK EWALD,

Urodzony w 1908 r., syn Jana. Do 27.02.1936 r. posterunkowy Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.), służył w Komendzie Rezerwy w Katowicach, później do 21.12.1938 r. na Posterunku w Godowie pow. rybnicki, skąd został przeniesiony do Komisariatu w Nowym Boguminie. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zapórę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 023/5 z 10.04.1940, poz. 65, t. 5046.

Bibliografia: Biogram zawiera cytaty z książki Mieczysława Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 175.

ŻUK JÓZEF,

Urodzony w 1919 r. w Trzyńcu, hutnik, zamieszkały w Karpętnej. Aresztowany i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do więzienia w Katowicach, gdzie **zginął w 1943 r.**

Bibliografia: S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 75.

ŻUŁOWSKI FRANCISZEK,

Urodzony 21.09.1899 r. w Karwinie, zamieszkały w Suchej Średniej, górnik. Aresztowany 9.09.1939 r., a następnie rozstrzelany **18.09.1939 r.** w lesie koło kopalni „Barbara” w Karwinie.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 166; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 181.

ŻUREK JAN,

Urodzony 21.12.1908 r. w Suchej Górnej i zamieszkały w tej miejscowości, urzędnik. W okresie okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu. Aresztowany 1.12.1943 r. i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Mauthausen-Gusen, gdzie **zginął 2.02.1945 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 90; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 179.

ŻWAK EMILIA,

Urodzona 14.03.1909 r. w Trzanowicach Górnych (nr 21) i zamieszkała w tej miejscowości, siostra Karola i Pawła. Aresztowana 12.12.1939 r. i więziona w Cieszynie do 30.06.1940 r. Nieznany jest dalszy okupacyjny los tej osoby.

Bibliografia: Archiwum dr n.med. J. Mazurka, T.2, cz.6 (232).

ŻWAK GUSTAW,

Urodzony 15.10.1915 r. w Trzanowicach Dolnych (nr 26) i zamieszkały w tej miejscowości, urzędnik bankowy w Cieszynie, współredaktor „Ogniwa”. W okresie okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu. Aresztowany 25.06.1943 r. za wspieranie partyzantów. Przetransportowany do KL Auschwitz, gdzie **zginął 29.02.1944 r.**

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.2, cz.6 (230); S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 184; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

ŻWAK JAN,

Urodzony 24.05.1901 r. w Grodziszczu i zamieszkały w tej miejscowości, hutnik. Aresztowany przez gestapo 10.01.1944 r. i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Dachau. Więziony do kwietnia 1945 r. - krótko przed wyzwoleniem obozu uciekł do domu.

Bibliografia: Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.1, cz.4 (097).

ŻWAK KAROL,



Urodzony 3.11.1903 r. w Trzanowicach Górnych (nr 21), narodowości polskiej, nauczyciel. Kształcił się w Seminarium Nauczycielskim w Cieszynie-Bobru - matura w 1923 r. Był nauczycielem w Świętochłowicach, Mysłowicach, Bąkowie k/Strumienia. Aresztowany 17.03.1940 r. i więziony w Bielsku, a

stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Dachau. Następnie, przeniesiony do KL Mauthausen-Gusen, gdzie zginął **10.05.1941 r.**

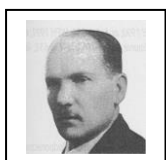
Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów; Archiwum dr n.med. J. Mazurka, T.2, cz.6 (230); S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 184.

ŻWAK PAWEŁ,

Urodzony 16.01.1907 r. w Trzanowicach Górnych (nr 21) i zamieszkały w tej miejscowości. Aresztowany 4.09.1939 r. i więziony w Cieszynie do 20.10.1940 r. Następnie, przetransportowany do KL Skrochowice. Przetrwiał hitlerowskie zniewolenie – wrócił do domu.

Bibliografia: Archiwum dr. n.med. J. Mazurka, T.2, cz.6 (232).

ŻYCZYŃSKI HENRYK MARIAN,



Urodzony 2.08.1890 r. w Husiatyniu woj. tarnopolskie, syn Szczepana i Olimpii z d. Kleefeld. Ukończył Gimnazjum w Brzeżanach w 1910 r., a następnie w 1914 r. Wydział Filozoficzny Uniwersytetu we Lwowie. Był ochotnikiem Legionu Wschodniego, w listopadzie 1914 r. Ze względu na zły stan zdrowia został zwolniony z armii.

W 1916 r. obronił pracę doktorską. Po ponownym powołaniu go do armii (jednostki w Lublinie, w Stanisławowie), w 1918 r. przeniesiony do szkoły dla aspirantów w Nowym Mieście na Morawach. We wrześniu 1918 r. zwolniony z armii. Uczył w gimnazjach w Orłowej i Cieszynie do 1927 r., później został profesorem polskiej historii i literatury na Wydziale Nauk Humanistycznych Katolickiego Uniwersytetu Lubelskiego. Zmobilizowany (stop. wojsk. podporucznik) do kadry oficerskiej Okręgu Korpusu I – Warszawa, brał udział w kampanii wrześniowej 1939 r. Dostał się do sowieckiej niewoli gdzie zginął 04/05.1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Kozielska 029/5 z kwietnia 1940 (bez daty), poz. 18, t. 2670. W Katyniu zidentyfikowany pod nrem AM 2797. Przy zwłokach znaleziono legitymację urzędniczą, dwa pisma wojskowe, pocztówkę i kartę wstępu do Kasyna Oficerskiego Garnizonu Wojskowego Lublin. W notatniku Pawła Brusa znalezionym w Katyniu wzmianka o życzeniach noworocznych (111940) dr.Życzyńskiemu wobozie w Kozielsku.

Bibliografia: Mecslav Borak, „Symbol Katynia” *Zaolziańskie Ofiary Obozów i Więzień w ZSRR*, Czeski Cieszyn 1991, s. 60; Biogram wraz ze zdjęciem zawiera cytaty z książki Mecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 69-70; Józef Golec i Stefania Bojda, *Słownik biograficzny ziemi cieszyńskiej*, Tom 2, wyd. 1995 r., s. 276.

ŻYDEK WILHELM (WŁADYSŁAW),

Urodzony 3.08.1913 r. w Żukowie Dolnym i zamieszkały w tej miejscowości, robotnik rolny. Zmobilizowany, brał udział w kampanii wrześniowej w 1939 r. Zginął **3.09.1939 r.** w Górkach Wielkich w walce z hitlerowskim najeźdźcą.

Bibliografia: Archiwum dr n. med. J. Mazurka, T. 1, cz. 4, (070); *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 77; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 195.

ŻYŁA ADOLF,



Urodzony 6.08.1909 r. w Karwinie, zamieszkały w Suchej Górnej, narodowości polskiej, nauczyciel.

Aresztowany 24.04.1940 r. i więziony w Suchej Górnej, Cieszynie, a stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Dachau. Następnie, od 5.04.1940 r. przetransportowany do KL Mauthausen-Gusen. Zwolniony z obozu 9.12.1940 r. Nieznany jest dalszy okupacyjny los tej osoby.

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów.

ŻYŁA EMIL,



Urodzony 18.12.1901 r. w Dolnych Markłowicach, zamieszkały w Trzyńcu, narodowości polskiej, nauczyciel. Aresztowany 24.04.1940 r. w Trzyńcu i więziony w Czeskim Cieszynie, a stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Dachau. Następnie, od 5.06.1940 r. przeniesiony do KL Gusen, zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 6875. Zwolniony z obozu 22.11.1940 r.

Do końca okupacji pracował jako robotnik w trzynieckiej hucie, od 1941 do stycznia 1945 r. pracował w Linzu, od stycznia 1945 do 5.05.1945 r. w Karwinie. Po wyzwoleniu wrócił do pracy w szkolnictwie, był także dyrektorem szkoły wydziałowej w Trzyńcu. Udział w pracy społecznej PZKO, w Związku Bojowników Antyfaszystowskich, był członkiem komisji narodowościowej przy PRN w Czeskim Cieszynie 1948-1950, członkiem komisji szkolnej 1948-1949 r.

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów.

ŻYŁA GABRIEL,

Urodzony 17.02.1906 r. w Rychwałdzie, zamieszkały w Kończycach Małych, syn Józefa i Teresy z d. Tomica. Aresztowany i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz. Dnia 27.12.1941 r. zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień „wychowawczy” nr E-899. Zginął w tym obozie **20.02.1942 r.** Według wystawionego aktu zgonu nr 1451/1942 – potwierdzonego przez lekarza obozowego, zmarł o godz. 12:00, określenie przyczyny zgonu to: „Kachexie bei Phlegmone” (wyczerpanie organizmu przy flegmonie).

Bibliografia: I. Pajak, *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, Katowice 1998 r., s. 765; PMA-B *Księga zgonów*, t. 1, s. 1451; informacja uzupełniona o dane z APMA-B.

ŻYŁA JÓZEF,

Urodzony 16.09.1914 r. w Lutyni Górnej i zamieszkały w tej miejscowości, student gimnazjum, urzędnik. W młodości zaangażowany w działalność harcerską w Orłowej – komendant hufca męskiego HPC w Orłowej, członek Macierzy Szkolnej i Związku Polaków w Czechosłowacji. Od początku okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu – żołnierz organizacji konspiracyjnej ZWZ. Aresztowany 10.03.1940 r. i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz, gdzie zginął **24.08.1944 r.**

Bibliografia: I. Pajak, *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, Katowice 1998 r., s. 710; *Harcerskie Ofiary Drugiej Wojny Światowej*, s. 132; *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 87; J. Burek, nauczyciel, były więzień obozów koncentracyjnych - wywiady i opracowania z

zasobów archiwum Kongresu Polaków w RC w Cieszynie; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 111; informacja uzupełniona o dane z APMA-B.

ŻYŁA WILHELM,



Urodzony 8.01.1910 r. w Lutyni Górnej i zamieszkały w tej miejscowości, syn Jana i Marii z d. Szojter. Ukończył Gimnazjum w Orłowej - w 1928 r. i Wyższą Szkołę Handlową w Warszawie w 1932 r. Został urzędnikiem Banku Gospodarstwa Wiejskiego w Warszawie i tam zamieszkał.

Bardzo aktywny działacz społeczny. Zmobilizowany (stop. wojsk. podporucznik) do 23 pp Włodzimierz Wołyński, brał udział w kampanii wrześniowej 1939 r. Pod naporem przeważającej siły agresora hitlerowskiego dostał się na wschód, a tam wzięty do sowieckiej niewoli i tam zginął 04/05.1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wysłał do rodziny dwa listy z Kozielska. Wpisany na LW z Kozielska 029/4 z 13.04.1940, poz. 48, t. 3208. W Katyniu zidentyfikowany pod nrem AM 3097. Przy zwłokach znaleziono pocztówki i list.

Bibliografia: Mieczysław Borak, „Symbol Katynia” *Zaolziańskie Ofiary Obozów i Więzień w ZSRR, Czeski Cieszyń 1991*, s. 60-61; Biogram wraz ze zdjęciem zawiera cytaty z książki Mieczysława Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 70; *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 87; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 111; Józef Golec i Stefania Bojda, *Słownik biograficzny ziemi cieszyńskiej*, Tom 2, wyd. 1995 r., s. 278.

ŻYŁKA WŁADYSŁAW,

Urodzony 21.12.1921 r. w Orłowej i zamieszkały w tej miejscowości, górnik. W okresie okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu – w komunistycznej organizacji KPCz. Aresztowany 6.02.1941 r. i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Auschwitz. Dnia 12.02.1941 r. zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 10270. Zginął w **marcu 1941 r.**

Bibliografia: I. Pająk, *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, Katowice 1998 r., s. 82; *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 147; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 148; w ewidencji APMA-B nie figuruje.

ŻYWCZOK FLORENTYNA z d. KUBIENA,



Urodzona 25.05.1899 r. w Karwinie i zamieszkała w tej miejscowości, córka Józefa i Barbary z d. Pawlor. Aresztowana 25.08.1943 r. za przynależność syna do ZWZ. Prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziona do KL Auschwitz. Dnia 9.09.1943 r. zarejestrowany w obozowej ewidencji jako więzień nr 61413. Zginęła **7.12.1943 r.**

Według wystawionego aktu zgonu nr 33692/1943 – potwierdzonego przez lekarza obozowego, zmarł o godz. 8:40, określenie przyczyny zgonu to: „Grippe bei Herzschwäche” (grypa przy niewydolności serca).

Bibliografia: I. Pająk, *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, Katowice 1998 r., s. 591; APMA-B *Księga zgonów*, t. 23, s. 688; *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 106; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 93; Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszynie – kartoteki byłych więźniów; informacja uzupełniona o dane z APMA-B.

ŻYWCZOK JÓZEF,

Urodzony 17.12.1894 r. w Karwinie i zamieszkały w tej miejscowości, restaurator. Aresztowany i prawdopodobnie po krótkotrwałym uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd 9.09.1943 r. w transporcie zbiorowym z rejencji katowickiej przewieziony do KL Auschwitz, zarejestrowany w ewidencji obozowej jako więzień nr 149300. Zginął **6.04.1944 r.**

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 106; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 94; informacja uzupełniona o dane z APMA-B.

ŻYWCZOK MIECZYŚLAW,

Urodzony 1.09.1923 w Chorzowie, zamieszkały z Karwinie, harcerz. Od początku okupacji hitlerowskiej członek organizacji konspiracyjnej AK pseud. „Harcierz”, kolejarz. Aresztowany i zastrzelony przez hitlerowców **25.08.1943 r.** - w egzekucji zbiorowej w Karwinie.

Bibliografia: *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 113; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 94; *Harcerskie Ofiary Drugiej Wojny*, s. 132.

Errata do Tomu I – zauważono następujące błędy, za które autor przeprasza:

Zamordowani 14.02.1944 r. w Nawisu, s. 20, tom I:

Jest: Cieślar Jan, ur. 20.10.1908 r., mieszk. Dziećmorowic, rolnik,

Powinno być: Celner Jan, ur. 20.10.1908 r., mieszk. Dziećmorowic, rolnik,

BADURA ANNA, s. 49, tom. I:

Jest: w Puncowie,

Powinno być: Puńcowie,

Urodzona 22.03.1889 r. w Puncowie. Aresztowana w Ropicy – nie jest ustalone miejsce uwięzienia.....

BADURA FERDYNAND, s. 49, tom I:

Jest: w Łazach,

Powinno być: w Łazach,

Urodzony 3.12.1902 r. w Łazach i zamieszkały w tej miejscowości, narodowości polskiej, urzędnik.

BARBER HELENA, s. 63, tom. I:

Jest: we Frysztackie,

Powinno być: we Frysztacie,

Urodzona 4.04.1869 r. we Frysztackie i zamieszkała w tej miejscowości....

BIEDRAWA JÓZEF, s. 78, tom I:

Jest: w Trzyciążu,

Powinno być: w Trzycieżu,

Urodzony 27.03.1916 r. w Trzyciążu (1) i zamieszkały w tej miejscowości, narodowości polskiej, syn Józefa i Marii z d. Pniok, rolnik – pracował w gospodarstwie rolnym swoich rodziców.....

BIELESZ RUDOLF, s. 82, tom I:

Jest: w Łazach,

Powinno być: w Łazach,

Urodzony 21.01.1916 r. w Łazach i zamieszkały w tej miejscowości, narodowości polskiej, górnik.....

GUZIUR EMANUEL, s. 332, tom I:

Biogram jest bez zdjęcia, natomiast poniższe zdjęcie – osoby Guziura Emanuela jest wstawione przy biogramie Guziura Maksymiliana



Pomnik – Kocobądz-Ligotka, s. 421, tom. I:

Jest: Kocobądz,

Powinno być: Kocobędz,

KUBISZ LUDMIŁA, pwinno być LUDWIKA, - poprawiony biogram z tomu II.

Urodzona 4.07.1903 r. w Kocobędzu k/Cieszyna i zamieszkała w tej miejscowości, córka Jerzego i Anny z d. Michejda, narodowości polskiej, nauczycielka. Ukończyła gimnazjum w Cieszynie i Konserwatorium Muzyczne w klasie skrzypiec w Warszawie. W okresie okupacji hitlerowskiej działał w ruchu oporu - w konspiracyjnej organizacji ZWZ. Podczas powstania warszawskiego, w czasie ewakuacji Starego Miasta zmarła nagle w drodze na atak serca 1.09.1944. Przebieg ewakuacji nie pozwolił na jej pochówek.

Bibliografia: Materiały archiwalne Kongresu Polaków w RC w Czeskim Cieszyń - kartoteki byłych więźniów; *Ofiary Okupacji Hitlerowskiej i Wojny 1939-1945 r. w Powiecie Karwina*, s. 96; *Drzewo genealogiczne Jana Michejdy z Olbrachcic*, Warszawa 1985, VII/5; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 94.

MICHEJDA ANNA z d. GABRYŚ, - pominięty biogram w tomie II.

Urodzona 23.04.1894 r. w Łyżbicach. Córka kierownika szkoły. Zamężna z Karolem Michejdą (ich synowie to: Tadeusz i Władysław). W czasie II wojny światowej przeżyła tragedię tracąc ich obu. W czasie powstania warszawskiego utraciła całe mienie, a po ewakuacji miasta przeszła z mężem wielomiesięczną tułaczkę. Po wojnie zamieszkała w Wiśle, gdzie zmarła 4.02.1978. Patrz także: Michejda Karol.

Bibliografia: *Drzewo genealogiczne Jana Michejdy z Olbrachcic*, Warszawa 1985, V/5.

MICHEJDA HELENA, - uzupełniony biogram z tomu II.

Urodzona 30.08.1925 r., córka Jana i Ewy, zamieszkała w Olbrachcicach (nr 16), narodowości polskiej. Wywłaszczona oraz wysiedlona 8.03.1943 r. wraz z matką i braćmi, do Polenlager we Frysztacie, a później przetransportowana do niemieckiego obozu dla Polaków - Polenlager nr 32 Oderberg (Bogumin). Z obozu w Boguminie zostali zwolnieni 30.09.1943 r. pod warunkiem, że nigdy nie pojawią się w Olbrachcicach. Do końca wojny mieszkali u dalszej rodziny i znajomych w Ligotce Kameralnej. Do swojego domu, zupełnie zdewastowanego i rozkradzionego wrócili dopiero po wojnie.

Bibliografia: Informacja brata, Zdzisława Michejdy. Archiwum dr. n. med. J. Mazurka, T.15 (107); korekta Barbary Michejda-Pinno.

MICHEJDA WŁADYSŁAW „WIT”, - uzupełniony biogram z tomu II.



Urodzony 18.09.1896 r. w Olbrachcicach, syn Pawła i Ewy z d. Wałach. Ukończył Gimnazjum Macierzy Szkolnej w Cieszynie, w którym należał do szkolnej drużyny skautowej. W 1917 r. zapisał się na Wydział Prawa UJ. Od 1915 służył w wojsku i jako oficer austriacki był jednym z organizatorów zbrojnego przewrotu wojskowego w nocy z 31.10. na 1.11.1918 r., w wyniku którego ogłoszono utworzenie Księstwa Cieszyńskiego i jego przynależność do Polski.

W 1919 r. brał udział w obronie Lwowa gdzie. został ciężko ranny. W latach 1919-1920 pracował w Komitecie Plebiscytowym, mającym rozstrzygnąć sprawy terytorium ziemi cieszyńskiej. Studia ukończył w 1922 r. uzyskując stopień doktora prawa. W latach 1925-1939 prowadził kancelarię adwokacką w Katowicach, gdzie

działał społecznie walcząc o przyznanie Polakom - ewangelikom pełnych praw w Kościele Unijnym.. Był współzałożycielem pisma „Ewangelik Górnośląski”, a w latach 1937-1939 przewodniczącym Tymczasowej Rady Kościelnej Ewangelickiego Kościoła Unijnego na Polskim Górnym Śląsku. W maju 1939 r. przeniósł się do Cieszyna Zachodniego i został syndykiem Huty Trzynieckiej. Z chwilą wybuchu wojny w 1939 r. przeniósł się do Ustronia (555). Aresztowany w początkach 1940 r. i przetransportowany do KL Dachau, zwolniony został z obozu w dość krótkim czasie. W latach 1940-1943 brał udział w pracach konspiracyjnych Związku Walki Zbrojnej/AK Okręgu Śląskiego pracując nad nowymi ustawami polskimi na okres powojenny i przygotowując memoriał dla Rządu Londyńskiego w sprawie granic polskich na Śląsku Cieszyńskim. Aresztowany powtórnie 10.04.1943 r. w Ustroniu i więziony w Cieszynie, skąd po dwóch tygodniach przesłany został do więzienia śledczego w Mysłowicach. Po zakończonym śledztwie, przesłany został do KL Auschwitz, gdzie zgonął 29.11.1943 r. – rozstrzelany z wyroku sądu doraźnego gestapo. Według wystawionego aktu zgonu nr 33213/1943 - potwierdzonego przez lekarza obozowego, zmarł o godz. 17:48; określenie przyczyny zgonu to: „plötzlicher Herztod” (nagły zawał serca).

Postscriptum: Osadzony w celi nr 1, gdzie w strasznych warunkach przebywało około 200 więźniów nieustannie przesłuchiowanych i brutalnie traktowanych, dzięki swojej niezwyklej postawie doprowadzał współtowarzyszy do równowagi duchowej, a autorytetem swoim wpływał łagodząco na służby więzienne. Był przez współwięźniów nadzwyczaj ceniony i lubiany, a szacunek budził nawet u wroga. Po wywiezieniu go do Oświęcimia pod koniec listopada, żona jego Stefania dostała od nich gryps ze słowami: „Odeszła dusza naszej celi.”

Bibliografia: I. Pająk, *Mieszkańcy Śląska, Podbeskidzia, Zagłębia Dąbrowskiego w KL Auschwitz*, Katowice 1998 r., s. 699; APMA-B *Księga zgonów*, t. 23, s. 213; Informacja córki Barbary Pinno z d. Michejda; Archiwum dr. n. med. J. Mazurka T.13, cz.24 (127); Biuletyn Komisji Badania Zbrodni Hitlerowskich, nr XXIV i XXV; J. Pilch, *Ustroń 1939-1945*, wyd. ZBoWiD w Ustroniu 1978 r., s. 61; *W cieniu śmierci. Ewangelicy-ofiary prześladowań w czasie II wojny światowej*, Warszawa 1970; Ludwik Kohutek, *Adwokatura na Śląsku Cieszyńskim w latach 1938-1945*, Palestra, 1973, r. XVII, nr 5, s. 73-76; Juliusz Niekrasz, *Z dziejów AK na Śląsku*, Katowice 1993, s. 103, 139; Relacja Władysława Początk z Bogumina. z 25.04.1973 r.; Barbara Michejda-Pinno, Dr Władysław Michejda z Katowic. W: *O Polski Śląsk*, Katowice 2000, s. 63-127.

SKAŁUBA MARIA z d. SZUŚCIK,

Urodzona w 1905 r., zamieszkała w Karwinie, żona policjanta z Rzeszowa, który prawdopodobnie zginął w Katyniu. Pani Skałuba została uwięziona ze synem Bolesławem w Mirowie 3 miesiące przed końcem wojny.

Bibliografia: Informacja Barbary Michejdy-Pino.

W Bibliografii tomu I:

Jest: Mecislav Borak „*Symbol Katynia*” *Zaolziańskie Ofiary Obozów i Więzień w ZSRR*, Czeski Cieszyn 1999,

Powinno być: Mecislav Borak „*Symbol Katynia*” *Zaolziańskie Ofiary Obozów i Więzień w ZSRR*, Czeski Cieszyn 1991,

SUPLEMENT DO Tomu I i II

ARZT ZDZISŁAW, - Nie ujęty w tomie I.

Urodzony 10.06.1887 r. Był prawnikiem, pracował jako podprokurator w Cieszynie. Sędzia Sądu Apelacyjnego, a następnie adwokat w Katowicach. Brał udział w kampanii wrześniowej. Wzięty do niewoli niemieckiej w 1939 r. uciekł z transportu do obozu jenieckiego, a poszukiwany przez gestapo - ukrywał się w Generalnej Gubernii. Po wojnie pracował jako adwokat w Katowicach. Zmarł. 10.07.1951 w Krakowie.

Bibliografia: Drzewo genealogiczne Jana Michejdy z Olbrachcic, Warszawa 1985, II/5.

ARZT ZDZISŁAW, - Nie ujęty w tomie I.

Urodzony 29.01.1923 r. w Cieszynie, syn Zdzisława i Heleny z d. Michejda. W okresie okupacji hitlerowskiej zaangażowany w tajne nauczanie. Aresztowany i prawdopodobnie po krótkim uwięzieniu w Cieszynie, stamtąd w transporcie zbiorowym przewieziony do KL Płaszów, KL Gross Rosen, KL Mauthausen-Gusen. Przetrwał hitlerowskie zniewolenie – wrócił do domu. Po wojnie ukończył architekturę, był profesorem na wydziale architektury Politechniki Krakowskiej.

Bibliografia: Drzewo genealogiczne Jana Michejdy z Olbrachcic, Warszawa 1985, II/6.

BAJGER N.,

Urodzony w Suchej Górnej, i zamieszkały w tej miejscowości. Drukarz. Oficer rezerwy. Zmobilizowany, brał udział w kampanii wrześniowej w 1939 r. **Zaginął** w nieznanych okolicznościach podczas walk z hitlerowskim agresorem.

Bibliografia: Mecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 185.

BARANEK GUSTAW,



Urodzony 1.09.1913 r. w Błędowicach Dolnych, syn Józefa i Teresy z d. Szczerba. Ukończył szkołę ludową, szewc. Służył w armii czechosłowackiej od 1.10.1935 do 18.09.1937 r. Do Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) przyjęty 3.11.1938 r. Służył na Posterunku Kalety pow. lubliniecki.

Tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 037/1 z 20.04.1940, poz. 65, t. 1944. Podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r. znaleziono jego nazwisko zapisane w notatniku Mieczysława Studenckiego z Katowic.

Bibliografia: Biogram wraz ze zdjęciem zawiera cytaty z książki Mecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 85.

BARON FRANCISZEK,

Urodzony 2.08.1888 r. w Cierlicku Górnym, syn Pawła i Zuzanny z d. Prymus. Służył w armii austriackiej w latach 1911-1918, natomiast od 25.11.1918 do 14.07.1922 r. w Żandarmerii Krajowej Księstwa Cieszyńskiego. W Policji

Województwa Śląskiego (PWŚl.) od 15.07.1922 r. Pełnił służbę na Posterunku w Ogrodzonej i Wiśle, od 20.12.1938 r. był komendantem Posterunku Wędrynia. Odznaczony Brązowym Krzyżem Zasługi. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Zaginął na Wschodzie. Mylony z Franciszkiem Baronem, ur. 23.07.1903 r. w Mysłowicach, synem Jana, przodownikiem PWŚl. w Komendzie Rezerwy w Katowicach, pogrzebanym w Miednoje.

Bibliografia: Mecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 185.

BEDNARZ ALOJZY,

Urodzony 22.04.1895 r. w Lutyni Polskiej, syn Pawła i Johanny z d. Skowron. Ukończył szkołę powszechną, robotnik. W pierwszej wojnie światowej służył w armii austriackiej od 15.11.1915 do 31.10.1918 r. w WP, od 4.11.1918 do 30.07.1919 r. kapral w 20 pp. Od 11.09.1919 do 14.07.1922 r. służył w Żandarmerii Krajowej Księstwa Cieszyńskiego. W Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) od 15.07.1922 r. W 1925 r. starszy posterunkowy w Komisariacie Cieszyn i Zebrzydowice, w 1928 r. Posterunek Brzeziny pow. zebrzydowski, w 1938 r. w Komisariacie Świętochłowice, od 20.12.1938 r. Posterunkowy w Łazach. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 027/3 z 13.04.1940, poz. 28, t. 1760. Jego nazwisko znajduje się w wykazie policjantów zamieszkujących salę 10 tzw. korpusu IV obozu w Ostaszkowie; wykaz znaleziono podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r. przy zwłokach Lucjana Rajcherta.

Bibliografia: Biogram zawiera cytaty z książki Mecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 86.

BETTIN ANDRZEJ,

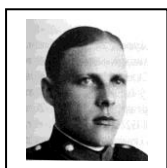
Urodzony 7.09.1899 r., syn Macieja. W Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) od 16.03.1925 r. - Wydział Śledczy Komendy Miasta i Powiatu Katowice, Posterunek Makoszowy pow. katowicki, od 1.03.1939 r. Posterunek Rogów pow. brzeziński, skąd przeniesiony został na Posterunek Mosty k/Jabłonkowa. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska –

mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 026/2 ze 13.04.1940, poz. 62, t. 2091.

Bibliografia: Biogram zawiera cytaty z książki Miecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 86.

BEZWIŃSKI LEOPOLD,



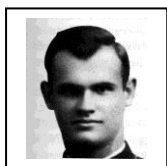
Urodzony 2.09.1911 r. w Krakowie, syn Franciszka i Anny z d. Bazylewicz. Ukończył szkołę powszechną, służył w WP w latach 1932-1935. Przyjęty do PP 12.06.1937 r. jako kandydat kontraktowy naszeregowego z przydziałem do Kompanii „G” Rezerwy PP w Jaworznie pow. chrzanowski. Ukończył Szkołę Fachową dla Szeregowych PP w Mostach Wielkich pow. Żółkiewski.

Od 1.06.1938 r. skierowany do Rezerwy Szeregowych PP KG w Żyradowie pow. błoński. Od 18.02.1939 r. przeniesiony do Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.), służył na Posterunek Szonów pow. cieszyński. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 038/3 z 20 IV 1934, poz. 99, t. 215. Jego nazwisko znajduje się w wykazie policjantów zamieszkujących salę 1 tzw. korpusu IV obozu w Ostaszkowie; wykaz znaleziono podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r. przy zwłokach Lucjana Rajcherta.

Bibliografia: Biogram wraz ze zdjęciem zawiera cytaty z książki Miecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 86-87.

BIALAŚ STEFAN,



Urodzony 7.12.1913 r. w Chorzowie, syn Jana i Pauliny z d. Watzlawik. Ukończył szkołę powszechną, później robotnik. Mieszkał w Dębieńsku Wielkim. Służył w WP w 1936 r. W Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) od 16.12.1937 r. w 1 kompanii kandydatów na szeregowych Komendy Rezerwy w Katowicach. Od 1.11.1938 r. pełnił służbę w Komisariacie w Karwinie.

Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 044/1 z 22.04.1940, poz. 98, t. 1061. Jego nazwisko znajduje się w wykazie policjantów zamieszkujących salę 7 tzw. korpusu IV obozu w Ostaszkowie; wykaz znaleziono podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r. przy zwłokach Lucjana Rajcherta.

Bibliografia: Biogram wraz ze zdjęciem zawiera cytaty z książki Mecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 87.

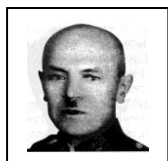
BIELA ALBERT,

Urodzony 20.09.1916 r. w Czerwionce pow. rybnicki, syn Aleksandra i Anny z d. Budny. Ukończył 5 klas gimnazjum. W WP od 17.02.1936 do 18.09.1937 r. Od 5.11.1937 r. w Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) w I kompanii kandydatów na szeregowego Komendy Rezerwy w Katowicach. Od 1.11.1938 r. pełnił służbę w Komisariacie w Karwinie. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 038/2 z 20.04.1940, poz. 1, t. 825.

Bibliografia: Biogram zawiera cytaty z książki Mecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 87.

BLASZCZYK KAROL,



Urodzony 10.08.1898 r. w Gotartowicach, syn Jakuba i Franciszki z d. Schymura. Górnik. W pierwszej wojnie światowej służył w armii niemieckiej. W WP (kapral w 1 Pułku Strzelców Bytomskich) od 30.07.1919 do 9.08.1920 r. Od 28.01.1919 do 9.07.1919 i od 19.08.1920 do 31.07.1921 r. członek polskich organizacji narodowych.

Od 1.08.1921 do 28.04.1922 r. w Straży Gminnej, a następnie w Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.). Do 31.12.1922 r. w Komisariacie Hajduki Wielkie, następnie w pow. rybnickim: na Posterunku w Chwałowicach i Czerwionce oraz na Posterunku w Lutyni Polskiej w 1938 r. i Lutyni Niemieckiej od 2.03.1939 r. Odznaczony Krzyżem Walecznych, Medalem Pamiątkowym za Wojnę 1918-1921. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 012/3 z kwietnia 1940, poz. 12, t. 1140.

Bibliografia: Biogram wraz ze zdjęciem zawiera cytaty z książki Mecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 88.

BOGACZYK LEON,

Urodzony 8.04.1922 r., syn Andrzeja. W Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) od 1.07.1925 do 31.08.1926 r. pełnił służbę w Komendzie Rezerwy w Katowicach, następnie do 23.10.1934 r. w Katowicach w I Komisariacie, a stamtąd 29.10.1938 r. został oddelegowany na Zaolzie. Od 7.03.1939 r. służył na Posterunku w Dzieńmorowicach. Odznaczony Brązowym Krzyżem Zasługi. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 05/2 z 5.04.1940, poz. 37, t. 1717.

Bibliografia: Biogram zawiera cytaty z książki Miecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 88.

BONCZEK JÓZEF,

Urodzony 26.08.1898 r. w Pogórze, syn Pawła i Marianny z d. Hanusek. Od 6.01.1919 r. w Żandarmerii Krajowej Księstwa Cieszyńskiego. Działacz plebiscytowy. W Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) od 18.06.1922 r. w Królewskiej Hucie - w Oddziale Śledczym Dyrekcji Policji do 31.10.1923 r., w Ekspozyturze Śledczej, następnie w Wydziale Śledczym w Katowicach, skąd 19.10.1938 r. został oddelegowany na Zaolzie. Od 20.12.1938 r. w Wydziale Śledczym we Frysztacie. Odznaczony Medalem Niepodległości, Brązowym Krzyżem Zasługi, Medalem Pamiątkowym za Wojnę 1918-1921, Medalem 10-lecia Odzyskania Niepodległości. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 05/4 z 5.04.1940, poz. 96, t. 2566.

Bibliografia: Biogram zawiera cytaty z książki Miecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 88.

BRACHACZEK RUDOLF,



Urodzony 1.04.1895 r. w Starym Mieście, syn Józefa i Joanny z d. Szpandel. Absolwent Polskiego Gimnazjum Macierzy Szkolnej w Cieszynie. Uczestnik pierwszej wojny światowej w armii austriackiej, absolwent szkoły oficerskiej, dwukrotnie ranny na froncie. Od grudnia 1918 r. w WP, dowódca kompanii I batalionu 10 pp.

Brał udział w walkach w konflikcie polsko-czeskim, na froncie ukraińskim i walkach z bolszewikami. W listopadzie 1919 r. skierowany do polskiej komisji plebiscytowej na Górnym Śląsku. Kapitan rezerwy - nominowany w 1920. W 1921

r. przeniesiony do rezerwy i przydzielony do 73 pp. Ukończył Akademię Handlową w Krakowie w 1922, piastował kierownicze stanowiska w bankowości, w latach 1923-1927 kierował oddziałem Banku Małopolskiego w Bielsku-Białej, następnie wydziałem Banku Gospodarstwa Krajowego w Katowicach, gdzie mieszkał. Odznaczony: Medalem Niepodległości, Złotym Krzyżem Zasługi, Srebrnym Krzyżem Zasługi. Zmobilizowany, brał udział w kampanii wrześniowej w 1939 r. Prawdopodobnie, pod naporem przeważającej siły agresora hitlerowskiego zepchnięty z wojskiem na wschód, a tam w nieznanych okolicznościach dostał się do sowieckiej niewoli. Zginął wiosną w 1940 r. – **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Po raz ostatni kontaktował się z rodziną w Bochni i w czasie marszu do niewoli w Kowlu. Propozycję krewnych ukrycia go stanowczo odrzucił, uznając, że taka postawa jest niegodna oficera. Z Kozielska wysłał 10.11.1939 list do rodziny. Wpisany na LW z Kozielska 029/1 z kwietnia 1940, poz. 20, t. 2186. W Katyniu zidentyfikowany pod nrem AM 108, przy zwłokach znaleziono świadectwo szczepienia z Kozielska, kopertę listową wysłaną w lipcu 1939 r. z Warszawy na adres do Karwiny-Sowińca, zaświadczenie służby w POW na Śląsku Cieszyńskim od 15.11.1919 do 20.08.1920, kartę pocztową od Marii Brachaczek, 5 fotografii, 10 znaczków pocztowych, medalik aluminiowy z wizerunkiem Matki Boskiej Niepokalanej i literą „M” na rewersie; wzmianka o nim na kartce Zygmunta-Stanisława Fabrowskiego, znalezionej w Katyniu.

Bibliografia: Biogram wraz ze zdjęciem zawiera cytaty z książki Miecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 35.

BRZEZINA AUGUSTYN,

Urodzony 24.05.1913 r. w Lublińcu, syn Jana i Agaty z d. Kukawka. Ukończył szkołę powszechną, ślusarz. W WP od 2.11.1934 do 19.09.1936 r. W Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) od 2.08.1937 r. z przydziałem do kompanii kandydatów na szeregowego Komendy Rezerwy w Katowicach. Pełnił służbę początkowo w Komisariacie w Siemianowicach pow. katowicki, natomiast od 14.11.1938 r. oddelegowany został do pow. fryszackiego - od 20.12.1938 r. służył w Komisariacie w Nowym Boguminie. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 05/1 z kwietnia 1940, poz. 19, t. 728. Jego nazwisko znajduje się w wykazie policjantów zamieszkujących salę 8 tzw. korpusu IV obozu w Ostaszkowie; wykaz znaleziono podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r. przy zwłokach Lucjana Rajcherta.

Bibliografia: Biogram zawiera cytaty z książki Miecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 89.

BRZEŹNIAK EDWARD,

Urodzony 22.04.1918 r. w Ujeździe, syn Michała i Stanisławy z d. Woźniak. W Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) od 23.01.1939 r. z przydziałem do 2 komp. kandydata na szeregowego Komendy Rezerwy w Katowicach. Od 7.02.1939 r. oddelegowany do Frysztatu. Od 15.05.1939 r. powołany na kurs szeregowych w Komendzie Rezerwy w Katowicach - ukończył go 14.08.1939 r. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 037/2 z 20.04.1940, poz. 86, t. 4914.

Bibliografia: Biogram zawiera cytaty z książki Miecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 89.

BUBIK WITOLD,



Urodzony 12.07.1908 r. w Zebrzydowicach Dolnych, zamieszkały w Zebrzydowicach. syn Józefa i Franciszki z d. Wicherek. Porucznik rezerwy. Absolwent Gimnazjum im. Jana Matejki w Krakowie w 1928 r. i Szkoły Handlowej w Krakowie. Przed wybuchem wojny urzędnik kopalni w Karwinie.

Ukończył kurs w Batalionie Podchorążych Rezerwy Piechoty nr 2, w 1937 r. został przeniesiony do 31 pp. Zmobilizowany, brał udział w kampanii wrześniowej w 1939 r. Prawdopodobnie, pod naporem przeważającej siły agresora hitlerowskiego zepchnięty z wojskiem na wschód, a tam w nieznanych okolicznościach dostał się do sowieckiej niewoli. Zginął wiosną w 1940 r. – **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Kozielska 029/3 z 13.04.1940, poz. 12, t. 3906. W Katyniu zidentyfikowany pod numerem AM 2909, przy zwłokach znaleziono dowód osobisty i metrykę ślubu, jest o nim wzmianka w kalendarzyku Mieczysława Konstantego Jankowskiego i w notatniku Pawła Brusa, znalezionym w Katyniu. Str.

Bibliografia: Biogram wraz ze zdjęciem zawiera cytaty z książki Miecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 36.

BUDNY JAN KLEMENS,



Urodzony 22.11.1912 r. w Mikołowie, syn Józefa i Marii z d. Walla. W Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) pełnił służbę do 4.07.1935 r. w Komendzie Rezerwy w Katowicach, następnie w Komisariacie w Zebrzydowicach pow. cieszyński, stamtąd oddelegowany 8.10.1938 r. do pow. frysztackiego.

Od 20.12.1938 r. w Komisariacie w Nowym Boguminie. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się

do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 033/2 z 16.04.1940, poz. 49, t. 589.

Bibliografia: Biogram wraz ze zdjęciem zawiera cytaty z książki Mecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 90.

BUDZIŃSKI JAN, - uzupełnienie do tomu I,



Urodzony 11.05.1905 r. w Smodnej pow. kosowski, syn Bronisława i Heleny, doktor weterynarii. Członek POW w Kosowie. Absolwent gimnazjum w Kołomyi w 1925 r. i Akademii Weterynaryjnej we Lwowie w 1931 r. Później lekarz weterynarii w Darkowie na Zaozlu. Absolwent SPR Kawalerii w Grudziądzu w 1932, przydzielony do 10 pułku ułanów.

Zmobilizowany do 6 pułku artylerii lekkiej (podporucznik rezerwy nominowany w 1935 r.), brał udział w kampanii wrześniowej w 1939 r. Prawdopodobnie, pod naporem przeważającej siły agresora hitlerowskiego zepchnięty z wojskiem na wschód, a tam w nieznanych okolicznościach dostał się do sowieckiej niewoli. Zginął wiosną w 1940 r. – **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na Listę Starobielska pod nrem 154 (254), według dopisku został wywieziony z obozu 18.04.1940.

Bibliografia: Biogram wraz ze zdjęciem zawiera cytaty z książki Mecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 74.

BULA ALFONS,

Urodzony 2.08.1913 r. w Orzegowie pow. świętochłowicki, syn Pawła i Barbary z d. Krebs. Ukończył szkołę powszechną. Służbę wojskową odbywał w latach 1935-1936, otrzymał stopień kaprała KOR. W Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) od 22.11.1937 r. – z przydziałem do I kompanii kandydatów na szeregowych Komendy Rezerwy w Katowicach. Od 1.11.1938 r. służył w Komisariacie w Karwinie. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 05/3 z 5.05.1940, poz. 38, t. 2836.

Bibliografia: Biogram zawiera cytaty z książki Mecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 90.

BURY ROMAN,

Urodzony 10.07.1910 r. w Topoli Wielkopolskiej, syn Szymona i Franciszki z d. Smolarz. Ukończył jedną klasę gimnazjum. W WP służył w latach 1934- 1935 jako bombardier. W PP od 29.09.1936 r. jako kandydat kontraktowy na szeregowego z przydziałem do Kompanii „F” Rezerwy PP we Lwowie. Po ukończeniu 15.12.1937 r. Normalnej Szkoły Fachowej w Mostach Wielkich, skierowany do Rezerwy Szeregowych PP przy KG w Żyrardowie pow. błoński. Z PP przeniesiony

1802.1939 r. do Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.). Od 24.11.1939 służył na Posterunku w Błędowicach i mieszkał w Błędowicach. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 038/4 z 20.04.1940, poz. 49, t. 377. Jego nazwisko znajduje się w wykazie policjantów zamieszkujących salę 8 tzw. korpusu IV obozu w Ostaszkowie; wykaz znaleziono podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r. przy zwłokach Lucjana Rajcherta.

Bibliografia: Biogram zawiera cytaty z książki Miecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 91.

BUZEK WŁADYSŁAW, - Nie ujęty w tomie I.

Urodzony 28.12.1909 r. w Orłowej, syn Jana i Anny z d. Michejda. Ukończył Polskie Gimnazjum Realne w Orłowej, a w 1935 Politechnikę Gdańską. Pracował w hutnictwie na Górnym Śląsku, a po przyłączeniu Zaolzia był kierownikiem stalowni w hucie trzynieckiej. W sierpniu 1939 r. przydzielony do załogi obrońców Helu, skąd dostał się do oflagu Sandbostel. Po wyzwoleniu obozu przez aliantów udał się do Szkocji, a potem do Brazylii. Po 1953 roku osiadł na stałe w Kanadzie, gdzie pracował jako metalurg. Zmarł 14.12.1978 w Pittsburgu, a pochowany został w grobie rodzinnym w Bystrzycy.

Bibliografia: Drzewo genealogiczne Jana Michejdy z Olbrachcic, Warszawa 1985, IV/6.

BYRA JAN,

Urodzony 12.05.1911 r. w Mostach k/Jabłonkowa, syn Jana i Heleny z d. Wojnar. Ukończył dwie klasy gimnazjum, rzeźnik. Od 1.10.1933 do 22.09.1935 r. służył w armii czechosłowackiej. Od 15.11.1938 r. w Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.). Do wybuchu wojny pełnił służbę w Komisariacie w Nowym Boguminie. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 027/3 z 13.04.1940, poz. 22, t. 350. Jego nazwisko znajduje się w wykazie policjantów zamieszkujących salę 8 tzw. korpusu IV obozu w Ostaszkowie; wykaz znaleziono podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r. przy zwłokach Lucjana Rajcherta.

Bibliografia: Biogram zawiera cytaty z książki Miecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 91.

CHABINIOK PAWEŁ,

Urodzony 9.09.1893 r. w Milikowie, syn Jana i Marii z d. Kukuczka. Ukończył szkołę powszechną. W pierwszej wojnie światowej walczył w armii austriackiej w latach 1915 - 1918. Od 26.11.1918 do 14.07.1922 r. w Żandarmerii Krajowej Księstwa Cieszyńskiego. Od 15.07.1922 r. w Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) - w Komendzie Głównej Szkoły PWŚl. w Świętochłowicach. Służył w pow. cieszyńskim na Posterunkach: Puńców - do 14.11.1923 r., Kończyce Wielkie - do 14.08.1924 r., Kaczyce - do 19.07.1925 r. Następnie służył w pow. świętochłowickim na Posterunkach: Nowy Bytom - do 19.04.1926 r., Orzegów - do 1.03.1931 r. Od 2.03.1931 r. do wybuchu wojny pełnił służbę na Posterunku i w Komisariacie Zebrzydowice. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 05/4 z 5.04.1940, poz. 23, t. 2049.

Bibliografia: Biogram zawiera cytaty z książki Mecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 92.

CHROBOK FRYDERYK JÓZEF,



Urodzony 7.04.1892 r. w Suchej Górnej, syn Franciszka i Agnieszki z d. Wałoszka. Ukończył szkołę powszechną i jeden rok szkoły handlowej, później pracował jako górnik. W pierwszej wojnie światowej walczył w armii austriackiej. Od 18.09.1918 do 14.07.1922 r. w Żandarmerii Krajowej Księstwa Cieszyńskiego, po czym wstąpił do Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.).

Służył w pow. katowickim: na Posterunku Michałkowice - do 9.05.1925 r., w Komisariacie Siemianowice - do 9.04.1929 r. i Nowa Wieś - do 11.03.1936 r., na Posterunku Oficerskim w Pszczynie - do 20.12.1938 r. Od 21.12.1938 r. do wybuchu wojny był kierownikiem Komisariatu Skrzeczów. Odznaczony: Medalem Pamiątkowym za Wojnę 1918-1921, Krzyżem na Śląskiej Wstędze Waleczności i Zasługi, Medalem 10-lecia Odzyskania Niepodległości. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 038/2 z 20.04.1940, poz. 27, t. 5053.

Bibliografia: Biogram wraz ze zdjęciem zawiera cytaty z książki Mecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 92.

CHWALISZEWSKI STANISŁAW,

Urodzony 2.09.1899 r., syn Jana. W Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) od 1.11.1923 r., pełnił służbę w pow. katowickim i Katowicach: w Oddziale Konnym

oraz Komisariacie Katowice-Dworzec. Od 6.02.1939 r. do wybuchu wojny służył w Komisariacie Nowy Bogumin. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 050/3 z kwietnia 1940, poz. 20, t. 702. Jego nazwisko znajduje się w wykazie policjantów zamieszkujących salę 12 tzw. korpusu IV obozu w Ostaszkowie; wykaz znaleziono podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r. przy zwłokach Lucjana Rajcherta.

Bibliografia: Biogram zawiera cytaty z książki Miecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 92.

CIASNOCHA JÓZEF, - uzupełnienie do tomu I,



Urodzony 15.03.1915 r. w Stonawie, syn Józefa i Franciszki z d. Brazda. Od 1938 r. służył w Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.). We wrześniu 1939 r. pełnił służbę w Komisariacie Cieszyn. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol.

W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 050/1 z 27.04.1940, poz. 66, t. 438.

Bibliografia: Miecislav Borak, „Symbol Katynia” *Zaolziańskie Ofiary Obozów i Więzień w ZSRR, Czeski Cieszyn* 1991, s. 78; Biogram wraz ze zdjęciem zawiera cytaty z książki Miecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 93; *Ofiary okupacji hitlerowskiej i wojny 1939-1945 r. w powiecie Karwina*, s. 183; S. Zahradnik, *Zaolziańskie ofiary okupacji hitlerowskiej w latach 1939-1945*, s. 169.

CIOŁEK MICHAŁ WACŁAW,

Urodzony 25.09.1912 r. w Zawadzie p. Krakowem, syn Stanisława i Petroneli z d. Składzień. Ukończył szkołę powszechną. W WP od 14.02.1935 do 19.09.1936 r., bombardier. Do PP przyjęty w lutym 1935 r. w charakterze kandydata kontraktowego na szeregowego. Po ukończeniu 15.10.1937 r. Normalnej Szkoły Fachowej w Mostach Wielkich, przydzielony do Rezerwy Szeregowych PP przy KG w Żyrardowie pow. błoński. Następnie służył na Posterunku w Mistrzowicach pow. sochaczewski, oraz w Pudłowie pow. frysztański, skąd wrócił do Rezerwy Szeregowych przy KG w Żyrardowie do 18.02.1939 r. Do Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) przeniesiony 24.02.1939 r. z przydziałem na Posterunek w Mostach. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w

pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 027/4 z 27.04.1940, poz. 80, t. 2048.

Bibliografia: Biogram zawiera cytaty z książki Miecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 93.

CZAPCZYK JÓZEF,

Urodzony 20.01.1901 r., syn Jakuba. W Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) służył od 16.04.1925 r. z przydziałem do Komendy Powiatowej w Bielsku. Od 21.05.1926 r. pełnił służbę w Katowicach - w Oddziale Konnym Komendy Powiatowej, od 1.04.1933 r. w I Komisariacie, skąd 19.12.1938 r. został przeniesiony do Komisariatu w Karwinie. Od lutego do września 1939 r. służył w Komisariacie we Frysztacie. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 012/3 z kwietnia 1940, poz. 25, t. 366.

Bibliografia: Biogram zawiera cytaty z książki Miecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 93.

ĆWIECZEK JAN,



Urodzony 16.01.1894 r. w Osinach, pow. rybnicki, syn Jana i Agnieszki z Gamoniów. Ukończył szkołę powszechną, murarz. W pierwszej wojnie światowej służył od 13.10.1916 r. - w armii niemieckiej. W WP od 1.04.1919 r. Od 12.06.1920 do 3.07.1921 r. w POW Górnego Śląska. Od 4.07.1921 do 15.06.1922 r. pełnił służbę w Straży Gminnej.

Do Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) został przyjęty 28.06.1922 r. Pełnił służbę w pow. rybnickim, na Posterunku w Pszowie do 14.09.1923 r., następnie w Żorach. Stamtąd, od 27.08.1938 r. przeniesiony na Posterunek w Rychwałdzie. Odznaczony: Krzyżem Walecznych, Medalem Niepodległości, Medalem Pamiątkowym za Wojnę 1918-1921. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: O jego pobycie w obozie jenieckim rodzina dowiedziała się z listu Józefa Szarowicza napisanego 24.11.1939 w Ostaszkowie. Wpisany na LW z Ostaszkowa 038/3 z 20.04.1940, poz. 55, t. 1187.

Bibliografia: Biogram wraz ze zdjęciem zawiera cytaty z książki Miecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 94.

DAJKA ALFRED,

Urodzony 11.12.1903 r., syn Szymona. W Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) służył od 1.10.1928 r., pełnił służbę w pow. Świętochłowickim. Do 19.12.1938 r. w Komisariacie w Piekarach Śląskich, skąd od 14.11. do 29.12.1938 r. był oddelegowany na Zaolzie. Od 20.12.1938 do września 1939 r. służył w Komisariacie Nowy Bogumin. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 044/2 z 22.04.1940, poz. 31, t. 412. Jego nazwisko znajduje się w wykazie policjantów zamieszkujących salę 3 tzw. korpusu IV obozu w Ostaszkowie; wykaz znaleziono podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r. przy zwłokach Lucjana Rajcherta.

Bibliografia: Biogram zawiera cytaty z książki Miecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 94.

DOBROWOLSKI MARIAN,

Urodzony 11.07.1899 r., syn Franciszka. Do Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) został przyjęty 1.03.1924. Do 4.01.1935 r. służył w Komisariacie w Cieszynie, następnie w Wydziale Śledczym w Katowicach. Stamtąd, od 21.12. 1938 r. został przeniesiony do Wydziału Śledczego we Frysztacie. Od 15.05.1939 r. do wybuchu wojny służył w Wydziale Śledczym w Cieszynie. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 030/1 z 14.04.1940, poz. 73, t. 1798.

Bibliografia: Biogram zawiera cytaty z książki Miecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 95.

DOMŻOŁ EDWARD,

Urodzony 13.09.1889 r. w Janowie pow. katowicki, syn Piotra i Jadwigi z d. Pastuszka. Ukończył szkołę powszechną, górnik. Od 15.02.1919 do 5.07.1921 r. w POW GŚl. Walczył w powstaniach śląskich. Do Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) przyjęty 18.06.1922 r. Służbę pełnił w pow. katowickim - w Komisariacie

Dąb, skąd 2.09.1928 r. został przeniesiony na Posterunek w Mysłowicach. Od 2.08.1930 do 1.01.1939 r. na Posterunku w Brzezince. Od 5.10. do 21.10.1938 r. został oddelegowany na Zaolzie. Od 2.01.1939 do września 1939 r. był zastępcą komendanta na Posterunku w Skrzeczoniu. Odznaczony Medalem Niepodległości. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD. **Postscriptum:** Wpisany na LW z Ostaszkowa 020/3 z 9.04.1940, poz. 89, t. 1799. Jego nazwisko znajduje się na liście odnalezionej podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r.

Bibliografia: Biogram zawiera cytaty z książki Miecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 96.

DUDA ALEKSANDER,

Urodzony 19.12.1913 r. w Wesołej pow. będziński, syn Ignacego i Agnieszki z d. Biegański, kierowca. W WP służył od 15.03.1935 do 15.09.1936 r., służbę ukończył w stopniu kaprała 74 pp. W Policji Województwa Śląskiego (PWŚL.) od 3.02.1938 r., został przydzielony do 2 kompanii kandydatów na szeregowych Komendy Rezerwy w Katowicach. Od 1.11.1938 r. do wybuchu wojny pełnił służbę na Posterunku w Lutyni Niemieckiej (obecnie Lutynia Dolna). Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD. **Postscriptum:** Wpisany na LW z Ostaszkowa 023/3 z 10 IV 1940, poz. 90, t. 2364. Jego nazwisko znajduje się na liście odnalezionej podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r.

Bibliografia: Biogram zawiera cytaty z książki Miecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 96.

DUDEK FRANCISZEK,

Urodzony 14.07.1913 r. w Kaletach pow. lubliniecki, syn Franciszka i Matyldy z d. Gajeków. Ukończył szkołę powszechną, robotnik. W WP od 2.11.1934 do 19.09.1936 r. w 3 pułku ułanów. W Policji Województwa Śląskiego (PWŚL.) od 5.11.1937 r. w I kompanii kandydatów Komendy Rezerwy w Katowicach jako szeregowy kontraktowy. Od 2.11.1938 r. pełnił służbę w I Komisariacie w Katowicach, skąd 4.02.1939 r. został przeniesiony do Komisariatu w Cieszynie. We wrześniu 1939 r. służył na Posterunku w Karwinie. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we

wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 044/3 z 22.04.1940, poz. 99, t. 1932. Jego nazwisko znajduje się na liście odnalezionej podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r.

Bibliografia: Biogram zawiera cytaty z książki Mecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 96.

DUDZIŃSKI MAKSYMILIAN,

Urodzony 10.08.1912 r. w Pawłowie, syn Pawła i Cecylii z d. Kionka. Do Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) przyjęty 22.11.1937 r. służył w kompanii kandydatów na szeregowych w Komendzie Rezerwy w Katowicach. Służbę pełnił w Komisariacie w Siemianowicach pow. katowicki, stamtąd 22.12.1938 r. został oddelegowany na Zaolzie. Od 14.04.1939 r. do wybuchu wojny w Komisariacie Cieszyn. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 038/1 z 20.04.1940, poz. 87, t. 943. Jego nazwisko znajduje się w wykazie policjantów zamieszkujących salę 8 tzw. korpusu IV obozu w Ostaszkowie; wykaz znaleziono podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r. przy zwłokach Lucjana Rajcherta.

Bibliografia: Biogram zawiera cytaty z książki Mecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 97.

DYBA ROMAN ALOJZY,

Urodzony 5.12.1908 r. w Sibicy, syn Alojzego i Wiktorii z d. Półtorak. Absolwent Wyższej Szkoły Przemysłowej w Bielsku-Białej, właściciel warsztatu ślusarskiego w Cieszynie. Absolwent SPR Piechoty w Krakowie w 1930, oraz kursu oficerów rezerwy w Centrum Wyszkożenia Broni Pancernej w Modlinie w 1933 r. Przydzielony do 3 psp w Bielsku. Podporucznik rezerwy nominowany w 1932. Działacz sportowy „Strzelca”. Zmobilizowany, brał udział w kampanii wrześniowej w 1939 r. Prawdopodobnie, pod naporem przeważającej siły agresora hitlerowskiego zepchnięty z wojskiem na wschód, a tam w nieznanych okolicznościach dostał się do sowieckiej niewoli. Zginął wiosną w 1940 r. – **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Kozielska 032/4 z 14.04.1940, poz. 51, t. 4746. W Katyniu zidentyfikowany pod nrem AM 3686, przy zwłokach znaleziono wojskowe prawo jazdy, legitymację sportową, wizytówkę, pocztówki i list.

Bibliografia: Biogram zawiera cytaty z książki Mecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 37.

DZIAMBOR TEOFIL,

Urodzony 14.12.1913 r. w Rudzie Śląskiej, syn Wincentego i Filomeny z d. Froch. Ukończył szkołę powszechną. W WP służył od 4.11.1933 do 14.09.1935 r. jako bombardier. Do Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) przyjęty 15.03.1937 r. z przydziałem do kompanii kandydatów na szeregowego Komendy Rezerwy w Katowicach. Od 17.12.1937 do 21.12.1938 r. pełnił służbę w III Komisariacie w Chorzowie. Stamtąd od 4.10.1938 r. został delegowany do pow. frysztackiego. Od 22.12.1938 r. do września 1939 r. na Posterunku w Jabłonkowie. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 020/4 z 9.04.1940, poz. 69, t. 1761. Jego nazwisko znajduje się na liście odnalezionej podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r.

Bibliografia: Biogram zawiera cytaty z książki Miecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 97.

DZIUBA PIOTR,

Urodzony 18.06.1898 r. w Sławęcicach, syn Wincentego. Do Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) został przyjęty 3.04.1923 r. z przydziałem do Szkoły PWŚl. w Katowicach jako kursant. Później służył w II Komisariacie w Katowicach i pow. katowickim na Posterunku w Bielszowicach - do 5.10.1936 r. i Kończycach, skąd od 5.10. do 11.11.1938 r. był oddelegowany do pow. frysztackiego. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 016/2 z kwietnia 1940, poz. 36, t. 560.

Bibliografia: Biogram zawiera cytaty z książki Miecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 97.

DZIWISZ MAKSYMILIAN,

Urodzony 22.03.1898 r. w miejscowości Czarny Las pow. świętochłowicki, syn Franciszka i Julianny z d. Stener. Ukończył szkołę powszechną, górnik. W pierwszej wojnie światowej od 16.11.1916 do 8.01.1919 r. służył w armii niemieckiej. W WP służył od 9.01.1919 do 11.11.1920 r., następnie w POW GŚl. - od 15.12.1920 do 18.07.1921 r. W Straży Gminnej od 2.08.1921 do 23.06.1922 r. W Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) od 24.06.1922 r. na Posterunku Pniówek pow. rybnicki. Od 26.10.1922 r. pełnił służbę w Komendzie Powiatowej w Rybniku, od 2.08.1927 r. w Komisariacie w Nowej Wsi pow. katowicki, w charakterze

pracownika kancelarii. Stamtąd 23.11.1938 r. oddelegowany został do pow. frysztackiego. Od 22.12.1938 r. pełnił służbę w Komisariacie w Trzyńcu. Odznaczony KW. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 019/2 z 7.04.1940, poz. 47, t. 1398.

Bibliografia: Biogram zawiera cytaty z książki Miecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 97-98.

FILIPOWSKI JÓZEF ANTONI, - uzupełnienie do tomu I,



Urodzony 13.04.1898 r. w Michałkowicach k/Ostrawy, syn Józefa i Magdaleny z d. Pilch. Absolwent Gimnazjum św. Jacka w Krakowie, członek POW. W 1917 r. powołany do armii austriackiej, w listopadzie 1918 r. uczestniczył w rozbrajaniu wojsk zaborczych na ziemi krakowskiej i został żołnierzem WP.

Ranny w bitwie pod Gródkiem Jagiellońskim na froncie ukraińskim, w 1920 r. był ochotnikiem Legii Akademickiej w walce z bolszewikami. Po demobilizacji studiował prawo i filozofię na Uniwersytecie Jagiellońskim w Krakowie. Uczył historii i geografii w Seminarium Nauczycielskim w Cieszynie, w gimnazjach w Chorzowie i Lublińcu, od 1936 r. w Szkole Powszechnej Nr 5 w Czechowicach. Odznaczony Medalem Niepodległości i medalami pamiątkowymi. Zmobilizowany (porucznik rezerwy) do 74 pp w Lublińcu, w składzie 7 Dywizji Piechoty Armii „Kraków” brał udział w kampanii wrześniowej w 1939 r. Prawdopodobnie, pod naporem przeważającej siły agresora hitlerowskiego zepchnięty z wojskiem na wschód, a tam w nieznanych okolicznościach dostał się do sowieckiej niewoli. Zginął wiosną w 1940 r. – **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Kozielska 052/3 z 27.04.1940, poz. 2, t. 4088. W Katyniu zidentyfikowany pod nrem AM 2520.

Bibliografia: Biogram wraz ze zdjęciem zawiera cytaty z książki Miecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 39.

FOLTYN STEFAN,

Urodzony 5.12.1915 r. w Darkowie, syn Jana i Agnieszki z d. Wieroński. Ukończył cztery klasy szkoły wydziałowej, muzykant. W armii czechosłowackiej służył od 1.10.1937 do 9.10.1938 r. i służbę ukończył w stopniu starszego strzelca. Do Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) przyjęty 15.11.1938 r. z przydziałem do pow. frysztackiego. Służbę pełnił w Komisariacie w Nowym Boguminie, skąd 14.04.1939 r. przeniesiony został na Posterunek w Rychwałdzie. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się

do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 026/2 z 13.04.1940, poz. 43, t. 506.

Bibliografia: Biogram zawiera cytaty z książki Miecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 98.

FOLWARCZNY ALOJZY, - uzupełnienie do tomu I,

Urodzony 12.10.1911 r. w Błędowicach Dolnych, syn Jana i Marii z d. Przeczek. Skończył cztery klasy szkoły wydziałowej, później pracował jako górnik. W armii czechosłowackiej od 1.11.1933 do 15.09.1935 r. Mieszkał w Datyniach Dolnych pow. cieszyński. Od 21.11.1938 r. w Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.). Początkowo służył w Komisariacie Rybnik, od grudnia 1938 r. w Komisariacie Frysztat. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 05/4 z 5.04.1940, poz. 98, t. 2415.

Bibliografia: Biogram zawiera cytaty z książki Miecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 99.

FOLWARCZNY JAN,



Urodzony 12.01.1890 r. w Suchej Średniej, syn Jana i Joanny z d. Jonszta. Do Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) został przyjęty 1.11.1922 r. Do 31.07.1923 r. służył w pow. świętochłowickim w Komisariacie w Łagiewnikach, do 14.12.1926 r. na Szarleju, na Posterunku w Rudzkiej Kuźni do 1.12.1927 r.

Był komendantem Posterunku Karol Emanuel do 1.07.1928 r. Następnie, w Policji Województwa Śląskiego. Był komendantem w pow. rybnickim: w Radlinie - do 16.09.1928 r., w Chwałowicach - do 15.04.1929 r., ponownie w Radlinie, w Komisariacie w Rybniku - do 15.04.1931 r., w Komisariacie w Hajdukach Wielkich pow. świętochłowice - do 14.12.1931 r., w Komendzie Rezerwy Królewska Huta (od 1934 pod nazwą Posterunek Pogotowia Chorzów) pow. katowicki. Następnie, od 21.12.1938 r. został przeniesiony na Posterunek w Szumbarku, gdzie do wybuchu wojny pełnił obowiązki komendanta. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 027/2 z 13.04.1940, poz. 95, t. 2132.

Bibliografia: Biogram wraz ze zdjęciem zawiera cytaty z książki Miecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 99.

FORMELA WŁADYSŁAW,



Urodzony 5.03.1899 r. w miejscowości Podjazy, syn Teofila i Augustyny z d. Walkusch. Ukończył szkołę powszechną, rolnik. W latach 1914-1918 służył w armii niemieckiej, od 20.02.1920 do 20.11.1921 r. w WP, służbę ukończył w st. kaprała 66 pp. Od 1.11.1923 r. w Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.).

Wiele lat pełnił służbę w pow. rybnickim - na Posterunku: w Ligocie - do 14.09.1927 r., Gierałtowicach - do 1.09.1928 r., Knurów - do 22.12.1938 r. Stamtąd został przeniesiony na Posterunek w Gnojniku pow. cieszyński, gdzie służył do ewakuacji we wrześniu 1939 r. Tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 037/4 z 20.04.1940, poz. 48, t. 1037.

Bibliografia: Biogram wraz ze zdjęciem zawiera cytaty z książki Miecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 99.

FRANCUZ FRANCISZEK,

Urodzony 23.01.1896 r. w Chybiu, syn Pawła i Marii z d. Cimała. Ukończył szkołę powszechną, robotnik. W pierwszej wojnie światowej służył w armii austriackiej w latach 1915 - 1918. W Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) od 1.01.1925 r., służbę pełnił w pow. świętochłowickim - na Posterunku Chebzie - do 30.04.1926 r., następnie w Łagiewnikach, Orzegowie - do 1.10.1926 r., w Komisariacie w Hajdukach Wielkich - do 1.08.1927 r., ponownie w Łagiewnikach - do 1.01.1932 r. oraz na Posterunku w Chropaczowie. Stamtąd od 20.12.1938 r. skierowany został do Komisariatu w Karwinie, gdzie służył do września 1939 r. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 019/3 z 7.04.1940, poz. 42, t. 449.

Bibliografia: Biogram zawiera cytaty z książki Miecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 100.

FUHRMAN WILHELM,

Urodzony 27.03.1912 r. w Rydułtowach pow. rybnicki, syn Józefa i Marty z d. Frej. Ukończył szkołę powszechną, szofer. W WP w latach 1934-1937 w 75 pp, służbę

ukończył w stopniu kaprała. Do Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) został przyjęty 25.01.1938 r., do 2 kompanii kandydatów w Komendzie Rezerwy w Katowicach. Stamtąd, od 1.11.1938 r. został przeniesiony na Posterunek w Stonawie pow. frysztański, i tam pozostał do wybuchu wojny. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 050/2 z kwietnia (bez daty) 1940, poz. 16, t. 444. Jego nazwisko znajduje się w wykazie policjantów zamieszkujących salę 3 tzw. korpusu IV obozu w Ostaszkowie; wykaz znaleziono podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r. przy zwłokach Lucjana Rajcherta.

Bibliografia: Biogram zawiera cytaty z książki Miecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 100.

GAJEK JÓZEF,

Urodzony 17.03.1913 r. w Brzozowicach pow. świętochłowicki, syn Jana i Wiktorii z d. Lubosch. Ukończył szkołę powszechną, robotnik. Służbę w WP odbywał w latach 1935-1936 w 44 pp, ukończył ją w stopniu kaprała. W Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) od 2.08.1937 r., służył w I kompanii kandydatów na szeregowych w Komendzie Rezerwy w Katowicach. Stamtąd, przeniesiony od 1.11.1938 r. na Posterunek w Łazach, gdzie służbę pełnił też we wrześniu 1939 r. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 016/2 z kwietnia 1940, poz. 73, t. 404. Jego nazwisko znajduje się na liście odnalezionej podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r.

Bibliografia: Biogram zawiera cytaty z książki Miecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 100.

GALGONEK LUDWIK,



Urodzony 14.08.1899 r. w Błędowicach Dolnych, syn Józefa i Joanny z d. Josiok. Uczestniczył w powstaniach śląskich. W Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) służył od 15.07.1922 r., początkowo w Katowicach w Ekspozyturze Śledczej do 31.08.1927 r., następnie w pionie śledczym w Komisariacie Roździeń od 1.09.1927 r.

Do 19.12.1938 r. w Komisariacie Siemianowice, pow. katowicki. Stamtąd 2.10.1938 r. został oddelegowany na Zaolzie. Od 20.12.1938 r. służył w Komisariacie Nowy Bogumin. Uczył w Szkole Policyjnej w Boguminie. Odznaczony Medalem 10-lecia

Odzyskanej Niepodległości. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Pisał o nim w liście z Ostaszkowa E. Stefan. Wpisany na LW z Ostaszkowa 026/1 z 13.04.1940, poz. 25, t. 2326. Jego nazwisko znajduje się na liście odnalezionej podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r.

Bibliografia: Biogram wraz ze zdjęciem zawiera cytaty z książki Miecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 100.

GARCORZ KONRAD,

Urodzony w 1913 r., syn Michała. Do Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) przyjęty 3.03.1938 r., do kompanii kandydatów na szeregowych Komendy Rezerwy w Katowicach. Do 26.12.1938 r. służył w I Komisariacie w Chorzowie pow. katowicki, a stamtąd najpierw oddelegowany, a następnie przeniesiony do Komisariatu w Pietwałdzie, gdzie służył do wybuchu wojny. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 054/1 z 5.05.1940, poz. 14, t. 2053. Jego nazwisko znajduje się w wykazie policjantów zamieszkujących salę 4 tzw. korpusu IV obozu w Ostaszkowie; wykaz znaleziono podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r. przy zwłokach Lucjana Rajcherta.

Bibliografia: Biogram zawiera cytaty z książki Miecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 101.

GASZCZYK KAROL,

Urodzony 21.09.1908 r. w Pruchnej, syn Jana i Joanny. W Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) został zatrudniony 10.02.1939 r. w Komendzie Powiatowej we Frysztacie, skąd we wrześniu 1939 r. był ewakuował się na wschód. Tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 050/1 z kwietnia 1940, poz. 30, t. 5050.

Bibliografia: Biogram zawiera cytaty z książki Miecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 101.

GBURSKI FRANCISZEK,

Urodzony 18.07.1913 r. w Essen - Niemcy, syn Leona i Pelagii z d. Krzysztofiak. W WP od 2.11.1934 do 14.11.1935 r., w stopniu kaprała. Do Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) wstąpił 10.03.1937 r., przydzielony do 1 kompanii kandydatów na szeregowych Komendy Rezerwy w Katowicach. Od 18.12.1937 r. pełnił służbę na Posterunku w Herbach Śląskich pow. lubliniecki, później w II Komisariacie w Katowicach. Stamtąd 23.12.1938 r. został przeniesiony do Komisariatu w Orłowej. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 044/1 z 22.04.1940, poz. 80, t. 500. Jego nazwisko znajduje się na liście odnalezionej podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r.

Bibliografia: Biogram zawiera cytaty z książki Miecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 101.

GIBASZEK ADAM,

Urodzony 23.12.1896 r., syn Walentego. Do Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) wstąpił 1.03.1924 r., służył na Posterunku w Kończycach Wielkich pow. katowicki - do 14.02.1927 r., w Komisariacie w Zebrzydowicach pow. cieszyński - do 1.04.1932 r., w Komisariacie w Łagiewnikach pow. katowicki - do 22.12.1938 r. Stamtąd został przeniesiony do Komisariatu w Karwinie, gdzie służył do wybuchu wojny. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 026/4 z 13.04.1940, poz. 15, t. 2197. Jego nazwisko znajduje się w wykazie policjantów zamieszkujących salę 10 tzw. korpusu IV obozu w Ostaszkowie; wykaz znaleziono podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r. przy zwłokach Lucjana Rajcherta.

Bibliografia: Biogram zawiera cytaty z książki Miecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 101.

GNIELKA FRANCISZEK,

Urodzona 22.07.1888 r. w Hajdukach Wielkich, syn Józefa i Jadwigi z d. Wieczorek. Ukończył szkołę powszechną, robotnik. Od 2.02.1915 do 15.12.1918 r.

w pierwszej wojnie światowej w armii niemieckiej jako szeregowy piechoty. Do Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) przyjęty 17.06.1922 r.



Służył w II Komisariacie w Królewskiej Hucie - do 13.12.1922 r., na Posterunku w Gorzycach pow. rybnicki - do 30.09.1924 r., w Komisariacie w Rybniku - do 20.01.1925 r. oraz w jego Ekspozyturze Śledczej. Po jej likwidacji pozostał w Komisariacie. Stamtąd 22.12.1938 r. został przeniesiony na Posterunek w Jabłonkowie, od 11.08.1939 r. mianowany zastępcą komendanta.

Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD. **Postscriptum:** Wpisany na LW z Ostaszkowa 020/2 z 9.04.1940, poz. 77, t. 1771. Jego nazwisko znajduje się na liście odnalezionej podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r.

Bibliografia: Biogram wraz ze zdjęciem zawiera cytaty z książki Miecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 102.

GNIZIA KAROL,



Urodzony 13.03.1913 r. w Reptach Śląskich, syn Karola i Rozalii z d. Kocyba. Ukończył szkołę powszechną, stolarz. W WP służył w latach 1936-1937 w 74 pp, służbę ukończył w stopniu kaprała. W Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) od 16.12.1937 r. w 2 kompanii kandydatów na szeregowych Komendy Rezerwy w Katowicach.

Od 1.11.1938 r. przydzielony na Posterunek w Dzieńmorowicach. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 033/1 z 16.04.1940, poz. 51, t. 1980.

Bibliografia: Biogram wraz ze zdjęciem zawiera cytaty z książki Miecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 102.

GOŁĄB IGNACY,



Urodzony 17.06.1890 r. w Wadowicach, syn Kazimierza. Walczył w Armii gen. Hallera. Z WP zwolniony 20.01.1920 r. Członek POW GŚL, działał w komisji plebiscytowej. Pełnił służbę w Żandarmerii Krajowej Księstwa Cieszyńskiego. Do Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) został przyjęty

15.07.1922 r., otrzymał przydział do Komendy Powiatowej w Cieszynie, gdzie zastał go wybuch wojny.

Odnaczony: Medalem Niepodległości, Brązowym Krzyżem Zasługi, Medalem Pamiątkowym za Wojnę 1918-1921, Medalem 10-lecia Odzyskanej Niepodległości. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD. **Postscriptum:** Wpisany na LW z Ostaszkowa 033/2 z 16.04.1940, poz. 88, t. 735. Jego nazwisko znajduje się w wykazie policjantów zamieszkujących salę 12 tzw. korpusu IV obozu w Ostaszkowie; wykaz znaleziono podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r. przy zwłokach Lucjana Rajcherta.

Bibliografia: Biogram wraz ze zdjęciem zawiera cytaty z książki Miecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 103.

GOŁĄB JULIUSZ,

Urodzony 2.01.1901 r. w Rudzie, syn Antoniego i Franciszki z d. Mach. Ukończył szkołę powszechną, górnik. Służbę w WP pełnił od 2.06.1919 do 1923 r. Do Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) przyjęty 5.03.1923 r. do Głównej Szkoły PWŚl. w Świętochłowicach, następnie przydzielony do Komisariacie w Cieszynie - od 18.06.1923 r., w 1924 r. zwolniony i ponownie przyjęty 1.01.1928 r. Służył w pow. bielskim na Posterunek w Drogomyślu - do 31.07.1928 r., Mikuszowicach - do 1.12.1929 r., w Komisariacie w Bielsku - do 9.01.1932 r., na Posterunku w Jasienicy - do 27.08.1937 r. i w Komendzie Rezerwy w Katowicach. Od 18.07.1939 r. pełnił służbę w Komendzie Powiatowej we Frysztacie jako szofer. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD. **Postscriptum:** Wpisany na LW z Ostaszkowa 027/2 z 13.04.1940, poz. 80, t. 2227. Jego nazwisko znajduje się na liście odnalezionej podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r.

Bibliografia: Biogram wraz ze zdjęciem zawiera cytaty z książki Miecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 103.

GÓRAL FRANCISZEK,

Urodzony 3.12.1901 r. w Małym Wysocku pow. ostrowiecki, woj. poznańskie, syn Józefa i Marianny z d. Sobczak. Ukończył szkołę powszechną, ślusarz. Od 3.03.1919 do 15.11.1923 r. służył w WP. Do Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) przyjęty 1.09.1924 r. do Komendy Rezerwy w Katowicach. Służył następnie w Chorzowie pow. katowicki, w Oddziale Konnym - od 20.04.1925 r., na Posterunku Konnym - do 7.08.1934 r. i w Wydziale Śledczym - do 19.12.1938 r.

Stamtąd został przeniesiony na Posterunek w Porębie - starszym posterunkowym mianowany 31.03.1939 r. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 05/4 z 5.04.1940, poz. 2, t. 2578.

Bibliografia: Biogram wraz ze zdjęciem zawiera cytaty z książki Miecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 103.

GÓRECKI JAN,

Urodzony 30.10.1900 r. w Płocku, syn Józefa i Julianny. Od 31.01.1920 – 13.11.1922 r. służył w WP. Do Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) został przyjęty 15.01.1925 r. i skierowany do Głównej Szkoły PWŚl. w Świętochłowicach. Służył w Katowicach, w Komisariacie II od 5.07.1924 r. i Komisariacie III od 1.01.1925 r. Stamtąd został 22.12.1938 r. oddelegowany na Zaolzie. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 023/3 z 10 IV 1940, poz. 1, t. 1394. Jego nazwisko znajduje się na liście odnalezionej podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r.

Bibliografia: Biogram wraz ze zdjęciem zawiera cytaty z książki Miecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 103.

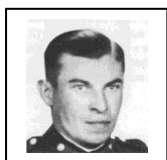
GRAMCZEWSKI BOLESŁAW,

Urodzony w 1911 r., syn Maksymiliana. Od 17.12.1937 r. w Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) - służył w Komendzie Rezerwy w Katowicach, później w Komisariacie w Rybniku, skąd został przeniesiony 15.02.1939 r. na Posterunek Konny w Orłowej i tam pozostał do września 1939 r. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 026/4 z 13.04.1940, poz. 49, t. 410. Jego nazwisko znajduje się w wykazie policjantów zamieszkujących salę 1 tzw. korpusu IV obozu w Ostaszkowie; wykaz znaleziono podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r. przy zwłokach Lucjana Rajcherta.

Bibliografia: Biogram zawiera cytaty z książki Miecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 104.

GULBA JAN FRANCISZEK,



Urodzony 17.03.1912 r. w Piekarach, syn Pawła i Gertrudy z d. Kuhno. Od 31.03.1938 r. wstąpił do Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.). Do 30.06.1938 r. służył w kompanii kandydatów kontraktowych na szeregowego, do 26.12.1938 r. w I Komisariacie w Chorzowie pow. katowicki, skąd został przeniesiony do Komisariacie w Nowym Boguminie, gdzie pozostał do września 1939 r.

Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.
Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa (3, bez oznaczenia) z 1.04.1940, poz. 48.

Bibliografia: Biogram wraz ze zdjęciem zawiera cytaty z książki Miecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 104.

GUROWSKI JÓZEF, - uzupełnienie do tomu I,

Urodzony 6.08.1914 r. w Berlinie, syn Józefa i Magdaleny. Od 1.09.1936 r. służył w PP jako kandydat kontraktowy na szeregowego. Po ukończeniu 14.12.1937 r. Normalnej Szkoły Fachowej dla Szeregowych PP w Mostach Wielkich pow. zółkiewski, został skierowany do Rezerwy Szeregowych PP przy Komendzie Głównej w Żyrardowie pow. błoński. Od 18.02.1939 r. służył w Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.). Służbę pełnił do września 1939 r. na Posterunku w Domasłowicach Dolnych. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 026/4 z 13.04.1940, poz. 88, t. 5009

Bibliografia: Biogram zawiera cytaty z książki Miecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 104-105.

GUZY AUGUSTYN,

Urodzony 28.07.1917 r. w Michałkowicach, syn Stefana i Zofii z d. Jadwiszczak. Od 25.01. do 31.10.1938 r. posterunkowy Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) - służył w I kompanii kandydatów na szeregowych Komendy Rezerwy w Katowicach. Następnie, przeniesiony do pow. frysztackiego - na Posterunek w Rychwałdzie do 19.12.1938 r., a później na Posterunek Konny w Orłowej.

Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 044/2 z 22.04.1940, poz. 52, t. 2368. Jego nazwisko znajduje się w wykazie policjantów zamieszkujących salę 3 tzw. korpusu IV obozu w Ostaszkowie; wykaz znaleziono podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r. przy zwłokach Lucjana Rajcherta.

Bibliografia: Biogram zawiera cytaty z książki Miecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 105.

HALOR ANTONI,

Urodzony w 1916 r., syn Mikołaja. W Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) co najmniej od 3.03.1938 r. Do 30.06.1938 r. służył w kompanii kandydatów kontraktowych na szeregowego, następnie w I Komisariacie w Chorzowie pow. katowicki. Stamtąd, 20.12.1938 r. został delegowany, a w sześć dni później przeniesiony na Zaolzie z przydziałem do pow. fryszackiego. Od 4.08.1939 r. do wybuchu wojny służbę pełnił na Posterunku w Nowym Boguminie i Lutyni Polskiej (obecnie Orłowa-Lutynia). Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 020/4 z 9.04.1940, poz. 84, t. 3889.

Bibliografia: Biogram zawiera cytaty z książki Miecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 105.

HERDA FRANCISZEK,

Urodzony 17.05.1898 r. w Hażlachu, syn Józefa i Marii z d. Tomica. W Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) od 19.07.1922 r., służył w Komendzie Powiatowej w Cieszynie. We wrześniu 1939 r. pełnił obowiązki w Komisariacie Cieszyn. Odznaczony Brązowym Krzyżem Zasługi. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 27/3 z 13.04.1940, poz. 82, t. 840. Jego nazwisko znajduje się na liście odnalezionej podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r.

Bibliografia: Biogram zawiera cytaty z książki Miecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 105.

HERMAN JAN,



Urodzony 18.04.1913 r. w Żorach, syn Józefa i Ludwiny z d. Garba. Ukończył szkołę powszechną w Rybniku i rozpoczął naukę w zawodzie czapnika, który później wykonywał. W 1934 r. został powołany do WP, służył w 43. pułku strzelców Legionu Bajorczyków w Dubnie na Wołyniu.

Ukończył szkołę podoficerską w stopniu kaprała. Służbę w Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) rozpoczął w I kompanii kandydatów kontraktowych na szeregowego w Komendzie Rezerwy w Katowicach. Wykonywał ją do 31.10.1938 r. – do przeniesienia na Zaolzie, do Komisariatu w Nowym Boguminie. Zmobilizowany, brał udział w kampanii wrześniowej w 1939 r. Pod naporem przeważającej siły agresora hitlerowskiego znalazł się z wojskiem na terenach wschodnich, gdzie we Lwowie w niewyjaśnionych okolicznościach dostał się do niewoli sowieckiej - trafił do obozu przejściowego w Szepietówce. Rodzinę powiadomił o tym żołnierz zwolniony z tego obozu. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 050/I z kwietnia 1940, poz. 85, t. 2207.

Bibliografia: Biogram wraz ze zdjęciem zawiera cytaty z książki Miecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 106.

HŁAWICZKA ADAM,



Urodzony 21.11.1882 r. w Kojkowicach, syn Jana i Marii z d. Koźdoń. Od 5.01.1907 do 31.10.1918 r. służył w Krajowej Komendzie Żandarmerii we Lwowie, gdzie był komendantem posterunku. Od 1.06.1919 r. pełnił służbę w żandarmerii polowej, w funkcji komendanta posterunku, starszego wachmistrza.

Stamtąd 1.05.1920 r. przeszedł do PR. Służbę wykonywał w pow. buczackim, był komendantem Posterunku w Monasterzyskach - od 3.05.1920 r., Jazłowcu - od 1.07.1921 r., Buczaczu - od 1.09.1923 r., ponownie w Jazłowcu - od 10.01.1924 r. Od 13.11.1924 r. służył w Komendzie Powiatowej w Buczaczu jako pracownik kancelaryjny, od 1.04.1925 r. w Komendzie Powiatowej w Przemyślanach. Od 1.01.1928 r. wykonywał służbę w Komendzie Powiatowej w Kamionce Strumiłowej, początkowo jako zastępca komendanta powiatowego, a od 15.12.1938 r. do wybuchu wojny jako sekretarz. Odznaczony Brązowym Krzyżem Zasługi, Medalem Pamiątkowym za Wojnę 1918-1921, Medalem 10-lecia Odzyskanej Niepodległości, Brązowym Medalem za Długoletnią Służbę. Nieznane są okoliczności jak dostał się do sowieckiej niewoli, gdzie zginął wiosną w 1940 r. – **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 033/1 z 16.04.1940, poz. 72,1.1305.

Bibliografia: Biogram wraz ze zdjęciem zawiera cytaty z książki Miecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 106.

HOLAN ALBERT TEODOR,



Urodzony 28.03.1898 r. w Markłowicach pow. frysztański, syn Jakuba i Elżbiety z d. Błażej. Rodzina mieszkała w Kaczycach. W WP służył ochotniczo w 31 pp, w 1919 r. dostał się do niewoli czeskiej. Uczestniczył w akcji plebiscytowej na Śląsku Cieszyńskim.

W 1920 r. został przydzielony do 4 psp Cieszyn, później do 5 Brygady KOP i 3 baonu strzelców, następnie był oficerem poligonowym w Centrum Wyszkożenia Piechoty w Rembertowie (kapitan służby stałej). Odznaczony: Srebrnym Krzyżem Zasługi, Medalem Niepodległości, medalami 1918-1920 i 10-lecia. Zmobilizowany, brał udział w kampanii wrześniowej w 1939 r. Prawdopodobnie, pod naporem przeważającej siły agresora hitlerowskiego zepchnięty z wojskiem na wschód, a tam w nieznanych okolicznościach dostał się do sowieckiej niewoli. Zginął wiosną w 1940 r. – **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na Listę Starobielska pod nr 775. Jego nazwisko zostało odczytane na przedmiotach wydobytych z grobu w Charkowie podczas ekshumacji w latach 1995-1996.

Bibliografia: Biogram wraz ze zdjęciem zawiera cytaty z książki Miecława Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 76.

HOPPEK ENGELBERT,

Urodzony 4.07.1913 r. w Łabędach, syn Ludwika i Anny. Starszy posterunkowy Policji Województwa Śląskiego (PWŚL.) - do 13.07.1937 r. służył w Komendzie Rezerwy w Katowicach, stąd został przeniesiony na Posterunek Oficerski w Tarnowskich Górach. Od 27.12.1938 r. wykonywał służbę w Wydziale Śledczym we Frysztańcu. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Wpisany na LW z Ostaszkowa 05/2 z 5.04.1940, poz. 19, t. 1503.

Bibliografia: Biogram zawiera cytaty z książki Miecława Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 107.

HORNIK EMANUEL,

Urodzony 24.03.1901 r., syn Józefa i Jadwigi. W Policji Województwa Śląskiego (PWŚL.) rozpoczął służbę 1.08.1929 r., najpierw na Posterunku w Dąbrówce Małej pow. katowicki, następnie w Komisariacie Dworcowym w Katowicach od 1933, skąd 21.12.1938 r. przeniesiono go na Posterunek Bogumin-Miasto. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 051/1 z kwietnia 1940, poz. 34, t. 2081.

Bibliografia: Biogram zawiera cytaty z książki Mecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 107.

HUDY PAWEŁ,

Urodzony 15.01.1915 r. w Szopienicach, syn Jana i Berty z d. Nawrot. Służbę w Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) wykonywał w pow. frysztańskim, najpierw do 19.12.1938 r. na Posterunku w Rychwałdzie, następnie do wybuchu wojny na Posterunku Konnym w Orłowej. Odznaczony Krzyżem Zasługi. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 026/3 z 13IV 1940, poz. 95, t. 2009. Jego nazwisko znajduje się w wykazie policjantów zamieszkujących salę 2 tzw. korpusu IV obozu w Ostaszkowie; wykaz znaleziono podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r. przy zwłokach Lucjana Rajcherta.

Bibliografia: Biogram zawiera cytaty z książki Mecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 107.

IWASZKIEWICZ BOLESŁAW,

Urodzony w 1912 r., syn Józefa. Służbę w Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) rozpoczął w PP od 12.05.1937 r. jako kandydat kontraktowy na szeregowego w Kompanii „F” Rezerwy Szeregowych PP przy Komendzie Głównej w Żyrardowie, pow. Błoński. i pełnił ją do 18.02.1939 r. Następnie, od 24.02.1939 do września 1939 r. służył w PWŚl. na Posterunku w Jabłonkowie. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 019/1 z 7IV 1940, poz. 25, t. 5177.

Bibliografia: Biogram zawiera cytaty z książki Mecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 107.

JAMROZY ALEKSANDER,

Urodzony 17.07.1894 r., syn Melchiora. Służbę w Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) rozpoczął 18.06.1922 r. w pow. katowickim. Następnie służył w Komisariacie w Dziedzicach pow. bielski - do 14.05.1929 r., Zebrzydowicach pow. cieszyński - do 7.02.1932 r., w Komendzie Rezerwy w Królewskiej Hucie - od 1934 r. Posterunek Pogotowia w Chorzowie - do 5.02.1939 r. Do wybuchu wojny pełnił służbę w Komisariacie w Nowym Boguminie. Prawdopodobnie, tuż przed

przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 051/1 z kwietnia 1940, poz. 31, t. 1500.

Bibliografia: Biogram zawiera cytaty z książki Miecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 107.

JANIK WILHELM,



Urodzony 13.01.1913 r. w Boguminie, syn Teresy. Służył w armii czechosłowackiej w Brnie, gdzie uzyskał stopień kaprała. Po zwolnieniu z armii w październiku 1938 r. wrócił do Bogumina i wstąpił do Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.). Służbę pełnił w pow. katowickim - do 20.07.1939 r. w I Komisariacie. Następnie, do września 1939 r. w V Komisariacie w Chorzowie.

Tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 058/1 z maja 1940, poz. 45, t. 4762.

Bibliografia: Biogram wraz ze zdjęciem zawiera cytaty z książki Miecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 108.

JELEŃ BOLESŁAW,

Urodzony w 1912 r., syn Wilhelma. Do 14.07.1935 r. służył w Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) w Komendzie Rezerwy w Katowicach, następnie w I Komisariacie w Królewskiej Hucie. Od 26.09.1935 do 26.12.1938 r. pełnił służbę w II Komisariacie w Chorzowie pow. katowicki. Stamtąd został 27.12.1938 r. przeniesiony do Wydziału Śledczego we Frysztacie, gdzie służył do wybuchu wojny. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 023/3 z 16.04.1940, poz. 22, t. 3513.

Bibliografia: Biogram wraz ze zdjęciem zawiera cytaty z książki Miecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 108.

JEZNACH JÓZEF,

Urodzony 16.03.1900 r., syn Stanisława. Do Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) został przyjęty 15.01.1924 r. Do 19.12.1928 r. służył na Posterunku Katowice-Lotnisko, skąd przeniesiono go do Komisariatu we Frysztacie, gdzie służył do września 1939 r. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 023/2 z 10.04.1940, poz. 45, t. 1710. Jego nazwisko znajduje się na liście odnalezionej podczas ekshumacji w Miednoje w 1991 r.

Bibliografia: Biogram zawiera cytaty z książki Miecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 108-109.

JUZOF KAROL,

Urodzony 11.08.1887 r., syn Pawła. Do służby Policji Województwa Śląskiego (PWŚl.) został przyjęty 15.07.1922 r. Służbę wykonywał w pow. cieszyńskim: na Posterunku w Istebnej - do 1.10.1926 r., w Komisariacie w Zebrzydowicach - do 15.08.1930 r., na Posterunku w Ustroniu - do 4.05.1936 r. i Puńcowie. Stamtąd od 21.12.1938 r. przeniesiony został do Komisariat w Karwinie, gdzie służył do września 1939 r. Prawdopodobnie, tuż przed przewidywanym wybuchem drugiej wojny światowej w 1939 r., wraz z innymi policjantami był ewakuowany na wschód, a na miejsce docelowe wyznaczono Tarnopol. W tym mieście i jego okolicach w pierwszym tygodniu wojny tj. we wrześniu 1939 r. znalazła się większość policjantów ze Śląska – mających stanowić zaporę przed niemieckim agresorem. Niestety, po 17 września policjanci dostali się do sowieckiej niewoli, a następnie internowani byli w obozie jenieckim. Zginął wiosną w 1940 r. - **zamordowany** przez funkcjonariuszy NKWD.

Postscriptum: Wpisany na LW z Ostaszkowa 054/1 z 5.05.1940, poz. 95, t. 2328.

Bibliografia: Biogram zawiera cytaty z książki Miecislava Boraka, *Ofiary Zbrodni Katyńskiej z obszaru byłej Czechosłowacji*, Opawa 2011, s. 109.